

Nr 370.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till uppbördsförrättning, m. m.; given Stockholms slott den 19 oktober 1945.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) uppbördsförrättning;
- 2) lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);
- 3) förrättning angående ändring i vissa delar av förrättningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt;
- 4) förrättning om ändrad lydelse av 1 § förrättningen den 17 juni 1938 (nr 370) om särskild skatt å förmögenhet;
- 5) lag angående ändrad lydelse av 8, 14 och 16 §§ lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis;
- 6) förrättning angående ändring i vissa delar av taxeringsförrättningen den 28 september 1928 (nr 379);
- 7) förrättning om ändrad lydelse av 11 § förrättningen den 17 maj 1923 (nr 116) angående skatt för hundar;
- 8) förrättning om utdebitering av tingshusmedel;
- 9) förrättning om ändring i vissa delar av förrättningen den 16 december 1927 (nr 462) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda kommuner;
- 10) lag om ändring i lagen den 16 oktober 1908 (nr 110 s. 1) angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning;
- 11) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet;
- 12) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad;
- 13) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 259) om församlingsstyrelse;
- 14) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting;
- 15) förrättning om upphävande av förrättningen den 30 juni 1933 (nr 461) om ersättning för debitering och uppbörd av landstingsmedel;

16) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm;

17) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 260) om församlingsstyrelse i Stockholm;

18) lag om ändrad lydelse av 1 och 13 §§ lagen den 12 juni 1931 (nr 201) angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg;

19) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning;

20) lag angående ändrad lydelse av 37 och 39 §§ lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen;

21) lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ kommunala vallagen den 6 juni 1930 (nr 253); samt

22) lag angående ändrad lydelse av 7 § 2 mom. lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g

till

Uppbördsförordning.

Härigenom förordnas som följer.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat anges, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å förmögenhet, utskiftnings-skatt, ersättningsskatt, allmän kommunalskatt, landstingsmedel, tingshusmedel, skogsaccis, skogsvårdsavgifter, pensionsavgifter som avses i 1 § lagen om folkpensionering, olycksfallsförsäkringsavgifter, som uppbäras enligt § 1 förordningen den 31 mars 1922 angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riks-försäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, ävensom annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

2 §.

1 mom. Där beteckningar, som användas i kommunalskattelagen, förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller taxeringsförordningen, begagnas i denna förordning, hava de, såvida ej annat anges eller av sammanhanget framgår, samma innebörd som i nämnda författningar.

2 mom. I denna förordning förstås med

slutlig skatt: utskylder, vilka debiteras på grund av sådan taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å förmögenhet, utskiftnings-skatt, ersättningsskatt, kommunal inkomstskatt och skogsaccis samt av fastighet, varom beskattningsnämnd fattat beslut senast den 10 oktober under taxeringsåret, ävensom i 1 § omförmälda avgifter och annuiteter, vilka debiteras i sammanhang med nämnda utskylder;

preliminär skatt: i 3 § första stycket omförmäld skatt, som erlägges i avräkning å slutlig skatt;

kvarstående skatt: skatt, som återstår att erlägga, sedan preliminär skatt avräknats från slutlig skatt;

tillkommande skatt: skatt som debiteras på grund av beslut vilket fattats av prövningsnämnd senare än den 10 oktober under taxeringsåret eller av kammarrätten eller Kungl. Maj:t;

inkomstår: det kalenderår, som närmast föregått taxeringsåret;

uppbördsår: tiden från och med mars månad ett år till och med februari månad nästföljande år;

landet: jämväl stad utan magistrat samt sådan stad med magistrat, som enligt förordnande av Kungl. Maj:t tillhör fögderi;

stad: stad med magistrat, som icke tillhör fögderi; samt

lokal skattemyndighet: på landet häradsskrivare och i stad uppbördskamerare.

Beräkning av preliminär skatt.

3 §.

Preliminär skatt skall, i den omfattning nedan närmare angives, erläggas med avseende å följande slag av skatter nämligen statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å förmögenhet, allmän kommunalskatt, landstingsmedel, tingshusmedel och pensionsavgifter, dock att fastighetsskatt icke skall erläggas preliminärt. Det belopp, som skattskyldig skall betala i form av preliminär skatt, skall så nära som möjligt motsvara beloppet av de utskyl-der och den pensionsavgift, vilka kunna antagas bli påförda den skattskyldige efter verkställd årlig taxering för den inkomst och förmögenhet, varom fråga är.

Preliminär skatt skall utgå för inkomst och förmögenhet, varför skattskyldighet föreligger jämlikt kommunalskattelagen, förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samt förordningen om särskild skatt å förmögenhet, dock att preliminär skatt icke skall utgå för folkpension enligt 6 § lagen om folkpensionering, invalidunderstöd enligt förordningen den 28 juni 1935 om invalidunderstöd, blindhetsersättning enligt förordningen den 20 april 1934 om blindhetsersättning eller barnbidrag enligt lagen den 18 juni 1937 om barnbidrag, ej heller för sådan pension eller livränta från försäkringsanstalt, som understiger 1 200 kronor för år.

Preliminär skatt utgöres såsom preliminär A-skatt, preliminär B-skatt eller preliminär C-skatt.

1. *Preliminär A-skatt* skall utgöras för sådan inkomst av tjänst, som helt eller delvis utgår i penningar och som hänför sig till den skattskyldiges huvudsakliga arbetsanställning eller eljest utgör hans huvudsakliga inkomst av tjänst, och skall utgå med belopp som angives i skattetabell, varom i 4 § sägs, eller med den procent av inkomsten som i 7 § sägs. Med tjänst likställes i denna förordning rätt till pension, livränta och undantagsförmåner samt sådant periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, som i 31 § kommunalskattelagen sägs.

2. *Preliminär B-skatt* skall utgöras av skattskyldig, som icke åtnjuter sådan inkomst av tjänst som i föregående stycke avses. Preliminär B-skatt skall utgöras för inkomster från den skattskyldiges samtliga förvärvskällor ävensom för förmögenhet samt utgå enligt debitering på grundval av verkställd taxering.

3. *Preliminär C-skatt* skall, under de närmare förutsättningar som angivas i 23 §, utgöras av skattskyldig som har att erlægga preliminär A-skatt, därest den skattskyldige åtnjuter jämväl annan inkomst än av tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet. Skall den skattskyldige sålunda utgöra förutom preli-

minär A-skatt även preliminär C-skatt, skall sistnämnda skatt utgå jämväl för den skattskyldiges förmögenhet. Preliminär C-skatt skall utgå enligt debitering på grundval av verkställd taxering.

Är skattskyldig, som åtnjuter inkomst av tjänst som under 1 avses, berättigad till avdrag för omkostnader till betydande del av inkomsten eller utgör nyssnämnda inkomst endast en obetydlig del av den skattskyldiges sammanlagda inkomster eller uppbäres den huvudsakliga delen av inkomsten av tjänst icke från arbetsgivaren utan från allmänheten eller föranleda eljest särskilda omständigheter därtill, må den lokala skattemyndigheten förordna, att den skattskyldige skall, i stället för att erlægga preliminär A-skatt eller sådan skatt jämte preliminär C-skatt, erlægga preliminär B-skatt.

Preliminär A-skatt.

4 §.

1 mom. Preliminär A-skatt skall, då inkomst av tjänst avser bestämd tidsperiod och uppbäres vid regelbundet återkommande tillfällen, utgå med belopp som angivas i skattetabeller. Kungl. Maj:t fastställer för varje inkomstår sådana tabeller.

Skattetabellerna skola för olika inkomstbelopp, beräknade för vecka och månad eller annan tid som Kungl. Maj:t bestämmer, angiva därå belöpande preliminär skatt. Tabellerna skola grundas på följande förutsättningar nämligen

att inkomsten samt civilstånd och barnantal äro oförändrade under inkomståret,

att den skattskyldige icke kommer att taxeras för annan inkomst än som i tabellen angives, ej heller för förmögenhet,

att vid taxering för inkomsten icke andra avdrag medgivas den skattskyldige än dels ortsavdrag, dels ytterligare ett belopp av etthundra kronor, dels ock, såvitt angår taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, för kommunala utskylder med belopp, motsvarande för skattekrona och skatteöre det belopp, som enligt 3 mom. legat till grund vid uträknandet av de i vederbörlig tabell angivna utskylderna.

Tabellerna skola icke upptaga preliminär skatt för belopp, som motsvarar ett taxerat belopp eller en taxerad inkomst, understigande sexhundra kronor, eller ett beskattningsbart belopp eller en beskattningsbar inkomst, understigande tio kronor. Inkomstbelopp och skattebelopp skola angivas i helt antal kronor.

2 mom. I skattetabellerna skola i särskilda kolumner upptagas skattebelopp för följande grupper av skattskyldiga, nämligen

- 1) gift, med makan sammanlevande manlig inkomsttagare utan barn;
- 2) gift, med makan sammanlevande manlig inkomsttagare med ett barn;
- 3)—9) gift, med makan sammanlevande manlig inkomsttagare med två, tre etc. till och med åtta barn, därvid i tabellen för inkomsttagare med åtta barn upptagen preliminär skatt skall avse även inkomsttagare, som här avses, med flera än åtta barn;

10) inkomsttagare, som är ogift, änkling, änka, frånskild eller hemskild, utan barn;

11) inkomsttagare som är ogift, änkling, änka, frånskild eller hemskild, med ett barn;

12—18) inkomsttagare, som är ogift, änkling, änka, frånskild eller hemskild, med två, tre etc. till och med åtta barn, därvid i tabellen för inkomsttagare med åtta barn upptagen preliminär skatt skall avse även inkomsttagare, som här avses, med flera än åtta barn.

Gift, med maken sammanlevande kvinna med egen inkomst skall, därest maken har inkomst, hänföras till under 10) upptagen grupp av skattskyldiga.

Gift, med maken sammanlevande kvinna, som har egen inkomst men vilkens make icke uppbär inkomst, skall likställas med gift manlig inkomsttagare.

Skattskyldig, som äger åtnjuta familjeavdrag för husföreståndarinna, skall likställas med gift manlig inkomsttagare.

Skattskyldig, som är berättigad till ett halvt eller två halva familjeavdrag för barn, likställas med skattskyldig, som äger åtnjuta ett helt dylikt avdrag, skattskyldig, som är berättigad till tre halva eller fyra halva avdrag, likställas med skattskyldig, som äger åtnjuta två hela familjeavdrag för barn, o. s. v.

3 mom. För envar av de i 48 § 1 mom. kommunalskattelagen angivna fem ortsgrupperna skola upprättas särskilda tabeller, angivande den preliminära skatten under förutsättning att i statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ingående botten-skatt beräknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret, samt att det sammanlagda beloppet av allmän kommunalskatt, landstingsmedel och tingshusmedel beräknas för skattekrone och skatteöre till vissa i hela krontal och femtiotal ören bestämda belopp, vilka av Kungl. Maj:t fastställas för varje inkomstår.

5 §.

Vid beräkning av preliminär A-skatt enligt skattetabell skall för envar skattskyldig tillämpas den tabell, som *dels* avser den ortsgrupp till vilken den kommun eller kommun-del hör där den skattskyldige mantalsskrives för inkomståret, och *dels* avser en sammanlagd utdebitering till allmän kommunalskatt, landstingsmedel och tingshusmedel, vilken för skattekrone och skatteöre är lika med eller närmast understiger det belopp som för nämnda kommun eller kommun-del bestämts till utdebitering för inkomståret.

Förhållandena den 1 november året näst före inkomståret äro, där icke i nästföljande stycke annorledes stadgas, avgörande för till vilken i 4 § 2 mom. omförmäld grupp av skattskyldiga vederbörande skall hänföras. Härvid skall iakttagas, att i nämnda författningsrum med barn avses allenast skattskyldigs hemmavarande eller av honom helt eller delvis underhållna barn, vilka vid nyssnämnda tidpunkt icke fyllt sjutton år och ej heller kunna antagas komma att under inkomståret uppbära inkomst, uppgående till minst sexhundra kronor.

Skall under inkomståret preliminär A-skatt enligt tabell börja utgå för

skattskyldig, för vilken skatt icke tidigare sålunda beräknats, skall i fråga om skattskyldigs civilstånd det förhållande, som kan antagas komma att råda under större delen av inkomståret, samt beträffande skattskyldigs barnantal förhållandet vid den tidpunkt, då debetsedel jämlikt 42 § sista stycket översändes till skattskyldig, vara avgörande för till vilken i 4 § 2 mom. avsedd grupp av skattskyldiga vederbörande skall hänföras. Hänsyn skall dock icke tagas till sådan ändring av barnantalet, som inträtt efter den 1 november under inkomståret.

6 §.

Preliminär A-skatt enligt skattetabell utgår vid varje tillfälle, då inkomst uppbäres, med det belopp som i vederbörlig tabell i tillämplig kolumn anges för det inkomstbelopp och den tidsperiod, varom fråga är. Därest inkomsten avser annan tidsperiod än som är i tabellen upptagen, skall uträknas huru mycket av inkomsten som belöper på en i tabellen upptagen tidsperiod; och skall skatten beräknas med utgångspunkt från det skattebelopp, som skulle utgå för sådan del av inkomsten, och efter förhållandet mellan, å ena sidan, längden av den tidsperiod den uppburna inkomsten avser och, å andra sidan, den i tabellen angivna tidsperiodens längd.

Uppbäres inkomst för kortare tidsperiod än en vecka, skall preliminär skatt icke utgå mera än en gång i veckan. Därvid skola de under samma vecka uppburna inkomstbeloppen sammanräknas och anses på en gång utbetalda.

7 §.

Då inkomst av tjänst icke avser bestämd tidsperiod eller icke uppbäres vid regelbundet återkommande tillfällen, skall preliminär A-skatt utgå med tio procent av inkomsten. Kan skattskyldig under inkomståret antagas komma att uppbära inkomst, överstigande tiotusen kronor, skall dock nämnda skatt utgå med femton procent av inkomsten. Här avsedd skatt skall icke utgå å belopp, understigande tjugufem kronor. Skattebeloppet avrundas till närmast lägre hela krontal.

I första stycket omnämnda procentsatser skola angivas i skattetabellerna.

8 §.

Åtnjuter skattskyldig jämte kontant inkomst naturaförmån i form av kost och bostad eller endera av dessa förmåner, skall preliminär A-skatt beräknas efter de nämnda inkomstförmånernas sammanlagda värde.

Kungl. Maj:t fastställer de värden, som i första stycket angivna naturaförmåner skola anses äga inom olika delar av riket vid tillämpning av denna förordning. Nämnda värden skola angivas i skattetabellerna.

9 §.

Äger skattskyldig på grund av arbetsavtal uppbära, förutom kontant inkomst av arbetsgivaren, ersättning direkt av allmänheten, såsom drickspenningar eller dylikt, och är ersättningens belopp för arbetsgivaren känt eller

är ersättningen av natur att kunna av honom till beloppet uppskattas, skall vid beräkning av preliminär A-skatt i inkomsten inräknas jämväl ifrågasättande ersättning.

10 §.

Preliminär A-skatt skall icke beräknas å ersättning, som vid kommunal tjänst eller, i den mån Kungl. Maj:t därom förordnar, vid annan tjänst anvisas för vissa med tjänsten förenade kostnader, ej heller å ersättning som utbetalas till person, vilken är i konkurs, eller till konkursbo.

11 §.

Preliminär A-skatt skall beräknas å det belopp, som återstår sedan från inkomsten avräknats sådana avgifter, som den skattskyldige på grund av sin tjänst har att erlagga för egen eller efterlevande familjs pensionering.

Till andra vid taxering medgivna avdrag för kostnader för fullgörande av tjänst än ovan sagts må, där ej Kungl. Maj:t annorledes förordnat, hänsyn icke tagas vid beräkning av preliminär A-skatt.

12 §.

I fråga om svensk medborgare, som tillhör svensk beskickning hos utländsk makt eller lönat svenskt konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som på grund av sin tjänst är bosatt utomlands, skall preliminär A-skatt avse allenast å inkomsten av tjänsten belöpande statlig inkomst- och förmögenhetsskatt jämte pensionsavgift samt beräknas enligt av Kungl. Maj:t fastställda grunder.

Preliminär B-skatt.

13 §.

Preliminär B-skatt skall, där icke nedan i denna paragraf annorledes stadgas, beräknas med ledning av det taxerade belopp, den taxerade inkomst och den beskattningsbara förmögenhet, varom beskattningsnämnd fattat beslut under året näst före inkomståret, dock att hänsyn icke skall tagas till beslut som meddelats senare än den 10 oktober.

Har skattskyldig under året näst före inkomståret icke taxerats för inkomst men kan han antagas komma att under inkomståret uppbära inkomst varför skattskyldighet föreligger, skall preliminär B-skatt beräknas med ledning av särskild taxering till sådan skatt (*preliminär taxering*). Äger nu nämnd skattskyldig förmögenhet, varför skattskyldighet till särskild skatt å förmögenhet föreligger, skall preliminär B-skatt även för förmögenheten beräknas med ledning av sådan taxering.

Preliminär B-skatt skall jämväl beräknas med ledning av preliminär taxering, därest det med sannolikhet är att antaga, att vid årlig taxering året näst efter inkomståret taxerat belopp eller taxerad inkomst kommer att avvika från motsvarande belopp eller inkomst vid den årliga taxeringen året näst före in-

komståret med minst en femtedel av sistnämnda belopp eller inkomst, dock minst sexhundra kronor. Preliminär B-skatt må beräknas på grundval av preliminär taxering även i annat fall än nyss är sagt, därest särskilda omständigheter därtill föranleda.

Preliminär taxering må icke verkställas efter det debetsedel å preliminär skatt för inkomståret utfärdats för den skattskyldige.

14 §.

Om så finnes påkallat med hänsyn till det konjunkturläge, som kan antagas komma att råda under inkomståret, äger Kungl. Maj:t förordna att preliminär B-skatt, som beräknas med ledning av årlig taxering, skall för riket i dess helhet eller viss del därav eller för vissa kategorier skattskyldiga utgå å allenast viss procentuell del av det beskattningsbara belopp och den beskattningsbara inkomst, som skall ligga till grund för uträkningen av den preliminära skatten.

15 §.

Vid beräkning av preliminär B-skatt skola beskattningsbart belopp, beskattningsbar inkomst och beskattningsbar förmögenhet fastställas i enlighet med bestämmelserna i förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, kommunalskattelagen samt förordningen om särskild skatt å förmögenhet. Dock skall iakttagas, att vid bestämmande av beskattningsbart belopp och beskattningsbar inkomst ortsavdrag beräknas med hänsyn *dels* till den ortsgrupp, vartill den kommun eller kommundel hör där den skattskyldige mantalsskrives för inkomståret, *dels ock*, där icke i andra stycket annorlunda stadgas, till den skattskyldiges civilstånd och barnantal den 1 november året näst före inkomståret. Hänsyn skall dock härvid tagas allenast till den skattskyldiges hemmavarande eller av honom helt eller delvis underhållna barn, vilka vid nyssnämnda tidpunkt icke fyllt sjutton år och ej heller kunna antagas komma att under inkomståret uppbära inkomst, uppgående till minst sexhundra kronor.

Vid preliminär taxering, som sker under inkomståret, skall hänsyn tagas i fråga om skattskyldigs civilstånd till det förhållande, som kan antagas komma att råda under större delen av inkomståret, samt beträffande skattskyldigs barnantal till förhållandet vid den tidpunkt, då taxeringen verkställs. Hänsyn skall dock icke tagas till sådan ändring av barnantalet, som inträtt efter den 1 november under inkomståret.

Har skattskyldig vid den årliga taxeringen året näst före inkomståret medgivits särskilt avdrag, enär hans skatteförmåga funnits vara väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka familjeavdrag är medgivet, eller annan därmed jämförlig omständighet, och kan samma förhållande antagas vara rådande även under inkomståret, skall vid bestämmande av beskattningsbart belopp och beskattningsbar inkomst hänsyn tagas jämväl till dylikt avdrag.

16 §.

Lokal skattemyndighet skall verkställa beräkning av preliminär B-skatt beträffande skattskyldiga, vilka för inkomståret hava att utgöra sådan skatt i kommun eller kommundel inom myndighetens tjänstgöringsområde.

17 §.

Preliminär taxering åsättes med ledning av deklaration (*preliminär självdeklaration*). Sådan taxering må dock åsättas även med stöd av annan uppgift eller upplysning.

18 §.

1 mom. Skattskyldig, som har att utgöra preliminär B-skatt, är pliktig att utan anmaning avgiva preliminär självdeklaration:

1) därest han under året näst före inkomståret icke taxerats för inkomst men kan antagas komma att under inkomståret uppbära inkomst, varför skattskyldighet föreligger; samt

2) därest hans vid årlig taxering året näst efter inkomståret taxerade belopp eller taxerade inkomst, såvitt senast den 1 december året näst före inkomståret kan bedömas, kommer att överstiga motsvarande belopp eller inkomst vid den årliga taxeringen året näst före inkomståret med minst en femtedel av sistnämnda belopp eller inkomst, dock minst sexhundra kronor.

2 mom. Skattskyldig må i andra fall än i 1 mom. sägs avgiva preliminär självdeklaration, därest han så finner erforderligt.

19 §.

Preliminär självdeklaration skall avfattas å blankett enligt av Kungl. Maj:t fastställt formulär.

Preliminär självdeklaration enligt 18 § 1 mom. skall avlämnas senast den 1 december under året näst före inkomståret eller, om den skattskyldige då icke ägde kännedom om att han kommer att uppbära inkomst, varför skattskyldighet föreligger, senast fjorton dagar efter det han vunnit sådan kännedom.

Preliminär självdeklaration enligt 18 § 2 mom. skall avlämnas senast den 1 december året näst före inkomståret.

Preliminär självdeklaration skall avlämnas till den lokala skattemyndighet, som jämlikt 16 § har att verkställa beräkning av preliminär skatt.

20 §.

Efter anmaning av lokal skattemyndighet är arbetsgivare eller försäkringsanstalt skyldig att, den förre beträffande namngiven hos honom anställd person och den senare beträffande namngiven person, som av anstalten uppbär pension eller livränta, lämna uppgift å löneförmån, pension eller livränta, som enligt vad antagas kan komma att utbetalas under inkomståret.

21 §.

Har skattskyldig, som jämlikt 18 § 1 mom. skolat utan anmaning avgiva preliminär självdeklaration, icke avlämnat sådan inom föreskriven tid eller befinnes avgiven deklaration ofullständig, äger den lokala skattemyndigheten anmana den skattskyldige att avgiva dylik deklaration eller att fullständiga den avgivna deklarationen.

22 §.

Anmaning jämlikt 20 eller 21 § skall innehålla dels föreläggande för den anmanade att till den lokala skattemyndigheten avlämna deklaration eller annan uppgift inom viss efter omständigheterna lämpad tid, minst fem dagar efter delfåendet, dels ock underrättelse om den påföljd som underlåtenhet att hörsamma anmaningen medför enligt 103 §.

Preliminär C-skatt.

23 §.

Preliminär C-skatt skall erläggas av skattskyldig som har att erlagga preliminär A-skatt, därest han taxeras, förutom för inkomst av tjänst, jämväl för inkomst av annan förvärvskälla än av tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet samt denna inkomst utgör minst en femtedel av den sammanlagda uppskattade inkomsten dock minst 600 kronor. Den preliminära C-skatten skall i fall varom nyss sagts utgå för inkomst av andra förvärvskällor än av tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet. Därest den skattskyldige i fall varom nyss sagts äger förmögenhet, varför skattskyldighet till särskild skatt å förmögenhet föreligger, skall preliminär C-skatt utgå jämväl för förmögenheten.

Bestämmelserna i 13—22 §§ skola äga motsvarande tillämpning beträffande preliminär C-skatt dock med de avvikelser som följa av vad i 24—26 §§ stadgas.

24 §.

Preliminär C-skatt skall, där ej nedan annorledes stadgas, beräknas med ledning av den årliga taxeringen under året näst före inkomståret.

Preliminär C-skatt skall beräknas med ledning av preliminär taxering, därest det med sannolikhet är att antaga att vid årlig taxering året näst efter inkomståret den uppskattade inkomsten från andr förvärvskällor än tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet kommer att avvika från motsvarande inkomst vid den årliga taxeringen året näst före inkomståret med minst sexhundra kronor; dock att skyldighet att verkställa preliminär taxering icke föreligger om den skattskyldiges taxerade belopp eller taxerade inkomst vid taxeringen året näst efter inkomståret kan antagas komma att avvika från motsvarande belopp eller inkomst vid taxeringen året näst före inkomståret med mindre än en femtedel av sistnämnda belopp eller inkomst. Preliminär C-skatt må beräknas med ledning av preliminär taxering även i annat fall än nyss är sagt, därest särskilda omständigheter därtill föranleda.

25 §.

För beräkning av preliminär C-skatt skall, vare sig skatten beräknas med ledning av årlig eller preliminär taxering, beskattningsbart belopp och beskattningsbar inkomst fastställas för inkomsten från samtliga förekommande förvärvskällor ävensom för förmögenhet.

26 §.

I fråga om skyldighet att avgiva preliminär självdeklaration till ledning vid taxering till preliminär C-skatt skall i stället för bestämmelsen i 18 § 1 mom 2) gälla att dylik skyldighet åligger skattskyldig, därest hans vid årlig taxering under året näst efter inkomståret uppskattade inkomst från andra förvärvskällor än tjänst och tillfällig förvärvsverksamhet, såvitt senast den 1 december året näst före inkomståret kan bedömas, kommer att avvika från motsvarande inkomst vid den årliga taxeringen året näst före inkomståret med minst sexhundra kronor; dock att deklarationsskyldighet icke skall föreligga med mindre den skattskyldiges taxerade belopp eller taxerade inkomst vid taxeringen året näst efter inkomståret kan antagas komma att avvika från motsvarande belopp eller inkomst vid taxeringen året näst före inkomståret med minst en femtedel av sistnämnda belopp eller inkomst.

Debitering av skatt m. m. samt utfärdande av debetsedel.

27 §.

Det ankommer på lokal skattemyndighet

att angiva vilken skattetabell och vilken kolumn i vederbörlig avdelning av tabellen, som skall tillämpas vid uttagande av preliminär A-skatt och, i förekommande fall, debitera preliminär C-skatt för skattskyldiga, som för inkomståret mantalsskrivits i kommun eller kommunedel inom myndighetens tjänstgöringsområde,

att debitera preliminär B-skatt för skattskyldiga, för vilka myndigheten jämlikt 16 § beräknat sådan skatt,

att debitera slutlig, kvarstående och tillkommande skatt för skattskyldiga, som åsatts taxering i kommun eller kommunedel inom myndighetens tjänstgöringsområde, samt

att utfärda debetsedel varom i 40 § förmäles.

28 §.

Skatt skall förfalla till betalning under uppbördstermin.

Uppbördsterminerna under uppbördsåret äro sex och infalla under tiden från och med den 5 till och med den 12 i månaderna mars, maj, juli, september, november och januari; dock att under sön- eller helgdag uppbörd förrättas endast i den utsträckning generalpoststyrelsen bestämmer. Kungl. Maj:t må om särskilda omständigheter därtill föranleda, efter generalpoststyrelsens hörande, föreskriva att uppbördstermin under viss månad skall infalla under annan tid än nyss sagts.

29 §.

I fråga om preliminär A-skatt skall endast angivas, vilken skattetabell och vilken kolumn i vederbörlig avdelning av tabellen, som med hänsyn till skattskyldigs civilstånd och barnantal skall tillämpas.

30 §.

Vid debitering av preliminär B-skatt skall iakttagas:

att pensionsavgift uträknas med tillämpning av 4 § lagen om folkpensionering, därvid iakttages att sådan avgift icke påföres någon för inkomstår före det, under vilket han fyller sjutton år, eller efter det, under vilket han fyllt sextiofyra år;

att i statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ingående bottenskatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret; samt

att allmän kommunalskatt, landstingsmedel och tingshusmedel uträknas med ledning av de belopp för skattekrona och skatteöre, som för inkomståret bestämts för utdebitering till vederbörande kommun, municipalsamhälle, landsting och tingslag.

31 §.

Preliminär C-skatt skall debiteras *dels* med ett belopp motsvarande skillnaden mellan den preliminära skatt, som skulle utgå å det beskattningsbara belopp och den beskattningsbara inkomst, varom i 25 § sägs, och det belopp som den skattskyldige kan antagas komma att erlägga i form av preliminär A-skatt *dels ock*, därest den skattskyldige äger förmögenhet varför skattskyldighet till särskild skatt å förmögenhet föreligger, med belopp vartill nämnda skatt beräknas.

32 §.

Preliminär B-skatt skall, liksom preliminär C-skatt, debiteras i en gemensam post, därvid öretal icke medtagas. Preliminär skatt, som icke uppgår till tjugu kronor, skall icke påföras.

Preliminär B- eller C-skatt skall förfalla till betalning:

om skattens belopp uppgår till högst etthundratjugu kronor, med tjugu kronor under den första och envar av de närmast följande uppbördsterminerna till dess hela beloppet sålunda förfallit till betalning, dock att under den första terminen dessutom skall förfalla belopp, som vid sådan fördelning icke uppgår till tjugu kronor; samt

om skattens belopp överstiger etthundratjugu kronor, med lika belopp under envar av uppbördsterminerna, dock att belopp, som skall förfalla under annan termin än den första, skall avrundas till närmast lägre hela antal kronor därvid återstoden skall förfalla under den första terminen.

33 §.

Vid debitering av fastighetsskatt jämte annuiteter, varom i 1 § sägs, skall iakttagas:

att slutsumman utföres i helt antal kronor, därvid öretal, om de uppgå till högst femtio, bortfalla och, om de överstiga femtio, höjas till närmaste hela krontal; samt

att skatten uträknas med ledning av den utdebitering för skattekröna och skatteöre, som gäller i fråga om annan slutlig skatt, påförd på grund av taxering under taxeringsåret.

34 §.

1 mom. Vid debitering av annan slutlig skatt än i 33 § sägs skall iakttagas:

att slutsumman utföres i helt antal kronor, därvid öretal, om de uppgå till högst femtio, bortfalla och, om de överstiga femtio, höjas till närmaste hela krontal;

att i statlig inkomst- och förmögenhetsskatt ingående botten-skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot den ifrågavarande slutliga skatten;

att kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel likaledes uträknas med ledning av den utdebitering för skattekröna och skatteöre, som fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot ifrågavarande slutliga skatt;

att skogsaccis uträknas enligt den skattesats, som bestämts för utdebitering under taxeringsåret; samt

att kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel för sig samt skogsaccis och skogsvårdsavgift för sig påföras i en gemensam post.

2 mom. Vid debitering av annan slutlig skatt än i 33 § sägs skall skatt-skyldig gottskrivas debiterad preliminär skatt, så ock under inkomståret erlagd preliminär A-skatt.

35 §.

Fastighetsskatt jämte annuiteter, varom i 1 § sägs, skall förfalla till betalning,

om skattens belopp uppgår till högst tjugu kronor: under uppbördsterminen i november månad under taxeringsåret; samt

om skattens belopp överstiger tjugu kronor: med lika belopp under vardera av de två uppbördsterminer, som infalla i november månad under taxeringsåret samt i januari månad nästföljande år; dock att belopp, som skall förfalla under den senare terminen, skall avrundas till närmast lägre hela antal kronor, därvid återstoden skall förfalla under den förra terminen.

36 §.

Annan kvarstående skatt än i 35 § sägs, som icke uppgår till minst fem kronor, skall icke påföras.

Kvarstående skatt, varom i denna paragraf sägs, skall förfalla till betalning,

om skattens belopp uppgår till högst tjugu kronor: under den första uppbördsterminen under uppbördsåret näst efter taxeringsåret; samt

om skattens belopp överstiger tjugu kronor: med lika belopp under vardera av de båda första uppbördsterminerna under nämnda uppbördsår; dock att belopp, som skall förfalla under den senare terminen, skall avrundas till närmast lägre hela antal kronor, därvid återstoden skall förfalla under den förra terminen.

37 §.

Debitering av tillkommande skatt skall ske efter samma grunder, som gällt för debitering av motsvarande slutliga skatt.

Tillkommande skatt skall förfalla till betalning under en eller flera, högst sex på varandra följande uppbördsterminer. Lokal skattemyndighet bestämmer, under vilka uppbördsterminer skatten sålunda skall förfalla till betalning. Därvid böra tillämpas enahanda grunder, som enligt 32 § gälla för skatt som där avses.

38 §.

Debitering av preliminär B- och C-skatt, slutlig och kvarstående skatt samt tillkommande skatt skall ske å *uppbördskort*, som upprättas i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställt formulär. I den mån Kungl. Maj:t därom förordnar skall jämväl debiteringslängd upprättas.

I fråga om preliminär A-skatt skall å *uppbördskort* antecknas tillämplig skattetabell och kolumn i tabellen.

Fastighetsskatt skall debiteras särskilt för sig.

39 §.

Särskilt *uppbördskort* skall uppläggas för envar skattskyldig, som har att utgöra skatt. Har make att erlægga allenast pensionsavgift skall dock, därest maken är mantalsskriven såsom tillhörande samma hushåll som andre maken och *uppbördskort* är för denne upplagt, anteckning angående avgiften verkställas å nämnda kort.

40 §.

För envar skattskyldig, för vilken upplagts särskilt *uppbördskort*, skall utfärdas *debetsedel*, upptagande å *uppbördskortet* angivna uppgifter. Vid *debetsedel*, som upptager uppgift angående tillämplig skattetabell, skall fogas ett exemplar av tabellen i fråga.

Vid *debetsedel* skola vara fogade genom perforering fränskiljbara skatteanvisningar, avsedda för inbetalning av skatt.

Debetsedel och skatteanvisningar skola upprättas i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställt formulär.

41 §.

Debiterad preliminär skatt eller uppgift angående tillämplig skattetabell och kolumn i tabellen skall upptagas å särskild *debetsedel*. Särskilda *debetsedlar* skola vidare utfärdas dels för fastighetsskatt jämte annuiteter, varom i 1 § sägs, dels ock för annan kvarstående skatt.

Har skattskyldig, som jämlikt 46 § skall vidkännas löneavdrag, att erlägga preliminär men icke kvarstående skatt, skall anteckning härom ske å debetsedel, avseende den preliminära skatten.

Har skattskyldig att utgöra både preliminär A-skatt och preliminär C-skatt, skall särskild debetsedel utfärdas för vardera slaget av skatt.

Tillkommande skatt skall upptagas å särskild debetsedel. Ingår fastighets-skatt i den tillkommande skatten skall särskild debetsedel därå utfärdas.

Särskild debetsedel skall utfärdas åt fastighetsägare för varje honom tillhörig fastighet som särskilt taxerats, därest han före den 15 juni under taxeringsåret gör framställning därom hos vederbörande lokala skattemyndighet.

42 §.

Debetsedel å fastighetsskatt jämte annuiteter, varom i 1 § sägs, skall med tillhörande skatteanvisningar senast den 25 oktober under taxeringsåret samt debetsedel å annan kvarstående skatt med därtill hörande skatteanvisningar senast den 10 december under taxeringsåret med posten utan kostnad för den skattskyldige tillställas denne under adress, som är angiven i mantalslängden eller befolkningsregistret eller anmälts till den lokala skattemyndigheten.

Debetsedel, avseende preliminär skatt, för vars gäldande jämlikt 46 § löneavdrag skall verkställas, skall med tillhörande skatteanvisningar och skattetabell i den ordning, som i nästföregående stycke sägs, översändas till skattskyldig senast den 18 januari under inkomståret.

Debetsedel, som avser sjöman inskriven vid sjömanshus, skall avsändas senast den 15 november året näst före inkomståret.

Har skattskyldig under året näst före inkomståret icke haft att utgöra preliminär skatt, för vars gäldande löneavdrag skall verkställas, men skall han, enligt vad antagas kan, under inkomståret utgöra sådan skatt, skall debetsedel med tillhörande skatteanvisningar och skattetabell, efter anmälan av den skattskyldige, översändas till honom senast den 18 december året näst före inkomståret.

Har skattskyldig tidigare icke haft inkomst, för vilken preliminär A-skatt skolat utgöras, men börjar han under inkomståret uppbära sådan inkomst, skall han ofördröjligen göra anmälan därom hos vederbörande lokala skattemyndighet. Denna har att under i anmälningen uppgiven eller eljest känd adress till den skattskyldige skyndsamt översända debetsedel jämte tillhörande skatteanvisningar och skattetabell.

43 §.

Debetsedel, upptagande preliminär B-skatt för vars gäldande löneavdrag enligt 46 § icke skall verkställas, skall jämte tillhörande skatteanvisningar i den ordning, som i 42 § första stycket sägs, översändas till skattskyldig senast den 25 februari under inkomståret.

Debetsedel å preliminär B-skatt, som grundar sig på preliminär taxering verkställd under inkomståret, så ock debetsedel å tillkommande skatt skola med tillhörande skatteanvisningar översändas till skattskyldig så snart ske kan.

Bestämmelserna i denna paragraf skola äga motsvarande tillämpning beträffande preliminär C-skatt.

44 §.

Därest skattskyldig som icke senast fem dagar efter den tidpunkt, som i 42 § första, andra eller fjärde stycket eller i 43 § första eller tredje stycket angives, erhållit vederbörlig debetsedel, hos den lokala skattemyndigheten gör anmälan härom, åligger det denna att, om debetsedel bort utfärdas, under i anmälningen uppgiven eller eljest känd adress ofördröjligen översända sådan till den skattskyldige. Anmälan, som här avses, bör göras senast tio dagar efter nyssnämnda tidpunkt.

Vad i första stycket stadgas skall hava motsvarande tillämpning för det fall att sjöman, som i 42 § tredje stycket avses, icke erhållit debetsedel senast den 23 januari under inkomståret. Anmälan bör härvid göras senast den 28 januari samma år.

45 §.

Därest för skattskyldig, som enligt utfärdad debetsedel har att erlagga preliminär B-skatt, under inkomståret utfärdas debetsedel med uppgift angående tillämplig skattetabell, skall preliminär B-skatt utgå för tiden till och med uppbördsterminen i den månad, under vilken löneavdrag varom i 46 § förmäles börjat verkställas, eller, om uppbördstermin icke infaller under nämnda månad, för tiden till och med uppbördsterminen under föregående månad.

Avdrag å lön m. m. för gäldande av skatt.

46 §.

1 mom. Vid utbetalning av kontant belopp, som för mottagaren (*arbets- tagaren*) utgör sådan inkomst av tjänst som i 3 § under 1 sägs (*lön*), skall den som utbetalar beloppet (*arbetsgivaren*) verkställa avdrag till gäldande av arbetstagaren påförd skatt (*löneavdrag*). Avdragsskyldighet föreligger dock icke i fråga om annan skatt än i 2 mom. sägs. Ej heller föreligger avdrags- skyldighet, om arbetsanställning varar mindre än en vecka.

2 mom. Har arbetstagaren att erlagga preliminär A-skatt, skall avdrag ske med belopp som i 6 eller 7 § angives.

Har arbetstagare varom i föregående stycke sägs att erlagga kvarstående skatt, som påförts i kommun där han mantalsskrivits för året näst före taxeringsåret, är arbetsgivaren skyldig att vid utbetalning av lön verkställa avdrag jämväl för gäldande av sådan skatt, dock att avdragsskyldighet icke föreligger beträffande fastighetsskatt samt annuiteter varom i 1 § sägs. För

gäldande av den kvarstående skatten skall arbetsgivaren vid varje utbetalningstillfälle avdraga belopp, motsvarande så stor del av den under nästföljande uppbördstermin förfallande skatten, som med hänsyn till antalet utbetalningstillfällen före ingången av den månad, då nämnda uppbördstermin infaller, belöper å utbetalningstillfället. Belopp, som avdrages vid annat utbetalningstillfälle än det första, skall dock avrundas till närmast lägre hela antal kronor och återstoden avdragas vid det första utbetalningstillfället.

Har lokal skattemyndighet meddelat förordnande, som i 3 § sista stycket avses, skall myndigheten tillika föreskriva, huruvida löneavdrag skall verkställas för gäldande av den skattskyldige påförda skatter. Skall löneavdrag ske, skall såväl den preliminära B-skatten som den kvarstående skatten fördelas å utbetalningstillfällena på sätt ovan sagts i fråga om kvarstående skatt.

I fall, som i nästföregående stycke avses, skall löneavdrag icke verkställas å lön, vilken utbetalas till person, som är i konkurs, eller till konkursbo.

3 mom. Under januari månad skall, intill dess en vecka förflutit från det för inkomståret gällande debetsedel kommit arbetsgivare tillhanda, löneavdrag ske, därest den skattskyldige har att utgöra preliminär A-skatt beräknad enligt skattetabell, enligt den tabell och den kolumn däri som tillämpats under nästföregående inkomstår och, därest den skattskyldige har att utgöra preliminär B-skatt, med belopp som avdragits vid motsvarande utbetalningstillfällen under december månad nästföregående år.

(Se vidare anvisningarna.)

47 §.

Då löneavdrag skall verkställas, skall arbetstagaren så snart han erhållit debetsedel överlämna denna till arbetsgivaren.

Tillträder arbetstagaren ny anställning, skall debetsedel överlämnas till den nye arbetsgivaren ofördröjligen efter det anställningen tillträtts.

Har i fall, då löneavdrag skall verkställas, debetsedel avseende preliminär skatt icke överlämnats till arbetsgivaren, skall löneavdrag verkställas med tjugufem procent av det vid varje avlöningstillfälle utbetalade beloppet eller, såvitt angår sjöman inskriven vid sjömanshus, med tjugu procent av beloppet. Beloppet avrundas till närmast lägre hela krontal.

Därest arbetstagaren i fall, då löneavdrag skall verkställas, icke senast fem dagar efter anställnings början till arbetsgivaren överlämnat debetsedel å kvarstående skatt, har denne att så snart ske kan göra anmälan här om hos den lokala skattemyndigheten i orten. Därest denna haft att utfärda debetsedel, skall myndigheten skyndsamt utfärda ny debetsedel och överlämna densamma till arbetsgivaren. I annat fall har myndigheten att skyndsamt lämna meddelande till den lokala skattemyndighet, som haft att utfärda debetsedel, och har sistnämnda myndighet att förfara på sätt nyss sagts. Ny debetsedel bör vara arbetsgivaren tillhanda senast före ingången av den månad, under vilken vederbörlig uppbördstermin infaller.

(Se vidare anvisningarna.)

48 §.

1 mom. Vill arbetstagare, att löneavdrag för gäldande av preliminär A-skatt skall under inkomståret eller viss del därav verkställas med större belopp än som enligt bestämmelserna här ovan skall ske för gäldande av nämnda skatt, och gör han anmälan härom hos arbetsgivaren, är denne skyldig att från och med det avlöningstillfälle, som infaller näst efter det en vecka förflutit från anmälningen skedde, verkställa det begärda löneavdraget.

2 mom. Om det belopp, som skulle återstå sedan löneavdrag gjorts, understiger vad den skattskyldige kan anses behöva till underhåll för sig själv och för make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag, äger den lokala skattemyndigheten efter ansökan av den skattskyldige förordna, att löneavdrag icke skall ske eller skall verkställas med mindre belopp än som skulle ske enligt bestämmelserna här ovan. Har den skattskyldige även annan inkomst, skall vid prövning av frågan om löneavdragets storlek hänsyn tagas jämväl till denna inkomst.

49 §.

Är utbetald lön icke av den storlek, att därå kan verkställas löneavdrag motsvarande för lönen utgående preliminär skatt jämte den kvarstående skatt, som belöper å utbetalningstillfället, skall genom löneavdraget innehålllet belopp anses i första hand avse kvarstående skatt.

Kan vid visst utbetalningstillfälle löneavdrag icke verkställas med belopp, som motsvarar å utbetalningstillfället belöpande skatt, skall vid senare utbetalningstillfälle före ingången av den månad, då nästföljande uppbördstermin infaller, avdragas så stort belopp att de innehållna beloppen tillhopa förslå att gälda under nämnda uppbördstermin förfallande skatt. Kan så icke ske och inbetalar icke arbetstagaren efter anmodan från arbetsgivaren felande belopp senast den 10 i den månad, då uppbördsterminen infaller, skola de innehållna beloppen innestå hos arbetsgivaren till och med den 15 i samma månad. Därest arbetstagaren inom sistnämnda tid erlagt felande belopp jämte i 62 § omförmäld särskild avgift, skall arbetsgivaren inom den tid och i den ordning, som i nämnda paragraf sägs, inbetala skattebeloppet jämte avgiften. Erlägges icke felande belopp jämte omförmälda avgift inom nyss angiven tid, har arbetsgivaren att skyndsamt på sätt i 64 § tredje stycket sägs inbetala innestående belopp till vederbörande länsstyrelse eller lokala skattemyndighet i stad.

Har genom löneavdrag jämlikt 47 § tredje stycket innehållits större belopp än som enligt arbetsgivaren senare tillhandakommen debetsedel skall under närmast följande uppbördstermin inbetalas, skall arbetsgivaren skyndsamt mot kvitto tillhandahålla arbetstagaren vad sålunda för mycket innehållits.

50 §.

Arbetsgivare är pliktig att låta arbetstagare taga del av för honom utfärdad debetsedel, som förvaras hos arbetsgivaren.

(Se vidare anvisningarna.)

51 §.

Efter utgången av den sista uppbördstermin, under vilken enligt de vid debetsedel fogade skatteanvisningarna skatt skall erläggas, eller, om arbetstagare tidigare slutar sin anställning, vid dennas slut skall arbetsgivaren till arbetstagaren återställa debetsedeln.

Då arbetstagare slutar anställning skall arbetsgivaren, därest innehållet belopp inestår hos honom och anställningen icke upphör under pågående uppbördstermin, inbetala eller medelst girering överföra nämnda belopp till postgirokontot för skatteavdelningen vid postkontoret i residensstaden eller till postgirokontot för skatteavdelningen vid postgirokontoret. Därvid skall å inbetalningskortet eller girokortet angivas den skattskyldiges namn och mantalsskrivningsadress samt debetsedels nummer. Inbetalningen sker kostnadsfritt.

Vid inbetalning skall vidare iakttagas, att kvarstående skatt skall gäldas i första hand.

52 §.

Länsstyrelsen skall övervaka, att arbetsgivare behörigen fullgör sina skyldigheter enligt bestämmelserna i 46—51 §§.

Det åligger lokal skattemyndighet att med hjälp av exekutionsbiträden inom myndighetens tjänstgöringsområde biträda länsstyrelsen vid fullgörande av ovannämnda övervakning.

På begäran av arbetsgivare eller arbetstagare skall den lokala skattemyndigheten å den ort, där arbetsgivaren har sitt kontor eller lönen eljest utbetalas, lämna besked i frågor, som angå skyldigheten att verkställa löneavdrag, beräklandet av sådant avdrag eller tillämpningen i övrigt av bestämmelserna i 46—51 §§.

Jämkning av preliminär skatt.

53 §.

1 mom. Jämkning av preliminär skatt skall av den lokala skattemyndigheten verkställas under inkomståret

1) därest sådan ändring skett i skattskyldigs civilstånd eller barnantal, var till hänsyn skall tagas vid taxering under året näst efter inkomståret;

2) därest skattskyldig eller, om han avlidit, hans dödsbo gör sannolikt eller det eljest för myndigheten framstår såsom troligt att den preliminära skatten till följd av ändring i inkomsten eller rätt att vid taxering åtnjuta andra avdrag än sådana som vid beräkning av nämnda skatt beaktats, kommer att avvika från motsvarande slutliga skatt; eller

3) därest skattskyldig visar eller myndigheten eljest erhåller kännedom om att den skattskyldiges skatteförmåga blivit väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka familjeavdrag är medgivet, eller annan därmed jämförlig omständighet.

Jämkningsen skall avse åvågabringande av sådan åndring av den preliminåra skatten, att denna kommer att så nåra som möjligt verensståmma med motsvarande slutliga skatt.

Dår icke sårskilda omståndigheter till annat föranleda, skall i fall varom under 2) eller 3) sågs jåmkning av preliminår skatt icke åga rum, såvida icke åndringen i den preliminåra skatten skulle uppgå till minst en femtedel av det förut beråknade skattebeloppet, dock minst tjugufem kronor.

Erhåller lokal skattemyndighet genom anmålan av skattskyldig eller eljest vetskap om att preliminår skatt blivit obehörigen eller med oriktigt belopp påförd eller att felaktighet ågt rum vid utskrivandet av debetsedel, skall myndigheten vidtaga den jåmkning av nånmda skatt, som i följd hårav må erfordras.

Innan jåmkning åger rum, skall den skattskyldige beredas tillfålle att yttera sig, dår detta icke uppenbarligen år obehövligt.

2 mom. Innebår beslut om jåmkning av preliminår skatt, att sådan skatt icke vidare skall utgå under inkomståret, och har skattskyldig inbetalt preliminår skatt med belopp, som beråknas överskjuta motsvarande slutliga skatt med minst en femtedel av sistnåmda skatt, dock minst tjugufem kronor, skall efter beslut av den lokala skattemyndigheten det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige, på sått i 89 § 1 mom. sågs, utan avvaktan å debitering av den slutliga skatten. Då sårskilda omståndigheter dårtill föranleda, må lokal skattemyndighet besluta om återbetaling av fr mycket erlagd preliminår skatt, åven om den inbetalda preliminårskatten icke överstiger den beråknade slutliga skatten på sått nyss angivits.

Beslut om återbetaling av preliminår skatt må fattas av lokal skattemyndighet jåmvål under året nåst efter inkomståret, dårest ansökan dårom inkommer före utgången av april månad.

(Se vidare anvisningarna.)

54 §.

1 mom. Lokal skattemyndighet åger meddela beslut om jåmkning i preliminår skatt betråffande skattskyldiga, åt vilka myndigheten för inkomståret utfårdat debetsedel, avseende sådan skatt.

År skattskyldig icke bosatt inom frenåmda myndighets tånstgringsområde, må ansökan om jåmkning i preliminår skatt ingivas till den lokala skattemyndigheten å bosåttningssorten. Denna har att, sedan erforderlig utredning i årendet införskaffats, versånda ansökningen till i första styc­ket omfrmåld myndighet.

2 mom. Beslut om jåmkning skall delgivas den skattskyldige. Innebår beslut om jåmkning, att debiterad preliminår skatt, som förfaller till betaling efter det beslutet meddelats, skall utgöras med annat belopp ån det som tidigare utfårdat debetsedel utvisar, skall dårjånte utfårdas ny debetsedel upptagande den åndrade skatten.

Skер jåmkning i preliminår skatt, vilken beråknas enligt skattetabell, av anledning som i 53 § 1 mom. under 1) sågs, skall i beslutet angivas, vilken

kolumn i tabellen som med hänsyn till det ändrade civilståndet eller barnantalet skall tillämpas vid skattens beräkning. Vidtages jämkning i nämnda preliminära skatt av annan anledning än nyss sagts, skall i beslutet därom angivas att den inkomst, varå skatten beräknas, skall nedsättas med visst belopp eller med viss del av inkomsten eller ock att skatt skall utgå med visst belopp vid varje avlöningstillfälle eller med viss procent av inkomsten.

Vid jämkning i preliminär skatt, vilken utgår efter i 7 § omnämnd procentsats, skall i beslutet angivas efter vilken procentsats den ändrade skatten skall utgöras.

3 mom. Beslut om jämkning, som grundar sig på ansökan av skattskyldig, skall, där icke ärendes invecklade beskaffenhet eller andra särskilda omständigheter till annat föranleda, meddelas beträffande lön senast inom tio dagar samt beträffande annan inkomst senast inom tjugu dagar efter det ansökan om jämkning inkommit till den lokala skattemyndigheten. Beslutet jämte, i förekommande fall, den nya debetsedeln skall skyndsamt tillställas den skattskyldige utan kostnad för denne. Beslut, som avses i 53 § 2 mom., ävensom annat beslut, vilket meddelats av lokal skattemyndighet på landet, skall därjämte tillställas länsstyrelsen.

Arbetsstagare, å vilkens lön avdrag för gäldande av skatt skall verkställas, har att ofördröjligen till arbetsgivaren överlämna beslut om jämkning jämte, i förekommande fall, den nya debetsedeln. Dylikt beslut skall av arbetsgivaren iakttagas med början vid det avlöningstillfälle, som infaller näst efter det en vecka förflutit från det beslutet överlämnades till arbetsgivaren.

55 §.

Har genom löneavdrag innehållits större belopp än som enligt meddelat beslut om jämkning skall under närmast följande uppbördstermin inbetalas, skall arbetsgivaren skyndsamt mot kvitto tillhandahålla arbetstagaren vad sålunda för mycket innehållits.

Anstånd med inbetalning av kvarstående eller tillkommande skatt.

56 §.

Skattskyldig, vars skattebetalningsförmåga på grund av arbetslöshet eller sjukdom eller eljest oförvållat blivit nedsatt, må beviljas anstånd med erläggande av kvarstående eller tillkommande skatt, som förfaller till betalning under högst två av de uppbördsterminer, vilka utlöpa närmast efter det ansökan om anstånd gjorts. Anståndstiden må bestämmas till längst ett år efter utgången av den månad, varunder den första av nyssnämnda terminer infaller.

57 §.

Gör skattskyldig sannolikt, att han vid årlig taxering taxerats för samma fastighet, inkomst, förmögenhet eller virke å mera än en ort, och har han an-

fört besvär över endera av taxeringarna, må den skattskyldige beviljas anstånd med betalning av det lägre av de skattebelopp, som påförts på grund av taxeringarna, eller, om skattebeloppen äro lika stora, med ettdera beloppet. Anståndet skall gälla intill dess prövningsnämnden eller, om besvären anförts direkt hos kammarrätten, denna meddelat beslut i anledning av besvären.

58 §.

Anstånd, som i 56 och 57 §§ avses, beviljas efter ansökan av skattskyldig av den lokala skattemyndighet, som utfärdat debetsedel å den skatt som med anståndet avses.

Beslut om anstånd skall skyndsamt meddelas den skattskyldige utan kostnad för denne; på landet skall beslutet därjämte tillställas vederbörande länsstyrelse. I övrigt skola, då fråga är om anstånd enligt 56 §, bestämmelserna i 54 § 3 mom. sista stycket och 55 § äga motsvarande tillämpning.

Om anståndet skall verkställas anteckning å uppbörds kort och i restlängd, varom i 65 § förmäles. Har restlängd överlämnats till utmätningsman, skall länsstyrelsen eller lokal skattemyndighet i stad skyndsamt underrätta denne om anståndet.

59 §.

Sedan meddelande om anstånd inkommit till utmätningsmannen, må den av anståndet omfattade skatten icke indrivras under tiden för anståndet, ej heller må restavgift varom i 66 § sägs uttagas för skatten.

Har anståndstiden gått till ända utan att skatten till fullo guldits, skall dock den skattskyldige erlägga restavgift å den del av skatten, som då återstod ogulden.

Uppbörd av skatt.

60 §.

Uppbörd av skatt verkställs genom postverket samt de penninginrättningar, med vilka Kungl. Maj:t därom träffat avtal.

61 §.

1 mom. Skatt, som förfaller till betalning under viss uppbördstermin, skall under samma termin inbetalas å fast postanstalt inom riket eller i sådan penninginrättning, varom i 60 § sägs. Inbetalning sker kostnadsfritt. Därvid skall den för den skattskyldige utfärdade debetsedeln jämte för uppbördsterminen avsedd skatteanvisning företes. Skall enligt utfärdad debetsedel debiterad skatt erläggas under mera än en termin, må, om därför avsedda skatteanvisningar företes, under en termin inbetalas jämväl den del av skatten, som förfaller till betalning under den eller de följande terminerna.

För skattskyldig, som har att vidkännas löneavdrag, skall arbetsgivaren ombesörja inbetalningen, såvitt angår skatt som med löneavdraget avses. Då

arbetsgivare har att inbetala preliminär A-skatt för arbetstagare, skall arbetsgivaren å skatteanvisningen hava ifyllt beloppet av sådan skatt.

Arbetsgivare med flera än tjugufem arbetstagare må, efter tillstånd av länsstyrelsen i länet, inbetala arbetstagarnas under uppbördstermin förfallande skatt sålunda, att det sammanlagda skattebeloppet antingen medelst inbetalningskort eller girokort inbetalas eller överföres till postgirokontot för skatteavdelningen vid postkontoret i residensstaden eller ock översändes till vederbörande penninginrättning; samtidigt därmed skola för uppbördsterminen avsedda skatteanvisningar ävensom summerad förteckning i två exemplar över de olika skattebeloppen insändas till skatteavdelningen eller penninginrättningen. För att sådan inbetalning skall anses verkställd under uppbördsterminen, skall försändelsen hava inkommit till postanstalt eller penninginrättning senast å terminens sista dag. Tillstånd, varom i detta stycke sägs, lämnas till vidare och må när som helst återkallas. Statlig eller kommunal myndighet äger, oavsett antalet arbetstagare, utan särskilt tillstånd verkställa inbetalning av skatt för arbetstagarna i den ordning varom i detta stycke sägs.

Inbetalning av skatt under uppbördstermin må ock kunna fullgöras sålunda, att skattebeloppet medelst girering överföres till postgirokontorets skatteavdelning. För att dylik inbetalning skall anses fullgjord under uppbördsterminen, skall girokort jämte skatteanvisning eller skatteanvisningar för uppbördsterminen ävensom, i sistnämnda fall, summerad förteckning i två exemplar över de olika skattebeloppen hava inkommit till postanstalt senast å terminens sista dag.

2 mom. Kontant inbetalning av skatt bör såvitt möjligt ske med jämna penningar. Såsom betalningsmedel må jämväl användas postremissväxel, utfärdad av riksbanken eller annan bank, för vilken Kungl. Maj:t fastställt reglemente, samt ställd till eller överlåtten å postverket eller vederbörande penninginrättning.

Sker inbetalning av skatt med företeende av debetsedel, skall den tjänsteman, som mottager betalningen, frånskilja och behålla den skatteanvisning, enligt vilken betalningen erlägges, samt till den, som verkställer inbetalningen, återställa debetsedeln, kvitterad och avstämplad i överensstämmelse med anvisningar å densamma. Verkställes inbetalning samtidigt enligt minst tio debetsedlar, må i stället vid inbetalningen lämnas interimskvitto, upptagande namn och, om så erfordras, adress å den, som verkställer inbetalningen, samt debetsedlarnas antal och det belopp som sammanlagt erlägges. Snarast därefter skola debetsedlarna, kvitterade och avstämplade, mot återbekommande av interimskvittot återställas till den, som verkställt inbetalningen.

Då arbetsgivare som i 1 mom. tredje stycket avses inbetalat skatt för arbetstagarna, skall vederbörande tjänsteman lämna kvitto till arbetsgivaren å det inbetalda beloppet. Arbetsgivaren har därefter att förse envar arbetstagares debetsedel med kvitto i överensstämmelse med anvisningar å debetsedeln.

Har annan än arbetsgivare, som i 1 mom. tredje stycket avses, inbetalat skatt i den ordning som i 1 mom. sista stycket sägs, skall postgirokontorets

skatteavdelning till den som verkställt gireringen översända särskilt kvitto beträffande varje skatteanvisning.

Kvitto, meddelat i annan ordning än i överensstämmelse med anvisningarna å debetsedeln, gäller icke mot statsverket.

62 §.

Har skattskyldig eller arbetsgivare försummat att under uppbördstermin inbetala därunder förfallande skatt, äger han att med företeende av debetsedeln senast den 17 i den månad, under vilken terminen infallit, å fast postanstalt inom riket erlagga skatten, därvid han tillika skall gälda särskild avgift, utgörande för skattebelopp om

	högst	20 kronor		20 öre
över 20 men icke över	50	»		50 »
» 50 » » »	100	»		1 krona samt
	över 100	»		1 » för varje påbörjat

hundratal kronor.

Inbetalas skatt i den ordning, som i första stycket sägs, skall vederbörande tjänsteman förfara på sätt i 61 § 2 mom. andra stycket sägs samt därjämte förse skatteanvisningen med frimärke till belopp, motsvarande den erlagda särskilda avgiften.

63 §.

I fråga om inbetalning av skatt för sjöman, som är inskriven vid sjömanshus och för vilken löneavdrag verkställs, skola i stället för de i 61 § 1 mom. och 62 § meddelade bestämmelserna gälla vad nedan stadgas.

Vederbörande befälhavare skall till rederiet redovisa belopp motsvarande verkställda löneavdrag samt översända för uppbördsterminen avsedda skatteanvisningar jämte summerad förteckning i två exemplar över de särskilda skattebeloppen. Samtidigt skall befälhavaren förse envar sjömans debetsedel med kvitto i överensstämmelse med anvisningar å debetsedeln.

Vederbörande rederi skall inbetala under uppbördstermin förfallande skatt sålunda att det sammanlagda skattebeloppet för de hos rederiet anställda sjömännen medelst inbetalningskort eller girokort inbetalas eller överföres till postgirokontot för skatteavdelningen vid postkontoret i residensstaden i det län, där rederiet har sitt huvudkontor, eller medelst girering överföres till postgirokontot för skatteavdelningen vid postgirokontoret; samtidigt därmed skola för uppbördsterminen avsedda skatteanvisningar ävensom summerad förteckning i två exemplar över de särskilda skattebeloppen insändas till vederbörande skatteavdelning.

Inbetalningen skall ske senast å sista dagen i andra månaden efter den, då uppbördsterminen infallit. Möter hinder för inbetalning inom nämnda tid må länsstyrelsen i det län, där rederiets huvudkontor är beläget, bevilja anstånd med inbetalningen, i regel dock högst en månad.

64 §.

Ej må postanstalt under annan tid eller i annan ordning än i 61 eller 62 § sägs, ej heller penninginrättning, som i 60 § avses, under annan tid eller i annan ordning än i 61 § angives mottaga skattebelopp, som under viss uppbördstermin förfallit till betalning eller eljest då fått erläggas. Ej heller må belopp mottagas, som icke motsvarar vad som förfaller till betalning vid den eller de uppbördsterminer inbetalningen avser.

Har under den i 62 § omförmälda tid skatt inkommit till penninginrättning, som i 60 § avses, eller till skatteavdelning vid postkontoret i residensstad eller till postgirokontorets skatteavdelning, skall den skattskyldige anmanas att ofördröjligen inbetala den i 62 § angivna särskilda avgiften. Efterkommes icke anmaningen, skall det inbetalda skattebeloppet inbetalas eller överföras till särskilt postgirokonto för vederbörande länsstyrelse eller lokala skattemyndighet i stad medelst inbetalningskort eller girokort.

Erlägges under uppbördstermin förfallande skatt helt eller delvis efter utgången av den i 62 § eller, såvitt angår sjöman, den i 63 § angivna tiden men innan åtgärd för indrivning av skatten vidtagits mot vederbörande, skall skatten inbetalas eller överföras till det särskilda postgirokontot för vederbörande länsstyrelse eller lokala skattemyndighet i stad medelst inbetalningskort eller girokort, varå angivas skattskyldigs namn och mantalsskrivningsadress samt debetsedels nummer. Vid inbetalning av skatt efter utgången av tid, som i 62 eller 63 § sägs, skall jämväl erläggas restavgift i enlighet med vad i 66 § stadgas.

Har efter utgången av den i 62 § eller, såvitt angår sjöman, den i 63 § omförmälda tid skatt inkommit till penninginrättning eller skatteavdelning varom i andra stycket sägs, skall beloppet översändas till länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten på sätt i nämnda stycke angives.

Skatt, som innehållits genom löneavdrag enligt 47 § tredje stycket, skall under vederbörlig uppbördstermin likaledes överföras till vederbörande länsstyrelse eller lokala skattemyndighet i stad på sätt i andra stycket i denna paragraf sägs.

65 §.

1 mom. Penninginrättning, varom i 60 § sägs, skall dag för dag till skatteavdelningen vid postkontoret i residensstaden i länet dels redovisa inbetalda skattebelopp medelst insättning på skatteavdelningens postgirokonto, dels ock insända motsvarande skatteanvisningar, försedda med anteckning eller påstämpling, att beloppen inbetalats till inrättningen, jämte över desamma upprättad förteckning i två exemplar. Det ena exemplaret av förteckningen skall, försett med kvitto av vederbörande tjänsteman vid skatteavdelningen, återställas till penninginrättningen.

Till skatteavdelningen vid postkontoret i residensstaden skola postanstalterna i länet dag för dag insända inkomna skattebelopp och skatteanvisningar.

Postgirokontorets skatteavdelning har att efter utgången av uppbördstermin skyndsamt till skatteavdelningen vid postkontoret i vederbörlig residensstad översända till postgirokontorets skatteavdelning inom föreskriven tid inkomna skatteanvisningar.

2 mom. Skatteavdelningen vid postkontoret i residensstad har att dag för dag *dels* till skatteavdelningen vid postkontoret i residensstad i annat län översända skatteanvisningar, som avse skattskyldiga i nämnda län, *dels ock* i riksbanken å statsverkets checkräkning för länsstyrelsens i länet räkning insätta beloppet av inbetald skatt. Skatteavdelningen skall därjämte vid uppbördsterminens slut lämna underrättelse till länsstyrelsen angående beloppet av den skatt, som avser skattskyldiga inom envar stad i länet. Samtidigt skall motsvarande uppgift lämnas till den lokala skattemyndigheten i envar stad, såvitt staden angår.

Skatteavdelningen vid postkontoret i residensstad skall vidare efter utgången av envar uppbördstermin i fråga om skattskyldiga å landet göra anteckning om inbetald skatt å uppbördskort, som för sådant ändamål överlämnats till skatteavdelningen, samt att särskilt för varje kommun eller del av kommun upprätta i tre exemplar förteckning över debiterad skatt, vilken förfallit till betalning under uppbördsterminen men icke erlagts i tid och ordning, som i 61, 62 eller 63 § sägs (*restlängd*). Restlängden skall översändas till länsstyrelsen senast två månader efter uppbördsterminens början.

Därest Kungl. Maj:t så förordnar, skall skatteavdelning vid postkontor i stad på sätt i nästföregående stycke sägs göra anteckning å uppbördskort om inbetald skatt samt upprätta restlängd, såvitt angår skattskyldiga i staden. Restlängden skall överlämnas till den lokala skattemyndigheten i staden inom tid som i föregående stycke sägs.

Skatteavdelningen vid postkontoret i residensstad har att efter utgången av uppbördstermin till den lokala skattemyndigheten i annan stad än i föregående stycke avses skyndsamt avlämna de skatteanvisningar, som avse skattskyldiga i staden. Skatteanvisningarna skola vid överlämnandet vara ordnade i nummerföljd samt åtföljda av förteckning i två exemplar, upptagande skatteanvisningarnas nummer och belopp. Det ena exemplaret av förteckningen skall, försett med den lokala skattemyndighetens kvitto, återställas till skatteavdelningen. Den lokala skattemyndigheten har att göra anteckning om inbetald skatt å uppbördskort samt att i ovan omförmäld ordning upprätta restlängd. Skatteanvisningarna skola av den lokala skattemyndigheten senast inom fyra månader efter uppbördsterminens utgång återsändas till skatteavdelningen vid postkontoret.

Indrivning av resterande skatt.

66 §.

Skattskyldig, vilken underlåtit att inbetala skatt i tid och ordning, som i 61, 62 eller 63 § sägs, skall erlägga *restavgift*, beräknad efter fyra öre för varje full krona av den sålunda icke erlagda skattens slutsumma, dock ej mindre än tjugufem öre.

67 §.

Länsstyrelsen eller lokal skattemyndighet i stad skall senast två månader efter uppbördsterminens utgång överlämna två exemplar av restlängden till vederbörande utmätningsman för resternas indrivning. Utmätningssmannen skall så snart ske kan till vederbörande exekutionsbiträde överlämna ett av de honom tillställda exemplaren.

68 §.

Innan restlängd översändes till utmätningsman, skall länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten i stad med ledning av befolkningsregistret undersöka, huruvida skattskyldig, som icke i behörig ordning erlagt sin skatt, avflyttat till annan fastighet inom kommunen eller till annan kommun eller huruvida skattskyldig, som är arbetstagare, erhållit anställning hos annan arbetsgivare än som finnes angiven å vederbörligt uppbördskort. I förekommande fall skall i restlängden antecknas, vad sålunda eller eljest må vara av betydelse för skattens indrivande.

69 §.

Skall indrivning av skatt äga rum, åligger det vederbörande utmätningsman att verkställa indrivningen och för sådant ändamål förrätta utmätning eller bevilja införsel.

Utmätningssman må åt exekutionsbiträde uppdraga att verkställa indrivning av skatt samt att för sådant ändamål förrätta utmätning av lös egendom eller, där förordnande jämlikt 21 § 8) lagen om införsel i avlöning, pension eller livränta meddelats, bevilja införsel.

Innan utmätningsman eller exekutionsbiträde vidtager indrivningsåtgärd som ovan sägs, bör han, där ej omständigheterna göra sannolikt att anmeningen blir utan verkan, genom tjänstebrev anmana den skattskyldige att fullgöra sin betalningsskyldighet.

Då exekutionsbiträde förrättat utmätning, skall det vid utmätningen förda protokollet av honom genast insändas till den utmätningsman, av vilken han erhållit uppdraget att verkställa utmätningen, och åligger det utmätningsmannen att med ärendet vidare lagligen förfara.

Av exekutionsbiträde indrivna medel skola till utmätningsmannen redovisas i den ordning, som därför finnes särskilt stadgad.

70 §.

1 mom. Vad i 6 § utsökningslagen stadgas om jäv mot utmätningsman är ock gällande med avseende å den, som på grund av denna förordning förrättar utmätning.

2 mom. Vid utmätning enligt denna förordning skola, med de förbehåll som i 3 mom. sägs, lända till efterrättelse utsökningslagens föreskrifter om verkställighet av utmätning och vad därvid må undantagas, om utmätt egendoms försäljning, om fördelning av medel, som till följd av utmätning influ- tit, samt om klagan över utmätningsmans förfarande.

3 mom. Vad i utsökningslagen stadgas om skyldighet för borgenär att i vissa fall förskjuta kostnad äger ej tillämpning vid utmätning enligt denna förordning.

Utmätning må även i gäldenärens frånvaro genast förrättas utan att sådan underrättelse, varom i 59 och 60 §§ utsökningslagen sägs, blivit honom meddelad. Skall utmätning ske av gäldenären tillhörig fast egendom, som finnes å annan ort än där han har sitt hemvist, skall dock underrättelse jämte uppgift om förrättningsstället med rekommenderat tjänstebrev senast fjorton dagar före förrättningen avsändas till gäldenären under adress, som angivits i restlängden eller eljest kan av utmätningsmannen utrönas. Återkommer brevet såsom obeställbart, skall utmätningsmannen därom underrätta överexekutor vid insändandet av protokoll över utmätningen; och åligger det i sådant fall överexekutor att, innan vidare åtgärder för egendomens försäljning vidtagas, anställa de ytterligare efterforskningar rörande gäldenärens vistelseort, som med hänsyn till av utmätningsmannen redan vidtagna åtgärder och övriga omständigheter må anses erforderliga, samt, om vistelseorten därvid utrönes, på sätt överexekutor finner lämpligt lämna gäldenären underrättelse om utmätningen. Har egendomen veterligen övergått till ny ägare, skola åtgärder varom i detta stycke sägs i stället vidtagas för hans underrättande. Kan hans adress ej utrönas, bör dock underrättelse lämnas förre ägaren.

4 mom. Beträffande införsel för skatt skall iakttagas vad som är stadgat i 21 § lagen om införsel i avlöning, pension eller livränta.

71 §.

Framgår av restlängden, att skattskyldig vistas å ort inom riket, belägen utom det utmätningsmansdistrikt, där skatten påförts honom, eller att av annan anledning indrivning bör verkställas inom annat utmätningsmansdistrikt, åligger det utmätningsmannen i det förra distriktet, därest icke honom veterligen annan inom samma distrikt är pliktig att ansvara för skatten eller tillgång till dennas gäldande eljest där förefinnes, att omedelbart hos utmätningsmannen i det senare distriktet begära handräckning för skattens uttagande. Därvid skall överlämnas fullständigt restlängdsutdrag, försett med uppgift om ovannämnda i restlängden antecknade förhållanden samt med intyg, att skatten icke kunnat inom distriktet uttagas.

72 §.

Kan skattskyldig, i annat fall än i 71 § avses, icke anträffas inom den kommun, där skatten blivit honom påförd, åligger det utmätningsmannen, därest icke honom veterligen annan inom samma distrikt är pliktig att ansvara för skatten eller tillgång till dennas gäldande eljest där förefinnes, att ofördröjligen med ledning av det hos honom befintliga anställningsregistret eller genom införskaflande av upplysningar ur befolkningsregistret hos länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten noga undersöka, å vilken

ort den skattskyldige eller annan, som är pliktig att ansvara för skatten, må kunna anträffas.

Undersökningen skall bedrivas skyndsamt och bör vara slutförd senast en månad efter det restlängden kommit utmätningssmannen tillhanda.

Framgår av undersökningen eller annorledes, att skattskyldig må kunna anträffas å ort inom riket, belägen utom det utmätningssmansdistrikt, där skatten påförts honom, eller att av annan anledning indrivning bör verkställas inom annat utmätningssmansdistrikt, åligger det utmätningssmannen i det förra distriktet att omedelbart hos utmätningssmannen i det senare distriktet begära handräckning för skattens uttagande. Därvid skall överlämnas fullständigt restlängdsutdrag, försett med intyg att den skattskyldige blivit inom distriktet förgäves eftersökt samt att skatten där icke kunnat uttagas, ävensom med uppgift om vad vid undersökningen framkommit rörande vederbörandes vistelseort och anställning eller andra omständigheter, som kunna föranleda till antagande att skatten kan uttagas å annan ort.

73 §.

Kan skattskyldig enligt behöriga intyg icke anträffas å handräckningsorten, skall utmätningssmannen därstädes verkställa sådan utredning, som i 72 § omförmäles, samt därefter för handräckningens verkställande översända restlängdsutdrag i ärendet, försett med intyg om att skatten icke kunnat inom distriktet uttagas samt med uppgift om vad vid ifrågavarande utredning framkommit, till utmätningssmannen i det distrikt, där den skattskyldige enligt den sist verkställda utredningen må kunna anträffas. Förstnämnde utmätningssman skall tillika till sökanden lämna underrättelse om till vem ärendet överlämnats.

Har vid utredningen icke framkommit var den skattskyldige må kunna anträffas, skall utmätningssmannen i handräckningsorten i stället återsända restlängdsutdraget till sökanden.

74 §.

Det åligger utmätningssman, hos vilken handräckning begärts, att intill dess slutredovisning avgivits senast den 20 i varje månad över postgiro till sökanden redovisa dittills influtna medel samt i övrigt så skyndsamt ombesörja handräckningen, att slutredovisning, såvitt på utmätningssmannen beror, kommer sökanden tillhanda senast inom sex månader efter det utmätningssmannen emottagit framställningen om handräckning.

75 §.

1 mom. Därest skattskyldig, som häftar för restförd skatt, enligt vunen upplysning vistas å känd ort utom riket och skatten vid undersökning inom riket icke kunnat uttagas, skall utmätningssmannen, där ej stadgandet i 2 mom. till annat föranleder och under förutsättning att det restförda beloppet överstiger femtio kronor, därom göra anmälan hos länsstyrelsen, som såvitt ske kan vidtager åtgärd för att den skattskyldige genom vederbörande beskick-

ning eller konsulat erhåller anmaning att till beskickningen eller konsulatet erlägga skatten.

2 mom. Föreligger mellan Sverige och främmande stat överenskommelse, på grund varav handräckning i sistnämnda stat kan erhållas för indrivning av skatt, skall det åligga utmätningsmannen att, om skatten ej kunnat uttagas här i riket men anledning föreligger till antagande att den skall kunna indrivas genom handräckning i den främmande staten, vidtaga de åtgärder, som enligt vad särskilt stadgats erfordras för erhållande av sådan handräckning.

76 §.

Finner länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten i stad sådana omständigheter föreligga, att skattskyldig eller arbetsgivare, som jämlikt denna förordning är ansvarig för arbetstagares skatt, bör försättas i konkurs här i riket för utfående av skatt, skall länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten förordna, att framställning därom skall göras; dock att, då skattebelopp, för vilket den skattskyldige eller arbetsgivaren häftar, understiger etthundra kronor, sådan framställning ej må ske, med mindre i det föreliggande fallet synnerliga skäl därtill äro.

77 §.

Utmätningsman på landet skall å tredje söckendagen före varje månads utgång till länsstyrelsen samt utmätningsman i stad den 15 i varje månad till den lokala skattemyndigheten i staden insända uppgift, upptagande specifikt de skatteposter, beträffande vilka efter avgivandet av nästföregående uppgift indrivningen slutförts till följd av verkställd inbetalning eller meddelat beslut om avkortning eller avskrivning. Uppgiften skall dock icke upptaga skatt, som på grund av handräckning skall slutligen redovisas till annan än länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten.

Lokal skattemyndighet i stad har att å tredje söckendagen före varje månads utgång till länsstyrelsen insända uppgift, som i första stycket sägs, dock att däri upptagen skatt skall angivas summariskt.

Samtidigt med att uppgift enligt första eller andra stycket insändes, skall till vederbörande myndighets postgirokonto gireras enligt uppgiften influten skatt.

78 §.

Utmätningsman eller exekutionsbiträde skall å medel, som han uppbär enligt denna förordning, utfärda särskilt kvitto (*indrivningskvitto*), dock att sådant kvitto icke erfordras då medel erläggas genom insättning å utmätningsmannens eller exekutionsbitrådets tjänstepostgirokonto. Indrivningskvittot skall vid betalningstillfället lämnas till den som erlagt beloppet eller, där så icke kan ske, såsom då beloppet översänts med posten, tillställas honom i tjänstebrev. Annat kvitto än indrivningskvitto eller av postverket utfärdat kvitto om insättning å tjänstepostgirokonto är icke gällande.

79 §.

För indrivning av skatt, som ankommit på landsfiskal, skall stadgad restavgift tillfalla statsverket. Har landsfiskal för indrivningen anlitat exekutionsbiträde, äger dock denne uppbära hälften av restavgiften för medel med vilkas indrivning han tagit befattning, dock högst femtio kronor för varje restförd skattepost.

Har indrivningen ankommit på annan utmättningsman än landsfiskal, äger sådan utmättningsman uppbära restavgiften, i den mån denna icke överstiger etthundra kronor för varje restförd skattepost. Har exekutionsbiträde anlitats för indrivningen, äger dock denne uppbära hälften av den utmättningsmannen tillkommande restavgiften för medel, med vilkas indrivning han tagit befattning. Där i stad, med eller utan magistrat, i övrigt finnas meddelade särskilda föreskrifter rörande dispositionen av restavgift, skola dessa föreskrifter fortfarande tills vidare tillämpas. Restavgiften skall till den del densamma överstiger etthundra kronor tillfalla statsverket.

Har utmättningsman fått vidkännas kostnad för införande i ortstidning av kungörelse om utmätt lös egendoms försäljning eller för egen resa vid utmätning av fast egendom, vare han, där utmätningen ägt rum för uttagande av skatt, berättigad till ersättning för sagda kostnad på sätt i enskilda utskönningsmål gäller.

Restavgift och ersättning, varom i denna paragraf är fråga, må utan särskilt bemyndigande uttagas.

80 §.

Riksräkenskapsverket äger att, i den mån så påkallas, meddela särskilda föreskrifter i fråga om redovisning av medel, som influtit efter indrivning.

Avkortning och avskrivning av skatt samt balanslängd.

81 §.

Avkortning av debiterad skatt skall äga rum,

då genom oriktig debitering slutlig eller tillkommande skatt påförts skattskyldig dubbelt eller med för högt belopp eller påförts annan person än som vederbort; skolandet i sistnämnda fall, såframt icke den rätteligen skattskyldige på grund av stadgandet i 91 § är från betalningsskyldighet fri, i sammanhang med beslut om avkortning förordnas om det avkortade beloppets uttagande hos denne;

då beträffande slutligt påförd pensionsavgift sådant skäl föreligger till upphävande av avgiftspåföringen, som avses i 15 § tredje stycket lagen om folkpensionering;

då någon vunnit nedsättning i eller befrielse från honom åsatt taxering; samt

då genom beslut om jämkning debiterad preliminär skatt nedsatts.

Vidare skall, därest debiterad preliminär skatt överstiger motsvarande slutliga skatt, det överskjutande beloppet avkortas i den mån det är oguldet.

Har arbetsgivare till gäldande av arbetstagares skatt verkställt avdrag å lön jämlikt denna förordning eller jämlikt lagen om införsel i avlöning, pension eller livränta, men kan på grund av arbetsgivarens obestånd det innehållna beloppet icke utfås hos denne, skall motsvarande debiterade preliminära eller kvarstående skatt avkortas, såvitt den skattskyldige angår, och samma belopp i stället uppdebiteras såsom fordran hos arbetsgivaren.

82 §.

Avskrivning av debiterad skatt må äga rum,

1) då den skattskyldige saknar utmätningsbara tillgångar till skattens gäldande och införsel i honom tillkommande avlöning, pension eller livränta enligt gällande bestämmelser icke kan äga rum, dock att avskrivning icke må ske för skatt, för vilken fast egendom svarar, med mindre utretts att betalning för skatten icke kunnat erhållas ur egendomen;

2) då upplysning icke kunnat vinnas om skattskyldigs vistelseort eller skattskyldig icke kunnat anträffas å ort, där han enligt inhämtade upplysningar antagits uppehålla sig;

3) då skattskyldig vistas å utrikes ort och minst två år förflutit från det åtgärd av beskickning eller konsulat eller vederbörande utländska myndighet vidtagits för beloppets utfående, utan att detsamma influtit;

4) då skattskyldig vistas å utrikes ort och anmaning att gälda skatten ej kan tillställas honom genom beskickning eller konsulat eller vederbörande utländska myndighet; samt

5) då beloppet av den skatt, för vilken till utlandet avflyttad eller därstädes eljest bosatt skattskyldig häftar, icke överstiger femtio kronor.

Avskrivning av preliminär skatt må icke äga rum förrän efter utgången av andra uppbördsåret efter det, under vilket skatten förfallit till betalning.

Avskrivning av kvarstående skatt må icke äga rum förrän efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten förfallit till betalning.

Avskrivning av anledning, som under 2) sägs, må ske tidigast två år efter det att bevis om sådant hinder, som där avses, först utfärdats.

Då arbetsgivaren jämlikt 95 § är ansvarig för arbetstagares skatt, må avskrivning av denna icke äga rum, förrän det befunnits, att skatten av anledning, som i första stycket sägs, ej heller kan utfås av arbetsgivaren.

83 §.

Beträffande skatt, som ifrågasättes till avskrivning på grund av att den skattskyldige icke äger tillgång till dess gäldande eller vistas å okänd ort, skola i stad vederbörliga hindarsbevis granskas av den lokala skattemyndigheten. Om granskningen och vad därvid förekommit skall tecknas intyg å hindarsbevisen eller å en förteckning över desamma.

Granskning, som i första stycket sägs, erfordras icke beträffande skatt, för vars uttagande handräckning enligt 71 eller 72 § begärts.

84 §.

Utmättningsman på landet skall under månaderna februari, juni och oktober senast å fjortonde söckendagen i månaden hos länsstyrelsen samt utmättningsman i stad under samma månader senast å femte söckendagen i månaden hos den lokala skattemyndigheten i staden till avkortning eller avskrivning anmäla skattskyldig påförd skatt, vilken enligt då tillgängliga intyg eller andra handlingar må avkortas eller avskrivas. Vid sådan anmälan skall fogas längd över samtliga till avkortning eller avskrivning ifrågakommande poster samt bevis om de förhållanden, på vilka anmälningen grundas; i förekommande fall skall vid längden fogas jämväl intyg, varom förmäles i 83 §.

Sedan lokal skattemyndighet i stad granskat de enligt första stycket dit inkomna handlingarna, har myndigheten att senast å fjortonde söckendagen i den månad, under vilken handlingarna inkommit, till länsstyrelsen översända desamma tillika med bevis om granskningen.

Lokal skattemyndighet i stad har att å tredje söckendagen före varje månads utgång till länsstyrelsen insända längd över debiterad preliminär skatt, som till följd av meddelat beslut om jämkning skall avkortas.

85 §.

Länsstyrelsen skall pröva fråga om avkortning eller avskrivning av skatt och, där stadgade förutsättningar härför föreligga, förordna om skattens avkortning eller avskrivning. Saknas i något fall erforderlig utredning skall, intill dess sådan vunnits, med prövningen av avkortnings- eller avskrivningsfrågan i denna del anstå.

Beslut rörande avkortning eller avskrivning skall meddelas senast den 20 i månaden näst efter den, då anmälan härom inkommit till länsstyrelsen. Om beslutet skall vederbörande utmättningsman på landet eller lokal skattemyndighet i stad ofördröjligen underrättas.

86 §.

Över skatt, som avkortas före upprättandet av restlängd, skall länsstyrelsen upprätta särskild avkortningslängd med angivande tillika av orsaken till avkortningen.

87 §.

1 mom. Har avskrivning av skatt ägt rum, kvarstår likväl den skattskyldiges och, i förekommande fall, arbetsgivarens betalningsskyldighet. I händelse framdeles anledning förekommer till antagande, att obetald skatt kan uttagas, skall denna åter uppföras i räkenskaperna, varefter åtgärder ånyo skola vidtagas för dess indrivande och redovisning.

Det åligger exekutionsbiträde, som erhåller kännedom om att tillgång finnes till gäldande av avskriven skatt, att därom ofördröjligen underrätta vederbörande utmättningsman. Erhåller utmättningsman sålunda eller annor-

ledes kännedom om förhållande, som nyss sagts, har han att därom underätta på landet länsstyrelsen och i stad den lokala skattemyndigheten.

2 mom. Sedan avkortning av skatt medgivits, skola åtgärder för skattens indrivning icke vidare äga rum. Skulle emellertid avkortad skatt frivilligt erläggas, skall den i räkenskaperna ånyo uppföras och behörigen redovisas.

88 §.

Före den 15 januari varje år skall balanslängd över all vid nästföregående års utgång oredivisad skatt av utmätningssmannen insändas på landet till länsstyrelsen och i stad till den lokala skattemyndigheten.

Balanslängden, som bör åtföljas av intyg om hinder som mött för indrivningen eller verkställigheten, skall upptaga:

a) specifikt den skatt, som beror på sökt handräckning, med uppgift för envar skattskyldig om den eller de utmätningssmän, hos vilka handräckning blivit sökt, och dagen för varje sådan åtgärd; samt

b) likaledes specifikt all övrig skatt, vilken är beroende på åtgärd inom distriktet, med noggrann uppgift om de åtgärder, som vidtagits, och om det hinder, som mött för indrivningen.

I balanslängden må skatt, som restförts under senast tilländalupna år, upptagas summariskt.

Sedan den lokala skattemyndigheten granskat den enligt första stycket dit inkomna balanslängden, har myndigheten att före utgången av januari månad samma år till länsstyrelsen översända densamma tillika med bevis om granskningen.

Restitution av skatt.

89 §.

1 mom. Överstiger erlagd preliminär skatt motsvarande slutliga skatt, obekräknat fastighetsskatt och i 1 § omförmälda annuiteter, skall länsstyrelsen i det län, där skatten debiterats, utan kostnad för den skattskyldige till denne återbetala det överskjutande beloppet. Restitution skall dock icke ske av belopp understigande fem kronor.

Det åligger lokal skattemyndighet i stad att skyndsamt till länsstyrelsen översända förteckning över skattskyldiga, vilka enligt första stycket äro berättigade återbekomma skatt, med angivande tillika av de belopp som böra återbetalas.

Sedan beslut, som i 53 § 2 mom. avses, inkommit till länsstyrelsen, skall länsstyrelsen utan kostnad för den skattskyldige till denne återbetala det belopp, som han enligt beslutet äger återbekomma.

2 mom. Har riksräkenskapsverket vid granskning av verkställd debitering funnit, att anledning föreligger till antagande att slutlig eller tillkommande skatt blivit någon påförd obehörigen eller med för högt belopp, skall ämbetsverket underrätta vederbörande länsstyrelse härom. Länsstyrelsen har

att verkställa den utredning i ärendet, som må finnas erforderlig, och att, därest vederbörande finnes hava erlagt skatt obehörigen eller med för högt belopp, till honom återbetala vad som för mycket erlagts. Finner länsstyrelsen eljest att förhållande, som nyss sagts, föreligger, har länsstyrelsen likaledes att återbetala för mycket erlagt belopp.

Envar, som eljest vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd slutlig eller tillkommande skatt, äger att genom länsstyrelsen i det län, där debiteringen skett, kostnadsfritt återbekomma vad han för mycket erlagt.

Därest någon, utan att sådant fall som i andra stycket sägs är för handen, hos länsstyrelsen visar, att för samma år mera än en pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering erlagts för honom, skall länsstyrelsen återbetala vad som befinnes erlagt utöver den högsta avgiftens belopp.

3 mom. Skall den, som jämlikt stadgandet i 2 mom. första eller andra stycket är berättigad återbekomma skatt, som debiterats å en ort för visst år, i stället utgöra skatt, som debiterats eller bör debiteras å annan ort eller för annat år, och är sistnämnda skatt vid meddelandet av beslut i restitutionssärendet ej gulden, äger den skattskyldige utfå allenast den del av det för mycket erlagda beloppet, som överstiger det belopp vilket han sålunda rätteligen har att utgöra. Återstoden av det erlagda beloppet skall gottskrivas den skattskyldige till gäldande av sistnämnda skatt och i förekommande fall skyndsamt tillställas länsstyrelsen i det län, inom vilket den ort är belägen, där skatten debiterats eller bör debiteras.

4 mom. Häftar den, som enligt 1 eller 2 mom. är berättigad återbekomma erlagt skattebelopp, för restförd skatt, äger han utfå allenast vad som överstiger det oguldna beloppet jämte därå belöpande restavgift. Återstoden skall gottskrivas honom till gäldande av den oguldna skatten jämte restavgift och i förekommande fall tillställas annan länsstyrelse med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i 3 mom.

90 §.

Envar som jämlikt 89 § 2 mom. första eller tredje stycket eller efter besvär över taxering eller debitering vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd slutlig eller tillkommande skatt, äger vid återbekommande av för mycket erlagt belopp tillika erhålla ränta å det belopp, som utbetalas, efter fem procent för år.

Vid beräkning av ränta skall iakttagas:

att ränta utgår för skatt, som preliminärt erlagts under vederbörigt uppbördsår, från utgången av nämnda år samt för annan skatt, därest den erlagts under förra hälften av ett uppbördsår, från och med den 1 därpå följande september och, därest den erlagts under senare hälften av ett uppbördsår, från och med den 1 därpå följande mars;

att, därest skatten betalats i flera poster och restitutionen avser allenast viss del av det sammanlagda skattebeloppet, det för mycket erlagda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist guldits; samt

att ränta utgår till och med den dag, då beloppet återbetalas.

Efterkrav och preskription av skatt.**91 §.**

För slutlig eller tillkommande skatt, som befinnes vara från debitering obehörigen utesluten eller till för ringa belopp påförd, är den skattskyldige fortfarande ansvarig; dock är han fri från betalningsskyldighet, därest icke krav delgives honom inom tre år efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten, om debitering i vederbörlig ordning skett, skolat erläggas, samt utslag i mål angående vederbörandes betalningsskyldighet är meddelat inom två år efter det kravet hos honom anställdes.

92 §.

Skatt må icke uttagas senare än fem år efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten enligt verkställd debitering skolat erläggas.

Ansvar för debitering, uppbörd, indrivning och redovisning av skatt.**93 §.**

Häradsskrivare eller uppbördskamrerare är ansvarig för den debitering, som på honom ankommer.

Postverket ansvarar för den uppbörd av skatt, som äger rum genom verkets försorg.

I stad är uppbördskamreraren ansvarig för indrivningens och redovisningens behöriga verkställande.

På landet ansvarar vederbörande utmätningsman för indrivning eller befordrande till avkortning eller avskrivning av ogulden skatt.

94 §.

Underlåter lokal skattemyndighet eller på landet utmätningsman att inom föreskriven tid fullgöra vad på vederbörande enligt denna förordning ankommer, skall länsstyrelsen, då sådant blivit känt, omedelbart vidtaga de åtgärder, vartill förhållandena kunna föranleda.

Gör utmätningsman i stad sig skyldig till underlåtenhet, varom förmäles i första stycket, skall lokal skattemyndighet i staden förfara på sätt i nämnda stycke stadgas beträffande länsstyrelse.

Arbetsgivares ansvar för arbetstagares skatt, m. m.**95 §.**

Underlåter arbetsgivare, som är skyldig verkställa löneavdrag, utan skäligen anledning att vederbörligen fullgöra denna skyldighet, är han jämte arbetstagaren ansvarig för skatt, vilken löneavdraget skolat avse, till belopp som svarar mot vad han underlåtit att avdraga.

Arbetsgivarens ansvarighet må dock göras gällande endast om arbetsta-

garen underlåter att efter anmaning erlægga ifrågavarande skatt. Det felande beloppet må i sådant fall uttagas hos arbetsgivaren i samma ordning som stadgats i fråga om indrivning av skatt, därvid arbetsgivaren tillika är skyldig att å beloppet erlægga restavgift.

Bestrider arbetsgivare skyldighet att svara för arbetstagares skatt, har utmätningsmannen att av den lokala skattemyndigheten i orten inhämta besked, huruvida arbetsgivaren är ansvarig för skatten. Denna må icke hos arbetsgivaren uttagas, därest icke sistnämnda myndighet funnit arbetsgivaren ansvarig för skatten. Har länsstyrelsen efter besvär av arbetsgivare över lokal skattemyndighets beslut funnit denne icke vara ansvarig för arbetstagares skatt, skall länsstyrelsen till arbetsgivaren återbetala skatt, som denne erlagt för arbetstagaren, jämte ränta efter fem procent för år.

Har arbetstagares skatt uttagits hos arbetsgivare, skall nämnda förhållande anmärkas i det indrivningskvitto, som överlämnas till arbetsgivaren.

96 §.

Arbetsgivare, som betalt skatt för arbetstagare jämlikt 95 §, äger söka beloppet åter av arbetstagaren. Härvid har arbetsgivaren att till vederbörande utmätningsman insända det till arbetsgivaren överlämnade indrivningskvittot.

Utmätningsmannen må hos arbetstagaren uttaga beloppet i samma ordning som stadgats i fråga om indrivning av skatt, därvid arbetstagaren tillika är skyldig att å beloppet erlægga restavgift.

97 §.

Har arbetsgivare verkställt löneavdrag men icke inbetalat det innehållna beloppet i tid och ordning, som i 61, 62 eller 63 § sägs, må beloppet uttagas hos arbetsgivaren i samma ordning, som stadgats i fråga om indrivning av skatt, och skall arbetsgivaren därvid å beloppet erlægga restavgift.

Arbetstagaren är fri från betalningsansvar för motsvarande skattebelopp, ändå att på grund av arbetsgivarens obestånd det innehållna icke kan utfås hos denne.

98 §.

Arbetsgivare, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker, skall hava sin bokföring så ordnad att därav framgå arbetstagares namn, utbetald lön samt löneavdrags belopp.

Det åligger arbetsgivare, som i första stycket sägs, att efter anmaning av vederbörande föredragande i uppbördsärenden hos länsstyrelsen tillhandahålla sin bokföring med därtill hörande handlingar för kontroll å verkställandet av löneavdrag.

Kontroll, som i andra stycket avses, skall såvitt möjligt ske på sådant sätt och på sådan tid, att den icke förorsakar hinder i verksamheten för den, vars bokföring är föremål för kontrollen. Där arbetsgivaren det begär och det lämpligen kan ske, skall kontrollen verkställas hos honom. Hava handelsböcker eller andra handlingar överlämnats för kontroll, skola de så snart ske kan återställas. Meddelande om resultatet av kontrollen skall snarast lämnas arbetsgivaren.

Ansvarsbestämmelser m. m.

99 §.

Har någon lämnat oriktig uppgift till arbetsgivare om förhållande, som har betydelse för verkställandet av löneavdrag, under sådana omständigheter att det kan antagas hava skett i syfte att åstadkomma att löneavdrag icke verkställles eller sker med för lågt belopp, eller

har någon i preliminär självdeklaration eller i ansökan om jämkning av preliminär skatt uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnat oriktig uppgift, ägnad att för honom eller den han företräder leda till frihet från preliminär skatt eller till för låg sådan skatt, eller

har någon i ansökan jämlikt 48 § 2 mom. om nedsatt löneavdrag eller i ansökan om anstånd med inbetalning av skatt uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnat oriktig uppgift angående förhållande av betydelse för ärendets avgörande,

straffes med dagsböter,

100 §.

Underlåter arbetsgivare, som är skyldig verkställa löneavdrag, att fullgöra vad honom sålunda åligger eller verkställer han löneavdrag med för lågt belopp och begås gärningen av uppenbar tredska, eller

underlåter arbetsgivare att inom föreskriven tid till uppbördsmyndighet inbetala innehållet belopp,

straffes med dagsböter.

101 §.

Fullgör icke arbetsgivare eller försäkringsanstalt behörigen vad vederbörande enligt 20 § åligger, eller

fullgör icke arbetsgivare behörigen vad honom enligt 50 §, 51 § första stycket eller 98 § första stycket åligger,

straffes med böter, högst trehundra kronor.

102 §.

Straff enligt denna förordning skall icke inträda, då den skyldige för sin förseelse är underkastad ansvar för tjänstefel eller förseelsen eljest är belagd med straff enligt allmänna strafflagen.

103 §.

1 mom. Hörsammar icke skattskyldig anmaning att avlämna preliminär självdeklaration, eller

underlåter arbetsgivare eller försäkringsanstalt att hörsamma anmaning enligt 20 §, eller

underlåter arbetsgivare, som är skyldig verkställa löneavdrag, att fullgöra sådan skyldighet eller verkställer han löneavdrag med för lågt belopp, eller

fullgör arbetsgivare icke vad honom åligger enligt 50 §, 51 § första stycket eller 98 § första eller andra stycket,

äger länsstyrelsen förelägga den försumlige lämpligt vite.

Då fråga uppstår om tillämpning av förelagt vite, skall av vederbörande föredragande i uppbördsärenden hos länsstyrelsen, uppbördskamrerare, häradskskrivare eller annan behörig person anmälan därom göras hos länsstyrelsen, som har att, efter prövning av härvid förekommande förhållanden, förordna om uttagande av det vite, vartill någon finnes hava gjort sig förfallen.

2 mom. Den som verkställer delgivning av jämlikt denna förordning meddelat vitesföreläggande, äger att därför av den försumlige undfå gottgörelse med fem kronor för varje förrättning.

104 §.

Förseelse, som i 99—101 §§ omförmäles, må åtalas, förutom vid laga domstol i brottmål, vid den rätt där vederbörande skall svara i tvistemål i allmänhet.

105 §.

Böter och viten, som ådömas enligt denna förordning, tillfalla kronan.

106 §.

Förmenar någon, att slutlig eller tillkommande skatt blivit genom fel vid debiteringen obehörigen eller med oriktigt belopp honom påförd eller att felaktighet ägt rum vid utskrivandet av hans debetsedel, äger han att däri söka rättelse hos den lokala skattemyndighet, som verkställt debiteringen. Ansökan om rättelse skall ingivas till nämnda myndighet inom natt och år efter det skatten blivit sökanden avfordrad.

107 §.

Den, som icke åtnöjes med beslut av lokal skattemyndighet, äger i beslutet söka ändring hos länsstyrelsen genom besvär, vilka skola hava inkommit till länsstyrelsen inom en månad från den dag, då klaganden erhöll del av beslutet.

108 §.

Över länsstyrelses beslut enligt denna förordning må besvär anföras hos kammarrätten, dock att klagan icke må föras över länsstyrelses beslut rörande preliminär taxering, sättet för uttagande av preliminär skatt, debitering eller jämkning av sådan skatt, verkställande av löneavdrag eller anstånd med inbetalning av skatt. Besvären skola hava inkommit till länsstyrelsen inom en månad från den dag, då klaganden erhöll del av beslutet, vid påföljd, om den tid försittes, att besvären icke upptagas till prövning. Ej må den omständigheten, att besvären i stället för till länsstyrelsen ingivits till kammarrätten, utgöra hinder för deras upptagande till prövning, därest besvären till kam-

marrätten inkommit före utgången av nyss stadgade besvärstid. I sådant fall skola besvärerna av kammarrätten omedelbart överlämnas till vederbörande länsstyrelse.

Sedan besvärerna inkommit till länsstyrelsen, har länsstyrelsen att infordra förklaringar och, där förklaringarna därtill föranleda, påminnelser från vederbörande samt därefter skyndsamt överlämna handlingarna till kammarrätten med det yttrande, vartill omständigheterna giva anledning.

Över kammarrättens utslag må klagan föras hos Kungl. Maj:t genom besvär, vilka tillika med bevis om dagen för utslagets delfående skola hava inkommit till finansdepartementet inom två månader från den dag, då klaganden erhöll del av utslaget, vid påföljd, om den tid försittes, att besvärerna icke upptagas till prövning.

Vid prövning av besvär över utdömande av vite må jämväl frågan, huruvida vitet bort föreläggas, komma under bedömande.

109 §.

Besvär eller ansökan enligt denna förordning må jämte tillhörande handlingar kunna, under iakttagande av stadgad tid och ordning, på klagandens eget äventyr i betalt brev med posten insändas till vederbörande myndighet.

110 §.

Besvär över beslut enligt denna förordning eller över taxering befriar icke skattskyldig i vidare mån än i 57 § sägs från att i behörig ordning erlagga skatt.

Särskilda föreskrifter.

111 §.

Om debitering, uppbörd, indrivning och redovisning av skatt i Stockholm är särskilt stadgat.

112 §.

De närmare föreskrifter, som erfordras för tillämpningen av denna förordning, meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1947; dock att förordningen skall tillämpas redan dessförrinnan såvitt fråga är om åtgärder, som erfordras för att uppbörd av preliminär skatt i enlighet med förordningens bestämmelser skall kunna äga rum från 1947 års ingång.

Genom denna förordning upphävas uppbördsreglementet den 14 december 1917 (nr 838), förordningen den 2 maj 1919 (nr 200) angående rätt till ränta vid restitution av utskylder m. m., restindrivningsförordningen den 13 november 1931 (nr 394) samt förordningen den 30 april 1943 om preskription av

utskylder m. m. (nr 207) så ock vad eljest finnes stadgat stridande mot denna förordnings bestämmelser.

I samband med denna förordnings ikraftträdande skall följande iakttagas:

1) Skattskyldig är, med de inskränkningar som följa av vad nedan under 2) och 3) sägs, befriad från att erlägga:

A. av skatter, som skulle hava utgått på grund av 1946 års taxering,

a) statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å förmögenhet, landstingsmedel och tingshusmedel, i den mån nämnda skatter enligt äldre bestämmelser skolat erläggas under år 1947,

b) allmän kommunalskatt; samt

B. av skatter, som skulle hava utgått på grund av 1947 års taxering, statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å förmögenhet, landstingsmedel, tingshusmedel samt allmän kommunalskatt.

2) Den under 1) stadgade befrielsen skall icke gälla beträffande fastighetsskatt.

3) Har skattskyldig vid 1948 eller 1949 års taxering taxerats för inkomst av rörelse till lägre belopp än vid 1946 respektive 1947 års taxering och sammanhänger den högre inkomsten det tidigare året med att den skattskyldige verkställt uppskrivning av lager av tillgångar, avsedda för omsättning eller förbrukning i rörelse, skall den under 1) stadgade skattebefrielsen icke avse den del av skatterna, som belöper å det överskjutande inkomstbelopp som motsvaras av den sålunda framtagna dolda reserven i varulagret. Å nämnda inkomstbelopp skall därvid anses belöpa så stor del av skatterna, som motsvarar skillnaden mellan, å ena sidan, de å den beskattningsbara inkomsten eller det beskattningsbara beloppet i dess helhet belöpande skatterna och, å andra sidan, de skatter som skulle hava utgått därest ifrågavarande belopp icke ingått i inkomsten.

Vad i föregående stycke stadgats skall äga motsvarande tillämpning i annat fall än där sägs, därest skattskyldig under beskattningsår, för vilket taxering verkställs år 1946 eller 1947, redovisat inkomst som överstiger vad den skattskyldige normalt redovisar såsom inkomst samt det berott på åtgöranden av den skattskyldige eller av juridisk person, i vilken den skattskyldige är delägare, eller annan därmed jämförlig orsak att högre inkomst redovisats ifrågavarande år.

Länsstyrelsen skall övervaka, att beskattningsnämnderna i samband med 1946 och 1947 års taxeringar uppgöra förteckningar över sådana skattskyldiga, beträffande vilka det med hänsyn till innehållet av avgivna självdeklarationer eller eljest kan antagas, att skattskyldighet kommer att föreligga jämlikt detta moment.

Det skall ankomma på vederbörande prövningsnämnd att i samband med 1948 respektive 1949 års taxering fastställa, om skattskyldig har att erlägga skatt jämlikt detta moment. Innan beslut härom fattas skall den skattskyldige beredas tillfälle yttra sig i ärendet. Om besvär över sådant beslut skall gälla vad i allmänhet är stadgat angående fullföljd av talan mot prövningsnämnds beslut.

Skatt för inkomst som i detta moment avses skall utgå, såvitt angår inkomst under det beskattningsår för vilket taxering verkställs år 1946, enligt de utdebiteringsgrunder som gälla för preliminär skatt för inkomståret 1947 samt, såvitt angår inkomst under det beskattningsår för vilket taxering verkställs år 1947, enligt de grunder som gälla för preliminär skatt för inkomståret 1948. Skatt som här avses skall i sin helhet tillfalla staten.

Länsstyrelsen har att i förekommande fall bestämma, under vilken termin eller under vilka terminer uppbörd skall ske av skatt som i detta moment avses.

4) Annuiteter å avdikningslån, som upptagits å kronodebetsedel för år 1946, skola i sin helhet erläggas under första uppbördsterminen eller å första uppbördsstämman. Fastighetsskatt, som påföres på grund av 1946 och 1947 års taxering, skall i sin helhet erläggas under uppbördsterminerna i mars och maj månader år 1947 respektive år 1948.

5) I fråga om skatt, som påförts eller påföres på grund av 1946 eller tidigare års taxering och som icke utgöres av skatt för fastighet för år 1946, skola äldre bestämmelser fortfarande äga tillämpning.

6) Under januari månad 1947 skall, intill dess en vecka förflutit från det för inkomståret 1947 gällande debetsedel kommit arbetsgivare tillhanda, denne verkställa löneavdrag till gäldande av arbetstagares skatt med tio procent av inkomsten eller, om arbetstagaren kan antagas komma att under nämnda inkomstår uppbära inkomst överstigande tiotusen kronor, med femton procent av inkomsten. Å belopp, understigande tjugufem kronor, skall skatt icke utgå. Det belopp, som vid varje utbetalningstillfälle skall avdragas, skall avrundas till närmast lägre hela krontal.

7) De ytterligare föreskrifter, som erfordras i samband med denna förordnings ikraftträdande, meddelas av Kungl. Maj:t.

Anvisningar

till 46 §.

Med arbetsgivare förstås enligt denna förordning envar, som ingått avtal med annan person att denne skall utföra arbete för hans räkning och som i följd härav är skyldig utbetala lön till denne. Med arbetstagare förstås i förordningen den, med vilken sådant avtal ingåtts. Såsom arbetstagare betraktas emellertid icke den, som är att anse som självständig företagare.

Lika med arbetsgivare betraktas enligt förordningen den som till annan utbetalar pension, annan livränta, undantagsförmåner, periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, varför givaren är berättigad till avdrag enligt 31 § kommunalskattelagen, allt såvida beloppet eller förmånen hänför sig till mottagarens (arbetstagarens) huvudsakliga arbetsanställning eller eljest utgör mottagarens huvudsakliga inkomst av förvärvskällan tjänst.

Då en person åtagit sig utförande av arbete och i sin tur anställt arbetstagare, är han att anse som arbetsgivare gentemot dessa. Huruvida han skall betraktas såsom arbetstagare i förhållande till sin uppdragsgivare eller såsom

självständig företagare, får bedömas med hänsyn till dels innebörden av det mellan dem träffade avtalet, dels ock arten av den förvärvsverksamhet som av uppdragstagaren bedrives. Vid skogsarbete, dikningsarbete, byggnadsarbete m. m. förekommer ofta, att en person åtager sig att utföra visst arbete och i sin tur anställer en eller flera personer för dess utförande. Särskilt i norra och mellersta Sverige är det sålunda vanligt, att en skogsägare träffar avtal med en jordbrukare, att denne skall mot visst pris verkställa avverkning. Jordbrukaren (köraren) utför timmerkörslor men anställer skogsarbetare (huggare), som verkställa huggning. I sådant fall är jordbrukaren att anse som arbetsgivare gentemot de av honom anställda. Då inkomsten av avverkningen för jordbrukaren i regel torde utgöra inkomst av jordbruk eller rörelse, blir denne vanligen att betrakta såsom självständig företagare.

Om en person avlönas uteslutande genom andel i vinst, är han att betrakta som självständig företagare. I handelsbolag eller enkelt bolag är det icke ovanligt, att en eller flera delägare utföra arbete för bolagets räkning och därför uppbära bestämd lön, beräknad för vecka, månad eller annan bestämd tidsperiod, varjämte vederbörande, utöver lönen, erhåller viss del i vinsten. Sådan delägare är icke arbetstagare enligt denna förordnings mening. Enligt skatteförfattningarna anses icke heller den inkomst, som han uppbär i form av lön, såsom inkomst av tjänst utan såsom inkomst av rörelse. Om en person enligt denna förordning anses som arbetstagare, förändras däremot icke denna hans ställning av att han jämte fastställd lön uppbär tantiem.

Provision bör icke anses utgöra andel i vinst, då den utgår med hänsyn till omsättningen. En handelsresande, som helt avlönas medelst provision, är alltså arbetstagare, om han kan anses såsom anställd i huvudmannens tjänst.

För bedömande av frågan, huruvida en person är att anse som arbetstagare eller ej saknar det betydelse, om han utför arbetet i sitt hem eller eljest å arbetsplats, som av honom bestämmes, eller om han är släkt med arbetsgivaren.

Vid utbetalning av lön till arbetsgivarens make eller hemmavarande barn under sexton år eller hemmavarande barn, som fyllt sexton men icke aderton år och ej har så stor inkomst, att den föranleder skatteplikt för barnet enligt 51 § kommunalskattelagen, skall dock löneavdrag icke verkställas, enär icke nämnda personer utan den utbetalande arbetsgivaren med hänsyn till bestämmelserna i 20 § kommunalskattelagen och 2 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt taxeras för lönen eller ersättningen.

Har arbetstagaren jämte sin huvudsyssla en eller flera bisysslor, skall den arbetsgivare, hos vilken arbetstagaren har sin huvudanställning, verkställa löneavdrag, medan den eller de arbetsgivare, för vilkens eller vilkas räkning arbetstagaren utför bisysslorna, icke hava att verkställa dylikt avdrag. Kan av flera anställningar ingen anses såsom den huvudsakliga eller föreligger tvekan om vilken anställning som skall betraktas såsom huvudsaklig, har arbetstagaren att vända sig till den lokala skattemyndigheten, som meddelar besked om vid vilken anställning löneavdrag skall verkställas.

Arbetsgivares skyldighet att verkställa löneavdrag avser preliminär skatt ävensom annan kvarstående skatt än fastighetsskatt jämte annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor, men däremot icke tillkommande skatt. Avdragsskyldigheten, såvitt angår kvarstående skatt och å debetsedel till beloppet angiven preliminär skatt, är icke inskränkt till att avse skatt, som utgår för inkomst av tjänst, utan gäller även i fråga om skatt för annan inkomst. Den å debetsedel till beloppet angivna preliminära skatten kan nämligen, liksom den kvarstående skatten, avse båda de nyssnämnda slagen av inkomst.

Arbetsgivare är skyldig göra avdrag endast för sådan till beloppet angiven preliminär skatt och sådan kvarstående skatt, som arbetstagaren har att erlägga i hemortskommun. Härigenom undantages skatt, som utgår för sådan inkomst av jordbruksfastighet, annan fastighet och rörelse, vilken taxeras i annan kommun än hemortskommunen.

Med stöd av 3 § sista stycket kan lokal skattemyndighet i fall, då beräkning av preliminär skatt enligt skattetabell eller med viss procentsats skulle visa otillfredsställande resultat, på ansökan av skattskyldig eller arbetsgivare eller på eget initiativ förordna, att sådan skatt skall utgå med belopp, som grundar sig på taxering och angives å debetsedeln. Sådana fall kunna vara för handen, då fråga är om bruttoinkomst, från vilken skattskyldig är berättigad att göra avdrag för omkostnader till betydande del av inkomsten, t. ex. inkomst som ånjutes av provisionsresande eller arbetstagare, vilka hava att bekosta material för arbetet. Dylika fall kunna vidare inträffa, då av skattskyldig uppburen inkomst av tjänst utgör blott obetydlig del av hela hans inkomst. Då i sistnämnda fall inkomsten av tjänst, även om den är arbetstagarens huvudsakliga, är så obetydlig i förhållande till annan inkomst, att de genom löneavdrag innehållna beloppen icke förslå att gälda skatten å hela inkomsten, äger den lokala skattemyndigheten tillika förordna, att löneavdrag icke skall verkställas. Då skattskyldig väl åtnjuter inkomst av tjänst i kommunalskattelagens mening men icke uppbär inkomsten av arbetsgivare, kan löneavdrag icke ske och preliminär skatt ej heller beräknas enligt skattetabell eller med viss procentsats; såsom exempel å sådana skattskyldiga kan nämnas viss serveringspersonal.

till 47 §.

Överlämnas icke debetsedel avseende preliminär skatt till arbetsgivaren, bör denne, såvida det icke är uppenbart, att anställningen hos honom är att anse som bisyssla, alltid verkställa avdrag med tjugufem procent av lönebeloppet eller, såvitt angår sjöman inskriven vid sjömanshus, med tjugu procent. Gör arbetstagaren gällande, att anställningen är av nyssnämnda natur, bör arbetsgivaren i tveksamma fall påfordra, att arbetstagaren styrker förhållandet med intyg från den lokala skattemyndigheten.

Har debetsedel å kvarstående skatt icke överlämnats till arbetsgivaren, har denne att hos den lokala skattemyndigheten i orten, d. v. s. å den plats där arbetsgivaren har kontor, varifrån lön utbetalas, anmäla förhållandet,

så att ny debetsedel å kvarstående skatt kan utfärdas och tillställas arbetsgivaren. Sistnämnda debetsedel torde som regel kunna vara arbetsgivaren tillhanda å sådan tid under månaden, att åtminstone ett avlöningstillfälle återstår, vid vilket löneavdrag för den kvarstående skatten kan verkställas; kan så icke ske, har arbetstagaren att själv erlägga nämnda skatt.

till 50 §.

Då arbetstagaren tager del av sin hos arbetsgivaren förvarade debetsedel, har han att göra detta på sådant sätt och å sådan tid, att hinder icke förorsakas arbetsgivaren eller hans personal i det förberedande arbetet för inbetalning till uppbördsmyndigheten av innehållna belopp.

till 53 §.

Sker ändring i skattskyldigs civilstånd under förra delen av inkomståret eller ändras senast den 1 november under inkomståret antalet barn därigenom, att barn födes eller att barn, för vilket skattskyldig vid beräkningen av preliminärskatt erhållit familjeavdrag, avlider, har lokal skattemyndighet att utan särskild anmälan från den skattskyldige vidtaga den jämkning i nämnda skatt, som av ändringen må betingas.

Lokal skattemyndighet äger jämväl utan särskild anmälan från den skattskyldige upptaga fråga om jämkning av preliminär skatt i övriga i denna paragraf omförmälda fall. Jämkning må icke ske, utan att den skattskyldige beretts tillfälle att yttra sig, därest detta icke uppenbarligen är obehöfligt. Vid höjning av preliminär skatt utan skattskyldigs medgivande bör iakttagas stor försiktighet, så att icke för hög sådan skatt uttages.

Den bevisning, som skattskyldig måste prestera för att erhålla jämkning, är olika i det fall, som avses i 1 mom. under 2), och i de fall, som omförmälas i samma mom. under 3). I det förstnämnda fallet behöver vederbörande endast göra sannolikt, att ifrågavarande förhållande kommer att vara för handen; mera kan han tydligen i detta fall icke heller åstadkomma. I det sistnämnda fallet har han däremot att styrka, att de berörda omständigheterna verkligen föreligga.

Vid beslut om jämkning skall den lokala skattemyndigheten tillse, att den preliminära skatten för inkomståret så nära som möjligt kommer att överensstämma med den slutliga skatt (oberäknat fastighetsskatt och förut omnämnda annuiteter) som kan antagas komma att påföras på grund av taxering, verkställd under året näst efter inkomståret. Har skattskyldig under inkomståret, innan beslutet om jämkning meddelats, erlagt högre preliminär skatt än han rätteligen bort göra, skall icke sålunda inbetald skatt nedsättas och vad som för mycket erlagts restitueras, utan den preliminära skatt, som skall erläggas efter beslutet om jämkning, skall i motsvarande grad reduceras, så att den sammanlagda preliminärskatten kommer att uppgå till belopp, som beräknas böra utgå för inkomståret. Fall kunna förekomma — sådana torde inträffa i synnerhet vid jämkning under senare delen av inkomst-

året — då preliminärskatten nedsattes med så stort belopp att, trots det den skattskyldige helt befriats från att erlägga dylik skatt under återstående uppbördsterminer under uppbördsåret, han likväl för inkomståret inbetalt högre skatt än han kan antagas hava rätteligen bort göra. Uppgår det för mycket inbetalda beloppet till minst en femtedel av den slutliga skatt, som kan beräknas komma att utgå, dock till minst tjugufem kronor, äger skattskyldig återbekomma det för mycket inbetalda beloppet utan avvaktan å debitering av den slutliga skatten. Äro särskilda förhållanden för handen — fråga är t. ex. om s. k. ömmande omständigheter eller om ett särskilt stort skattebelopp — kan myndigheten, även om det angivna villkoret icke är uppfyllt, medgiva att det för mycket erlagda beloppet återbetalas till den skattskyldige.

Förslag

till

lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

Härigenom förordnas, att 65 och 66 §§ samt 70 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 ävensom anvisningarna till 20 § 2. och 3., 48 § 1., 53 § 1. och 66 § 1. samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

65 §.

Frågan, huruvida skattskyldig haft barn eller icke, liksom ock frågan om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före taxeringsåret.

Har under — — — för taxeringen.

66 §.

Med *hemortskommun* förstås i denna lag den kommun, där den skattskyldige författningsenligt skall vara mantalsskriven för året näst före taxeringsåret.

För den, som varit under ett beskattningsår eller del därav bosatt här i riket utan att mantalsskrivningsskyldighet i någon kommun beträffande honom förelegat för året näst före taxeringsåret, skall såsom hemortskommun anses den kommun, där han först varit bosatt under det år, som närmast föregått taxeringsåret.

För oskift — — — avlidnes hemortskommun.

För bolag eller annan sammanslutning, som jämlikt 64 § 2 mom. skall betraktas såsom svensk ekonomisk förening, gäller såsom hemortskommun den kommun, inom vilken den verkliga ledningen av företaget utövades den 1 november näst före det år, som närmast föregått taxeringsåret.

För annan juridisk person än oskift dödsbo och bolag eller annan sammanslutning, som nyss sagts, gäller såsom hemortskommun den kommun, där vederbörande styrelse eller förvaltning den 1 november näst före det år, som närmast föregått taxeringsåret, hade sitt säte eller där syssloman eller ombud vid nämnda tid var bosatt.

(Se vidare anvisningarna.)

¹ Senaste lydelse av 66 § se 1933:394 samt av 70 § 1 mom. och anvisningarna till 20 § 2, se 1938:368.

70 §.

1 mom. Person, som tillhört främmande makts härvarande beskickning eller lönade konsulat eller beskickningens eller konsulatets betjäning och som icke varit svensk medborgare, anses i beskattningshänseende icke hava varit här i riket bosatt. För inkomster, vilka enligt föreskrifterna i denna lag beskattas i hemortskommunen, skall skatt av sådan person utgöras i den kommun här i riket, där han under det år, som närmast föregått **taxeringsåret**, först haft sitt egentliga bo och hemvist eller, utan att sådant fall förelegat, stadigvarande vistats.

¶ Vad ovan — — — svenska medborgare.

Anvisningar

till 20 §.

2. Hemmavarande barn — — — enligt 51 §.

Frågan om barns ålder bedömes efter förhållandet den 1 november året näst före **taxeringsåret** (se 65 §).

3. Såsom allmänna skatter räknas allmänna utskylder till staten samt till landsting, kommun, församling, skoldistrikt, fattigvårdssamhälle, som avses i 6 § lag om fattigvården, tingslag och municipalsamhälle. Såsom allmän skatt räknas däremot icke skogsaccis, ej heller skogsvårdsavgift.

till 48 §.

1. Vad i denna paragraf stadgas om person, som varit här i riket bosatt, skall på grund av föreskriften i 68 § tillämpas även å person, som här i riket stadigvarande vistats. Jämlikt 65 § bedömes frågan, om en person varit gift eller om en gift person levt tillsammans med sin make, efter det förhållande som rått under större delen av beskattningsåret, och bedömes frågan, huruvida skattskyldig har barn eller icke, liksom ock frågan om barns ålder efter förhållandena den 1 november året näst före **taxeringsåret**. Med barn avses jämväl styvbarn ävensom adopterat barn. Avgörande för frågan, huruvida skattskyldig haft husföreståndarinna, är det förhållande, som rått under större delen av beskattningsåret.

till 53 §.

1. Såsom bosatt — — — i riket.

Huruvida en person skall här mantalsskrivas eller ej, är således utan betydelse för frågan om hans skattskyldighet för inkomst. Ej heller avgöres frågan om omfattningen av hans skattskyldighet uteslutande med hänsyn till förhållandena den 1 november näst före det år, som närmast föregått **taxeringsåret**, utan avseende fästes vid omständigheterna under hela det år, som närmast föregått **taxeringsåret**, och kan i anledning härav en person komma att beskattas såsom här bosatt för allenast en del av samma år.

till 66 §.

1. Av bestämmelserna i denna paragraf, jämförda med föreskriften i 68 §, framgår, att för den som under ett beskattningsår eller del därav stadigvarande vistats här i riket utan att mantalsskrivningsskyldighet i någon kommun beträffande honom förelegat för året näst före taxeringsåret, skall såsom hemortskommun anses den kommun, där han under det år, som närmast föregått taxeringsåret, först vistats, utan att vistelsen varit allenast tillfällig.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1947; dock att bestämmelserna i 66 och 70 §§ samt anvisningarna till 53 och 66 §§ skola träda i kraft den 1 januari 1948.

I fråga om eftertaxering för år 1946 eller tidigare år eller, såvitt angår nyss angivna bestämmelser, i fråga om eftertaxering för år 1947 eller tidigare år skola äldre bestämmelser fortfarande gälla.

F ö r s l a g

till

förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Häriigenom förordnas, att 2 §, 4 §, 6 § 1 mom., 14 §, 20 § och 32 § förordningen den 28 september 1928 om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

2 §.

Om vad — — — följande undantag:

till intäkt av tillfällig förvärvsverksamhet hänföres slutlig eller tillkommande skatt, som restituerats, avkortats eller avskrivits, i den mån avdrag därför av skattskyldig åtnjutits vid tidigare års taxeringar;
vid beräkning — — — beräknade nettointäkten.

4 §.

Från sammanlagda — — — därtill förslår;
slutlig eller tillkommande skatt, som under beskattningsåret påförts skattskyldig här i riket, till den del skatten skall erläggas till kommun eller annan kommunal samfällighet.

Skattskyldig, som — — — kommunalskattelagen sägs.

¹ Senaste lydelse av 4 § se 1938:369, av 6 § 1 mom. se 1943:46 samt av 20 § se 1943:264.

6 §.

1 mom. Skyldighet att — — — eller rörelse;

för slutlig eller tillkommande skatt, som restituerats, avkortats eller avskrivits, i den mån avdrag därför av den skattskyldige åtnjutits vid tidigare års taxeringar; samt

för inkomst — — — eller rörelse;

för slutlig eller tillkommande skatt, som restituerats, avkortats eller avskrivits, i den mån avdrag därför av bolaget åtnjutits vid tidigare års taxeringar; samt

för inkomst — — — ekonomiska föreningar.

14 §.

Har skattskyldig hemmavarande barn, som den 1 november året näst före taxeringsåret icke fyllt 21 år, skall, därest barnets till inkomst- och förmögenhetsskatt beräknade beskattningsbara belopp icke uppgår till minst 10 kronor, den skattskyldige taxeras jämväl för barnets förmögenhet.

20 §.

Varje år bestämmes, med vilka procenttal av de i 18 § 2 mom. a), b) och c) omförmälda grundbeloppen botten-skatt skall ingå i preliminär skatt dels för nästkommande budgetårs förra hälft dels ock för detta budgetårs senare hälft; därvid iakttages att procenttalen för nästkommande budgetårs förra hälft skola vara lika med procenttalen för det löpande budgetårets senare hälft. Slutlig skatt på grund av taxering visst år skall utgå efter de procenttal av grundbeloppen, som bestämts med avseende å preliminär skatt för året näst före taxeringsåret.

Vid bestämmandet — — — å livförsäkringsrörelsen.

32 §.

Om skattskyldig blivit genom beslut av vederbörande myndigheter beskattad för samma inkomst eller förmögenhet såväl här i riket som i utländsk stat, må Konungen på ansökan av den skattskyldige efter vederbörandes hörande kunna, därest ömmande omständigheter eller eljest synnerliga skäl föreligga, till undvikande av eller lindring i dubbelbeskattningen, förordna om efterskänkande av inkomst- och förmögenhetsskatt. Har skatten redan erlagts, återbekommes den i den ordning, som för restitution av skatt i uppborädsförordningen stadgas.

Dennna förordning träder i kraft den 1 januari 1947; dock att bestämmelsen i 20 § skall träda i kraft den 1 januari 1946. I fråga om eftertaxering för år 1946 eller tidigare år skola äldre bestämmelser fortfarande gälla.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 17 juni 1938 (nr 370) om särskild skatt å förmögenhet.

Härigenom förordnas, att 1 § förordningen den 17 juni 1938 om särskild skatt å förmögenhet skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

1 §.

Särskild skatt å förmögenhet skall enligt vad i denna förordning stadgas årligen erläggas till staten av fysisk person, därest hans enligt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skattepliktiga förmögenhet vid utgången av det beskattningsår, som gått till ända närmast före den 1 mars under taxeringsåret, överstigit 20 000 kronor. I den skattepliktiga förmögenheten inbegripes härvid även förmögenhet tillhörig den skattskyldiges hemmavarande barn, som den 1 november året näst före taxeringsåret icke fyllt 21 år, därest ej jämlikt förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt barnet skall taxeras därför.

Skattskyldighet, som — — — omförmäld familjestiftelse.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1947; dock att i fråga om eftertaxering för år 1946 eller tidigare år äldre bestämmelser fortfarande skola gälla.

Förslag

till

lag angående ändrad lydelse av 8, 14 och 16 §§ lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis.

Härigenom förordnas, att 8, 14 och 16 §§ lagen den 28 september 1928 om skogsaccis skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

8 §.

Skogsaccis till kommunen skall utgå å det taxerade rotvärdet efter en skattesats, vilken för etthundra kronor utgör en fjärdedel av det belopp, som på en skattekrona i medeltal under de senast förflutna fem åren beslutats till utdebitering inom kommunen, skolande nämnda skattesats jämkas till närmast högre femtal ören.

Skattesatsen fastställles på landet vid den ordinarie kommunalstämma eller, där kommunalfullmäktige finnas, vid det ordinarie sammanträde med kommunalfullmäktige, som skall hållas under tiden från och med den 16 mars till och med den 31 maj taxeringsåret, samt i stad vid det ordinarie sammanträde med stadsfullmäktige eller, där stadsfullmäktige ej finnas, vid den allmänna rådstuga, som skall hållas före utgången av juni månad samma år.

14 §.

Skogsaccis skall — — — om fattigvården.

Vid beräkning av den skattesats, efter vilken skogsaccisen skall utgå, samt vid påförande av skogsaccis skall vad i 8 § första stycket samt 12 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

Beträffande skogsaccismedel — — — och 11 §.

Skattesatsen för skogsaccis fastställles för församling och skoldistrikt av kyrkostämma eller, där kyrkofullmäktige finnas, av dessa vid den ordinarie kyrkostämma eller det ordinarie sammanträde med kyrkofullmäktige, som skall hållas före utgången av maj månad taxeringsåret. För särskilt fattigvårdssamhälle fastställles nämnda skattesats av fattigvårdsstämma eller, där fattigvårdsfullmäktige finnas, av dessa å tid, som i 8 § andra stycket i fråga om kommunalstämma eller kommunalfullmäktige sägs.

16 §.

Sedan skattesatsen för skogsaccis fastställts och dylikt beslut i församling, skoldistrikt och särskilt fattigvårdssamhälle delgivits på landet kommunalnämnd och i stad drätselkammare, skola dessa ofördröjligen underrätta länsstyrelsen och vederbörande lokala skattemyndighet härom.

Om debitering och uppbörd av skogsaccis stadgas i uppbördsförfordningen.

Till utdebitering beslutad skogsaccis äger kommun, församling, skoldistrikt och särskilt fattigvårdssamhälle uppbära av statsverket.

Belopp, som vid utgången av ett år utgör kommuns, församlings, skoldistrikts eller särskilt fattigvårdssamhälles fordran hos statsverket, skall länsstyrelsen under nästföljande år utanordna till kommunalnämnden eller drätselkammaren med en fjärdedel å var och en av dagarna den 15 februari, den 15 maj, den 15 augusti och den 15 november.

Länsstyrelsen skall senast den 15 februari till kommunalnämnden eller drätselkammaren överlämna för nästföregående år upprättad redovisning över kommun, församling, skoldistrikt eller särskilt fattigvårdssamhälle tillkommande samt till kommunalnämnden eller drätselkammaren utanordnad skogsaccis. Närmare föreskrifter angående dylik redovisning meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1947.

I fråga om skogsaccis, som påförts eller påföres på grund av 1946 eller tidigare års taxering, skola äldre bestämmelser fortfarande gälla.

F ö r s l a g
till
**förordning angående ändring i vissa delar av taxeringsförordningen
den 28 september 1928 (nr 379).**

Härigenom förordnas, att 4 §, 12 § 1 och 3 mom., 15 §, 18 §, 20 § 1 mom., 24 § 1 mom., 28 § 3 mom., 37 § 1 mom., 53 § 1 mom., 78 §, 86 § samt 145 § 1, 2 och 4 mom. taxeringsförordningen den 28 september 1928¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

4 §.

Indelning i — — — särskild taxeringsnämnd.

Åt distrikten — — — i övrigt.

Innan länsstyrelsen ändrar i stad tillämpad distriktsindelning, skall, utom vad angår Stockholm, yttrande infordras från drätselkammaren ävensom, i stad med egen uppbördsförvaltning, från den lokala skattemyndigheten i staden.

12 §.

1 mom. Till medlemmar — — — taxeringens verkställande.

Av kommun må till ledamot eller suppleant i beredningsnämnd, fastighets-taxeringsnämnd eller taxeringsnämnd utses allenast den, som är inom kommunen mantalsskriven, och av landsting må till ledamot eller suppleant i fastighetstaxeringsnämnd utses allenast den, som är mantalsskriven i kommun inom fastighetstaxeringsdistriktet. Av landstings förvaltningsutskott må till ledamot eller suppleant i särskild taxeringsnämnd utses allenast den, som är mantalsskriven i kommun inom nämndens verksamhetsområde; beträffande Kalmar län skall därjämte iakttagas att den, som av någotdera landstingets förvaltningsutskott väljes, skall vara mantalsskriven i kommun inom samma landstings område.

Vid kommuns — — — inom densamma.

Vid val — — — ankommande taxeringsfrågorna.

Till medlemmar — — — nämndens verksamhetsområde.

3 mom. Medlem i — — — svensk medborgare.

Ej må sådant uppdrag utövas av den, som är omyndig eller försatt i konkurstillstånd.

¹ Senaste lydelse av 4 §, 12 § 1 och 3 mom., 15 § 2 mom., 28 § 3 mom., 78 §, 86 § samt 145 § 1, 2 och 4 mom. se 1943: 855, av 15 § 1 mom., 20 § 1 mom. och 24 § 1 mom. se 1932: 279, av 37 § 1 mom. se 1938: 374 samt av 53 § 1 mom. se 1945: 409.

15 §.

1 mom. I Stockholm må överståthållarämbetet förordna tjänstemän hos ämbetet att biträda beskattningsnämnderna i första instans på sätt i 108 § sägs. För samma ändamål må i annan stad drätselkammaren, såvitt angår stad med egen uppbördsförvaltning efter hörande av den lokala skattemyndigheten, samt i köping eller landskommun kommunalstämman eller, där kommunalfullmäktige finnas, dessa till förfogande för beskattningsnämnderna i första instans ställa en eller flera kommunens tjänstemän, som därtill godkännas av länsstyrelsen. Sådant godkännande må lämnas för högst tre år i sänder. Lämnat godkännande kan av länsstyrelsen när som helst återkallas.

2 mom. Ordförande i beskattningsnämnd i första instans äger anlita skrivbiträde, som av ordföranden tillkallas. Vid uppläggandet och kompletterandet av de längder, som skola föras hos fastighetstaxeringsnämnd och taxeringsnämnd i stad med egen uppbördsförvaltning, skall erforderligt biträde lämnas i Stockholm av uppbörds- eller annan tjänsteman, som ställes till förfogande av överståthållarämbetet, och i annan stad av den lokala skattemyndigheten. I övriga städer och på landet skall biträde lämnas av vederbörande lokala skattemyndighet i den utsträckning Kungl. Maj:t föreskriver.

18 §.

Till ledning vid allmän fastighetstaxering skola vidare följande handlingar utan anmaning avlämnas:

- a) av lokal skattemyndighet:
de till — — — avlämnas; samt
- b) av hypoteksinrättning:
uppgift å — — — skall avlämnas.

20 §.

1 mom. Allmän fastighetsdeklaration samt uppgift enligt 18 § skola avlämnas senast den 15 september året näst före det, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, och ingivas,

när fråga är om deklaration,

beträffande fastighet å landet: till ordföranden i beredningsnämnden för det beredningsdistrikt, landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt eller länsstyrelsen i det län, där fastigheten är belägen;

beträffande fastighet i Stockholm: till överståthållarämbetet; och

beträffande fastighet i annan stad: till ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, den lokala skattemyndigheten eller, där staden icke har egen uppbördsförvaltning, magistraten eller kommunalborgmästaren i den stad eller länsstyrelsen i det län, där fastigheten är belägen; samt,

när fråga är om uppgift enligt 18 §,

beträffande fastighet — — — är belägen.

24 §.

1 mom. Särskild fastighetsdeklaration, som jämlikt 22 § 1 mom. skall avgivas utan anmaning, skall avlämnas senast den 15 februari under taxeringsåret och ingivas *antingen* direkt till ordföranden i taxeringsnämnden för det distrikt, där fastigheten är belägen, *eller*, beträffande fastighet i Stockholm, till överståthållarämbetet och, beträffande fastighet utom Stockholm, till länsstyrelsen i det län, den lokala skattemyndigheten eller, där staden icke har egen uppbördsförvaltning, magistraten eller kommunalborgmästaren i den stad eller landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där fastigheten är belägen.

28 §.

3 mom. Deklarationsskyldig, som är fysisk person, oskift dödsbo eller familjestiftelse och som är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, skall avgiva dels i den kommun, där han var mantalsskriven för året näst före taxeringsåret eller, utan att hava varit mantalsskriven, är skattskyldig till sådan skatt, *allmän självdeklaration* till ledning vid taxering till nämnda skatter och till kommunal inkomstskatt i samma kommun, dels i varje annan kommun, där han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt, *särskild självdeklaration* till ledning vid taxering till sådan skatt. Här avsedd deklarationsskyldig, som icke är skattskyldig till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet, skall avgiva *särskild självdeklaration* i varje kommun, där han är skattskyldig till kommunal inkomstskatt.

Finnes inom — — — särskild kommun.

37 §.

1 mom. Självdeklaration, som avgives utan anmaning, så ock uppgift enligt 33 eller 34 § skall avlämnas *antingen* direkt till ordföranden i den taxeringsnämnd, som har att verkställa taxering, för vilken deklarationen eller uppgiften är avsedd att tjäna till ledning, *eller*, om taxeringen skall äga rum i Stockholm, till överståthållarämbetet och eljest till länsstyrelsen i det län, den lokala skattemyndigheten eller, där staden icke har egen uppbördsförvaltning, magistraten eller kommunalborgmästaren i den stad eller landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där taxeringen skall äga rum.

Motsvarande gäller — — — äga rum.

Uppgifter enligt — — — uppgifter avser.

53 §.

1 mom. Deklarationsblanketter skola kostnadsfritt tillhandahållas i Stockholm hos överståthållarämbetet, i övriga städer hos den lokala skattemyndigheten eller, där staden icke har egen uppbördsförvaltning, hos magistraten eller kommunalborgmästaren och å landet hos ordförande i kommunalnämnd

samt därjämte, då fråga är om allmän fastighetstaxering, hos ordförande i beredningsnämnd och, då fråga är om årlig taxering, hos ordförande i taxeringsnämnd. Vad nu sagts om deklarationsblanketter för årlig taxering skall gälla även i fråga om blanketter till uppgifter enligt 40 a § 1 och 2 mom. samt 41 och 42 §§; och skola blanketter till uppgifter enligt 42 § kostnadsfritt tillhandahållas jämväl hos den, som utbetalar utdelning eller ränta, som där avses.

78 §.

Taxeringsnämndens ordförande — — — vinnande behövtligt.

Det åligger — — — kunna lämnas.

På begäran av länsstyrelsen eller lokal skattemyndighet skall ordförande i taxeringsnämnd vidare lämna länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten de upplysningar, som vid handläggning av ärenden enligt uppbördsförordningen må erfordras och som av ordföranden kunna lämnas.

86 §.

För varje — — — i 77 § 4 mom.

Hos särskild taxeringsnämnd skola föras inkomstlängd och förmögenhetslängd. Särskilda längder skola föras för varje fögderi samt för varje stad med egen uppbördsförvaltning.

De beslutade — — — skattskyldiges namn.

I inkomstlängden — — — här ovan.

I förmögenhetslängden — — — beskattningsbara förmögenheten.

Närmare föreskrifter — — — Kungl. Maj:t.

Taxeringslängderna underskrivas — — — och ledamöter.

145 §.

1 mom. Av statsmedel — — — städernas tjänstemän; samt

4) kostnader för taxeringen, vilka omförmälas i 5 och 6 samt 8—12 mom. här nedan.

2 mom. Det åligger länsstyrelsen att de år, då allmän fastighetstaxering äger rum, senast den 1 maj, i Stockholm senast den 20 juli, till Kungl. Maj:t inkomma med yttrande angående den ersättning, som för bestyr med nyssnämnda taxering inom länet bör tillkomma envar av de personer, vilka enligt bestämmelserna i 1 mom. 1) och 3) äro därtill berättigade, och skola därvid angivas de grunder, som varit bestämmande vid ersättningarnas beräkande.

Motsvarande yttrande — — — under taxeringsåret.

Yttrande enligt — — — taxeringsnämndernas beslut.

4 mom. Efter prövning — — — kommun utanordnas.

Därvid må vad som ställes till länsstyrelsernas förfogande för ersättning åt ordförandena i berednings- och fastighetstaxeringsnämnderna samt åt de av länsstyrelserna förordnade ledamöterna i fastighetstaxeringsnämnderna även-

som för det i samband med allmän fastighetstaxering jämlikt 15 § 2 mom. av städernas tjänstemän lämnade biträde jämte vad som utanordnas till kommuner utgöra sammanlagt högst ett belopp motsvarande två hundra delar procent av taxeringsvärdet å samtliga fastigheter i riket, sådant detta värde beräknats enligt fastighetstaxeringsnämndernas beslut.

Vad som ställes till länsstyrelsernas förfogande för ersättning åt ordförandena och kronoombuden i taxeringsnämnderna samt åt taxeringskonsulenterna ävensom för det i samband med den årliga taxeringen jämlikt 15 § 2 mom. av städernas tjänstemän lämnade biträde jämte vad som utanordnas till kommuner må sammanlagt utgöra högst ett belopp motsvarande tre procent av grundbeloppet för hela riket av den i den statliga inkomst- och förmögenhetsskatten ingående botten skatten, sådant grundbeloppet beräknats enligt taxeringsnämndernas beslut.

Vid fördelningen — — — av länsstyrelsen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1947; dock att bestämmelserna i 4 §, 15 § 2 mom., 78 § samt 145 § 1, 2 och 4 mom. skola träda i kraft den 1 juli 1946 samt bestämmelserna i 28 § 3 mom. den 1 januari 1948. I fråga om ersättning för biträde, som jämlikt 107 § i samband med taxeringsförrättningarna lämnats av häradsskrivare före den 1 juli 1946, skola bestämmelserna i 145 § 1, 2 och 4 mom. i sin äldre lydelse alltjämt äga tillämpning.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse] av 11 § förordningen den 17 maj 1923 (nr 116) angående skatt för hundar.

Härigenom förordnas, att 11 § förordningen den 17 maj 1923 angående skatt för hundar skall erhålla följande ändrade lydelse.

11 §.

Hundskatt, som efter vederbörlig anmälan enligt 5 § eller domstols laga krafttagande utslag är förfallen till betalning, må utmätas lika med skatt varom i uppbördsförordningen sägs.

Kommunen äger — — — påföljden, dödas.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1947.

F ö r s l a g
till
förordning om utdebitering av tingshusmedel.

Häriigenom förordnas som följer.

1 §.

Tingshusbyggnadsskyldige skola senast den 31 oktober fastställa utgifts- och inkomststat för det nästföljande året, upptagande, å ena sidan, de särskilda utgiftsposterna och, å den andra, de inkomster, som äro att påräkna samt det belopp, vilket skall hos tingslagets skattskyldiga invånare utdebiteras.

2 §.

Med det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för ett år, skola utgöras dels tingshusmedel, som ingå i preliminär skatt för inkomst under detta år, dels ock tingshusmedel, som ingå i den slutliga skatt som påføres på grund av nästföljande års taxering.

3 §.

Sedan utgifts- och inkomststaten fastställts, skola länsstyrelsen och vederbörande lokala skattemyndighet ofördröjligen underrättas om det belopp, varmed tingshusmedel skola utgöras. Samtidigt skall länsstyrelsen underrättas om det antal skattekronor och skatteören, som lagts till grund för bestämmandet av utdebiteringens storlek.

4 §.

Om debitering och uppbörd av tingshusmedel stadgas i uppbördsförordningen.

5 §.

Till utdebitering beslutade medel äga tingshusbyggnadsskyldige uppbära av statsverket.

Belopp, som vid utgången av ett år utgör tingshusbyggnadsskyldiges fordran hos statsverket, skall länsstyrelsen under nästföljande år utanordna till tingshusbyggnadsskyldige med en fjärdedel å var och en av dagarna den 15 februari, den 15 maj, den 15 augusti och den 15 november.

6 §.

Länsstyrelsen skall senast den 15 februari till tingshusbyggnadsskyldige överlämna för nästföregående år upprättad redovisning över tingshusbyggnadsskyldige tillkommande och till dem utanordnade tingshusmedel.

Närmare föreskrifter angående dylik redovisning meddelas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1946.

Genom denna förordning upphäves förordningen den 30 juni 1933 om debitering och uppbörd av tingshusmedel.

I samband med denna förordnings ikraftträdande skall iakttagas:

1) Äldre bestämmelser skola fortfarande gälla i fråga om tingshusmedel, som påförts eller påföras på grund av 1946 eller tidigare års taxering och som icke utgöras av skatt för fastighet för år 1946.

2) Tingshusmedel för fastighet för åren 1946 och 1947 skola för skatte-krona och skatteöre utgöras med belopp, som beslutats till utdebitering för år 1947 respektive år 1948.

3) Tingshusmedel, som förfalla till betalning vid den första terminen eller stämman för uppbörd av 1946 års kronoutskylder skola, i den mån de inflyta, tillfalla statsverket.

F ö r s l a g

till

förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 16 december 1927 (nr 462) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda kommuner.

Härigenom förordnas, att 2 §, 3 §, 4 § 1 mom. och 5 § förordningen den 16 december 1927 angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda kommuner skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

2 §.

1 mom. För att understöd skall kunna erhållas erfordras:

a) att den kommunalskatt och landstingsskatt, som vederbörande kommun, församling och skoldistrikt samt landsting under det löpande året beslutat till utdebitering, skola tillhopa hava föranlett så högt skattetryck, att detta, beräknat på sätt i 3 § sägs, överstiger tio kronor för skatte-krona, varjämte det skattetryck, som, på enahanda sätt beräknat, föranletts av de under det löpande och de två nästföregående åren beslutade utdebiteringar, skall i medeltal för dessa tre år likaledes överstiga tio kronor för skatte-krona; samt

b) att de utgifter för kommunområdets kyrko-, folkskole-, fattigvårds- och barnavårdsväsen, för vilkas bestridande utdebitering beslutats under det löpande året, skola motsvara ett skattetryck av mer än fem kronor 50 öre för skatte-krona.

2 mom. Om synnerliga skäl därtill äro, må stad så ock annat kommunområde, ändock att det ej uppfyller de i 1 mom. b) angivna betingelser, kunna erhålla understöd, därest för kommunområdets vidkommande ett varaktigt synnerligen högt skattetryck föranletts därav, att den beskattningsbara inkomsten är väsentligt lägre än i andra liknande kommunområden, eller därav, att de allmänna ekonomiska förhållandena i kommunområdet undergått en avsevärd försämring.

3 §.

Vid beräkning — — — iakttagas följande:

a) Kommunalaskatten upptages till det belopp, som utdebiterats för skatte-krona, med de jämkningar, som kunna föranledas av föreskrifterna under b) och c) här nedan, medan landstingsskatten upptages till det för skatte-krona utdebiterade beloppet.

b) Har vederbörande kommun, församling eller skoldistrikt icke eller endast delvis begagnat dem tillkommande rätt att såsom tillskott till täckande av utgifter använda skogsaccismedel eller hava för sådant ändamål icke använts därför eljest tillgängliga inkomster, skall endast den utdebitering tagas i beräkning, som skulle erfordrats, därest nämnda tillgångar kommit till dylik användning.

c) Ingår bland kommunens, församlingens eller skoldistriktets utgifter ränta eller amortering å lån för annat ändamål än kyrko-, folkskole-, fattigvårds-, barnavårds- eller sundhetsväsen, skall allenast den utdebitering beräknas, som skulle hava erfordrats, därest räntan eller amorteringen icke medräknats vid utdebiteringens bestämmande.

4 §.

1 mom. Understöd, som i 2 § 1 mom. avses, må icke i något fall utgå med högre belopp än som erfordras för att skattetrycket må kunna, till den del det föranletts av de under det löpande året beslutade utgifter för kommunområdets kyrko-, folkskole-, fattigvårds- och barnavårdsväsen, nedbringas så mycket, att skattetrycket för angivna ändamål, beräknat för skatte-krona, kommer att utgöra det i 2 § 1 mom. b) angivna belopp av fem kronor 50 öre.

Med iakttagande av vad nu stadgats skall angående tilldelning av understöd, som nu avses, gälla följande:

a) understödet utgår, därest ej bestämmelserna i b) och c) här nedan annat föranleda, med det belopp, som erfordras för att skattetrycket, beräknat för skatte-krona, må kunna lättas med

30 procent i den mån det överstiger 10 men icke 12 kronor,

40 » » » » » » 12 » » 14 » ,

50 » » » » » » 14 kronor;

b) kan det höga skattetrycket anses hava väsentligen förorsakats därav, att fastigheterna inom kommunområdet taxerats förhållandevis lägre än vad i allmänhet i sådant hänseende gäller, eller att vederbörande kommun, försam-

ling eller skoldistrikt under det löpande året eller något av de två nästföregående åren vidtagit med avsevärda utgifter förenade anstalter, vilka icke varit av trängande behov påkallade, eller beslutat utdebitering för täckande av utgifter, vilka enligt normal hushållning i stället bort bestridas med lånemedel eller eljest annorledes än med utdebiterade medel,
eller finner — — — a) sägs.

5 §.

Det åligger kommun, församling eller skoldistrikt, som ämnar ansöka om understöd enligt denna förordning, att vid upprättande av utgifts- och inkomststat för kalenderåret näst efter det löpande upptaga beräknat sådant understöd bland inkomsterna. I enlighet härmed skall utdebiteringen av skatt bestämmas till det lägre belopp, som med hänsyn till det beräknade bidraget är erforderligt.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1946 men skall icke tillämpas beträffande understöd, som utgår under år 1946.

F ö r s l a g

till

lag om ändring i lagen den 16 oktober 1908 (nr 110 s. 1) angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning.

Häri genom förordnas, att lagen den 16 oktober 1908 angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Vid debitering av i slutlig eller tillkommande skatt ingående avgifter till svenska kyrkan eller hennes prästerskap eller betjäning, vilka efter kyrkostämmas beslut eller eljest utdebiteras, skall iakttagas, att för den till kommunal inkomstskatt beskattningsbara inkomsten dylika avgifter skola med endast hälften av det belopp, som eljest bort utgå, påföras medlemmar av sådan i riket befintlig församling av främmande kristna eller mosaiska trosbekännare, vilken äger rätt till offentlig religionsutövning. Vad sålunda är stadgat skall dock gälla endast såvida de främmande trosbekännarna före den 1 januari det år, då debitering av de i slutlig skatt ingående avgifterna verkställs, i laga ordning övergått till eller eljest rättsligen tillhört och fortfarande tillhöra den främmande församlingen.

¹ Senaste lydelse se 1928:398.

I ändamål att dylik lindring må tillgodokomma omförmälda främmande trosbekännare skall intyg om deras namn och bostad ävensom därom, att de under tiden från och med den 1 januari tillhört och fortfarande tillhöra den främmande församlingen, av denna församlings föreståndare utfärdas och före den 1 juli tillställas vederbörande pastorsämbete, som har att ofördröjligen översända intyget, behörigen granskat, till den som verkställer debiteringen.

Äro avgifterna — — — äga rum.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1947.

Förslag

till

lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet.

Härigenom förordnas, att 24 §, 74—78 §§ och 85 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet skola upphöra att gälla samt att 17 § 1 mom., 23 § 2 och 3 mom., 60 §, 62 §, 67 §, 69—73 §§, 79 § 2 mom., 80 § och 88 § ävensom rubriken till 6 kapitlet samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

17 §.

1 mom. I kommun — — — i valnämnd;

en under tiden från och med den 1 till och med den 31 oktober för fastställande av kommunens utgifts- och inkomststat; samt

en i — — — och revisorssuppleanter.

I kommun inom Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län må den andra ordinarie stämman, därest skäl därtill föreligger, hållas högst fjorton dagar före den ovan stadgade tiden.

23 §.

2 mom. För beslut — — — eller behov;

c) beviljande av anslag till ändamål eller behov, som icke är nytt men för vilket under året näst före det, som anslaget avser, anslag ej utgått, i kommun, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger nio kronor för skattekrona;

¹ Senaste lydelse av 17 § 1 mom. se 1914:549, av 23 § 2 mom. och 80 § se 1936:283, av 67 § se 1943:859, av 76 § se 1943:210, av 79 § 2 mom. se 1939:77 samt av 88 § se 1937:498.

d) höjande av — — — skulle utgöra:

1) mera än tjugufem procent av förutvarande anslaget i kommun, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger nio kronor för skattekrona;

2) mera än femton procent av förutvarande anslaget i kommun, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger tolv kronor för skattekrona;

3) mera än tio procent av förutvarande anslaget i kommun, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger femton kronor för skattekrona;

e) beviljande av — — — låns återbetalande; eller

g) införande av sådan ordning för medelsförvaltningen, som avses i 44 § 3 mom.

Med allmän — — — eller kyrkofullmäktige.

Hurusom för — — — kommunal fondbildning.

3 mom. Beslut om beviljande av anslag skall tillika innefatta, huruvida anslaget skall utgå av tillgängliga medel eller erforderligt belopp skall utdebiteras eller upplånas.

60 §.

Om kommunalnämndens befattning med kommunens drätsel samt om revision och meddelande av ansvarsfrihet sägs i 5 kap.

62 §.

Förslag till — — — nästföljande året.

Kommunalnämndens statförslag skall från och med dagen för kungörandet av den ordinarie kommunalstämma eller av det ordinarie kommunalfullmäktigsammanträde, som skall hållas under tiden från och med den 1 till och med den 31 oktober, vara offentligen tillgängligt på lämpligt ställe, som tillkännagives i kungörelsen.

På nämnda — — — och avgörande.

Den fastställda — — — till kommunalnämnden.

6 kap. Om allmän kommunalskatt.

67 §.

Kommuns medelsbehov skall, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, täckas genom utdebitering av allmän kommunalskatt i förhållande till de skattekronor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunalskatte lagen vid senaste taxering påförts de till kommunen skattskyldiga.

69 §.

Med det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för ett år, skall utgöras dels sådan allmän kommunalskatt, som ingår

i preliminär skatt för inkomst under detta år, dels ock sådan allmän kommunalskatt, som ingår i den slutliga skatt som påföres på grund av nästföljande års taxering.

70 §.

Kommunalnämnden åligger att, sedan kommunens utgifts- och inkomststat fastställts och beslut om utdebitering till församling, skoldistrikt och i förekommande fall fattigvårdssamhälle, som omförmäles i 6 § lagen om fattigvården, delgivits nämnden, ofördröjligen underrätta länsstyrelsen och vederbörande lokala skattemyndighet om det belopp, varmed allmän kommunalskatt skall utgöras. Samtidigt skall kommunalnämnden underrätta länsstyrelsen om det antal skattekrönor och skatteören, som lagts till grund för bestämmandet av utdebiteringens storlek.

71 §.

Om debitering och uppbörd av kommunalutskylder stadgas i uppbördsförrordningen.

72 §.

Till utdebitering beslutade medel äger kommun uppbära av statsverket. Belopp, som vid utgången av ett år utgör kommunens fordran hos statsverket, skall länsstyrelsen under nästföljande år utanordna till kommunalnämnden med en fjärdedel å var och en av dagarna den 15 februari, den 15 maj, den 15 augusti och den 15 november.

73 §.

Länsstyrelsen skall senast den 15 februari till kommunalnämnden överlämna för nästföregående år upprättad redovisning över kommunen tillkommande och till nämnden utanordnad allmän kommunalskatt.

Närmare föreskrifter angående dylik redovisning meddelas av Konungen.

79 §.

2 mom. Kommun äger, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, upptaga lån, ställda på högst ett års återbetalningstid, intill ett sammanlagt belopp motsvarande en utdebitering av tre kronor för varje å kommunen belöpande skattekröna enligt den under nästföregående år fastställda taxeringen.

Utöver vad i föregående stycke är medgivet äger kommun, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, upptaga lån intill en sammanlagd summa motsvarande för varje skattekröna som nyss sagts en utdebitering av det belopp, varmed den under nästföregående år fastställda utdebiteringen understiger, i kommun som omhänderhar folkskoleväsendet tio och i annan kommun nio kronor, dock högst tre kronor för varje skattekröna. Lån, som avses i detta stycke, skall vara ställt att återbetalas inom fem år och, därest lånetiden är mer än ett år, att årligen avbetalas; dock må kommun vid förvärfv av intecknad egendom övertaga betalningsansvar även för

sådan i egendomen intecknad gäld, som är ställd att betalas inom längre tid eller i annan ordning.

Lån, som — — — nytt lån.

Nyttjar kommun — — — nyttjade fondmedel.

Med lån — — — även borgen.

Kommun äger — — — barnrika familjer.

Av Konungen — — — upptaga lånet.

80 §.

Länsstyrelsens godkännande — — — beslut; eller

c) avse utgifter, som erfordra utdebitering under längre tid än fem år.

Samtliga av — — — besluten avse.

Hurusom i — — — kommunal fondbildning.

Underställt beslut — — — därför uppgivas.

Över vägrad — — — hos Konungen.

88 §.

För municipalsamhälle — — — andra styckena:

att municipalsamhälle äger, utan att Konungens fastställelse å beslut där-
om erfordras, upptaga lån motsvarande sammanlagt den summa, som för lö-
pande året beslutits skola i samhället anskaffas genom utdebitering, dock
högst ett belopp motsvarande en utdebitering av en krona för varje å sam-
hället belöpande skattekrona enligt den under nästföregående år fastställda
taxeringen;

att, där — — — längre tid.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

I samband med denna lags ikraftträdande skall följande iakttagas:

1) I fråga om kommunalutskylder, som påförts eller påföras på grund av
1945 eller tidigare års taxering, skola äldre bestämmelser fortfarande gälla.

2) Fastighetsskatt för åren 1946 och 1947 skall för skattekrona och skat-
teöre utgöras med belopp, som beslutats till utdebitering för år 1947 respektive
år 1948.

F ö r s l a g

till

**lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 252)
om kommunalstyrelse i stad.**

Härigenom förordnas, att 28 §, 69—73 §§ och 80 § lagen den 6 juni 1930
om kommunalstyrelse i stad skola upphöra att gälla samt att 19 §, 27 § 2
och 3 mom., 39 §, 54 §, 57 §, 62 §, 63 § 3 mom., 64—68 §§, 74 § 2 mom.

och 75 § ävensom rubriken till 6 kapitlet samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

19 §.

Ordinarie sammanträden — — — av fullmäktige.

Vid ordinarie — — — och förvaltning.

Vid ordinarie sammanträde före utgången av oktober månad fastställs stadens utgifts- och inkomststat och anställas val till de befattningar inom kommunen, vilka vid årets slut bliva lediga, ävensom av revisorer och revisorssuppleanter.

Skulle beträffande viss stad utgifts- och inkomststaten till följd av särskilda förhållanden icke kunna fastställas förrän efter oktober månads utgång, skall vid ordinarie sammanträde före denna månads utgång fastställas grunden för utdebitering av den allmänna kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under nästföljande år. Därefter skall vid ordinarie sammanträde före utgången av december månad stadens utgifts- och inkomststat fastställas samt val varom ovan sägs förrättas; därvid må, om skäl därtill äro, annan utdebiteringsgrund fastställas än som vid sammanträdet i oktober månad beslutats.

Extra sammanträde — — — det nödigt.

27 §.

2 mom. För beslut — — — eller behov;

c) beviljande av anslag till ändamål eller behov, som icke är nytt men för vilket under året näst före det, som anslaget avser, anslag ej utgått, i stad, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger tio kronor för skattekrona;

d) höjande av — — — skulle utgöra:

1) mera än tjugufem procent av förutvarande anslaget i stad, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger tio kronor för skattekrona;

2) mera än femton procent av förutvarande anslaget i stad, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger tretton kronor för skattekrona;

3) mera än tio procent av förutvarande anslaget i stad, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger sexton kronor för skattekrona;

e) beviljande av — — — låns återbetalande.

Med allmän — — — eller kyrkofullmäktige.

Hurusom för — — — kommunal fondbildning.

3 mom. Beslut om beviljande av anslag skall tillika innefatta, huruvida anslaget skall utgå av tillgängliga medel eller erforderligt belopp skall utdebiteras eller upplånas.

¹ Senaste lydelse av 19 §, 54 §, 57 §, 63 § 3 mom., 65—67 §§ och 70 § se 1932:266, av 27 § 2 mom. och 75 § se 1936:284, av 62 § se 1943:860, av 71 § se 1943:211 samt av 74 § 2 mom. se 1939:78.

39 §.

I stad, där stadsfullmäktige icke finnas, skola årligen två ordinarie allmänna rådstugor hållas: en före utgången av juni månad för besluts fattande i anledning av berättelsen om föregående årets räkenskaper och förvaltning samt en före utgången av oktober månad för fastställande av kommunens utgifts- och inkomststat och för anställande av val till de befattningar inom kommunen, vilka vid årets slut bliva lediga, ävensom av revisorer och revisorssuppleanter.

Den andra — — — å sön- eller helgdag.

54 §.

Om drätselkammarens befattning med kommunens drätsel samt om revision och meddelande av ansvarsfrihet sägs i 5 kap.

57 §.

Förslag till utgifts- och inkomststat skall uppgöras före september månads utgång, i stad med magistrat av magistraten efter hörande av drätselkammaren eller särskild av stadsfullmäktige eller allmän rådstuga därför tillsatt beredning och i annan stad av drätselkammaren; i stad, där utgifts- och inkomststaten jämlikt 19 § fjärde stycket fastställs efter oktober månads utgång, må emellertid statförslaget uppgöras senare än nyss är sagt, dock före november månads utgång. För upprättande av förslag till utgifts- och inkomststat skola de styrelser, nämnder eller personer, vilka staden för särskilda förvaltningsbestyr tillsatt, å tid, som utsättes i stad med magistrat av magistraten och i annan stad av drätselkammaren, till kammaren ingiva sina specialförslag över utgifter och inkomster för det nästföljande året.

Statförslaget skall från och med dagen för tillkännagivandet om det ordinarie stadsfullmäktigesammanträde eller kungörandet av den allmänna rådstuga, därvid utgifts- och inkomststat skall fastställas, vara offentligen tillgängligt på lämpligt ställe, som utsättes i tillkännagivandet eller kungörelsen.

På nämnda — — — och avgörande.

Den fastställda — — — uppgjort statförslaget.

6 kap. Om allmän kommunalskatt.

62 §.

Stads medelsbehov skall, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, täckas genom utdebitering av allmän kommunalskatt i förhållande till de skattekronor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen vid senaste taxering påförts de till kommunen skattskyldiga.

63 §.

3 mom. Skulle i andra fall än dem, som ovan i denna paragraf bestämmas, hos stadsfullmäktige eller allmän rådstuga väckas förslag, att vissa till staden skattskyldiga böra, i fråga om utdebitering för visst ändamål, antingen helt och hållet befrias från bidrag eller vinna nedsättning däri, skall

först avgöras, huruvida ett sådant förslag, vilket dock icke må avse påläggande av personlig eller efter matlag utgående avgift, bör komma under närmare prövning. Skall sådant förslag tagas under vidare prövning, skall det, innan det av stadsfullmäktige eller allmän rådstuga företages till slutligt avgörande, överlämnas till magistraten eller, där sådan ej finnes, till drätselkammaren, som vidtager den förberedande utredning frågan kräver.

64 §.

Med det belopp för skattekrona och skatteöre, som bestämts till utdebitering för ett år, skall utgöras dels sådan allmän kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under detta år, dels ock sådan allmän kommunalskatt, som ingår i den slutliga skatt som påföres på grund av nästföljande års taxering.

Har jämlikt 19 § fjärde stycket annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid ordinarie sammanträdet i oktober månad, skall den allmänna kommunalskatt, som ingår i den preliminära skatten för inkomst under nästföljande år, utgöras efter den tidigare bestämda grunden, varemot den allmänna kommunalskatt, som ingår i den slutliga skatt som påföres på grund av det därnäst följande årets taxering, skall utgöras efter den utdebitering som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande.

65 §.

Drätselkammaren åligger att, sedan stadens utgifts- och inkomststat fastställts och beslut om utdebitering till församling eller skoldistrikt delgivits drätselkammaren, ofördröjligen underrätta länsstyrelsen och vederbörande lokala skattemyndighet om det belopp, varmed allmän kommunalskatt skall utgöras. Samtidigt skall drätselkammaren underrätta länsstyrelsen om det antal skattekronor och skatteören, som lagts till grund för bestämmandet av utdebiteringens storlek.

I stad, där utgifts- och inkomststaten jämlikt 19 § fjärde stycket fastställts efter oktober månads utgång, skall så snart utdebiteringen för den preliminära skatten fastställts särskild underrättelse härom lämnas till den lokala skattemyndigheten.

66 §.

Om debitering och uppbörd av kommunalutskylder stadgas i uppbördsförelörden.

67 §.

Till utdebitering beslutade medel äger stad uppbära av statsverket. Har jämlikt 19 § fjärde stycket annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid det ordinarie sammanträdet i oktober månad, skall till grund för utbetalningen läggas den utdebiteringsgrund, som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande.

Belopp, som vid utgången av ett år utgör stadens fordran hos statsverket, skall länsstyrelsen under nästföljande år utanordna till drätselkammaren med en fjärdedel å var och en av dagarna den 15 februari, den 15 maj, den 15 augusti och den 15 november.

68 §.

Länsstyrelsen skall senast den 15 februari till drätselkammaren överlämna för nästföregående år upprättad redovisning över staden tillkommande och till drätselkammaren utanordnad allmän kommunalskatt.

Närmare föreskrifter angående dylik redovisning meddelas av Konungen.

74 §.

2 mom. Stad äger, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, upptaga lån, ställda på högst ett års återbetalningstid, intill ett sammanlagt belopp motsvarande för varje å staden belöpande skattekrona enligt den under nästföregående år fastställda taxeringen en utdebitering av fyra kronor, såvitt angår i landsting ej deltagande stad, och en utdebitering av tre kronor, såvitt angår annan stad.

Utöver vad i föregående stycke är medgivet äger stad, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, upptaga lån intill en sammanlagd summa motsvarande för varje skattekrona som nyss sagts en utdebitering av det belopp, varmed den under nästföregående år fastställda utdebiteringen understiger, i stad som omhänderhar folkskoleväsendet tio och i annan stad nio kronor, dock högst tre kronor för varje skattekrona. Lån, som avses i detta stycke, skall vara ställt att återbetalas inom fem år och, därest lånetiden är mer än ett år, att årligen avbetalas; dock må stad vid förvärv av in-tecknad egendom övertaga betalningsansvar även för sådan i egendomen in-tecknad gäld, som är ställd att betalas inom längre tid eller i annan ordning.

Lån, som — — — nytt lån.

Nyttjar stad — — — nyttjade fondmedel.

Med lån — — — även borgen.

Stad äger — — — barnrika familjer.

Av Konungen — — — upptaga lånet.

75 §.

Länsstyrelsens godkännande — — — gällande beslut; eller

c) avse utgifter, som erfordra utdebitering under längre tid än fem år.

Beslut, som — — — drätselkammaren insändas.

Samtliga av — — — besluten avse.

Hurusom i — — — kommunal fondbildning.

Underställt beslut — — — därför uppgivas.

Över vägrad — — — hos Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

I samband med denna lags ikraftträdande skall följande iakttagas:

1) I fråga om kommunalutskylder, som påförts eller påföras på grund av 1945 eller tidigare års taxering, skola äldre bestämmelser fortfarande gälla.

2) Fastighetsskatt för åren 1946 och 1947 skall för skattekrona och skatteöre utgöras med belopp, som beslutats till utdebitering för år 1947 respektive år 1948.

F ö r s l a g

till

**lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 259)
om församlingsstyrelse.**

Härigenom förordnas, att 21 § lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse skall upphöra att gälla *samt* att 14 § 1 mom., 20 § 2 och 3 mom., 59 §, 60 § och 66 § samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

14 §.

1 mom. I församling — — — och förvaltning;

en under tiden från och med den 1 till och med den 31 oktober för fastställande av utgifts- och inkomststat för kyrka och skola samt församlingsbibliotek; samt

en före — — — och revisorssuppleanter.

20 §.

2 mom. För beslut — — — eller behov;

c) beviljande av anslag till ändamål eller behov, som icke är nytt men för vilket under året näst före det, som anslaget avser, anslag ej utgått, i *landsförsamling*, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger nio kronor för skattekrona, i *stadsförsamling*, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av omförmälda skatt överstiger tio kronor för skattekrona, samt i *församling bestående av landsbygd och stad*, därest den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av samma skatt i någon del av församlingen överstiger tio kronor för skattekrona;

d) höjande av visst under året näst före det, som höjningen avser, utgående anslag,

i *landsförsamling*,

såvitt höjningen skulle utgöra:

1) mera än tjugufem procent av förutvarande anslaget, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger nio kronor för skattekrona,

2) mera än femton procent av förutvarande anslaget, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av sådan skatt överstiger tolv kronor för skattekrona.

3) mera än tio procent av förutvarande anslaget, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av samma skatt överstiger femton kronor för skattekrona;

i *stadsförsamling*,

¹ Senaste lydelse av 14 § 1 mom. se 1937:235, av 20 § 2 mom. se 1936:285 samt av 66 § se 1937:500.

såvitt höjningen skulle utgöra:

1) mera än tjugufem procent av förutvarande anslaget, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunal-skatt överstiger tio kronor för skattekrona,

2) mera än femton procent av förutvarande anslaget, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av sådan skatt överstiger tretton kronor för skattekrona,

3) mera än tio procent av förutvarande anslaget, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av samma skatt överstiger sexton kronor för skattekrona;

samt i *församling bestående av landsbygd och stad*,

såvitt höjningen skulle utgöra:

1) mera än tjugufem procent av förutvarande anslaget, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunal-skatt i någon del av församlingen överstiger tio kronor för skattekrona,

2) mera än femton procent av förutvarande anslaget, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av sådan skatt i någon del av församlingen överstiger tretton kronor för skattekrona,

3) mera än tio procent av förutvarande anslaget, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av samma skatt i någon del av församlingen överstiger sexton kronor för skattekrona;

e) beviljande av — — — låns återbetalande.

Med allmän — — — eller kyrkofullmäktige.

Hurusom för — — — kommunal fondbildning.

3 mom. Beslut om beviljande av anslag skall tillika innefatta huruvida anslaget skall utgå av tillgängliga medel eller erforderligt belopp skall utdebiteras eller upplånas.

59 §.

Förslag till — — — befattning ankommer.

Statförslagen skola från och med dagen för kungörandet av den ordinarie kyrkostämma eller av det ordinarie kyrkofullmäktigsammanträde, som skall hållas under tiden från och med den 1 till och med den 31 oktober, vara offentligen tillgängliga på lämpligt ställe, som tillkännagives i kungörelsen.

På nämnda — — — och avgörande.

60 §.

Vad kyrkostämman eller kyrkofullmäktige beslutat till utdebitering skall, allt efter ändamålets beskaffenhet, genom kyrkorådet, skolrådet eller särskild styrelse delgivas på landet kommunalnämnden och i stad drätselkammaren, vilka det åligger att på sätt i lagen om kommunalstyrelse på landet eller lagen om kommunalstyrelse i stad är stadgat härom underrätta vederbörande lokala skattemyndighet och länsstyrelsen för debitering och uppbörd av utdebiterat belopp i samband med övriga kommunalutskylder. Sedan avgifterna utanordnats av länsstyrelsen, skall kommunalnämnden eller drätselkammaren avlämna medlen till kyrkorådet, skolrådet eller särskild styrelse.

66 §.

1 mom. För att — — — avses; eller

c) utgifter, som erfordra utdebitering under längre tid än fem år.

Hurusom beslut — — — kommunal fondbildning.

Beslut, som — — — till Konungen.

2 mom. Församling äger, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, upptaga lån motsvarande sammanlagt hälften av den summa, som för det löpande kalenderåret beslutits skola i församlingen anskaffas genom utdebitering. Lån, som här avses, skall vara ställt att återbetalas inom fem år och, därest lånetiden är mer än ett år, att årligen avbetalas; dock må församling vid förvärv av intecknad egendom övertaga betalningsansvar även för sådan i egendomen intecknad gäld, som är ställd att betalas inom längre tid eller i annan ordning.

Lån, som — — — nytt lån.

Nyttjar församling — — — nyttjade fondmedel.

Med lån — — — även borgen.

Av Konungen — — — upptaga lånet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

Fö r s l a g

till

**lag angående ändring i vissa delar av lagen den 20 juni 1924
(nr 349) om landsting.**

Härigenom förordnas, att 33 § 2 mom., 34 §, 45 §, 47—51 §§ och 54 § lagen den 20 juni 1924 om landsting¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

33 §.

2 mom. Till beslut — — — dylikt företag;

d) påläggande av avgifter, som erfordra utdebitering för längre tid än fem år;

e) beviljande av — — — härflytande rättighet.

Hurusom till — — — kommunal fondbildning.

34 §.

Beslut om beviljande av anslag skall tillika innefatta, huruvida anslaget skall utgå av tillgängliga medel eller erforderligt belopp utdebiteras eller upplåning därav ske.

¹ Senaste lydelse av 33 § 2 mom. och 45 § se 1936:286, av 47 § se 1932:275 samt av 54 § se 1937:501.

45 §.

1 mom. Med ledning av det av förvaltningsutskottet framlagda förslag till utgifts- och inkomststat samt de av landstinget fattade beslut skall landstinget, innan det åtskiljes, upprätta fullständig utgifts- och inkomststat för det nästföljande året, utvisande, å ena sidan, de särskilda utgiftsposterna och, å den andra, de inkomster, som äro att påräkna, samt det belopp, vilket skall hos landstingsområdets skattskyldiga invånare utdebiteras.

Hinder möter — — — följande året.

Om fondbildning är särskilt stadgat.

2 mom. Med det belopp för skattekröna och skatteöre, som bestämts till utdebitering för ett år, skall utgöras dels sådan landstingsskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under detta år, dels ock sådan landstingsskatt, som ingår i den slutliga skatt som påföres på grund av nästföljande års taxering.

47 §.

Till ledning för landstingsskattens bestämmande skall lokal skattemyndighet varje år efter slutade taxeringsförrättningar så fort ske kan till landstingets förvaltningsutskott genom länsstyrelsen insända förteckning, som för varje kommun summariskt upptager antalet skattekrönor och skatteören, som påförts enligt kommunalskattelagen, särskilt för jordbruksvärde, särskilt för skogsvärde och särskilt för tomt- och industrivärde å jordbruksfastighet, särskilt för annan fastighet och särskilt för inkomst. Förvaltningsutskottet låter däröver upprätta sammandrag, upptagande summan för hela landstingsområdet, samt huru mycket sig belöper å varje kommun.

48 §.

Landstingets förvaltningsutskott åligger att, sedan landstingets utgifts- och inkomststat fastställts, ofördröjligen underrätta länsstyrelsen och vederbörande lokala skattemyndighet om det belopp, varmed landstingsskatt skall utgöras. Samtidigt skall förvaltningsutskottet underrätta länsstyrelsen om det antal skattekrönor och skatteören, som lagts till grund för bestämmandet av utdebiteringens storlek.

49 §.

Landstingsskatt debiteras och uppbäres under benämningen landstingsmedel i enlighet med vad i uppbördsförordningen är stadgat.

50 §.

Till utdebitering beslutade medel äger landstinget uppbära av statsverket. Belopp, som vid utgången av ett år utgör landstingets fordran hos statsverket, skall länsstyrelsen under nästföljande år utanordna till landstingets förvaltningsutskott med en fjärdedel å var och en av dagarna den 15 februari, den 15 maj, den 15 augusti och den 15 november.

51 §.

Länsstyrelsen skall senast den 15 februari till landstingets förvaltningsutskott överlämna för nästföregående år upprättad redovisning över landstinget tillkommande och till förvaltningsutskottet utanordnade landstingsmedel. Närmare föreskrifter angående dylik redovisning meddelas av Konungen.

Förvaltningsutskottet låter upprätta sammandrag över redovisningen att föreläggas landstinget vid dess första sammanträde.

54 §.

Konungens godkännande — — — som avse:

a) påläggande av avgifter, vilka erfordra utdebitering för längre tid än fem år;

b) upptagande av — — — av landstingsmän.

Av Konungen — — — upptaga lånet.

Hurusom beslut — — — kommunal fondbildning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

I samband med denna lags ikraftträdande skall iakttagas:

1) I fråga om landstingsskatt, som påförts eller påföres på grund av 1946 eller tidigare års taxering och som icke utgöres av skatt för fastighet för år 1946, skola äldre bestämmelser fortfarande gälla.

2) Landstingsskatt för fastighet för åren 1946 och 1947 skall för skatte-krona och skatteöre utgöras med belopp, som beslutats till utdebitering för år 1947 respektive år 1948.

3) Landstingsmedel, som förfalla till betalning vid den första terminen eller stämman för uppbörd av 1946 års kronoutskylder, skola, i den mån de inflyta, tillfalla statsverket.

F ö r s l a g

till

förordning om upphävande av förordningen den 30 juni 1933 (nr 461) om ersättning för debitering och uppbörd av landstingsmedel.

Härigenom förordnas, att förordningen den 30 juni 1933 om ersättning för debitering och uppbörd av landstingsmedel skall upphöra att gälla från och med den 1 januari 1947; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla beträffande landstingsmedel, som påförts eller påföras på grund av 1945 eller tidigare års taxering.

F ö r s l a g

till

lag angående ändring i vissa delar av lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm.

Härigenom förordnas, att 27, 61, 62 och 70 §§ lagen den 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm skola upphöra att gälla *samt* att 17 §, 26 § 2 och 3 mom., 43 § 2 mom., 46 §, 49 §, 54 §, 56—60 §§, 63 § 2 mom. och 64 § ävensom rubriken till 5 kapitlet samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

17 §.

Ordinarie sammanträden skola av stadsfullmäktige hållas i oktober månad å sista helgfria dag samt i övriga månader med undantag av juli och augusti å dag, som fullmäktige äga bestämma.

Vid sammanträde i oktober månad fastställles grunden för utdebitering av den allmänna kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under nästföljande år. Vid sammanträde i december månad fastställles stadens utgifts- och inkomststat samt anställas val till de befattningar inom kommunen, vilka vid årets slut bliva lediga, ävensom av revisorer och, där så finnes erforderligt, revisorssuppleanter; därvid må, om skäl därtill äro, annan utdebiteringsgrund fastställas än som vid sammanträdet i oktober månad beslutats.

Extra sammanträde — — — det nödigt.

26 §.

2 mom. För beslut — — — eller behov;

c) beviljande av anslag till ändamål eller behov, som icke är nytt men för vilket under året näst före det, som anslaget avser, anslag ej utgått, därest den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger tio kronor för skattekrona;

d) höjande av — — — skulle utgöra:

1) mera än tjugufem procent av förutvarande anslaget, därest den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger tio kronor för skattekrona;

2) mera än femton procent av förutvarande anslaget, därest den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger tretton kronor för skattekrona;

3) mera än tio procent av förutvarande anslaget, därest den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger sexton kronor för skattekrona;

e) beviljande av — — — genom upplåning; eller

f) upptagande av — — — låns återbetalande.

¹ Senaste lydelse av 17 § se 1942: 178, av 26 § 2 mom. och 64 § se 1936:287, av 43 § 2 mom. se 1940: 153, av 54 § se 1943: 861, av 58 § se 1943: 212 samt av 65 § 2 mom. se 1939: 79.

Med allmän — — — eller församlingsdelegerade.

Hurusom för — — — kommunal fondbildning.

3 mom. Beslut om beviljande av anslag skall tillika innefatta, huruvida anslaget skall utgå av tillgängliga medel eller erforderligt belopp skall utdebiteras eller upplånas.

43 §.

2 mom. Borgarrådsberedningens ordförande skall i stadskollegiet föredraga förslag till utdebitering av allmän kommunalskatt samt till stadens utgifts- och inkomststat. Angående ärendenas fördelning i övrigt mellan borgarråden gäller vad i stadskollegiets instruktion stadgas. Att borgarråd skolas utses till ordförande i vissa nämnder sägs i 45 §.

46 §.

Om stadens drätsel samt om revision och meddelande av ansvarsfrihet sägs i 4 kap.

49 §.

Stadskollegies statförslag — — — och avgörande.

Den fastställda utgifts- och inkomststaten återställs därefter till stadskollegiet.

5 kap. Om allmän kommunalskatt.

54 §.

Stadens medelsbehov skall, i den mån det ej fylles genom andra inkomster, täckas genom utdebitering av allmän kommunalskatt i förhållande till de skattekrönor och skatteören, som enligt bestämmelserna i kommunalskattelagen vid senaste taxering påförts de till kommunen skattskyldiga.

56 §.

Med det belopp för skattekröna och skatteöre, som bestämts till utdebitering för ett år, skall utgöras dels sådan allmän kommunalskatt, som ingår i preliminär skatt för inkomst under detta år, dels ock sådan allmän kommunalskatt, som ingår i den slutliga skatt som påföres på grund av nästföljande års taxering.

Har annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid ordinarie sammanträdet i oktober månad, skall den allmänna kommunalskatt, som ingår i den preliminära skatten för inkomst under nästföljande år, utgöras efter den tidigare bestämda grunden, varemot den allmänna kommunalskatt, som ingår i den slutliga skatt som påföres på grund av det därefter följande årets taxering, skall utgöras efter den utdebitering som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande.

57 §.

Det åligger stadskollegiet att, sedan det vid sammanträdet i oktober månad fattade beslutet om utdebitering till staden delgivits kollegiet, ofördröjligen underrätta överståthållarämbetet angående beslutet.

Det åligger vidare stadskollegiet att, sedan utgifts- och inkomststaten för staden fastställts, ofördröjligen underrätta överståthållarämbetet dels om det belopp, varmed allmän kommunalskatt enligt utgifts- och inkomststaten skall utgöras, dels ock om det antal skattekronor och skatteören som lagts till grund för bestämmandet av utdebiteringens storlek.

58 §.

Om debitering och uppbörd av kommunalutskylder i Stockholm gäller vad därom särskilt är stadgat.

59 §.

Till utdebitering beslutade medel äger staden uppbära av statsverket. Har annan utdebiteringsgrund slutligen fastställts än som beslutats vid det ordinarie sammanträdet i oktober månad, skall till grund för utbetalningen läggas den utdebiteringsgrund, som bestämts i samband med utgifts- och inkomststatens fastställande.

Belopp, som vid utgången av ett år utgör stadens fordran hos statsverket, skall överståthållarämbetet under nästföljande år utanordna till staden med en fjärdedel å var och en av dagarna den 15 februari, den 15 maj, den 15 augusti och den 15 november.

60 §.

Överståthållarämbetet skall senast den 15 februari till staden överlämna för nästföregående år upprättad redovisning över staden tillkommande och till densamma utanordnad allmän kommunalskatt.

Närmare föreskrifter angående dylik redovisning meddelas av Konungen.

63 §.

2 mom. Staden äger, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, upptaga lån, ställda på högst ett års återbetalningstid, intill ett sammanlagt belopp motsvarande en utdebitering av fyra kronor för varje å staden belöpande skattekrona enligt den under nästföregående år fastställda taxeringen.

Utöver vad i föregående stycke är medgivet äger staden, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, upptaga lån intill en sammanlagd summa motsvarande för varje skattekrona som nyss sagts en utdebitering av det belopp, varmed den under nästföregående år fastställda utdebiteringen understiger tio kronor, dock högst tre kronor för varje skattekrona. Lån, som avses i detta stycke, skall vara ställt att återbetalas inom fem år och, därest lånetiden är mer än ett år, att årligen avbetalas; dock må staden vid förvärv av intecknad egendom övertaga betalningsansvar även för sådan i egendomen intecknad gäld, som är ställd att betalas inom längre tid eller i annan ordning.

Lån, som — — — nytt lån.

Nyttjar staden — — — nyttjade fondmedel.

Med lån — — — även borgen.

Staden äger — — — barnrika familjer.

Av Konungen — — — upptaga lånet.

64 §.

Överståthållarämbetets stadfästelse — — — gällande beslut;

b) avse utgifter, som erfordra utdebitering under längre tid än fem år; eller

c) avse åläggande — — — allmänna grund.

Hurusom i — — — kommunal fondbildning.

Underställt beslut — — — därför uppgivas.

Över vägrad — — — hos Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

I samband med denna lags ikraftträdande skall följande iakttagas:

1) I fråga om kommunalutskylder, som påförts eller påföras på grund av 1945 eller tidigare års taxering, skola äldre bestämmelser gälla.

2) Fastighetsskatt för åren 1946 och 1947 skall för skattekrona och skatteöre utgöras med belopp, som beslutats till utdebitering för år 1947 respektive år 1948.

Förslag

till

**lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 260)
om församlingsstyrelse i Stockholm.**

Härigenom förordnas, att 22 § lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse i Stockholm skall upphöra att gälla *samt* att 14 §, 21 §, 2 och 3 mom., 36 §, 43 §, 49 §, 63 §, 64 § och 69 § samma lag¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

14 §.

Ordinarie sammanträden skola av kyrkofullmäktige hållas varje år före utgången av maj månad för besluts fattande i anledning av berättelsen om föregående årets räkenskaper och förvaltning ävensom före utgången av oktober månad för fastställande av församlingens utgifts- och inkomststat och för anställande av val till de befattningar inom församlingen, vilka vid årets slut bliva lediga, samt av revisorer och revisorssuppleanter.

I övrigt — — — det nödigt.

21 §.

2 mom. För beslut — — — eller behov;

c) beviljande av anslag till ändamål eller behov, som icke är nytt men för vilket under året näst före det, som anslaget avser, anslag ej utgått i församling, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger tio kronor för skattekrona;

d) höjande av — — — skulle utgöra:

¹ Senaste lydelse av 21 § 2 mom., 36 §, 43 §, 63 § och 64 § se 1942:516 samt av 69 § se 1937:503.

1) mera än tjugufem procent av förutvarande anslaget i församling, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av allmän kommunalskatt överstiger tio kronor för skattekrona,

2) mera än femton procent av förutvarande anslaget i församling, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av sådan skatt överstiger tretton kronor för skattekrona,

3) mera än tio procent av förutvarande anslaget i församling, där den under nästföregående år fastställda högsta utdebiteringen av samma skatt överstiger sexton kronor för skattekrona;

e) beviljande av — — — genom upplåning; eller

f) upptagande eller — — — låns återbetalande.

Med allmän — — — eller församlingsdelegerade.

Hurusom för — — — kommunal fondbildning.

3 mom. Beslut om beviljande av anslag skall tillika innefatta, huruvida anslaget skall utgå av tillgängliga medel eller erforderligt belopp skall utdebiteras eller upplånas.

36 §.

Församlingsdelegerade och suppleanter väljas för fyra år, räknade från och med den 1 januari året näst efter det, då valet skedde. Valet skall förrättas före utgången av oktober månad året näst efter det, då allmänna val av kyrkofullmäktige ägde rum.

Avgår delegerad — — — under året.

Erfordras särskilda — — — av Konungen.

43 §.

Vad i 13, 15, 16, 19—21, 23 samt 25—27 §§ är stadgat om kyrkofullmäktige och deras ordförande skall äga motsvarande tillämpning i fråga om församlingsdelegerade och deras ordförande, dock med iakttagande därav, att kungörelse om sammanträde med församlingsdelegerade skall införas i den tidning, vari överståthållarämbetets kungörelser vanligen intagas.

49 §.

Ledamöter och suppleanter i kyrkorådet och skolrådet väljas för fyra år, räknade från och med den 1 januari året näst efter det, då valet skedde. Valet skall förrättas före utgången av oktober månad året näst efter det, då allmänna val av kyrkofullmäktige ägde rum.

Avgår ledamot — — — under året.

63 §.

1 mom. Förslag till — — — befattning ankommer.

Statförslagen skola upptagas till granskning och fastställelse vid det ordinarie kyrkofullmäktigsammanträde, som hålles före den 31 oktober. Därvid skola de anslag, som först då föreslås till beviljande samt därmed sammanhängande frågor särskilt bliva föremål för överläggning och avgörande.

2 mom. Förslag till — — — församlingsdelegerades beredningsutskott.

Beredningsutskottets förslag till utgifts- och inkomststat skall av församlingsdelegerade upptagas till granskning och fastställelse senast den 31

oktober. Därvid skola de anslag, som först då föreslås till beviljande, samt därmed sammanhängande frågor särskilt bliva föremål för överläggning och avgörande.

64 §.

Vad kyrkofullmäktige och församlingsdelegerade beslutat till utdebitering skall, allt efter ändamålets beskaffenhet, genom kyrkorådet, skolrådet eller biblioteksstyrelse samt, vad angår av församlingsdelegerade beslutad avgift, genom delegerades ordförande delgivas överståthållarämbetet. Samtidigt skall till överståthållarämbetet lämnas uppgift om det antal skattekronor och skatteören, som lagts till grund för bestämmande av utdebiteringens storlek.

Om debitering och uppbörd av avgift, som i första stycket sägs, gäller vad därom särskilt är stadgat.

Till utdebitering beslutade medel äger församling och den kyrkliga samfälligheten uppbära av statsverket.

Belopp, som vid utgången av ett år utgör församlings eller den kyrkliga samfällighetens fordran hos statsverket, skall överståthållarämbetet under nästföljande år utanordna till kyrkorådet, skolrådet, biblioteksstyrelsen eller församlingsdelegerades kassaförvaltare med en fjärdedel å var och en av dagarna den 15 februari, den 15 maj, den 15 augusti och den 15 november.

Överståthållarämbetet skall senast den 15 februari till kyrkorådet, skolrådet, biblioteksstyrelsen eller församlingsdelegerades kassaförvaltare överlämna för nästföregående år upprättad redovisning över församlingen eller den kyrkliga samfälligheten tillkommande och till nämnda råd, styrelse eller kassaförvaltare utanordnade medel. Närmare föreskrifter angående dylik redovisning meddelas av Konungen.

69 §.

1 mom. För att — — — avses; eller

c) utgifter, som erfordra utdebitering under längre tid än fem år.

Hurusom beslut — — — kommunal fondbildning.

Beslut, som — — — till Konungen.

2 mom. Församling äger, utan att Konungens fastställelse å beslut därom erfordras, upptaga lån motsvarande sammanlagt hälften av den summa, som för det löpande kalenderåret beslutits skola i församlingen anskaffas genom utdebitering. Lån, som här avses, skall vara ställt att återbetalas inom fem år och, därest lånetiden är mer än ett år, att årligen avbetalas; dock må församling vid förvärv av intecknad egendom övertaga betalningsansvar även för sådan i egendomen intecknad gäld, som är ställd att betalas inom längre tid eller i annan ordning.

Lån, som — — — nytt lån.

Nyttjar församling — — — nyttjade fondmedel.

Med lån — — — även borgen.

Av Konungen — — — upptaga lånet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

F ö r s l a g

till

**lag om ändrad lydelse av 1 och 13 §§ lagen den 12 juni 1931 (nr 201)
angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg.**

Härigenom förordnas, att 1 och 13 §§ lagen den 12 juni 1931 angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg skola erhålla följande ändrade lydelse.

1 §.

Samtliga Göteborgs stads territoriella församlingar skola för vårdn om de angelägenheter, som avses i 2 § c), d), e), f), g) och j) i lagen den 6 juni 1930 om församlingsstyrelse bilda en kyrklig samfällighet. I följd härav skola församlingarnas tillhörigheter ävensom de avgifter, som utdebiteras för kyrkoväsendet eller eljest inflyta, användas för samfällighetens behov.

13 §.

Det åligger kyrkonämnden att årligen före den 1 oktober upprätta och till kyrkofullmäktiges ordförande avlämna förslag till utgifts- och inkomststat för det nästföljande kalenderåret. För detta ändamål skola de särskilda församlingarnas kyrkoråd och beträffande Kristine territoriella församling dess och Tyska församlingens gemensamma nämnd före den 15 september till kyrkonämnden avgiva sina specialförslag över utgifter och inkomster.

Kyrkonämndens förslag till utgifts- och inkomststat skall av kyrkofullmäktige upptagas till granskning och fastställelse före oktober månads utgång.

Å statens — — — tillkommer samfälligheten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

F ö r s l a g

till

**lag angående ändring i vissa delar av lagen den 13 juni 1919 (nr 293)
om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik
indelning.**

Härigenom förordnas, att 17, 19 och 41 §§ lagen den 13 juni 1919 om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning¹ skola upphöra att gälla samt att 7 och 39 §§ samma lag skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

¹ Senaste lydelse av 19 § se 1930: 257.

7 §.

Vid fördelning — — — att tillhöra;
att annan i uppgörelsen — — — finnes skäligt.

39 §.

Angående utdebiteringen av de avgifter till ändrad eller nybildad församling, vilka året innan ändringen träder i kraft beviljas till täckande av nästföljande årets utgifter, äge vad i 15 § är stadgat om kommun motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

F ö r s l a g

till

lag angående ändrad lydelse av 37 och 39 §§ lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen.

Härigenom förordnas, att 37 och 39 §§ lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

37 §.

För varje valdistrikt skall röstlängd upprättas av lokal skattemyndighet.

39 §.

Senast den 30 juni skall röstlängd vara avsänd eller avlämnad för landet till ordföranden i valnämnden och i stad till magistraten.

Envar, som — — — avskrift därav.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1947.

F ö r s l a g

till

**lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ kommunala vallagen
den 6 juni 1930 (nr 253).**

Härigenom förordnas, att 6 och 9 §§ kommunala vallagen den 6 juni 1930 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

6 §.

Varje år skall röstlängd för kommunalval och kommunala beslut upprättas av lokal skattemyndighet.

9 §.

Senast den 30 juni skall röstlängden vara upprättad och avsänd eller avlämnad på landet till valnämndens ordförande och i stad till magistraten.

Envar äger — — — avskrift därav.

Vad i — — — detta kapitel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1947.

F ö r s l a g

till

**lag angående ändrad lydelse av 7 § 2 mom. lagen den 14 juni 1918
(nr 422) om fattigvården.**

Härigenom förordnas, att 7 § 2 mom. lagen den 14 juni 1918 om fattigvården¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

7 §.

2 mom. Fattigvårdssamhälle, som — — — valförrättare; samt att utdebitering, som fattigvårdsstämma beslutat, skall anmälas hos de särskilda kommunernas kommunalnämnder, vilka det åligger att på sätt i lagen om kommunalstyrelse på landet är stadgat härom underrätta vederbörande lokala skattemyndighet och länsstyrelsen för debitering och uppbörd av utdebiterat belopp i samband med övriga kommunalutskylder samt redovisa dem tillhandakomna medel till fattigvårdsstyrelsen.

Konungen äger, — — — inom samhället.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1946.

¹ Senaste lydelse av 7 § 2 mom. se 1920:390.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 oktober 1945.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, ERLANDER, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *omläggning av uppbördsförfarandet* samt anför därvid följande.

I. Inledning.

Av de allmänna utskylder, som nu utgå för inkomsten under ett visst kalenderår, erläggas de å kronodebetsedel upptagna under två uppbördsterminer eller å två uppbördsstämmor i november månad året näst efter inkomståret och i april—maj månader året därpå samt de å kommunaldebetsedel upptagna i regel å två eller tre uppbördsstämmor under våren och hösten sistnämnda år. För närvarande erlägges dessutom värnskatt till staten i städerna under februari och på landet under mars månad andra året efter inkomståret. Utskylderna betalas alltså av de skattskyldiga först ett å två år efter det år, då inkomsten förvärvats. Anledningen till denna sena skattebetalning är att söka i det förhållandet, att skatten fastställles genom ett taxeringsförfarande, vilket intill år 1944 pågått i taxeringsnämnderna under tiden februari—maj och i prövningsnämnden under tiden juli—oktober året näst efter inkomståret (taxeringsåret). De ändringar, som med verkan från och med år 1944 genomförts i taxeringsorganisationen, hava förlängt den förut gällande tiden för taxeringsförrättningarna så, att taxeringsarbetet må kunna pågå i taxeringsnämnderna till mitten av juni under taxeringsåret (i Stockholm avslutades redan tidigare arbetet i taxeringsnämnderna först i juni månad) och i prövningsnämnden till och med juni under året näst efter taxeringsåret. Nämnda förlängning av prövningsnämndens arbetsperiod kan föranleda, att tiden för erläggande av de tilläggsutskylder, som påföras på grund av prövningsnämndens beslut, ytterligare förskjutes från tiden för inkomstförvärvet. Vad kommunerna beträffar, förorsakas den i förhållande till inkomstförvärvet sena tidpunkten för uppbörden jämväl därav, att den kommunala utdebiteringens storlek bestämmes först under senare delen av taxeringsåret.

Den nuvarande uppbördsordningen medför olägenheter både för de skattskyldiga och det allmänna. Då relativt lång tid förflyter mellan inkomstförvärvet och skattebetalningen, kan det inträffa, att den skattskyldiges inkomster vid den senare tidpunkten äro lägre än de, å vilka skatten grundar sig. Under sådana förhållanden föreligga ofta stora svårigheter att med den minskade inkomsten betala den efter en högre inkomst beräknade skatten. Särskilda svårigheter i berörda avseende uppstå vid skattskyldigs utträde ur förvärvslivet, vare sig detta sker genom pensionering eller dödsfall; i sistnämnda fall medgiva emellertid gällande bestämmelser i stor utsträckning befrielse för dödsboet från skattskyldighet. Det ringa antalet uppbördstillfällen, varav följer, att relativt stora belopp förfalla vid varje uppbördstillfälle, samt uppbördstillfällenas ojämna fördelning under året försvåra ytterligare för de skattskyldiga att i rätt tid erlägga sina utskylder. De nyss berörda olägenheterna äro givetvis även av betydelse för staten samt kommunerna och övriga kommunala samfälligheter, i det att de föranleda en bristande effektivitet i uppbördsförfarandet med åtföljande minskning i första hand av de belopp, som inbetalas under uppbördsterminer och å uppbördsstämmor, och i andra hand av de belopp, som slutligen inflyta efter indrivning. Den slutliga skatteförlusten kan visserligen icke sägas vara särskilt stor,¹ men även under år med uppåtgående konjunkturen restföras utskylderna till betydande del och inflyta först efter indrivning. Sistnämnda form av uppbörd är givetvis föga tillfredsställande.

Under senare år hava vid flerfaldiga tillfällen² både från riksdagens sida och från enskilt håll framhållits förut berörda med vårt nuvarande uppbördsväsen förenade olägenheter och uttalats önskemål om ett uppbördsförfarande, enligt vilket utskylderna uttagas i närmare samband med inkomstens förvärvande än för närvarande är fallet. Efter offentliga utredningar hava framlagts olika förslag, mer eller mindre genomgripande, till uppbördsfrågans lösning i nyss angivna riktning, och även enskilda personer hava bidragit med dylika förslag. Vissa av de framlagda förslagen hava föranlett partiella förbättringar av uppbördsförfarandet; någon mera väsentlig förändring av vårt uppbördsväsende har emellertid icke kommit till stånd.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallade jag den 29 juli 1943 åtta sakkunniga för att inom finansdepartementet biträda med fortsatt utredning av frågan om en omläggning av uppbördsförfarandet, nämligen presidenten i kammarrätten, nuvarande statsrådet N. J. E. Quensel, ordförande, assessorn i kammarrätten S. E. Jarnerup, borgmästaren J. Laurin, ingenjören J. O. Lundqvist, f. d. kammarrättsrådet E. D. Sivert, häradsskrivaren B. F. Steen, ledamoten av riksdagens första kammare A. W. Strand och direktören C. F. Söderbäck.

De sakkunniga överlämnade den 8 januari 1944 till mig en skrivelse, vari de angåvo vissa huvudlinjer, enligt vilka en lösning av uppbördsfrågan syn-

¹ Jfr statistik, intagen i SOU 1945: 27 sid. 149 och 150.

² Jfr SOU 1945: 27 sid. 151—163. Jfr även den i nämnda betänkande å sid. 164—167 lämnade redogörelsen för huru uppbörd av skatt vid inkomstkällan anordnats i vissa utländska stater.

tes möjlig i sådan riktning, att utskylderna för viss inkomst komme att erläggas i så nära samband med inkomstförvärvet som möjligt.

De sakkunnigas förslag till omläggning av uppbördsförfarandet innebar, att under inkomståret skulle uttagas preliminär skatt, vilken avsåg att väsentligen täcka den slutliga skatt, som efter taxering i nuvarande ordning skulle erläggas för inkomsten under nämnda år. Det preliminära uppbördsförfarandet skulle omfatta samtliga förvärvskällor. Den preliminära skatten skulle beräknas till $\frac{8}{10}$ eller $\frac{9}{10}$ av de utskylder, vilka enligt senast fastställda statliga och kommunala utdebiteringar utginge på grundval av den under året näst före inkomståret verkställda taxeringen. Då den preliminära debiteringen sålunda byggde på en inkomst, vilken förvärvats cirka två år före inkomståret, kunde den inkomst, som beräknades i verkligheten inflyta under inkomståret, komma att i betydande grad skilja sig från förstnämnda inkomst. Till följd härav föreslogs, att det nämnda beräkningssättet skulle i förekommande fall kompletteras med en uppskattning av inkomsten under inkomståret med ledning av preliminär deklaration, avgiven av den skattskyldige. Ändrades inkomsten under inkomståret, så att den mera väsentligt komme att avvika från den inkomst, som legat till grund för den preliminära debiteringen, borde efter ansökan hos vederbörande myndighet jämkning i debiteringen kunna äga rum. Sådan jämkning borde även kunna ske vid ändring i familjeförhållandena, vilken hade betydelse för taxeringen, samt då förutsättningar förelåge för medgivande av avdrag för s. k. ömmande omständigheter.

Sedan debetsedlar å den preliminära skatten tillställts de skattskyldiga, skulle uppbörd av skatten ske vid uppbördsstämmor, vilkas antal kunde bestämmas antingen till sex såsom för närvarande eller till tolv (en i varje månad). Efter verkställd taxering av inkomsten för inkomståret skulle slutlig debitering ske gemensamt av statliga och kommunala utskylder, därvid preliminärt debiterad skatt avräknades. Den restskatt, som kunde återstå att gälda, skulle erläggas vid någon eller några av de förut omnämnda uppbördsstämmorna. Överstege preliminärskatten den slutliga skatten, skulle det överskjutande beloppet restitueras eller avräknas å den preliminära skatten för nästkommande år.

Arbetsgivare med mera än en, eventuellt två anställda skulle medverka vid uppbörden av de anställdas skatter genom att vid utbetalning av lön verkställa avdrag å denna för skatten samt vid uppbördsstämma inbetala de avdragna beloppen. Arbetsgivarens skyldighet att verkställa skatteavdrag å lönen borde dock icke omfatta vissa tillfälliga arbetare.

Enligt de sakkunnigas mening borde vid övergången till det föreslagna uppbördsförfarandet viss skatt efterskänkas, enär i annat fall de skattskyldiga skulle drabbas av för tung skattebörda.

De sakkunniga förutsatte viss förstärkning av personalen hos debiteringsförrättare och uppbördsmyndigheter med därav föranledda kostnader.

En fortsatt utredning vore enligt de sakkunnigas mening erforderlig för att utröna, om en lösning av uppbördsfrågan efter de angivna huvudlinjer-

na vore möjlig. Vid denna fortsatta utredning borde även ytterligare undersökas, huruvida icke i fråga om inkomst av tjänst en beskattning i samband med inkomstförvärvet kunde ernås med ett system, enligt vilket den preliminära skatten uträknades med tillhjälp av tabeller, vilka direkt angåve den skatt, som under vissa förutsatta omständigheter utginge å ett inkomstbelopp; beträffande vissa löntagarkategorier kunde det finnas lämpligt att komplettera tabellsystemet med en beräkning av preliminärskatten efter viss procentsats. Ifrågavarande metod för beräkning av preliminärskatten ägde det företrädet framför den förut nämnda, att hänsyn omedelbart kunde tagas till ökning eller minskning i inkomsten.

Till statsrådsprotokollet över finansärenden den 28 januari 1944 uttalade jag, att en lösning av uppbördsfrågan efter de av de sakkunniga uppdragna riktlinjerna syntes böra närmare övervägas. Jag fann därför, att utredningen borde fullföljas efter dessa linjer. Under den fortsatta utredningen borde även, såsom de sakkunniga förordat, övervägas huruvida icke vid inkomst av tjänst den preliminära skatten för visst år kunde beräknas direkt på grundval av den under samma år inflytande inkomsten. Tidigare verkställda utredningar och däröver avgivna yttranden hade visserligen givit vid handen, att åtskilliga olägenheter vore förenade med en dylik metod för bestämmande av preliminärskatten. Då emellertid ifrågavarande metod bättre än någon annan medgäve hänsynstagande till variationer i inkomsten under löpande år, fann jag ytterligare undersökning böra ske för att utröna möjligheten av att så begränsa berörda olägenheter, att de icke hindrade en lösning efter denna linje, såvitt löntagare anginge. Betydelsen av en dylik lösning framginge av det förhållandet, att löntagarna utgjorde ungefär två tredjedelar av hela antalet skattskyldiga.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 januari 1944 tillkallade jag samma dag landskamreraren A. G. A. Wigert, ordförande, f. d. kammar-rättsrådet E. D. Sivert och assessorn i kammarrätten S. E. Järnerup att såsom sakkunniga inom finansdepartementet biträda med ytterligare utredning av frågan om en omläggning av uppbördsförfarandet.

De sakkunniga, vilka antogo benämningen *1944 års uppbördsberedning*, avgåvo den 31 maj 1945 betänkande med förslag till omläggning av uppbördsförfarandet (SOU 1945: 27).

Över betänkandet hava efter remiss *yttranden* avgivits av kammarrätten, statskontoret, riksräkenskapsverket, socialstyrelsen, kommerskollegium (med överlämnande av yttranden från samtliga handelskammare, Sveriges industriförbund, Sveriges redareförening, Sveriges fartygsbefälsförening, kooperativa förbundet, Sveriges grossistförbund, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Sveriges centrala hotell- och restaurangförening ävensom samtliga sjömanshusdirektioner med undantag av sjömanshusdirektionen i Norrköping), bank- och fondinspektionen (med överlämnande av yttrande från svenska bankföreningen), sparbanksinspektionen (med överlämnande av yttrande från svenska sparbanksföreningen), försäkringsinspektionen (med överlämnande av yttrande från svenska för-

säkringsbolags riksförbund), lantbruksstyrelsen (med överlämnande av yttranden från Sveriges lantbruksförbund, svenska lantmännens riksförbund, förening u. p. a., och riksförbundet landsbygdens folk), riksförsäkringsanstalten, pensionsstyrelsen, generalpoststyrelsen, allmänna lönenämnden, statens organisationsnämnd, överståthållarämbetet (med överlämnande av yttranden från stadskollegiet i Stockholm samt taxeringsintendenten, uppbördsintendenten och mantalsintendenten hos överståthållarämbetet), samtliga länsstyrelser (med överlämnande av yttranden från landstings och hushållningssällskaps förvaltningsutskott samt ett flertal magistrater, kommunalborgmästare, kronouppbörds-kassörer, stadsfogdar, häradsskrivare, stadsfullmäktige, kommunalfullmäktige, drätselkammare och andra kommunala myndigheter), svenska stadsförbundet, svenska landskommunernas förbund, svenska landstingsförbundet, svenska arbetsgivareföreningen, svenska lantarbetsgivareföreningen, landsorganisationen i Sverige, Sveriges hotell- och restaurantpersonals förbund, svenska sjöfolksförbundet, hembiträdesföreningarnas centralkommitté, riddarhusdirektionen, husdjursförsäkringsföretagens förening, landsbygdens brandförsäkringsbolags förening, Sveriges häradsskrivareförening, taxeringsnämndsordförandenas riksförbund, föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän, Sveriges stadskamerala förening, föreningen Sveriges stadsfogdar, föreningen Sveriges landsfiskaler, svenska exekutionsmännens riksförbund, svenska polisförbundet, föreningen Sveriges länsassessorer, länsnotarier och länsbokhållare, föreningen Sveriges landskanslistor och landskontorister, tjänstemännens centralorganisation, landssekreteraren N. O. Åkesson (i egenskap av sakkunnig för utredning rörande åtgärder för uppnående av största möjliga enhetlighet och rationalisering i fråga om länsstyrelsernas verksamhet och arbetssätt) samt sakkunniga för översyn av gällande bestämmelser rörande kommunal fondbildning.

II. Huvuddragen av uppbördsberedningens förslag.

För att ernå att skatt för inkomst och förmögenhet erlägges i närmare samband med inkomstförvärvet än vad nu är fallet och sålunda i huvudsak undanröja de förut angivna olägenheter, som äro förenade med det nuvarande uppbördsförfarandet, föreslår uppbördsberedningen, att under det år då inkomst förvärvas eller förmögenhet äges, *inkomståret*, skall utgå *preliminär skatt* så beräknad, att den kan antagas väsentligen täcka den *slutliga skatt*, som efter verkställd taxering påföres för berörda inkomst och förmögenhet. Den skatt, som uttages under inkomståret, skall sålunda icke vara definitiv utan gå i avräkning å den skatt, som — liksom för närvarande — utgår på grund av taxering. Den preliminära skatten, som i princip utgår å inkomst från samtliga förvärvskällor, beräknas efter olika metoder för skilda förvärvskällor: på grundval av taxering i nuvarande ordning, kompletterad med s. k. preliminär taxering, eller med ledning av särskilt upprättade

skattetabeller, vilka för olika inkomstbelopp angiva den därå under vissa förutsättningar belöpande skatten, *eller* efter viss procent av inkomsten.

Debitering skall ske gemensamt av krono- och kommunalutskylder. Debiteringen förrättas av *lokal skattemyndighet*, vilken är på landet (vartill enligt förslaget hänföras även fögderistäder och mindre magistratsstäder) häradsskrivare och i annan stad än nyss sagts chefen för stadens (nyinrättade) uppbördsverk. Den debiterade eller med ledning av skattetabell eller efter procentsats beräknade preliminärskatten förfaller till betalning under tolv uppbördsterminer, en i varje månad, under *uppbördsåret* (februari ett år till och med januari nästföljande år). Understiger vid avräkningen den preliminära skatten den slutliga förfaller därefter skillnaden såsom *kvarstående skatt* till betalning under en eller flera uppbördsterminer under det uppbördsår, som infaller näst efter vederbörligt taxeringsår. Överstiger den preliminära skatten den slutliga, återbetalas det överskjutande beloppet till den skattskyldige. Under en eller flera uppbördsterminer under uppbördsåret förfaller likaledes *tillkommande skatt*, som debiteras på grund av beslut, vilket fattats av prövningsnämnd senare än den 10 oktober under taxeringsåret eller av kammarrätten eller Kungl. Maj:t.

Arbetsgivare eller annan, vilken utbetalar belopp, som för mottagaren utgör sådan inkomst av tjänst, vilken hänför sig till skattskyldigs huvudsakliga arbetsanställning eller eljest är dennes huvudsakliga inkomst, skall i regel vara skyldig verkställa avdrag å utbetalt belopp för gäldande av preliminär och kvarstående skatt.

Enär preliminär skatt, som beräknas enligt de nyss angivna grunderna, i många fall kan komma att skilja sig från motsvarande slutliga skatt, föreslås att i de fall, då skillnaden är mera avsevärd, rättelse, *jämkning*, skall av den lokala skattemyndigheten kunna vidtagas i preliminärskatten, så att den bättre överensstämmer med den slutliga skatt, som kan antagas komma att påföras.

Skatt skall inbetalas genom postverket eller penninginrättning till vederbörande uppbördsmyndighet, som är på landet länsstyrelsen och i stad den lokala skattemyndigheten.

Till kommun eller annan kommunal samfällighet skall av länsstyrelsen utbetalas vad sådan samfällighet beslutat utdebitera såsom skatt. Härvid göres intet avdrag för restantier.

För att det sålunda föreslagna uppbördsförfarandet skall kunna tillfredsställande fungera föreslår uppbördsberedningen en betydande förstärkning av uppbördsorganisationen. Sålunda förordas, att antalet häradsskrivare och fögderier skall utökas, att — såsom förut nämnts — mindre magistratsstäder skola hänföras till fögderi och i större magistratsstäder skall inrättas ett särskilt uppbördsverk samt att länsstyrelsernas personal skall utökas.

Genomförandet av den föreslagna organisationen beräknas medföra en årlig kostnadsökning för det allmänna av ca 9,4 miljoner kronor. Ökade skatteintäkter till belopp, som avsevärt överstiger berörda kostnadsökning, anses vara att påräkna genom det förbättrade uppbördsförfarandet.

De föreslagna uppbördsbestämmelserna föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1947. För att skattskyldig icke skall under övergångsåren nödgas erlägga såväl äldre utskylder som preliminär skatt föreslås, att skattskyldig skall, med vissa undantag, befrias från att betala de utskylder, som under åren 1947 och 1948 skolat erläggas på grund av 1946 och 1947 års taxeringar för inkomst och förmögenhet.

Uppbördsberedningen har utarbetat tre alternativ, betecknade I, II och III, till uppbördsfrågans lösning enligt de förut omnämnda huvudlinjerna. De tre alternativen skilja sig från varandra huvudsakligen i fråga om sättet för beräkning av preliminärskatt för inkomst från förvärvskällan tjänst.

I *yttrandena* över uppbördsberedningens förslag betonas genomgående de olägenheter, som vidlåda det nu rådande uppbördsförfarandet, ävensom behovet av ett uppbördssystem, enligt vilket utskylderna erläggas i så nära samband med inkomstförvärvet som möjligt. Sålunda anför *socialstyrelsen*:

Det blir utan tvivel alltmera angeläget för både samhället och de enskilda medborgarna, att utan stort dröjsmål ett uppbördssystem erhålles, vilket vore ägnat att utesluta den eftersläpning av skattskyldigheten, som tillhör det nu gällande systemet och som i många fall medför oöverkomliga betalningssvårigheter vid plötsliga inkomstminskningar. Betydelsen av en snar reform på detta område torde framträda icke minst under efterkrigstidens osäkra och pressande konjunkturer. Någon invändningsfri lösning av problemet lär över huvud icke kunna åstadkommas. Det torde få anses tillbörligt, att i vart fall ett försök nu göres att nydana uppbördsväsendet, fastän det kan förutses, att bristfälligheter skola yppa sig även i det nya systemet. Systemet bör också efter hand kunna förbättras, i den mån som erfarenhet vinnes om dess verkningssätt.

Länsstyrelsen i Östergötlands län uttalar, att en reform som syftade till uttagande av skatt på inkomst redan vid inkomstförvärvet eller i nära samband därmed vore en angelägenhet av sådan vikt, att den borde genomföras, om det befunnnes kunna ske enligt rationella och praktiska metoder, även om en jämförelsevis genomgripande utbyggnad av den nuvarande uppbördsorganisationen måste vidtagas för att nå målet.

Länsstyrelsen i Gotlands län yttrar, att frågan om ett förbättrat uppbördsförfarande, vilken fråga sedan mer än tjugo år varit föremål för utredningar, nu kommit i sådant läge, att påbättrandets väg ej längre vore tillfyllest och att endast en genomgripande omdaning kunde medföra den förbättring, som numera allmänt eftertraktades. Att en nyordning, vilken den vara månde, i ett slag skulle borttaga alla brister vore självfallet uteslutet, men ett mot tidens krav svarande, bättre tillstånd skulle otvivelaktigt därmed skapas.

Länsstyrelsen i Hallands län anför:

Beredningens förslag innebär en lösning av uppbördsproblemet, vilken råder bot mot många av de olägenheter, som både för de skattskyldiga och det allmänna äro förenade med vårt nuvarande uppbördsväsen. Reformen har blivit desto mera angelägen under nuvarande höga skattetryck. Särskilt om en kristid skulle inträffa med snabbt vikande inkomster, skulle det vara en

uppenbar olycka för en stor del av befolkningen, om den skulle belastas med en eftersläpande skattebörda, avvägd efter krigsårens inkomster.

Länsstyrelsen i Värmlands län framhåller, att en reformering av vårt nuvarande uppbördssystem, innebärande att skatterna uttoges i närmare anslutning till inkomstförvärvet, måste framstå såsom högeligen önskvärd, för att icke säga nödvändig.

Kommerskollegium och *svenska landstingsförbundet* betona angelägenheten av att frågan om en reform av uppbördsväsendet snarast vinner sin lösning och *svenska landskommunernas förbund* uttalar, att tiden måste anses mogen för genomförandet av en genomgripande uppbördsreform.

Sveriges industriförbund, *Stockholms handelskammare*, *svenska bankföreningen* och *svenska försäkringsbolags riksförbund* yttra, att utvecklingen på beskattningsområdet med avseende å ökat skattetryck och tilltagande uppbördssvårigheter gått i sådan riktning, att behovet av en uppbördsreform nu framstode som än mera trängande än tidigare.

I det övervägande antalet yttranden tillstyrkes en reform av uppbördsförfarandet i huvudsaklig överensstämmelse med uppbördsberedningens förslag.

I några av de nu åsyftade yttrandena framhålles, att en omläggning av uppbördsväsendet på sätt uppbördsberedningen föreslagit — med hänsyn till den relativt ringa ekonomiska vinst, som torde uppstå för det allmänna eller i varje fall för staten — vore av intresse framför allt för de skattskyldiga. *Sålunda uttala sig länsstyrelserna i Stockholms och Kalmar län samt svenska stadsförbundet.*

Åtskilliga av de myndigheter och sammanslutningar, som i huvudsak tillstyrka uppbördsberedningens förslag, betona de svårigheter vid tillämpningen av den föreslagna uppbördsordningen, som föranledas av utformningen av vårt nuvarande skattesystem. Uttalanden av detta slag återfinnas i yttranden av *överståthållarämbetet*, *länsstyrelserna i Kalmar och Kristianstads län*, *magistraterna i Halmstad och Örebro*, *Sveriges städers kronuppbörds-tjänstemän* samt *taxeringsnämndsordförandenas riksförbund*. I några av dessa yttranden uttalas, att en förenkling av skattereglerna borde föregå en reformering av uppbördssystemet i den riktning, som nu föreslagits. *Överståthållarämbetet*, som yttrar, att åtskilliga ej obetydliga olägenheter vore förenade med en övergång i görlig utsträckning till uppbörd vid inkomstkällan, anför vidare:

Dessa olägenheter äro framför allt beroende därå, att vårt nuvarande beskattningssystem under de senaste decennierna blivit alltmera invecklat och svårtillämpat, detta under inflytande av den i och för sig riktiga tanken att skatten bör anpassas efter vederbörande skattskyldiges förmåga. Då det emellertid gäller att fastställa denna skatteförmåga, har man i sin strävan att ernå rättvisa så fördjupat sig i besvärliga tillämpningsföreskrifter, att man praktiskt taget tappat blicken för det avsedda målet. Resultatet härav har också blivit, att man väl i regel lyckas fastslå en persons antagna förmåga att erlagga skatt men icke vid tidpunkten för skattens erläggande, utan vid

en tidpunkt, som ligger ett à två år tillbaka i tiden. Resultatet blir alltså i många fall värdelöst ur den givna utgångspunkten att fördela skattebördan efter den verkliga förmågan att bära skatterna. Vid bedömande av en persons förmåga, att vid en viss tidpunkt erlägga skatt, är ju av föga glädje att noga känna hans skatteförmåga under en för länge sedan förfluten tid men att sakna all kännedom om hans förmåga i berörda hänseende vid den tidpunkt, då skatten skall erläggas.

Medan man alltså står inför ett resultat, som på intet sätt kan sägas taga hänsyn till den vid skattebetalningstillfället rådande förmågan att erlägga skatt, har man samtidigt, såsom nyss erinrats, i syfte att bota verkliga eller förmenta luckor i skattelagstiftningen, skapat ett alltmera invecklat system av skatteregler, som torde sakna sin motsvarighet i fråga om de givna reglernas svärbegriplighet och svårtillämplighet. Beskattningsmyndigheterna såväl som de skattskyldiga stå här många gånger inför till ytterlighet svårlösta och invecklade problem, vilka med tillgänglig arbetskraft ofta icke kunna bemästras.

Överståthållarämbetet kan icke annat än beklaga, att det nu föreliggande förslaget, på ett undantag när, icke beaktat det trängande behovet av förenkling i beskattningsreglerna. Resultatet härav kan befaras bliva, att uppbördssystemets omläggning, därest en sådan nu kommer till stånd, skall visa sig medföra ökade svårigheter vid tillämpningen, som under andra förutsättningar icke behövt inträda. Det är också överståthållarämbetets uppfattning, att sedan det nya uppbördsförfarandet någon tid varit i tillämpning en omläggning av beskattningsreglerna i förut antydd riktning kommer att med nödvändighet tvinga sig fram.

Däremot understryka *länsstyrelsen i Uppsala län*, *bank- och fondinspektionen* samt *kommerskollegium* den fördel i förslaget, som består däri, att nu gällande beskattningsregler i allt väsentligt lämnats oförändrade.

Länsstyrelsen i Malmöhus län och *svenska lantarbetsgivareföreningen* uttala, att den föreslagna ordningen för uttagande av preliminärskatt komme att medföra en försämring i nuvarande förhållanden såtillvida, att den preliminära skatten icke alltid bleve avpassad efter gällande, på principen om skatteförmåga grundade regler. Länsstyrelsen anför, att jämkningsförfarandet visserligen torde råda bot mot de flesta olägenheterna men att fall likväl kunde tänkas, då så icke bleve förhållandet eller då jämkningsbeslutet komme för sent för att förhindra, att för hög skatt uttoges.

Överståthållarämbetet, *länsstyrelsen i Malmöhus län* och *stadsfullmäktige i Kristianstad* framhålla, att både uppbördsförfarandet och taxeringsarbetet skulle väsentligen förenklas, därest den preliminärt uppburna skatten för inkomst av tjänst eller i vart fall för smärre sådana inkomster gjordes definitiv, d. v. s. om taxering av sådan inkomst och avräkning av preliminär skatt mot slutlig skatt icke ägde rum. Länsstyrelsen i Malmöhus län anför vidare, att därest en sådan anordning genomfördes, skattetabellerna måste uträknas på sådant sätt, att de upptoge alla de avdrag, som i vanliga fall vid taxering rimligen kunde komma i fråga; säkerhetsmarginalen borde härvid räknas snarare i över- än underkant. Möjlighet borde dock hållas öppen för den skattskyldige att, därest han så begärde, bliva taxerad i vanlig ordning och därigenom få sin skattefråga på nytt och slutligt bedömd.

Vad angår sjöfolk föreslår *Sveriges redareförening*, att den preliminära skatten skall beräknas efter procentsatser, olika för skilda civilstånd och barnantal, samt att denna skatt skall vara definitiv för sjöman, som icke åtnjuter inkomst av annat slag än från anställning ombord å fartyg. Härutöver föreslår redareföreningen vissa ändringar i beskattningsreglerna. Likartade förslag framföras av *Sveriges fartygsbefälsförening* samt *sjömanshusdirektionerna i Stockholm, Karlstad och Sundsvall*.

Några myndigheter och sammanslutningar uttala tvekan eller betänkligheter i fråga om huruvida förslaget bör eller kan genomföras. *Magistraten och drätselkammaren i Norrköping* yttra sålunda:

En omläggning av uppbördsförfarandet i sådan riktning, att utskylderna för viss inkomst komma att erläggas i så nära samband med inkomstförvärvet som möjligt, har av de sakkunniga betecknats såsom allmänt eftersträfvad. Erläggande av skatt genom löneavdrag anses vara en förmån för de skattskyldiga, och löntagarna äro de ojämförligt flesta av de skattskyldiga. Den ekonomiska vinsten av det föreslagna uppbördsförfarandet torde för statsverkets del bliva ringa eller ingen, vilket redan de sakkunnigas beräkningar giva vid handen. Ej heller för de större stadskommunerna torde någon nämnvärd vinst uppkomma, trots att de debiterade utskylderna komma att inflyta oavkortade, bland annat beroende på att den vidlyftiga organisation, som erfordras, sannolikt kommer att draga större kostnader än de sakkunniga beräknat. Vid avgivande av detta omdöme har hänsyn icke tagits till de kostnader, som komma att orsakas de enskilda arbetsgivarna. Vid överbäggande av huruvida de fördelar, som det föreslagna uppbördsförfarandet medför för de enskilda skattskyldiga, uppväga nackdelarna av det nya systemet — främst det obestriddigen ganska invecklade förfarandet och den vidlyftiga förvaltningsapparaten — böra vådorna av rådande ordning icke överdrivas och ej heller fördelarna av s. k. källskatt överskattas. Det kan starkt ifrågasättas, om icke fördelarna för den enskilde kunde uppnås på enklare väg genom ett utbyggande av de erkända skatteförmedlingskassornas verksamhet och genom införande av regler angående rätt till nedsättning av eller befrielse från skatt vid varaktig nedgång i inkomsten, motsvarande de regler, som för närvarande gälla vid dödsfall.

Magistraten och drätselkammaren uttala därefter, att därest ett allmänt önskemål föreläge om övergång till ett uppbördsförfarande, som möjliggjorde skattebetalning närmare inkomstförvärvet, skäl icke syntes föreligga att motsätta sig reformen.

Borgmästaren i Hälsingborg framhåller i en särskild promemoria — som *magistraten i staden* åberopar som eget yttrande under uttalande av önskvärdheten av att uppbördsfrågan kunde lösas på grundval av den föreliggande utredningen — att förslaget efter remissbehandlingen och de förbättringar, som därefter vidtoges, sannolikt vore genomförbart. I promemorian anföres därefter:

Man må emellertid ha klart för sig att det ingalunda innebär den förenkling av vårt uppbördssystem, som allmänheten torde vänta sig, utan en avsevärt tillkrånglad samt väldig och kostsam apparat både för myndigheter

och arbetsgivare. Detta är oundvikligt om man inte vill ändra vårt skattesystem men undanröja de största olägenheterna med vårt uppbördssystem. Huruvida dessa erkänt stora olägenheter äro så stora att deras undanröjande är värt denna väldiga apparat, denna påbyggnad på vårt redan så invecklade skattesystem, är svårt att bedöma och avgöra.

Länsstyrelsen i Kronobergs län uttalar, att länsstyrelsen visserligen funne, att det föreslagna uppbördssättet genom sin större effektivitet vid skatteindrivningen ur allmänt finansiell synpunkt vore det nu gällande överlägset särskilt för närvarande, då man hade att förvänta fallande konjunkturer med därmed förenade inkomstminskningar för de skattskyldiga, samt att förslaget för flertalet skattskyldiga vore förenat med uppenbara fördelar genom att närma uppbörden till inkomstförvärvet ävensom utöka antalet uppbördsterminer. Länsstyrelsen ställde sig dock tveksam gentemot förslagets genomförande med hänsyn till de ökade organisationskostnaderna och de betydande bördor, som ålades enskilda arbetsgivare. Då därjämte en verkligt nöjaktig lösning av uppbördsproblemet kunde vinnas först i samband med en omläggning av reglerna för beskattningen, kunde förslaget icke betraktas som en slutgiltig sådan lösning; det syntes dock kunna godtagas som ett provisorium.

Kammarrätten anför:

Huruvida förslagets fördelar överväga nackdelarna, finner kammarrätten tvelaktigt. Möjligheten att ernå en effektiv skatteindrivning torde åtminstone under normala förhållanden mindre sammanhånga med föreliggande förslag än med folkbokföringens effektivitet. Kunna utmätningsmännen omedelbart efter det de skattskyldiga flyttat erhålla underrättelse om den nya vistelseorten och ny anställning, torde de därmed i regel få möjlighet att uttaga den skatt, som nu går förlorad på grund av att vissa personer byta anställning, när skatt avfordras dem. Därmed torde den med det föreliggande förslaget åsyftade effektiviteten i huvudsak vara uppnådd, i den mån den är ur social synpunkt lämplig. Olägenheterna av införselsystemet borde kunna i hög grad minskas genom skatteförmedlingskassornas verksamhet. Man lär kunna antaga, att dessa kassor skulle i hög grad ökas i antal och omfattning, om de icke som nu hade att räkna med att verksamheten när som helst kan komma att avvecklas. Skatternas eftersläpning skulle väl också för dem som så vilja kunna i hög grad minskas genom dessa kassors verksamhet; genom en mycket obetydlig ökning av löneavdragen skulle efterhand kunna uppnås, att medel funnes för gäldande av den skatt som förfaller till betalning under påföljande år. De av sparbankerna inrättade kassorna förefalla i detta avseende särskilt lämpliga. Då överhuvud taget de fördelar som skulle vinnas förefalla allt för dyrköpta, anser kammarrätten det synnerligen tveksamt, om den föreslagna ändringen av uppbördsväsendet bör genomföras.

Magistraten i Vimmerby ifrågasätter, huruvida det vore motiverat att utmönstra den gällande organisationen till förmån för ett fördyrat uppbördsförfarande, vars verkningar — i brist på jämförbara uppbördsresultat från de länder, där liknande system tillämpades — icke kunde beräknas.

Drätselnämnden i Stockholm, vars yttrande återopas av *stadskollegiet i staden*, anför:

Vårt invecklade skattesystem lägger, såsom de många tidigare utredningar-na visat, svåra hinder i vägen, när det gäller att lösa frågan om en omlägg-

ning av uppbördsförfarandet i den riktning, varom här är fråga, nämligen att nära skatteuppbörden till inkomstförvärvet. Obestriddigen skulle det, såsom kammarkontoret anser, vara riktigast att först undersöka möjligheterna att förenkla skattesystemet. Gör man ej detta, får man finna sig i att omläggningen måste betyda en mycket komplicerad apparat, som drager med sig stora administrationskostnader, och att systemet likväl icke kan bli ur alla synpunkter tillfredsställande. Detta torde efter de tidigare och nu förevarande utredning få anses klarlagt.

Vinsterna för det allmänna av reformen torde ej heller få överskattas. En verklig källbeskattning ernås ju endast i fråga om inkomst av tjänst och på detta område torde man redan med nuvarande system vara framme vid ett nära nog hundra procentigt indrivningsresultat. De inkomster, som nu undgå beskattning, torde till största delen hänföra sig till andra källor. Om sedan en mycket stor del av de ökade skatteintäkterna uppslukas av administrationskostnader, framstår reformen ur det allmännas synpunkt som icke så synnerligen angelägen. För kommunernas speciella del innebär dock det föreliggande förslaget en förmån däruti, att staten förutsättes garantera kommunerna en oavkortad utdebitering. Fördelen vinnes dock för de större kommunernas vidkommande icke utan vissa kostnader samt andra betydelsefulla olägenheter, till vilka drätselnämnden återkommer i det följande.

Sina mest betydande förtjänster har omläggningen emellertid för skattebetalarna eller åtminstone för ett flertal av dessa. Den länge väntade reformen har därför tilldragit sig ett betydande allmänt intresse. Måhända har därvid dess reella värde stundom något överdrivits. I själva verket kan ju en förutseende skattebetalare alltid gardera sig för kommande skatteutgifter, och skatteförmedlingskassorna erbjuda honom möjlighet att reglera sina mellanhavanden med skattemyndigheten på ett synnerligen bekvämt sätt. Såsom kammarkontoret påpekat, kan det också ifrågasättas, om man ej genom ett utbyggande av verksamheten med skatteförmedlingskassor, eventuellt i förening med andra åtgärder, kunde med enklare medel nå ganska långt mot det mål, som den nu föreslagna reformen åsyftar. Det skulle därför enligt drätselnämndens mening under normala förhållanden icke ha betytt någon alltför stor olägenhet, om man låtit anstå ännu någon tid med reformens genomförande och använt denna tid till att genomarbeta problemet från vidare utgångspunkter och därvid helst också gått till roten med hela beskattningssystemet.

Emellertid har frågan om en uppbördsreform av det här ifrågavarande slaget särskild aktualitet just nu med hänsyn till de högt uppdrivna skattesatserna och risken för snabbt vikande konjunkturer. Drätselnämnden kan dela uppfattningen, att dessa förhållanden utgöra tillräcklig anledning att redan nu forcera fram reformen. Om det förslag, som de sakkunniga presterat, får väl också anses, att det gör det bästa möjliga av de givna betingelserna och är praktiskt genomförbart. Dock blir förfarandet, som redan sagts, i hög grad komplicerat. I åtskilliga detaljer förefaller förslaget dessutom ej vara så grundligt genomtänkt, och vissa relativt besvärliga praktiska problem ha skjutits åt sidan för att lösas, sedan principbeslut om reformen väl föreligger.

Drätselnämnden uttalar vidare, att Stockholms stad icke hade anledning att motsätta sig en omläggning av uppbördsförfarandet i huvudsaklig överensstämmelse med uppbördsberedningens förslag. Detta krävde dock en grundlig överarbetning, innan det lades till grund för lagstiftning i ämnet.

Magistraten i Göteborg, som åberopar ett av *mantalsdirektören i staden* avgivet yttrande, finner sig endast med tvekan icke böra avstyrka, att förslaget

lägges till grund för lagstiftning. Såsom skäl för förslagets godtagande anföras, att bristerna i nuvarande uppbördsförfarande snarast möjligt borde undanröjas och att något annat och bättre system än det föreslagna icke — i varje fall inom de närmaste åren — kunde tänkas bli genomfört.

Örebro läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott ställer sig i hög grad tveksamt till förslaget med hänsyn till de betydande kostnader, som ett genomförande därav skulle förorsaka det allmänna och företagen. Det kunde ifrågasättas, om icke andra vägar vore framkomliga, då det gällde att eliminera de nuvarande skatteförlusterna. En bidragande orsak till förvaltningsutskottets inställning vore, att genom förslagets genomförande det av det allmänna understödda frivilliga planerandet och sparandet för skattebetalning, som hittills med framgång tillämpats, skulle bortfalla.

Magistraten i Örebro — som åberopar ett av *kronokamreraren i staden* avgivet yttrande — samt *drätselkammaren i samma stad* uttrycka farhågor för att de arbetsuppgifter, som ålades de lokala skattemyndigheterna, vore så omfattande, att de icke skulle medhinnas under den tid, som stode till buds.

Styrelsen för Sveriges häradsskrivareförening framhåller de starka betänkligheter, föreningen hyste gentemot det föreslagna systemet för uppbördsfrågans lösning och särskilt rörande möjligheterna för dess praktiska tillämpning.

Några av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna avstyrka förslaget. Såsom motivering anføres härvid i huvudsak, att ett uppbördsförfarande enligt uppbördsberedningens förslag icke passade ihop med vårt skattesystem, som genom en mångfald avdrag av olika slag sökte avpassa skatten efter vederbörandes skatteförmåga, att i följd härav vid uttagandet av skatt rättvisesynpunkten åsidosattes, att om förslaget genomfördes ordning och reda i uppbördsväsendet äventyrades samt att fördelarna för det allmänna av det nya systemet icke vore så stora att de utgjorde tillräckliga skäl att genomföra en så genomgripande ändring i den nuvarande uppbördsordningen.

Länsstyrelsen i Örebro län anför:

Med källskatt i egentlig mening torde väl i allmänhet avses sådan skatt, som uttages i omedelbar anslutning till förvärvet. Typen för en renodlad källskatt är den skatt, som av arbetsgivare innehålles vid utbetalning av lön till arbetstagare. Det torde också vara en så inrättad skatt som mer eller mindre omedvetet åsyftas, då i press och diskussion krav resas på en reformering av vårt uppbördsförfarande. Frågan om de olika förvärvskällornas inbördes samband och löneskattens anslutning till skatterna från övriga förvärvskällor ägnas därvid icke nöjaktig uppmärksamhet. Det har vid överläggningar med intresserade näringsidkare ur skilda läger visat sig, att man förutsatt, att källskatten för inkomst av tjänst kunde så att säga utbrytas ur det övriga skattesystemet genom att vid utbetalning av alla slag av tjänsteinkomster, således även av inkomst av bisysslor och tillfällig anställning, innehålla en viss procentuell del av inkomsten för skatt och att denna skattebetalning för tjänsteinkomst vore definitiv. Till avräkningar,

tilläggsdebiteringar och restitutioner tager denna opinion ringa eller i allmänhet ingen hänsyn. Sannolikt är denna meningsriktning bland lekmän påverkad av om icke direkt föranledd av allt tal om källskatt i utlandet, där skattelagstiftning och mindre krav på fullständig avstämning mellan inkomst och skatt möjliggöra, att källskatten blir i det närmaste definitiv.

Länsstyrelsen yttrar därefter, att man icke såsom skäl för genomförande av ett system med s. k. källskatt finge åberopa, att ett dylikt system vore infört i vissa utländska stater, enär källskatt där icke uttoges under de förutsättningar och i den omfattning, som i det föreliggande förslaget förordades.

Länsstyrelsen anför vidare:

Vid läsningen av uppbördsberedningens föreliggande förslag har länsstyrelsen icke kunnat undgå att erinra sig de utredningar och förslag, som för knappast mera än fyra år sedan framlades av skattedirektören Sandström. Principiellt kan länsstyrelsen icke finna någon skillnad emellan Sandströms och beredningens förslag. Sandströms förslag avvisades efter en enhällig kritik från statliga och kommunala myndigheter, näringssammanslutningar med flera. Det vore förvisso att hälsa med tillfredsställelse om uppbördsberedningen i sitt betänkande kunnat framlägga förslag till uppbördsfrågans lösning, som påkalla mindre kritik än tidigare väckta. Så är tyvärr enligt länsstyrelsens mening icke fallet.

Det nuvarande uppbördssystemet vilar på den väl av alla parter såsom riktig erkända tanken, att skatt icke kan uttagas förrän den inkomst blivit enligt rättsliga grunder bestämd, varå skatten skall beräknas. Denna för ett rättssamhälle till synes självklara grund för en skatteuppbörd lämnas nu enligt uppbördsberedningens förslag å sido. Enligt författningsförslagen skall, då fråga är om annan inkomst än av tjänst, en preliminär skatt uttagas, vilken beräknas med hänsyn till de utskylder, vilka kunna antagas komma att påföras skattskyldig efter verkställd taxering. I praktiken om-sättes detta så, att preliminärskatten grundas på senast fastställda taxering.

Sedan länsstyrelsen förklarat sig bestämt avstyrka det nu framlagda förslaget, vilket enligt länsstyrelsens mening med övertygande skärpa visade vilka stora för att icke säga oöverbärliga svårigheter, som vid fasthållande av kravet på en likformig och rättvis beskattning vore förenade med en allmän uppbörd av skatt vid källan, uttalar länsstyrelsen slutligen:

Det vore enligt länsstyrelsens mening för landet en stor vinning, om riktiga lärdomar härav droges, så att kommande utredningar äntligen kunde inriktas på det för uppbördsfrågan i Sverige väsentliga, nämligen att skattebetalningen med bibehållande av nu gällande huvudprinciper för den direkta beskattningen till tiden föres närmare inkomstförvärvet. Om möjligheten härför har någon utredning av uppbördsberedningen icke verkställts. Länsstyrelsen har sig emellertid bekant, att förslag i sådant syfte i skilda sammanhang och från olika håll framlagts, varigenom de väsentligaste olägenheterna i det nuvarande uppbördssystemet skulle kunna inom rimlig kostnadsram undanröjas. Det synes länsstyrelsen som om dessa förslag borde kunna läggas till grund för vidare utredning.

Magistraterna i Linköping och Oskarshamn samt stadsfullmäktige i Borås förorda, att en reformering av uppbördsväsendet sker på grundval av den uppbördsform, som representeras av skattebetalning genom skatteförmed-

lingskassor. Magistraterna i Linköping och Oskarshamn ifrågasätta härvid, huruvida icke möjligen anslutningen till nämnda kassor borde göras obligatorisk.

Magistraten i Kristianstad — som åberopar ett av *kronokamreraren i staden* avgivet yttrande — uttalar att då det föreslagna uppbördssystemet i praktiken skulle visa sig svårhanterligt, tungrott och onödigt invecklat en lösning efter enklare linjer borde eftersträvas. Därest den uttagna preliminärskatten gjordes definitiv, sluppe man det krångliga avräknings- och jämningsförfarandet.

Övriga myndigheter, som avstyrka förslaget, äro *magistraterna i Södertälje, Sölvesborg och Ulricehamn, stadsfogdarna i Karlskrona och Luleå, häradsskrivaren i Örebro fögderi, kommunalborgmästaren i Eslöv, kommunalfullmäktige i Gårdsby, Laholms landskommun, Breared, Gladsax och Stora Mellösa*. Förslaget avstyrkes därjämte av *Västergötlands och norra Hallands handelskammare*. Av nu nämnda myndigheter förorda magistraterna i Sölvesborg och Ulricehamn samt kommunalfullmäktige i Gårdsby och Gladsax, att olägenheterna i nuvarande uppbördsväsen så långt sig göra låter undanröjas genom medverkan av skatteförmedlingskassor vid uppbörden; de tre sistnämnda myndigheterna anse, att anslutningen till sådana kassor bör göras obligatorisk. Västergötlands och norra Hallands handelskammare uttala, att förslaget icke utgjorde en praktiskt godtagbar lösning.

Såväl uppbördsberedningen som de hörda myndigheterna och samman-
slutningarna hava betonat de allmänt kända olägenheter, som förorsakas
både de skattskyldiga och det allmänna därigenom, att enligt vårt nu-
varande uppbördsväsen skattebetalningen äger rum först sedan relativt lång
tid förflutit efter det att den inkomst, som skatten avser, förvärvats. Både
beredningen och remissinstanserna hava samtidigt framhållit behovet av
en förbättring av de nuvarande förhållandena. Det har också för statsmak-
terna sedan länge stått klart, att åtgärder borde vidtagas för att undanröja
de ifrågavarande olägenheterna genom att minska tidsskillnaden mellan in-
komstförvärvet och skattebetalningen. Behovet av en förbättrad uppbörds-
ordning har framträtt med särskild styrka på senare tid, då skattetrycket
måst skärpas. De resultat, som framkommit genom tidigare verkställda
utredningar i syfte att ernå en lösning av uppbördsfrågan i nyss antydda
riktning, hava emellertid icke ansetts kunna läggas till grund för en lag-
stiftning i ämnet.

En tillfredsställande lösning av uppbördsfrågan torde — såsom jag vid
tidigare behandling i statsrådet av frågan om en uppbördsreform framhållit
— kunna vinnas endast om skatten betalas i så nära anslutning till inkomst-
förvärvet som möjligt. I fråga om de förvärvskällor, där så kan ske, bör
därjämte, för vinnande av en för det allmänna effektiv och för de skattskyldiga
bekväm betalningsform, en del av inkomsten innehållas för gäldande
av den skatt, som belöper på inkomsten. Det övervägande antalet av de

*Departements-
chefen.*

myndigheter och sammanslutningar, till vilka förslaget remitterats, har jämväl uttalat sig för en reform efter denna linje. Jag anser alltså, att man icke bör stanna vid den mindre genomgripande reform, som föreslagits från vissa håll och som innebär, att uppbörden av skatt visserligen skulle närmast till inkomstförvärvet men dock taga sin början först efter utgången av inkomståret. Den nu förefintliga form av uppbörd, som består i skattebetalning genom förmedling av skatteförmedlingskassor, avhjälper visserligen i någon mån olägenheterna med det nuvarande uppbördsförfarandet men uppfyller icke de krav som man enligt vad nyss sagts måste ställa på ett reformerat uppbördsväsen. För att så skulle bli valet skulle erfordras dels att anslutningen till kassorna gjordes generell och obligatorisk, dels ock att de avsättningar av inkomsten, vilka under ett år gjordes till ifrågavarande kassor, skulle avse skatt, som belöpte på inkomsten under samma år. Uppbyggandet av en så omfattande organisation, som därav skulle föranledas, vid sidan av den ordinarie uppbördsorganisationen torde emellertid icke böra ifrågakomma.

Uppbördsberedningens förslag innebär i fråga om inkomst från förvärvskällan tjänst en beskattning så nära inkomstkällan, som möjligt är, alltså en verklig källbeskattning. En sådan beskattningsform är, såsom beredningen framhållit, i och för sig tänkbar även såvitt angår inkomst av visst slag av tillfällig förvärvsverksamhet samt av kapital. Av vissa skäl föreslår emellertid beredningen, att källskatt icke skall uttagas för sistnämnda inkomst; till denna fråga torde jag emellertid få återkomma i ett senare sammanhang. Vidkommande förvärvskällorna jordbruksfastighet, annan fastighet och rörelse är en verklig källbeskattning näppeligen möjlig att genomföra. I fråga om dessa förvärvskällor torde man icke kunna komma närmare målet än att, på sätt beredningen föreslagit, för inkomsten under inkomståret uttages skatt, beräknad på grundval av verkställd taxering.

Några mera väsentliga ändringar i rådande skattesystem böra, såsom i direktiven för uppbördsberedningens arbete förutsatts, icke i detta sammanhang komma i fråga och taxering bör alltså ske efter inkomstarets slut. En följd härav är, att den under inkomståret uttagna skatten icke kan vara definitiv utan endast såsom preliminär gå i avräkning å den efter taxering fastställda slutliga skatten. Även om de särskilda omständigheter, som sammanhånga med tjänstgöringsförhållandena för sjöfolket — särskilt för de sjömän som tjänstgöra i utrikes fart — kunde synas föranleda till att den genom avdrag å lönen innehållna skatten för dem gjordes definitiv, torde det dock knappast vara tillrådligt att — i varje fall för närvarande — försätta sjöfolket i särställning i förevarande hänseende. Till frågan om sjöfolkets uppbörds- och skatteförhållanden återkommer jag emellertid i ett senare sammanhang.

Det nyssnämnda avräkningsförfarandet medför givetvis en särskild belastning av organisationen, som emellertid är ofrånkomlig vid bibehållande av vårt nuvarande skattesystem. Överhuvud taget komma, såsom både de tidigare undersökningarna och den senast verkställda utredningen visa, åt-

skilliga svårigheter att vara förknippade med uttagandet av en preliminär skatt, vilken är avsedd att så nära som möjligt ansluta sig till den slutliga skatt, som kan komma att påföras efter verkställd taxering. Det kan icke undvikas, att differenser mellan preliminär och slutlig skatt uppstå. Genom det föreslagna jämningsförfarandet har dock skapats en anordning, som möjliggör justeringar av preliminärskatten i de fall, då denna i högre grad skiljer sig från den påräkneliga slutliga skatten. Mindre differenser — till nackdel eller till fördel för den skattskyldige — komma att rättas vid den slutliga debiteringen. Den olägenhet, som uppkommer för de skattskyldiga därigenom att i vissa fall en något för hög preliminärskatt uttages — ett förhållande som ju i regel rättas så snart den skattskyldige begär sådan rättelse — synes dock vara mindre än den olägenhet som gällande ordning medför, då de skattskyldiga i vissa fall nödgas att med en minskad inkomst betala en på en tidigare högre inkomst belöpande skatt utan att kunna på grund härav få skatten nedsatt (såvida icke fråga är om dödsbo).

I några yttranden har framhållits, att de fördelar i form av ökade skatteintäkter för det allmänna, som en reform i enlighet med uppbördsberedningens förslag skulle medföra, icke vore så stora att de motiverade en så genomgripande omläggning av uppbördsförfarandet, som förslaget innebure. Här emot vill jag invända att, även om ifrågavarande fördelar för det allmänna under tider med stigande eller jämna konjunkturer icke skulle vara så stora, ett enligt beredningens förslag förbättrat uppbördssystem vid sjunkande konjunkturer torde minska skatteförlusterna i betydande grad. För de enskilda skattskyldiga torde ett förbättrat uppbördsförfarande under alla förhållanden medföra avsevärda fördelar framför det nuvarande systemet.

Jag är såhunda medveten om att ett uppbördssystem, utformat enligt det nu föreliggande förslaget, kommer att stundom ställa vissa krav på de skattskyldiga för att de skola komma i åtnjutande av de fördelar, som äro förenade med förslaget, ävensom medföra en särskild tunga för de enskilda, som skola verkställa avdrag å inkomst för gäldande av skatt. Det är vidare uppenbart, att förslaget kommer att nödvändiggöra en betydande förstärkning av den nuvarande uppbördsorganisationen. I likhet med det övervägande antalet hörda myndigheter och sammanslutningar finner jag emellertid de med förslaget förenade fördelarna för det allmänna och i synnerhet för de skattskyldiga vara så stora i förhållande till de nyss berörda olägenheterna, att jag det oaktat anser mig böra i huvudsak godtaga det föreliggande förslaget. — Jag vill i detta sammanhang nämna, att jag från Finland, där ett i stort sett liknande system för uttagande av förskott å den efter taxering fastställda skatten är infört från och med år 1944, låtit införskaffa vissa uppgifter om de erfarenheter man där haft av systemet. De inhämtade upplysningarna giva vid handen, att den i Finland genomförda uppbördsreformen — trots det att dess första tillämpningstid infallit under pågående krig — anses hava slagit väl ut.

Uppbördsberedningens förslag i ämnet har underkastats en närmare

granskning och överarbetning inom finansdepartementet. Härvid har hänsyn tagits till vissa i remissyttrandena framställda erinringar.

Såsom resultat av den sålunda verkställda överarbetningen föreligga förslag till följande författningar, nämligen

1. uppbördsförordning,
2. lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370),
3. förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt,
4. förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 17 juni 1938 (nr 370) om särskild skatt å förmögenhet,
5. lag angående ändrad lydelse av 8, 14 och 16 §§ lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis,
6. förordning angående ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379),
7. förordning om ändrad lydelse av 11 § förordningen den 17 maj 1923 (nr 116) angående skatt för hundar,
8. förordning om utdebitering av tingshusmedel,
9. förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 16 december 1927 (nr 462) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda kommuner,
10. lag om ändring i lagen den 16 oktober 1908 (nr 110 s. 1) angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning,
11. lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet,
12. lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad,
13. lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 259) om församlingsstyrelse,
14. lag angående ändring i vissa delar av lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting,
15. förordning om upphävande av förordningen den 30 juni 1933 (nr 461) om ersättning för debitering och uppbörd av landstingsmedel,
16. lag angående ändring i vissa delar av lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm,
17. lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 260) om församlingsstyrelse i Stockholm,
18. lag om ändrad lydelse av 1 och 13 §§ lagen den 12 juni 1931 (nr 201) angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg,
19. lag angående ändring i vissa delar av lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning,
20. lag angående ändrad lydelse av 37 och 39 §§ lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen,
21. lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ kommunala vallagen den 6 juni 1930 (nr 253), samt

22. lag angående ändrad lydelse av 7 § 2 mom. lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

Innan jag övergår till att behandla de sålunda upprättade förslagen och därvid i första hand förslaget till uppbördsförordning, vill jag emellertid först beröra några huvudfrågor, vilkas tillfredsställande lösning torde utgöra en förutsättning för uppbördsreformens genomförande. Jag avser härvid frågorna om gemensam debitering och uppbörd av krono- och kommunalutskylder, om kommunal utdebitering av skatt och kommunalt budgetår, om statlig skatteprocent och statligt budgetår, om ändrad folkbokföring samt om beskattningsort då taxering skall ske i hemortskommunen.

III. Vissa allmänna frågor.

A. Gemensam debitering och uppbörd av krono- och kommunalutskylder.

Uppbördsberedningen föreslår, att krono- och kommunalutskylder skola debiteras och uppbäras gemensamt. För att ernå förenkling av debitering, uppbörd och redovisning av utskylderna föreslås vidare, att vissa avgifter och annuiteter, som nu upptagas å krono- eller kommunaldebetsedel, skola uteslutas från det allmänna uppbördsförfarandet. Beträffande den närmare motiveringen för och utformningen av beredningens förslag härutinnan må emellertid här allenast hänvisas till beredningens betänkande s. 177—185.

Uppbördsberedningens förslag om gemensam debitering och uppbörd av krono- och kommunalutskylder tillstyrkes eller lämnas utan erinran i samtliga *yttranden*.

Förslaget att vissa nu å kronodebetsedeln upptagna avgifter och annuiteter skola uteslutas från det allmänna uppbördsförfarandet möter i flertalet *yttranden* ingen erinran. De sammanslutningar, som beröras av förslaget i denna del, avstyrka däremot i regel detsamma. Sålunda avstyrkes förslaget, att hushållningssällskapsavgifterna icke vidare skola uppbäras i samband med den allmänna uppbörden av *förvaltningsutskotten för samtliga hushållningssällskap* med undantag för fyra, inom vilkas områden avgifterna redan nu uppbäras genom sällskapens egen försorg. *Uppsala läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* anför:

Uttagande av medlemsavgifterna genom kronouppbörden har fungerat synnerligen bra. Den å kronodebetsedeln påförda ledamotsavgiften är frivillig, men det är endast undantagsvis någon vägran förekommer att betala denna avgift. Med hänsyn till att den huvudsakliga delen av sällskapets medlemmar utgöres av små och medelstora jordbrukare, lantarbetare m. fl., så är det intet tvivel om att varje annat uppbördssystem, exempelvis avgifternas uttagande genom postförskott, skulle medföra en mycket stark stegring av restantierna. Med kännedom om den jordbrukande befolkningens motvilja

att lösa postförskott kan man med visshet antaga, att avsevärt mer än 50 % återkomma oinlösta. Dessutom skulle ett dylikt system medföra alltför höga expeditionskostnader för sällskapet i förhållande till avgifternas storlek. Ett sådant uppbördssystem måste för den skull betraktas som oanvändbart. Det skulle kunna tänkas att hushållningssällskapet i varje av länets 87 socknar utser en eller flera uppbördsmän, som personligen uppbära avgifterna. En något bättre effekt torde därvid kunna ernås, men å andra sidan bliva kostnaderna i förhållande till medlemsavgiften oproportionerligt höga.

I sammanhang med vad här anförts vill hushållningssällskapet framhålla, att hushållningssällskapet under de senaste 25 åren på olika sätt arbetat för en ökning av medlemsstocken, detta med tanke *dels* på att den jordbrukande befolkningen får anknytning till och förtroende för det organ, som är tillkommet att bevaka och tjäna jordbrukets intressen, *och dels* att underavdelningarna erhålla sådant ekonomiskt underlag, att de kunna upptaga och utföra uppgifter, som äro till direkt nytta för jordbruket inom deras respektive lokala områden. Dessa strävanden hava krönts med framgång i det att antalet medlemmar under angivna tid nära 5-dubblats. Genomföres beredningens förslag på denna punkt skulle detta innebära, att gillena gå miste om huvuddelen av sina inkomster och härigenom icke blott tvingas till minskad verksamhet utan även få sina möjligheter som enande och sammanhållande Ortsorgan starkt reducerade. En dylik utveckling skulle förutom att försvaga jordbrukarebefolkningens känsla av anknytning och förtroende till sällskapet vara så olycklig, att hushållningssällskapet för att förhindra densamma måste söka utverka att särskilt statsanslag ställes till förfogande för underavdelningarnas upprätthållande. Säkerligen skulle detta ej kunna stanna vid närmelsevis det belopp, som kan anses motsvara statsverkets nuvarande kostnader för avgiftsuppbörden. Med den redovisning, som för närvarande sker — från landskontoret till hushållningssällskapet två gånger årligen — måste statsverkets kostnader anses synnerligen obetydliga. Enligt förvaltningsutskottets mening finnes ej heller något hinder för att låta hushållningssällskapens avgifter tagas till uppbörd på den definitiva debetsedeln.

Länsstyrelsen i Uppsala län avstyrker likaledes förslaget i denna del och yttrar härvid, att hushållningssällskapen vore att anse som halvofficiella institutioner, varför det icke kunde anses obefogat, att de bibehölles vid sin hittillsvarande rätt att få avgifterna uppburna i samband med kronouppbörden. Liknande synpunkter uttalas även av *länsstyrelserna i Blekinge och Västerbottens län*.

Lantbruksstyrelsen anför, att styrelsen i sitt yttrande över skattedirektören Sandströms förslag till tidigare inbetalning av utskylder i fråga om hushållningssällskapsavgifterna framhållit, att den övervägande delen av hushållningssällskapen fortfarande inkasserade sina ledamotsavgifter via kronodebetsedeln. I vissa hushållningssällskap hade man dock övergått till att inkassera medlemsavgifterna på vanligt sätt genom postverket. Då något avgörande hinder icke syntes finnas för att jämväl övriga hushållningssällskap använde sig av samma uppbördsmetod, hade styrelsen i nämnda yttrande icke funnit någon erinran påkallad mot förslaget att avföra ifrågavarande avgifter från skattesedeln. Lantbruksstyrelsen funne visserligen icke skäl att nu frångå sin tidigare i denna fråga uttalade uppfattning. Styrelsen kunde emellertid icke underlåta att framhålla, att den förestående omorganisationen

av hushållningssällskapen förväntades medföra en betydligt starkare tillslutning av medlemmar till hushållningssällskapen och att det på grund härav tvivelsutan vore önskvärt, att inkasseringen av sällskapens medlemsavgifter fortfarande finge ske i samband med skatteuppbörden.

I fråga om riddarhuskapitationsavgifternas uteslutande från uppbörden framhåller *riddarhusdirektionen*, att dessa avgifter upptoges för att medel skulle erhållas för riddarhusbyggnadens underhåll. Detta underhåll vore emellertid synnerligen kostsamt, vilket haft till följd, att avgifternas sammanlagda belopp vore otillräckligt för det avsedda syftet, varför avsevärda tillskott måst ske från andra medel. Väl hade direktionen betydande tillgångar under sin förvaltning, men dessa bestode nästan uteslutande av donerade medel, vilka finge användas endast till stipendier och understöd. Därest kapitationsavgifternas uppbärande ej skulle ske under det tvång, som vore förenat med deras uttagande i samband med den allmänna skatteuppbörden, komme avgifterna sannolikt att inflyta i väsentligt mindre omfattning än hittills och därmed skulle direktionen se sig ställd inför stora och i längden oöverbinnerliga svårigheter att tillgodose byggnadens vidmakthållande i behörigt, densamma värdigt skick. Att så skedde måste dock — med hänsyn till dess konstnärliga och historiska värde — anses vara även av stort allmänt intresse. Direktionen funne det påkallat, att kapitationsavgiften — om så visade sig möjligt — alltjämt finge uppbäras i samband med kronouppbörden. Det vore icke till fyllest, att avgiften i sista hand kunde utmättningsvis indrivras utan föregående dom. Det förefölle direktionen, som om uppbördsberedningen vid uteslutande av vissa utskylder från det allmänna uppbördsförfarandet gått längre än vad som kunde anses påkallat för att ej onödigt betunga slutuppbörden. Så vitt direktionen kunnat finna, borde något egentligt hinder icke föreligga att inordna uppbörden av kapitationsavgiften i det tillämnade nya systemet för skatteuppbörden.

Vidkommande uppbördsberedningens förslag, att avgifterna till vissa försäkringsbolag icke vidare skulle uppbäras i samband med den allmänna uppbörden, anför *husdjursförsäkringsföretagens förening*, att visserligen flera av de smärre försäkringsföretag, varom här vore fråga, uttog sina avgifter på annat sätt än i samband med kronouppbörden. En del företag, däribland det ojämförligt största i branschen, nämligen Skandinaviska kreatursförsäkringsbolaget, som ensamt hade större bestånd än övriga inom landet verksamma husdjursförsäkringsföretag tillsammans, använde sig dock alltjämt av rätten till uppbörd i samband med kronouppbörden. Dessa företag ville icke förlora det stöd, som uppbörd genom kronodebetsedeln för dem utgjorde. Under sådana omständigheter ansåge föreningen starka skäl föreligga för bibehållande av den rätt, som nu föreläge för dessa anstalter.

Landsbyggdens brandförsäkringsbolags förening upplyser, att tre av föreningens medlemmar ännu verkställde sin avgiftsuppbörd med anlitan av kronodebetsedel, nämligen Göteborgs och Bohus läns brandstodsbolag, Kal-

mar läns norra brandstodsbolag och Örebro läns brandstodsbolag. Mot en omläggning till annat uppbördssätt hade de nämnda bolagen ansett tala dels de relativt stora engångskostnaderna för anskaffande av i så fall erforderliga bokföringsmaskiner och dels de årliga kostnaderna efter en sådan omläggning med hänsyn särskilt till de förhöjda postavgifterna. Övriga fyrtio för- eningsmedlemmar hade däremot avgiftsuppbörden ordnad på annat sätt. Ett flertal av dessa bolag hade tidigare verkställt uppbörden genom kronodebet- sedeln men numera övergått till uppbörd över postgiro. Erfarenheten hos sistnämnda bolag syntes genomgående vara, att postgirosystemet vore att fö- redraga.

Beträffande förslaget rörande uppbörd av annuiteter å avdiknings- lånen återoppar *lantbruksstyrelsen* sitt yttrande över skattedirektören Sand- ströms förenämnda förslag. Styrelsen anförde då:

De utlämnade avdikningslånen uppgå för närvarande till ett sammanlagt belopp av närmare 50 miljoner kronor. Dessa avdikningslån gravera enligt en summarisk uppskattning, som gjorts inom styrelsen, icke mindre än närmare 100 000 jordbruksfastigheter, vilka representera lika många årliga annuiteter å avdikningslånen. Det är sålunda här fråga om en mycket betydande och omfattande uppbörd. Att denna underlättas i mycket hög grad därigenom, att annuiteterna debiteras å kronoskattsedeln är uppenbart. Skulle man övergå till ett annat uppbördssätt i fråga om dessa inbetalningar — något som i och för sig väl icke vore alldeles omöjligt — skulle det säkerligen medföra be- tydligt större svårigheter att få låneannuiteterna att inflyta. Icke annat lant- bruksstyrelsen kan finna, vore det synnerligen oklokt att frånga det nuva- rande uppbördssystemet, något som skulle medföra dubbelt arbete och dubbla kostnader för länsstyrelserna. När det därjämte måste ligga i statens syn- nerliga intresse, att annuiteterna å avdikningslånen inflyta i vederbörlig ord- ning vill lantbruksstyrelsen bestämt tillråda, att desamma allt fortfarande måtte upptagas å skattsedlarna. Lantbruksstyrelsen kan icke heller se, att det skulle vara något större hinder att upptaga dessa annuiteter å den slut- liga skattsedeln — en sådan förutsättes ju även enligt det nya systemet så- som komplement till den preliminära debetsedeln.

Lantbruksstyrelsen yttrar vidare:

Jämväl i detta sammanhang finner sig lantbruksstyrelsen böra bestämt av- styrka, att någon ändring vidtages i fråga om inkassering av annuiteter å av- dikningslån. Dessa böra enligt lantbruksstyrelsens mening allt fortfarande upptagas på skattsedlarna.

Det av uppbördsberedningen nu framlagda förslaget i fråga om dessa annui- teter skiljer sig från Sandströms förslag i så måtto, att uppbördsberedningen föreslår, att inkasseringen av annuiteterna skall handhas centralt av stats- kontoret i stället för av länsstyrelserna enligt Sandströms förslag. I fråga om detta ändringsförslag anser lantbruksstyrelsen sig icke böra underlåta att framhålla, att det synes vara en reform baklänges att centralisera en admi- nistrativ arbetsuppgift, som lämpligare låter sig utföras lokalt av länsstyrel- serna. Nämnas må nämligen, att det är länsstyrelserna, som efter förslag av vederbörande lantbruksingenjörer fördela på de särskilda intressenterna i ett torrlägningsföretag, icke endast själva lånet utan även de årliga annuiteter- na. Skulle denna ganska omfattande arbetsuppgift centraliseras till statskon- toret, skulle detta med säkerhet medföra krav på ökade arbetskrafter hos

denna myndighet utan att därigenom någon motsvarande minskning utav länsstyrelsernas arbetskrafter kunde bliva möjlig. En antydd reform kan sålunda förväntas medföra ökade kostnader för staten.

Statskontoret anför:

Statskontoret vill i detta ämne framhålla, att antalet avdikningslån hos ämbetsverket uppgår till inemot 10 000, men att antalet fastigheter, för vilka särskild debitering av låneannuiteter äger rum, väsentligt överstiger nämnda siffra. Fastigheternas antal torde vid en försiktig uppskattning kunna angivas till 200 000. Statskontorets av beredningen omnämnda maskiner för prägling av plåtar, angivande avdikningslånen namn och identitetsnummer, äga icke den för en så omfattande uppbördsverksamhet erforderliga kapaciteten. Av större betydelse för bedömande av beredningens förslag är, att uppgifter å betalningsskyldigs namn och adress måste hämtas ur det material, som för närvarande utgör häradsskrivarnas vägledning vid debiteringen, nämligen mantalsuppgifter och lagfartsförteckningar. Då det icke är lämpligt att sammanföra detta material från hela landet till en central myndighet, får statskontoret avstyrka den föreslagna centrala uppbörden av annuiteterna. Med hänsyn till annuiteternas merendels låga belopp — i ett mycket stort antal fall uppgå de ej till en krona och ofta förekomma poster på ental ören — synes emellertid överhuvud ej möjligt att uttaga dem genom särskild försändelse. Ehuru statskontoret till fullo inser angelägenheten av att inför den förestående reformen söka åstadkomma en begränsning av arbetsbördan på häradsskrivarkontoren, kan ämbetsverket likväl ej tillstyrka, att avdikningslånen annuiteter uppbäras annorledes än i samband med de allmänna utskylderna.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har icke något att erinra mot uppbördsberedningens förslag rörande uppbörd av annuiteter å avdikningslån. Länsstyrelsen förutsätter därvid rapportering i någon form till statskontoret av inträffade förändringar i äganderätten till de av lån berörda fastigheterna. Möjligen skulle listor över utestående lån kunna årligen översändas till häradsskrivarna för anteckning om äganderättsförändringar.

I några yttranden förordas, att jämväl olycksfallsförsäkringsavgifterna uteslutas från den allmänna uppbörden. I sådan riktning uttala sig länsstyrelsen i Kalmar län, kronokassören i Enköping — vars yttrande åberopas av magistraten i staden — kronokamreraren i Kalmar, krono- och kommunaluppbörds-kassören i Borås samt föreningen Sveriges städers krono-uppbördstjänstemän. Länsstyrelsen i Kalmar län anför härvid:

Då såsom beredningen framhållit, riksförsäkringsanstalten själv ombesörjer uppbörden av avgifterna för de större arbetsgivarna, ligger det enligt länsstyrelsens mening närmast till hands, att anstalten övertager uppbörden jämväl av avgifterna för de mindre arbetsgivarna. Även om upptagandet av sistnämnda avgifter å debetsedel i samband med den slutliga skatten måhända icke i och för sig vållar så stora olägenheter, bör icke förbises den ej obetydliga lättnad i häradsskrivarnas arbetsbörda, som skulle inträda, därest debiteringen av dessa avgifter bortföll. Betydelsen härav framträder särskilt, när man betänker den stora ansvällning av arbetsuppgifterna för ifrågavarande tjänstemän, som uppbördsreformen kommer att medföra. Då länsstyrelsen i vart fall icke kan finna den av beredningen till stöd för ett bibehållande av

den nuvarande ordningen anförda motiveringen tillräckligt bärande, får länsstyrelsen föreslå, att jämväl olycksfallsförsäkringsavgifterna uteslutas från den allmänna uppbörden och att bestyret med uppbörden av dessa avgifter överflyttas på riks försäkringsanstalten.

Länsstyrelsen i Södermanlands län föreslår, att titeln *tingshus medel* avföres från uppbörden och att i stället vederbörande kommuner åläggas att vid uppgörande av staten upptaga kostnaderna för kommunens andel i underhåll av tingshus.

*Departements-
chefen.*

I likhet med uppbördsberedningen finner jag, att ur rationaliseringssynpunkt betydande fördelar skulle vinnas, därest debitering respektive uppbörd av krono- och kommunalutskylder verkställes av samma myndighet samt båda slagen av utskylder upptagas på samma debetsedel. Jag förordar därför beredningens förslag i denna del.

Det föreslagna uppbördssystemet kommer att föranleda ett betydande arbete för debiterings- och uppbördsmyndigheterna. Det är därför nödvändigt att i så stor utsträckning som möjligt förenkla detta arbete. En sådan förenkling kan ske genom att från det allmänna uppbördsförfarandet utesluta vissa avgifter, vilka torde kunna uppbäras i särskild ordning. De avgifter, varom här är fråga, utgöras dels av avgifter vilka nu upptagas å kronodebetse delen — nämligen sådana avgifter som avses i kungörelsen den 22 oktober 1886 angående uppbörd av avgifter till vissa på ömsesidighet grundade försäkringsanstalter, hushållningssällskapsavgifter, riddarhuskapitationsavgifter och åtskilliga andra slag av avgifter, vilka i vissa län uppbäras vid kronouppbörden — dels ock avgifter som i vissa kommuner upptagas å kommunaldebetse delen. Det bör i detta sammanhang särskilt beaktas, att uppbörden av enskilda sammanslutningar tillkommande avgifter skulle medföra en särskild belastning till följd därav, att inflytande belopp måste tillgodoföras vederbörliga inkomstitlar efter individuell fördelning. En summarisk fördelning å titlar i förhållande till debiterade belopp är nämligen icke möjlig, då nyssberörda sammanslutningar självfallet icke böra uppbära större belopp än som för deras räkning influtit. Å andra sidan lärer icke kunna förnekas, att en omläggning av uppbörden skulle för ifrågavarande sammanslutningar medföra vissa olägenheter. Dessa olägenheter torde dock i allt fall vara mindre än de fördelar, som samtidigt skulle vinnas för debiterings- och uppbördsmyndigheterna. Jag vill härvid särskilt framhålla, att vissa hushållningssällskap och försäkringsbolag redan nu själva handhava uppbörden av dem tillkommande avgifter.

I enlighet med det nu anförda och med hänsyn till angelägenheten att avlasta en del av nuvarande uppgifter från debiterings- och uppbördsmyndigheterna tillstyrker jag beredningens förslag, att de förut angivna avgifterna till vissa försäkringsanstalter, hushållningssällskapsavgifter och riddarhuskapitationsavgifter icke vidare skola uppbäras vid den allmänna uppbörden utan av vederbörande sammanslutning.

De förut omförmälda övriga avgifter, som nu i vissa län uppbäras vid kronouppbörden och i vissa kommuner vid kommunaluppbörden (t. ex. avgifter till befrämjande av fiske och till sjösänkingsföretag) torde böra upptagas i särskild ordning av länsstyrelsen, respektive kommunen. Äro de avgifter, som skola uppbäras av länsstyrelserna, av alltför ringa storlek för att lämpligen kunna uttagas i särskild ordning, torde de dock alltjämt böra utgå i samband med den allmänna uppbörden. Skola avgifterna tillfalla enskild sammanslutning, bör denna emellertid under alla förhållanden själv ombesörja debiteringen och uppbörden. Särskilda bestämmelser i nu ifrågasättande hänseende torde få utfärdas av Kungl. Maj:t, sedan riksdagen tagit ställning till förslaget i övrigt.

För att utesluta riddarhuskapitationsavgift från den allmänna uppbörden erfordras ändring av § 5 mom. 1 riddarhusordningen. Sådan ändring förutsätter gemensamt beslut av Kungl. Maj:t samt ridderskapet och adeln.

Ur debiterings- och uppbördssynpunkt hade det varit fördelaktigt, därest jämväl annuiteter å avdikningslån kunnat, såsom beredningen föreslår, uteslutas från det allmänna uppbördsförfarandet. Emellertid utgå dessa annuiteter i ett mycket stort antal fall med belopp, som ej uppgår till en krona. Vid sådant förhållande torde det icke vara försvarligt att uttaga annuiteterna särskilt för sig. Man torde sålunda icke kunna undgå att alltjämt upptaga dem å debetsedel tillsammans med de allmänna utskylderna.

Då antalet annuiteter å förskott för avlösning av frälseräntor torde vara relativt obetydligt samt annuiteterna i många fall understiga en krona, torde lämpligen även dessa annuiteter böra uttagas i samband med den allmänna uppbörden.

De skäl, som av uppbördsberedningen anförts för att olycksfallsförsäkringsavgifter även i fortsättningen skola uppbäras i samband med de allmänna utskylderna, finner jag bärande. Jag förordar därför beredningens förslag i denna del.

Likaså tillstyrker jag beredningens förslag, att debetsedelslösen icke vidare skall utgå.

Det synes icke lämpligt att i detta sammanhang upptaga frågan om avförande av titeln tingshusmedel från uppbörden. Då nämnda medel tillsammans med allmän kommunalskatt och landstingsmedel böra kunna påföras i en gemensam post, föranleder titeln bibehållande för övrigt endast obetydligt merarbete för debiterings- och uppbördsmyndigheterna.

Den allmänna kyrkoavgift, som av pastoraten erlägges till allmänna kyrkofonden, ingår i de allmänna kommunalutskylderna och skall av pastoraten i samma ordning som för närvarande inlevereras till fonden.

De avgifter, som nu uppbäras i samband med den allmänna krono- eller kommunaluppbörden men som föreslås skola uteslutas därifrån, torde dock allt fortfarande böra få indrivivas i den för indrivning av skatt stadgade ordningen, i den mån detta för närvarande är medgivet. Bestämmelser härom torde i mån av behov få utfärdas i administrativ ordning.

B. Kommunal utdebitering av skatt och kommunalt budgetår.

1) Utdebitering beträffande preliminär och slutlig skatt; tidpunkten för fastställande av den kommunala utdebiteringen.

Å s. 186—188 i betänkandet behandlar *uppbördsberedningen* vissa allmänna synpunkter på den kommunala utdebiteringen. Beredningen föreslår därvid, för att så mycket som möjligt nedbringa differensen mellan preliminär och slutlig skatt, att för visst år samma utdebitering skall gälla i fråga om de båda slagen av skatt.

Beredningen föreslår vidare (betänkandet s. 188—194) att den kommunala utdebiteringen — som nu bestämmes i samband med fastställande av utgifts- och inkomststaten i landskommuner, köpingar, municipalsamhällen och församlingar (skoldistrikt) av samfällighetens beslutande organ under tiden den 1 oktober—den 15 november samt i städerna av stadsfullmäktige före december månads utgång¹ — skall fastställas i annan kommun än stad redan under första hälften av september månad; i stad skola enligt förslaget stadsfullmäktige särskilt bestämma utdebiteringen under sistnämnda tid, under det att staten i övrigt skall fastställas före december månads utgång. De differenser, som vid nyssnämnda anordning kunna uppstå mellan de skatteinkomster, vilka äro att påräkna enligt beslutet om utdebitering, och de skatteinkomster, som erfordras enligt den slutligen fastställda staten, föreslås skola utjämnas med tillhjälp av en särskild skatteregleringsfond. Beredningen anser sig icke kunna förorda en omläggning av det kommunala budgetåret till att omfatta samma tid som det statliga eller tiden den 1 juli—den 30 juni. Det föreslagna tidigare fastställandet av utdebiteringen nödvändig-göres därav, att debetsedlar, avseende skatt enligt den för inkomståret beslutade utdebiteringen, skola vara de skattskyldiga, som skola vidkännas avdrag å sin inkomst för skatt, tillhanda viss tid före inkomstårets ingång.

Av uppbördsberedningen anförda allmänna synpunkter på den kommunala utdebiteringen hava berörts i ett par *yttranden*. Sålunda anför *stadskollegiet i Stockholm* betänkligheter mot beredningens förslag att ett visst års skattesats skulle fastställas icke endast för preliminär skatt för inkomst under det följande året utan även för slutlig skatt för det där-efter kommande året. Då fastighetsskatt skulle utgöras endast som slutlig skatt, komme denna, såsom beredningen påpekat, att utgå efter en utdebitering, som fastställts under det tredje året före budgetåret. I stället syntes det av beredningen alternativt angivna men förkastade tillvägagångssättet vara att föredraga, nämligen att för ett års inkomst fixera skattefoten för den preliminära skatten året innan och för den slutliga skatten året närmast efter inkomståret. Även om en sådan ordning för redovisningen till kommunerna

¹ För församling och kyrklig samfällighet i Stockholm samt kyrklig samfällighet i Göteborg gälla särskilda bestämmelser.

otvivelaktigt medförde vissa svårigheter vid den praktiska tillämpningen, torde dock dessa icke vara större, än att de borde kunna övervinnas. Därjämte skulle härigenom elimineras det spekulativa moment, som beredningens förslag i denna del innehölle.

Kronokamreraren i Uppsala och kronokassören i Halmstad — vilkens yttrande återopas av *magistraten i staden* — påpeka att principen om att kommunalutskylder skulle utdebiteras efter samma grunder i fråga om både den preliminära och den slutliga skatten brutits beträffande tabellskatten, där de kommunala utskylderna komme att uttagas efter en schablonmässig grund i jämna krontal och 50-tal ören, liksom beträffande procentskatten. Några praktiska olägenheter vore dock icke att förvänta härav.

Beredningens förslag angående ändrad tidpunkt för fastställande av den kommunala utdebiteringen har tillstyrkts eller lämnats utan erinran av *länsstyrelsen i Gävleborgs län*, *kronokassören i Enköpings*, i vars yttrande *magistraten i staden* instämmer, *magistraten och stadsfullmäktige i Gävle*, *styrelsen för svenska landskommunernas förbund* samt *kommunalfullmäktige i några kommuner*.

I ett flertal yttranden, särskilt sådana som avgivits av myndigheter i städerna, hava uttalats betänkligheter mot förslaget; förslaget har emellertid det oaktat i allmänhet godtagits, enär annan lösning av frågan om ett tidigare fastställande av utdebiteringen icke ansetts möjlig.

Svenska landstingsförbundets styrelse, vars yttrande återopas av *ett flertal landstings förvaltningsutskott*, framhåller, att ett genomförande av förslaget måste medföra, att budgetarbetet måste bedrivas under sommaren, vilket visat sig vara förenat med betydande olägenheter. Dessa syntes dock vara mindre än de olägenheter, som skulle förorsakas av en omläggning av det kommunala budgetåret.

Magistraten och stadsfullmäktige i Eskilstuna anse, att frågan om en omläggning av det kommunala budgetåret, så att det sammanföll med det statliga regleringsåret, borde upptagas till nytt och allvarligt övervägande. Även *kommunalfullmäktige i Stocksunds köping*, som uttala starka betänkligheter i olika avseenden mot beredningens förslag i denna del, ifrågasätta omläggning av det kommunala budgetåret till att omfatta tiden den 1 juli—den 30 juni. De skäl, som i betänkandet anförts mot en sådan anordning, syntes fullmäktige icke vara av den art, att de borde få utgöra hinder för densamma. Den föreslagna uppbördsreformen vore av så stort värde, icke minst för kommunerna, att då det gällde dess genomförande intressen av lägre rang måste vika. *Kommunalfullmäktige i Länna* framhålla, att för landskommunernas del förslaget vore förenat med vissa olägenheter men att dessa likväl icke vore så stora, att förslaget därför borde underkännas. Liknande synpunkter uttalas av *kommunalfullmäktige i Häverö*, *Gamleby*, *Bollnäs* och *Åtvid*. *Kommunalfullmäktige i ett par kommuner* framhålla, att då juli månad som regel vore semestermånad det vore mindre lämpligt att förlägga budgetarbetet till denna månad.

Vidkommande det för städerna föreslagna tillvägagångssättet, att utdebiteringen skall fastställas tidigare än staten i övrigt, framhåller *riksräkenskapsverket*, att förslaget i denna del visserligen icke syntes helt överensstämma med andemeningen i kommunallagarna. Med hänsyn till att skatteuppbördens rationella ordnande vore en angelägenhet av stor allmän betydelse och dessutom inginge som ett led i en rättvis beskattning, borde dock mot förslaget anförda betänkligheter icke tillmätas alltför stor vikt.

Överståthållarämbetet uttalar, att en viss olägenhet tydligen vore förbunden med beredningens förslag att i släderna utdebiteringen skulle bestämmas redan i september, medan utgifts- och inkomststaten alltjämt skulle fastställas först i december. Det kunde med fog antagas, att då medelsbehovet i september månad ännu icke kunde överblickas, stadskommunerna som regel komme att bestämma skatteprocenten hellre för hög än för låg. Det låge då särskild vikt därå, att sålunda beslutad utdebitering icke onödigtvis toges helt i anspråk vid statens fastställande i december månad. I motsatt fall skulle systemet kunna komma att motverka den i och för sig önskvärda sparsamheten med kommunernas medel. Emellertid torde det vara ofrånkomligt att, därest omläggningen av uppbördsförfarandet skulle genomföras, en åtgärd av nu angivet slag vidtoges, och ämbetet ansåge sig under sådana förhållanden icke kunna motsätta sig förslaget i denna del.

Länsstyrelsen i Stockholms län finner förslaget, såvitt gäller städerna, mindre tilltalande. Enligt länsstyrelsens mening borde det dock kunna accepteras, ehuru det givetvis vore vanskligt att bedöma verkningarna av reformen. Genom den stadga i kommunernas ekonomi, som kunde förväntas uppkomma, om kommunen alltid av statsverket tilldelades den utdebiterade kommunalskatten, borde emellertid risken för att det ekonomiska jämviktsläget skulle rubbas under tiden mellan utdebiteringen och statens fastställande begränsas.

Länsstyrelsen i Uppsala län yttrar, att förslaget för landskommunernas del borde vara möjligt att genomföra utan större olägenheter. För städernas del ställde det sig dock annorlunda. Framför allt de större städernas budgetarbete krävde mycket lång tid och påbörjades ofta redan i början av det år, budgeten skulle fastställas. Att förkorta tiden med omkring tre månader skulle därför komma att medföra mycket stora svårigheter. Då den utdebitering, som beslutades i september, vore avsedd att bli definitiv och sedermera icke kunde ändras, även om aldrig så stora felaktigheter blivit begångna vid budgetens upprättande, vore det av vikt, att den så nära som möjligt anslöte sig till verkliga behovet. Det låge då nära till hands att antaga, att kommunerna för att säkerställa sig mot för låg utdebitering, bestämde denna i överkant. Kommunen kunde då få in större inkomster, än som svarade mot sedermera beslutade utgifter, vilket lätt kunde förorsaka slöseri, i det dessa överskottsmedel kunde användas för ändamål, som icke vore nödvändiga. Uppbördsberedningen föresloge visserligen, att överskottsmedel skulle tillföras en skatteutjämningsfond, ur vilken medel skulle tagas i de fall, då beslutad utdebitering understeg verkliga behovet och underskott i budgeten alltså föreläge, men länsstyrelsen ansåge likväl stor risk föreligga för att slö-

seri med kommunens medel skulle komma att ske. Då något förslag icke kunnat framläggas till omläggning av kommunernas räkenskapsår från kalenderår till att omfatta tiden den 1 juli—den 30 juni, finge den föreslagna anordningen anses vara en sista utväg för att icke hela uppboordsreformen skulle gå om intet.

Svenska stadsförbundets styrelse, som ställer sig synnerligen tveksam till förslaget i denna del, såvitt städerna angår, anför bland annat:

Den principiella betydelsen av att utdebiteringens bestämmande ingår som en integrerande del av statens fastställande torde icke kunna avfärdas så lätt, som beredningen gjort. Det är ju dock att märka, att en kommun just genom utdebiteringens bestämmande utövar sin kanske ömtåligaste befogenhet gent emot kommunmedlemmarna, beskattningsrätten. Just därför böra kommunmedlemmarna kunna göra anspråk på att en grundligt övervägd och klart redovisad beräkning av kommunens behov skall ligga till grund för utdebiteringens bestämmande. Utgifts- och inkomststaten har just till uppgift att utgöra en sådan beräkning. Den ger därför också kommunmedlemmarna det formella underlaget för eventuellt överklagande av utdebiteringsbeslutet. Någon motsvarighet härtill förutsätter beredningens förslag uppenbarligen icke.

Trots de uppgifter från Stockholms stad, som beredningen åberopat till stöd för sitt förslag, måste styrelsen också befara att bestämmandet av utdebiteringen vid den avsedda tidpunkten — redan i början av september — understundom kan bli en mycket vansklig sak. Härtill kommer emellertid, att man nog kan ha större anledning för andra städers vidkommande att ställa sig tveksam beträffande den föreslagna anordningen än för Stockholms del. Stockholm torde tillhöra de städer, som äro minst känsliga för sådana konjunkturväxlingar på ett eller annat område, vilka särskilt kunna göra det vanskligt att söka bedöma utdebiteringsbehovet någon längre tid före budgetårets början.

Det förefaller, som om beredningen icke heller tillräckligt beaktat den viktigaste praktiska innebörden av det nuvarande sammanhanget mellan fastställandet av staten och utdebiteringens bestämmande. Vid den kommunala statbehandlingen föreligga ju jämningsmöjligheter i stort sett endast beträffande å ena sidan vissa utgifter — sådana som icke äro praktiskt taget oundgängliga — och å andra sidan den starkt dominerande inkomstpost, som utdebiteringen av allmän kommunalskatt utgör. Fastställandet av staten kommer därför att väsentligen bestå i en avvägning mellan å ena sidan angelägenheten av de icke alldeles ofrånkomliga utgifterna och å andra sidan hänsyn till kommunmedlemmarnas givna intresse av att utdebiteringen hålles nere. En sådan avvägning kan självfallet icke verkställas, om utdebiteringens storlek och statens slutliga utformning skola bestämmas genom fristående procedurer såsom nu föreslagits. Att denna avvägningsmöjlighet skulle försvinna måste styrelsen beteckna som en allvarlig förlust.

Ur städernas synpunkt kan det icke förefalla rimligt att genomföra den både principiellt och praktiskt diskutabla förändring, som nu berörts, enbart på grundvalen av förevarande utredning. Att icke tanken på en sådan förändring befunnits föranleda ett allsidigare övervägande, innan man gripit sig an med att utarbeta förevarande vidlyftiga reformförslag, synes så mycket mera anmärkningsvärt, som det bör från utredningens början ha stått klart, att frågans detaljlösning måste väsentligen bli beroende av om denna förändring borde ifrågakomma eller andra utvägar sökas. Styrelsen har icke kunnat undgå det intrycket att beredningen i förlitande på det allmänna in-

tresset för uppbördsreformens genomförande ansett sig kunna bagatellisera förevarande spörsmål. Enligt styrelsens mening bör därför vid ärendets fortsatta behandling ytterligare uppmärksamhet ägnas åt detta spörsmål. Den ifrågasatta ändringen beträffande fastställandet av utdebiteringens storlek framstår såsom en nödfallsutväg, som ej bör tillgripas med mindre det visats att man icke utan större olägenheter kan på annat sätt vinna vad som därmed åsyftas. T. o. m. en så genomgripande åtgärd som omläggning av både det statliga och det kommunala budgetåret till att omfatta tiden 1 oktober — 30 september synes vid denna allsidiga omprövning av frågan icke böra lämnas helt ur räkningen. Skulle det likväl visa sig ofrånkomligt att stanna för en sådan anordning, som beredningen föreslagit, bör det undersökas om icke åtminstone en något senare tidpunkt kan medgivas för bestämmandet av utdebiteringen.

Drätselnämnden i Stockholm, vars yttrande åberopas av *stadskollegiet i staden*, anser, att uppbördsberedningen icke tillräckligt ingående behandlat frågan om framflyttningen av tidpunkten för den kommunala utdebiteringens fastställande. Nämnden anför:

Så föga tilltalande som det förslag förefaller, vilket beredningen i denna fråga stannat för, hade det varit önskvärt, att problemet allsidigare belysts och diskuterats. Måhända hade så blivit fallet, om beredningen innehållit någon representant för kommunerna.

Emellertid föreligger här uppenbarligen ett synnerligen svårlöst problem. Om kravet att den kommunala utdebiteringen fastställas så tidigt som den 15 september verkligen är oeftergivligt, synes man ha anledning att noga överväga, om ej trots allt den enda alternativa lösning, som torde stå till buds, nämligen en omläggning av budgetåret, är att föredraga. Invändningarna mot en sådan omläggning äro emellertid även de mycket tungt vägande. Ett avbrytande av budget- och räkenskapsåret mitt under sommaren, då de kommunala arbetena ha högsåsong, drar med sig stora besvärligheter. Väljer man tidpunkten 1 juli, måste dessutom skattesatsen fastställas utan kännedom om skatteunderlaget vid senaste taxering. Låter man budgetåret börja den 1 oktober eller vid någon tidpunkt mellan 1 juli och 1 oktober, måste budgetbehandlingen koncentreras till sommarmånaderna, vilket av praktiska skäl knappast låter sig göra.

Emellertid är frågan, när beslutet om den kommunala utdebiteringen behöves föreligga och debiteringsarbetet alltså skall kunna påbörjas, såvitt drätsel-nämnden kan finna huvudsakligen en organisations- och kostnadsfråga. Skall debiteringsarbetet utföras på kortare tid än de sakkunniga beräknat, kommer detta att kräva en större personal och en maskinpark av större kapacitet. Snedbelastningen för uppbördsverket, där arbetet dessutom kolliderar med den framflyttade mantalsskrivningen, torde bli i hög grad besvärande. Det förefaller emellertid, som om de sakkunniga knappast varit i tillfälle att mera ingående studera arbetsprocedurerna. Såvitt drätsel-nämnden kan finna, nödgas man utgå ifrån, att tidpunkten för den kommunala skattesatsens fastställande skall kunna framflyttas. Åtminstone för Stockholms del ter det sig omöjligt att till den 15 september kunna förelägga stadsfullmäktige erforderligt material för ett någorlunda tillförlitligt bedömande av kommande års ut-taxeringsbehov. Drätsel-nämnden förutsätter, att här förevarande problem skall bli föremål för närmare överväganden och att i vart fall en förskjutning av här ifrågavarande tidpunkt till tidigast den 15 oktober skall kunna medgivas. Städerna torde därefter böra äga frihet att antingen i ett beslut fastställa budget och skattesats eller ock i enlighet med de sakkunnigas förslag uppdelat behandlingen av dessa frågor.

Drätselkammaren i Halmstad ifrågasätter, huruvida icke de med beredningens förslag förenade olägenheterna kunde undvikas, om man vid beräklandet av den preliminära skatten tillämpade den i kommunen senast fastställda skattesatsen och först vid bestämmandet av den slutliga skatten verkställde debiteringen med tillämpning av den skattesats, som i vanlig ordning fastställdes för inkomståret vid budgetens antagande i december månad året dessförinnan. Det gällde ju här endast den preliminära skatten, som i alla fall måste beräknas utan exakt underlag. Då den preliminära skatten (utom för löntagarna) skulle debiteras med ledning av den senaste taxeringen, syntes det ej behöva möta allt för stora betänkligheter att man även använde sig av den senast fastställda skattesatsen, åtminstone ej större betänkligheter än det ur principiell synpunkt förkastliga förfarande, som beredningen föreslagit och som vore förenat med stora praktiska olägenheter. Beträffande beredningens förslag om skattesatsens fastställande, innan budgetarbetet vore färdigt, borde också framhållas den fara, som kunde ligga däri, att detta förfarande lätt kunde leda till en av det verkliga behovet ej påkallad stegring av utdebiteringen. Man kunde nämligen utgå ifrån, att man vid det tidiga fastställandet av skattesatsen i allmänhet toge till i överkant, så att man kunde vara säker på att den ej skulle visa sig för låg, när det faktiska behovet senare skulle bedömas efter det att budgetarbetet blivit fullt färdigt. Hade man så på förhand fastställt en viss skattesats, låge det också nära till hands, att vid budgetarbetet en benägenhet kunde föreligga att godkänna anslagskrav, som man funne kunna rymmas inom denna skattesats, även om anslagskravet i och för sig kanske ej vore så välgrundat, att det under vanliga förhållanden skulle godkännas. Att använda den senast fastställda skattesatsen för debitering av den preliminära skatten syntes vidare icke vara förenat med någon större risk, då ju i regel den kommunala utdebiteringen företedde ganska små variationer år från år. Skulle man i någon kommun något år kunna tydligt förutse, att en mera betydande ökning av skattesatsen för det kommande året vore oundviklig eller att skatten skulle kunna mera avsevärt sänkas, skulle man ju kunna i det nya uppbördsförfarandet giva rum för en möjlighet för kommunen att hos uppbördsmyndigheten göra anmälan härom med angivande av den högre eller lägre skattesats, som borde läggas till grund för den preliminära skattens uträknande i stället för den senast fastställda skattesatsen. Denna fråga utgjorde en synnerligen viktig del av förslaget. Då den icke kunde anses vara tillfredsställande löst, borde förslaget underkastas förnyat överbäggande, därvid även frågan om omläggning av det kommunala budgetåret borde närmare överbäggas.

Drätselkammaren i Norrköping framhåller de för en stad av Norrköpings storlek avsevärda olägenheterna med den föreslagna tidpunkten för utdebiteringens fastställande. Om lösningen vore att finna i en omläggning av det kommunala budgetåret eller på andra vägar, kunde dock icke avgöras.

Även myndigheterna i ett *flertal andra städer* uttala betänkligheter mot förslaget i förevarande del men förklara sig likväl icke vilja motsätta sig dess genomförande.

Stadsfullmäktige i Sundbyberg framhålla, att en förskjutning av tiden för utdebiteringens bestämmande till senast den 15 oktober för städernas del borde innebära en avsevärd förbättring. För de mindre och medelstora städerna borde det i så fall bliva möjligt att samtidigt även fastställa staten, varför det eljest för städerna föreslagna förfaringssättet, vilket givetvis komme att medföra ökat arbete och vissa administrativa svårigheter, icke skulle behöva tillämpas.

Magistraten i Hälsingborg åberopar en av *borgmästaren i staden* upprättad promemoria däri bland annat framhålles, att ett bestämmande i städerna av utdebiteringen före den 15 september syntes om än mycket olägligt dock icke omöjligt. Med hänsyn till sommarferierna och stadsfullmäktiges sedvanliga sammanträdesturer syntes emellertid åtskilligt vara att vinna, om tiden kunde framskjutas till den 20 september.

Senare tidpunkt för utdebiteringens fastställande än den av beredningen föreslagna ifrågasattes även av myndigheterna i ytterligare *några städer*.

Magistraten i Uppsala finner den föreslagna anordningen med utbrytandet av utdebiteringens fastställande från statbehandlingen i övrigt överflödigt. Det sammanlagda belopp som vid en viss skattesats komme att avkrävas medborgarna kunde ändå icke som nu fixeras på grundval av ett genom taxering fastställt antal skattekrönor i kommunen, enär tabellskatten ej debiterades till vissa belopp och jämkningar i verkställda debiteringar skedde under inkomståret. Den summa som upptoges i staten såsom inkomst av allmän kommunalskatt måste alltså efter uppbördsreformen ändå grundas på en approximativ beräkning. Då syntes även den preliminära skatten kunna grundas på en approximativ beräkning av vad skattesatsen kunde väntas bli fastställd till. Preliminärskatten kunde exempelvis grundas på den för löpande år bestämda skattesatsen, om ej stadsfullmäktige annorlunda beslutade; ett sådant beslut skulle ej hindra stadsfullmäktige att vid statens antagande definitivt fastställa en annan skattesats än den som lagts till grund för preliminärskattens beräkning.

Föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän yttrar:

Enligt föreningens förmenande förtjänar det övervägas, om icke sådan anordning borde åstadkommas, att den kommunala utdebiteringen såsom nu kunde fastställas samtidigt med statbehandlingen i övrigt. Förvisso skulle detta ur kommunal synpunkt innebära fördelar. En tänkbar utväg skulle kunna vara, att preliminärskatten, vare sig den uttoges efter tabell eller efter debitering, fastställdes att gälla en annan period än kalenderår, förslagsvis tiden mars—februari. Detta skulle icke innebära någon förändring av begreppen inkomstår och uppbördsår, enär de för januari och februari påförda skattebeloppen jämte övrig under samma kalenderår erlagd skatt skulle gå i avräkning å den slutliga skatten för samma inkomstår. Olikheten i förhållande till beredningens förslag vore i stället den, att den preliminära skatten för januari och februari komme att i vissa fall beräknas efter en något annan grund än preliminärskatten för övriga månader under inkomståret. Med hänsyn till att förstnämnda två månader utgöra endast en sjättedel av året, torde en sådan metod icke behöva innebära nämnvärd olägenhet. Om den nu ifrågasatta metoden godtoges, kunde ändringen av tiden för fastställandet

av den kommunala uttaxeringen inskränkas till att bestämmas till första hälften av november och då ske i samband med statbehandlingen. Därigenom skulle lika lång tidsperiod stå till förfogande för iordningställande av debetsedlar som enligt beredningens förslag, nämligen cirka fyra månader för debiterad preliminärskatt och tre månader för tabellskatt.

På liknande sätt som föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän uttalar sig *kronokamreraren i Uppsala*, vars yttrande åberopas jämväl av *stadsfullmäktige i staden*.

Förslaget om tidigare bestämmande av utdebiteringen avstyrkes av *länsstyrelsen i Örebro län*, som anser det för städerna föreslagna systemet, så långt det kunde av länsstyrelsen överblickas, vara av den art att det icke kunde godtagas, samt av *Göteborgs och Bohus läns landstings förvaltningsutskott*, som hemställer att möjligheterna att bestämma en senare tidpunkt för utdebiteringens fastställande upptagas till förnyat övervägande.

För genomförande av uppbördsberedningens förslag till omläggning av uppbördsförfarandet erfordras, att utdebiteringen i kommuner och andra kommunala samfälligheter fastställes tidigare än nu sker. Enligt beredningens förslag skulle utdebiteringen bestämmas senast under första hälften av september månad för att debetsedlar skulle kunna vara de skattskyldiga, som skola vidkännas avdrag å sin inkomst för skatt, tillhanda viss kort tid före inkomstårets början. I ett senare sammanhang förordar jag emellertid, att debetsedlar skola (med visst undantag) utsändas till ifrågavarande skattskyldiga senast den 18 januari under inkomståret; detta innebär — i förhållande till uppbördsberedningens förslag om utsändande av debetsedlar till berörda skattskyldiga senast den 18 december — en förlängning av ifrågavarande tidsperiod med en månad. Med hänsyn härtill och då viss ytterligare inknappning av tiden för debiteringsarbetet synes möjlig, torde det ur debiteringssynpunkt icke vara erforderligt, att den kommunala utdebiteringen bestämmas tidigare än under senare hälften av oktober. Då härigenom skulle vinnas en önskvärd förlängning av tiden för budgetarbetets drivande utöver vad uppbördsberedningen föreslagit, förordar jag att förslaget utformas i överensstämmelse med det nu sagda.

Därest tillbakaflyttandet av tidpunkten för den kommunala utdebiteringens bestämmande icke avser längre tid än nyss sagts, torde någon omläggning av budgetåret icke behöva ifrågasättas. För övrigt torde vid ett genomförande av det föreslagna uppbördssystemet en dylik omläggning vara förenad med icke ringa nackdelar; då preliminärskatten avser inkomstår d. v. s. kalenderår och bör utgå efter samma utdebitering under hela året, bör nämligen det kommunala budgetåret lämpligen sammanfalla med kalenderåret.

I yttrandena hava i huvudsak inga invändningar riktats mot förslaget, att landskommun och annan kommunal samfällighet än stad skall fastställa utgifts- och inkomststaten, innefattande jämväl bestämmande av utdebiteringen, under första hälften av september. Mot det nu förordade förslaget, att

staten skall fastställas först under senare hälften av oktober månad, kan således från de nämnda kommunala samfälligheternas sida så mycket mindre något vara att erinra.

Mot förslaget att för städernas del bryta ut beslutet om utdebiteringens storlek från fastställandet av utgifts- och inkomststaten i övrigt hava i flertalet yttranden uttalats betänkligheter även om den föreslagna anordningen godtagits, i åtskilliga yttranden dock under framhållande av att den vore att betrakta såsom en nödfallsutväg. De framförda erinringarna hava föranlett överväganden, huruvida det icke skulle vara möjligt att även vid den föreslagna omläggningen av uppbördsförfarandet låta den kommunala utdebiteringen i stad bestämmas i samband med fastställandet av staten i övrigt. Därest ur debiteringssynpunkt den kommunala utdebiteringen icke behöver bestämmas förrän under senare delen av oktober, torde det vara möjligt för flertalet städer att då fastställa staten i dess helhet. Endast beträffande de största städerna torde svårigheter härutinnan föreligga. Möjlighet bör därför förefinnas att i dessa städer fastställa staten senare — dock liksom nu senast före december månads utgång. Kan i sådan stad staten i dess helhet icke fastställas senast under senare hälften av oktober, bör vid denna tid bestämmas en preliminär utdebitering, efter vilken den preliminära skatten för kommande inkomstår skall utgå. Då staten senare fastställs, bestämmas utdebiteringen definitivt. Sistnämnda utdebitering bör ligga till grund för bestämmande dels av det belopp, som — på sätt i det följande närmare angives — skall av statsverket utbetalas till staden under nästföljande kalenderår, dels ock av den slutliga skatt som uttages för inkomsten under berörda år. I slutet av oktober torde budgetbehandlingen hava fortskridit så långt, att inkomster och utgifter i staten för påföljande år samt erforderlig utdebitering kunna bedömas med sådan säkerhet, att endast i undantagsfall någon justering av den preliminärt beslutade utdebiteringen behöver vidtagas i samband med det slutliga fastställandet av staten. I tveksamma fall bör vid bestämmande av den preliminära utdebiteringen iakttagas, att denna fastställs till belopp, som i vart fall icke kommer att överstiga den slutliga utdebiteringen; bleve detta fallet, skulle nämligen härav föranledas restitution av preliminär skatt för flertalet skattskyldiga.

Genom den nu föreslagna anordningen kommer man att uppnå i stort sett samma resultat som enligt uppbördsberedningens förslag utan att behöva tillgripa det i och för sig föga tilltalande tillvägagångssättet att besluta om utdebitering, innan utgifts- och inkomststaten i övrigt fastställs. Visserligen kan härvid inträffa, att utdebiteringen för den preliminära skatten kommer att skilja sig från utdebiteringen för den slutliga skatten. Såsom i ett par yttranden anmärkes har emellertid principen, att preliminär och slutlig skatt skall utgå efter samma utdebitering, redan brutits i fråga om preliminär skatt enligt skattetabell, vilken skatt uttages efter en i hela krontal och femtiotal ören beräknad utdebitering, ävensom beträffande preliminär skatt som utgår efter viss procentsats. Då skillnaden i utdebitering för preliminär och slutlig skatt torde komma att hålla sig inom snäva gränser, böra några större

praktiska olägenheter icke vara att förvänta i följd av den förordade ordningen för bestämmande av kommunal utdebitering.

Någon särskild skatteregleringsfond — såsom uppbördsberedningen föreslår — torde icke vara erforderlig, därest det nu föreslagna förfarandet i fråga om utdebiteringens bestämmande genomföres.

2) Kommunal utdebitering och understöd av skatteutjämningsmedel.

Uppbördsberedningen föreslår, att understöd av skatteutjämningsmedel icke skall såsom nu är fallet tillgodoföras de skattskyldiga genom avkortning av den skatt, vilken förfaller vid uppbörd under året näst efter det, då den utdebitering beslutats som föranlett beviljande av understöd; i stället skall understödet komma de skattskyldiga till godo sålunda, att i den kommunala utgifts- och inkomststaten för året näst efter det, då ifrågavarande utdebitering bestämmes, såsom inkomst upptages det belopp vartill understödet kan beräknas uppgå. Beträffande motiveringen för beredningens förslag härutinnan torde få hänvisas till betänkandet s. 194—197.

Uppbördsberedningens förslag, att understöd av skatteutjämningsmedel skall upptagas som inkomst i utgifts- och inkomststaten, möter erinran i några *yttranden*.

Kammarrätten uttalar sålunda farhågor för att ett genomförande av förslaget skulle kunna medföra svårigheter för det fall, att kommun begärde högre understöd — motsvarande belopp skulle då upptagas som inkomst i staten — än som borde beviljas.

Drätselkammaren i Söderhamn framhåller, att enligt nu gällande regler för skatteutjämning det belopp, som enligt beredningens förslag skulle upptagas som inkomst i utgifts- och inkomststaten, svårligen kunde av kommunerna i förväg beräknas. En ändring av gällande bestämmelser syntes därför ofrånkomlig.

Kommunalnämnden i Gudmundrå befarar, att svårigheter kunde uppkomma vid bedömandet av frågan med vilket belopp beräknat understöd av skatteutjämningsmedel skulle upptagas i staten. Lämpligare syntes vara att upptaga understödet som inkomst i utgifts- och inkomststaten för året näst efter det, under vilket understödet beviljats.

Kommunalfullmäktige i Rytterne framhålla, att det för upprättande av stafförslagen torde bli nödvändigt att anvisningar utfärdades till de kommunala myndigheternas ledning.

Styrelsen för svenska landskommunernas förbund ifrågasätter, om icke särskilda anstalter måste vidtagas för reglering av differenserna mellan beräknade och erhållna skatteutjämningsbidrag, varvid då närmast till hands borde ligga en reglering mot den i betänkandet omnämnda allmänna fonden. Denna fond skulle då göras obligatorisk förutom i städerna jämväl i skatteutjämningskommunerna.

Departements-
chefen

Genomföres det föreslagna uppbördssystemet, torde det vara erforderligt att ordna redovisningen av kommun tillkommande understöd av skatteutjämningsmedel på det sätt uppbördsberedningen förordnat. Jag vill härvid särskilt framhålla, att det icke torde kunna ifrågakomma att upptaga understödet först i staten för året näst efter det, då detsamma beviljats, enär understödet härigenom icke till någon del skulle komma det rätta årets skattskyldiga till godo. Jag tillstyrker alltså beredningens förslag i nu förevarande del.

Såsom beredningen framhållit, kan det understöd av skatteutjämningsmedel, som kan komma att utgå under ett år, icke i förväg beräknas annorledes än approximativt. Alldeles särskilt är detta fallet med sådant understöd, som avses i 2 § 2 mom. förordningen den 16 december 1927 angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda kommuner. Beräkningen torde emellertid i tveksamma fall kunna underlättas därigenom att upplysningar inhämtas från finansdepartementet rörande den ungefärliga storleken av det understöd, som bör kunna påräknas. Ju större osäkerheten är beträffande det påräkneliga understödets storlek, desto större försiktighet måste tydligen iakttagas vid statens uppgörande. Stundom lär försiktigheten t. o. m. komma att bjuda, att i staten för det kommande året icke alls upptages något belopp, avseende skatteutjämningsunderstöd. Det belopp, varmed beviljat understöd skiljer sig från det i staten beräknade, bör — såsom beredningen föreslår — ingå i budgeten för året näst efter det, då understödet beviljats. Skulle större skillnadsbelopp uppstå för en kommun, som under längre tid kan beräknas bliva nödgad att ansöka om skatteutjämningsunderstöd, torde kommunen lämpligen böra, i den utsträckning som är möjlig, avsätta medel till sådan allmän fond, som omförmåles i lagen den 12 juni 1936 om kommunal fondbildning, för att därmed utjämna ifrågavarande differenser.

3) Redovisning av kommun eller annan kommunal samfällighet tillkommande utskylder.

Uppbördsberedningen framhåller, att vissa svårigheter mötte att enligt det föreslagna uppbördssystemet redovisa kommun eller annan kommunal samfällighet (i fortsättningen användes den sammanfattande beteckningen kommun) tillkommande skatt; dessa svårigheter hade sin grund dels däri, att den preliminära skatten svårligen kunde uppdelas i statliga och kommunala utskylder, dels ock däri att åtskilliga skattskyldiga till följd av flyttning icke vore bosatta i samma kommun under inkomståret (beskattningsåret) som under taxeringsåret. Beredningen föreslår, att preliminärskatten skall tillfalla den kommun, där den slutliga skatten påföres. Härvid skulle i förekommande fall den preliminära skatten överföras från den kommun, där skattskyldig varit mantalsskriven för inkomståret, till den kommun, där han mantalsskrivits för taxeringsåret. För att förenkla denna överföring och samtidigt statsverkets redovisning av skatt till kommunen ävensom för att undanröja den osäkerhet i fråga om budgetberäkningen, som kunde uppkomma vid genom-

förande av det föreslagna uppbördssystemet, föreslår beredningen särskilda anordningar. Beredningen föreslår sålunda, att ifrågavarande överföring skall ske icke särskilt för varje kommun för sig utan länsvis samt att statsverket alltid skall under ett år till envar kommun utbetala ett belopp, motsvarande de kommunala utskylder som enligt den för året fastställda utdebiteringen skola utgå å det efter taxeringen under nästföregående år föreliggande skatteunderlaget. Redovisningen av kommun tillkommande belopp föreslås — därest det ur statsfinansiella synpunkter icke skulle anses lämpligt, att beloppet utbetalas på en gång i början av inkomståret — skola ske med en fjärdedel vid ingången av varje kvartal. (Betänkandet s. 197—201.)

Uppbördsberedningens förslag rörande redovisning av kommun tillkommande skattemedel har i *yttrandena* tillstyrkts eller lämnats utan erinran av flertalet hörda myndigheter och sammanslutningar. I några yttranden uttalas emellertid vissa betänkligheter mot förslaget. *Riksräkenskapsverket* framhåller sålunda, att förslaget i själva verket icke vore huvudsakligen en redovisningsfråga utan fastmera en fråga av statsfinansiell natur, vilken borde bedömas övervägande ur skatteutjämningsynpunkt. Verket anför vidare:

Förslaget har i princip framförts tidigare men likväl i en ur sistnämnda synpunkter väsentligt avvikande form. Det har nämligen vid tidigare tillfälle föreslagits, att staten skulle övertaga kommunernas debiterade skattefordringar efter en skälig kurs, beräknad med hänsyn till vad som normalt kan komma att slutligt inflyta. Ett sålunda utformat förfaringsätt är såväl ur statsfinansiell synpunkt som ur skatteutjämningsynpunkt neutralt. Det nu framlagda förslaget är djärvare och givetvis enklare ur redovisningsynpunkt. En skatteutjämnning i denna form är för vårt land en nyhet. Den låter sig icke helt förena med de hittills tillämpade grunderna för skatteutjämnning. De praktiska konsekvenserna av det föreslagna tillvägagångssättet äro svåra att överblicka. Betänkligt synes vara, att kommunernas intresse för en effektiv restindrivning torde komma att helt försvinna. Beredningen har själv, ehuru till synes mera i förbigående, konstaterat, att »berörda samfälligheter hava därför icke något intresse av att själva ingripa i indrivningsförfarandet». Detta är i varje fall icke en omständighet, som riksräkenskapsverket kan förhålla sig likgiltigt inför. Vad magistratsstäderna beträffar, skulle, såsom förut berörts, dessa städer liksom hittills själva bestrida kostnaderna för bland annat restindrivningen. Indrivningsresultatet i städerna är i allmänhet dåligt. Detta torde ofta sammanhånga med att man icke vill kosta på sig att hålla erforderligt antal exekutionsbiträden. I sina strävanden att få till stånd en effektivare skatteindrivning i städerna har riksräkenskapsverket ofta med framgång brukat appellera till det förhållandet, att en ökad utgift för indrivningsorganisationen mer än väl brukar betala sig i form av ett förbättrat indrivningsresultat även i avseende på kommunalutskylderna. Ämbetsverket vill i detta sammanhang starkt understryka, att man icke får ställa alltför stora förväntningar på att det föreslagna uppbördsförfarandet skall komma att representera en sådan patentiösning av uppbördsfrågan, att skatterna komma att inflyta i god ordning och någon restindrivning annat än i obetydlig skala därför icke skall behöva förekomma. Stora kategorier av skattskyldiga täckas icke av det obligatoriska uttagandet av preliminärskatt. Bland dessa återfinnas grupper av skattebetalare, som, enligt vad erfarenheten utvisar, bruka uppföras på restlängd och som det erfarenhetsmässigt

är svårt att komma till rätta med. Restindrivning torde även beträffande sådana skattskyldiga, som förutsättas skola bli föremål för löneavdrag, bli nödvändig i en omfattning, som man icke får underskatta, och indrivningen beträffande dessa skattskyldiga torde i flera avseenden bli av mera komplicerad art än för närvarande. Förslaget i denna del kommer att medföra, att den riksräkenskapsverket åliggande övervakningen av restindrivningen utvidgas till att omfatta samtliga skatterestantier. Detta är i vissa avseenden en fördel, enär det alltid varit svårt för ämbetsverket att vinna ett fast grepp över restindrivningen, så länge den utom riksräkenskapsverkets kontroll stående indrivningen av kommunalutskylder konkurrerar med indrivningen av kronoutskylderna.

Enligt förslaget skulle statsverket tillhandahålla kommunerna skattemedel under året på så sätt, att en fjärdedel av det sammanlagda beloppet skulle tillställas kommunerna i början av varje kvartal. Riksräkenskapsverket finner det emellertid mera motiverat, att dessa leveranser verkställas vid mitten av varje kvartal.

Länsstyrelsen i Kalmar län yttrar, att länsstyrelsen med hänsyn till nuvarande hårt ansträngda statsfinansiella läge icke kunnat undgå att ställa sig betänksam gentemot en anordning, som skulle innebära en merbelastning å statskassan av den storleksordning, varom här vore fråga. När länsstyrelsen trots dessa betänkligheter dock ej ansåge sig böra motsätta sig förslaget på denna punkt, skedde detta med hänsyn dels till de avsevärda ekonomiska fördelar för de kommunala samfälligheterna, som vore förenade med ifrågasvarande redovisningssystem, dels ock därtill, att ett annat system skulle i större eller mindre utsträckning försvåra genomförandet av den föreslagna uppbördsreformen i dess helhet.

Länsstyrelsen i Blekinge län förklarar sig endast med största tvekan kunna tillstyrka förslaget i denna del, enär de icke inflytande restantierna vid varje uppbördsförfarande ofrånkomligen finge beräknas uppgå till betydande belopp.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län uttalar, att staten borde betala till kommunen den debiterade kommunalskattesumman men med avdrag för förslagsvis hälften av vad som blivit under föregående kalenderår avkortat och avskrivet. Som korrektiv mot den risk, som möjligen kunde tänkas, att taxering kunde av en beskattningsnämnd medvetet hållas i överkant eller eventuellt obehörigt påföras för att kommunen ändock skulle få hälften av därå belöpande kommunalskatt betald av staten, kunde tänkas utvägen, att rätt förbehölls Kungl. Maj:t att i särskilda fall bestämma om annan grund för avdraget än den föreslagna hälften. Eventuellt kunde kronans intresse bevakas av taxeringsintendenten så att, när i speciellt fall av större betydelse hinder uppstode för uttagande av påfordr kommunalskatt, fråga finge underställas Kungl. Maj:ts prövning, om kommun skulle åläggas att till kronan återbära förevarande uppburna hälft av skattebeloppet.

Länsstyrelsen i Örebro län finner, med hänsyn till att staten lämnades utan varje möjlighet att påverka utdebiteringen eller öva kontroll å anslagsändamål eller överhuvud å medlens lämpliga användning, beredningens förslag så äventyrligt, att det borde avvisas.

Stadskollegiet i Stockholm uttalar, att statsverkets garanti för att debiterade skatteintäkter städse skulle fullt ut tillflyta kommunerna torde böra godtagas från kommunalt håll endast under den förutsättningen, att ett uttalande gjordes, att anordningen tillskapades därför att den utgjorde ett direkt statligt intresse för att kunna realisera en uppbördsreform. I annat fall syntes kunna befaras, att staten kunde komma med krav om att utöva kontroll eller erhålla vederlag från kommunerna på ett sådant sätt, att den kommunala självstyrelsen kunde sättas i fara att lida intrång.

Stadsfullmäktige i Sandviken anse, att redovisning till kommunen borde ske månadsvis.

Genom det av uppbördsberedningen föreslagna sättet för redovisning av *Départements-
chefen.* kommun tillkommande skatt undgås i viss mån de svårigheter, som särskilt till följd av skattskyldigas flyttningar mellan olika kommuner skulle uppkomma, därest utbetalning av skattemedel till kommun skulle ske exakt med belopp, som influtit såsom preliminär och kvarstående skatt. De överföringar av preliminär skatt mellan olika uppbördsmyndigheter, som vid det föreslagna redovisningssättet skulle bli erforderliga, torde emellertid komma att föranleda så avsevärda praktiska olägenheter, att jag anser mig böra föreslå den ändringen i beredningens förslag, att den kvarstående skatten alltid skall påföras i samma kommun som den preliminära. För att så skall kunna ske är det nödvändigt, att taxering i de fall, då beskattning skall äga rum i hemortskommunen, verkställas i den kommun, där vederbörande mantalsskrivits för inkomståret. Till denna fråga torde jag emellertid få återkomma i ett senare sammanhang.

Därest den kvarstående skatten alltid skall påföras i samma kommun där den preliminära skall utgöras — och den kvarstående skatten sålunda icke skall vid flyttning redovisas i annan kommun än den preliminära skatten — förefinnas icke lika starka skäl för att staten skall tilldela kommun vad som beslutats till utdebitering. Emellertid torde även vid den av mig förordade ordningen för påföring av kvarstående skatt betydande fördelar i avseende å redovisningen av kommunala utskylder och den kommunala budgetberäkningen vinnas, därest kommun alltid av statsverket erhåller det belopp, som beslutats till utdebitering. Jag finner mig därför, trots det jag förordar ändring i beredningens förslag på sätt nyss angivits, likväl böra tillstyrka förslaget om redovisning till kommun av till utdebitering beslutat belopp. De differenser, som genom det föreslagna, något schabloniserade redovisningssättet uppstå mellan vad kommunen erhåller från staten och vad staten uppbär från de skattskyldiga, torde komma att i viss mån utjämnas genom konjunkturväxlingarna. Jag vill i detta sammanhang även framhålla den fördel, som förslaget innebär för kommunerna, därigenom att dessa — såsom i det följande angives — icke vidare behöva räkna med några skat-
terestantier.

Det bör tilläggas att, när i stad utdebiteringen till en början bestämts preliminärt för att slutligen fastställas vid en senare tidpunkt, det är den slut-

ligen fastställda utdebiteringen som bör läggas till grund för beräkningen av det belopp, som staden skall uppbära av statsverket.

Från något håll har ifrågasatts, om icke kommunerna borde erhålla vad som beslutats till utdebitering efter skäligt avdrag för beräknade skatterestantier. Med hänsyn till den nedgång i nämnda restantier, som det föreslagna uppbördsförfarandet kan förväntas medföra, och den förenkling av redovisningen, som därav föranledes, anser jag mig emellertid kunna godtaga beredningens förslag, att kommunen skall erhålla vad som beslutats till utdebitering utan sådant avdrag. Det bör i detta sammanhang framhållas, att det förordade förfarandet jämväl innebär en ny form för skatteutjämning mellan kommunerna, mot vilken i huvudsak intet synes vara att invända.

Såsom riksräkenskapsverket anmärkt, torde kommun tillkommande medel lämpligen böra utbetalas vid mitten av varje kvartal, d. v. s. den 15 februari, maj, augusti och november. Vid varje tillfälle bör utbetalas en fjärdedel av kommunens fordran hos statsverket den 31 december föregående år.

Länsstyrelsen bör, såsom uppbördsberedningen föreslagit, årligen till kommun lämna redovisning för nästföregående år rörande kommunen tillkommande skatt. Denna redovisning torde böra upptaga kommunens fordran (skuld torde väl normalt icke förekomma) å statsverket vid årets ingång, kommunen under året tillkommande belopp på grund av beslutad utdebitering för nästföljande år eller till följd av höjning av tidigare års taxeringar, belopp som kommunen under året är skyldig återbetala till följd av sänkning av tidigare års taxeringar, av statsverket under året utbetalda belopp samt kommunens fordran å statsverket vid årets utgång. Erforderliga detaljbestämmelser rörande redovisningen torde få utfärdas i administrativ ordning.

Riksräkenskapsverket har uttalat betänkligheter i anledning av förslaget att statsverket skulle svara för de kommunala restantierna, enär härigenom kommunernas intresse för en effektiv restindrivning syntes komma att helt försvinna. Farhågorna för en sådan utveckling torde emellertid icke böra överdrivas. Först och främst vill jag framhålla, att det föreslagna uppbörds-systemet, sedan det någon tid verkat, torde medföra en betydande nedgång i antalet restförda poster och dessas belopp. Vidare bör nämnas, att restindrivningen i städerna, som nu stundom lämnar ett mindre gott resultat, bör bli mera effektiv därigenom att — enligt var jag i annat sammanhang kommer att förorda — indrivningsverksamheten i de mindre magistratsstäderna ställes under länsstyrelsens omedelbara överinseende samt i de större magistratsstäderna uppbördsorganisationen förstärkes och länsstyrelsen beredes större möjlighet att övervaka restindrivningen.

Såsom beredningen framhållit torde icke det förordade sättet för redovisning av kommun tillkommande skatt kunna anses utgöra något ingrepp i den kommunala självstyrelsen; den ifrågavarande redovisningsordningen tillskapas nämligen enbart såsom ett medel att ernå ett rationellt uppbördsförfarande.

C. Statlig skatteprocent och statligt budgetår.

Uppbördsberedningen framhåller, att då den preliminära skatten skulle utgå för kalenderår och uppbäras under tiden februari—januari härav för-
anleddes vissa olägenheter med hänsyn till dels att det statliga budgetåret
omfattade tiden den 1 juli—den 30 juni, dels ock att enligt bestämmelsen
i § 61 regeringsformen den statliga skatteprocenten skulle fastställas för helt
budgetår. Beredningen föreslår, i överensstämmelse med vad som förordats
beträffande den kommunala utdebiteringen, att samma statliga skatteprocent
skall gälla för preliminär och motsvarande slutliga skatt samt att — därest
avsteg icke skulle anses böra äga rum från ordalagen i § 61 regeringsfor-
men — riksdagen skall genom särskilda beslut fastställa skatteprocent för
vardera hälften av budgetåret med iakttagande av att för kalenderår sam-
ma procentsats kommer att gälla särskilt för preliminär och särskilt för slut-
lig skatt. (Betänkandet sid. 201—203.)

I *yttrandena* beröres förevarande spörsmål endast av *riksräkenskapsver-*
ket, som uttalar att det förhållandet, att uppbördsåret icke sammanföll med
det statliga budgetåret, föranledde vissa komplikationer ur redovisningssyn-
punkt. De svårigheter, som uppkomme, vore givetvis överkomliga. Som be-
redningen även framhållit, komme det föreslagna uppbörds- och redovis-
ningsförfarandet att betydligt försvåra den verket åliggande förutberäkningen
av statens inkomster. Detta gällde i all synnerhet i avseende på övergångs-
året och en tid framåt, innan de mest ändamålsenliga metoderna utprovats.

Jag förordar, att beträffande statlig inkomst- och förmögenhetsskatt samma *Departements-*
skatteprocent skall gälla både för preliminär och för slutlig skatt. *chefen.*

Det är tydligt, att i budgethänseende olägenheter uppkomma vid genom-
förandet av det föreslagna uppbördssystemet. Därest budgetåret kunde be-
stämmas endast med hänsyn till vad som vore ändamålsenligt ur uppbörds-
synpunkt, borde budgetåret därför bringas att sammanfalla med kalender-
året. Då emellertid en omläggning av det statliga budgetåret av andra or-
saker får anses utesluten, torde de berörda olägenheterna icke kunna und-
vikas. Såsom beredningen och jämväl riksräkenskapsverket framhållit, torde
dessa olägenheter dock vara överkomliga.

Med hänsyn till innehållet i § 61 regeringsformen synes det vara riktigast,
att riksdagen genom särskilda beslut fastställer skatteprocent beträffande
preliminär skatt för vardera hälften av budgetåret med iakttagande i övrigt
av vad beredningen anført rörande skatteprocentens bestämmande. Slutlig
skatt på grund av taxering visst år bör utgå efter de procenttal av grundbe-
loppen, som bestämts med avseende å preliminär skatt för året näst före
taxeringsåret.

D. Ändrad folkbokföring.

För genomförande av det föreslagna uppbördsförfarandet finner *uppbördsberedningen* erforderligt, att sådana ändringar ske i den nuvarande folkbokföringen, att dels bosättningen den 1 november (i stället för den 1 januari) blir avgörande för varest en person skall mantalsskrivas för det kommande kalenderåret, dels ock den lokala skattemyndigheten erhåller löpande underrättelser om inträffade förändringar i bosättning, civilstånd och barnantal. (Betänkandet sid. 204—208.)

Folkbokföringskommittén har i betänkande med förslag till omorganisation av folkbokföringen (SOU 1944: 52) föreslagit ändringar i nuvarande folkbokföring i överensstämmelse med vad beredningen sålunda ansett erforderligt. Sedan för innevarande års riksdag framlagts proposition (nr 282) angående omorganisation av folkbokföringen, genom vilken proposition riksdagen lämnats tillfälle att avgiva yttrande angående huvudgrunderna för omorganisationen, har riksdagen (skriv. 446) i allt väsentligt givit sin anslutning till de i propositionen angivna grunderna; till de frågor, som enligt vad nyss anförts hava betydelse för det föreslagna uppbördsförfarandet, hava statsmakterna dock ännu icke tagit ställning.

*Departements-
chefen.*

De av uppbördsberedningen föreslagna ändringarna torde böra vidtagas. Jag torde emellertid få i annat sammanhang anmäla frågan om härav föranledda författningsändringar.

E. Beskattningsort, då taxering skall ske i hemortskommunen.

Frågan å vilken ort beskattning för inkomst och förmögenhet skall äga rum, avgöres för närvarande enligt i huvudsak följande regler. Enligt 22 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt skall skattskyldig taxeras till sådan skatt i hemortskommunen. Jämlikt 6 § förordningen om särskild skatt å förmögenhet skall taxering till nyssnämnda skatt ske i den kommun, där skattskyldig skall taxeras till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Med hemortskommun förstås enligt 66 § kommunalskattelagen och 3 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt den kommun, där den skattskyldige författningsenligt skall vara för taxeringsåret mantalsskriven. För juridisk person gäller i regel såsom hemortskommun den kommun, där vederbörande styrelse eller förvaltning haft sitt säte vid taxeringsårets ingång.

Å vilken ort kommunal inkomstskatt skall utgöras är beroende på från vilken förvärvskälla inkomsten härflutit. Sålunda skall skatt för inkomst av jordbruksfastighet eller av annan fastighet utgöras till den kommun, där fastigheten är belägen (56 § kommunalskattelagen). Skatt för inkomst av rörelse skall utgöras till kommun, där rörelsen utövats från fast driftställe (57 § samma lag). Skatt för inkomst av tjänst, tillfällig förvärvsverksamhet

och kapital skall utgöras i hemortskommunen; inkomst genom icke yrkesmässig avyttring av fastighet beskattas dock i den kommun, där fastigheten är belägen (59 § samma lag).

Taxeringen för inkomst och förmögenhet avser den inkomst, som den skattskyldige åtnjutit under kalenderåret eller motsvarande räkenskapsår (beskattningsåret) närmast före taxeringsåret, och den förmögenhet, han innehaft vid beskattningsårets utgång.

Fastighetsskatt skall enligt 16 § kommunalskattelagen utgöras till den kommun, där fastigheten är belägen. Denna skatt utgår i förhållande till det löpande årets taxeringsvärde; beskattningsår och taxeringsår sammanfalla härvid.

I de förut nämnda reglerna rörande beskattningsort föreslår *uppbördsberedningen* ingen ändring. Då skattskyldig till följd av flyttning är mantalsskriven i olika kommuner för inkomståret och taxeringsåret, måste följaktligen — för att preliminärskatten skall kunna avräknas mot den slutliga skatten och för att uppbördsmyndigheten i den skattskyldiges hemortskommun för taxeringsåret skall kunna vidtaga erforderliga bokföringsåtgärder — uppgift om debiterad eller erlagd preliminärskatt av uppbördsmyndigheten i hemortskommunen för inkomståret meddelas dels förenämnda uppbördsmyndighet (vilken i stad är jämväl lokal skattemyndighet) dels ock, på landet, lokal skattemyndighet i den skattskyldiges hemortskommun för taxeringsåret. Vid sådan flyttning inom *samma* kommun, som föranleder mantalsskrivning å olika fastigheter för inkomståret och taxeringsåret, måste anteckningar av den lokala skattemyndigheten föras om bosättningen under de båda åren, så att vid debiteringen av den slutliga skatten vederbörandes uppbördskort med uppgift om preliminär skatt lätt kan återfinnas. (Betänkandet, s. 198 och 199.)

Frågan om ändrade bestämmelser rörande beskattningsort beröres endast i ett par av *remissyttrandena*. Sålunda understryker *överståthållarämbetet* svårigheten att vid skattskyldigs flyttning från en kommun till annan åstadkomma avräkning av den erlagda preliminärskatten mot den slutliga skatten. Ämbetet uttalar vidare, att vid olika kommunal utdebitering i de båda kommunerna betydande skiljaktigheter i många fall måste uppstå mellan den preliminära och den slutliga skatten med därav föranlett restitutionsförfarande eller uppbörd av särskilt stor kvarstående skatt. Det syntes ej heller tillfredsställande, att en person, som erlagt relativt hög preliminär skatt i en kommun, skulle genom att flytta till en kommun med lägre skattesats kunna bereda sig möjlighet att återfå större eller mindre del av den preliminära skatt, som han erlagt i den kommun, där han uppburit sin inkomst under inkomståret. Överståthållarämbetet ville därför förorda, att den slutliga taxeringen ägde rum i samma kommun som den, där den preliminära skatten uttagits.

Magistraten i Helsingborg åberopar en av *borgmästaren i staden* avgiven promemoria, vari uttalas, att uppbördsberedningen genom den föreslagna

ordningen för redovisning till kommunerna kommit ifrån de med avräkningen sammanhängande svårigheterna, såvitt berörda redovisning anginge. För den individuella bokföringen kvarstode problemet; skattemyndigheten i inflyttningskommunen måste före slutlig debitering veta vad som preliminärt erlagts å den förra orten. Hur detta tekniskt skulle lösas, framginge ej klart av betänkandet. Även om lösningen vore genomförbar, syntes det bliva er mycket omfattande apparat. Det kunde därför ifrågasättas, om man icke — trots vad beredningen anfört häremot — borde taga i förnyat övervägande att låta deklaration avgivas samt taxering och slutlig debitering äga rum å den ort, där mantalsskrivning skedde för beskattningsåret. Detta skulle i berörda hänseende innebära en stor förenkling. Nackdelarna med hänsyn till taxeringsarbetet syntes ej avgörande; kompletteringar och upplysningar inhämtades ändock huvudsakligen genom korrespondens.

Även *magistraten i Vaxholm* föreslår, att skattskyldig taxeras i den kommun, där han för inkomståret varit mantalsskriven.

*Departements-
chefen.*

Därest taxering även efter det föreslagna uppbördssystemets genomförande skall äga rum i den skattskyldiges hemortskommun för taxeringsåret, erfordras att underrättelser angående den preliminära skatten lämnas till vederbörliga myndigheter ävensom att anteckningar föras angående skattskyldigs bosättning under skilda år. Emellertid torde detta underrättelseförfarande med hänsyn till den å sina håll stora flyttningsfrekvensen kunna befaras bliva av så stor omfattning, att avräkningsförfarandet i praktiken äventyras. Det synes därför böra övervägas, huruvida icke en bättre ordning i förevarande hänseende kunde vinnas genom en ändring av bestämmelserna rörande beskattningsort i de fall, då taxering skall ske i hemortskommunen. Bestämmelserna borde därvid givas sådan avfattning, att med hemortskommun skall förstås den kommun, där den skattskyldige författningsenligt skall vara mantalsskriven *för året näst före taxeringsåret* (i fortsättningen benämnas förstnämnda år för korthetens skull beskattningsåret, ehuru detta kan omfatta annan tid än kalenderår). Det sagda skulle med andra ord innebära, att taxering i stället skulle ske enligt mantalslängden för beskattningsåret. Härigenom komme man att vinna, att skattskyldig, även om han vore bosatt i olika kommuner under inkomståret och taxeringsåret, vid debiteringen av slutlig skatt likväl alltid återfunnes under samma kamerala adress, varunder han upptagits vid redovisningen av den preliminära skatten. Avräkningen av den preliminära skatten skulle på grund härav icke medföra de förut berörda svårigheterna, och några meddelanden om preliminär skatt mellan olika myndigheter eller anteckningar om bosättning under olika år skulle icke bli va erforderliga. Ej heller skulle, såsom vid den av beredningen föreslagna ordningen, differenser mellan preliminär och slutlig skatt uppkomma till följd av att skattskyldig under inkomståret och taxeringsåret vore bosatt i olika kommuner med skilda utdebiteringar. — Det må i detta sammanhang även framhållas att, därest frågan bedömes ur enbart principiella synpunkter,

övervägande skäl synas tala för att inkomsten beskattas i den kommun där den uppburits.

Den nu ifrågasatta ändringen av reglerna om beskattningsort kan å andra sidan befaras medföra vissa olägenheter. Skall taxering äga rum enligt mantalslängden för året näst före taxeringsåret, måste en person, som är skattskyldig i hemortskommunen, efter flyttning avgiva deklaration till och taxeras av beskattningsnämnd i en kommun, där han icke längre är bosatt. Härigenom kunna eventuellt erforderliga förhandlingar mellan ifrågavarande nämnd och den skattskyldige försvåras. Betydelsen av denna olägenhet synes emellertid icke böra överdrivas. Samma olägenhet föreligger för övrigt redan nu i de fall, då skattskyldig taxeras för inkomst av fastighet eller rörelse i annan kommun än hemortskommunen, och torde icke hava visat sig vara av allvarligare natur; härtill bidrager främst det förhållandet att eventuella förhandlingar mellan beskattningsnämnd och skattskyldig i regel ske skriftligen. I vissa fall kan det tvärtom vara till fördel, att taxeringen verkställs av beskattningsnämnd i den kommun, där inkomsten förvärvats, enär denna nämnd äger den bästa kännedomen om vederbörandes inkomstförhållanden. Den särskilda svårighet, som kan föreligga för ordförande i taxeringsnämnd att få vetskap om den aktuella adressen beträffande en ur viss kommun utflyttad person, som skall anmanas avgiva deklaration, torde kunna bemästras sålunda, att uppgift om berörda adress inhämtas hos vederbörande länsstyrelse eller lokala skattemyndighet.

Om beskattningen omläggas på sätt nyss berörts, skulle emellertid lokal skattemyndighet vid debitering av slutlig skatt och utfärdande av debetsedlar å sådan skatt icke äga tillgång till den aktuella adressen för skattskyldig, som flyttat och för taxeringsåret mantalsskrivits i annan kommun än den, där han varit mantalsskriven för beskattningsåret. Denna brist bör emellertid kunna avhjälpas därigenom, att taxeringsnämnden i inkomstlängden inför postadress å person, vilken enligt uppgift i deklarationen eller enligt vad nämnden har sig bekant är bosatt annorstädes än där han enligt beskattningsårets mantalslängd är skriven.

Den ifrågavarande omläggningen skulle medföra vissa svårigheter vid debitering av preliminärskatt i det fall, då en person mantalsskrivits i olika kommuner (A, B och C) för beskattningsåret, taxeringsåret och det följande inkomståret. För debitering av preliminärskatt för sistnämnda år erfordras uppgift å den året näst före inkomståret verkställda taxeringen. Denna har i det antagna fallet verkställts i A. Den lokala skattemyndigheten i A eller C kan emellertid icke med ledning av uppgifter i mantalslängd eller å registerkort erhålla kännedom om mantalsskrivningen i C respektive A utan endast om att vederbörande för taxeringsåret mantalsskrivits i B. I berörda handlingar anges nämligen för inflyttad endast den kommun, varifrån han kommit; och för utflyttad kan av vederbörligt registerkort endast inhämtas kännedom om den kommun, till vilken han flyttat. Den lokala skattemyndigheten i A respektive C måste därför i dylika fall först vända sig till motsvarande myndighet i B, som i sin tur får meddela sig med myndigheten i C

respektive A. Då preliminär skatt föreslås skola debiteras framför allt beträffande skattskyldiga, som icke äro löntagare och som i regel äro mera bofasta än dessa, torde dylika fall emellertid bliva relativt ovanliga.

Enligt uppbördsberedningens förslag skall frågan huruvida skattskyldig haft barn eller icke, liksom frågan om barns ålder bedömas efter förhållandena den 1 november under året näst före taxeringsåret d. v. s. den 1 november under beskattningsåret. Självfallet föreligga vissa svårigheter att beakta under beskattningsåret inträdda förändringar, därest taxeringen skall verkställas enligt mantalslängden för beskattningsåret; denna längd återgiver nämligen förhållandena den 1 november året närmast *före* beskattningsåret. För att senare inträdda förändringar skola kunna beaktas, erfordras, att taxeringsnämnden erhåller kännedom om dessa. Detta torde kunna ske sålunda, att vederbörande länsstyrelse i stomme till taxeringslängd låter göra anteckning om sådana förändringar i fråga om barnantal, vilka inträffat under tiden från den 1 november året näst före beskattningsåret till och med den 1 november året näst före taxeringsåret. Har den skattskyldige flyttat till annan kommun under sistnämnda tid, erfordras underrättelse om berörda ändringar i barnantalet till länsstyrelsen i det län, där utflyttningsskommunen är belägen. Särskilt i fråga om dylika fall kommer förfaringssättet att medföra vissa svårigheter för vederbörande myndighet, vilka dock böra kunna bemästras. I vart fall synes den föreslagna anordningen vara att föredraga framför det alternativ, som eljest finge tillgripas, nämligen att låta förhållandena den 1 november året närmast före beskattningsåret bliva avgörande för frågan om rätt till barnavdrag. Sistnämnda alternativ skulle utan tvivel anses mindre tillfredsställande ur de skattskyldigas synpunkt, eftersom en ökning av barnantalet under beskattningsåret icke skulle medföra minskning av skatten förrän under året efter beskattningsåret.

Vad nyss sagts beträffande underrättelser om förändringar i barnantal bör äga motsvarande tillämpning i fråga om förändringar i civilstånd under beskattningsårets förra hälft samt rörande dödsfall, som inträffa före den 1 november under beskattningsåret.

Därest taxering skall ske enligt beskattningsårets mantalslängd, måste även de pensionsavgiftsförteckningar, som mantalsskrivningsförrättare enligt kungörelsen den 29 januari 1937 angående påföring, debitering, uppbörd och redovisning av pensionsavgifter enligt lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering har att upprätta, uppläggas med ledning av samma års mantalslängd. I förteckningarna förekommande anteckningar angående sådana omständigheter som medföra frihet från att erlagga pensionsavgift (att vederbörande åtnjuter folkpension, invalidunderstöd eller blindhetsersättning eller att vederbörande befinnes varaktigt arbetsoförmögen och ej tidigare fått avgift sig påförd eller att vederbörande är av allmänna fattigvården omhändertagen för varaktig försörjning) komma härvid även att hänföra sig till tidpunkten den 1 november året näst före beskattningsåret. Hänsyn bör emellertid tagas även till dylika omständigheter, som inträffa senare, eller i fråga om omständigheter av de fyra förstnämnda slagen under tiden till och med

den 15 juli under taxeringsåret samt beträffande omständighet av det sistnämnda slaget under tiden till och med den 10 juni samma år. För att så skall kunna ske, bör länsstyrelsen avsända avtryckskort med uppgift om sådana omständigheter av angiven art, vilka inträffa under förra delen av ett år till och med berörda tidpunkter, till den lokala skattemyndigheten. Därest vederbörande är mantalsskriven i annan kommun för taxeringsåret än för beskattningsåret, bör avtryckskort översändas icke blott till den lokala skattemyndigheten i hemortskommunen för taxeringsåret utan även till motsvarande myndighet i hemortskommunen för beskattningsåret. Har person avlidit, bör meddelande härom lämnas på liknande sätt.

De förteckningar, som upprättas över arbetsgivare vilka i samband med den allmänna uppbörden skola erlägga avgift enligt lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete, torde böra upprättas med ledning av de uppgifter, som lämnas i senast avgivna mantalsuppgifter; i förteckningarna torde arbetsgivarna böra upptagas i samma ordning som i mantalslängderna för beskattningsåret. Några särskilda olägenheter torde emellertid icke förmedlas härav.

I enlighet med det nu anförda förordar jag, att gällande beskattningsregler ändras i så måtto att den kommun förklaras vara hemortskommun, där vederbörande varit mantalsskriven för kalenderåret näst före taxeringsåret.

Vad angår fastighetstaxeringen har jag icke ansett mig böra förorda någon ändring av nu gällande bestämmelser, enligt vilka taxeringen avser att fastställa fastighetsvärdet vid taxeringsårets ingång samt skattskyldigheten i regel bedömes med hänsyn till förhållandena vid samma tidpunkt. Skulle fastighetstaxeringen avse förhållandena vid ingången av kalenderåret näst före taxeringsåret eller den 1 november året näst före förstnämnda år, komme taxeringen att hänföra sig till mindre aktuella förhållanden än vad för närvarande är fallet; detta vore otillfredsställande med hänsyn till att jag — såsom senare skall närmare utvecklas — icke förordar att fastighets-skatten uttages preliminärt. Då fastighet alltid taxeras i den kommun, där fastigheten är belägen, kommer taxering för inkomst och fastighet enligt de föreslagna reglerna att ungefärligen lika ofta påföras i en och samma kommun som enligt de nuvarande bestämmelserna; den enda skillnaden i berörda avseende mellan de nuvarande och de föreslagna bestämmelserna består däri, att vid inflyttning i fastighetskommunen gemensam taxering för inkomst och fastighet kommer att ske ett år tidigare enligt de nuvarande reglerna än enligt de föreslagna, under det att vid utflyttning från samma kommun dylik gemensam taxering kommer att äga rum ett år längre enligt de föreslagna bestämmelserna än enligt de nu gällande.

IV. Motivering till förslaget till uppbördsförordning.

A. Beräkning av preliminär skatt.

1) Skatter, som skola uttagas preliminärt.

Uppbördsberedningen föreslår, att statlig inkomstskatt, värnsskatt, kommunal inkomstskatt (innefattande inkomstskatt till stad, landskommun, köping och municipalsamhälle ävensom församlingsavgifter) landstingsmedel och tingshusmedel samt med den statliga inkomstskatten kombinerad förmögenhetsskatt och särskild skatt å förmögenhet skola uttagas preliminärt. Med hänsyn framför allt till att vissa svårigheter skulle uppkomma vid avräkningen av preliminär fastighetsskatt mot slutlig sådan skatt till följd av att fastigheter i betydande omfattning byta ägare föreslås däremot att fastighetsskatt icke skall uttagas i nyssnämnda ordning. Av de avgifter, som enligt förslaget skola utgå i samband med den allmänna uppbörden, föreslås pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering skola uttagas preliminärt. (Betänkandet s. 209—212.)

I fråga om vilka skatter, som skola uttagas preliminärt, har uppbördsberedningens förslag tillstyrkts eller lämnats utan erinran i flertalet *yttranden*.

Lantbruksstyrelsen uttalar, att styrelsen funne försiktigheten bjuda att icke från början gå längre i fråga om uttagande av preliminär skatt än vad beredningen förordat och att därför frågan om medtagande av den kommunala fastighetsskatten i den preliminära uppbörden borde ställas på framtiden.

I några *yttranden* göres däremot gällande, att även fastighetsskatten borde utgå preliminärt. Sålunda anför *riksräkenskapsverket*, att det icke vore motiverat att från preliminärbeskattning undantaga den kommunala fastighetsskatten. Den omständigheten, att sådan skatt formellt avsåge förhållandena vid viss tidpunkt, syntes icke böra föranleda till annat bedömande. Så vore ju fallet även med den särskilda skatten å förmögenhet. De svårigheter, som skulle uppkomma vid överlåtelse av fastighet m. m., borde icke vara oöverkomliga. Riksräkenskapsverket ansåge sig böra betrakta denna fråga mot bakgrunden av det förhållandet, att fastighetsskatten ytterst icke vore något annat än en i schematisk form beräknad inkomstskatt. Vid exempelvis något större jordbruk torde densamma ofta representera den enda formen av inkomstbeskattning. Vid smärre jordbruk, där värdet av ägarens personliga arbetsinsats framträdde förhållandevis starkare, skulle däremot vid tillämpning av beredningens förslag den situationen ofta inträda, att skatt å den — i förhållande till den genom särskild fastighetsskatt beskattade större delen av den samlade inkomsten — likväl obetydligare överskjutande inkomsten skulle uttagas preliminärt, medan fastighetsskatten, som representerade den större delen, icke skulle uttagas annorledes än för närvarande. En sådan ordning kunde icke vara tillfredsställande.

Liknande synpunkter framföras av *länsstyrelsen i Uppsala län*. Enligt länsstyrelsens mening borde hinder icke möta att upptaga fastighetsskatten å sär-

skild preliminärdebetsedel, som så att säga skulle följa fastigheten. Vid ombyte av ägare skulle betalningsskyldigheten vid nästa uppbördstermin åligga den nye ägaren, såvida ej annat avtal träffats mellan köpare och säljare.

Även *hüradsskrivaren i Trögds fögderi, drättselkamrarna i Västerås och Köping samt riksförbundet landsbygdens folk* anse, att fastighetsskatten borde uttagas preliminärt. Riksförbundet yttrar, att förbundet icke kunde finna de svårigheter, uppbördsberedningen åberopat mot uttagande av preliminär fastighetsskatt, vara av den storleksgrad, att denna skatt borde avvika från huvudprincipen.

Uppbördsberedningens förslag angående vilka skatter som skola uttagas preliminärt har jag funnit mig böra godtaga. Visserligen tala åtskilliga skäl, såsom beredningen och några av remissinstanserna framhållit, för att även fastighetsskatten borde utgå preliminärt. Betydande olägenheter för avräkningen av preliminär skatt mot slutlig skatt skulle emellertid uppstå till följd av att fastigheter ofta byta ägare eller fastighet uppdelas å flera eller flera fastigheter sammanslås till en. Dessa olägenheter kunde tänkas bliva undanröjda därigenom, att taxeringsvärdet å fastighet liksom skattskyldigheten för fastighet hänfördes till tidpunkten den 1 november näst före ingången av kalenderåret före taxeringsåret. En dylik anordning skulle emellertid innebära, att det under visst år åsatta taxeringsvärdet skulle hava betydelse för beskattningen först under påföljande år; taxeringsvärdet komme härvid att vara mindre aktuellt. Vidare borde i så fall även skattskyldigheten för förmögenhet anknytas till nyss berörda tidpunkt. Att hänföra förmögenhetsvärderingen till tidpunkt före beskattningsårets ingång i stället för — såsom för närvarande — till beskattningsårets utgång synes dock vara mindre tillfredsställande.

Med hänsyn till de berörda olägenheterna synes det därför lämpligast att fastighetsskatten (inklusive i landstings- och tingshusmedel ingående fastighetsskatt) i varje fall tills vidare och till dess närmare erfarenheter vunnits av huru det föreslagna uppbördsförfarandet i praktiken verkar, lämnas utanför preliminärskattesystemet.

2) Skilda metoder för beräkning av preliminär skatt.

Uppbördsberedningen föreslår, att preliminär skatt skall i princip utgå för inkomst från samtliga förvärvskällor. (Betänkandet s. 174 och 175.)

Enligt beredningens förslag *alternativ I* skall den preliminära skatten beträffande samtliga förvärvskällor beräknas på grundval av årlig taxering, kompletterad med preliminär taxering.

Enligt *alternativ II* skall preliminärskatten beträffande förvärvskällan tjänst i regel beräknas med ledning av skattetabeller eller efter viss procent av inkomsten (i fråga om undantag från denna regel, se betänkandet s. 228) samt beträffande övriga förvärvskällor (med undantag av tillfällig förvärvsverksamhet) på grundval av taxering i överensstämmelse med vad som föreslagits enligt alternativ I.

*Departements-
chefen.*

Enligt alternativ III skall för sjömän preliminärskatten beträffande förvärvskällan tjänst beräknas med ledning av skattetabeller från och med den 1 januari 1947. Från och med den 1 januari 1949 — då det nya upp-bördssystemet träder i full tillämpning — skall preliminärskatten beräknas på nyssnämnda sätt även i fråga om vissa andra grupper av löntagare, nämligen sådana som äro anställda hos arbetsgivare med flera än tre anställda. Den enligt detta alternativ gjorda begränsningen i fråga om tabellmetodens användning har av praktiska skäl ansetts nödvändig åtminstone under de första åren av det nya systemets fulla tillämpning. För nyssnämnda löntagare skall emellertid preliminärskatten beräknas enligt tabell endast därest löntagarens inkomstförhållanden äro sådana, att en beräkning av nämnda skatt enligt skattetabell kan antagas giva bättre resultat än en beräkning av skatten på grundval av taxering (betänkandet s. 241 och 242). Arbetsgivare med flera än tre anställda skall till lokal skattemyndighet insända förteckning å anställda med uppgift om deras inkomstförhållanden i sådant avseende, som kan tjäna till ledning för bedömande av frågan huruvida preliminärskatten bör beräknas enligt skattetabell eller på grundval av taxering.

Såsom framgår av vad nyss sagts, skilja sig de olika alternativen från varandra i det avseende, varom här är fråga, beträffande sättet för beräkningen av preliminärskatt för inkomst av tjänst.

Alternativ I förordas icke av någon ledamot av beredningen. Alternativ II förordas av beredningens majoritet, landskamreraren Wigert och assessorn Jarnerup, under det att alternativ III förordas av f. d. kammarrättsrådet Sivert.

De olika metoderna för beräkning av preliminär skatt behandlas i betänkandet å s. 212—244, 492—508, 520—522, 524 och 525.

I fråga om vilka förvärvskällor som böra ingå i preliminärskattesystemet uttalar *kammarrätten*, att tillräckliga motiv i och för sig icke föreläge att uttaga preliminär skatt för inkomst av jordbruksfastighet. Den nuvarande eftersläpningen syntes för jordbrukarna kunna betraktas som ett lån av allmänna medel, som vid jordbrukets försäljning finge tagas med i beräkningen på samma sätt som omständigheter, vilka föranledde en minskad köpeskillning. För jordbrukarnas del skulle väl fördelarna av förslagen i huvudsak ligga i den eftergift av skatt, som uppkomme vid övergången till det nya systemet. Från statens synpunkt kunde det svåriligen vara ändamålsenligt att i förskott uttaga skatt, innan ännu inkomstens belopp kunde med någon grad av säkerhet beräknas. I viss mån torde samma omdöme gälla beträffande rörelseidkare. Här föreläge dock ingen säkerhet för att näringsidkaren erhöle något engångsbelopp vid inkomstens upphörande, och ur det allmännas synpunkt skulle det måhända innebära en fördel att på ett tidigare stadium erhålla skatt för en mängd företag, som påbörjades utan tillräckliga förutsättningar för fortsatt existens. Sistnämnda fördel borde emellertid icke överskattas, då t. ex. preliminära deklarationer för nystartade rörelser säkerligen komme att upptaga mycket försiktigt beräknade belopp.

Den föreslagna reformens existensberättigande låge tydligen inom löntagarnas område, och det vore också dessa som i betänkandet tilldroge sig huvudintresset. Jordbrukare och rörelseidkare syntes hava inordnats i förslaget på grund av svårigheten att skilja de olika kategorierna åt. Vad rörelseidkare beträffade hade jämväl kammarrätten tidigare anslutit sig till den uppfattningen, att en källskatt för löntagare måste trots vissa olägenheter medföra en preliminär skatt jämväl för rörelseidkare. Huruvida samma omdöme kunde utsträckas till jordbrukare förefölle fortfarande tvivelaktigt. Då emellertid jordbrukarna säkerligen skulle finna det orättvist, om övergångstidens fördelar icke komme jämväl dem till godo, hade kammarrätten stannat för den uppfattningen, att om reformen genomfördes densamma på sätt uppbördsberedningen föreslagit borde omfatta samtliga skattskyldiga.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län samt Västergötlands och norra Hallands handelskammare anse däremot, att uppbördsreformen till en början borde begränsas att avse endast inkomst av tjänst. Efter att hava berört de lokala skattemyndigheternas stora arbetsbörda, särskilt under senare delen av året, anför länsstyrelsen vidare:

Berörda arbetsförhållanden ha gett länsstyrelsen anledning att överväga om och i vad mån lättnad skulle kunna åstadkommas under denna synnerligen arbetstungda period. Närmast ligger då utvägen att låta preliminär skatt utgå endast i förvärvskällan inkomst av tjänst och lämna de övriga förvärvskällorna — åtminstone för närvarande — utanför preliminärbeskattningen. De av uppbördsberedningen (s. 175) anförda skälen mot en sådan differentiering kunna visserligen ge anledning till betänksamhet. Å andra sidan får icke förbises, att i England sådan skatt uttages huvudsakligen i fråga om inkomst av tjänst. Skulle erfarenheterna från sistnämnda land visa sig gynnsamma — uppgifter i dagspressen motsäga icke detta antagande — borde enligt länsstyrelsens mening tagas under omprövning en begränsning av uppbördsreformen i denna del, vilket emellertid icke borde hindra en fortsatt utbyggnad längre fram när bättre överblick kan erhållas om verkningarna av reformen. Härigenom vunnas även den fördelen, att uppbördsorganisationen finge åtminstone i detta hänseende utvecklas efter hand och successivt växa fram. Till en början finge arbetet inriktas på den ojämförligt viktigaste uppgiften, nämligen att förhindra eftersläpning av skatt för tjänsteinkomster, och alla ansträngningar koncentreras på lösandet av denna för de skattskyldiga och det allmänna så vitala fråga. Beträffande de övriga förvärvskällorna torde — något som uppbördsberedningen även framhållit i fråga om förmögenhetsskatten — finnas större utsikt att utfå debiterade belopp, varför riskerna för skatteförluster här torde vara jämförelsevis små. Genom fördelning av uppbörden på tolv terminer bliva för övrigt även dessa skattskyldiga delaktiga av en förmån, som får antagas medföra större möjlighet att ordentligt fullgöra betalningsskyldigheten. Bland näringsidkare och andra utövare av rörelse vinner därjämte den uppfattningen alltmer insteg, att i bokslutet skall reserveras medel för kommande skatter och den löpande rörelsen sålunda belastas med därå belöpande skatter, vilka åtgärder i sin mån bidragit till att åstadkomma en jämn och regelbunden skattebetalning. Här bör även erinras om att preliminär skatt å inkomst från förvärvskällorna jordbruksfastighet, annan fastighet och rörelse är avsedd att beräknas på grundval av den taxering, som verkställts året näst före inkomståret. Denna taxering återspeglar emellertid icke de verkliga inkomstförhållandena under det kom-

mande inkomståret, under vilket preliminärskatten utgår. Även om möjlighet beretts att genom preliminär deklaration och taxering vinna anknytning till det nya inkomstläget, är det dock i nämnda förvärvskällor särskilt vanskligt att vid en tidpunkt, som ligger före inkomståret beräkna den blivande inkomsten, som vad angår rörelse är beroende av så variabla faktorer som prisförändringar, lagervärdering och avskrivningar, samt för jordbrukets del sammanhänger med oberäknelig väderlek, skörderesultat m. m. Det måste framhållas, att inskränkning av preliminärbeskattningen till att avse endast tjänsteinkomst otvivelaktigt skulle föranleda arbetslättnad jämväl därutinnan, att antalet jämningsfall bleve avsevärt reducerat.

Handelskammaren i Karlstad ifrågasätter, huruvida icke omläggningen av uppbördsförfarandet kunde begränsas till att gälla allenast fysiska personer.

Uppbördsberedningens förslag att preliminärskatt icke skall uttagas efter viss procentsats å inkomst av kapital har i allmänhet icke mött någon erinran i de angivna yttrandena.

Riksräkenskapsverket framhåller de betydande olägenheter, som skulle vara förenade med en sådan anordning. Framförallt vore det påfallande, att man genom en efter fix procent uttagen statsskatt å aktieutdelningar samt räntor å obligationer och banktillgodohavande m. m. icke ernådde någon som helst anpassning efter skatteprogressiviteten.

Bank- och fondinspektionen erinrar om att inspektionen för sin del tidigare avstyrkt införandet av källskatt å kapitalinkomst i vidare omfattning än som för närvarande gällde enligt förordningen om kupongskatt. Den nu verkställda utredningen torde ha bekräftat, att en dylik beskattning skulle medföra större olägenheter än fördelar.

Styrelsen för svenska sparbanksföreningen uttalar sin tillfredsställelse över att det föreslagna uppbördsförfarandet icke inkluderade skatt vid källan med avseende å sparbankernas motboksräkningar. En årlig granskning med skatteavdrag på sparbankernas för närvarande ca 4 miljoner konton skulle medföra en oproportionerlig arbetsbörda.

Några myndigheter anse emellertid, att inkomst av kapital borde bliva föremål för källbeskattning. Denna ståndpunkt intages av *lönestyrelsen i Örebro län*, *magistraten och drätselkammaren i Norrköping* samt *drätselkamrarna i Västerås och Köping*.

De olika alternativen i fråga om beräkning av preliminär skatt för inkomst av tjänst tillstyrkas, alternativ I i 5 yttranden, alternativ II i 215 yttranden och alternativ III i 50 yttranden. Av de gjorda uttalandena i denna fråga må följande här återgivas.

Magistraten i Göteborg, som åberopar ett av *mantalsdirektören i staden* avgivet yttrande, förklarar sig, om ock med tvekan, icke böra avstyrka att det med alternativ I betecknade förslaget lades till grund för lagstiftning i ämnet. Om en arbetsgivare på grund av förbiseende, påtryckning från arbetstagaren eller annan anledning innehållit för lågt belopp eller underlåtit att innehålla något belopp för betalning av arbetstagarens skatt, vore han

skyldig att själv betala felande belopp, därest arbetstagaren icke ägde förmåga därtill. Vid tillämpning av alternativ II och III riskerade sålunda samtliga arbetsgivare att få betala arbetstagares utskylder. Samma risk föreläge även för arbetsgivare vid tillämpning av alternativ I. Risken vore dock avsevärt mindre i sistnämnda fall. Enligt alternativ I hade nämligen arbetsgivaren i sin hand en debetsedel, varå med siffror funnes angivet det belopp, som skulle innehållas och inbetalas. Vidare behövde arbetsgivaren i detta fall icke oroa sig härför under längre tid än högst några månader, då nämligen restföring av den ej inbetalda preliminärskatten skedde månad för månad och indrivningsförfarandet därefter omedelbart vidtog. Enligt alternativ II och III däremot komme felaktigheten såsom regel icke att upptäckas förrän två å tre år efter tiden för försummelsen. Vidare hade arbetsgivaren enligt alternativ II och III att själv med ledning av tabeller beräkna det belopp, som skulle innehållas och inbetalas, under det att han enligt alternativ I hade att innehålla av myndighet fastställt belopp. Vid tillämpning av alternativ II och III komme med all sannolikhet ett utomordentligt stort antal arbetsgivare att sätta sig i förbindelse med vederbörande skattemyndighet för erhållande av närmare upplysningar beträffande uträkningen av det belopp, som enligt skattetabellen skulle innehållas. För den händelse de därvid lämnade upplysningarna skedde på telefon, vid personligt besök eller överhuvud taget på sådant sätt, att vederbörande tjänsteman icke hade bevis för att han lämnat riktiga uppgifter, komme i det fall, att arbetsgivaren missuppfattat tjänstemannen och på den grund icke innehållit belopp eller innehållit för lågt belopp, den förbittring, som arbetsgivaren komme att känna då han något eller några år senare bleve avfordrad resterande beloppet på grund av arbetstagarens betalningsoförmåga, att gå ut över tjänstemannen. Tjänstemannen hade i detta fall ingen möjlighet att visa, att han lämnat riktiga uppgifter; det vore därjämte att förvänta, att i något sådant fall arbetsgivaren påtalade förhållandet i pressen. Om så skulle ske, skulle vederbörande tjänsteman få över sig ytterligare en hel del mindre nogräknade arbetsgivare, som kanske avsiktligt underlåtit att innehålla skattebelopp och nu såge en möjlighet att kasta ansvaret på annan person. Skulle alternativ II eller III genomföras, borde i varje fall föreskrifter lämnas till förebyggande av sådana kontroverser. Man skulle därvid kunna tänka sig möjligheten av att vid förfrågan på telefon lämna vederbörande skriftligt svar samt att vid förfrågan vid personligt besök lämna svaret genom förstreckning av tillämplig del av skattetabellen med signering. Ett sådant förfarande komme visserligen att medföra merarbete men borde dock ske ur allmän trygghetssynpunkt och för undvikande av missförstånd. Nämnda erinringar jämte de anmärkningar, som Sivert i sin reservation framställt mot alternativ II, vore var för sig synnerligen allvarliga och tillsammanantagna utav den beskaffenhet, att intet av dessa alternativ kunde förordas. Bestämmelserna angående den preliminära skatten enligt alternativ I vore av sådan beskaffenhet, att envar skattskyldig kunde få preliminär skatt sig åsatt med i det närmaste det belopp, till vilket den slutliga skatten komme att uppgå, under förutsättning att han väl be-

gagnade sig av de möjligheter härtill, som finnes enligt förslaget, vilket givetvis vore av utomordentligt stort värde. Vidare komme debiteringen och indrivningen av preliminärskatten enligt alternativ I att bli likformig för samtliga skattskyldiga, vilket jämväl vore i hög grad värdefullt. Detta alternativ vore också i övrigt av den beskaffenheten, att det kunde läggas till grund för lagstiftning. Ett genomförande av detsamma komme visserligen att medföra stora kostnader, vilka säkerligen avsevärt komme att överstiga de kostnader, som beredningen räknat med vid genomförande av alternativ II. De kostnader för det allmänna, som genomförandet av alternativ II i verkligheten skulle medföra, komme emellertid icke att bli mindre än kostnaderna för genomförandet av alternativ I. I sistnämnda fallet komme nämligen kommunikationen med allmänheten att inskränka sig till frågor om preliminärskattens belopp och jämkningar i detsamma. Vid genomförandet av alternativ II komme härtill en synnerligen omfattande upplysningsverksamhet för de lokala skattemyndigheterna vid tillämpning av skattetabeller och procent-satser. Även om emellertid kostnaderna för det allmänna skulle bli mindre enligt alternativ II än enligt alternativ I borde bringas i erinran, att i varje fall totalkostnaderna enligt alternativ II bleve större än enligt alternativ I. I förra fallet toges nämligen arbetsgivarnas medverkan i anspråk i helt annan omfattning än i det senare, i följd varav arbetsgivarnas kostnader enligt alternativ II avsevärt överstege deras kostnader enligt alternativ I.

Handelskammaren i Karlstad förordar likaledes en omläggning av uppbördsförfarandet närmast i överensstämmelse med alternativ I. Ur synpunkten av enhetlighet och enkelhet syntes detta förslag vara att föredraga. Då inkomsten varierade mindre år från år för löntagarna än för andra skattskyldiga, borde det ligga i sakens natur, att om preliminär debitering ansåges möjlig att tillämpa för andra skattskyldiga än löntagare detta system även kunde användas för löntagarna i den omfattning så ansåges erforderligt, helst som de preliminära deklarationerna och jämkningsärendena för löntagarnas del bleve väsentligt enklare än för andra skattskyldiga. En avgjord fördel med skatteuttag på grundval av preliminär debitering syntes även vara, att massrestitutioner vid tillämpning av detta system utan svårigheter kunde undvikas.

Alternativ I tillstyrkes därjämte av *tre kommunala myndigheter*.

Riksräkenskapsverket tillstyrker alternativ II med motivering, att detta alternativ kännetecknades av större konsekvens ur uppbördssynpunkt. Det syntes därjämte ägnat att garantera större effektivitet i skatteuppbörden än alternativ III. Alternativ I syntes hava övervägande teoretiskt intresse.

Socialstyrelsen anför:

I valet mellan de tre alternativa förslag, som framställas i betänkandet, finner styrelsen, i likhet med beredningens majoritet, alternativ II vara att föredraga. Samtliga alternativ förutsätta arbetsgivarnas medverkan vid uppbörden i fråga om löntagare. Har man en gång accepterat denna förutsättning, synes det emellertid vara klart, att uppbördssystemet blir mest tillfredsställande, om den preliminära skatten för inkomst av tjänst som regel

beräknas med ledning av skattetabell eller med viss procent av inkomsten, på sätt som har föreslagits i alternativ II. Skatten kan därmed bäst anpassas efter inkomstens skiftningar, vilket möjliggör en bättre överensstämmelse mellan den preliminära och den slutliga skatten. Alternativ III, som har förordats av en av beredningens ledamöter, vill i avsevärd mån begränsa tabellmetodens tillämpning med hänsyn till de svårigheter, som möta i vissa fall. Den uppdelning av arbetsgivarna i skilda kategorier, som detta alternativ förutsätter, kan dock enligt styrelsens mening icke anses lycklig. Anordningen skulle innebära alltför stora praktiska olägenheter för löntagarna vid övergång från en skatteberäkningsmetod till en annan i samband med ombyte av arbetsgivare. Alternativ II synes äga en avgjord fördel därutinnan att det anvisar ett mera enhetligt förfaringssätt vid den preliminära skattens beräkning.

Att alternativ II å andra sidan har sina särskilda och delvis ofrånkomliga olägenheter, lär icke kunna bestridas. Endast den praktiska tillämpningen kan ge ett fullt klargörande besked i fråga om dessa bristfälligheters storleksordning och betydelse. Den vunna erfarenheten kan också, som ovan antytts, giva anvisningar om möjligheter till förbättringar.

Socialstyrelsen framhåller vidare, att säsongarbetarnas arbetsförhållanden erbjöde särskilda svårigheter för en preliminär beräkning av skatten med ledning av skattetabeller. Behandlingen av detta spörsmål finge anses vara en av de svaga punkterna i alternativ II. På goda grunder avvisades visserligen i betänkandet de speciella metoder för uträkning av säsongarbetarnas preliminära skatter, som förordats i tidigare utredningar av Sandström och Laurin. Socialstyrelsen hade också i avgivna utlåtanden belyst metodernas otillräcklighet och framhållit, att uppbördsreformens värde för de i Sverige mycket omfattande säsongarbetargrupperna därmed äventyrades. I det nu framlagda förslaget hade man däremot helt och hållet avstått från att ta någon särskild hänsyn till säsongarbetarnas speciella förhållanden, vilket icke heller kunde anses som en god lösning. Preliminär skatt skulle sålunda för dessa arbetare som för andra beräknas med ledning av skattetablerna utan att det alls beaktades, att tabellmetoden förutsatte, att den för viss period utgående inkomsten uppbures lika under hela året, och att denna förutsättning icke gällde beträffande säsongarbetare. Det antyddes i betänkandet, att preliminärskatten på så sätt kunde bli för högt beräknad för säsongarbetarnas del men det hänvisades till att vederbörande då hade möjlighet att få jämkning i skatten. Uppenbarligen skulle emellertid en sådan procedur behöva påfordras som regel i dessa fall. Det ville synas, som om beredningens majoritet alltför mycket hade underskattat räckvidden och betydelsen av det föreliggande speciella skatteproblemet. Det måste anses vara en allvarlig brist hos det här berörda systemet, att den från början beräknade preliminära skatten regelbundet skulle behöva jämkas beträffande säsongarbetarna. De i förslagets 3 § sista stycket nämnda »särskilda omständigheter», som kunde föranleda, att preliminär skatt icke skulle beräknas enligt tabellmetoden utan i stället kunde debiteras av myndighet på grundval av förut verkställd taxering av årsinkomsten, hade icke i förslaget avsetts skola inbegripa säsongarbetarnas fall. Detta framginge av anvisningarna beträffande denna bestäm-

melses tillämpning. Enligt styrelsens mening vore det likväl synnerligen väl på sin plats, att det uttryckligen angåves, att den här anvisade möjligheten att få den preliminära skatten beräknad och uttagen på annat sätt än det vanliga, när så kunde anses påkallat av särskilda omständigheter, skulle kunna utnyttjas även för säsongarbetarnas vidkommande.

Lantbruksstyrelsen uttalar, att styrelsen i tidigare utlåtanden angående framkomna förslag till källbeskattning synnerligen starkt framhållit de svårigheter, som mötte för de mindre jordbrukarna att i praktiken tillämpa ett löneavdragssystem med tillhjälp av skattetabeller. Enligt styrelsens då uttalade uppfattning måste dessa svårigheter bli så stora, att de icke helt kunde överkommas, utan att sålunda tillämpningen av ett dylikt system måste bli i avsevärd grad haltande. Styrelsen anför vidare:

Med sålunda antydda utgångspunkt för sitt bedömande av förslagen skulle det nu givetvis vara naturligt, att styrelsen här förordade det som alternativ III betecknade förslaget, enligt vilket de mindre jordbrukarna skulle verkställa skatteavdragen enligt företedd skattesedel, vari skattens belopp upptagits efter föregående preliminär taxering och debitering av lokal skattemyndighet. Någon svårighet eller tvekan i fråga om skatteavdragens storlek behöver här icke förekomma. Å andra sidan må emellertid anföras, att källbeskattningens idé är väsentligt mindre framträdande i alternativ III än i alternativ II, där för löntagarnas vidkommande den preliminära skatten smidigt anpassar sig efter den verkliga inkomsten. Framhållas må även, att det utav uppbördsberedningens majoritet förordade avdragssystemet med tillhjälp av skattetabeller enligt alternativ II har att uppvisa en del påtagliga förbättringar i förhållande till tidigare framkomna dylika förslag. Sålunda hava vissa korttidsanställda arbetstagare helt undantagits från avdragssystemets tillämpning. Säsongarbetarna skola vid skatteavdragen behandlas såsom andra anställda, något som sannolikt visserligen blir till nackdel för säsongarbetarna själva, men som i allt fall underlättar för arbetsgivarna tillämpningen av skattetabellerna. Vidare skall förekommande naturaförmåners värde fastställas enhetligt av Kungl. Maj:t, varom upplysning skall lämnas på skattetabellerna. Dessa skola därjämte innehålla nödiga och utförliga anvisningar för skattetabellernas användande. Här antydda förbättringar i systemet torde bli till stor nytta för arbetsgivare i allmänhet och särskilt för de mindre jordbrukarna, som i stor utsträckning använda sig just av tillfälliga arbetare och säsongarbetare. Vid det mindre jordbruket förekomma även naturaförmåner allmänt för de anställda. I detta sammanhang må anmärkas, att det s. k. stataresystemet visserligen numera upphört enligt senaste kollektivavtal inom jordbruket, men att detta förhållande icke i någon högre grad berör det mindre jordbruket, där arbetare i husbondes kost fortfarande allmänt torde förekomma.

I korthet kan sålunda sägas, att ett källbeskattningssystem, utformat enligt alternativ III, garanterar den största säkerheten vid tillämpningen, under det att alternativ II visserligen kan förväntas medföra stora svårigheter vid tillämpningen, men i allt fall kan anses innebära en mera verklig källbeskattning.

Såvitt lantbruksstyrelsen kan förstå, vore det lämpligaste tillvägagångssättet för genomförande av en källbeskattningsreform att till en början införa ett system enligt alternativ III och låta detta så småningom utbyggas med en alltmer utsträckt tillämpning av skattetabeller enligt alternativ II. Uppbördsberedningen har varit inne på denna tanke men avvisar densamma på

grund därav, att alternativ III skulle nödvändiggöra en betydligt mera omfattande beskattningsorganisation än alternativ II och att det sedermera skulle uppstå svårigheter att skära ned denna organisation, i den mån övergång skedde till alternativ II. Någon utredning angående skatteorganisationens storlek för genomförande av alternativ III har icke lämnats av beredningen, och det är därför svårt att bedöma hållbarheten av beredningens motiv för denna dess ståndpunkt.

Vid övervägande av de skäl, som tala för och emot de båda nu diskuterade alternativen — alternativ I torde utan vidare kunna lämnas åsido — har lantbruksstyrelsen, om ock med största tvekan, ansett sig böra giva företräde för alternativ II. Lantbruksstyrelsen vill emellertid härvid med största eftertryck framhålla, att svårigheter under de första åren med stor säkerhet kunna förväntas komma att uppstå för de mindre jordbrukarna att tilllämpa skattetabellerna på rätt sätt och att det är nödvändigt, att skattemyndigheterna visa förståelse för dessa svårigheter och i förekommande fall med lämpor söka åstadkomma rättelse, där felaktighet av okunnighet begåtts. Lantbruksstyrelsen måste också förutsätta, att skattemyndigheterna skola bedriva en intensiv upplysningsverksamhet särskilt bland de mindre jordbrukarna för spridande av kännedom om systemets rätta användning samt att även jordbrukets organisationer — såsom jämväl riksförbundet landsbygdens folk utlovat — så långt möjligt skola medverka vid denna upplysningsverksamhet.

Överståthållarämbetet yttrar, att alternativ I icke syntes böra genomföras med hänsyn till dels det krävande merarbete, vilket därigenom skulle åläggas vederbörande myndigheter, och dels den mångfald av jämkningar i debiterade skattebelopp, som skulle påkallas framför allt i tider av växlande konjunkturer. Jämväl alternativ III syntes icke böra förordas. Under de två första åren skulle detta alternativ medföra samma olägenheter, som kommit beredningen i dess helhet att förkasta alternativ I. Under tiden därefter skulle uppenbarligen avsevärda olägenheter uppkomma vid en arbetstagares övergång från arbetsgivare med flera än tre arbetstagare till annan arbetsgivare. Dessutom skulle beträffande alla arbetstagare, för vilka skatten debiterats med ledning av en två år tidigare havd inkomst, alla de olägenheter alltjämt kvarstå, som föreläge enligt alternativ I.

Alternativ II erbjöde däremot i jämförelse med övriga alternativ betydande fördelar och innebure ett aktningvärt försök att med tillgodogörande av praktisk erfarenhet från hithörande områden söka vinna ett uppbörds-system, vilket skulle verka så litet betungande som möjligt såväl för beskattningsmyndigheterna som för vederbörande skattskyldiga. Ämbetet förordade därför, att alternativ II — efter överarbetning i olika avseenden — lades till grund för lagstiftning i ämnet.

Även *uppbördsintendenten* och *taxeringsintendenten hos överståthållarämbetet* förordade alternativ II.

Länsstyrelsen i Stockholms län uttalar, att länsstyrelsen funne ett genomförande av alternativ III ägnat att ingiva starka betänkligheter. Såsom majoriteten framhållit, komme det nämligen icke att bliva ovanligt, att en person med tabelldebetsedel (skattekort) flyttade till en mindre arbetsgivare, som icke skulle verkställa löneavdrag enligt tabell. I alla dessa fall måste den

skattskyldige vid arbetsbyte anmäla detta till skattemyndigheten för att få ny debetsedel. För dessa flyttningar förutsattes också viss övervakning från skattemyndigheten, kombinerad med anmälningsskyldighet för arbetsgivaren. Vidare borde framhållas, att en enhetlig linje beträffande löntagargruppen avsevärt förenklade och förbilligade debiteringsarbetet och minskade jämningsfrekvensen. Skulle däremot två olika system komma till användning, ökades behovet av statligt anställda arbetskrafter. För arbetsgivaren skulle i detta fall uppkomma skyldighet att i viss mån undersöka de anställdas inkomster utom tjänsten; detta bleve erforderligt för bedömande av huruvida de skulle upptagas å tabellförteckningen eller ej. Med hänsyn till berörda föga tilltalande konsekvenser av alternativ III framstode det som synnerligen önskvärt, att tabellsystemet vunne tillämpning överlag. Även om det särskilt under övergångstiden skulle för de mindre arbetsgivarna ställa sig besvärligt att använda skattetabeller, torde därmed förenade svårigheter emellertid få anses utgöra ett nödtvunget ont för beredande av likformighet och rättvisa. Länsstyrelsen biträdde sålunda beträffande denna huvudfråga majoritetsförslaget. Därest det emellertid skulle visa sig ofrånkomligt att på denna punkt söka mildra olägenheterna av alternativ II, förordade länsstyrelsen, att en lösning eftersträvades, som icke innebure en kategoriklyvning inom löntagargruppen. För att minska arbetsgivarens betalningsansvar för anställdas skatter, kunde exempelvis föreskrivas begränsning av den tid, inom vilken åtgärd för efterhandskrav å icke innehållen tabellskatt måste ske. Vad åter beträffade preliminärskattens uttagande i hemmen, såvitt anginge hembiträdeskåren m. fl., skulle det måhända kunna innebära en framkomlig väg, att i dessa fall alltid låta tabellskatten ersättas av fastställda procent-satser. Även ett dylikt system skulle emellertid sannolikt visa sig behäftat med olägenheter. För hembiträdenas del måste tabellsystemet, som reducerade jämningsfrekvensen till minsta möjliga omfattning, ställa sig lämpligast. I längden torde även hembiträdenas arbetsgivare vara mest betjänta härav. Vad slutligen anginge möjligheten att under övergångstiden företaga en tudelning av löntagargruppen i avvaktan å närmare erfarenheter av de olika systemens verkningar, ville länsstyrelsen ifrågasätta lämpligheten av en sådan anordning. Det nya uppbördsförfarandet erbjöde så stora svårigheter ändå; om skattskyldiga och arbetsgivare skulle nödgas växla system efter någon tid, bleve irritationen häröver säkerligen stor.

Länsstyrelsen i Uppsala län yttrar, att vid valet av alternativ särskild vikt borde fästas vid önskemålet, att den preliminära skatten så mycket som möjligt anslöte sig till den slutliga skatt, som komme att påföras efter verkställd taxering. Ur denna synpunkt vore alternativ I mindre lyckligt. Ett omfattande jämningsförfarande skulle bliva nödvändigt och kräva en synnerligen vidlyftig organisation beträffande såväl den lokala skattemyndigheten som länsstyrelserna. Detta alternativ skulle därför föra med sig ojämförligt högre omkostnader än de båda andra alternativen. Enligt alternativ III utgjorde debitering av preliminärskatten det primära. Tabellskatt skulle förekomma endast beträffande vissa löntagare. Även detta alternativ komme där-

för att förorsaka framställningar om jämkningar i preliminärskatten i stor utsträckning. Den svagaste punkten i förslaget ansåge länsstyrelsen dock vara att enligt beräkning endast två tredjedelar av samtliga arbetstagare skulle komma att få sin preliminärskatt beräknad enligt skattetabell. Såsom skäl för att endast arbetsgivare med mer än tre arbetstagare skulle åläggas beräkna skatten enligt skattetabell, hade anförts, att endast sådana arbetsgivare kunde antagas vara kompetenta att verkställa uträkningen av sådan skatt. Länsstyrelsen delade icke helt denna uppfattning. Det svenska folket hade under krigsåren lärt sig handskas med officiella uppgifter på ett helt annat sätt än tidigare och hade härigenom förvärvat en viss vana vid arbete av hithörande slag. Undantag förekomme givetvis. Till hjälp för sådana, som icke kunde gå i land med uppgiften, hade länsstyrelsen tänkt sig, att inom varje kommun skulle finnas tillgång till sakkunnig hjälp med skattetabellens användning. De arbetstagare, som icke finge sin skatt beräknad enligt tabell, skulle bliva orättvist behandlade, enär det måste anses vara en given fördel för de skattskyldiga att få erlägga skatten enligt tabell. Även alternativ III komme att medföra höga organisationskostnader med hänsyn till att antalet jämkningsfall komme att bliva mycket stort. Alternativ II finge anses utgöra en godtagbar lösning av frågan, ehuru även detta alternativ vore behäftat med vissa brister, särskilt i tekniskt hänseende. Det syntes likväl vara såväl vid tidigare utredningar framkomna förslag som beredningens alternativ I och III betydligt överlägset, och då skatteuppbördsfrågan förmenades icke längre kunna vänta på sin lösning, ansåge länsstyrelsen, att nämnda förslag borde kunna läggas till grund för lagstiftning i ämnet. De brister, som vidlåde de båda andra alternativen, hade beredningen i möjligaste mån sökt avlägsna.

Länsstyrelsen i Östergötlands län finner obestriddigt, att både alternativ II och alternativ III vore förenade med icke oväsentliga fördelar och nackdelar. Intetdera alternativet ginge fritt från befogade anmärkningar och brister, som icke syntes kunna på enkelt sätt avlägsnas. Av praktiska skäl funne länsstyrelsen sig emellertid böra giva alternativ II företräde framför alternativ III. Beredningen förutsatte för genomförande av alternativ II en ökning av antalet fögderier och häradsskrivare i landet med 46. Det sålunda föreslagna antalet nya tjänster kunde säkerligen icke nedbringas. Det motsvarade ett genomsnittligt invånareantal per fögderi av 30 000, vilket snarare torde överstiga än understiga optimum. Häradsskrivarekåren rekryterades huvudsakligen bland förtjänta landskontorister och därjämte bland länsstyrelsernas jurister. För uppbördsreformens genomförande enligt beredningens förslag förutsattes vidare inrättande av 24 nya länsassessorstjänster. Det insåges lätt att för sådana massbefordringar måste tagas i anspråk snart sagt allt vad länsstyrelserna hade till finnandes av erfarna och dugliga krafter på uppbördsväsendets område. Skulle alternativ III genomföras måste med hänsyn till ökning av jämkningsfrekvensen och av häradsskrivarnas debiteringsåligganden fögderierna göras än mindre, varigenom häradsskrivarnas antal måste ytterligare ökas, sannolikt med 20—25. Länsstyrelsen hyste allvarliga

farhågor för att de personer, som kunde komma i fråga vid tillsättande av dessa senare tjänster, icke kunde förväntas hålla måttet i fråga om kunskaper, praktisk erfarenhet och allmän lämplighet. Dessa olägenheter skulle bli ännu mera framträdande enligt alternativ I, som skulle kräva ännu flera fögderier och häradskrivare.

Länsstyrelsen i Kristianstads län, som likaledes tillstyrker ett uppbördsförfarande i huvudsaklig överensstämmelse med beredningens förslag alternativ II, uttalar att vad beträffade alternativ III länsstyrelsen funne regeln om särskiljande av för löneavdragens verkställande kompetenta och mindre kompetenta arbetsgivare mindre tilltalande. Härtill komme att alternativ III nödvändiggjorde mera debiteringsarbete och liksom alternativ I erfordrade större personal för jämningsbesluten än alternativ II.

Länsstyrelsen i Jämtlands län, som förordar alternativ II, anser dock, att preliminärskatt för säsongarbetare borde utgå enligt debitering. Härigenom komme visserligen de lokala skattemyndigheternas arbete med debitering att ökas men å andra sidan kunde det antagas, att antalet jämningsansökningar bleve betydligt färre. Till ledning för debiteringsförrättarna borde taxeringsnämnderna i inkomstlängden angiva de löntagare, som endast åtnjutit inkomst av säsongarbete.

Ytterligare *sexton länsstyrelser, svenska landstingsförbundets styrelse, tjugogo landstings förvaltningsutskott och fem hushållningssällskaps förvaltningsutskott* hava — i en del fall dock med viss tvekan — förordat alternativ II.

Av de kommunala remissinstanserna uttalar *svenska stadsförbundets styrelse*, att övervägande skäl talade för en lösning i huvudsaklig överensstämmelse med alternativ II. Dock syntes vissa av de i reservationen anförda invändningarna mot detta alternativ kräva beaktande. Styrelsen ville särskilt fästa uppmärksamheten på den invändningen, att tabellsystemet, som ju enligt alternativ II förordats till vidsträckt användning, lätt kunde komma att medföra, att skatt av en inkomsttagare visst år icke bleve uttagen och att därför dubbel skattebelastning kunde inträffa för honom påföljande år. Det syntes ofrånkomligt att man på ett eller annat sätt sökte gardera sig mot sådana konsekvenser.

Styrelsen för svenska landskommunernas förbund förklarar, att valet mellan de olika alternativen vore synnerligen svårt. Styrelsen hade dock främst med hänsyn till att alternativ II syntes öppna större möjligheter att uttaga skatt i samband med inkomstförvärvet från s. k. lösarbetare, d. v. s. just den kategori av skattebetalare beträffande vilken det nuvarande uppbördssystemet visat sig mest bristfälligt, stannat vid att förordat detta alternativ.

Stadskollegiet i Stockholm ansluter sig i förevarande fråga till ett av *drättsel-nämnden i staden* avgivet yttrande, vari nämnden anför:

I frågan om själva förfarandet, när skatten skall uttagas samtidigt med inkomstförvärvet, måste man efter att ha tagit del av argumenten för och emot de alternativa förslag, som beredningen på denna punkt framlagt, ställa sig synnerligen tveksam. Principiellt sett får väl tabellmetoden anses vara den riktigaste, eftersom man där verkligen anknyter till den aktuella inkomsten.

Den ställer emellertid relativt stora krav på arbetsgivarna, vilka åtminstone de minsta av dessa måhända få svårt att uppfylla. Den kommer därför att kräva ett betydande arbete med handledning och kontroll särskilt under den första tiden. Den alternativa metoden med preliminär debitering på grundval av senaste kända taxering torde emellertid kräva snarast än mera administrationsarbete dels med debiteringen, dels med jämkningar, eftersom det får förutsättas, att den verkliga inkomsten i ett relativt stort antal fall kommer att väsentligt avvika från den, på vilken preliminärskatten debiterats. Den kombination av metoderna med i första hand övervägande debitering och successiv övergång därefter till tabellskatt — dock endast för de större arbetsgivarna — som utgör beredningens alternativ III och förordats av en av de sakkunniga, ter sig ur dessa synpunkter åtminstone vid första påseendet ganska tilltalande, särskilt om man tror, att arbetsgivare med högst tre anställda icke kunna klara tabellavdragen. Å andra sidan framträda bestämda olägenheter med systemet, när en person övergår från anställning hos en arbetsgivare med flera än tre anställda till annan arbetsgivare. Det vill därför förfalla drätselnämnden som om man trots allt bör taga steget så långt ut som det är möjligt, d. v. s. tillämpa tabellmetoden så långt som denna låter sig användas. Drätselnämnden vill alltså, om än med viss tvekan, förorda det av beredningens majoritet föreslagna alternativ II.

Magistraten i Gävle förordar i huvudsak det såsom alternativ II betecknade förslaget. Vad uppbördsberedningens majoritet anfört till förmån för detta alternativ kunde magistraten i allt väsentligt biträda. Vad som främst talade till förmån för alternativ II vore tabellskattens större smidighet, varigenom växlingarna i inkomsten kunde följas och jämkningsfrekvensen nedbringas. Påståendet från reservantens sida att det för arbetsgivaren skulle vara besvärligare att verkställa löneavdrag enligt tabell än med ledning av debetse-del, syntes magistraten betydligt överdrivet. Ej heller kunde magistraten dela reservantens uppfattning, att arbetsgivarens kompetens att göra löneavdrag efter tabell skulle vara beroende av antalet hos honom anställda. Arbetsgivarens förmåga att handskas med skattetabellerna måste vara avhängig av helt andra faktorer än antalet arbetare.

Kronokassören i Karlstad finner alternativ II vara det lämpligaste att genomföra. Alternativ I måste, såsom de sakkunniga framhållit, förkastas av organisatoriska skäl. Redan av samma orsak måste man ställa sig synnerligen tveksam beträffande alternativ III. Liksom alternativ I förutsatte alternativ III, att preliminärskatten utom beträffande ett fåtal arbetstagare debiterades före uttagandet, dock endast under viss övergångstid, för att så småningom i flertalet fall uttagas med ledning av skattetabeller. De svårigheter, som man beträffande alternativ I hesiterade inför, skulle man sålunda få just under övergångstiden, då organisationen komme att bli pressad till bristningsgränsen. Detta vore icke tillrådligt. Ett av huvudargumenten till förmån för alternativ III vore, att man enligt detta från skyldighet att avdraga skatt enligt tabell komme att undantaga arbetsgivare, vilka antoges icke vara kompetenta att medverka i ett system med sådana avdrag. Sedan systemet kommit i fullt tillämpning skulle från denna skyldighet undantagas arbetsgivare med högst tre anställda. Man presumerade sålunda helt enkelt, att dessa s. k. mindre arbetsgivare skulle vara i detta hänseende mindre skickade för uppgif-

ten än andra, en diskvalifikation, som syntes sakna fog. Det funnes inga som helst garantier för att den arbetsgivare, som hade mer än tre anställda, skulle vara mera kompetent än andra att fullgöra sina uppgifter enligt det föreslagna uppbördssystemet. Och att inkompetensförklara alla arbetsgivare med endast en, två eller tre arbetstagare kunde icke vara riktigt. Enbart den omständigheten att en person hade ett fåtal anställda borde tvärt emot att göra honom olämplig som »uppbördsman» göra honom så mycket mera lämplig som han endast finge ett fåtal fall med olika tabeller att syssla med och endast ett i de flesta fall ringa ekonomiskt ansvar. Själva avdragssystemet syntes icke bliva svårare än att den, som en gång dragit av skatt och redovisat densamma, därmed också torde hava lärt sig saken. Att det komme att möta svårigheter under första tiden gällde här lika väl som i fråga om organisationen, men dessa svårigheter borde vara av snart övergående natur. Givetvis komme ganska stora krav att till en början ställas på de lokala skattemyndigheternas upplysningstjänst, men upplysningarna syntes i allmänhet bliva av ganska enkel natur och ej allt för tidsödande. Enligt alternativ III ställdes man dessutom inför problemet, hur man skulle förfara med arbetstagare, som flyttade från den ena till den andra av de två godtyckligt avgränsade arbetsgivaregrupperna, ett problem, som säkerligen bleve ganska svårt att bemästra. Intet av de föreslagna alternativen komme att till en början fungera utan stora svårigheter. Enligt alternativ III komme svårigheterna dock att uppstå i två olika omgångar nämligen till en början då den debiterade skatten först skulle uttagas men sedan ännu en gång, då den största gruppen av arbetsgivare efter några år skulle övergå till tabellskatten. En sådan anordning syntes icke lycklig. Det idealiska skattesystemet skulle givetvis vara det, där man definitivt kunde uppbära skatterna vid inkomsttillfället. Det vore dock svårt att komma fram till detta idealtillstånd. Skatten »vid källan» komme man dock otvivelaktigt närmast, om man genomförde alternativ II. Från den enskilde skattebetalarens synpunkt borde detta därför vara att föredraga, och säkerligen komme det att medföra de minsta friktionerna mellan allmänhet och myndigheter. Man behövde endast tänka på det stora antal jämkningar, som måste bliva en följd av att enligt andra alternativ så många undantoges från tabellskattesystemet. Detta system komme att göra uppbördsförfarandet mycket smidigare än ett system med preliminärt debiterade skatter i den utsträckning, som alternativ III byggde på.

Kommunalnämnden i Nederluleå socken framhåller, att ett uppbördssystem enligt alternativ II vore det enda riktiga, då det gällde att vid varje avlöningsstillfälle få ut skatten av arbetstagare med mera tillfälliga anställningsförhållanden. Då alternativ II även med fördel kunde användas för uttagande av rättvis skatt av andra mera fast anställda, syntes man böra giva detta alternativ företräde framför de andra. De betänkligheter som uttalats mot skattetabellerna och deras tillämpning torde man icke behöva tillmäta allt för stort värde. Varje arbetsgivare borde relativt snabbt kunna lära sig att tillämpa tabellerna. Då alternativ II föreskreve att varje arbetsgivare, även om han endast hade en enda anställd arbetstagare, skulle vara skyldig

att göra skatteavdrag enligt tabell redan efter så kort anställning av arbetstägaren som en vecka, komme detta att inbringa just de skatter som tidigare i regel blivit restförda och på grund av arbetstägarens flyttning från plats till plats icke heller kunnat uttagas genom införsel. Alternativ II torde vidare i hög grad inskränka antalet eljest nödvändiga jämkningar och sålunda inbespara en hel del arbete hos skattemyndigheterna.

Ytterligare 137 kommunala myndigheter uttala sig till förmån för alternativ II.

Riksförbundet landsbygdens folk anför, efter att hava konstaterat, att valet måste stå mellan alternativ II och III:

Granskar man de båda alternativen ur allmän synpunkt, förefaller det som om alternativ II ställer sig betydligt billigare än alternativ III. Detta bör väl anses som en avgjord fördel, då det naturligtvis bör ligga i varje skattebetalares intresse att administrationsapparaten icke får draga större kostnader än som är oundgängligen nödvändigt. Kammarrättsrådet Sivert har i sitt särskilda yttrande framhållit, att alternativ III är att föredraga, då arbetstägarna hos mindre arbetsgivare enligt detta alternativ skola åläggas preliminär beskattning efter deklaration och skattetabell alltså icke tillämpas för dessa. Givetvis innebär så stor förenkling som möjligt en fördel för arbetsgivarna, men å andra sidan torde likformighet å beskattningsförfarandet ha stor betydelse. Frågan är om icke en sådan sak, som att arbetstägare, som kanske ofta ha personlig kontakt med varandra, bli beskattade enligt olika system i anledning av antalet anställda hos respektive arbetsgivare, kommer att verka minst lika irriterande som att även arbetsgivare med ett mindre antal arbetstägare får beräkna skatt för dessa enligt skattekort. Såväl arbetsgivare som arbetstägare ha naturligtvis samma intresse av att kunna uträkna skatten med ledning av skattekort och finnes då sakkunnig rådgivare att tillgå — om så skulle visa sig erforderligt — bör tabellsystemet snart kunna komma in i allmänna medvetandet. Det svenska folket, och särskilt jordbrukarna, har under de sista åren fått en god träning i handhavandet av olika blanketter på grund av ransonerings- och därmed sammanhängande deklarationsbestämmer. Trots att man med fog kunde haft anledning misstänka, att de olika kristidsblanketterna skulle åstadkommit mycket trassel, har säkert den allmänna uppfattningen måst bli den, att allmänheten på ett i stort sett tillfredsställande sätt skött vad på den ankommit. När en viss tid gått, torde också samma omdöme kunna fällas beträffande skattetabellerna, om sådana komma till användning. Förbundet får därför som sin mening uttala att alternativ II bör kunna tillämpas även hos arbetsgivare med ett mindre antal arbetstägare.

Styrelsen för kooperativa förbundet förklarar sig hava haft svårt att taga ställning till de olika alternativen. Det ville dock synas, som om övervägande skäl talade för alternativ II. Det vore nämligen ur arbetsgivarnas synpunkt önskvärt, att ett enhetligt system för skatteavdragen tillämpades. Tabellsystemet erbjöde också onekligen fördelar genom att smidigt följa inkomstens växlingar. Även husmödrar och andra »mindre» arbetsgivare borde med ledning av instruktioner och en förnuftig propaganda kunna bemästra tabellernas användning. Vad anginge säsong- och ackordsarbetare, så torde även alternativ II medgiva hänsynstagande till deras särskilda problem.

Styrelserna för Sveriges köpmannaförbund och Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, vilka avgivit gemensamt yttrande, uttala:

Det har mot alternativ II invänts, att de mindre arbetsgivarna skulle ha svårigheter att tillämpa tabellsystemet. För detaljhandeln och ett flertal hantverksyrkens del vilja organisationerna då erinra om att dess utöware under hela kriget handhaft ransoneringen samt redovisningen av omsättningsskatten, vilka uppgifter torde vara fullt jämförbara med det ifrågasatta handhavandet av skattetabellerna. Liknande synpunkter kunna anföras i fråga om övriga hantverkare och jordbrukare, vilka exempelvis haft att lämna inventeringsuppgifter av olika slag. Men även hushållen ha visat sig kunna väl behärska ransoneringsfrågorna. Det svenska folket har under krigsåren lärt sig handskas med officiella uppgifter av olika slag på helt annat sätt än tidigare. Man har därför anledning att förmoda, att löneavdrag enligt tabell skola kunna verkställas även för anställda i jordbruk och hushåll. Ur samma synpunkt är tidpunkten för genomförande av en uppbördsreform, så snart ransoneringsarna avvecklats, säkerligen mycket lämplig. De svårigheter, som tabellsystemet kan förorsaka, torde även bli av övergående natur.

Den av uppbördsberedningen verkställda provdebiteringen har givit vid handen, att differensen mellan preliminär skatt och slutlig skatt i regel blir mindre vid tillämpning av tabellmetoden än vid debitering. Det torde dock vara uppenbart, att resultatet i fråga om säsongarbetare liksom även i fråga om vissa ackordsarbetare, kan bli mindre tillfredsställande, när tabellmetod begagnas. Emellertid synes det sannolikt, att ett smidigt utnyttjande av möjligheterna till jämkning i detta sammanhang kan betyda mycket. Härvid förutsättes, att de lokala skattemyndigheterna instrueras att med särskild uppmärksamhet följa löntagare tillhörande här angiven kategori, så att jämkning ex officio sker på sätt, som angivits i alternativ II 53 §, så snart anledning därtill föreligger. Myndigheterna torde ganska snart med hjälp av tillgängliga uppgifter få en tämligen god uppfattning om i vilka fall jämkning bör ske.

Då det enligt organisationernas mening icke torde erbjuda några oöverkomliga svårigheter för arbetsgivarna att allmänt tillämpa tabellsystemet för löntagare, och då detta system vid företagna provdebiteringar visat sig föra till goda resultat, ansluta sig organisationerna till den av uppbördsberedningens majoritet förfäktade meningen, att alternativ II kan förordas till genomförande. Organisationerna ha härvid särskilt beaktat, att, därest alternativ II väljes, svårigheterna — även om de till en början bli betungande — äro av övergående natur, medan däremot alternativ III, som innebär tillämpande samtidigt av tvenne olika system, måste föranleda fortsatt oklarhet även sedan övergångsperioden är förbi.

Alternativ II tillstyrkes vidare av *Östergötlands och Södermanlands handelskammare, handelskammaren i Gävle* samt *två sjömanshusdirektioner.*

Landsorganisationen i Sverige, i vars yttrande *Sveriges hotell- och restaurantpersonals förbund* instämmer, finner det uppenbart, att valet måste stå mellan alternativ II och III. Vid en jämförelse mellan dessa alternativ borde beaktas, att enligt alternativ III säsongarbetare samt arbetare som regelmässigt åtnjöte ackordsersättning, vilken icke uppbures för bestämd tidsperiod, undantoges från tillämpning av tabellmetoden och i stället preliminärbeskattades efter debitering. Enligt alternativ II funnes inga särbestämmelser beträffande uttagande av preliminärskatt av dessa yrkesgrupper. Om till följd

av att sysselsättningen varade blott en del av året, för stor preliminärskatt komme att uttagas, hänvisades vederbörande till möjligheten att erhålla jämkning. Dessa regler kunde icke anses innebära någon verklig lösning av de svårigheter, som uppkomme vid erläggandet av preliminärskatt för nämnda kategori av arbetare. Huruvida jämningsförfarandet skulle kunna medföra, att preliminärbeskattningen beträffande sådana arbetarkategorier, som här avsåges, låte sig ordna på ett tillfredsställande sätt kunde endast erfarenheten utvisa. Risker för olika praxis syntes kvarstå och det förefölle sannolikt, att man så småningom skulle nödgas införa vissa schematiska beräkningsgrunder i fråga om åtminstone vissa kategorier av säsongarbetare. Beträffande å andra sidan en preliminärbeskattning av säsongarbetarna efter debitering måste framhållas, att variationerna i inkomsten från ett år till annat ofta vore särskilt stora just i fråga om denna yrkesgrupp. De anmärkningar, som i allmänhet kunde riktas mot ett system med uttagande av preliminärskatt på grundval av senast verkställda taxering, gällde sålunda i särskilt hög grad beträffande säsongarbetare. Landsorganisationen ansåge därför för sin del, att de särskilda regler beträffande beskattningen av säsongarbetare, som skulle gälla enligt alternativ III, icke i och för sig föranledde, att detta alternativ vore att föredraga framför alternativ II. Alternativ III innebure, att arbetsgivare med mera än tre anställda skulle vara skyldiga att verkställa löneavdrag, medan mindre arbetsgivare icke skulle verkställa sådana avdrag. En dylik gränsdragning vore uppenbarligen ganska godtycklig. Något kriterium på arbetsgivarens kompetens i det enskilda fallet att rätt verkställa löneavdrag torde den icke innebära. Härtill komme att antalet anställda hos en arbetsgivare ofta kunde variera, så att tidvis flera än tre arbetstagare vore anställda, tidvis däremot mindre. Av väsentlig betydelse torde den omständigheten vara att ombyte av anställning icke vore ovanligt och att den skattskyldige sålunda kunde komma att ibland — under samma år — arbeta hos en arbetsgivare, som hade att verkställa löneavdrag efter tabell, och ibland åter hos en arbetsgivare, som icke hade att verkställa löneavdrag. De menliga konsekvenserna härav vore påtagliga. Landsorganisationen kunde icke heller finna det riktigt, att vissa kategorier av anställda i dylik godtycklig omfattning skulle undantagas från förmånen att få sin skatt beräknad efter den smidigaste metoden. Med hänsyn härtill och med beaktande i övrigt av de påtagliga företräden ur principiell och organisatorisk synpunkt, som alternativ II besutte, funne landsorganisationen detta alternativ vara att föredraga framför alternativ III.

Hembiträdesföreningarnas centralkommitté och tjänstemännens centralorganisation förorda likalades alternativ II. Samma alternativ tillstyrkes även av *Sveriges hărădsskrivareförening*, *föreningen Sveriges stăders kronouppbörds-tjänstemăn*, *Sveriges stadskamerala förening*, *föreningen Sveriges stadsfogdar*, *föreningen Sveriges landsfiskaler*, *svenska polisförbundet* och *svenska exekutionsmännens riksförbund*.

I några yttranden, vari alternativ II tillstyrkes, uttalas, att debiterad preliminärskatt (C-skatt) icke borde utgå vid sidan av preliminärskatt, beräknad

enligt tabell (A-skatt), utan att i dylika fall preliminärskatten i sin helhet borde utgå efter debitering (B-skatt). Sålunda framhåller *länsstyrelsen i Malmöhus län*, att de föreslagna bestämmelserna om uttagande — vid alternativ II — av preliminär C-skatt icke kunde anses på ett tillfredsställande sätt lösa uppbördsfrågan för därav berörda skattskyldiga. Länsstyrelsen ville föreslå, att beteckningen preliminär C-skatt skulle bibehållas, men att härmed skulle avses sådan skatt, som efter preliminär eller årlig taxering debiterades skattskyldig, vilken jämte inkomst av tjänst hade inkomst av annan affärsverksamhet och vilken senare inkomst utgjorde tillhopa minst $\frac{1}{5}$, dock minst 600 kronor, av den sammanlagda uppskattade inkomsten. Dylik skattskyldig borde hava rätt att få avgiva preliminär deklaration och få preliminär debetsedel utställd. Sådan skattskyldig skulle följaktligen icke erlagga preliminär A-skatt. Skyldighet för arbetsgivare att verkställa löneavdrag skulle föreligga allenast i sådana fall, där den skattskyldige därom gjort framställning. De skattskyldiga, varom här vore fråga, voro till stor del sådana, som jämte inkomst av tjänst hade inkomst av fastighet eller kapital. Erfarenheten hade visat, att sådana skattskyldiga med få undantag när hittills erlagt sina utskylder i rätt tid och stor risk föreläge icke att utskylderna i dessa fall skulle gå förlorade.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län befarar, att den föreslagna preliminära C-skatten skulle medföra betydande detaljarbete samtidigt som uppbördsproceduren ytterligare komplicerades. De personer, för vilka C-skatt kunde bli aktuell, tillhörde i allmänhet en kategori skattskyldiga med god betalningsförmåga. Under sådana förhållanden borde hinder ej möta att för denna grupp låta skatten i sin helhet utgå med ledning av senast påförda årliga taxering. Härigenom undvekes även, att för en och samma person jämsides skulle beräknas skatt efter tvenne metoder. För dessa skattskyldiga skulle sålunda komma att tillämpas samma regler som för rörelseidkare. Ur principiell synpunkt kunde en sådan anordning icke väcka betänkligheter. Enligt författningsförslaget hade befogenhet visserligen tillagts lokal skattemyndighet att i fall, då särskilda omständigheter därtill föranledde, förordna om skattens erläggande enligt den av länsstyrelsen förordade linjen. Ur enhetlig synpunkt och av praktiska skäl syntes dock nämnda förfarande böra göras till regel och begreppet preliminär C-skatt försvinna ur författningen.

Liknande synpunkter uttalas även av *länsstyrelsen i Älvsborgs län*.

Alternativ III förordas av *kammarrätten*, som efter att hava konstaterat, att alternativ I utmärkte sig för enkelhet och reda och överhuvud taget förefölle praktiskt genomförbart samt att de övriga alternativen utgjorde försök att förbättra det i nämnda alternativ vunna resultatet, anför:

Det första steget i sådan riktning tages genom uppbördsförordningen enligt Alt. III, som skiljer sig från Alt. I genom införande för sjömannens vidkommande av skattetabeller. Uppbörd efter preliminär debitering lämpar sig tydligen icke för sjömän, och det torde därför, på sätt uppbördsberedningen enhälligt funnit, vara klart, att uppbördsförordningen enligt Alt. III innebär en förbättring av Alt. I.

Genom den i Alt. III ingående tilläggsförfordningen skulle beräkningen av löneavdrag efter tabell utsträckas till flertalet arbetsgivare med mer än tre anställda. För denna utsträckning föreligga icke lika starka skäl, eftersom i dessa fall löneavdrag på grundval av debitering i allmänhet låter väl tänka sig. Såsom uppbördsberedningen framhållit innebär emellertid tabellsystemet vissa fördelar, främst därigenom att avdragen utan särskild åtgärd av myndighet följa växlingarna i uppburen inkomst. Bland annat torde denna fördel medföra, att en preliminär uppbörd enligt tabellsystemet skulle te sig betydligt naturligare för nytillträdande skattskyldiga. För en person som ännu icke har någon inkomst kan det vara rimligt att betala skatt i den mån inkomst inflyter, men att få erlägga skatt å ett deklarerat inkomstbelopp utan att veta om någon inkomst kommer att inflyta, måste den skattskyldige finna underligt. Även för ernående av en effektiv uppbörd i dessa fall måste därför enligt kammarrättens mening tabellsystemet innebära ett framsteg.

Bland de olägenheter som äro förbundna med tabellsystemet, faller särskilt i ögonen det såväl principiellt som praktiskt betänkliga förhållandet, att uppbörd av allmänna medel skulle ske genom enskilda personer och näppeligen kunna bliva underkastad fullt effektiv kontroll. Om skatt helt uteblir, framträder denna svaghet mindre starkt. Åtgärder kunna då ofördröjligen vidtagas för indrivning, och om den skattskyldiges vistelseort eller hans arbetsgivare är känd för myndigheten, bör rättelse snart kunna åvägabringas. Huruvida systemet kommer att utfalla tillfredsställande, torde i hög grad komma att bero på folkbokföringens effektivitet, och efter genomförandet av den föreslagna reformen på detta område lär man kunna hoppas, att i fall av helt underlåten skattebetalning det nya uppbördssystemet skulle visa sig hålla måttet.

Vid beräkning av avdrag efter tabell tillkommer emellertid ett betydande osäkerhetsmoment: om arbetsgivaren verkställer avdrag med oriktigt belopp, kommer detta i regel icke att bliva upptäckt förr än ett å två år senare. En så bristfällig kontroll måste ingiva betänkligheter i två olika avseenden: att ohederliga arbetsgivare kunna använda penningarna för egen räkning och att arbetsgivare på grund av okunnighet under lång tid kunde fortsätta att verkställa avdrag efter felaktig grund. I förra fallet märkes för löntagaren den risk som ligger i att han enligt uppbördsberedningens förslag icke erhåller kvitto å verkställda skatteavdrag. Arbetsgivaren blir visserligen ansvarig för skatten, vare sig han verkställt avdrag eller icke, men ur straffrättslig synpunkt torde skillnaden vara stor, och på grund därav kan det befaras, att arbetsgivaren skulle förneka att avdrag verkställts, så att arbetstagaren bleve skyldig att betala skatten för andra gången. Visserligen skulle skyldighet för arbetsgivaren att giva kvitto å avdragna belopp innebära åtskilligt besvär, men det torde dock ej vara oöverkomligt att samtidigt som avdraget uträknas utställa kvitto å beloppet, och den skattskyldige synes skäligen kunna påfordra att erhålla bevis å vad i själva verket utgör en betalning från hans sida. Eventuellt kunde arbetstagaren för ändamålet erhålla debetsedel i två exemplar, av vilka det ena skulle av honom behållas och uppvisas vid betalningstillfällena för kvittering. I varje fall synes den möjlighet till kontroll, som genom kvittos utfärdande kan vinnas, böra utnyttjas. Om detta emellertid finnes ej kunna ske, torde arbetstagaren böra befrias från det direkta ansvaret i förhållande till staten för de belopp som bort avdragas å lönen. Statens säkerhet för utskyldernas inflytande skulle väl ändock icke bliva försämrad i förhållande till vad nu gäller, i synnerhet som arbetsgivaren för att icke väcka misstankar skulle vara nödsakad att inbetala en betydande del av de verkställda avdragen. I alla händelser torde emellertid risken för att

arbetsgivare som lede brist på kontanta medel skulle tillgripa avdragna skattemedel göra tabellsystemet ur kontrollsynpunkt betydligt underlägset metoden med preliminär debitering.

Uppbördsberedningen har emellertid enhälligt ansett tabellsystemet användbart beträffande företagare med ett flertal anställda. Liknande system lära hava införts i andra länder. På grund härav har kammarrätten stannat för den uppfattningen, att Alt. III i sin helhet synes innebära en antagbar lösning.

Kammarrätten anför vidare:

Enligt Alt. II skulle systemet med löneavdrag enligt tabell utsträckas till det stora flertalet arbetsgivare med endast en å tre anställda. 1943 års sakkunniga synas hava haft den uppfattningen, att skyldigheten att verkställa löneavdrag överhuvud taget icke bör åläggas arbetsgivare med endast en anställd, och enligt kammarrättens mening kunna goda skäl anföras för en sådan mening. Reservanten inom beredningen har betonat faran för tvister och missförstånd vid tillämpning av tabellsystemet hos mindre arbetsgivare. Dessa obehag skulle sannolikt ofta föranleda överflyttning av löntagarens skattskyldighet på arbetsgivaren, och detta torde särskilt gälla mindre arbetsgivare. I ett tidigare utlåtande har kammarrätten vidare antytt, att det för ett stort antal mindre arbetsgivare, t. ex. husmödrar och innehavare av mindre jordbruk, skulle möta svårigheter att handhava beräkningen av skatt enligt tabell samt att det ofta torde bli omöjligt att införskaffa besked från den lokala skattemyndigheten, emedan löntagaren icke ville vänta på sin avlöning tills besked erhållits, ofta från en myndighet på annan ort. Reservanten inom beredningen har därtill påpekat en annan stor kategori, nämligen åldringar och sjuka, där de nu framförda synpunkterna uppenbarligen göra sig ännu starkare gällande.

När det gäller arbetsgivare med kontor och ordnad bokföring skulle det väl i allmänhet låta sig göra att efter ett eller två år kontrollera, om avdrag skett med riktiga belopp. Beträffande t. ex. hemmavarande barn som biträda i hushållet skulle detta däremot möta stora svårigheter; invändningen att vad som utbetalats utgjort periodiskt understöd skulle vara svår att bemöta och de utbetalda beloppen omöjliga att styrka. I viss mån skulle detsamma gälla hemmavarande barn som biträdde i föräldrarnas näring. Likartade olägenheter skulle säkerligen visa sig i en mängd andra fall.

Vid sådana fall av tillfällig anställning, där arbetsgivaren antingen hade svårt att bemästra tabellerna eller svårigheter mötte att komma överens med arbetstagaren om löneavdragets storlek, skulle sannolikt resultatet ofta bli att saken uppskötes. Därmed skulle följa en viss frestelse att helt undandraga ifrågavarande avlöningar från beskattning, vilket ofta skulle låta sig göra i samförstånd med arbetstagaren. För att förhindra utvecklingen av sådana tendenser skulle, på sätt kammarrätten tidigare framhållit, erfordras en personlig övervakning, som med fog skulle fattas som intrång i privatlivet.

Det vill förefalla som om Alt. III på denna viktiga punkt skulle erbjuda väsentliga fördelar. Att svårigheterna med beräkningen av avdragets belopp skulle bortfalla, måste bidra till att bestämmelserna efterlevdes. Men dessutom tillkommer en psykologisk synpunkt, som enligt kammarrättens mening förtjänar beaktande. Visserligen kan det måhända sägas, att om skattebetalningen helt uteblir, kontrollen blir någorlunda likvärdig, vare sig skatten skulle ha beräknats efter tabell eller har debiterats, men för arbetsgivaren och löntagaren torde det icke te sig så. Kravet får ett vederhäftigare utseende, om det går ut på att en viss summa skall betalas på bestämd tid.

än om det innebär, att viss del av en avlöning, som uppbördsmyndigheten icke kan känna till, bör avdragas. Kravets bestämda och klara form torde med andra ord vara av praktiskt värde.

Uppbördsberedningen upplyser visserligen, att system med löneavdrag enligt tabell nyligen införts bland annat i England och Finland. Om dessa system där utfallit väl, borde ju svårigheterna kunna övervinnas även i Sverige, men några närmare upplysningar om verkningarna av dessa system synas icke föreligga. Om Alt. III skulle genomföras nu och erfarenheterna i England och Finland sedermera skulle locka till efterföljd, föreligger ju möjlighet att senare övergå till Alt. II. Som reservanten påpekar, torde Alt. III i varje fall under övergångsåren erbjuda särskilda fördelar.

Att löneavdragen enligt Alt. II automatiskt följa inkomstens växlingar är visserligen en fördel, men denna fördel kan icke ernås genomgående. Inkomster av hisysslor kunna t. ex. icke omfattas av systemet, utan att den skattskyldige själv föranstaltar därom, och ej heller inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet. I fråga om personal med drickspenningar som huvudsaklig inkomst synes enligt uppbördsberedningens egen mening skatt som beräknas genom debitering och inbetalas av den skattskyldige själv vara den enda möjliga utvägen.

På grund av vad sålunda anförts och framför allt med hänsyn till den övervakning av privata familjer, som Alt. II skulle nödvändiggöra, avstyrker kammarrätten Alt. II.

Statskontoret framhåller, att en av de allra främsta förtjänsterna hos det framlagda reformförslaget, som i detta avseende tillgodosåge såväl skattebetalarnas önskemål som statens fiskaliska intressen, vore det sätt, på vilket arbetsgivarna föreslagits skola medverka vid uppbörd av skatt för inkomst av tjänst. Starka betänkligheter hade emellertid anförts inom ämbetsverket mot att skyldigheten att medverka vid uppbörden utsträcktes till alla arbetsgivare och således även till dem, som hade endast en eller två anställda. Den till stöd för förslaget i denna del åberopade jämförelsen med vad som gällde i fråga om arbetsgivares skyldigheter, därest arbetstagare vore ansluten till erkänd skatteförmedlingskassa, hade icke syntts helt bindande. En olikhet av betydelse vore att anslutningen till skatteförmedlingskassa för arbetstagarens del vore frivillig. Statskontoret hade ansett sig böra giva uttryck åt dessa betänkligheter, men hade ej velat motsätta sig de sakkunnigas förslag i berörda hänseende. Detta ställningstagande byggde dock på den förutsättningen, att sådana mindre arbetsgivare i regel ej betroddes med uppdraget att beräkna löneavdraget för skatt efter tabell eller med viss procent av inkomsten. De skäl, vilka f. d. kammarrättsrådet Sivert anförde i sitt särskilda yttrande för en begränsning av de fall, då skatt uträknades efter tabell, syntes statskontoret välgrundade. Sålunda borde skatt enligt ämbetsverkets mening utgå på grundval av debitering, när detta med hänsyn till löntagarens såväl anställnings- som inkomstförhållanden kunde antagas medföra gynnsammare verkningar för denne eller det allmänna än om skatten beräknades efter tabell, liksom även i de fall, då arbetsgivarens kompetens att själv bestämma skattebeloppet kunde förefalla tvivelaktig. Vid ett bedömande av frågan om tabellsystemets användningsområde borde, utöver vad Sivert i detta hänseende anförde, jämväl vissa av statskontoret närmare

utvecklade synpunkter på möjligheten att utöva kontroll över arbetsgivarens befattning med uppbörden vinna beaktande. Statskontoret hade övervägt, huruvida icke tabellsystemet borde tillämpas allenast av arbetsgivare, som vore skyldiga att föra handelsböcker. Redan genom möjligheten att myndigheterna kunde komma att infordra böckerna för granskning komme en sådan arbetsgivare att känna sig stå under en viss uppsikt. Visserligen erhöles på denna väg ingen säker kontroll. En underlåten inbetalning av fulla skat-tebelopp måste dock innebära en långt allvarligare förseelse från en bok-föringsskyldig arbetsgivares sida än när det gällde annan arbetsgivare. Statskontoret kunde icke tillstyrka, att tabellsystemets användningsområde gjordes så vidsträckt, som föreslagits i alternativ II. Spörsmålet, hur det närmare borde begränsas, vore beroende av ställningstagandet till vissa andra av statskontoret berörda frågor. Med en inskränkning till allenast bokförings-pliktiga arbetsgivare följde den betydande nackdelen, att lantarbetare även vid större jordbruk skulle komma att undantagas från skatteberäkning enligt tabellsystemet. Ur denna synpunkt vore den av Sivert förordade lösningen att föredraga (alternativ III). Statskontoret ville också för sin del tillstyrka, att detta alternativ lades till grund för blivande lagstiftning i ämnet.

Kommerskollegium anför: Vid jämförelse mellan de tre alternativa förslagen till beräkning av preliminär skatt har kollegium funnit alternativ I genom bristande anpassning till variationer i inkomsterna vara avgjort underlägset de båda andra alternativen. Valet synes sålunda böra stå mellan alternativ II och alternativ III.

Alternativ II medför den fördelen för arbetsgivarnas del att dessa få tillämpa en i stort sett enhetlig grund för löneavdragen och för löntagarna att de preliminära skatterna följa löneinkomsternas växlingar. Enligt kollegii mening bör man emellertid icke underskatta de svårigheter, som kunna föreligga för mindre arbetsgivare att tillämpa skattetabellerna, i synnerhet i de fall då med kontantlöner äro förenade naturaförmåner. Särskilt den omständigheten, att arbetsgivarens ansvar för att skatteavdragen vederbörligen fullgöras vid tillämpning av tabellsystemet kan utkrävas först andra året efter inkomståret men vid avdrag på grund av preliminärdebitering redan två eller tre månader efter det avdragen skolat verkställas, synes kollegium utgöra ett starkt skäl för att i enlighet med alternativ III begränsa användningen av tabellsystemet till de arbetsgivare, vilka kunna antagas äga förmåga att på ett tillfredsställande sätt tillämpa systemet. Den merbelastning för arbetsgivare med mera än tre anställda, som ingivandet av förteckningar över de anställda enligt sistnämnda alternativ innebär, synes icke böra tillmätas någon större betydelse, helst som detta är ett engångsarbete. För löntagarnas del kan en generell tillämpning av tabellsystemet i vissa fall, då löntagare åtnjuter jämväl annan inkomst än inkomst av den tjänst, varom fråga är, medföra en eftersläpning av skatt. För säsongarbetarna innebär användningen av tabellsystemet, att för hög preliminär skatt kommer att uttagas, under det att vid tillämpning av alternativ III, såsom reservanten framhållit, möjlighet förefinnes att genom en utbyggnad av ifrågavarande system åstadkomma en tillfredsställande skatteuppbörd för säsongarbetare. Vad slutligen skattemyndigheternas arbete beträffar torde den uppdelning av arbetsgivare och arbetstagare, som alternativ III förutsätter, samt den preliminära debiteringen av skatt för vissa löntagare enligt ifrågavarande alternativ för myndigheterna medföra ett ökat arbete i jämförelse med alternativ II.

Å andra sidan torde en begränsning av tillämpningen av tabellsystemet enligt alternativ III till de fall, där detta bäst lämpar sig, minska arbetet med kontrollen över att skatteavdragen vederbörligen verkställts. Vidare skulle enligt alternativ III särskild debitering av inkomst av annan förvärvskälla än tjänst icke erfordras samt sannolikt åtskilliga restitutioner kunna undvikas. Det torde därför kunna ifrågasättas, huruvida alternativ III skulle medföra en större arbetsbelastning för myndigheterna än alternativ II. Av de skäl, som ovan anförts, vill kollegium för sin del förorda, att en omläggning av uppbördsförfarandet genomföres i huvudsaklig överensstämmelse med alternativ III.

Bank- och fondinspektionen uttalar: Vad härefter beträffar metoderna för beräkning av den preliminära skatten föreslås tillämpning i viss utsträckning av ett tabellsystem. Rörande systemets lämpliga användningsområde äro emellertid meningarna delade inom beredningen och bank- och fondinspektionen har endast efter stor tvekan kunnat taga standpunkt till de ifrågavarande alternativen. För såväl alternativ II som alternativ III kunna uppenbarligen goda skäl åberopas. Enligt inspektionens mening bör emellertid särskild hänsyn tagas till synpunkten, att de mindre arbetsgivarna icke böra betungas med uppgifter, som de endast med svårighet kunna bemästra och som innebära påtagliga ekonomiska risker för dem. Ur denna synpunkt vill det förefalla, som om det av ledamoten Sivert tillstyrkta alternativet vore överlägset det av beredningens majoritet förordade. Siverts förslag synes vidare vara ägnat att minska den irritation, som lätt kan följa av att uppbördsförfarandet »föres in i hemmen», och att motverka de försök att övervältra skatten å arbetsgivaren, som kunna befaras.

Det är tydligt, att vid bedömandet av de olika alternativens fördelar och nackdelar största hänsyn även bör tagas till det allmännas kostnader för den erforderliga uppbördsorganisationen. Såsom framhålles i betänkandet är ett system, som kräver en stor organisation, av denna orsak behäftad med en väsentlig olägenhet i jämförelse med ett system, där en mindre omfattande organisation erfordras. Beträffande behovet av arbetskraft vid tillämpning av det ena eller andra alternativet föreligga olika uppgifter. Det är självfallet svårt för inspektionen, som saknar egen erfarenhet på ifrågavarande område, att här bilda sig en bestämd uppfattning. Det har dock förefallit inspektionen som om Sivert anförat goda skäl för sin uppfattning, att alternativ III icke skulle kräva en mera omfattande organisation än alternativ II. I varje fall synes skillnaden i detta avseende mellan de olika alternativen icke bli alltför betydande. Under sådana förhållanden och då alternativ III, såsom ovan framhållits, måste anses överlägset alternativ II i vissa andra avseenden, finner sig inspektionen böra tillstyrka, att alternativ III lägges till grund för lagstiftning i ämnet. Till detta ställningstagande har bidragit, att enligt alternativ III tabellsystemet synes kunna, på sätt Sivert angivit, utbyggas i den mån erfarenheterna därav skulle visa sig gynnsamma. Det merarbete för de större arbetsgivarna, som detta alternativ kommer att medföra i förhållande till alternativ II, synas dessa vara beredda att taga på sig för att möjliggöra en enligt deras mening i övrigt bättre lösning av uppbördsfrågan.

Länsstyrelsen i Blekinge län framhåller, att ett uppbördsförfarande med avdrag enligt alternativ II torde få till följd, att ett stort antal mindre arbetsgivare komme att beräkna skatten till oriktigt belopp, och ett åläggande, varom här vore fråga, skulle för dem framstå såsom särskilt obilligt vid tillämpning av föreslagna stadganden om ekonomiskt ansvar och straffpåföljder. Förtroendet från de skattskyldiga för det nya uppbördssystemet

komme även att undergrävas genom underlåtna eller felaktiga beslut om uttagande av preliminär skatt. Vid tillämpning av det utav majoriteten förordade systemet med avdrag enligt skattetabeller syntes också särskilt stora svårigheter möta vid utövande av effektiv kontroll över att avdragen verkställdes, i all synnerhet, där löntagarna åtnjöte huvudsakligen naturaförmåner jämte vissa för levnadskostnadernas bestridande i övrigt erforderliga, men icke närmare bestämda belopp, såsom ofta vore fallet beträffande hemmavarande i jordbruk sysselsatta söner och döttrar. Enligt alternativ III bleve förfarandet för arbetsgivarna mindre komplicerat och de skattskyldiga finge i allmänhet anses bättre skyddade mot obefogade skatteanspråk, därest skyldigheten att erlagga preliminär skatt och skattens belopp åtminstone i tveksamma fall komme att bestämmas av vederbörlig myndighet. Organisationen syntes icke kunna göras snävare enligt alternativ II än enligt alternativ III. På grund härav och med stöd av vad Sivert anfört i sin reservation kunde länsstyrelsen icke förorda, att uppbördsfrågan löstes i överensstämmelse med alternativ II, utan ansåge, att alternativ III borde läggas till grund för lagstiftning.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län anför, att såvitt länsstyrelsen kunnat finna det som alternativ III betecknade förslaget vore ur åtskilliga synpunkter att föredraga. Sålunda torde kunna förväntas, att övergången till det nya uppbördsförfarandet blev lättare och smidigare att genomföra enligt detta alternativ än enligt alternativ II. Den skyldighet, som enligt alternativ II skulle föreligga för varje arbetsgivare att göra avdrag å lön enligt tabell eller efter procentberäkning, kunde antagas i början komma att medföra svårigheter, som icke i lika hög grad vore att befara vid tillämpning av det avdragssystem, som föreslagits enligt alternativ III. Därest systemet med löneavdrag enligt tabell skulle från början tillämpas i den omfattning, som förutsatts enligt alternativ II, vore det icke otänkbart, att de lokala skattemyndigheterna och länsstyrelserna utsattes för sådan arbetsbelastning, att organisationen befunnos otillräcklig och kunde komma att fungera mindre väl. Länsstyrelsen vore icke övertygad därom, att jämkningsärenden och preliminära deklarationer skulle under de första åren förekomma i sådan omfattning, att organisationen med hänsyn till dessa omständigheter borde göras vidlyftigare för alternativ III än vad som beräknats erforderligt för alternativ II. De föreslagna övergångsbestämmelserna av innebörd, att preliminärskatt åren 1947 och 1948 icke finge understiga taxerad inkomst och taxerat belopp som fastställts vid 1946 och 1947 års taxeringar, syntes nämligen böra medföra, att framförallt jämkningsyrkandena de första åren icke bleve så talrika. Länsstyrelsen ansåge sig därför böra förorda, att alternativ III lades till grund vid övergången till det nya uppbördsförfarandet och att det eventuellt med ledning av de under övergångstiden vunna erfarenheterna sedermera undersöktes, huruvida alternativ II kunde väntas giva bättre uppbördsresultat.

Västernorrlands läns landstings förvaltningsutskott, sex hushållningssälls-kaps förvaltningsutskott, kronokamrerarna i Uppsala och Östersund samt ytterligare åtta kommunala myndigheter tillstyrka likaledes alternativ III.

Sveriges industriförbund, Stockholms handelskammare, svenska bankföreningen och svenska försäkringsbolags riksförbund åberopa ett yttrande, som av nämnda näringsorganisationer utsedda delegerade för behandling av frågor rörande skattelagstiftning avgivit till organisationerna i fråga. De delegerade anföra:

Då det gäller att bedöma reformens verkningar för andra skattskyldiga än löntagarna, måste man beakta, att den övervägande delen av dessa skattskyldiga torde vara att finna bland de enligt uppgift till ett antal av omkring 725 000 uppgående arbetsgivarna och att dessa enligt förslaget åläggas en tunga, som näppeligen kan anses uppvägas av den förmån, eftersläpningens upphävande innebär. En enligt vår mening självklar förutsättning för arbetsgivarnas medverkan vid uppbörderna är, att bestämmelserna i detta avseende utformas så, att arbetsgivarna icke åläggas mera betungande och invecklade uppgifter än vad var och en av de i hög grad skiftande särskilda grupperna arbetsgivare skäligen kan antagas utan alltför stor svårighet fullgöra. En lika självklar förutsättning för denna medverkan är vidare enligt vår mening, att de ekonomiska påföljderna för arbetsgivarna av underlåtna eller felaktigt verkställda löneavdrag i möjligaste mån begränsas. På sätt reservanten inom kommittén anført bliva dessa påföljder för arbetsgivarna väsentligt mer begränsade, då den preliminära skatten uttages efter debitering, än då skatten av företaget skall beräknas enligt tabell. För det övervägande antalet av de företag, de av oss företrädde näringsorganisationerna representera, torde det jämförelsevis invecklade förfarandet att med ledning av tabeller uttaga den preliminära skatten kunna bemästras, men det vore enligt vår mening verklighetsfrämmande att förneka, att det i den stora massan mindre arbetsgivare, bland vilka ingår var och en som anställt någon hjälp i hem, jordbruk, hantverk eller rörelse av ett eller annat slag, finnes ett mycket stort antal, beträffande vilka ovisshet föreligger rörande deras förmåga i berörda avseende. Enligt det såsom alternativ II betecknade förslaget skola emellertid samtliga arbetsgivare utan åtskillnad tillämpa det med åtskilliga felkällor behäftade tabellsystemet. Om arbetsgivaren därvid uttager skatt med för lågt belopp, riskerar han att två eller flera år därefter bliva krävd på resterande skatt till ofta betydande belopp. Alternativ II kan därför icke anses uppfylla någon av de här ovan av oss angivna förutsättningarna för arbetsgivarnas medverkan vid uppbörderna.

Även tillämpningen av det enklare systemet att verkställa löneavdrag enligt debitering medför emellertid för arbetsgivarna så mycket arbete och besvär, att detta knappast kan anses uppväga den fördel, de genom reformen skulle tillföras. Under sådana förhållanden framstår det såsom i hög grad billigt och rättvist, att man vid lagstiftningens utformning i möjligaste mån tillgodoser den kategori skattskyldiga, bland vilka arbetsgivarna huvudsakligen äro att finna, genom att även för deras del ordna skattebetalningen så bekvämt och fördelaktigt som möjligt.

Vi finna oss således icke böra motsätta oss en sådan omläggning av uppborðsförfarandet, som förutsätter medverkan av arbetsgivarna vid uttagande av de anställdas skatter. Såsom redan av det ovan anförda framgår, kunna vi emellertid icke tillstyrka, att det såsom alternativ II betecknade förslaget lagfästes. De av reservanten inom beredningen framställda invändningarna mot detta förslag finna vi i huvudsak bärande. I det av oss angivna yttrandet över Laurins förslag framhöllo vi den svårighet som är förenad med en gränsdragning mellan löntagarna och övriga skattskyldiga. En av anledningarna till att vi icke ansågo sistnämnda förslag genomförbart var det

icke sällsynta fall, då en skattskyldig övergår från den ena av dessa kategorier till den andra liksom ock den vaga gränslinjen mellan löneinkomst och inkomst av fritt yrke eller annan förvärvsverksamhet. Huru dessa fall komma att vid tillämpning av alternativ II behandlas i uppbördshänseende blir såsom av reservanten framhållits ofta beroende på rent slumpartade förhållanden. I detta hänseende kan således mot alternativ II i huvudsak framställas enahanda invändningar, som enligt vad ovan nämnts av oss framförts mot Laurins förslag.

Vilket av de såsom alternativ I och III betecknade förslagen, som kan anses bäst lämpat för svenska förhållanden, är väsentligen beroende av, i vad mån tabellsystemet anses böra tillerkännas företräde framför skatteuttag på grundval av preliminär debitering samt huruvida det enhetliga förfarande — möjliggörande individuell prövning av den preliminära debiteringen i de fall så erfordras — som enligt alternativ I skulle komma till tillämpning beträffande samtliga skattskyldiga, i och för sig kan anses medföra en sådan fördel, att detta system är att föredraga framför ett blandat system. Då inkomsten varierar mindre år från år för löntagarna än för andra skattskyldiga, torde det ligga i sakens natur, att om preliminär debitering anses möjlig att tillämpa för andra skattskyldiga än löntagare, detta system även kan användas för löntagarna i den omfattning så anses erforderligt, helst som de preliminära deklarationerna och jämningsärendena för löntagarnas del bliva väsentligt enklare än för andra skattskyldiga.

Det av beredningen konstruerade tabellsystemet, enligt vilket debiteringsförrättaren och icke arbetsgivaren har att fastställa den tabell, som för var och en under tabellsystemet inbegripen skattskyldig skall tillämpas samt jämväl den kvarstående skatten blir föremål för löneavdrag, torde emellertid för de flesta löntagarna siälla sig fördelaktigare än debiteringssystemet, dock allenast under den självklara förutsättningen, att löneavdragen verkligen bliva effektuerade. En fördel med skatteuttag på grundval av preliminär debitering är, att massrestitutioner vid tillämpning av detta system utan svårighet böra kunna undvikas. Vid tillämpning av tabellsystemet kan detta däremot allenast ske, för den händelse en viss säkerhet föreligger rörande vederbörande arbetsgivares förmåga att bemästra detta system, även sedan det ytterligare komplicerats genom de för undvikande av massrestitutioner erforderliga anordningarna. Ehuru den på beredningens föranstaltande verkställda provdebiteringen för utrönande av skattetabellernas lämplighet omfattar ett så begränsat material att några bestämda slutsatser därav knappast torde kunna dragas, bör dock beaktas, att den givit till resultat, att för hög skatt, merendels med ringa belopp, vid tillämpning av tabellsystemet uttagits i icke mindre än 57 % av de undersökta fallen. Även om denna procentsats vid systemets praktiska tillämpning skulle kunna i väsentlig mån nedbringas, synas dock de fall, då för hög skatt kommer att uttagas, bliva så talrika, att det med fog torde kunna göras gällande, att tabellsystemet icke bör tillerkännas företräde framför systemet med debiterad preliminär skatt med mindre än att restitutioner av smärre belopp även vid tillämpning av tabellsystemet kunna undvikas. Att detta system vidare icke lämpligen bör komma till användning beträffande ett stort antal löntagare såsom säsongarbetarna, anställda som ha att vidkännas betydande kostnader i tjänsten och löntagare, som uppbära inkomst från flera arbetsgivare, synes oss uppenbart. Vi finna det anmärkningsvärt, att beredningens majoritet ansett sig kunna avfärda frågan om anordnandet av uppbördsförfarandet för löntagare, som regelmässigt ha säsongarbete, så lättvindigt som skett. Redan i de tidigare utredningarna påvisades, huru obilliga verkningar tabellsystemets tillämpning skulle medföra för dessa löntagare och särskilda anordningar föreslogos för avhjälpande därav. Beredningens majo-

ritet har däremot ansett sig kunna inskränka sig till att hänvisa till jämningsförfarandet, vilket emellertid på sätt reservanten ådagalagt icke kan anses utgöra ett i detta hänseende användbart instrument. En allvarlig brist i detta system är jämväl, att i de ofta förekommande fall, då löntagare åtnjuta inkomst av bisysslor, preliminär skatt endast för den händelse den skattskyldige därom framställer särskild begäran uttages för denna inkomst, även om den uppgår till mycket betydande belopp.

De delegerade framhålla vidare, att den av beredningen verkställda utredningen syntes utvisa, att någon allmängiltig metod för uttagande av en källskatt, som i det närmaste överensstämde med den å ifrågavarande inkomst verkligen belöpande skatten, icke med bibehållande av nuvarande skattesystem vore möjlig att konstruera. De detaljerade regler, enligt vilka den individuella skattebördan avvägdes, och som åsyftade att lämpa denna efter skatteförmågan, den utomordentligt heterogena sammansättningen av den såsom »arbetsgivare» betecknade gruppen fysiska och juridiska personer samt de i hög grad skiftande anställningsvillkoren och inkomstförhållandena syntes hava bort utgöra anledning att avvisa varje tanke på en sådan schematisering av uppbördsförfarandet, som enligt alternativ II föresloges, men för vilken ingen saklig grund föreläge. Enligt alternativ III sökte man däremot laga efter lägligheten och i möjligaste mån anpassa uppbördssystemet efter de individuella förhållandena. Sistnämnda alternativ innebure tillika möjlighet till en successiv utbyggnad av systemet i detta avseende. Här bortsåges ingalunda från att även alternativ III vore behäftat med åtskilliga brister, varav en del svårigen torde kunna undvikas, men andra borde på sätt reservanten anfört framdeles kunna avhjälpas. Alternativ III medförde visserligen i förhållande till alternativ II en viss merbelastning — föranledd av den föreslagna skyldigheten att upprätta och till den lokala skattemyndigheten inkomma med förteckningar å vissa anställda — för de arbetsgivare, som enligt förstnämnda förslag ansåges kunna tillämpa tabellsystemet, med andra ord i främsta rummet just de arbetsgivare, som representerades av de av de delegerade företrädade organisationerna. Då denna merbelastning emellertid torde vara ofrånkomlig, om en godtagbar lösning av denna utomordentligt segslitna fråga överhuvud taget skulle kunna åstadkommas, borde densamma icke tillmätas en avgörande betydelse. På grund härav och med hänsyn till de skäl, reservanten i övrigt åberopat till förmån för det såsom alternativ III betecknade förslaget, förordade de delegerade, att en omläggning av uppbördsförfarandet måtte komma till stånd i huvudsaklig överensstämmelse med sistnämnda förslag.

De ifrågavarande delegerades yttrande åberopas jämväl av *Gotlands handelskammare* och *handelskammaren i Göteborg*.

Handelskammaren för Örebro och Västmanlands län förordar likaledes alternativ III. Handelskammaren ifrågasätter dock, om man genom den i detta alternativ föreslagna gränsdragningen mellan olika kategorier arbetsgivare verkligen komme att utmönstra flertalet av de för uttagande av tabellskatt olämpliga arbetsgivarna och om man icke lämpligen borde från er-

läggande av sådan skatt undantaga vissa grupper arbetstagare, exempelvis i hemarbete och mindre jordbruk anställda.

Svenska arbetsgivarföreningen framhåller att alternativ I, enligt vilket skatt uttoges på grund av preliminär debitering, otvivelaktigt vore att föredraga ur arbetsgivarsynpunkt. I likhet med uppbördsberedningen funne föreningen dock, att ett uppbördsförfarande, anordnat enligt detta alternativ, icke skulle giva ett så gott resultat att man, innan andra vägar prövats, generellt borde acceptera detta system. För vissa grenar av näringslivet, framför allt säsong-industri och sådana industrier, där arbetet vore intermittent, såsom anläggningsindustrier, stuveriverksamhet m. fl., vore dock alternativ I att föredraga framför alternativ II, som byggde på skatteavdrag enligt tabell. Dessa överväganden hade lett till att föreningen närmast vore böjd att föredraga alternativ III, som innebure en kombination av alternativ I och II och enligt föreningens uppfattning medförde en relativt smidig anpassning till det nya systemet. Emellertid borde skyldigheten att verkställa löneavdrag begränsas, i varje fall under övergångsåren, till att avse arbetsgivare med minst tio arbetare.

Sveriges lantbruksförbund förordar likaledes, med instämmande av *svenska lantmännens riksförbund*, alternativ III. Förbundet anser dock, att gränsdragningen mellan arbetsgivare, som hade skyldighet att beräkna den preliminära skatten efter tabellsystem, och de övriga, som skulle verkställa löneavdrag efter debitering, borde bli beroende av huruvida vederbörande enligt gällande lag vore bokföringsskyldig. Den bokföringsskyldige arbetsgivaren hade tillerkänts vissa rättigheter men även pålagts skyldigheter som, därest de icke fullgjordes, föranledde straffansvar. Genom förenämnda gränsdragning hade utsagts, att den bokföringsskyldige vore eller i vart fall skulle vara kompetent att föra räkenskaper. Hade han på grund av rörelsens omfattning eller karaktär tillerkänts sådan kompetens, borde han också vara kompetent att fullgöra den betydligt mindre skyldigheten att verkställa löneavdrag efter tabeller. Förvärvskällan jordbruksfastighet hade i regel icke ålagts bokföringsplikt enligt gällande bokföringslag, men med all sannolikhet vore en särskild bokföringslag för denna förvärvskälla att förvänta inom den närmaste tiden eller i vart fall inom sådan tid, att ikraftträdandet av här föreslagen lagstiftning kunde ske i samband med införande av bokföringsplikt för åtminstone de större jordbruken i landet. Genom en sådan gränsdragning skulle också överensstämmelse i regel ernås med vad som nu gällde vid den allmänna olycksfallsförsäkringen för gränsdragningen mellan s. k. stor arbetsgivare och annan. Det förefölle lämpligt, att icke hava för många gränsdragningar. Förutom i olycksfallsförsäkringslagen föreläge en sådan gränsdragning i gällande bokföringslag och — för jordbruket — i lantarbetstidslagen. Någon gränsdragning utöver de i nämnda lagstiftning anmärkta syntes icke vara lämplig.

Svenska lantarbetsgivarföreningen framhåller, att intet av de olika alternativen kunde godtagas med fullt gillande. Det syntes troligt, att alternativ I komme att bli det för arbetsgivaren minst arbetskrävande och i vart fall

vara det system, som bäst passade för de mindre jordbrukarna. Å andra sidan syntes alternativ II äga företräde vid sådana företag, som hade ett större antal arbetare och där kontorspersonal funnes tillgänglig. Eftersom alternativ III delvis utgjorde en kompilation av de båda första alternativen och därtill innefattade vissa avvikelser från dessa, som måste anses innebära förbättringar, ville föreningen för sin del förorda sistnämnda alternativ med vissa ändringar. Föreningen ville särskilt framhålla, att en tillämpning av alternativ II med löneavdrag efter tabell för säsongarbetare finge anses vara mycket olämpligt. Man kunde nämligen icke veta, huru mycket en säsongarbetare, som vore anställd för någon kortare tid, komme att ha tjänat när året hade gått till ända. Innehade arbetstagaren sin arbetsanställning under de tre första månaderna av året, vilket vanligen gällde i fråga om skogsarbetare, och skatteavdraget verkställdes med ledning av den under denna tid åtnjutna inkomsten, kunde avdraget mången gång bliva för högt, vilket måste förorsaka slitningar mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Mot förslaget i denna del kunde alltså den allvarliga anmärkningen riktas, att skatten icke träffade den verkliga inkomsten. Den i alternativ III föreslagna lösningen att avdraget för säsongarbetare skedde efter preliminär debitering och efter viss procent syntes vara lämpligare. Emellertid borde skyldigheten att verkställa löneavdrag begränsas, i varje fall under övergångsåren, till att avse arbetsgivare med minst fem arbetare.

Alternativ III tillstyrkes slutligen även av *Norrbottens och Västerbottens läns handelskammare, tolv sjömanshusdirektioner, svenska sparbanksföreningen, Sveriges grossistförbund och svenska sjöfolksförbundet.*

I åtskilliga yttranden uttalas önskemål om att preliminärskatten obligatoriskt skulle avse även inkomst av bisysslor och inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet (frånsett vinst å avyttring av egendom och lotterispel).

Riksräkenskapsverket framhåller, att det från den skattskyldiges synpunkt visserligen vore sant, att möjlighet funnes för den, som i egenskap av löntagare hade att vidkännas tabellavdrag, att på begäran få detta avdrag höjt, så att det täckte skatten även för inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet, som han uppbure vid sidan av sin lön. Med hänsyn till möjligheterna av en på så vis effektivare skatteuppbörd syntes det däremot betänkligt att icke utnyttja de möjligheter till ett obligatoriskt uttagande av källskatt, som här likväl erbjöde sig. Bland de kategorier skattskyldiga, som åtnjoto inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet, torde nämligen återfinnas ett stort antal dåliga skattebetalare. *Riksräkenskapsverket* föresloge därför, att möjligheterna att med förslaget i övrigt införliva ett system med obligatorisk källskatt å inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet snarast bleve föremål för ytterligare undersökning.

Överståthållarämbetet anför:

Visserligen har föreslagits, att arbetstagare skall äga hos arbetsgivaren påfordra högre löneavdrag än som motsvarar hans inkomst av huvudan-

ställningen för att därigenom erhålla täckning för den skatt, som belöper å inkomst av bisysslor samt av tillfällig förvärvsverksamhet. Uppbördsberedningen synes jämväl hysa den uppfattningen, att dylika framställningar av vederbörande arbetstagare skola bliva relativt vanliga. Riktigheten av denna uppfattning läser dock kunna sättas i fråga. Förhållandet torde i verkligheten vara, att skattskyldiga, som innehava bisysslor eller mottaga tillfälliga uppdrag, som regel icke äro angelägna att bringa detta förhållande till huvudarbetsgivarens kännedom och än mindre att låta förhållandet bliva bekant bland arbetskamraterna — något, som icke torde kunna undvikas, därest exempelvis vederbörande kassör blir underkunnig om att högre löneavdrag skall verkställas än enligt fastställd tabell.

Det synes förty erforderligt att på annat sätt söka ernå en sådan ordning, att jämväl inkomst av bisysslor och av tillfälliga uppdrag blir föremål för preliminär beskattning. — — —

En tänkbar möjlighet vore måhända att i nu berörda speciella fall tilllämpa det system med skattemärken, som i tidigare förslag framförts. Detta skulle då innebära, att exempelvis statliga och kommunala myndigheter, juridiska personer och andra bokföringspliktiga skattskyldiga skulle vid utbetalandet av annan ersättning än som utgjorde lön för huvudanställning, verkställa avdrag med viss procent på det utbetalade beloppet samt redovisa detta med skattemärken. Därvid kunde tänkas, att den utbetalande utskreve kvitto i dubbla exemplar och försåge det utlämnade kvittoexemplaret med makulerade skattemärken. Därest skattemärkena upprättades i form av dubbla beläggningsstämplar, kunde ena exemplaret åsättas det hos den utbetalande kvarliggande kvittoexemplaret. Med ett sådant system skulle uppenbarligen å den skattskyldige ankomma att till den lokala skattemyndigheten anmäla det gjorda skatteavdraget i och för vederbörig bokföring. I fråga om den procent, som skulle avdragas, kunde i anslutning till 7 § i förslaget stadgas, att avdrag skall ske med 10 eller, där inkomstbeloppet överstiger 10 000 kronor, med 15 % av inkomsten.

Överståthållarämbetet är givetvis icke berett att i detta sammanhang förorda nu skisserade metod såsom den bästa eller lämpligaste. Ämbetet har endast velat här framhålla vikten av att på nyss angivna eller annat sätt sådana anordningar träffas, att preliminär skatt avdrages jämväl å inkomst av bisysslor och av tillfälliga uppdrag.

Även länsstyrelserna i Uppsala och Västmanlands län samt häradskrivaren i Trögds fögderi ifrågasätta, huruvida icke preliminärskatt å ersättning för tillfälliga uppdrag och bisysslor kunde beräknas efter viss procent av inkomsten och sålunda avdrag å denna för skattens gäldande kunde äga rum.

Länsstyrelsen i Örebro län yttrar, att länsstyrelsen till fullo insåge de oöverstigliga svårigheter, som föranlett beredningen att utesluta bland annat inkomst av bisysslor från källskatt. Dock vore det väl just beträffande dylika inkomster, som källskatten hade sin största åtminstone ekonomiska betydelse. De flesta löntagare torde väl hava inkomst antingen av bisysslor eller annan tillfällig inkomst eller ock av kapital eller annan förvärvskälla till sådana belopp, att preliminärskatt icke obligatoriskt komme att utgå. Därigenom att dessa inkomster icke bleve föremål för källskatt, uppstode här en eftersläpning för utskylder, som avsevärt måste komma att överstiga den tid under vilken sådan eftersläpning nu ägde rum. I regel skedde enligt nuvarande system slutbetalning av utskylder i september andra året efter det

inkomsten intjänats. För inkomster av ifrågavarande slag komme enligt beredningens förslag slutbetalningen att sträcka sig inpå det tredje året efter det inkomsten intjänats.

Bank- och fondinspektionen framhåller, att beredningen i fråga om inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet kunnat anföra goda skäl för sin ståndpunkt. Emellertid kunde det näppeligen bestridas, att det från det allmännas synpunkt vore en viss olägenhet, att inkomst av detta slag icke beskattades vid källan.

Liknande synpunkter i fråga om bisysslor uttalas av *länsstyrelserna i Kronobergs och Kristianstads län, magistraterna i Eskilstuna och Sölvesborg samt kommunalnämnden i Bondkyrka*.

Svenska exekutionsmännens riksförbund framhåller angelägenheten av att skatteavdrag verkställas beträffande bisysslor. Vad som talade emot att så skedde vore, att den skattskyldige normalt endast hade en debetsedel. Det borde dock vara möjligt att i dessa fall på begäran utfärda en eller flera debetsedlar för samma person. Dessa sedlar skulle då utfärdas som bilagor till den ursprungliga sedeln och med samma nummer som denna för att därigenom underlätta såväl kontroll som påföring å uppbördskort.

I fråga om preliminär skatt å pensioner och livräntor anför *riksförsäkringsanstalten*:

Enligt alla tre alternativen i uppbördsberedningens förslag till omläggning av uppbördsförfarandet skall avdrag å livränta äga rum, därest denna utgör skattskyldigs huvudsakliga inkomst. Det synes naturligt att, då fråga är om arbetsanställning av något slag, avsevärda svårigheter knappast kunna uppkomma för vederbörande arbetsgivare att avgöra, huruvida den inkomst, vederbörande därav bereder sig, är att anse som huvudsaklig inkomst. Gäller det däremot livränta, kan ju visserligen antagas, att densamma i en del fall, t. ex. då livräntetagaren är helt arbetsoförmögen eller har sin arbetsförmåga väsentligt nedsatt, utgör dennes huvudsakliga inkomst, men någon visshet därom föreligger icke.

Detta förhållande torde medföra, att riksförsäkringsanstalten beträffande sina omkring 40 000 livräntetagare — i den mån debetsedel icke inkommer — nödgas infordra intyg, utvisande att livräntan icke är deras huvudsakliga inkomst eller eljest att den icke är beskattningsbar inkomst. För att begränsa såväl skattemyndigheternas som riksförsäkringsanstaltens arbete härutinnan och för att undvika onödiga eller ur beskattningssynpunkt föga betydande avdrag finner sig anstalten böra föreslå vissa begränsningar i skyldigheten enligt förslaget.

Därest livränta är vederbörandes huvudsakliga inkomst, kan den icke föranleda någon avdragsåtgärd för det fall, att densamma icke uppgår till ett belopp av 300 kronor för år, enär eventuell annan inkomst i sådant fall understiger 300 kronor och den sammanlagda inkomsten förty icke uppgår till 600 kronor. Redan av denna anledning synes sålunda riksförsäkringsanstalten icke ur synpunkten av avdrag för skatt respektive anskaffande av intyg från lokal skattemyndighet rörande frågan, huruvida livräntan är huvudsaklig inkomst, böra ägna livräntor, som understiga 300 kronor för år, någon uppmärksamhet. Här tillkommer emellertid ytterligare den omständigheten, att bl. a. livräntor, som utgå på grund av olycksfallsförsäkring eller i an-

ledning av olycksfall i arbete annorledes än på grund av försäkring, endast till viss procent skola upptagas såsom intäkt. Skatteavdrag från livränta, evad det skall äga rum enligt skattetabell eller efter viss procent, torde få antagas böra ske å livräntan först sedan densamma nedsatts till sitt skattepliktiga belopp. Ett verkställande av skatteavdrag å oreducerad livränta skulle nämligen i många fall leda till orimligheter. Med hänsyn jämväl till ortsm. fl. avdrag synes en avsevärd ytterligare förhöjning av det livräntebelopp, varmed riks försäkringsanstalten icke lämpligen synes böra taga någon befattning i här ifrågavarande avseende, kunna äga rum. Riks försäkringsanstalten vill i sådant avseende föreslå, att skatteavdrag icke obligatoriskt skall verkställas i fall, där det årliga livräntebeloppet understiger 1 000 kronor.

Riks försäkringsanstalten har övervägt, huruvida icke begränsning av den föreslagna avdragsskyldigheten skulle kunna föreslås även ur andra synpunkter. Det framstår för anstalten såsom ganska visst, att personer, som uppbära invalidlivränta efter en invaliditetsgrad, understigande 50 procent, som regel äro i stånd att utföra arbete, varav de vanligen torde hava sin huvudsakliga inkomst. Det torde därför vara ändamålsenligt att draga en gräns för anstaltens obligatoriska avdragsskyldighet i avseende å invalidlivräntor av alla slag vid nyssnämnda 50 procent.

Därest emellertid undantagsvis debetsedel skulle inkomma till riks försäkringsanstalten, medförande avdrag å belopp understigande det ovan nämnda eller å belopp understigande det vid 50 procents invaliditet utgående, bör anstalten givetvis hava skyldighet att verkställa sådant avdrag.

Då enligt alternativen I och III avdrag för skatt skall äga rum endast om livräntan utbetalas månadsvis eller oftare, kommer ett stort antal livräntor, som utbetalas kvartals-, halvårs- eller årsvis, såsom av i det föregående lämnade uppgifter framgår, icke att preliminärt beskattas i här angiven ordning. Detta synes också riktigt med hänsyn till att dylika livräntor i allmänhet icke torde kunna anses som livräntetagarens huvudsakliga inkomst. Av bestämmelserna i 6 § alternativ II framgår, att även belopp, som avse längre tidsperiod än en månad, skola underkastas avdrag för skatt. Detta synes också framgå av 4 § i nämnda alternativ, där det anges, att skattetabellerna skola upprättas så, att de för olika inkomstbelopp, beräknade för vecka och månad *eller annan tid*, som Kungl. Maj:t bestämmer, angiva därå belöpande skatt, men här synes dock uppbördsberedningen huvudsakligen hava räknat med utbetalning månadsvis eller oftare. Så synes också vara fallet jämlikt 46 § i samma alternativ. Riks försäkringsanstalten anser för sin del ofrånkomligt, att alternativ II, därest detsamma lägges till grund för lagstiftning, i här berörda avseende erhåller sådan lydelse, att tvekan icke kan råda därom, att livräntor som utbetalas för längre terminer än månad icke skola bliva föremål för skatteavdrag.

Invalidlivräntor enligt de författningar, riks försäkringsanstalten har att tillämpa, kunna som regel icke bestämmas definitivt vid första beslut om livränta. Ofta förflyta flera år, innan livräntan kan fastställas att utgå oförändrad under livräntetagarnes återstående livstid. Detta sammanhänger med att förbättring av den skadades eller sjukes tillstånd ofta kan förutses med därav följande minskning av livräntan. Ibland har man emellertid även att räkna med försämring och motsvarande höjning av livräntan. Först när det med någorlunda säkerhet kan antagas, att förändring i den skadades eller sjukes tillstånd icke är att förvänta, fastställes livräntan definitivt. Vad särskilt angår sådana invalidlivräntor enligt militärsättningsförförordningen, som utgivas på grund av sjukdom, som icke är att hänföra till olycksfall, t. ex. lungtuberkulos, råder det förhållandet, att dessa ofta på grund av att akut sjuk-

domstillstånd plötsligt inträder måste utbytas mot sjukpenning. Även beträffande andra invalidlivräntor än enligt nyssnämnda förordning sker ej sällan under de första åren utbyte av livränta mot sjukpenning på grund av inträdande akuta sjukdomstillstånd till följd av den ådragna kroppsskadan. Det synes riks-försäkringsanstalten, som om berörda förhållanden borde föranleda, att livränta icke göres till föremål för skatteavdrag, innan den blivit fastställd att utgå definitivt. — — —

Då livränta bestämmes första gång liksom ofta vid omprövning av livränta kan beslut icke meddelas före dagen för livräntans början utan en viss eftersläpning äger av olika skäl rum. Härvid inträffar att livränta kommer att utgå dels för gången tid och dels i förskott. Med hänsyn härtill vore det enklare om avdraget å livräntan finge ske med viss procent av det vid tillfället utgående livräntebeloppet exempelvis med 10 procent. Detsamma gäller, då höjning av livränta efter besvär hos försäkringsrådet beslutas av detta. I sådant fall är det icke ovanligt, att förhöjningen, som ibland stiger till avsevärda belopp, i efterskott utgives för ett halvår eller mera.

Pensionsstyrelsen framhåller, att stora svårigheter föreläge att vid utbetalning av pension, som grundade sig på frivilliga avgifter till pensionsstyrelsen, verkställa skatteavdrag av lämplig storlek. För att i möjligaste mån minska svårigheterna ville styrelsen föreslå, att avdragsskyldighet begränsades att omfatta pension överstigande 1 200 kronor om året. Därest denna gräns fastställdes, skulle särskilda åtgärder för verkställande av skatteavdrag behöva av pensionsstyrelsen vidtagas beträffande endast omkring en åttendedel av de för närvarande utgående frivilliga pensionerna. Styrelsen ville i detta sammanhang också framhålla att, även om avdrag icke verkställdes å utbetalade frivilliga pensioner, detta icke behövde medföra en försämring av uppbördsresultatet, enär en sådan pension ju representerade en avsevärt högre grad av säkerhet för skattens utfående än till exempel vanlig arbetsinkomst.

Svenska försäkringsbolags riksförbund anför med instämmande av *försäkringsinspektionen*:

Enligt 32 § 2 mom. d) kommunalskattelagen skola s. k. engångsbetalda livräntor tagas till beskattning endast till viss del av livräntebeloppet. Den beskattningsbara delen av livräntan varierar, beroende på livräntetagarens ålder, från 80 till 10 % av livräntebeloppet. Orimligheten av att å sådana livräntor tillämpa tabellskattesystemet eller regeln med procentuell skatt torde ligga i öppen dag.

Vidare må framhållas, att pensioner och livräntor ofta äro av pupillförsäkrings karaktär (barnpensioner). Beträffande sådan försäkring gäller enligt 32 §, 2 mom. a) att ett belopp intill 600 kronor om året är skattefritt, därest förmånstagaren ej fyllt 21 år. Enligt 51 § kommunalskattelagen gäller vidare, att taxerad inkomst understigande 600 kronor ej skall tagas till beskattning. Omyndig kan sålunda ha inkomst, som inklusive pupillförsäkring uppgår till 1 200 kronor utan att skatteplikt föreligger.

Vad sålunda i korthet anförts torde klarlägga nödvändigheten av föreskrift såväl vid alt. II som vid alt. III, att preliminär skatt å engångsbetalda livräntor och å pupillpensioner skall av vederbörande försäkringsbolag innehållas endast efter verkställd debitering. Tabellskattesystemet eller systemet med procentuell skatt är överhuvud taget icke användbart i de fall varom här är fråga.

Om alt. I eller II genomföres, kommer försäkringsbolagens skyldighet att verkställa skatteavdrag å pensioner och livräntor att begränsas till utbetal-

ningar, som ske månadsvis. En förutsättning för att avdragsskyldighet skall föreligga är nämligen enligt 28 § i dessa alternativ, att utbetalning sker månadsvis eller oftare. Av lagtexten till alt. II framgår däremot ej klart, huruvida beredningen tänkt sig att »löneavdrag» skall ske å utbetalningar, som avse längre tid än en månad, eller icke. Av 4 och 46 §§ i detta alternativ vill det dock synas, som om beredningen tänkt sig samma regel som vid alt. I och III. Om alt. II väljes, är det emellertid önskvärt att denna regel kommer till klart uttryck i lagtexten.

I livränte- eller pensionsförsäkring ingår ofta försäkring för engångsbelopp, ej avseende viss tidsperiod. Sålunda inrymmer tjänstepensionsförsäkringen som regel s. k. kapitalunderstöd, vilka utbetalas, då den försäkrade uppnår pensionsåldern och då han avlider. Dessa kapitalunderstöd äro i sin helhet beskattningsbara. Enligt beredningens alt. I och, beträffande övergångsåren 1947—1948, även enligt alt. III torde försäkringsbolagen ej vara skyldiga att å sådant engångsbelopp göra avdrag för skatt, eftersom utbetalningen ej sker »månadsvis eller oftare» och för övrigt ej kan sägas avse viss tidsperiod. Efter övergångsperioden skall preliminär skatt för dylikt engångsbelopp enligt alt. III beräknas såsom för månadsinkomst (8 § i tilläggsförordningen). Enligt alt. II slutligen torde utbetalningar, varom här är fråga, enligt 7 § böra göras till föremål för avdrag, beräknat efter 10 % eller 15 %, beroende på om den skattskyldiges årsinkomst kan antagas komma att uppgå till högst 10 000 kronor resp. överstiga detta belopp.

Den i alt. III föreslagna regeln, att enligt skattetabell uttaga preliminär skatt å här avsedda engångsbelopp såsom för månadsbelopp leder ofrånkomligen oftast till att ett avsevärt för högt skattebelopp uttages. Utbetalningarna belöpa sig i regel till något eller några tusental kronor och om detta belopp betraktas som månadsbelopp kan på grund av progressiviteten vid inkomstbeskattningen skatteprocenten bli många gånger för hög. Det är att märka att beloppen komma i fråga för utbetalning just vid det tillfälle då vederbörandes arbetsinkomst på grund av pensionering starkt minskas eller på grund av dödsfall helt upphör.

Riksförbundet hemställer, att engångsutbetalningar av här ifrågavarande art helt undantagas från preliminärbeskattning hos försäkringsbolagen. Kan så ej ske, bör i varje fall vid alt. III avdragsregeln ändras så, att skatteavdraget ej blir orimligt stort. Om alt. II väljes, torde det vara nödvändigt, att för skatteavdraget fastställa en för alla lika procentsats, då vederbörande försäkringsbolag saknar kännedom om mottagarens inkomstförhållanden.

Uppbördsberedningen uttalar å s. 243 i betänkandet, att avsikten är, att även enligt alternativ III avdrag enligt tabell skall komma till användning i fråga om pension, livränta och periodiskt understöd av visst slag. Med hänsyn till svårigheten för den, som verkställer utbetalning härav, att avgöra, huruvida utbetalat belopp avser huvudsaklig inkomst eller ej, har det emellertid ansetts lämpligt att tillvidare icke utsträcka tillämpningen av tabellmetoden att omfatta även nu berörda inkomstslag. Riksförbundet har velat fästa uppmärksamheten på detta uttalande och utgår ifrån att skatteavdrag, som försäkringsbolagen ha att verkställa vid utbetalning av pensioner och livräntor, tills vidare skola ske endast efter preliminär debitering och ej med anlitande av tabellsystemet. Som en följd härav böra försäkringsbolagen, om det av riksförbundet förordade alt. III genomföres, undantagas från skyldigheten enligt 2 § i tilläggsförordningen till detta alternativ att till de lokala skattemyndigheterna insända förteckningar över sina pensions- och livräntetagare.

Oberoende av vilket alternativ som väljes ger förslaget, att försäkringsbolagen skola verkställa skatteavdrag å pensioner och livräntor, anledning till följande erinringar från riksförbundets sida.

En förutsättning för att ett försäkringsbolag skall vara skyldigt att vid utbetalning av pension eller livränta avdraga preliminär skatt är att pensionen eller livräntan utgör mottagarens huvudsakliga inkomst. Bolagen sakna emellertid kännedom om pensions- eller livräntetagares övriga inkomster, varför bolagen torde nödgas att verkställa skatteavdrag vid varje utbetalning intill dess den skattskyldige visar, att sådant avdrag ej skall ske. Följden härav måste bli, att bolagen i en mängd fall komma att göra avdrag för skatt, då så ej bort ske, och att göra avdrag med annat belopp än som vederbort. Detta måste ovillkorligen skapa irritation hos försäkringstagarna och därjämte föranleda ett stort antal skatterestitutioner. För att minska antalet fall, som kunna förväntas ge anledning till konsekvenser av antydd art, är det därför enligt riksförbundets mening önskvärt med vissa begränsningar i försäkringsbolagens skyldighet att verkställa skatteavdrag vid utbetalning av pensions- och livräntebelopp.

Vid arbetsförmåga på grund av invaliditet eller sjukdom kan vid vissa försäkringsformer s. k. invalidpension utgå, så länge arbetsförmågan består. Utgående invalidpension utgör så stor del av full invalidpension, som svarar mot graden av arbetsförmåga. Full invalidpension är mindre än den anställdes lön, men det förekommer att arbetsgivare fylla ut invalidpensionen, så att den anställde även under sin arbetsförmåga sammanlagt åtnjuter en inkomst, som helt eller i det närmaste motsvarar lönen. Särskilt i fall av partiell arbetsförmåga, då reducerad invalidpension utgår, torde det vara mycket vanligt, att den från arbetsgivaren behållna lönen utgör vederbörandes huvudsakliga inkomst. Med hänsyn härtill vill riksförbundet ifrågasätta införandet av en allmän regel, att invaliditetslivräntor motsvarande lägre invaliditetsgrad än 50 % ej skola göras till föremål för skatteavdrag. Ej heller synes regeln om avdrag med 25 % böra tillämpas å invalidlivräntor som utgå endast tills vidare, innan ersättningen blivit för framtiden definitivt fastställd.

Mindre livränte- och pensionsbelopp torde vidare i regel icke utgöra den skattskyldiges huvudsakliga inkomst, men intill dess bolagen i varje särskilt fall erhållit meddelande om frihet från avdragsskyldighet, måste bolagen förutsätta, att avdrag skall ske. I de fall, då en mindre livränta är mottagarens huvudsakliga inkomst, blir skatten mycket liten, varför det fiskaliska intresset av att preliminär skatt avdrages vid utbetalningen, torde vara obetydligt. Med hänsyn till berörda förhållanden synas starka skäl tala för att livräntor och pensioner, som ej överstiga visst belopp, generellt böra fritagas från beskattning hos bolagen. Det må i detta sammanhang framhållas, att livränta eller pension representerar en högre grad av säkerhet för skattens utfående än vanlig arbetsinkomst, därigenom att livräntan eller pensionen är säkerställd genom försäkringsavtalet, under det att vanlig arbetsinkomst kan reduceras eller försvinna. Ett undantag av angivet slag skulle utan tvivel i stor omfattning borttaga anledning till klagomål från de skattskyldigas sida, samtidigt som den väsentligt skulle reducera skattemyndigheternas och försäkringsbolagens arbete. Med hänsyn till vad ovan anförts beträffande pupillpension hemställer riksförbundet, att bolagens avdragsskyldighet begänsas till att omfatta livräntor och pensioner överstigande 1 200 kronor årligen.

Kammarrätten framhåller, att det syntes vara svårt för försäkringsanstalt att avgöra, huruvida livränta, som utbetalades av anstalten, utgjorde den skattskyldiges huvudsakliga inkomst. Då pensioner och livräntor i regel icke underginge några större växlingar i beloppet och således löneavdragets be-

räknande efter tabell knappast torde medföra någon väsentlig fördel, kunde ifrågasättas, huruvida de icke borde undantagas från A-skatt.

Överståthållarämbetet uttalar, att särskild föreskrift syntes böra meddelas om att i fall, som avsåges i 32 § 2 mom. d) kommunalskattelagen, skatteavdraget skulle beräknas å livräntans reducerade belopp.

Länsstyrelsen i Stockholms län erinrar likaledes om förenämnda bestämmelse i kommunalskattelagen. Länsstyrelsen framhåller vidare, att även i fråga om s. k. pupillpension gällde i skattehänseende, att endast viss del av pensionen utgjorde skattepliktig intäkt för mottagaren. Särskilda föreskrifter angående sättet för skatteavdragets fullgörande vore här erforderliga.

*Departements-
chefen.*

Av skäl som uppbördsberedningen anført finner jag preliminärbeskattningen i princip böra avse samtliga förvärvskällor.

Såsom förut framhållits, torde preliminärskatten för förvärvskällorna jordbruksfastighet, annan fastighet och rörelse icke kunna beräknas annorledes än på grundval av taxering — årlig eller preliminär — följd av debitering. I fråga om förvärvskällorna tillfällig förvärvsverksamhet (av annat slag än avyttring av egendom och lotterispel) samt kapital är det däremot i och för sig möjligt att låta preliminärbeskattning ske med viss procent av inkomsten. De skäl, som uppbördsberedningen funnit tala emot tillämpning av sistnämnda metod i fråga om inkomst av kapital, anser jag emellertid bärande och har därför intet att erinra mot beredningens förslag i denna del; till frågan om berörda metods användning, såvitt angår inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet, återkommer jag senare.

Vad förvärvskällan tjänst angår, föreslås enligt de olika alternativen skilda metoder för beräkning av preliminärskatten. Den enligt alternativ I föreslagna metoden att genomgående uttaga preliminärskatt för nyssnämnda inkomst efter debitering har icke förordats av någon av beredningens ledamöter. Med några undantag hava ej heller remissinstanserna förordat nämnda alternativ.

Metoden att beräkna preliminärskatten med utgångspunkt från en ungefär två år tidigare uppburen inkomst är onekligen icke helt överensstämmande med källbeskattningens idé, vilken får anses innebära att skatten utgår i förhållande till den inkomst, som skatten avser. Debiteringsmetoden synes därför icke böra regelmässigt användas i fråga om inkomst av tjänst, enär sådan inkomst merendels är av den natur att verklig källskatt kan uttagas för densamma. En beräkning av preliminärskatten enligt skattetabell eller, i särskilda fall, efter viss procentsats torde sålunda i det övervägande antalet fall giva bättre resultat. Skulle preliminärskatten för flertalet löntagare utgå efter debitering komme, såsom beredningen framhållit, betydande olägenheter att uppstå för de skattskyldiga och en avsevärd arbetsbelastning att inträda för de lokala skattemyndigheterna till följd av de preliminära taxeringar och jämkningar, som skulle bli erforderliga vid förändringar i inkomsten. Vid nu angivna förhållanden finner jag mig icke kunna förorda, att uppbördsförfarandet utformas i enlighet med alternativ I.

Vad härefter angår frågan vilketdera av alternativen II och III som lämpligen bör förordas, vill jag först hänvisa till vad jag nyss anförut rörande det företräde, såvitt angår inkomst av tjänst, som en beräkning av preliminärskatten enligt skattetabell eller, i särskilda fall, efter viss procentsats får anses äga framför en beräkning av sådan skatt efter debitering. Av det sagda framgår, att jag finner preliminärskatten i fråga om inkomst av tjänst böra beräknas efter debitering endast i sådana fall, då en beräkning av skatten enligt tabell eller med viss procent till följd av den skattskyldiges särskilda inkomstförhållanden skulle giva ett sämre resultat. Sådana särskilda förhållanden kunna, såsom beredningen anförut, anses föreligga, *då* skattskyldig åtnjuter bruttoinkomst från vilken han är berättigad till avdrag för omkostnader till betydande del av inkomsten, *då* av skattskyldig uppburen inkomst av tjänst, varför preliminärskatt obligatoriskt uttages, utgör blott en obetydlig del av hela hans inkomst eller *då*, såsom fallet är beträffande viss serveringspersonal, inkomsten icke uppbäres från arbetsgivaren samt avdrag å inkomsten för skatt således icke kan verkställas och preliminärskatt ej heller kan beräknas enligt tabell eller efter viss procentsats.

I nyss omförmälda fall skall preliminärskatt för inkomst av tjänst utgå efter debitering såväl enligt alternativ II som enligt alternativ III. Enligt det sistnämnda alternativet föreslås debiteringsmetoden skola användas även i sådana fall, *då* skattskyldig åtnjuter naturaförmåner i annan form eller till väsentligt högre värde än som finnes angivet i skattetabell, *då* skattskyldig åtnjuter inkomst utöver den i den huvudsakliga anställningen för bestämd tidsperiod uppburna lönen till belopp överstigande en femtedel av denna, dock minst sexhundra kronor, samt *då* skattskyldig uppbär inkomst endast under en del av året (säsongarbetare).

Uttagandet av preliminärskatt efter debitering torde emellertid, i fråga om inkomst i form av naturaförmåner av nyss angivna slag, knappast giva bättre resultat än en beräkning av sådan skatt enligt tabell- eller procentmetod. Även om skattskyldig åtnjuter naturaförmåner till annat värde än som är angivet i skattetabell böra sistnämnda metoder med fördel kunna användas; då berörda värde i regel icke varierar under året, bör hänsyn till förmånerna kunna tagas genom att den lokala skattemyndigheten fastställer vilket värde de skola anses äga vid preliminärbeskattningen.

Vad åter angår det fall att skattskyldig utöver den i den huvudsakliga anställningen för bestämd tidsperiod uppburna lönen åtnjuter inkomst till belopp, överstigande en femtedel av nämnda lön, dock minst sexhundra kronor, torde ej heller kunna antagas, att uttagandet av preliminärskatten efter debitering alltid kommer att giva det bästa resultatet. Uppbär sålunda den skattskyldige jämte den för bestämd tidsperiod avtalade lönen ackordsersättning, torde den senare i många fall variera betydligt från år till år, varför en beräkning av preliminärskatten för den tidsbestämda lönen enligt tabell och för ackordsersättningen efter fastställd procentsats tvärtom kan förväntas lämna ett bättre resultat än en beräkning av skatten för den sammanlagda inkomsten efter debitering. Likaså torde, om skattskyldig jämte inkomst av tjänst

åtnjuter mera betydande inkomst från annan förvärvskälla, med undantag för tillfällig förvärvsverksamhet, kunna förutsättas att — såvida tjänsteinkomsten icke utgör blott en obetydlig del av den sammanlagda inkomsten — det bästa resultatet oftast vinnes, om inkomsten av tjänst preliminärbeskattas enligt tabell eller efter viss procentsats och den övriga inkomsten efter debitering. Uppbär åter den skattskyldige utöver inkomsten från den huvudsakliga anställningen inkomst till större belopp av bisysslor eller tillfällig förvärvsverksamhet, torde debiteringsmetoden giva det bättre resultatet endast i de fall då den förra inkomsten är obetydlig i förhållande till hela inkomsten; i annat fall lär det för den skattskyldige vara mest fördelaktigt att preliminärskatten för inkomsten från den huvudsakliga anställningen beräknas enligt tabell eller viss procentsats och att till nämnda skatt, på den skattskyldiges begäran, lägges visst belopp, så att det sammanlagda beloppet täcker preliminärskatten för den totala inkomsten.

Med hänsyn till de växlingar i inkomstens storlek från år till år, som få anses utmärka säsongarbete, synes i dylika fall metoden att beräkna preliminärskatten på grundval av taxering, följd av debitering, föga tillfredsställande. Tillämpas en beräkning enligt tabell, kan å andra sidan för hög skatt komma att uttagas. Ju längre perioden av sysslolöshet är och ju större inkomst vederbörande uppbär under den period arbetet varar, desto större blir avvikelserna mellan preliminär och slutlig skatt. Den olägenhet, som sålunda uppkommer, bör dock i regel kunna avhjälpas genom jämkning av preliminärskatten. I vissa fall torde man redan i förväg kunna beräkna, hur lång tid av året arbetsperioden kommer att vara; i dylika fall bör den lokala skattemyndigheten bestämma, att preliminär skatt skall uttagas med endast viss del av i tabellen angivna skattebelopp. I andra fall synes däremot såsom regel någon nedsättning av preliminärskatten icke böra ske. Har preliminär skatt uttagits med högre belopp än som kan beräknas bli påfört som slutlig skatt — den förra skatten beräknas komma att överstiga den senare med minst en femtedel av den slutliga skattens belopp, dock minst tjugufem kronor, eller, om särskilda (ömmande) omständigheter föreligga, med mindre del eller belopp — och kan arbetstagaren icke antagas erhålla nytt arbete under året, bör han — såsom jag i ett senare sammanhang förordar — få den för högt erlagda preliminärskatten återbetald utan att avvakta avräkning efter verkställd taxering.

Enligt vad jag nu anfört kan sålunda i de fall, då enligt alternativ III men icke enligt alternativ II preliminärskatten föreslås skola utgå efter debitering, en beräkning av nämnda skatt enligt tabell eller med viss procent antagas normalt visa den bästa överensstämmelsen mellan preliminär och slutlig skatt. Jag kan följaktligen icke förorda, att i dessa fall den förra metoden för preliminärskattens beräkning tillämpas som huvudregel. Däremot bör hinder icke möta att då särskilda omständigheter föranleda till antagande att debiteringsmetoden giver det bästa resultatet, denna metod tillämpas även uti de ifrågavarande fallen. Anser skattskyldig eller arbets-

givare anledning förefinnas att tillämpa debiteringsmetoden, bör han alltså hos den lokala skattemyndigheten göra anmälan härom. På nämnda myndighet bör därefter ankomma att avgöra, huruvida ifrågavarande metod skall komma till användning eller icke. Finner lokal skattemyndighet, utan att dylik anmälan skett, att debiteringsmetoden bör tillämpas, bör myndigheten äga besluta, att denna metod skall komma till användning. Att föreskriva skyldighet för arbetsgivare att insända sådana förteckningar med uppgift angående arbetstagares inkomstförhållanden, som föreslås enligt alternativ III, finner jag emellertid icke erforderligt. För att möjliggöra för myndigheten att vid övergången till det nya uppbördssystemet tillämpa den metod för beräkning av preliminärskatten, som må anses vara för vederbörande skattskyldig lämpligast, torde däremot taxeringsnämnderna under år 1946 böra i inkomstlängden angiva, för vilka skattskyldiga med inkomst av tjänst debiteringsmetoden bör användas.

Då för skattskyldig preliminärskatt skall uttagas för inkomst av tjänst enligt skattetabell eller med viss procentsats och för annan inkomst (med undantag för inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet) efter debitering, uppkommer visst merarbete för debiteringsmyndigheten, enär två debetsedlar (å A- och C-skatt) måste utfärdas. Emellertid torde det vara i förhållandevis litet antal fall som detta måste ske, varför nämnda merarbete icke torde bli va av större omfattning.

Enligt alternativ III begränsas tillämpningen av tabellmetoden genom förslaget att — i varje fall tills vidare — denna metod skall användas endast i fråga om sådana arbetstagare, som äro anställda hos arbetsgivare med flera än tre anställda. Genom denna schablonmässigt bestämda gräns mellan olika kategorier arbetsgivare undantages ett betydande antal skattskyldiga med inkomst av tjänst från tillämpningen av den för dem normalt mera fördelaktiga tabellmetoden. Detta är givetvis otillfredsställande.

Då vederbörande arbetstagare uppbär endast kontant inkomst, synes det knappast vara svårare att tillämpa tabell- eller procentmetoden, i varje fall icke den förra, än att uttaga preliminär skatt på grund av debitering; användningen av procentmetoden förorsakar dock något mera arbete än debiteringsmetoden. Den lokala skattemyndigheten förutsättes nämligen skola å debetsedeln angiva vilken tabell och, med hänsyn till skattskyldigs civilstånd och barnantal, vilken kolumn i vederbörlig avdelning av tabellen (för veckolön, månadslön etc.) som skall användas; vid debetsedeln fogas därjämte ifrågavarande tabell. Arbetsgivaren har sålunda endast att i kolumnen för preliminär skatt avläsa den skatt, som där angives för inkomsten i fråga. Med hänsyn till de sålunda av myndighet lämnade anvisningarna torde någon svårighet icke föreligga ens för de mindre arbetsgivarna att tillämpa tabellmetoden. Någon större svårighet att uträkna skatten efter fastställd procentsats synes icke heller föreligga; i tabellerna angives, när vederbörlig procentsats skall användas.

Något mera arbete än nyss sagts förorsakas arbetsgivarna, då det gäller

att uträkna preliminärskatten för inkomst, som utgöres till en del av kontanter och till en del av naturaförmåner. I dylikt fall har arbetsgivaren att, innan preliminärskatten avläses ur tabellen eller eljest uträknas, till den kontanta inkomsten lägga värdet av naturaförmånerna. Nämda värde angives emellertid i tabellen för vanligen förekommande löneperioder. Förfarandet synes icke heller i detta fall vara mera invecklat än att det bör kunna bemästras även av de mindre arbetsgivarna. Jag vill i detta sammanhang även erinra om att de sammanslutningar, som representera särskilt de mindre arbetsgivarna, i de avgivna yttrandena uttalat som sin åsikt, att det icke torde erbjuda några oöverkomliga svårigheter för arbetsgivarna att allmänt tillämpa tabellmetoden.

Det har slutligen gjorts gällande, att därest arbetsgivare underlåtit att verkställa löneavdrag eller gjort dylikt avdrag med för lågt belopp detta förhållande vid tillämpning av metoden att beräkna preliminär skatt enligt skattetabell — i motsats till vad fallet vore vid uttagande av preliminär skatt efter debitering — icke kunde konstateras förrän vid avräkningen av den preliminära skatten mot den slutliga. I följd härav skulle den skattskyldige kunna bli nödgad att erlægga hela eller en betydande del av skatten för viss inkomst såsom kvarstående skatt; då han samtidigt hade att gälda preliminär skatt för det löpande inkomståret komme han att drabbas av en avsevärd skattebörda. Kunde den skattskyldige icke erlægga skatten, vore enligt de av uppbördsberedningen föreslagna bestämmelserna arbetsgivaren ansvarig därför. Detta arbetsgivarens ansvar kunde således komma att utkrävas lång tid efter det underlåtenheten att göra löneavdrag ägt rum. Då det kunde befaras, att särskilt mindre arbetsgivare skulle göra sig skyldiga till dylik underlåtenhet, vore det — enligt den nu återgivna meningsriktningen — icke tillrådligt att utsträcka tillämpningen av tabellmetoden till dessa arbetsgivare.

Gentemot det sålunda anförda vill jag framhålla, att då — efter vad jag senare förordar — individuell bokföring av skatt å uppbördskort skall äga rum, fall av total underlåtenhet att verkställa löneavdrag enligt tabell (eller med viss procentsats) kunna konstateras efter utgången av en uppbördstermin, varefter åtgärder skyndsamt kunna vidtagas i syfte att löneavdrag vederbörligen göres. Visserligen kan icke med ledning av uppbördskorten avgöras, om löneavdrag vid tillämpning av berörda metod skett med riktigt belopp. Det synes emellertid föga troligt, att arbetsgivarna skola, annat än i rena undantagsfall, av oförstånd avläsa tabellerna så felaktigt, att skatten för inkomståret uttages med avsevärt lägre belopp än som bort utgå. Farhågorna för att de mindre arbetsgivarna skulle av okunnighet underlåta att beräkna preliminärskatt å värdet av arbetstagarnas naturaförmåner torde med hänsyn till de anvisningar, som föreslås skola lämnas i skattetabell, likaledes vara betydligt överdrivna. Då jag slutligen — såsom i ett senare sammanhang framhålles — förordar att arbetsgivare, som uppsåtligen verkställer löneavdrag med för lågt belopp, skall drabbas av bötesstraff torde man knappast behöva befara, att dylika fall skola bli ofta förekommande.

Med hänsyn till det nu anförda anser jag mig böra förorda, att i fråga om inkomst av tjänst i huvudsak tillämpas de enligt alternativ II föreslagna reglerna för beräkning av preliminärskatt, innebärande att nämnda beräkning i princip skall för samtliga skattskyldiga, vilka uppbära inkomst av tjänst, ske med ledning av skattetabell eller med viss procentsats; debiteringsmetoden bör sålunda användas endast där sådana omständigheter, som förut angivits, föranleda till att beräkningen bör ske efter denna metod.

Uppbördsberedningen har föreslagit, att undantagsförmåner, sådant periodiskt understöd eller sådan periodisk intäkt, varför givaren är berättigad till avdrag enligt 46 § kommunalskattelagen, samt sådan inkomst av lediga ecklesiastika sysslor, vilken ingår till allmän kassa, skola undantagas från preliminärbeskattningen. Vad beredningen anfört till motivering av förslaget att utesluta undantagsförmåner och periodiska intäkter av visst slag finner jag emellertid icke utgöra tillräcklig anledning att beträffande dessa inkomstslag stadga ett dylikt undantag. Skulle undantagsförmåner i sin helhet utgå i natura, kan dock löneavdrag icke verkställas och preliminärskatten således ej heller beräknas enligt skattetabell eller efter viss procentsats. Vad angår inkomst av lediga ecklesiastika sysslor ingår sådan inkomst, efter tillkomsten av familjepensionsreglementet för prästerskapet år 1941, icke längre till allmän kassa.

Jag delar den uppfattning, som kommit till uttryck i några yttranden, att fördelar skulle vinnas, därest preliminär skatt utan särskild anmälan från den skattskyldige uttoges jämväl för inkomst av bisysslor och förut berörda slag av tillfällig förvärvsverksamhet. Emellertid finner jag de av uppboradsberedningen påvisade olägenheter av teknisk art, som äro förenade med ett dylikt uttagande av preliminärskatt, böra föranleda till att därmed tills vidare får anstå i avbidan på att praktiska erfarenheter skola vinnas angående verkningarna av det av beredningen förordade sättet för beräkning av preliminärskatt för de ifrågavarande inkomstslagen.

Något bärande skäl att vid preliminärbeskattningen behandla pensioner och livräntor, som utbetalas av försäkringsanstalt — vare sig denna utgöres av riksförsäkringsanstalten, pensionsstyrelsen eller enskilt försäkringsföretag — annorlunda än annan inkomst av tjänst torde icke föreligga. Utgör pensionen eller livräntan vederbörandes huvudsakliga inkomst av tjänst, bör alltså i regel preliminär skatt för densamma beräknas med ledning av skattetabell eller efter viss procentsats. Alldenstund preliminär skatt skall utgå endast för inkomst, varför skattskyldighet föreligger, är det tydligt att, då livränta blott till viss del av sitt belopp utgör skattepiiktig intäkt, preliminärskatt skall uttagas allenast å nämnda del. Beräknas skatten enligt tabell- eller procentmetoden skall sålunda livräntebeloppet först reduceras på sätt i 32 § 2 mom. kommunalskattelagen sägs, innan uträkning av skattebeloppet äger rum. Skall livräntans belopp enligt bestämmelsen under a) i nämnda författningsrum nedsättas med 600 kronor för helt år, skall vid varje utbetalning livräntebeloppet nedsättas med så stor del av 600 kronor, som utbetalningsperioden utgör av helt år.

För att förenkla försäkringsföretagens arbete med uttagande av preliminär skatt torde det vara ändamålsenligt att i överensstämmelse med vad som anförts från försäkringshåll genom uttryckliga bestämmelser undantaga sådana livräntor och pensioner från preliminärbeskattning, vilka i regel kunna antagas icke utgöra vederbörandes huvudsakliga inkomst. Genom en dylik åtgärd underlättas även de lokala skattemyndigheternas arbetsbörda såtillvida, att dessa icke behöva pröva frågan, om livräntan utgör huvudsaklig inkomst. Jag förordar därför, att preliminär skatt icke skall utgå, därest pension eller livränta, som utbetalas av försäkringsanstalt, understiger 1 200 kronor för år. Då den nu föreslagna bestämmelsen torde vara tillräcklig för att undantaga livräntor, vilka i regel kunna antagas vara vederbörandes biinkomst, synes något stadgande, varigenom ytterligare undantages livränta, som motsvarar lägre invaliditetsgrad än 50 procent, icke vara erforderligt. Vidare synes det icke lämpligt att livräntor, som utbetalas för längre tid än en månad, av detta skäl undantagas från preliminärskatt; en dylik anordning kunde befaras medföra, att skattskyldig för att slippa preliminärskatt begärde utbetalning av livränta för kvartal eller längre tid.

Då skattskyldighet föreligger för utbetald livränta, även om den icke definitivt fastställts, bör preliminär skatt utgå jämväl för sådan livränta. Fastställes livräntan slutligen att utgå med högre belopp än som preliminärt beslutats, och utbetalas till följd härav visst belopp för längre tid tillbaka än den normala utbetalningsperioden, bör preliminärskatten för det senare beloppet beräknas efter procentsats. Skulle vid fastställelsen den preliminärt utgående livräntan nedsättas, bör jämkning av preliminärskatten ske, därest i det följande angivna förutsättningar härför föreligga.

Folkpension torde ofta icke utgöra vederbörandes huvudsakliga inkomst av tjänst. Då så är fallet, torde det icke vara ovanligt, att densamma icke beskattas, när avdrag för s. k. ömmande omständigheter medgives. Det synes därför försvarligt att undantaga folkpension från preliminärbeskattning. Undantag torde jämväl böra göras beträffande invalidunderstöd, blindhetsersättning och barnbidrag.

3. Beräkning av preliminär skatt på grundval av taxering.

För de fall då den under året näst före inkomståret verkställda taxeringen skall läggas till grund för beräkningen av preliminär skatt, föreslår *uppbördsberedningen*, i syfte att nämnda skatt skall så nära som möjligt överensstämma med den slutliga skatten, att ortsavdragen skola omräknas med hänsyn till bosättning, civilstånd och barnantal den 1 november näst före inkomstårets ingång. Har skattskyldig icke året näst före inkomståret påfört taxering men kan han under sistnämnda år förväntas uppbära inkomst eller kunna hans inkomstförhållanden under sistberörda år antagas komma att mera betydligt avvika från dem, som legat till grund för taxeringen året näst före inkomståret, föreslås en särskild uppskattning, preliminär taxering, skola under året näst före inkomståret verkställas av den under inkomståret

påräkneliga inkomsten. Till ledning för sistnämnda taxering skall skattskyldig avgiva särskild deklaration, preliminär deklaration.

Har skattskyldig förmögenhet, varför han är skattskyldig till särskild skatt å förmögenhet, skall den vid taxeringen året näst före inkomståret fastställda beskattningsbara förmögenheten läggas till grund för beräkningen av den preliminära särskilda skatten å förmögenhet. Åsättes preliminär taxering, skall denna avse även vederbörandes förmögenhet.

(Betänkandet s. 227, 228, jfrda med s. 217—224.)

Beträffande den preliminära taxeringen yttrar *länsstyrelsen i Skaraborgs län*:

För länsstyrelsen framstår den preliminära taxeringen såsom skäligen ofruktbar och även i viss mån skadlig för det genom årens arbete allt noggrannare taxeringsförfarandet. Det är ofta för att icke säga i regel icke möjligt för brukare av fastighet, rörelseidkare eller inkomsttagare av tillfällig förvärvsverksamhet att med någon större noggrannhet uppge sin beskattningsbara inkomst före inkomstårets utgång; och ett preliminärt deklara-tionsförfarande kan understundom förutsättas medföra frestelse för de skattskyldiga att uppge låga inkomstbelopp för taxeringen med obenägenhet att sedermera rätta tidigare fel, när den verkliga inkomsten skall deklarerar.

Länsstyrelsen anser därför, att preliminärt taxeringsförfarande och preliminärt deklara-tionsförfarande i den form det framlagts i det föreliggande förslaget icke bör komma i fråga.

Länsstyrelsen förordar för sin del, att för inkomst av förvärvskällorna jordbruksfastighet, annan fastighet, rörelse, tillfällig förvärvsverksamhet och kapital preliminärskatten uteslutande skulle beräknas enligt de skattskyldiga senast påförda taxeringar. Oavsett att länsstyrelsen sålunda funne den preliminära taxeringen icke blott onödig utan direkt skadlig för taxeringsarbetets sunda utveckling, skulle sloandet av denna förm av taxering medföra en väsentlig förenkling av det föreslagna uppbördsförfarandet med ej oväsentliga besparingar. Därest mot förmodan efter någon tids erfarenhet behov skulle uppstå av preliminärt deklara-tions- och taxeringsförfarande, borde organisationen lätt kunna utvidgas att omfatta även dessa institut.

Länsstyrelsen i Örebro län anser det preliminära deklara-tions- och taxeringsförfarandet verklighetsfrämmande.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län framhåller vikten av att precisionskravet icke dreves för långt vid utformning av närmare anvisningar för tillämpning av reglerna om preliminär deklaration och taxering. Eljest kunde utvecklingen lätt tendera mot att giva det preliminära taxeringsarbetet ett utrymme, som icke stode i rimlig proportion till det syfte man ville nå. Avsikten vore ju att ordna uppbörd i avräkning mot den skatt, som efter den ordinarie taxeringen slutligen debiterades. Visserligen hade föreslagits den inskränkningen, att preliminär taxering skulle verkställas endast om antagen avvikelse mellan de ifrågavarande årens taxeringar uppginge till minst en femtedel. Trots dessa modifierande föreskrifter vore fältet likväl fritt för mycket skiftande meningar — särskilt vid inträffande konjunkturväxlingar. Det borde icke vara förenat med större olägenheter, om för den grupp skatt-

skyldiga, varom nu vore fråga, den preliminärt erlagda skatten skulle komma att avvika från den slutligt påförda. Huvudsyftet finge anses uppfyllt så snart en väsentlig del av skattelikviden kunnat fullgöras redan under inkomståret.

*Departements-
chefen.*

Mot det av uppborädsberedningen föreslagna sättet för preliminärskattens beräkning, då denna grundar sig på taxering, har jag i stort sett intet att invända. I anledning av vad länsstyrelsen i Skaraborgs län anfört vill jag endast framhålla, att en preliminär taxering icke lär kunna undvaras, därest för beräkning av preliminärskatten tillämpas en metod som grundar sig på taxering.

Det är tydligt, att det i många fall är omöjligt att före inkomstårets ingång bedöma, huruvida inkomsten under nämnda år mera väsentligt kommer att avvika från den inkomst som legat till grund för taxeringen året näst före inkomståret. Kan så icke ske, kan givetvis icke heller preliminär taxering äga rum. Så snart vederbörande under inkomståret har anledning antaga, att ändring i inkomsten på sätt nyss sagts kommer att ske, har han emellertid möjlighet att — såsom senare framhålles — erhålla jämkning i preliminärskatten.

Med hänsyn till att jag i ett senare sammanhang förordar, att debetsedel å preliminär skatt icke skall översändas förrän senast den 18 januari under inkomståret i fråga om skattskyldig, som skall vidkännas löneavdrag, och senast den 25 februari under samma år beträffande annan skattskyldig torde preliminär taxering kunna äga rum senare än beredningen föreslagit. Särskild tidpunkt för taxeringens avslutande synes icke böra bestämmas; den bör emellertid vara slutförd i så god tid, att debetsedel kan utsändas senast vid nyss angivna tidpunkter. Vid sådant förhållande torde deklaration, som skall ligga till grund för den preliminära taxeringen, böra avgivas — icke den 20 oktober såsom uppborädsberedningen föreslagit — utan senast den 1 december året näst före inkomståret.

Vissa andra erinringar, som jag funnit mig böra göra mot detaljer i uppborädsberedningens förslag i denna del, upptagas till behandling under specialmotiveringen till departementsförslaget.

4. Beräkning av preliminär skatt med ledning av skattetabell eller efter viss procent av inkomsten.

I de fall, då preliminärskatten skall beräknas med ledning av skattetabell eller efter viss procent av inkomsten, föreslår *uppborädsberedningen*, att tabellmetoden skall användas, såvida inkomsten avser bestämd tidsperiod och uppbäres vid regelbundet återkommande tillfällen, samt att procentmetoden skall tillämpas i andra fall än nyss sagts.

Skattetabellerna skola angiva preliminärskatten för olika inkomstbelopp och tidsperioder samt skilda civilstånd och barnantal. Olika tabeller avses skola gälla för skilda ortsgrupper och kommunala utdebiteringar. De i tabellerna upptagna skattebeloppen äro angivna under förutsättning, att av-

drag vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt medgives för kommunala utskylder med på visst sätt beräknat belopp.

Då preliminär skatt skall beräknas med viss procent av inkomsten, skall denna procent enligt förslaget utgöra 10; kan skattskyldig under inkomståret komma att uppbära inkomst, överstigande 10 000 kronor, föreslås dock procentsatsen skola uppgå till 15.

Vare sig preliminärskatten utgår enligt tabell- eller procentmetoden, skall den enligt uppbördsberedningens förslag beräknas icke blott å kontant inkomst utan även å naturaförmåner av visst slag, nämligen förmån av kost för hel dag och bostad eller endera av dessa förmåner. Värdet å naturaförmånerna föreslås skola fastställas av Kungl. Maj:t.

Den, som har att uträkna preliminärskatten och göra avdrag härför å den skattskyldiges lön, skall först från detta belopp avräkna tjänste- och familjepensionsavgifter. Till andra vid taxering medgivna avdrag för kostnad i förvärvskällan tjänst har den utbetalande att taga hänsyn endast efter beslut av myndighet, utgörande antingen avgörande av lokal skattemyndighet i ett särskilt fall eller direktiv av Kungl. Maj:t för ett större antal fall.

Då arbetstagare uppbär lön eller annan ersättning direkt av allmänheten, såsom drickspenningar, och ersättningen till ingen del utbetalas av arbetsgivaren, kan denne icke göra avdrag för skatt och preliminärskatten således ej heller beräknas enligt tabell- eller procentmetoden. För att i dylika fall (det är här huvudsakligen fråga om serveringspersonal) någon av nämnda metoder likväl skall kunna tillämpas eller, om undantagsvis preliminärskatten skulle beräknas på grundval av taxering, avdrag för skatten i varje fall skall kunna äga rum, finner beredningen det vara av stor betydelse, att i kollektivavtal eller eljest i avtal mellan arbetsgivare och arbetstagare intages bestämmelse om att drickspenningarna skola dagligen inlevereras till vederbörande företags kassa för att därefter visst antal gånger i månaden utbetalas till arbetstagaren.

Preliminär skatt enligt tabell- eller procentmetoden skall icke beräknas för ersättning, som vid kommunal tjänst anvisats för vissa med tjänsten förenade kostnader. Nämnda ersättning likställes uti ifrågavarande avseende med liknande ersättning vid statlig tjänst; för sistnämnda ersättning utgår självfallet icke preliminärskatt, enär skattskyldighet för ersättningen överhuvud icke föreligger.

För inkomst, som uppbäres av person, vilken är i konkurs, eller av konkursbo, skall preliminärskatt icke utgå.

(Betänkandet s. 228—238.)

Beträffande skattetabellernas utformning och antal ifrågasätter *kammarrätten*, huruvida icke antalet restitutioner av för mycket erlagd preliminär skatt skulle kunna i stor utsträckning begränsas genom den av beredningens majoritet omnämnda men icke förordade utvägen att i tabellerna inarbeta ett avdrag på t. ex. 100 eller 200 kronor, motsvarande beräknade allmänna avdrag, till vilka hänsyn icke på annat sätt kunde tagas.

Vidare finner kammarrätten det föreslagna antalet tabeller synnerligen stort och ifrågasätter, om det icke kunde vara tillräckligt, att särskilda tabeller upprättades allenast för en i hela krontal bestämd kommunal utdebitering.

Länsstyrelsen i Kristianstads län, tjänstemännens centralorganisation och landsorganisationen i Sverige anse likaledes, att i tabellerna borde inarbetas ett ytterligare avdrag av 100 eller 200 kronor.

Även *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* gör erinran mot det stora antalet tabeller och framhåller, att icke blott kostnaderna för omtryckning av en sådan tabellserie utan även risken för en förväxling av tabellerna borde föranleda förnyat övervägande, i vad mån förenkling skulle kunna åstadkommas. Behovet av en sådan omprövning gjorde sig påmint även med tanke på den omräkningsprocedur, som förutsattes skola ske i de fall då inkomsten vid något tillfälle avsåge annan period än sådan som funnes upptagen i tabellen. Till omprövning syntes böra upptagas frågan, huruvida antalet skatte-tabeller lämpligen kunde reduceras genom att man låte intervallerna avse endast hela krontal med bortseende från femtiotal ören.

I fråga om uppbördsberedningens förslag, att preliminärskatten skall utgå med 10 eller 15 procent, då inkomsten icke avser bestämd tidsperiod eller icke uppbäres vid regelbundet återkommande tillfällen, framhåller *statskontoret*, att förslaget i denna del vid tillämpningen kunde befaras komma att föranleda irritation och tvistigheter. En enhetlig procentsats syntes vara att föredraga och denna borde då ej bestämmas högre än till 10 procent. Härigenom komme visserligen — såsom fallet även bleve enligt alternativ II, då den skattskyldige hade biinkomster — det obligatoriska preliminära skattebeloppet i många fall att avsevärt understiga den slutliga skatten. Arbetstagaren hade dock möjlighet att undvika eftersläpning av skattebetalningen genom att hos arbetsgivaren begära, att för skatt skulle avdragas högre belopp.

Svenska exekutionsmännens riksförbund uttalar, att ifrågavarande procentavdrag syntes vara alltför generellt beräknade och borde närmare anslutas till avlöningen och den därpå belöpande skatten. Avdrag med 10 procent vore i de flesta fall för lågt beräknat; endast i ett mindre antal fall, beroende på familjeförhållandena, torde det bliva för högt. I motsats till beredningen ville förbundet påstå, att ett stort antal arbetstagare, särskilt inom byggnadsindustrien o. dyl., finge ut en betydande del av sin lön i form av ackordsöverskott. Med den föreslagna ordningen skulle en oformlighet uppstå såväl i förhållande till andra löntagare som ock inbördes mellan dessa löntagare. Det procentuella skattebeloppet borde därför i huvudsak beräknas enligt i tabell angivet belopp och så nära som möjligt anslutas till den skattskyldiges familjeförhållanden. Att i det närmaste exakt kunna fastställa, hur stor procent som skatten utgjorde å exempelvis 300 kronors inkomst för en ungarl eller en person som vore gift och hade fem barn, borde lätt låta sig göra. Några särskilda tabeller, som i detta fall skulle överlämnas till arbetsgivaren,

torde icke erfordras. Dessa tabeller skulle endast användas av debiteringsförrättaren, som i samband med fastställandet av den sedvanliga skatttabellen angäve vilken procentsats, som skulle tillämpas beträffande ackordslönen. Sedan dessa särskilda procenttabeller en gång utarbetats, torde tillämpningen icke bli vare sig invecklad eller besvärlig, under alla förhållanden icke i jämförelse med de vunna fördelarna. Genom här föreslagen anordning skulle erhållas en individuell avvägning på samma sätt som i fråga om annan inkomst.

Länsstyrelsen i Jämtlands län föreslår, att preliminärskatten skall beräknas efter angiven procent i stället för enligt tabell i fråga om tillfälliga arbetare, för vilka anställningstiden icke motsvarar ett visst antal veckor.

Svenska arbetsgivareföreningen anför:

Med hänsyn till önskvärdheten för företag med fast arbetarstam och ordnad bokföring att i möjligaste mån verkställa avdrag enligt tabell synes det föreningen önskvärt, att man undersöker, huruvida icke avdrag enligt tabell i viss omfattning skulle kunna göras även för inkomst, som belöper på icke tidsbestämd period och, vad särskilt alternativ III beträffar, att även arbetare, som beräknas erhålla sådan inkomst överstigande $\frac{1}{5}$ av den för bestämd tidsperiod beräknade inkomsten, fölle under tabellsystemet. Man skulle kunna ifrågasätta, om icke tabellerna borde träda i tillämpning, då det på en gång till löntagaren utbetalade beloppet icke överstege förslagsvis 250 kronor. Endast då det på en gång utbetalade beloppet överstege nämnda summa, borde skillnaden beräknas efter en viss enhetlig procentsats. I enlighet härmed borde en omarbetning ske av tilläggsförordningen till alternativ III liksom beträffande motsvarande bestämmelser i alternativ II, därest detta alternativ skall läggas till grund för lagstiftning. Det förekommer sålunda i stor utsträckning ackord, som icke belöpa på en viss tidsperiod. Enligt alternativ II skall man uträkna skatten enligt tabell på tidlönen och verkställa avdrag med 10 eller 15 procent på ackordslönen, samt enligt alternativ III uttaga skatt å ackordslönen enligt den tabell, som avser månadslön. Båda dessa förfaringssätt medföra betydande merarbete utan att resultatet därför torde bli avsevärt bättre. Enligt den till alternativ III fogade tilläggsförordningen skulle ett betydande antal arbetare framför allt inom verkstadsindustrin komma att helt uteslutas ur tabellsystemet. Antingen man väljer alternativ II eller alternativ III synes det därför, såsom ovan nämnts, finnas anledning undersöka, huruvida man icke skulle kunna vinna en tillfredsställande lösning, därigenom att gränsen för tabellsystemets användning vid icke tidsbestämda inkomster sattes vid att beloppet icke finge överstiga 250 kronor. Endast i de fall, då beloppet uppginge till högre belopp, skulle sålunda procentavdrag behöva beräknas efter en viss enhetlig procentsats. Härigenom komme visserligen i regel något för hög skatt att uttagas, men om, såsom enligt alternativ III förutsattes, systemet kompletteras så, att restitutioner av smärre belopp undvikas, synes detta knappast vara ägnat att väcka större betänkligheter, eftersom det för höga skatteavdraget i realiteten endast innebär, att skatten blivit uttagen tidigare än vederbort, men dock vid en tidpunkt, som ur löntagarens synpunkt i allmänhet torde vara lämplig.

Genom ett sådant förfarande skulle inom verkstadsindustrin m. fl. industrier avdrag till övervägande del kunna ske efter tabell, vilket borde kunna förenkla systemet.

Beträffande beredningens förslag, att preliminär skatt skall beräknas jämväl å värdet av naturaförmåner anför *länsstyrelsen i Örebro län*:

Givetvis måste ett sådant stadgande finnas om källskatt för inkomst av tjänst överhuvud skall kunna föreskrivas. Det kommer emellertid att i praktiken leda till en i hög grad orättvis beskattning, då det gäller vissa kategorier inkomsttagare, såsom i jordbruk eller å sjukhus anställda. Länsstyrelsen har väl i samband med taxeringarna uttalat sig om vissa värden å naturaförmånerna, vivre och bostad, men då det visat sig, att dessa tillämpats utan vederbörligt hänsynstagande till de olika förmånernas rätta värde, har länsstyrelsen nödgats med skärpa framhålla nödvändigheten av att jämkning sker uppåt eller nedåt allt efter de värden, förmånerna i de enskilda fallen hava.

De värden, länsstyrelsen och sedermera länsprövningsnämnden angivit, hava således meddelats allenast till ledning för normalfallen med uttrycklig förutsättning, att avvikelse skulle ske, där förmånernas värde över- eller understiger vad som kan anses normalt. Sådan avvikelse från angivna normalvärden sker också numera i mycket stor utsträckning vid taxeringen.

Att, såsom beredningen avser, åsätta naturaförmånerna andra värden vid den kommande taxeringen än de vid preliminärbeskattningen tillämpade måste länsstyrelsen finna ytterligt olämpligt ur alla synpunkter. Dessa ofta mindre skattekraftiga personer skulle säkerligen i stor utsträckning få betala för hög preliminärskatt, varigenom restitutionernas antal komma att ytterligare ökas.

Magistraten i Eskilstuna anser, att förslaget i fråga om naturaförmåner vore väl restriktivt. Förmånen av fri kost medtoges endast, då den utginge för hel dag. Det vanliga fall, då endast lunch utginge, komme därför ej att beaktas vid preliminärskattens beräkning. Skäl för denna begränsning syntes icke föreligga. Detsamma gällde även det inom vissa näringsgrenar understundom regelmässigt förekommande förhållandet, att bostad tillhålls till ett pris, som innebure en ofta betydande s. k. dold förmån.

Liknande synpunkter uttalas av *länsstyrelsen i Malmöhus län*.

I fråga om uttagande av preliminär skatt av sådana arbetstagare, vilka uppbära sin inkomst direkt från allmänheten i form av drickspenningar, yttrar *kommerskollegium*, att det ur uppbördssynpunkt vore önskvärt, att det av uppbördsberedningen föreslagna systemet med inleverering av drickspenningarna till arbetsgivaren komme till stånd. Såsom beredningen förutsett borde detta ske genom frivilliga överenskommelser. På liknande sätt uttala sig *länsstyrelserna i Södermanlands och Kalmar län, magistraten i Linköping* samt *handelskammaren i Gävle*.

Uppbördsintendenten hos överståthållarämbetet anser, att det hade varit önskvärt, att frågan om ett effektivt beskattande av drickspenningar närmare utretts och reglerats. Även *länsstyrelserna i Kronobergs, Kristianstads, Örebro och Västernorrlands län, magistraterna i Södertälje, Hålsingborg och Askersund* samt *stadsfogdarna i Uppsala och Luleå* framhålla, att det vore otillfredsställande, att förevarande fråga icke kunnat lösas på ett godtagbart sätt.

Länsstyrelserna i Malmöhus och Norrbottens län samt stadsfullmäktige i Luleå uttala, att i lag borde föreskrivas skyldighet för arbetstagare att inleverera drickspenningar till arbetsgivaren, varefter löneavdrag kunde verkställas.

Sveriges centrala hotell- och restaurantförening anför, att frågan hade sin största betydelse för serveringspersonalen, vilken regelmässigt åtnjöte lön i form av s. k. serveringsavgift. Av uppbördsberedningen omförmälda överenskommelser mellan arbetsgivare och arbetstagare grundade sig på det mellan arbetsgivare- och arbetstagareorganisationerna gällande kollektivavtalet, vilket innehölle anvisning på ett system, enligt vilket serveringspersonalen varje dag skulle inbetala 10 procent av omsättningssumman till restaurantens kassa, varefter de sålunda samlade serveringsavgifterna två gånger i månaden utbetalades till personalen. Detta system, som skulle möjliggöra en tillämpning av löneavdrag, förutsatte emellertid frivillighet från serveringspersonalens sida och kunde icke tvångsvis införas. För närvarande vore systemets tillämpning mycket begränsad. Det vore även tvivelaktigt, om det kunde lyckas att genom kollektivavtal giva bestämmelsen tvingande karaktär. Även om så skulle vara fallet, vore frågan dock därmed icke löst, då det funnes ett betydande antal anställda, som arbetade utan kollektivavtal. Det vore därför mest rationellt, om frågan lagstiftningsvägen kunde lösas så, att serveringspersonalen och därmed i avlöningshänseende jämställd personal ålades skyldighet att till arbetsgivarna inleverera de direkt uppburna ersättningsbeloppen och att arbetsgivarna sedan vid beloppens periodiska utbetalning innehölle preliminärskatten.

Landsorganisationen i Sverige, i vilkens yttrande *Sveriges hotell- och restaurantpersonals förbund* instämmer, framhåller, att en lösning av frågan om det mest ändamålsenliga sättet för skattebetalningen beträffande nu ifrågavarande kategori av arbetstagare åtminstone teoretiskt sett skulle vara, om löneutbetalningen ordnades på sätt beredningen ifrågasatt. I sista hand vore det en fråga mellan vederbörande arbetstagare och arbetsgivare att i samförstånd ordna utbetalningen på sådant sätt. Det finge i sammanhanget anmärkas, att restaurantpersonalen sedan länge arbetat för en avveckling av drickspenningsystemet. Saken hade förevarit vid avtalsförhandlingar. Sommaren 1945 hade Sveriges hotell- och restaurantpersonals förbunds kongress antagit ett uttalande, enligt vilket förbundsstyrelsen vid kommande avtalsförhandlingar borde verka för systemets avskaffande såsom avlöningsform och ersättande med fasta löner.

Beredningens förslag, att preliminär skatt icke skall beräknas å belopp, som staten eller kommun anvisar till bestridande av särskilda med tjänsten förenade kostnader, finner *överståthållarämbetet* i och för sig befogat. Ämbetet ville dock erinra därom, att tvekan icke sällan kunde uppstå huruvida ett visst anvisat belopp verkligen vore avsett att bestrida med tjänst förenade kostnader eller om beloppet hade ren lönekaraktär. Huruvida några mera preciserade bestämmelser kunde lämnas till ledning för löneavdragen syntes dock tvivelaktigt. I sista hand

bleve det ju beskattningsmyndigheternas sak att pröva om avdrag bort ske eller ej. Emellertid förtjänade uppmärksammas, att särskild ersättning för med tjänst förenade kostnader även anvisades av vissa organ, som icke vore kommuner, särskilt av hushållningssällskap och skogsvårdsstyrelser. Det vore här fråga om resekostnads- och traktamentsersättning till hushållskon-sulenter, fiskerikonsulenter, jägmästare och skogsvaktare m. fl. Det syntes önskvärt, att den beträffande av kommuner anvisade medel föreslagna re-geln utsträcktes att gälla även beträffande medel, som anvisats av nu berörda organ.

Beträffande beredningens förslag, att preliminär skatt icke skall beräknas å ersättning, som utbetalas till per-son, vilken är i konkurs, eller till konkursbo, framhål-ler *svenska arbetsgivareföreningen*, att i anvisningarna till förordningen bor-de intagas en klar bestämmelse om att det skulle åligga arbetstagaren att styrka, när han vore i konkurs, enär man i annat fall knappast kunde vänta, att arbetsgivaren skulle underlåta att verkställa löneavdrag.

Överståthållarämbetet anför, att då en arbetstagare försatts i konkurs det mera sällan förekomme, att visst belopp avdroges å hans lön för att tillstäl-las konkursboet; så kunde för övrigt ske endast i den i 27 § konkurslagen stadgade ordning. Det syntes icke rimligt, att i det fall, då arbetstagare un-der konkurs finge behålla och för egen räkning förbruka hela lönen, han jämväl skulle befrias från sedvanligt löneavdrag därå. En sådan regel skulle närmast föranleda till att det för vissa löntagare med dålig ekonomi kunde komma att betraktas såsom en ren förmån att försättas i konkurs, då de ju därigenom befriades från löneavdrag. Hade i den ordning, konkurslagen fö-reskreve, beslut fattats om inbetalning till konkursboet av viss del av arbets-tagares lön, syntes ej heller anledning förefinnas att beträffande återstående del därav, som arbetstagaren finge fritt förbruka, stadga generell frihet från löneavdrag. Detta fall syntes nämligen på intet sätt vara mera ömmande än andra sådana, beträffande vilka hänsyn till eventuell nedsatt skatteför-måga finge tagas genom utnyttjande av jämkningsinstitutet. Liknande syn-punkter uttalas jämväl av *magistraten* och *stadsfullmäktige i Askersund*.

*Departements-
chefen.*

Den av uppbördsberedningen föreslagna gränsdragningen mellan de fall, då preliminärskatt skall beräknas enligt skattetabell, och de fall, då sådan skatt skall utgå med angiven procent av inkomsten, synes lämplig. Jag bi-träder därför förslaget i denna del.

Vad beredningen föreslagit beträffande de olika förhållanden, vartill i skattetabellerna skall tagas hänsyn, synes icke giva anledning till annan er-inran än att i tabellerna bör inarbetas ett avdragsbelopp å 100 kronor, mot-svarande vid taxering vanligen avdragbara omkostnader för försäkringspre-mier m. m. Härigenom skapas viss garanti för att icke för hög preliminär skatt uttages och för att antalet restitutionsfall begränsas. Att låta tabellerna avse blott i hela krontal bestämd kommunal utdebitering torde icke vara till-

fredsställande, när härigenom differenserna mellan preliminär och slutlig skatt komme att ökas.

Därest på sätt beredningen föreslagit två olika procentsatser — beroende på den antagliga inkomstens storlek — tillämpas vid preliminärskattens beräkning efter procentmetoden, torde detta medföra, att bättre överensstämmelse mellan preliminär och slutlig skatt ernås. Däremot torde en längre gående differentiering av de procentsatser, efter vilka preliminärskatt skall utgå, icke böra komma i fråga, när en sådan skulle försvåra tillämpningen av procentmetoden. Jag tillstyrker därför beredningens förslag i förevarande avseende.

Den högre procentsatsen bör tillämpas endast då arbetsgivare eller annan, som utbetalar lön eller annan ersättning, med sin kännedom om mottagarens inkomstförhållanden har skäl att antaga, att vederbörandes sammanlagda inkomst under inkomståret kommer att överstiga 10 000 kronor. Saknar den som verkställer utbetalningen dylik kännedom, bör den lägre procentsatsen användas.

Enligt beredningens förslag skall vid preliminärbeskattningen hänsyn tagas till naturaförmåner endast såvitt de omfatta kost för hel dag (varmed avses minst två mål om dagen) och bostad eller endera av dessa förmåner. Bland de förmåner, vilkas värde sålunda skall läggas till grund för uträkning av preliminärskatten, torde emellertid böra medtagas även förmånen av ett mål om dagen (fri lunch).

De värden å naturaförmåner, som skola gälla vid preliminärbeskattningen, torde — såsom beredningen föreslår — böra fastställas av Kungl. Maj:t, därvid i mån av behov olika värden å samma förmån böra åsättas för skilda delar av riket. För att man icke skall erhålla för många olika värden å samma förmån, vilket skulle försvåra uträkningen av preliminärskatten, är det tydligt att nämnda värden måste fastställas efter relativt schematiska grunder. Värdena böra bestämmas så, att de för det stora flertalet skattskyldiga icke bliva för höga; i annat fall kunde befaras, att restitution av preliminärskatt finge ske i ett stort antal fall. De fastställda värdena skola angivas i skattetabellerna för däri förekommande inkomstperioder. Värdena bliva bindande endast såvitt angår beräkningen av förmånernas värde i och för preliminärbeskattningen.

I likhet med beredningen anser jag, att arbetsgivare och annan, som har att uträkna preliminär skatt med ledning av skattetabell eller efter de angivna procentsatserna, icke skall — bortsett från de vid taxering medgivna avdrag, som äro inräknade i de uti tabellerna upptagna skattebeloppen — taga hänsyn till andra avdrag än sådana, vilka avse tjänste- och familjepensionsavgifter, såvida icke Kungl. Maj:t, länsstyrelse eller lokal skattemyndighet beslutat, att särskilt avdrag skall få göras vid preliminärbeskattningen.

Det är givetvis otillfredsställande både för vederbörande arbetstagare och det allmänna, att med nuvarande avlöningsförhållanden preliminär skatt i regel icke kan beräknas enligt tabell- eller procentmetoden och avdrag för skatt å lönen sålunda ej heller kan ske, då fråga är om serveringspersonal

som uppbär hela sin löneinkomst i form av drickspenningar direkt från allmänheten. Därest icke drickspenningssystemet utbytes mot en ordning med fasta löner, torde en ur uppbördssynpunkt tillfredsställande form för utbetalning av serveringspersonalen tillkommande drickspenningar icke stå att vinna med mindre dessa inbetalas till företagets kassa och därifrån utbetalas till vederbörande arbetstagare månadsvis eller oftare. Det synes emellertid icke lämpligt att statsmakterna genom lagstiftning ingripa i serveringspersonalens avlöningsförhållanden utan dessa torde böra ordnas genom avtal mellan arbetsgivarna och arbetstagarna.

I överensstämmelse med vad överståthållarämbetet yttrat, torde den föreslagna bestämmelsen, att preliminär skatt icke skall beräknas å ersättning, som anvisats för vissa med tjänst förenade kostnader, böra gälla icke blott sådan av kommun anvisad ersättning utan även dylik ersättning, som anvisats av vissa halvofficiella institutioner, såsom hushållningssällskap m fl.; med nyssnämnda institutioner synas böra likställas vissa enskilda samman slutningar, vilka i berörda avseende i regel icke anvisa större ersättningar än dessa. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att avgöra, vilka institutioner och samman slutningar som i det ifrågavarande hänseendet böra vara likställda med kommun.

Är löntagare försatt i konkurs, äger han jämlikt 27 § konkurslagen av sin lön behålla endast vad han behöver till skäligt underhåll för sig själv, make och oförsörjda barn eller adoptivbarn samt vad som åtgår till kostnad för förlag. Vid bestämmande av det gäldenären sålunda tillkommande beloppet lärers hänsyn icke tagas till belopp, som kan erfordras för gäldande av framdeles förfallande skatter. Det bör i detta sammanhang även erinras om att enligt 17 § införsellagen införsel till gäldande av underhållsbidrag må beviljas och meddelat beslut om införsel äga tillämpning utan hinder av konkurs, varemot jämlikt 21 § 4 mom. införsel till gäldande av skatt icke kan beviljas eller vidare fortgå, då den skattskyldige försatts i konkurs. Preliminär skatt torde därför icke böra beräknas å till konkursgäldenären utgående lön och annan ersättning, ej heller å dylika utbetalningar till konkursbo. För att arbetsgivare eller annan, som utbetalar ersättning, skall underlåta att verkställa löneavdrag, bör erfordras att konkursgäldenär eller konkursbo styrker, att konkurs föreligger.

B. Debitering av skatt m. m. samt utfärdande av debetsedel.

Enligt *uppbördsberedningens* förslag skall skatten förfalla till betalning under tolv uppbördsterminer under tiden den 5—den 12 i varje månad under uppbördsåret (februari—januari).

Debiterad preliminär skatt, understigande 12 kronor, skall icke påföras. Debiterad preliminär skatt fördelas å uppbördsterminerna under uppbördsåret så, att under varje termin förfaller lika belopp, dock minst 6 kronor. Vid fördelningen iakttages vidare, att om hela skattens belopp icke uppgår till 72 kronor jämväl det belopp, som icke uppgår till 6 kronor, förfaller under den första terminen samt att, om skattens belopp överstiger 72 kronor, belopp

som förfaller under annan termin än den första avrundas till närmast lägre hela antal kronor och återstoden förfaller under den första terminen. Kvarstående skatt fördelas å uppbördsterminer enligt samma regler som nyss angivits i fråga om den preliminära skatten. Tillkommande skatt skall förfalla till betalning under en eller flera, högst tolv på varandra följande uppbördsterminer; lokal skattemyndighet bestämmer, under vilka terminer skatten sålunda skall inbetalas.

Preliminär, slutlig och kvarstående skatt skall utgöras i helt antal kronor.

Därest den erlagda preliminära skatten vid avräkningen överstiger den slutliga, föreslår beredningen, att det överskjutande beloppet skall restitueras. Ledamoten Sivert är skiljaktig från majoritetens mening och föreslår, att därest den för mycket erlagda preliminära skatten icke uppgår till trehundra kronor det överskjutande beloppet skall avräknas å preliminär skatt, som skall utgöras under närmast följande inkomstår; endast om det överskjutande beloppet uppgår till trehundra kronor, skall det återbetalas till den skattskyldige.

Är skattskyldig för två på varandra följande år mantalsskriven i samma kommun, föreslås den kvarstående skatt, som påföres på grund av taxering under det förra året, skola upptagas på samma debetsedel som den preliminära skatt — eller uppgift till ledning för beräkning av sådan skatt — vilken skall utgå under det senare året. Mantalsskrives skattskyldig för ifrågavarande båda år i olika kommuner, skall den kvarstående skatten upptages å särskild debetsedel och den preliminära skatten eller den berörda uppgiften å särskild debetsedel.

Debetsedel bör översändas till skattskyldig, som har att vidkännas avdrag å sin inkomst för skatt, senast den 18 december och till annan skattskyldig senast den 25 januari. Börjar skattskyldig under inkomståret uppbära inkomst, varför preliminär skatt skall beräknas enligt tabell eller med viss procent av inkomsten, skall han ofördröjligen hos vederbörande lokala skattemyndighet göra anmälan härom, varefter denna skyndsamt till den skattskyldige översänder debetsedel och tillämplig skattetabell. Debetsedel å skatt, som grundar sig på preliminär taxering, eller å tillkommande skatt skall skyndsamt efter det att vederbörlig debitering verkställts översändas till skattskyldig.

Debiterad skatt skall av lokal skattemyndighet upptagas å uppbördskort och debetsedel. Då preliminär skatt skall utgå enligt skattetabell, skall å uppbördskortet och debetsedeln angivas vilken tabell och, med hänsyn till civilstånd och barnantal, vilken kolumn i tabellen som skall tillämpas. Uppbördskort skola upprättas på landet i två exemplar, varav det ena behålles av den lokala skattemyndigheten och det andra översändes till länsstyrelsen, och i stad i ett exemplar; mera än ett exemplar anses icke erforderligt i stad, enär den lokala skattemyndigheten där avses skola handhava icke blott debiteringen utan även uppbörden.

(Betänkandet s. 245—254.)

Beredningens förslag om tolv uppbördsterminer har mött erinran i ett flertal yttranden.

Länsstyrelsen i Stockholms län uttalar önskemål om nedbringande av antalet skatteredovisningar per uppbördsår för juridiska personer. Något uppbördstekniskt hinder härför föreläge icke, då ju en klar gränsdragning mellan fysiska och juridiska personer förefunnes i taxeringslängderna, vilka låge till grund för debetsedlarnas utfärdande.

Länsstyrelsen i Kronobergs län anser utökningen av antalet uppbördsterminer innebära en nackdel för jordbrukare och rörelseidkare.

Betänkligheter mot det stora antalet uppbördsterminer uttalas även av *länsstyrelsen i Örebro län* och *magistraten i Hälsingborg*.

Lantbruksstyrelsen samt *vederbörande kommunala myndigheter i Säby och Västra Tunhem* ifrågasätta, om det icke skulle räcka med sex skatteinbetalningar per år, under det att *kommunalfullmäktige i Norum* framhålla att det borde vara tillräckligt med fyra uppbördsterminer. *Magistraterna i Jönköping, Kristianstad och Västerås, stadskollegiet i Göteborg, kronokassörerna i Visby, Karlstad och Luleå* samt *handelskammaren i Karlstad* uttala sig för tio uppbördsterminer. *Häradsskrivaren i Trögds fögderi* framhåller, att det syntes vara tillräckligt med tio uppbördsterminer, dock att för jordbrukare antalet uppbördsterminer kunde nedsättas till sex.

Förläggningen av uppbörden till tiden den 5—den 12 i varje månad finner *generalpoststyrelsen* vara ur postverkets synpunkt lämplig. Rätten att erlagga skatt syntes dock böra begränsas till söckendagar. Det kunde eljest befaras, att särskilt om sön- eller helgdag infölle på en av de sista dagarna under uppbördsperioden, skatteinbetalningarna komme att få en så stor omfattning, att det bleve nödvändigt att anordna särskilda förstärkningskassor. Då uppbörd förekomme varje månad, kunde detta befaras medföra en väsentlig försämring i personalens tjänstgöringsförhållanden, vilket med hänsyn till den omfattande sön- och helgdagstjänstgöring, som postfunktionärerna redan nu hade att fullgöra, framstode som mindre önskvärt. I fråga om poststationerna tillkomme, att dessa i regel icke avgåve redovisning på sön- och helgdagar. För deras vidkommande talade därför även säkerhetsskäl för att uppbörden begränsades till söckendagar. *Generalpoststyrelsen* förbisåge icke, att fall kunde förekomma, då skatt av billighetsskäl borde kunna mottagas även på sön- och helgdag, som infölle under uppbördsperiod, exempelvis då avsides boende i samband med uträttandet av postärenden ville betala sin skatt. Det syntes dock riktigast, att rätten att betala skatt begränsades till söckendagar och att detta angäves i uppbördsförordningen och på debetsedlarna. Om så bleve fallet, komme *generalpoststyrelsen* att utfärda föreskrift om att skattelikvid ändock undantagsvis borde mottagas vid postanstalt under sön- och helgdag, när så utan olägenhet kunde ske. Om någon uttrycklig rätt att betala skatt sådan dag ej funnes stadgad och på debetsedlarna angäves, att skatten skulle inbetalas under söckendag, borde man ej behöva befaras, att skattebetalningarna på sön- och helgdagar skulle taga sådan omfattning, att särskilda anstalter för mottagande av skatten sådan dag behöfve vidtagas.

Styrelsen för Sveriges lantbruksförbund och svenska lantmännens riksförbund anse att uppbördsterminerna böra utsträckas till den 20 i varje månad. Såsom motivering härför anför lantbruksförbundet:

Vad beträffar förläggandet av uppbördsterminen till en så pass tidig period i den påföljande månaden som den 5—12, torde icke förvärvskällan jordbruksfastighet kunna medhinna en skatteinbetalning till den 12 i månaden efter inkomstmånaden för arbetstagare, anställda i jordbrukets och skogsbrukets tjänst. Enligt nu vedertagna principer avlönas jordbruks- och skogsbrukspersonal i regel genom en förskottslön under månaden och regleras sedan denna lön på grund av ackordsersättningar, provisioner bl. a. på mjölken genom ett avräkningsförfarande mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Detta avräkningsförfarande är i sin tur beroende på avräkningen bl. a. ifrån uppköparen utav mjölkproduktionen, i regel en mejeriförening, som lämnar avräkningen först omkring den 10 i månaden efter leveransmånaden. Nu gällande kollektivavtal mellan arbetsgivare och arbetstagare i jordbruket har reglerat utbetalningen av löner på sådant sätt, att lönen beräknas per kalendermånad, men äger arbetstagare rätt att efter 14 dagar in på kalendermånaden erhålla ett förskott, motsvarande till den dagen intjänat belopp. Därefter sker, som tidigare nämnts, avräkning efter kalendermånadens utgång och har i kollektivavtalet gjorts det tillägget, att denna avräkning icke behöver äga rum förrän den 10 i påföljande månad. Orsaken till att man medgivit denna förlängning av tiden ligger däri att arbetsgivaren ansetts böra beredas möjlighet att avvakta avräkningen ifrån mejeriet med dess på löneuträkningen influerande siffror, men även däri att den kontanta likviden skall kunna användas som lönelikvid. Det synes angeläget, att arbetsgivare i förvärvskällan jordbruksfastighet får möjlighet att vid samma uppbördstermin redovisa skatten för både förskott och den slutgiltiga avräkningen för samma månad. En inbetalning av skatt före den 12 medhinnes därför i regel icke. Om arbetsgivaren i detta sammanhang vore tvungen att dela upp löneredovisningen på sådant sätt, att han vid varje uppbördstermin redovisade, dels avräkningen för månaden före den verkliga lönemånaden, dels ock förskotten för lönemånaden skulle — förutom att han åsamkas ökat arbete — redovisningsförfarandet bli osäkrare. Jordbrukets och skogsbrukets avlöningsbokföring är redan nu oändligt mer komplicerad än flertalet andra näringars, beroende bl. a. på dels det tillämpade ackords- och provisionssystemet, dels att en och samma arbetstagare under samma avlöningsperiod utför ett flertal olika arbeten med olika lönesättning, varigenom avlöningslistorna bli av stort omfång med en mångfald olika titlar, dels ock att arbetstagarna köpa varor och nyttigheter av arbetsgivarna, vilka affärstransaktioner redovisas i avräkningen.

Liknande synpunkter framföras av *länsstyrelsen i Örebro län, Örebro läns landstings och hushållningssällskaps förvaltningsutskott* samt *svenska lantarbetsgivareföreningen*.

I fråga om borttagande av öretalen i den slutliga skatten upplyser *riksräkenskapsverket*, att anledningen till att en av beredningen omnämnd, verket anförtrodd utredning rörande denna fråga ännu icke slutförts vore den, att en sådan utredning måste bygga på bestämda förutsättningar i avseende på det uppbördsförfarande, som skulle tillämpas. Verket hade emellertid i flera sammanhang föreslagit genomförandet av ett sådant förfaringssätt vid debiteringen av olika statliga skatter, att man skulle

utesluta öretal, understigande 50 öre, medan däremot, om öretalet uppginge till eller överstege 50, höjning borde ske till närmast högre krontal. Denna tanke ginge igen även i det av beredningen framlagda mera begränsade förslaget till öretalens slopande. Beredningens förslag i övrigt i den del vore givetvis ett steg i rätt riktning och tillstyrktes därför.

Länsstyrelsen i Södermanlands län finner det synnerligen önskvärt, att vid debitering av den slutliga skatten även de olika delposterna utfördes i hela krontal, varigenom den eljest nödvändiga raden för över- eller understigande öretal skulle bortfalla. Uttalanden av samma innebörd hava gjorts av *länsstyrelsen i Kristianstads län*, *magistraten och stadsfullmäktige i Nyköping*, *kronokamreraren i Hälsingborg*, *krono- och kommunaluppbörds-kassören i Borås*, *kronokamreraren i Östersund* och *föreningen Sveriges städers krono-uppbördstjänstemän*.

Kronokamreraren i Linköping framhåller, att det föreslagna sättet för öretalens borttagande komme att göra debiteringsarbetet allt för krävande. Den vinst, som skulle vinnas i fråga om uppbörd och indrivning, syntes näppeligen uppväga den ökade arbetsbördan vid debiteringen. Vidtoges en sådan anordning att alla öretal hänfördes till den första uppbörds-terminen, komme detta däremot att medföra en avsevärd och eftersträvad lättnad vid uppbörden.

Beredningens förslag om *restitution till den skattskyldige av för mycket erlagd preliminärskatt* tillstyrkes av *länsstyrelsen i Gävleborgs län*.

Gentemot det av ledamoten Sivert reservationsvis framförda förslaget, att därest erlagd preliminär skatt överstege den slutliga skatten med belopp understigande 300 kronor överskottet icke skulle restitueras utan avräknas från den preliminära skatt, som utginge året efter taxeringsåret, anmärker *kammarrätten*, att det förefölle som om de lokala skattemyndigheternas arbetsbelastning under tiden för den preliminära debiteringen skulle bli så stor, att varje möjlighet att överflytta arbete till andra tidpunkter måste tagas i anspråk. Det förfarande, som förordades av Sivert, då tabellmetoden skulle tillämpas, för kontroll över att de inbetalade överskotten tillgodoräknades de skattskyldiga, förefölle dessutom allt för invecklat.

Länsstyrelsen i Uppsala län framhåller, att ett avräkningsförfarande enligt Siverts förslag skulle bli synnerligen besvärligt. *Kronokamreraren i Örebro* anser, att nämnda tillvägagångssätt skulle medföra ett ofantligt merarbete.

Kooperativa förbundet uttalar, att avräkningsmetoden principiellt vore att föredraga men att denna å andra sidan syntes för arbetsgivarna medföra verkliga svårigheter. Styrelsen förordade därför kontantmetoden, men förutsatte att tabellerna kunde inrättas på sådant sätt, att överskott för de anställda mera sällan skulle uppkomma. Bagatellbelopp, förslagsvis under 6 kronor, kunde måhända undantagas från restitution och tillfalla staten. I gengäld borde motsvarande restbelopp till de skattskyldigas nackdel efterskänkas.

Handelskammaren för Örebro och Västmanlands län, som finner det ur såväl den skattskyldiges som det allmännas synpunkt vara att föredraga, att överskjutande belopp återbetalas i stället för att gottskrivas den skattskyldige i avräkning å kommande skatt, föreslår likaledes, att småbelopp skola varken restitueras eller debiteras som kvarstående skatt. Om sistnämnda belopp sattes till 10 à 15 kronor, syntes ingen märkbar orättvisa ske. Antalet restitutionsfall skulle härigenom avsevärt minskas.

Svenska exekutionsmännens riksförbund finner likaledes restitutionsförfarandet vara mest tilltalande. Ur organisationssynpunkt vore det troligen även det enda möjliga. Mindre belopp borde varken restitueras eller debiteras som kvarstående skatt.

Magistraten i Sölvesborg föreslår, att överskjutande skattebelopp skall varken restitueras, avräknas eller uttagas i form av kvarstående skatt, där-est det överskjutande beloppet överstiger den debiterade slutliga skatten med högst 2 procent intill en slutskatt om 200 kronor och med högst 1 procent för skattebelopp därutöver.

Magistraten i Uppsala framhåller, att avräkningsförfarandet syntes i och för sig lämpligast. Med hänsyn till svårigheterna att vid tabellskatt redovisa de överskjutande beloppen kunde magistraten likväl icke avstyrka majoritetens förslag. Frågan borde närmare övervägas. Även *riksräkenskapsverket*, *den sakkunnige för rationalisering av länsstyrelsernas verksamhet*, *länsstyrelserna i Kalmar samt Göteborgs och Bohus län* ävensom *svenska stadsförbundet* föreslå, att denna fråga göres till föremål för närmare överväganden.

Statskontoret yttrar, att förevarande spørsmål tillhörde dem, som icke bleve aktuella under övergångsåren 1947—1948 och till vilka slutlig ställning alltså icke behövde tagas i samband med reformens genomförande. Statskontoret ville för sin del framhålla, att starka skäl talade för en begränsning av restitutionerna. Möjligheterna att lösa denna fråga i enlighet med det av Sivert framlagda förslaget borde därför ägnas ingående uppmärksamhet.

Även *länsstyrelsen i Östergötlands län* och *ett antal kommunala myndigheter* anse, att antalet restitutionsfall borde begränsas.

Siverts reservationsförslag tillstyrkes i ett flertal yttranden, bl. a. av *bank- och fondinspektionen*, *länsstyrelsen i Hallands län*, *stadskollegiet i Stockholm*, *stadsfullmäktige och kronokamreraren i Uppsala*, *magistraterna i Växjö*, *Östersund* och *Skellefteå*, *stadsfullmäktige i Malmö*, *Sveriges industriförbund*, *svenska bankföreningen*, *svenska arbetsgivareföreningen*, *svenska försäkringsbolags riksförbund*, *Stockholms handelskammare*, *Gotlands handelskammare*, *handelskammaren i Göteborg* och *föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän*. Även *kommerskollegium* tillstyrker reservationsförslaget men anser, att den gräns, under vilken avräkning skulle ske, borde sättas väsentligt lägre. *Handelskammaren i Gävle*, *Sveriges köpmannaförbund* samt *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* föreslå, att mindre belopp, förslagsvis 50 kronor, skola gottskrivas de skattskyldiga i avräkning på nästföljande års preliminära skatt men att belopp därutöver skola restitueras. *Länsstyrelserna i Kristianstads och Värmlands län*, *Sveriges*

lantbruksförbund och *svenska lantarbetsgivareföreningen* ifrågasätta, huruvida icke gränsen i berörda hänseende borde sättas vid 100 kronor, under det att *länsstyrelsen i Kopparbergs län* anser restitution böra medgivas för belopp, överstigande 20 kronor. *Magistraten och stadsfullmäktige i Gävle* förorda restitution i de fall, då den för mycket erlagda preliminärskatten överstiger 25 kronor. *Länsstyrelsen i Älvsborgs län* uttalar, att gränsen mellan restitution och avräkning möjligen kunde dragas så, att restitution skulle ske, då det överskjutande beloppet utgjorde viss del av den slutliga skatten för senast förflutna inkomstår, t. ex. $\frac{1}{12}$ eller $\frac{1}{6}$ därav.

I fråga om de föreslagna tidpunkterna för debetsedlarnas utsändande till de skattskyldiga anför *generalpoststyrelsen*:

Enligt 42 § i förslaget till uppbördsförordning skola debetsedlar avseende löntagare, debetsedlar å preliminär C-skatt samt debetsedlar å enbart slutlig och kvarstående skatt senast den 18 december året näst före inkomståret tillställas de skattskyldiga. Av författningens ordalydelse kan man närmast draga den slutsatsen, att avsikten är, att debetsedlarna skola vara utdelade senast den 18. Självfallet är det icke möjligt att i alla fall garantera, att utdelningen kan vara verkställd viss dag, då distributionen kan försenas till följd av glesa postturer i avlägsna landsbygdsdistrikt, eftersändningar, ofullständiga eller oriktiga adresser o. d. Om emellertid uppbördsberedningen avsett, att debetsedlarna skola vara avlämnade till postbefordran senast den 18 december — en slutsats, som möjligen kan dragas av utalandet på s. 253 i betänkandet, att debetsedel icke bör utsändas senare än den 18 december — måste generalpoststyrelsen förklara, att den angivna tidpunkten icke är godtagbar för postverkets vidkommande. Om debetsedlarna i väsentlig omfattning avlämnas till postbefordran först den 18 december, skulle utdelningen komma att verkställas under de brådaste dagarna i jultrafikperioden. Detta skulle innebära en så stor påfrestning av postverkets distributionsapparat, vilken redan förut vid denna tid är synnerligen ansträngd, att man kan befara allvarliga rubbningar i utdelningen av den vanliga brevposten och på samma gång en försämrad distribution av debetsedlarna. Enligt generalpoststyrelsens mening böra debetsedlarna vara avlämnade i så god tid, att utdelningen av dem åtminstone i städer och på större orter kan vara avslutad omkring den 15 december. Av ovan angivna skäl synes i författningen böra anges den dag, då debetsedlarna senast skola var avlämnade till postbefordran. Denna tid synes om möjligt icke böra sättas senare än den 12 december året näst före inkomståret. Vidare är det angeläget, att debetsedlarna avlämnas till postbefordran efter hand som de bli utskrivna. Avlämnandet bör sålunda icke få uppskjutas till sista dagen eller till dess samtliga debetsedlar äro utskrivna. Debetsedlar till avlagset belägen postanstalt och postanstalt med glesa postförbindelser böra avlämnas först. — — —

Vid avlämnandet böra vidare debetsedlarna vara buntade postanstaltsvis. Föreskrifter i nu berörda hänseenden i huvudsaklig överensstämmelse med de stadganden, som finnas intagna i § 5 mom. 1 av nu gällande uppbördsreglemente, synas böra intagas i uppbördsförordningen.

För postverket är det även av stor betydelse, att debetsedlarna äro försedda med fullständiga och riktiga post- och bostadsadresser. I sitt yttrande den 31 januari 1945 över folkbokföringskommitténs förslag till omorganisation av folkbokföringen har generalpoststyrelsen framhållit angelägenheten av att sådana adressuppgifter komma att finnas i det tryckplåtsregister, som skall användas för adressering av debetsedlar och försändelser i folkbokfö-

ringsärenden, att dessa kunna förses med fullständiga postadresser. Samtidigt som generalpoststyrelsen framhåller angelägenheten av att detta yrkande vinner beaktande, vill styrelsen uttala önskvärdheten av att tryckningen av adresser på debetsedlar sker så nära tidpunkten för debetsedlarnas utsändande som görligt eller att andra åtgärder vidtagas, så att debetsedlarna bli försedda med så aktuella adresser som möjligt.

Förslaget till uppbördsförordning innehåller icke några stadganden om hur det bör förfaras med sådana debetsedlar, som bliva obeställbara. Det synes emellertid lämpligt, att föreskrifter utfärdas om att obeställbara debetsedlar skola, så snart obeställbarheten konstaterats, utan tidsutdräkt överlämnas till vederbörande lokala skattemyndighet.

Stadsfullmäktige i Borås uttala starka farhågor för att uppbördsverken i magistratsstäderna till följd av den stora arbetsbelastningen mot slutet av året, då jämväl mantalsskrivningsarbetet skulle utföras, icke komme att medhinnna utsändandet av debetsedlarna inom föreslagen tid. I varje fall åstadkommes en abnorm arbetsbelastning, som kunde föranleda svårigheter i fråga om personalanskaffningen.

Föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän föreslår, såsom tidigare omnämnts, att den preliminära skatten under januari och februari månader skall beräknas efter samma grunder som under året dessförinnan. Härigenom skulle ernås — förutom att ändring av tiden för den kommunala utdebiteringens fastställande kunde undvikas — jämväl vissa andra fördelar, vilka ur debiteringssynpunkt borde tillmätas stor vikt. De ideliga ändringar, som enligt beredningens förslag måste vidtagas med hänsyn till de under debiteringstiden inträffande in- och utflyttningarna, skulle undgås, eftersom personbeståndet efter första hälften av november vore i huvudsak fixerat. Härigenom underlättades debiteringsarbetet och eliminerades i stor utsträckning felkällor vid debiteringen. Vidare vunnes den fördelen, att en betydlig anpart av debiteringsarbetet kunde skjutas över på en ur arbetsynpunkt mindre belastad del av året. Därest den kommunala utdebiteringen kunde fastställas i november, komme prövningsnämnden härjämte att hava behandlat flertalet ändringar i taxeringsnämndernas beslut, varigenom den lokala skattemyndigheten finge bättre grund för bedömandet av frågan, huruvida i de enskilda fallen debiterad preliminärskatt eller tabellskatt skulle komma i fråga.

I åtskilliga yttranden beröras frågor, som angå debetsedel och uppbörds kort.

Sveriges häradsskrivarförening ifrågasätter, huruvida icke fastighetsskatt borde upptagas å särskild debetsedel.

Den enligt alternativ III förordade beteckningen skattekort i stället för debetsedel i de fall, då denna endast upptager uppgift angående tillämplig skattetabell, föreslås av *länsstyrelsen i Kristianstads län*, *kronokamreraren i Uppsala* och *föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän* skola komma till användning även vid alternativ II. Vissa andra önskemål angående debetsedelns utseende uttalas av *statskontoret*, *generalpoststyrelsen*, *Sveriges häradsskrivarförening*, *svenska exekutionsmännens riksförbund*, *svenska arbetsgivareföreningen* och *tjänstemännens centralorganisation*.

Magistraten i Halmstad, stadskollegiet i Göteborg, kronokamrerarna i Uppsala och Hälsingborg, krono- och kommunaluppbörds-kassören i Borås samt föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän föreslå, att även i magistratsstäder med särskilda uppbördsverk uppbörds-korten skola upprättas i två exemplar.

Magistraten i Malmö, som upplyser, att systemet med uppbörds-kort redan för närvarande tillämpades i staden, dock allenast som hjälpmedel vid sidan av uppbördsboken, ifrågasätter huruvida icke uppbördsboken borde bibehållas, även om den i så fall måste utvidgas. Därest ett kort komme bort, bleve det förenat med stor tidsspillan att rekonstruera detsamma. Summering av å uppbörds-kort uppförda utskyldstitlar bleve svårare och mera tidsödande än motsvarande summering i en längd.

Departements-
chefen.

En anordning med tolv uppbördsterminer kan — såsom uppbördsberedningen framhållit — innebära vissa fördelar för de skattskyldiga genom att underlätta skattebetalningen. Genom skattens fördelning å detta stora antal terminer kommer nämligen å varje termin att falla ett mindre belopp, som den skattskyldige oftast har lättare att gälda än ett större.

Emellertid torde en begränsning av antalet uppbördsterminer till sex komma att väsentligt reducera den kostnadsökning, som det föreslagna uppbördssystemet medför. Lämpligheten av att genomföra en sådan minskning av antalet uppbördsterminer torde därför böra undersökas. Härvid är till en början att märka, att de skattskyldiga, vilka hava att vid uppbärande av dem tillkommande lön eller annan liknande ersättning vidkännas skatteavdrag å lönen eller ersättningen och vilka utgöra omkring två tredjedelar av samtliga skattskyldiga, redan genom nämnda avdrag komma i åtnjutande av en för dem bekväm skattebetalningsform. För övriga skattskyldiga torde skattebetalning varje månad icke alltid innebära en fördel; tvärtom kan en så ofta återkommande betalning av skatt medföra besvär och kostnader. I varje fall synes flertalet av sistnämnda skattskyldiga hava lika lätt att gälda skatten vid sex uppbördsterminer som under tolv. För arbetsgivare och andra personer, vilka äro skyldiga att verkställa avdrag för skatt å utbetalda belopp, skulle en begränsning till hälften av det antal tillfällen, varvid innehållna medel skulle inbetalas till uppbördsmyndigheten, innebära en avsevärd lättnad i arbetet med redovisningen av skatt. Mot tanken att begränsa antalet uppbördsterminer kan å andra sidan invändas, att därest arbetsgivare eller annan, som är skyldig göra avdrag å utbetalt belopp för skatt, finge hava hos sig inestående skattemedel under två månader risken bleve större för att vissa arbetsgivare komme att använda dessa medel för annat ändamål än gäldande av skatt och till följd härav icke vore i stånd att fullgöra sin betalningsskyldighet gentemot det allmänna. Även om en dylik invändning kan äga visst fog, torde den berörda risken dock icke vara av den betydelse, att den kan verka hindrande för en inskränkning i antalet inbetalningstillfällen.

Med hänsyn till det nu anförda förordar jag, att antalet terminer bestäm-

mes till sex. Dessa böra infalla varannan månad under uppbördsåret eller under mars, maj, juli, september, november och januari.

För många skattskyldiga skulle det utan tvivel hava inneburit en fördel, om juli månad såsom i regel varande semestermånad kunnat fritagas från uppbörd. Sådana skattskyldiga, för vilka verkställas avdrag å inkomsten för skatt, böra emellertid vidkännas dylikt avdrag vid varje tillfälle, då inkomst uppbäres; sker avdraget enligt skattetabell, måste nämligen, med hänsyn till det sätt varpå de i tabellerna angivna skattebeloppen uträknats, avdrag ske vid varje utbetalningstillfälle. Någon anledning att skjuta på den inbetalning av innehållna medel, som skall av arbetsgivare eller annan verkställas i juli, föreligger icke; tvärtom skulle härav föranledas vissa olägenheter. Vid sådant förhållande böra även de skattskyldiga, som själva hava att ombesörja inbetalningen av sin skatt, erlagga vederbörlig del därav under terminen i juli månad.

Det torde ur arbetssynpunkt innebära avsevärda fördelar om debiteringen av fastighetsskatt äger rum särskilt och särskild debetsedel å fastighetsskatt sålunda utfärdas. Arbetet med debiteringen av fastighetsskatt synes kunna vara avslutat så tidigt på hösten under taxeringsåret, att fastighetsskatten kan förfalla till betalning redan under då löpande uppbördsår. Då flera än två terminer för skattens gäldande icke synas vara erforderliga, torde den samma böra förfalla till betalning under terminerna i november och januari.

Lika med fastighetsskatt bör i förevarande sammanhang anses jämväl annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

Det skattebelopp, som skall förfalla till betalning under envar av de sex uppbördsterminerna, bör lämpligen icke understiga 20 kronor. Beredningens förslag, att skatten skall utgöras i helt antal kronor, synes innebära vissa fördelar, varför jag tillstyrker detsamma. Vad åter angår frågan om borttagande av öretalen i de delposter, som ingå i den slutliga skatten, torde denna fråga tarva närmare överväganden — i synnerhet med hänsyn till att nämnda skatt till en del utgöres av försäkringsavgifter och annuiteter — varför jag icke är beredd att nu taga ställning därtill.

Därest fastighetsskatten skall förfalla till betalning i den ordning nyss sagts, torde övrig kvarstående skatt i regel — under förutsättning att skattskyldig utnyttjar möjligheterna till jämkning av den preliminära skatten och till avpassning av löneavdraget i förhållande även till inkomst av bisysslor m. m. — kunna antagas uppgå till mindre belopp. Sistnämnda skatt synes därför lämpligen böra förfalla till betalning under de två första uppbördsterminerna under uppbördsåret.

Tillkommande skatt torde böra inbetalas under en eller flera, högst sex på varandra följande uppbördsterminer.

Uppbördstermin bör, med hänsyn till postverkets arbetsförhållanden, icke omfatta annan tid än den 5—den 12 i envar av de förut angivna sex månaderna, dock bör uppbörd icke förrättas å söndag eller helgdag i vidare mån än generalpoststyrelsen bestämmer. Förefinnas svårigheter att gälda skatt under en sålunda fastställd uppbördstermin med hänsyn till att viss månadslikvid utbetalas förhållandevis sent under den påföljande månaden, torde

dylika svårigheter i görligaste mån få undanröjas genom erforderlig omläggning av likvidförfarandet.

Överstiger erlagd preliminärskatt den slutliga skatten (utom fastighets-skatt) och är det överskjutande beloppet av mera betydande storlek, finner jag, i likhet med beredningen och flertalet remissinstanser, att avräkning av berörda belopp mot den under nästföljande år utgående preliminärskatten icke bör komma i fråga utan att detsamma bör återbetalas till den skattskyldige. I fråga om mindre belopp vore det däremot tänkbart, att dessa avräknades mot den preliminära skatten för nästföljande år. En dylik avräkning skulle emellertid — såsom beredningen framhållit — medföra betydande olägenheter, särskilt i de fall då preliminärskatten utlages med ledning av skattetabell eller med viss procentsats. Jag anser mig därför böra förorda, att avräkning av för mycket erlagd preliminärskatt icke skall äga rum. Då preliminärskatt enligt tabell i regel utgår efter lägre kommunal utdebitering än den av vederbörande kommunala samfälligheter fastställda och då vidare — i enlighet med vad jag tidigare förordat — i tabellerna skall inarbetas ett särskilt avdrag å etthundra kronor, avseende vid taxering vanligen förekommande avdrag utöver ortsavdrag och avdrag vid stats-skattetaxeringen för kommunala utskylder, torde antalet av de fall, i vilka preliminärskatten överskjuter den slutliga skatten, i avsevärd mån begränsas. För att undvika restitution av alltför obetydliga belopp torde vidare böra stadgas, att belopp understigande fem kronor icke skola återbetalas till skattskyldig utan tillfalla staten; å andra sidan bör kvarstående skatt, som icke uppgår till fem kronor, icke utkrävas av den skattskyldige.

Ur arbetssynpunkt synes lämpligt, att kvarstående skatt (utom fastighets-skatt) på grund av taxering visst år och preliminär skatt — eller uppgift om skattetabell och kolumn däri till ledning för beräkning av sådan skatt — för påföljande år upptagas på skilda debetsedlar, även om skattskyldig för båda åren är mantalsskriven i samma kommun. Förfares så, kan nämligen arbetet med debiteringen av den slutliga skatten och uträkning av den kvarstående slutföras tidigare än om hänsyn skall tagas även till följande års preliminära skatt. Det bör även beaktas att enligt beredningens förslag vederbörande myndighet skulle nödgas att *alltid* utskrive debetsedel, avsedd för både kvarstående och preliminär skatt; vid den tidpunkt, då den för visst år erlagda preliminärskatten antecknas å debetsedel, som skall upptaga den på grund av nästföljande års taxering påförda slutliga skatten, kan nämligen ännu icke avgöras, huruvida vederbörande skattskyldig kommer att för sistnämnda år och det därpå följande vara mantalsskriven i olika kommuner. Visar det sig senare, att skattskyldig för sistnämnda år mantalsskrives i annan kommun än för det närmast föregående året, kan den del av debetsedeln, som är avsedd för debitering av preliminär skatt eller anteckning av förut berörda uppgift, icke användas. Denna olägenhet föreligger däremot icke, om skilda debetsedlar begagnas för preliminär och kvarstående skatt. Därest skilda debetsedlar för kvarstående och preliminär skatt alltid användas, vinnes ytterligare den fördelen, att räknemaskiner av enklare kon-

struktion kunna begagnas. Slutligen vinnes den fördelen att arbetsgivare icke behöver å skatteanvisning summera kvarstående och preliminär skatt; härigenom undvikas risken för felsummeringar i berörda avseende.

Skola skilda debetsedlar för kvarstående och preliminär skatt alltid utfärdas, uppkommer å andra sidan den olägenheten, att skattskyldig och, i förekommande fall, arbetsgivare få handskas med två debetsedlar. (Har skattskyldig att erlägga preliminär C-skatt, erhåller han tre debetsedlar.) Detta kommer emellertid att vara fallet endast under de båda första uppbörds-terminerna, alldenstund den kvarstående skatten föreslås skola i sin helhet förfalla till betalning under dessa terminer. Vidare uppkommer den olägenheten, att postverket under de berörda terminerna — i synnerhet den första — får mottaga betydligt flera skatteanvisningar än som skulle hava blivit fallet, därest kvarstående och preliminär skatt upptoges å samma debetsedel, varför postens arbete sålunda kommer att öka. Vad angår verkställande av anteckningar å uppbördskort och upprättande av restlängder, vilka uppgifter — såsom jag senare förordar — i regel skola handhavas av posten, är å andra sidan att märka, att därest uppbördsåret kommer att omfatta endast sex uppbördsterminer dubbelt så lång tid kommer att stå till buds för dessa uppgifter än som varit fallet, om man haft att räkna med tolv uppbördsterminer. De förut berörda olägenheterna synas därför icke vara av den art, att de böra stå hindrande i vägen för den icke blott ur organisationssynpunkt utan även i andra avseenden önskvärda anordningen med skilda debetsedlar för preliminär och kvarstående skatt.

Därest fastighetsskatten upptages å särskild debetsedel, torde detta böra medföra att löneavdrag icke verkställdes för nämnda skatt, enär arbetsgivare och annan, som har att göra dylikt avdrag, icke rimligen bör betungas med att handhava tre debetsedlar. Då fastighetsskatten är förenad med förmånsrätt och därför i regel torde erläggas under uppbördsterminerna, synes det nämnda förhållandet icke böra föranleda någon egentlig olägenhet för det allmänna.

Enligt uppbördsberedningens förslag skola debetsedlar, avseende preliminär skatt, utsändas till skattskyldiga, vilka skola vidkännas löneavdrag, så tidigt som den 18 december året före inkomståret. Detta skulle emellertid medföra en icke önskvärd forcering av den lokala skattemyndighetens arbete. Även en annan olägenhet lär vara förenad med beredningens förslag. Det torde sålunda — med hänsyn till att mantalsskrivningsförrättningen i vissa kommuner inom myndighetens tjänstgöringsområde kan komma att avslutas så sent som den 20 december — ofta komma att inträffa att myndigheten utfärdade debetsedel, avseende preliminär skatt, under förutsättning av mantalsskrivning i viss kommun, vilken förutsättning efter verkställd mantalsskrivning visade sig felaktig. I dylika fall måste utbyte av debetsedlar äga rum under senare delen av december och under påföljande januari; härav skulle föranledas merarbete för den lokala skattemyndigheten.

På grund av nyssberörda förhållanden har jag — med godkännande i viss mån av ett av föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän

framfört förslag — ansett mig böra förorda, att debetsedlar, avseende preliminär skatt, skola översändas till skattskyldiga, som hava att vidkännas löneavdrag, senast den 18 januari under inkomståret. Vid denna tidpunkt äro de egentliga mantalsskrivningsförrättningarna avslutade och detsamma torde vara fallet beträffande den skriftväxling, som kan äga rum mellan olika lokala skattemyndigheter rörande en persons mantalsskrivning. Det bör därför vara endast i undantagsfall, som utbyte av debetsedel av den förut omförmälda anledningen behöver ske.

Utsändas icke debetsedlar, avseende preliminär skatt, till ifrågavarande skattskyldiga förrän under januari, uppkommer frågan, efter vilka grunder löneavdrag skall verkställas, innan de nya debetsedlarna kommit arbetsgivarna tillhanda. Denna fråga torde böra lösas så, att löneavdrag sker med ledning av den tabell, som gällt under året dessförinnan. Verkställes löneavdrag efter debitering, bör avdraget vid utbetalningstillfällena under januari ske med samma belopp, som innehållits vid motsvarande tillfällen under december månad föregående år. Har skattskyldig under året näst före inkomståret icke haft att utgöra preliminär skatt men kan han antagas skola under inkomståret utgöra sådan skatt, bör debetsedel och, i förekommande fall, skattetabell, efter anmälan av den skattskyldige, översändas till denne senast den 18 december året näst före inkomståret.

Den förordade anordningen innebär icke någon ändring av inkomståret, som alltjämt föreslås skola omfatta kalenderår, utan endast att preliminärskatten under januari, intill dess de nya debetsedlarna överlämnats till arbetsgivarna, kan komma att beräknas efter andra grunder än under återstoden av inkomståret. Då detta avses skola ske endast under en mindre del av inkomståret och då skattskyldig, därest härav förorsakas större differens mellan preliminär och påräknelig slutlig skatt, bör kunna erhålla jämkning av den förra skatten, synas några större olägenheter av den berörda anordningen icke uppkomma.

Då den första uppbördsterminen enligt departementsförslaget infaller först i mars, bör med utsändandet av debetsedlar å preliminärskatt till skattskyldiga, som icke skola vidkännas löneavdrag, kunna anstå till den 25 februari under inkomståret.

Debetsedlar å fastighetsskatt torde böra tillställas skattskyldig senast den 25 oktober under taxeringsåret. Debetsedlar å övrig kvarstående skatt böra översändas till de skattskyldiga senast den 10 december under taxeringsåret.

För de lokala skattemyndigheterna kommer utsändandet av debetsedlar vid de nyss angivna tidpunkterna att medföra betydande fördelar genom den fördelning av debiteringsarbetet över en längre tidsperiod, som härigenom möjliggöres. En annan fördel, som tidigare omnämnts, består däri att den kommunala utdebiteringen samt utgifts- och inkomststaten i övrigt torde kunna bestämmas så sent som i slutet av oktober. Även för postverket är den förordade anordningen till fördel, enär debetsedlarnas utskickande icke kommer att sammanfalla med verkets jultrafik.

Uppbördsberedningens förslag att anteckning om påförd och influten skatt

skall ske å uppbördskort och icke i uppbördsbok synes ändamålsenligt. Jag tillstyrker därför beredningens förslag om utbyte av nuvarande uppbördsbok mot uppbördskort. I den mån Kungl. Maj:t därom förordnar, torde dock jämväl debiteringslängd böra upprättas.

Då även i flertalet städer med egen uppbördsförvaltning ett exemplar av uppbördskorten skall översändas till postkontoret i vederbörande stad och då den lokala skattemyndigheten i staden vid bestyret med jämkning av preliminär skatt måste äga tillgång till uppbördskort med uppgift om sådan skatt, böra även i nyssnämnda städer uppbördskorten upprättas i två exemplar.

Närmare bestämmelser angående upprättande av uppbördskort och debetsedel samt angående andra med debiteringen sammanhängande förhållanden torde böra utfärdas i administrativ ordning. I samma ordning torde böra fastställas formulär till berörda handlingar.

C. Avdrag å lön m. m. för gäldande av skatt.

Uppbördsberedningen föreslår, att skyldighet att för gäldande av skatt verkställa avdrag (*löneavdrag*) å utbetalat belopp, som för mottagaren (*arbetstagaren*) utgör inkomst av tjänst (*lön*), skall åvila envar arbetsgivare eller annan, som ubetalar dylikt belopp (*arbetsgivare*). Löneavdrag skall dock ske endast om — såsom förut omnämnts — lönen hänför sig till arbetstagarens huvudsakliga arbetsanställning eller eljest utgör dennes huvudsakliga inkomst och om anställningen varat minst en vecka. Löneavdraget skall avse både preliminär och kvarstående skatt. Löneavdrag för gäldande av kvarstående skatt skall vid varje utbetalningstillfälle ske med belopp, motsvarande så stor del av den under nästföljande uppbördstermin förfallande skatten, som med hänsyn till antalet utbetalningstillfällen före ingången av den månad, då nämnda termin infaller, belöper å utbetalningstillfället. Arbetsgivare, hos vilken arbetstagare har sin huvudsakliga anställning, är skyldig att efter anmälan av arbetstagaren verkställa avdrag med större belopp, än som enligt skattetabell eller efter angiven procentsats avser lönen från nämnda anställning. Arbetstagare åligger att överlämna debetsedel eller debetsedlar till arbetsgivaren. Överlämnar icke arbetstagaren debetsedel, avseende preliminär skatt, skall arbetsgivaren verkställa löneavdrag med tjugufem procent av lönen. Överlämnas icke debetsedel å kvarstående skatt, skall arbetsgivaren göra anmälan härom till lokal skattemyndighet, som har att utfärda ny debetsedel och tillställa arbetsgivaren densamma. Efter utgången av den sista uppbördsterminen under uppbördsåret eller, då arbetstagaren tidigare slutar sin anställning, efter dennas slut skall arbetsgivaren återställa debetsedeln till arbetstagaren. Innestår i sistnämnda fall hos arbetsgivaren innehållet belopp, vilket icke förslår att gälda under närmast infallande uppbördstermin förfallande kvarstående skatt, skall nämnda belopp tillhandahållas arbetstagaren. (Betänkandet s. 254—265.)

Uppbördsberedningens förslag om skyldighet för arbetsgivare och annan som utbetalar lön m. m., att verkställa avdrag därå för gäldande av mottagarens skatt tillstyrkes eller lämnas utan erinran i flertalet *yttranden*. Några myndigheter och sammanslutningar uttala dock principiella betänkligheter i olika avseenden. Sålunda anför *kammarrätten*:

Kammarrätten har vid ett flertal tillfällen tidigare betonat vikten av att de skattskyldigas eget ansvar för skattens betalande bibehålles. Sinnet för allmänna angelägenheter vilar i icke ringa utsträckning på de skattskyldigas intresse för statens och kommunernas finanser, och medborgarnas ekonomiska självständighet och rätt att handhava sina egna angelägenheter torde vara en värdefull tillgång. Om nu arbetsgivarna få erlagga skatten för de anställda, torde detta egna ansvar efterhand komma att starkt förminska. I tider av brist på arbetskraft lär det redan i viss utsträckning förekomma, att arbetsgivarna för att erhålla arbetskraft måste åtaga sig att betala de anställdas skatter. Exempelvis torde detta gälla beträffande hembiträden; i fråga om dem kan det befaras, att efter genomförande av det föreliggande förslaget en sådan överflyttning av skatten blir regel. Huruvida en liknande utveckling kan förväntas även på andra områden, undandraget sig kammarrättens bedömande. En sådan uppdelning av samhället i ett fåtal socialekonomiskt ansvariga företagare och ett flertal oansvariga löntagare skulle emellertid enligt kammarrättens mening icke vara lycklig. Bland annat torde kunna befaras, att kommunerna under sådana förhållanden skulle besluta så stora utgifter, att statens skyldighet att, såsom reformen avser, svara för kommunala res-tantier skulle bli va ganska dyrbar.

Även *riksräkenskapsverket*, *länsstyrelsen i Uppsala län*, *Sveriges lantbruksförbund*, *svenska lantmännens riksförbund*, *riksförbundet landsbygdens folk* och *svenska lantarbetsgivareföreningen* framhålla faran av att ett obligatoriskt uttagande av skatt genom arbetsgivarens försorg skulle leda till krav på löneökning, motsvarande skattebeloppet. Riksräkenskapsverket anför vidare, att därest en sådan övervältring av skatt på arbetsgivarna i större skala komme till stånd, detta skulle ur synpunkten av rättvisa i beskattningen kunna medföra ytterst betänkliga konsekvenser. Krav på lika lön, sedan skatterna först borträknats, kunde nämligen befaras. Den anpassning efter betalningsförmåga, åt vilken systemet med olika familjeavdrag syftade att giva uttryck, skulle då förtryckas. Detta skulle innebära, att den för rättvisan i vår beskattning grundläggande principen om skatt efter förmåga spolierades. Det syntes därför nödvändigt, att man genom tvingande lagstiftning till förhindrande av att åt löneavtalen gäves en sådan innebörd skapade garantier mot en eventuell utveckling i den befarade riktningen.

Sveriges köpmannaförbund och *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* anförä:

I den del som uppbördsberedningens förslag avser införandet av obligatoriska avdrag å lön för tjänst ställa sig organisationerna mera tveksamma redan på grund av att genom detta avdragsförfarande tredje part reguljärt införas i en angelägenhet, som ytterst är ett mellanhavande mellan den enskilda som skattedragande och det allmänna som skattetagande. Organisationerna vilja även framhålla, att enligt förslaget särskilda bestämmelser införas att

gälla å ena sidan löntagare som skattebetalare, å andra sidan arbetsgivarna, vilka senare utan ersättning skulle påläggas en uppgift för det allmänna. Härtill kommer, att den nya ordningen torde kunna förminska löntagarnas känsla av ansvar för såväl den egna ekonomin som för gemenskapen i stat och kommun. Det må även påpekas risken av att med tiden krav komma att resas från löntagarnas sida att skatten icke skall anses såsom åtnjuten lön utan utgå vid sidan av lönen. Ett sådant kravs uppfyllande skulle uppenbarligen medföra bl. a. inflatoriska verkningar.

Utan att ingå på frågan, om dessa betänkligheter kunde motivera ett partiellt genomförande av den föreslagna uppbördsreformen — alltså utan obligatoriskt löneavdrag — framhålla nämnda organisationer vidare, att det för köpmännen och hantverkarna liksom för övriga arbetsgivare måste bliva betungande att verkställa skatteavdrag och redovisa utskylder för de anställda. Helt visst komme med detta åliggande ett irritationsmoment in i förhållandet mellan arbetsgivare och anställda. Det vore därför av vikt, att bestämmelserna om beräkning av avdrag bleve så klara och enkla som möjligt och att besked snabbt kunde erhållas från de lokala skattemyndigheterna i tveksamma fall. För köpmännens del liksom i fråga om hantverkare med öppen butik kunde även framhållas, att dessa för närvarande vore tyngda av arbetet med ransoneringarna ävensom med omsättningsskatten. Organisationerna förutsatte därför, att ransoneringarna avvecklats och att omsättningsskatten antingen avvecklats eller förenklats vid den tidpunkt, då reformen beräknades skola genomföras, så att en mot de nya pålagorna svarande lättnad kunde vinnas.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län delar icke de i de förut återgivna yttrandena uttalade farhågorna för att skyldigheten att göra löneavdrag skulle föranleda krav å högre löner och framhåller att redan nu arbetsgivarna i stor utsträckning hade att införselvägen ombesörja skattebetalning genom avdrag å lön. Veterligt hade nämnda uppbörds- eller indrivningsmetod icke ansetts medföra vådor i angiven riktning. Sedan lång tid tillbaka kunde också den av många industrier utövade intressekontorsverksamheten redovisa synnerligen goda resultat utan att några skadliga verkningar blivit kända. Efter tillkomsten år 1943 av erkända skatteförmedlingskassor hade för övrigt arbetsgivarnas medverkan vid skattebetalningens fullgörande ytterligare markerats. Den erfarenhet, som vunnits rörande skattebetalning genom löneavdrag, borde sålunda icke behöva giva anledning till tvekan, när det gällde att utsträcka tillämpningsområdet till nya kategorier skattskyldiga. Då därjämte med en omläggning vore förenade så påtagliga fördelar såväl för den enskilde som för det allmänna, hade länsstyrelsen icke funnit anledning till principiell erinran mot förslaget såvitt anginge skattebetalning genom löneavdrag. Den skattskyldige arbetstagaren finge ju även framdeles mottaga debetsedel för vidarebefordran till arbetsgivaren, och denna debetsedel återställdes ju, sedan betalning skett, vederböriligen kvitterad. Vid den allmänna självdeklarationens uppgörande erhöle den skattskyldige likaledes erinran om sin mot det allmänna fullgjorda betalning av skatten genom att i deklarationen infördes avdrag för vissa utskylder.

Länsstyrelsen i Kronobergs län föreslår, att sättet för skatteinbetalningen för arbetstagarna ändrades så, att dessa finge aktivt deltaga däri. Det kunde icke vara lyckligt att arbetstagarna ställdes helt utanför. Därigenom kunde gränsen mellan inkomst och skatt utsuddas, vilket kunde föranleda icke önskvärda konsekvenser.

Sveriges industriförbund, svenska bankföreningen, svenska försäkringsbolags riksförbund, svenska arbetsgivareföreningen, Stockholms handelskammare, Gotlands handelskammare och handelskammaren i Göteborg hava, såsom tidigare berörts, förklarat sig icke vilja motsätta sig att arbetsgivarna lämna medverkan vid uttagande av arbetstagares skatter.

Handelskammaren i Karlstad, som tillstyrker beredningens förslag alternativ I, finner det önskvärda resultatet av uppbördsreformen lika väl kunna ernås genom att arbetstagaren själv betalar sin skatt utan arbetsgivarens förmedling. Därigenom vunnas även den fördelen, att arbetsgivaren icke finge en otillbörlig inblick i den anställdes privata förhållanden, vilket förefölle vara icke oväsentligt. Vad den enskilde hade att erlægga i skatt, borde vara ett mellanhavande allenast mellan honom och staten.

Förslaget att skyldighet att verkställa löneavdrag skall åvila varje arbetsgivare har tillstyrkts eller lämnats utan erinran i flertalet *yttranden*.

Uppbördsintendenten hos överståthållarämbetet framhåller, att förslaget vore ägnat att underlätta systemets praktiska tillämpning. Ett motsatt förhållande, d. v. s. att vissa kategorier arbetsgivare skulle undantagas från skyldigheten att verkställa skatteavdrag, skulle vålla åtskilliga olägenheter ej mindre för den enskilde arbetstagaren än även för de lokala skattemyndigheterna och utmätningsmännen. Samme arbetstagare skulle därigenom, såsom de sakkunniga framhållit, stundom hava att själv erlægga skatten och stundom få den betald genom löneavdrag, beroende på hos vilken kategori av arbetsgivare han för tillfället vore anställd. En given följd härav bleve ock, att debiteringsarbetet högst avsevärt komme att försvåras, eftersom debitering av preliminärskatt då måste äga rum.

I några *yttranden* uttalas betänkligheter mot att arbetsgivare med blott en eller två arbetstagare skola verkställa löneavdrag. Dylika uttalanden hava gjorts av *statskontoret, länsstyrelsen i Hallands län, magistraten i Vimmerby* och *Jönköpings läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*.

Ersättning till arbetsgivarna för det merarbete, som verkställandet av löneavdrag komme att förorsaka, förordas eller ifrågasättes av *kammarrätten, Kalmar läns norra hushållningssällskaps förvaltningsutskott, svenska försäkringsbolags riksförbund, svenska arbetsgivareföreningen, Sveriges redareförening* och *Sveriges fartygsbefälsförening*.

Innebörden av begreppen arbetsgivare och arbetstagare i förevarande hänseende beröres i några *yttranden*. Sålunda anför *socialstyrelsen*:

Styrelsen har i tidigare utlåtanden framhållit betydelsen av frågan om arbetsgivarebegreppets bestämning vid ett uppbördssystem, som bygger på arbetsgivarnas medverkan och pålägger dem ett kännbart ekonomiskt ansvar i samband härmed. Uppbördsberedningen har emellertid funnit en definition av arbetsgivare- och arbetstagarebegreppen i detta sammanhang obehövligen och åberopar sig därvid på ett uttalande av vederbörande departementschef vid 1938 års proposition med förslag till lag om semester. I enlighet med detta uttalande finge frågan om vilka som i de särskilda fallen skulle betraktas som arbetsgivare, respektive arbetstagare bedömas med hänsyn till vilken part som hade slutit arbetsavtalet. Styrelsen har redan tidigare uttalat, att en sådan bedömningsgrund i åtskilliga fall icke blir tillfyllestgörande. Det må hänvisas till vad härom har anförts i utlåtande den 3 maj 1941 angående betänkande med allmänna riktlinjer för åstadkommande av tidigare inbetalning av utskylder. Det kan ytterligare erinras om att begreppet arbetstagare på vissa områden av rättslig praxis, såsom vid tillämpningen av lagen om försäkring för olycksfall i arbete, har fått en vidare tydning än som överensstämmer med allmänna civilrättsliga regler. Arbetsgivarebegreppet har därvid undergått en motsvarande utvidgning. Det må lämnas därhän, i vilken mån någon liknande förskjutning av begreppen skulle kunna uppstå i samband med tillämpningen av ett uppbördsförfarande under arbetsgivarens medverkan. Så mycket är visst, att begreppsbestämningen här mången gång måste vålla tvekan.

Sveriges lantbruksförbund och *svenska lantmännens riksförbund* finna icke definitionen å arbetsgivarbegreppet helt uttömmande. Den syntes kunna föranleda många tvister mellan arbetsgivare och arbetstagare. Det vore därför önskvärt, att denna definition preciserades och helst exemplifierades. Troligen komme man icke ifrån, att i tillämpningen infördes en redogörelse för förhållandena inom olika branscher härvidlag. För att ernå en enhetlig tillämpning över hela landet kunde ifrågasättas, huruvida icke hithörande frågor borde avgöras av en central myndighet.

Frågan om en central myndighet på förevarande område beröres jämväl av *länsstyrelsen i Stockholms län*, *svenska arbetsgivareföreningen*, *Sveriges köpmannaförbund* samt *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation*.

Riksförbundet landsbygdens folk anför:

På en punkt har beredningen missuppfattat de verkliga förutsättningarna för den nya skatteuppbörden och det är, när den föreslår, att skogskörarna i norra och mellersta Sverige skola påtaga sig arbetsgivarens skyldigheter visavi huggarna. Beredningen stödjer sig därvid på en av hr Alvar Odholm uppgjord P.M. Först och främst måste området, där skogsdrivningarna bort-sättas på kontrakt, begränsas till övre delen av Kopparbergs län samt Norrland med undantag av Gästrikland och södra delen av Hälsingland. Hr Odholm anför som bevis för riktigheten av att de brukliga kontrakten äro entreprenadkontrakt en Arbetsdomstolens dom nr 88/1942. Därvid har han dock ej bemärkt, att vid tidpunkten för denna dom var för Norrland och Dalarna gällande de s. k. Dala- och Norrlandsuppgörelserna. Numera är den senare utbytt mot regelrätta kollektivavtal och därigenom blir situationen för större delen av området helt förändrad och kan av denna anledning ifrågavarande domstolsutslag icke anses vara prejudicerande. Förhållandet mellan huggare och körare i Norrland och övre Dalarna är av sådan art, att det vore fullständigt orimligt att påbjuda att körarna skola ansvara för huggarnas skatteinbetalningar. Före 1936 voro körarna genom kontraktens formulering i en mycket svår mellanställning mellan de verkliga arbetsgivarna

och huggarna. Dessa missförhållanden åstadkommo en långvarig skogskonflikt, där från arbetarsidan, RLF och SSFF, hävdades behovet av att körning och huggning i skogen skildes lika fullständigt som i södra Sverige. Resultatet av striden blev en kompromiss, de s. k. Dala- och Norrlandsöversenskommelserna, som innebar ett steg i den av förbundet önskade riktningen. Vintern 1943—44 genomkämpade Norrlands skogskörare en strid i samband med övergången till regelrätta prisavtal för skogskörslor och därvid hävdades från RLF:s sida den uppfattningen, att det icke uppstår ett tillfredsställande läge, förrän körningarna helt skilts från huggningarna. Uppgörelsen innebar ytterligare ett steg i denna riktning, utan att dock målet helt nåddes. Beredningens förslag till uppbördsreform innebär, om körarna skola utpekas som arbetsgivare, att de fördelar, de förskaffat sig i förhållande till huggarna, nästan helt spolieras genom de till lagbestämmelserna fogade tolkningsreglerna. Därigenom skapas det läget, att körarna kunna nödgas att genom en ny skogsstrid tvinga de verkliga arbetsgivarna att påtaga sig de skyldigheter, som de såsom arbetsgivare rätteligen böra ha. Förbundet har i egenskap av representant för huvudparten av ifrågavarande körare ansett sig böra lämna detta klarläggande samt förorda att ändrade bestämmelser utarbetas på denna punkt. Sker detta undviker man en oundviklig, långvarig skogskonflikt, som eljest blir omedelbart aktuell.

Svenska lantarbetsgivareföreningen uttalar, att uppbördsberedningen syntes hava utgått ifrån, att begreppsbestämningen arbetsgivare och arbetare i praktiken tämligen lätt skulle kunna åstadkommas med ledning av uttalandena härom i betänkandet. Föreningen hade en annan uppfattning. Det hade särskilt i fråga om skogskörare samt i vissa fall skoghuggare och betarbetare visat sig ytterst svårt att avgöra, om vederbörande vore att betrakta som arbetstagare eller som självständig företagare, varom icke minst arbetsdomstolens domar vittnade, t. ex. AD 1942/88. Det skulle vara uppenbart orimligt, om en skogsägare bleve att betrakta som arbetsgivare i förhållande till skogsköraren-entreprenören eller betodlaren i förhållande till den betskötare, som åtagit sig att på entreprenad utföra betskötsel. Föreningen, som länge brottats med svårigheten att finna skiljelinjerna mellan de olika grupperna, betvivlade, att uppbördsmyndigheterna skulle kunna snabbt och rättvist lösa dessa spörsmål. För att få fram rena linjer på detta område, borde man enligt föreningens mening i lagtexten eller anvisningarna klart utsäga, att en person, som åtagit sig utförande av visst arbete och som sedan i sin tur anställt medhjälpare för arbetets utförande, skulle anses som egen företagare, för vilken skatteavdrag alltså ej skulle ske. En sådan uppdragstagare finge sedan vid utbetalning av arbetsersättning åt sina medhjälpare verkställa skatteavdrag. Frågans lösning enligt detta förslag vore, särskilt vid tillämpning av alternativ II, så mycket mera befogad som huvudarbetsgivaren ofta icke ägde kännedom om vilka uppdragstagarens medhjälpare vore och hur stor del av arbetsersättningen, som fölle på var och en av dem. Så vore ofta förhållandet i det fall att en person åtagit sig skötseln av en areal sockerbeter, vilket arbete sedan huvudsakligen ombesörjdes av hans medhjälpare. Att det för skogskörare, som ofta vore småbönder med egna drängar, vore naturligt med tillämpning av den här föreslagna principen syntes uppenbart.

Svenska arbetsgivareföreningen framhåller, att i vissa fall tveksamhet måste föreligga, om en person vore att anse som arbetsgivare, självständig företagare eller arbetstagare. Uppbördsberedningen hade uppmärksammat denna svårighet särskilt för det fall, då en person åtog sig utförande av visst arbete och i sin tur anställde arbetstagare som medhjälpare. I anvisningarna förklarades, att frågan, huruvida den person, som åtagit sig utförandet av arbetet, i ett dylikt fall skulle betraktas såsom arbetstagare i förhållande till sin uppdragsgivare eller såsom självständig företagare, finge bedömas med hänsyn till dels innebörden av det dem emellan träffade avtalet och dels arten av den förvärvsverksamhet, som av uppdragstagaren bedreves. Det ville av anvisningarna till de nämnda paragraferna synas, som om en dylik »mellanman» skulle samtidigt kunna betraktas både såsom arbetstagare i förhållande till sin uppdragsgivare och såsom arbetsgivare i förhållande till de personer, han anställde för arbetets utförande. En dylik konstruktion syntes vara omöjlig ur såväl juridisk som skatteteknisk synpunkt. Enligt föreningens mening skulle betydligt större reda på detta område vinnas, om dylika personer generellt ansåges såsom egna företagare, »uppdragstagare», och sålunda löneavdrag för dessas del icke komme i fråga. Däremot skulle givetvis uppdragstagaren vara skyldig att verkställa löneavdrag för de av honom anställda arbetstagarna. I allt fall torde det under en övergångstid, innan de lokala skattemyndigheterna vunnit erfarenhet av ett nytt uppbördsreglemente och klara prejudikat framkommit, förekomma betydande divergenser i stadgandenas tolkning. Framför allt inom anläggningsbranscherna samt inom skogsbruket skulle, om alternativ II komme i tillämpning, frågan om skyldighet att verkställa avdrag »från lön» till »underentreprenörer» och så kallade körare bliva en ständigt tveksam fråga särskilt med hänsyn till nuvarande tendens att giva arbetstagarebegreppet en allt vidare omfattning. Det vore lyckligast, om åt anvisningarna till 28 § i alternativ I och 46 § i alternativen II och III gäves en sådan utformning, att arbetsgivare- och arbetstagarebegreppen bleve klart bestämda och att till gruppen arbetstagare endast hänfördes personer, som otvivelaktigt vore att räkna dit. För att undvika onödigt irritation borde sålunda generellt gälla, att uppdragstagare, som med anlitan av egna anställda utförde arbete för någons räkning, betraktades såsom självständiga företagare och icke såsom arbetstagare.

Föreningen anför vidare:

Från anläggningsföretagen har påpekats, att det är vanligt att företagen träffa överenskommelse med jordbrukare, att dessa skola åtaga sig körningsarbete. Oftast hålla jordbrukarna fordon och dragare och köra själva eller också anlita de någon av sina jordbruksarbetare för dylikt arbete. Från företagens synpunkt ha dylika uppdragstagare alltid betraktats såsom självständiga företagare. Såväl skattemyndigheterna som riksförsäkringsanstalten ha emellertid i olika avseenden hävdadt, att dylika uppdragstagare skola betraktas såsom arbetstagare hos företaget. Enligt föreningens mening torde det dock vara klart, att, då uppdragstagaren har jordbruksfastighet, han skall betraktas såsom självständig företagare och hans inkomst av körslorna hän-

föras till inkomst av jordbruksfastighet. Driver uppdragstagaren åkerirörelse, ingår den ersättning, han uppbär, i inkomsten från denna förvärvskälla. Föreningen anser det vara av vikt, att man effektivt motarbetar den tendens, som numera gör sig gällande att söka hänföra ifrågavarande slag av inkomster till inkomst av tjänst, då härigenom skyldighet skulle uppstå för uppdragsgivaren att verkställa löneavdrag. I allt fall anser föreningen det vara uppenbart, att arbetsgivaren icke skall behöva vidkännas någon påföljd, för den händelse han underlåter att verkställa löneavdrag i dylika fall.

Åtskilliga industrier sysselsätta ett betydande antal hemarbetare, av vilka en del har hemarbetet såsom biinkomst och en del såsom huvudsyssla. Det torde vara synnerligen tveksamt, huruvida arbetsgivaren är skyldig att verkställa löneavdrag eller ej vid utbetalande av ersättning för sådant arbete. Arbetsgivaren måste i varje särskilt fall bli nödsakad att från lokal skattemyndighet inhämta upplysning, huruvida löneavdrag skall verkställas. Enligt föreningens erfarenhet är det vanligt, att arbetet utföres med hjälp av familjemedlemmar samt andra personer, hörande till hemarbetarens hushåll. Uppdragstagarna, till vilka ersättningen utbetalas, begära ofta i slutet av ett år, att arbetsgivaren till vederbörande skattemyndighet skall meddela, att av den från företaget erhållna inkomsten vissa andelar av beloppet tillfallit andra personer än den, som av arbetsgivaren utkvitterat ersättningen. Om arbetsgivaren, såsom synes vara fallet enligt förordningen, skall bli skyldig att verkställa löneavdrag — i detta fall oftast med 10 % — torde han för att säkra sig själv komma att nödgas meddela arbetarna, att, om uppdragstagaren icke överlämnar debetsedel eller intyg från lokal skattemyndighet, att avdrag icke skall ske, kommer arbetsgivaren att göra avdrag med 25 % av utbetalade belopp i enlighet med förordningens föreskrift rörande avdrag för arbetstagare, som icke inlämnat debetsedel resp. skattekort. För att lösa de svårigheter, som i detta sammanhang komma att uppstå, synes det föreningen önskvärt, att hemarbetares inkomster undantagas från skatteavdrag, för den händelse hemarbetaren icke särskilt begär, att löneavdrag skall verkställas. Man måste allvarligt befara, att om skatt skall avdragas med 25 %, kommer det att bli synnerligen svårt för företag att överhuvudtaget erhålla hemarbetare.

Förslaget, att löneavdrag skall avse såväl preliminär som kvarstående skatt, tillstyrkes eller lämnas utan erinran av samtliga hörda myndigheter och sammanslutningar.

Landsorganisationen i Sverige uttalar, att det rent psykologiskt sett vore förståeligt, om kvarstående skatt, som den skattskyldige enligt särskild debetsedel hade att själva erlägga, sedan tidigare under inkomståret källskatt uttagits genom löneavdrag, från den skattskyldiges sida icke skulle ägnas tillbörligt beaktande. En konsekvens härav skulle sannolikt bli, att den kvarstående skatten under sådana förhållanden ofta finge uttagas genom införsel.

Uppbördsintendenten hos överståthållarämbetet framhåller, att då löneavdrag föreslagits skola omfatta såväl preliminär som kvarstående skatt införsel för skatt komme att praktiskt taget försvinna, enär endast ett mindre antal restföringar å skattskyldiga med anställning kunde förväntas komma att äga rum enligt det föreslagna systemet.

I fråga om den bestämmelse enligt alternativ I, som närmast motsvarar 46 § fjärde stycket enligt alternativ II framhålla *Sveriges industriförbund*,

Stockholms handelskammare, svenska bankföreningen och svenska försäkringsbolags riksförbund, att en viss utvidgning av möjligheten till befrielse från löneavdrag syntes vara av behovet påkallad sålunda, att en löntagare kunde befrias från skyldighet att vidkännas löneavdrag i sådana fall, då risk uppenbarligen icke föreläge för utebliven skattebetalning. Beträffande löntagare, som städse ordentligt fullgjort sin skattebetalning, funnes i realiteten intet intresse från det allmännas sida för att löneavdrag skulle komma till stånd.

I några yttranden framhålles, att skatt komme att uttagas genom löneavdrag även i sådana fall, då införsel icke nu kunde beviljas. Sålunda yttrar *socialstyrelsen*, att en förskottsbeskattning kunde komma att drabba den skattskyldige synnerligen hårt i vissa fall, därför att existensminimum i skattelagarna hade satts så lågt som skett; det införselfria minimum sattes ofta högre. Det borde icke glömmas, att bristande skattebetalning i stor utsträckning hade sin grund i otillräcklig ekonomisk förmåga. Ett hårt drivet uppbördssystem kunde därigenom socialt sett i enskilda fall komma att skärpa ekonomiska missförhållanden på grund av sin effektivitet; ytterst skulle då skatten komma att betalas genom fattigvård eller annan form av understöd från det allmänna.

Länsstyrelsen i Kristianstads län uttalar, att även i sådana fall, då skatten på grund av rådande praxis i fråga om existensminimum vid utmätning icke förut kunnat indrivs, skatt enligt förslaget komme att uttagas genom löneavdrag. Det vore antagligt, att detta förhållande komme att medföra krav på en höjning av de skattefria avdragen vid taxeringen.

Uppbördsintendenten hos överståthållarämbetet anser, att det måste framstå såsom en orättvisa och kränkande för rättskänslan, att skattebetalare med fast anställning praktiskt taget alltid skulle kunna tvingas fullgöra sin skattskyldighet, medan skattebetalningen för den frie företagaren, även då han hade en relativt god inkomst, många gånger bleve en fråga om dennes goda vilja, eftersom restförda utskylder, i de fall då utmätningensbara tillgångar saknades, mycket sällan kunde uttagas. Å andra sidan måste denna princip, sedd ur rent skatteteknisk synpunkt, anses fullt riktig. En ofta påtalad brist i vårt nuvarande skattesystem vore just den dualism, som rådde mellan å ena sidan påförandet av skatt och å andra sidan möjligheten att kunna uttaga den. För närvarande torde på sina håll differensen mellan lägsta taxerade inkomst och den gräns, där myndigheterna saknade möjlighet att uttaga den, existensminimum, uppgå till ett par tusen kronor. I princip måste en så nära anslutning som möjligt till varandra av dessa båda belopp anses vara önskvärd.

Magistraten i Örebro, som åberopar ett av *kronokamreraren i staden* afgivet yttrande, framhåller att löneavdrag komme att verkställas jämväl för mindre inkomsttagare, vilkas inkomster icke nu medgåve införselbeslut. Den bristande överensstämmelsen mellan skattefritt och införselfritt existensminimum innebure en social våda och om icke en bestämmelse skapades, som rådde bot mot detta missförhållande, komme de föreslagna bestämmel-

serna vid genomförandet att skapa en synnerligen allvarlig irritation och ett missnöje, som syntes svårt att bemästra. Många skattepliktiga, som på grund av nu gällande skattelagar taxerades för inkomst, befriades från erläggande av skatt genom avkortningsförfarandet. Sådant befrielseinstitut funnes icke enligt det nu föreliggande förslaget.

Liknande erinringar framställas jämväl av *länsstyrelsen i Örebro län, magistraten i Linköping, stadsfogdarna i Uppsala och Luleå samt föreningen Sveriges stadsfogdar.*

Den föreslagna bestämmelsen om skyldighet för arbetsgivare att verkställa löneavdrag, då arbetsanställningen varat minst en vecka, anses av *svenska arbetsgivareföreningen* ofta komma att föranleda tvekan, huruvida löneavdrag skall ske eller ej. Föreningen anför:

I detta hänseende vilja vi särskilt framhålla förhållandena inom stuverinäreringen. Utöver arbetare tillhörande den s. k. ordinarie kåren — vilka erhålla relativt regelbunden sysselsättning — förefinnes i de flesta hamnar en s. k. extra kår, bestående av arbetare med endast löslig anknytning till hamnarbete. Personer tillhörande denna extra kår kunna få arbete, som räcker en timme eller en dag, men det kan stundom komma att fortgå 14 dagar eller ännu längre tid. Vid anställandet av arbetare vet man ej, huru lång tid anställningen kan komma att fortvara, detta delvis beroende på den ordinarie kårens förtursrätt till arbete, och det finnes därför heller ingen anledning att avfordra dylika arbetstagare någon debetsedel. Det förekommer inom branschen ofta, att en arbetstagare hämtar avlöning för ett helt arbetslag. Stuverinäringsens representanter ha förklarat, att det är så gott som otänkbart att i dylika fall uttaga skatt genom löneavdrag. Föreningen vill understryka, att ifrågavarande arbetstagare icke böra falla under systemet med löneavdrag genom arbetsgivarens försorg.

Inom åtskilliga större industriföretag finnes det vid sidan om de fasta arbetarna en del extra arbetare med lösliga anställningsförhållanden. De anställas tills vidare med avsikt, att arbetet skall fortgå en eller flera dagar, och de erhålla ofta sin avlöning varje dag och skola enligt föreningens uppfattning sålunda icke drabbas av löneavdrag. Skulle emellertid, med hänsyn till att de dock stundom kunna vara anställda under en längre tid i följd, ehuru de erhålla lön på sätt ovan nämnts, dessa arbetstagare komma att falla under systemet med löneavdrag, får föreningen framhålla, att arbetstagarna sannolikt själva komma att tillse, att de icke hos ett och samma företag åtnjuta anställning under så lång tid som en vecka utan förslagsvis stanna i arbete i fem dagar och därefter göra uppehåll på någon eller några dagar. Enligt föreningens uppfattning skulle man genom att föra dylika arbetstagare under systemet åstadkomma betydande skada för näringslivet. Inom åtskilliga näringsgrenar är det nämligen önskvärt, att man har viss arbetskraft att tillgå för att möta toppar i produktionen, brådskande beställningar m. m. I allt fall anser föreningen det vara självklart att, om arbetsgivare underlåter att verkställa löneavdrag för arbetare av nu nämnt slag, bör arbetsgivaren icke av denna anledning drabbas av någon påföljd.

Inom anläggningsindustrin förekommer det stundom, att arbetare ha anställning på en viss arbetsplats under endast några dagar för att sedan flyttas till någon annan arbetsplats tillhörande samma företag. Arbetaren komme därigenom att vara anställd mer än en vecka hos företaget men har

flyttats från en arbetsplats till en annan. Även i ett dylikt fall anser föreningen, att arbetsgivaren bör gå fri från påföljd, för den händelse han underlåter att verkställa löneavdrag.

Svenska lantarbetsgivareföreningen finner förevarande bestämmelse olämplig. Med hänsyn till att omsättningen å tillfälliga arbetare inom t. ex. jordbruket vore stor, skulle arbetsgivarna härigenom åläggas ett betydande arbete.

Jämtlands läns landstings förvaltningsutskott finner den i förevarande avseende föreslagna tidsperioden, en vecka, vara för kort, då inkomsten vore ringa. Tidsperioden borde bestämmas till tolv arbetsdagar, dock att löneavdrag alltid skulle ske, då lönen överstege 50 kronor. Även *Jämtlands läns hushållningssällsks förvaltningsutskott* samt *kommunalfullmäktige i Hamnerdal* och *Lit* uttala, att löneavdrag icke borde verkställas förrän anställningstiden uppgått till tolv arbetsdagar eller två veckor. Sistnämnda myndighet håller därjämte före, att löneavdrag ej heller borde ske, förrän lönen uppginge till etthundra kronor.

Länsstyrelsen i Malmöhus län och *kommunalfullmäktige i Getinge* yttra å andra sidan, att löneavdrag borde ske även vid kortare anställning än en vecka. *Stadsfullmäktige i Borås* framhålla, att därest löneavdrag skulle ske först då anställning varat minst en vecka, åtskilliga redan nu svåråtkomliga skattskyldiga (exempelvis tillfällighetsarbetare, hemhjälp o. d.) icke komme att beröras av uppbördsreformen.

Uppbördsberedningens förslag, att arbetsgivare, hos vilken arbetstagare har sin huvudsakliga anställning, skall efter framställning av arbetstagaren vara skyldig att verkställa löneavdrag med större belopp, än som enligt skattetabell eller efter angiven procentsats belöper å lönen från nämnda anställning, avstyrkes av *svenska lantarbetsgivareföreningen*, såvitt angår skatt å inkomst från annan arbetsanställning.

I fråga om den kvarstående skattens fördelning å avlöningstillfällena uttalar *svenska arbetsgivareföreningen*, att det av uppbördsberedningen föreslagna tillvägagångssättet härvidlag komme att medföra väsentliga svårigheter för större arbetsgivare, särskilt sådana, som hade en utpräglad maskinell bokföring. Framför allt gällde detta bestämmelsen om att därest vid visst avlöningstillfälle under en månad löneavdrag icke kunde verkställas med belopp, som motsvarade å utbetalningstillfallet belöpande skatt, vid senare under samma månad infallande utbetalningstillfälle så stort belopp skulle avdragas, att under månaden innehållna belopp tillhopa försloge att gälda under uppbördsterminen nästföljande månad förfallande belopp. Av motiveringen syntes framgå, att arbetsgivaren skulle vara berättigad att i händelse av avlöningsutbetalning per vecka avdraga $\frac{1}{4}$ för varje veckoutbetalning under månaden och i fall av flera utbetalningar än fem dock avdraga $\frac{1}{4}$ vid de fyra första utbetalningstillfällena. Detta för-

faringsätt ansåge föreningen vara lämpligt. Däremot vore det olämpligt att tvinga arbetsgivaren att variera beloppet vid de olika utbetalningstillfällena i sådana fall, då vid ett visst utbetalningstillfälle ej tillräckligt belopp kunnat avdragas. Det torde sålunda, åtminstone för företag med större antal arbetstagare, icke finnas teknisk möjlighet att före månadens utgång få fram eventuella restbelopp å kvarstående skatt och debiterad preliminär skatt, såvida man icke för denna detalj ville offra avsevärda merkostnader. I anvisningarna borde därför enligt föreningens uppfattning införas en bestämmelse, enligt vilken, om arbetsgivaren på grund av bokföringens art eller andra omständigheter icke skäligen kunde anses ha kännedom om att brist förelåge, han icke utsattes för påföljd med anledning av att dylika restbelopp icke uttagits genom löneavdrag.

Det vore önskvärt, att bestämmelser om skyldighet för arbetsgivare att verkställa löneavdrag för kvarstående skatt kompletterades med en bestämmelse, att ifrågavarande skyldighet skulle inträda endast under förutsättning att arbetstagaren uppbure lön redan vid första utbetalningstillfället under månaden. I annat fall syntes de belopp, som skulle avdragas för att gälda kvarstående skatt under de olika avlöningstillfällena under månadens lopp, komma att bli relativt höga och verkställandet av avdragen medföra stora tekniska besvär.

Den av uppboordsberedningen föreslagna tidpunkten, den 27 december, då arbetstagare senast skall överlämna debetsedel till arbetsgivaren, anses av *svenska arbetsgivareföreningen* vara för sen. Föreningen anför härvid, att ett betydande antal tjänstemän och arbetsledare åtnjöte lön i förskott, och det vore icke möjligt att till den 31 december eller eventuellt den 2 januari verkställa erforderliga beräkningar, om debetsedel icke överlämnades förrän den 27 december. Enligt föreningens uppfattning kunde arbetsgivaren vid ett så sent avlämnande av debetsedeln ej heller beträffande arbetare, på sätt i förslaget förutsatts, verkställa löneavdrag enligt tabell vid löneutbetalning i början av januari, utan arbetsgivaren nödgades verkställa avdrag med 25 %, såsom om debetsedel ej lämnats. Olägenheterna härav kunde för arbetstagarnas del bli särskilt stora, om hänsyn toges till de väsentliga utgifter, som för medborgaren i gemen ofta uppstode vid årsskifte.

Även *svenska försäkringsbolags riksförbund* framhåller, att den föreslagna tidpunkten för debetsedels överlämnande till arbetsgivaren vore för sen.

Förslaget, att löneavdrag skall verkställas med 25 % i de fall, då arbetstagare icke överlämnar debetsedel till arbetsgivaren, tillstyrkes eller lämnas utan erinran i flertalet yttranden. *Statskontoret*, *länsstyrelserna i Malmöhus, Älvsborgs och Värmlands län*, *Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, *kommunalfullmäktige i Hammerdal*, *Sveriges köpmannaförbund* samt *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* hålla däremot före, att ett löneavdrag av 20 procent i dylikt fall vore tillräckligt.

Den föreslagna bestämmelsen, att innehållet belopp skall, då arbetstagare slutar sin anställning, i visst fall återbetalas till denne, möter erinran i några yttranden. Sålunda anför *uppbördsintendenten hos överståthållarämbetet* att, fränsett det principiellt oriktiga i att för skattebetalning redan innehållet belopp återbetalades till arbetstagaren, bestämmelsen komme att bliva besvärlig att tillämpa för arbetsgivarna särskilt som fall av återbetalning icke så sällan kunde tänkas förekomma, exempelvis inom byggnadsindustrien, där anställningarna många gånger vore mycket kortvariga. Där vore även ofta fråga om mindre arbetsgivare, som i regel syntes vara mindre skickade att på ett riktigt sätt tillämpa bestämmelsen. Betydligt enklare vore därför om den regeln gällde, att innehållna belopp, vare sig de försloge till full betalning av skattepost eller endast utgjorde delbetalning, alltid skulle inbetalas till uppbördsmyndigheten. För denna inbetalning kunde lämpligen särskilda skatteinvisningar tillhandahållas arbetsgivarna.

Svenska arbetsgivareföreningen framhåller, att det vore lämpligast, att arbetsgivare, när arbetstagare slutade sin anställning, alltid till statsverket finge inleverera det belopp, som under den sista anställningsmånaden avdragits, och att sålunda någon återbetalning av skatt till vederbörande arbetstagare icke behövde ske från arbetsgivaren. Om innehållet belopp borde anteckning ske å debetsedeln. Liknande uttalanden göras av *magistraten i Trelleborg*, *Gävleborgs läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* samt *svenska exekutionsmännens riksförbund*.

Vidkommande frågan om arbetstagaress möjlighet att kontrollera, att arbetsgivare inlevererar genom löneavdrag innehållet belopp till statsverket anför *statskontoret*:

När inbetalning av debiterad skatt äger rum å uppbördstermin, erhålles automatiskt kontroll över att det är det rätta (debiterade) beloppet, som inbetalas. Har sådan inbetalning uteblivit, och gör arbetstagaren gällande, att det debiterade beloppet avdragits å hans lön medan arbetsgivaren påstår motsatsen, bör bevisbördan uppenbarligen åvila arbetsgivaren, som i regel endast behöver för ändamålet förete avlöningslista. Motsvarande synes böra gälla vid olika meningar mellan arbetsgivare och arbetstagare i fråga om beloppet av avdragen tabells katt. Bevisbördan bör alltså även i detta fall åvila arbetsgivaren. Härigenom synas kvitton av arbetsgivaren å innehållna skattebelopp kunna undvaras.

Emellertid kunna vid tillämpning av tabellsystemet sådana fall uppkomma, då arbetsgivaren väl avdragit riktigt skattebelopp vid lönens utbetalande men endast inlevererat en del av detta belopp till posten. Myndigheterna sakna varje möjlighet att under inkomståret eller senare utöva någon sifferkontroll på att rätta belopp blivit inlevererade. Denna kontroll måste alltså arbetstagaren ensam tänkas utöva i sitt intresse att undvika rättsförlust. Det kan med säkerhet förutses, att denna kontroll, så som förslaget i detta hänseende är utarbetat, ej kommer att fungera tillfredsställande. Den kan nämligen under det löpande inkomståret utövas allenast på det sätt, att arbetstagaren efter varje uppbördstermin anhåller att få se postens (eller i vissa fall arbetsgivarens) kvitto på sin hos arbetsgivaren förvarade debetsedel. Efter inkomstårets utgång återfår arbetstagaren debetsedeln och kan då kontrollera skatte-

inbetalningarna endast därest han för varje avlöningsperiod fört fullständiga anteckningar om löneavdragens storlek.

Det är uppenbart, att arbetstagarens ställning i nämnda hänseende bör förstärkas. Statskontoret har övervägt en anordning, som innebär att till varje skatteanvisning fogas en talong försedd med debetsedelns och uppbörds-terminens nummer. Å talongen skulle plats finnas för summa inbetalat skattebelopp, vilken skulle ifyllas av arbetsgivaren, ävensom för poststämpel och signatur av postfunktionär. Vid inbetalningen av skattebeloppet från- skiljes talongen, förses med stämpel och signatur samt återlämnas till arbetsgivaren för att av denne tillställas arbetstagaren, exempelvis vid nästa avlöningstillfälle. Denna anordning är avsedd att tillämpas endast vid uttagande av skatt efter tabell och synes ej behöva bli särdeles betungande för postverket. Huruvida arbetsgivaren härigenom kommer att stå eller känna sig vara under betryggande kontroll blir dock beroende på de vanor, som utbildat sig på de skilda arbetsplatserna.

Landsorganisationen i Sverige ifrågasätter, om förslaget vore ägnat att i samtliga fall skapa betryggande garantier för att arbetsgivarna verkligen fullgjorde riktiga skatteinbetalningar. Önskvärt vore att en mera betryggande ordning kunde införas, exempelvis på så sätt att den skattskyldige erhöle ett av posten utfärdat kvitto på varje fullgjord skattelikvid. Måhända skulle det låta sig göra att utan alltför stora kostnader och tekniska svårigheter införa ett sådant system att anvisningskupongerna å debetsedeln försåges med en extra fränkiljbar talong, avsedd att tillställas den skattskyldige.

I några yttranden beröres spørsmålet, huru av arbetsgivare innehållna skattemedel skola betraktas ur redovisningssynpunkt. Sålunda anför *statskontoret*:

I detta sammanhang vill statskontoret framhålla önskvärdheten av att innehållna skattemedel, från tidpunkten för löneutbetalningen till dess medlen inlevereras med skatteanvisning, i största möjliga utsträckning komma att betraktas såsom redovisningsmedel, vilka böra hållas skilda från arbetsgivarens tillgångar. Det är således önskvärt med exempelvis den anordningen, att för varje arbetsgivare upplägges ett särskilt postgirokonto, å vilket han har att insätta innehållna skattebelopp samtidigt som lönerna bli tillgängliga för lyftning. En sådan anordning skulle innebära säkerhet mot anspråk från arbetsgivarens borgenärer och öka möjligheterna för statens organ att erhålla insyn i det sätt, varpå arbetsgivaren handhar uppbörden. Därest beredningens förslag om arbetsgivares skyldighet att göra avdrag å lön för skatt antages, lär dock ej kunna ifrågakomma att ett dylikt postgirokonto öppnas för samtliga avdragspliktiga arbetsgivare. Då önskemålet är mest framträdande i fråga om tabellskatten kan övervägas, om icke alla arbetsgivare, som äga beräkna skatt efter tabell, böra åläggas göra sådana inbetalningar å särskilt konto.

Ett hinder mot att spärra dylika konton för andra utbetalningar än till postverket utgör den omständigheten, att arbetsgivaren i vissa fall har att till arbetstagare återbetala avdraget skattebelopp. Då emellertid spärrning av ifrågavarande konton är ett framträdande önskemål synes frågan, hur nämnda hinder kan undanröjas, böra bli föremål för närmare övervägande.

Stadskamreraren i Visby uttalar, att föreskrift borde införas om att innehållna skattebelopp skulle av arbetsgivaren hållas avskilda från egna medel.

Såsom uppbördsberedningen framhållit, innebär en anordning med skattens gäldande genom avdrag å lönen betydande fördelar både för de skattskyldiga och för det allmänna. Arbetsgivare och andra, som hava att verkställa dylika avdrag, komma visserligen att härigenom förorsakas merarbete, men arbetsgivarorganisationerna hava allmänt ansett, att arbetsgivarna borde påtaga sig detta ökade arbete. De i några yttranden uttalade farhågorna för att skattens gäldande genom löneavdrag komme att minska de skattskyldigas känsla av ekonomiskt ansvar gentemot det allmänna synas icke böra överdrivas. Därest avdragsskyldigheten göres så omfattande som uppbördsberedningen förordat, synes icke heller faran för att den föreslagna anordningen skall medföra, att skatten övervältras å arbetsgivarna, vara särskilt stor. Jag anser mig därför böra förorda, att skyldighet skall åvila envar som utbetalar belopp, vilket för mottagaren utgör sådan inkomst av tjänst som hänför sig till mottagarens huvudsakliga arbetsanställning eller eljest utgör hans huvudsakliga inkomst av tjänst, att göra avdrag därå för skatt som mottagaren har att erlägga.

*Departements-
chefen.*

Frågan, huruvida löneavdrag skall verkställas, kommer alltså att vara beroende av huruvida det utbetalade beloppet för mottagaren utgör inkomst av tjänst eller ej. Vad som utgör inkomst av tjänst får bedömas med ledning av bestämmelserna i kommunalskattelagen. Det är tydligt, att det i åtskilliga fall kommer att vara förenat med svårigheter att avgöra, vad som utgör inkomst av tjänst och om skyldighet alltså föreligger att verkställa löneavdrag. Vederbörande arbetsgivare eller annan, som verkställer utbetalning av ifrågavarande slag (i fortsättningen benämnd arbetsgivare), skall emellertid kunna av lokal skattemyndighet erhålla bindande besked, huruvida avdragsskyldighet föreligger eller icke.

Den lokala skattemyndighetens beslut avses skola kunna överklagas hos länsstyrelsen, varemot klagan över länsstyrelsens beslut i dylika ärenden icke avses skola få föras. För vinnande av enhetlighet i länsstyrelsernas praxis i dessa ärenden torde man, åtminstone tillsvidare, böra lita till de s. k. landskamrerarmötena. Frågan om inrättande av en särskild central myndighet för ärenden av ifrågavarande slag torde senare få upptagas, därest erfarenheterna giva vid handen att behov av en dylik myndighet föreligger. Vissa frågor av hithörande slag torde lämpligen böra lösas genom av Kungl. Maj:t utfärdade tillämpningsföreskrifter.

Då frågan om skyldighet föreligger att verkställa löneavdrag sålunda bör avgöras med hänsyn till den skatterättsliga natur, som det utbetalade beloppet har för mottagaren, finner jag det icke erforderligt att, utöver vissa allmänt hållna anvisningar till ifrågavarande bestämmelse i den föreslagna uppbördsförordningen, i denna inlaga stadganden, som närmare reglera frågan om avdragsskyldigheten beträffande olika kategorier av arbetsgivare eller arbetstagare.

Skyldigheten att verkställa löneavdrag bör — såsom beredningen föreslagit — avse både preliminär och kvarstående skatt. I fråga om den kvarstående skatten bör nämnda skyldighet avse endast sådan skatt, som påföres i den kommun, där den skattskyldige mantalskrivits för året näst före taxe-

ringsåret. Då arbetstagare, som vid sidan av löneinkomsten har mera betydande inkomst av annan förvärvskälla än tjänst eller tillfällig förvärvsverksamhet, skall erlägga preliminär skatt såväl enligt skattetabell eller med viss procentsats som med debiterat belopp, skola visserligen de båda slagen av preliminärskatt upptagas å var sin debetsedel men skall hela den kvarstående skatten uppföras å en debetsedel. I motsats mot vad uppbördsberedningen föreslår finner jag det mest ändamålsenligt, att löneavdrag jämväl i nyssberörda fall verkställas även för den kvarstående skatten, därest denna påförts i hemortskommun som förut sagts.

Tidigare har omförmäts, att i vissa fall preliminär skatt för inkomst av tjänst skall utgå enligt debitering. Därest nämnda inkomst utgör en ringa del av den sammanlagda inkomsten, synes anledning ej förefinnas att verkställa löneavdrag. Lokal skattemyndighet bör därför äga att i dylikt fall föreskriva, att löneavdrag icke skall verkställas. I andra fall torde däremot befrielse från att verkställa eller vidkännas löneavdrag icke böra komma i fråga. Utbetalas lön för ett arbetslag till en av lagets medlemmar, torde det efter uppbördsreformens genomförande vara ofrånkomligt att lönebeloppet bokföringsmässigt uppdelas å respektive arbetstagare och att löneavdrag verkställas för envar av dem.

Löneavdrag bör ske med dels det belopp, vartill preliminär skatt uppgår enligt skattetabell eller efter angiven procentsats eller enligt verkställd debitering, dels ock det belopp, som kvarstående skatt enligt debitering utgör. Vid löneavdragets verkställande tages härvid hänsyn endast till de skattefria avdrag, som medgivas enligt skattelagarna och vilka äro lägre än de belopp, vilka enligt införsellagen förbehållas skattskyldig till underhåll för honom själv, hans make och oförsörjda barn eller adoptivbarn. På grund härav kunna särskilt mindre inkomsttagare drabbas hårt, därest löneavdrag, på sätt uppbördsberedningen föreslagit, alltid skall verkställas utan hänsynstagande till vad i införsellagen stadgas rörande existensminimum. Då jag icke är beredd att nu förorda höjning av de vid taxering medgivna ortsavdragen för att undanröja den berörda olägenheten, bör denna i stället avhjälpas på annat sätt. Detta torde kunna ske sålunda, att lokal skattemyndighet berättigas att — efter ansökan av skattskyldig, som till följd av löneavdrags verkställande skulle komma att sakna vad han kan anses behöva till underhåll för sig själv, make och oförsörjda barn eller adoptivbarn, som icke av honom åtnjuta underhållsbidrag — medgiva att löneavdrag icke skall verkställas eller göras med lägre belopp än som enligt eljest gällande regler skulle utgå till gäldande av preliminär eller kvarstående skatt. Har den skattskyldige även annan inkomst än den, som avses med löneavdraget, bör vid prövning av frågan om löneavdragets storlek hänsyn tagas jämväl till den förra inkomsten.

Löneavdrag torde böra verkställas endast därest arbetstagares huvudsakliga anställning varar minst en vecka. Är anställningen icke avsedd att vara en vecka men kommer den likväl att fortgå så lång tid, inträder avdragsskyldigheten självfallet efter det en vecka förflutit. Utför arbetstagare arbete å

olika arbetsplatser åt samme arbetsgivare och är anställningen av den varaktighet varom nyss sagts, torde avdragsskyldighet böra åvila arbetsgivaren och stadgade påföljder drabba honom, därest icke nämnda skyldighet fullgöres.

För att preliminär skatt skall kunna uttagas även i de förut berörda fall, då sådan skatt icke obligatoriskt utgår — d. v. s. för inkomst av bisysslor m. m. — är det erforderligt att skyldighet ålägges arbetsgivare, hos vilken arbetstagare har huvudsaklig anställning, att efter framställning av arbetstagaren göra löneavdrag med större belopp än som enligt skattetabell eller angiven procentsats avser lönen från nämnda anställning. Jag tillstyrker därför beredningens förslag i förevarande avseende.

I fråga om den tidpunkt, då debetsedel skall av arbetstagare överlämnas till arbetsgivare, har jag tidigare föreslagit, att debetsedel å annan kvarstående skatt än fastighetsskatt skall översändas till den skattskyldige senast den 10 december under taxeringsåret och att debetsedel, avseende preliminär skatt, för vars gäldande löneavdrag skall verkställas, skall tillställas den skattskyldige i regel senast den 18 januari under inkomståret. Så snart arbetstagaren erhållit debetsedeln, bör han vara skyldig att överlämna den till arbetsgivaren. Jag vill i detta sammanhang även erinra att, enligt vad jag tidigare föreslagit, löneavdragen för gäldande av preliminärskatt under januari skola ske på samma sätt som under december föregående år, till dess en vecka förflutit från det de nya debetsedlarna kommit arbetsgivaren till handa.

Överlämnas icke debetsedel, avseende preliminär skatt, till arbetsgivare i de fall då så bort ske, torde löneavdrag i överensstämmelse med beredningens förslag böra ske med tjugufem procent av lönen. Skulle löneavdrag i dylika fall verkställas med blott tjuu procent, komme det i vissa fall, i synnerhet för ensamstående skattskyldiga, att vara fördelaktigare att låta avdraget ske med nämnda procentsats än att göra anmälan hos den lokala skattemyndigheten för utfående av debetsedel jämte skattetabell eller debetsedel, uppdragande debiterad skatt.

Svenska arbetsgivareföreningen har påyrkat ändring av den av beredningen föreslagna bestämmelsen att, därest löneavdrag vid visst utbetalningstillfälle icke kan verkställas med belopp som motsvarar å utbetalningstillfället belöpande skatt, vid senare utbetalningstillfälle före ingången av den månad, då nästföljande uppbördstermin infaller, så stort belopp skall avdragas, att de innehållna beloppen tillhopa förslå att gälda under nämnda uppbördstermin förfallande skatt; kan så icke ske, skall arbetsgivaren anmoda arbetstagaren att inbetala felande belopp. Även om en dylik bestämmelse för vissa arbetsgivare kan medföra svårigheter av kontorsteknisk art, synes bestämmelsen emellertid likväl böra bibehållas.

Avdrag för kvarstående skatt torde alltid böra ske vid samtliga utbetalningstillfällen under den anställningstid, som infaller före de uppbördsterminer under vilka nämnda skatt skall gäldas. Skulle arbetstagaren härigenom komma att sakna nödigt underhåll för sig själv, make och oförsörjda barn,

kan han — såsom förut nämnts — efter därom gjord ansökan erhålla befrielse från löneavdrag eller nedsättning däri. Han kan även, i enlighet med vad jag senare kommer att förorda, erhålla visst anstånd med skattens inbetalning.

Beredningens förslag att innehållna skattemedel, som innestå hos arbetsgivare då arbetstagare slutar sin anställning, skola återlämnas till denne, därest de icke förslå att gälda under närmast inträffande uppbördstermin förfallande kvarstående skatt, synes mindre tillfredsställande. Genom en dylik regel skulle nämligen vissa tillfälliga arbetare, vilka ofta byta anställning, kunna undgå att betala åtminstone en betydande del av dem åvilande skatt. Denna olägenhet komme att bli ännu mera framträdande, därest såsom jag tidigare föreslagit uppbördstermin infaller endast varannan månad. Jag förordar därför, att innehållet skattebelopp alltid skall inlevereras till uppbördsmyndighet. Slutar arbetstagare sin anställning före den uppbördstermin, under vilken innehållet belopp skall inbetalas, skall beloppet inbetalas till postgirokontot för skatteavdelningen vid postkontoret i residensstaden eller till postgirokontot för skatteavdelningen vid postgirokontoret. Å inbetalningskort eller girokort skall därvid angivas den skattskyldiges namn och mantalsskrivningsadress samt debetsedels nummer. Kvarstående skatt skall alltid i första hand gäldas. Kvitto å det inbetalda beloppet skall skyndsamt tillställas arbetstagaren.

Då arbetsgivare nu verkställer avdrag å lön för inbetalning till skatteförmedlingskassa, torde det vara vanligt, att arbetstagaren erhåller skriftlig uppgift om det avdragna beloppet samtidigt som han lyfter lönen. Nämda uppgift torde vanligen lämnas genom anteckning å lönekuvert eller på liknande sätt, varemot kvitto i egentlig mening mera sällan torde lämnas. Uppgift om belopp, som avdrages enligt ifrågavarande förslag, bör likaledes tillställas arbetstagaren; sådan uppgift bör kunna lämnas antingen i form av särskilt kvitto eller annorledes allt efter överenskommelse mellan arbetsgivaren och arbetstagaren. Genom statsverkets försorg torde kvittensblanketter böra tryckas och gratis tillhandahållas de arbetsgivare, som önska använda dylika.

Innehållna skattemedel böra givetvis redovisas för sig i arbetsgivares bokföring. Däremot torde knappast böra föreskrivas, att skattemedlen skola hållas skilda från övriga medel. Det bör erinras om att dylik skyldighet icke föreligger i fråga om införselmedel.

Jag anser mig icke kunna förorda, att särskild ersättning — utöver den ränta, som arbetsgivare kan erhålla å avdragna skattemedel under den tid de innestå hos honom — utgår till arbetsgivare för hans medverkan vid uppbördsförfarandet. För närvarande uppbär arbetsgivare icke ersättning för de uppgifter, som åvila honom enligt införsellagen och förordningen om erkända skatteförmedlingskassor.

D. Jämkning av preliminär skatt.

Enligt *uppbördsberedningens* förslag skall, för vinnande av bättre överensstämmelse mellan preliminär och slutlig skatt, ändring (*jämkning*) av den preliminära skatten efter beslut av lokal skattemyndighet äga rum, om sådan ändring skett i skattskyldigs civilstånd eller barnantal, vartill hänsyn skall tagas vid taxering under året näst efter inkomståret, eller om preliminärskatten till följd av ändring i inkomsten eller rätt att vid taxering åtnjuta andra avdrag än sådana, som vid beräkning av skatten beaktats, kommer att avvika från den slutliga skatten, eller om skattskyldigs skatteförmåga blivit väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom, olyckshändelse, ålderdom, underhåll av andra närstående än barn, för vilka familjeavdrag är medgivet, eller annan därmed jämförlig omständighet.

Där icke särskilda omständigheter till annat föranleda, skall dock jämkning i preliminär skatt icke äga rum, såvida icke ändringen i den preliminära skatten uppgår till minst en femtedel av den beräknade slutliga skatten, dock minst tjugufem kronor.

Har preliminär skatt påförts skattskyldig obehörigen eller med oriktigt belopp eller har felaktighet ägt rum vid utskrivandet av hans debetsedel, skall vidtagas den jämkning av nämnda skatt, som i följd härav må erfordras.

Innebär beslut om jämkning av preliminär skatt, att sådan skatt icke vidare skall utgå under inkomståret, och har skattskyldig inbetalt preliminär skatt med belopp, som överskjuter vad han kan beräknas komma att erlagga såsom slutlig skatt med minst en femtedel av sistnämnda skatt, dock minst tjugufem kronor, skall efter beslut av lokal skattemyndighet det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige utan avvaktan å debitering av den slutliga skatten. Äro särskilda omständigheter för handen, må lokal skattemyndighet besluta om återbetalning av preliminär skatt, även om den inbetalda preliminärskatten icke på sätt nyss sagts överstiger den beräknade slutliga skatten.

Beslut om återbetalning av preliminär skatt må enligt beredningens förslag fattas av lokal skattemyndighet jämväl under året näst efter inkomståret, därest ansökan därom inkommer före utgången av april månad. (Betänkandet s. 265—268.)

I fråga om de föreslagna bestämmelserna rörande jämkning uttalar *länsstyrelsen i Örebro län*, att jämkningen i de fall, då det gällde mera avsevärda belopp, icke kunde bidra till att utjämna eller borttaga de orättvisor eller den särställning för rörelseidkare och fastighetsägare, som vore förenade med den föreslagna metoden att beräkna preliminärskatten å inkomsten två år före det inkomstår, preliminärskatten skulle avse. För att genom jämkningen skulle förekommas, att för hög preliminärskatt uttoges under längre del av inkomståret, borde jämkningen företagas innan för lång tid av inkomståret förflutit. Men en skattskyldig jordbrukare eller rörelseidkare finge

väl i regel först sedan en betydande del av inkomståret gått till ända och preliminärskatten därunder uttagits å den högre inkomsten, sådan överblick över det ekonomiska resultatet av sin verksamhet, att han hade några utsikter att förebringa den sannolikhetsbevisning, som enligt författningen krävdes och enligt länsstyrelsens mening måste fordras, om icke det hela skulle utmynna i en tom formalitet.

Socialstyrelsen finner de föreslagna bestämmelserna icke vara tillfyllest för att tillgodose behovet av lindring i skattskyldigheten i ömmande fall. Efter att hava framhållit skiljaktigheten mellan det skattefria existensminimum enligt skattelagarna och enligt införsellagen yttrar styrelsen, att det för undvikande av de konsekvenser, som följde härav, syntes vara erforderligt, att de i förslaget medgivna möjligheterna till skattelindring på grund av ömmande omständigheter utökades. Detta kunde ske antingen genom att rätt till *anstånd* med inbetalning av skatt komme i fråga även för preliminär skatt och icke endast för kvarstående eller tillkommande skatt eller också genom att gränserna för rätt till jämkning av preliminär skatt utvidgades, vare sig detta skulle innebära en ändring i skattelagarnas bestämmelser eller ske på annat sätt.

Uppbördsintendenten hos överståthållarämbetet — som framhåller att jämningsförfarandet helt visst komme att starkt belasta vederbörande lokala skattemyndigheter och att det därför vore angeläget att jämkning inskränktes till att förekomma allenast, där det vore absolut nödvändigt — finner det tveksamt, huruvida jämkning av preliminärskatt borde ifrågakomma i den föreslagna ordningen på grund av ömmande omständigheter. Denna arbetsuppgift kunde sägas vara främmande för den lokala skattemyndighetens övriga verksamhet. De lokala skattemyndigheterna syntes i de flesta fall icke hava den omedelbara kontakt med de skattskyldiga och den kännedom om vederbörandes personliga förhållanden, som exempelvis utmätningsmännen hade. Vidare kunde ifrågasättas, huruvida icke behovet av jämkning i här berörda fall i viss utsträckning tillgodosåges automatiskt vid löneavdragens verkställande genom den inkomstminskning, som ofta i dessa fall inträdde. Att jämkning borde äga rum, då faktiska eller formella anledningar därtill gäve anledning, vore däremot uppenbart.

Överståthållarämbetet finner bestämmelserna om jämkning icke tillräckligt uttömmande. Föreskrift syntes sålunda böra meddelas om att jämkning av preliminär B-skatt skulle ske jämväl i fall, då skattskyldig, som tidigare haft att utgöra sådan skatt, i stället finge utgöra preliminär C-skatt. Vidare kunde ifrågasättas huruvida icke — därest beredningens förslag om slutlig taxering av skattskyldig, som flyttat till annan kommun, bleve genomfört — jämkning borde äga rum i dylika fall.

Sistnämnda spörsmål beröres även av *länsstyrelsen i Malmöhus län* och *magistraten i Hälsingborg*. *Länsstyrelsen* anför:

Beträffande jämningsförfarandet vill länsstyrelsen ifrågasätta, huruvida icke bland skälen för erhållande av rättelse i den preliminära skatten borde inrymmas jämväl förändringar i den kommunala utdebiteringskvoten vid

förflyttning från ett samhälle till ett annat, åtminstone därest denna förändring vore av någon större betydelse. Kvarstående skatt skulle eljest under vissa omständigheter kunna komma att uppgå till belopp, som för den skattskyldige måhända bleve besvärande.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län tillråder nödig återhållsamhet i fråga om jämkning av skatt. Sådan jämkning borde icke ske i andra fall än där det vore uppenbart obilligt att låta skattebetalningen ske enligt de tidigare bestämda grunderna. Om skatten uttoges enligt tabell, behöfve jämkning icke ske, då bruttoinkomsten ändrades, alldenstund hänsyn härtill toges redan vid tabellens tillämpning. För övriga skattskyldiga kunde däremot vid ändrat inkomstläge uppkomma mycket ömtåliga bedömningsfrågor, vilka understundom krävde ingående utredningar.

Magistraten i Östersund uttalar, att jämningsfallen måste i görligaste mån begränsas.

Kronokassören i Enköping, i vilkens yttrande *magistraten i staden* instämmer, ifrågasätter huruvida det icke vore lämpligt att medgiva jämkning, där ändringen beträffande den preliminära skatten uppginge till en tiondedel av den beräknade slutliga skatten, dock minst tjugufem kronor.

Föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän framhåller, att jämningsinstitutet komme att bliva svärbemästrat och måste för ett friktionsfritt handhavande kräva både många och omdömesgilla tjänstemän. Föreningen framhåller vidare, att bl. a. en stor del av jämkningarna komme att bygga på ett system, som i stor utsträckning laborerade med antaganden. Härav följde, att den skattskyldige i stor utsträckning komme att bliva beroende av uppbördstjänstemannens omdöme. Stora krav komme att ställas på den lokala skattemyndighetens prestationsförmåga.

Länsstyrelsen i Skaraborgs län — som enligt vad tidigare omnämnts avstyrker förslaget om preliminär taxering och i stället förordar, att preliminärskatten för rörelseidkare m. fl. uteslutande skall beräknas å senast verkställda årliga taxering — uttalar att skattskyldig, som ansåge förändring av inkomsterna hava ägt rum sedan föregående taxering i sådan utsträckning, att sänkning eller höjning av den påförda skatten vore befogad, borde berättigas att med stöd av en i detalj motiverad framställning till den lokala skattemyndigheten erhålla önskad ändring av den debiterade preliminära skatten. Sådana framställningar borde av den lokala skattemyndigheten, sedan denna verkställt omdebitering i enlighet med framställningen, överlämnas till vederbörande taxeringsnämndsordförande för förvaring tillsammans med deklarationshandlingarna. Skattskyldig, som i dessa framställningar mot bättre vetande lämnat felaktiga uppgifter för beräkning av den preliminära skatten, borde vara förfallen till straffpåföljd. För utredningen i dylika mål bleve taxeringsnämndernas medverkan av stort värde.

Taxeringsnämndsordföranden *riksförbund* finner sig icke kunna förorda, att beslut om jämkning, föranledda av s. k. ömmande omständigheter, skulle ankomma på den lokala skattemyndigheten. Taxeringsnämndernas slutliga ställningstagande kunde då komma att föregripas på ett högst olämpligt

ligt sätt. En taxeringsnämnd kunde ju nämligen högst ogärna vägra ett tidigare beviljat avdrag, även om alla skäl talade för att det icke bort medgivas. Taxeringsnämnderna hade ju dessutom avgjort den bästa kännedomen om de förhållanden, som kunde motivera dylikt extra avdrag. Om förbundet ändå icke ville föreslå, att dylik jämkning skulle formellt ankomma på taxeringsnämnderna, vore det därför att jämkning i samtliga fall borde sökas hos en och samma myndighet. Förbundet ville däremot bestämt hävda, att innan sådan jämkning medgäves taxeringsnämnden skulle höras. Tiden bleve visserligen knapp, men detta hörande borde kunna ske i mycket enkel form genom telefonpåringning till taxeringsnämndens ordförande eller på annat lika enkelt sätt. I många fall kunde visserligen icke taxeringsnämndens ordförande förutsättas känna till förhållandena, men han kunde i sin tur lätt höra sig för hos ledamöter av nämnden. Det kunde också tänkas, att taxeringsnämnden årligen utsåge en eller två av de kommunvalda ledamöterna att yttra sig över dylika ansökningar. Hela proceduren behövde då ej taga mera än någon dag, men man vunne den stora fördelen, att dessa viktiga frågor finge avgöras av de folkvalda representanterna och att en viktig del av taxeringsförfarandet ej överflyttades till tjänstemän, vilket tidigare ansetts vara en olycklig utveckling.

Sveriges industriförbund, Stockholms handelskammare, svenska bankföreningen och svenska försäkringsbolags riksförbund framhålla, att då det vore fråga om för jämkning erforderlig utredning det låge vikt uppå, att de lokala skattemyndigheterna icke uppställde sådana krav på sannolikhetsbevisningen, att utredningen bleve alltför betungande. Såsom av uppbördsberedningens motivering framginge, kunde i detta fall icke fordras och tydligen ej heller åstadkommas mera än att vederbörande gjorde sannolikt, att det förhållande, varom fråga vore, komme att vara för handen. Det vore önskvärt, att vad sålunda i motiveringen uttalats, komme till uttryck i särskilda anvisningar till vederbörande författningsrum och att därvid klarlades, att det ingalunda vore fråga om sådan utredning och bevisning, som enligt praxis krävdes för vinnande av ändring i överinstanserna av beslut, vilket av beskattningsnämnd meddelats rörande taxering.

Sveriges köpmannaförbund och Sveriges hantverks- och småindustriorganisation anföra:

Då skattskyldig påkallar jämkning är det av vikt, att icke alltför stora krav ställas på utredningen. För en rörelseidkare, som exempelvis driver handel eller hantverk, synes det vara tillräckligt, om en jämförelse kan göras mellan inkomstårets omsättning och nästföregående års omsättningssiffror för motsvarande tidsperiod ävensom mellan de viktigaste omkostnadsposterna. Därutöver torde en approximativ uppgift huruvida lagerökning eller -minskning föreligger vara nödvändig. Med ledning av dessa uppgifter samt de uppgifter i övrigt om särskilda förluster eller vinster som förekommit, bör den lokala skattemyndigheten i regel kunna avgöra, om skäl till jämkning föreligger.

Departements-
chefen.

Därest preliminär skatt beräknas på sätt tidigare föreslagits, lär det vara erforderligt att medgiva de skattskyldiga rätt att få nämnda skatt jämkad i

de fall, då den kan antagas komma att avsevärt överstiga den påräkneliga slutliga skatten (utom fastighetsskatt). Samma regel bör gälla, då den preliminära skatten kan beräknas avsevärt understiga den slutliga. Lokal skattemyndighet bör även äga att utan anmälan från den skattskyldige vidtaga jämkning i preliminärskatten; den skattskyldige bör i dylikt fall alltid beredas tillfälle att yttra sig, där detta icke uppenbarligen är obehövt.

De av uppborädsberedningen föreslagna bestämmelserna angående jämkning synas i stort sett icke giva anledning till erinran.

Jämkningsen avser att bringa den preliminära skatten i så nära överensstämmelse med den slutliga som möjligt. Däremot kan icke genom jämkningen preliminärskatten bestämmas att utgå med lägre belopp än den slutliga skatten kan antagas komma att utgöra. Jämknings av preliminärskatten kan sålunda icke ske enbart av den anledningen, att genom uttagande av preliminärskatt den skattskyldige skulle komma att sakna nödigt underhåll för sig och de sina. Hänsyn till en dylik omständighet kan däremot tagas vid indrivning av restförd skatt samt i de fall, då löneavdrag verkställes, genom förordnande av lokal skattemyndighet — på sätt förut omnämnts — att löneavdrag icke skall göras eller skall ske med lägre belopp än som enligt de föreslagna bestämmelserna om löneavdrag bort ske.

I det av överståthållarämbetet angivna fallet, då preliminär B-skatt utbytes mot C-skatt (jämte A-skatt), skall B-skatten avkortas i samband med att C-skatt påföres och tillämplig skattetabell för beräkning av A-skatten angives.

Då jag — såsom tidigare omnämnts — förordar att den slutliga skatten alltid skall påföras i samma kommun som den, där preliminärskatten uttagits, föreligger icke vidare den i några yttranden berörda anledning till jämkning, vilken hänför sig till på grund av flyttning ändrad kommunal utdebitering.

Innan beslut om jämkning fattas av lokal skattemyndighet, torde det i många fall vara av värde att myndigheten under hand inhämtar yttrande från taxeringsnämndens ordförande. Stundom torde yttrande lämpligen böra införas jämväl från annat håll t. ex. från fattigvårdsstyrelsens ordförande. Jag förutsätter även att yttrande sålunda inhämtas i den utsträckning, som kan befinnas erforderlig och lämplig. Den lokala skattemyndighetens beslut om jämkning äro givetvis på intet sätt bindande för beskattningsnämnderna vid taxeringen.

I anledning av vad Sveriges industriförbund m. fl. yttrat angående det mått av bevisning, som borde erfordras för beslut om jämkning, vill jag hänvisa till anvisningarna till 53 § i den föreslagna uppborädsförordningen, däri angivas de krav på bevisning, som i olika fall böra uppställas.

Sker jämkning i preliminär skatt av den anledningen, att skattskyldigs civilstånd eller barnantal ändrats, skall lokal skattemyndighet vidtaga jämkning utan anmälan från den skattskyldige. Härvid torde icke böra gälla den av uppborädsberedningen föreslagna begränsningen, att jämkning skall, där icke särskilda omständigheter till annat föranleda, ske endast såvida änd-

ringen i den preliminära skatten uppgår till minst en femtedel av det förut beräknade skattebeloppet, dock minst tjugufem kronor. Är fråga om preliminär skatt, som beräknas enligt skattetabell, bör den skattskyldiges debetsedel icke — såsom av beredningen förutsatts — infordras för påteckning om vilken kolumn i tabellen som med hänsyn till ifrågavarande ändring skall tillämpas, utan torde det vara enklare, att den skattskyldige tillställas skriftligt besked i ärendet att överlämnas till arbetsgivaren för att bifogas debetsedeln. Debiterad preliminärskatt torde däremot böra omräknas med hänsyn till de ändrade förhållandena och ny debetsedel tillställas den skattskyldige att utbytas mot den tidigare översända. Vidiages jämkning i preliminär skatt, som beräknas enligt skattetabell, av annan anledning än nyss sagts, bör i beslutet därom angivas att den inkomst, varå skatten beräknas, skall nedsättas med visst belopp eller med viss del av inkomsten eller att skatt skall utgå med visst belopp vid varje avlöningstillfälle eller med viss procent av inkomsten.

Har genom löneavdrag innehållits större belopp än som enligt meddelat beslut om jämkning skall inbetalas under närmast följande uppbördstermin, torde arbetsgivaren böra skyndsamt mot kvitto tillhandahålla arbetstagaren det för mycket innehållna beloppet vare sig preliminärskatten utgår enligt tabell, med viss procentsats eller efter debitering.

E. Anstånd med inbetalning av kvarstående eller tillkommande skatt.

Uppbördsberedningen föreslår, att skattskyldig, vilkens skattebetalningsförmåga på grund av tillfällig arbetslöshet, sjukdom eller annan liknande orsak blivit nedsatt, skall kunna beviljas anstånd med erläggande av kvarstående eller tillkommande skatt, som förfaller till betalning under högst tre av de uppbördsterminer, vilka utlöpa närmast efter det ansökan om anstånd gjorts. Anståndet skall bestämmas att gälla längst sex månader efter det beslutet därom meddelats.

Vidare föreslås, att skattskyldig som gör sannolikt, att han taxerats för samma fastighet, inkomst, förmögenhet eller virke å mera än en ort, och som visar, att han anfört besvär över endera av taxeringarna, skall kunna beviljas anstånd med betalning av det lägre av de skattebelopp, som påförts på grund av taxeringarna, eller, om skattebeloppen äro lika stora, med ettdera beloppet, intill dess prövningsnämnden eller, om besvär anförts direkt hos kammarrätten, denna meddelat beslut i anledning av besvären.

Anstånd skall beviljas av den lokala skattemyndighet, som utfärdat debetsedel å den skatt anståndet avser. (Betänkandet s. 269—271.)

Förslaget om anstånd med inbetalning av kvarstående eller tillkommande skatt tillstyrkes av *riksrådenskansliet*, som framhåller, att möjligheten till anstånd vore en logisk konsekvens av det föreslagna sättet för uttagande av kvarstående skatt. Att anståndstiden begränsades till sex månader syntes i vissa fall snävt; förmånsrätten för fastighetsskatt borde kunna beaktas på så sätt, att anståndstiden begränsades i de fall, då sådan skatt förekomme.

Landsorganisationen i Sverige uttalar, att då icke blott preliminärskatt utan även kvarstående skatt skulle uttagas genom löneavdrag den skattskyldige härigenom kunde bliva alltför hårt pressad, åtminstone i de fall då differensen mellan preliminärt erlagd och slutligt uträknad skatt icke vore alltför obetydlig. Det måste därför hälsas med tillfredsställelse, att skattskyldig enligt förslaget kunde beviljas anstånd med inbetalning av kvarstående skatt. Bestämmelser om anstånd med skattebetalningen hade ju under de senare åren prövats såväl i fråga om värnpliktigas skattebetalning som i fråga om erkända skatteförmedlingskassor och därvid visat sig vara av värde. Landsorganisationen kunde emellertid icke finna det motiverat, att anståndet begränsades till tiden på sätt som föreslagits. Likaväl som tillfällig arbetslöshet utgjorde ett skäl för anståndsmedgivande, borde en längre arbetslöshet utgöra fullgott skäl för anstånd. Ej heller kunde sjukdom rubriceras enbart som en tillfällig orsak till betalningssvårighet. Som ett skäl för att anståndstiden skulle gälla längst sex månader, hade beredningen anført, att man då icke behövde riskera, att förmånsrätten för fastighetsskatt förlorades. Denna synpunkt borde väl, om den skulle vara av avgörande betydelse, i stället kunna tillgodoses på så sätt, att just i de fall då skatten belöpte på fastighet, anståndet icke utsträcktes utöver den föreslagna tiden.

Föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän uttalar, att det föreslagna anstånds-förfarandet måste liksom jämningsprincipen betraktas som ett nödtvunget komplement till den nya uppbördsmetoden.

Genom de föreslagna bestämmelserna angående beräkning av preliminär skatt och om jämkning av sådan skatt torde den preliminära skatten i regel bli väl anpassad efter den skattskyldiges inkomst och inbetalningen av skatten sålunda underlättas för vederbörande. Vad däremot angår den kvarstående skatten, kan denna i vissa fall komma att bli av den storlek, att för den skattskyldige uppstå svårigheter att gälda densamma i sådana fall, då hans skattebetalningsförmåga till följd av arbetslöshet eller sjukdom eller eljest oförvållat nedsättes. Det anstånd, som uppbördsberedningen föreslår skola kunna medgivas i dylika fall, synes ägnat att väsentligen avhjälpa de berörda svårigheterna. Även i de fall då s. k. dubbeltaxering föreligger synes beredningens förslag om anstånd med inbetalning av det lägre av de skattebelopp, som påförts på grund av taxeringarna, eller, om skattebeloppen äro lika stora, med ettdera beloppet medföra erforderlig lättnad för den skattskyldige i fråga om skattebetalningen. Jag förordar därför förslaget i förevarande avseende.

Det anstånd, som medgives på grund av arbetslöshet, sjukdom eller annan liknande orsak, torde dock icke — såsom beredningen föreslår — böra göras beroende av att arbetslösheten eller sjukdomen är av tillfällig art utan bör kunna medgivas även vid sådan arbetslöshet eller sjukdom, som bedömes hava längre varaktighet. Vid sådant förhållande torde — med hänsynstagande jämväl till att enligt departementsförslaget uppbördssterminernas antal begränsas till sex — anståndet böra avse skatt, som förfaller till betalning under högst

*Departements-
chefen.*

två av de uppbördsterminer, vilka utlöpa närmast efter det ansökan om anstånd gjorts, och gälla längst ett år efter utgången av den månad, varunder den första av berörda terminer infaller. Då — såsom jag i annat sammanhang kommer att förorda — förmånsrätt för under ett uppbördsår förfallande fastighetsskatt skall åtnjutas, därest den icke stått inne längre än ett år efter uppbördsårets utgång, kan icke den förlängda anståndstiden medföra att nämnda förmånsrätt förloras.

F. Uppbörd av skatt.

Enligt *uppbördsberedningens* förslag skola genom löneavdrag innehållna belopp, i likhet med annan skatt, inbetalas till uppbördsmyndighet (länsstyrelsen eller lokal skattemyndighet i stad) medelst de vid debetsedeln fogade skatteanvisningarna. Med hänsyn till de sämre möjligheter till kontroll över att löneavdrag verkställas, som ett system med redovisning medelst skattemärken eller genom insändande av avlöningslistor innebär, samt till det förhållandet att löneavdragen skola avse även kvarstående skatt, har beredningen icke ansett sig kunna förorda ett redovisningssystem av sistnämnda art. Till beredningens ståndpunkt i detta avseende har även bidragit vissa andra olägenheter ur organisatorisk synpunkt, som skulle vara förenade med ett dylikt redovisningssystem.

Skatten skall enligt beredningens förslag inbetalas genom postverket och vissa penninginrättningar (banker, sparbanker och centralkassor för jordbrukskredit). Vid inbetalningen skall debetsedeln företes och vederbörlig skatteanvisning frånskiljas av tjänsteman hos posten eller penninginrättningen, varefter skattebeloppet skall kvitteras å debetsedeln. Arbetsgivare med flera än tjugufem arbetstagare skall, efter tillstånd av länsstyrelsen, äga inbetala skatt för arbetstagarna sålunda, att frånskilda skatteanvisningar och summerad förteckning över de olika skattebeloppen insändas jämte det sammanlagda skattebeloppet. Postverket eller penninginrättningen skall lämna kvitto å det inbetalda beloppet, medan arbetsgivaren skall kvittera arbetstagarnas debetsedlar.

Skattebetalning föreslås skola kunna ske jämväl i den ordningen, att skattebelopp gireras till postgirokontorets skatteavdelning, därvid debetsedlar med tillhörande skatteanvisningar eller, då fråga är om sådana större arbetsgivare varom nyss sagts, skatteanvisningar och summerad förteckning över skattebelopp skola till skatteavdelningen insändas.

Skattskyldig skall, mot erläggande av viss mindre restavgift, äga inbetala under uppbördstermin förfallande skatt under tiden den 13—den 17 i den månad, under vilken den ifrågavarande terminen infallit. Ledamoten Sivert är i denna del skiljaktig och förordar, att berörda betalningsanstånd skall gälla till och med utgången av uppbördsterminen näst efter den, under vilken skatten förfallit till betalning, eller åtminstone till och med utgången av den månad, varunder skatten förfallit till betalning.

Erläggas under uppbördstermin i viss månad förfallande skatt efter den 17 i samma månad men innan indrivningsåtgärd vidtagits, skall skattebeloppet inbetalas till särskilt postgirokonto för vederbörande länsstyrelse eller lokala skattemyndighet i stad medelst inbetalningskort eller girokort, varå angivas skattskyldigs namn och mantalsskrivningsadress samt debetsedels nummer. Vid inbetalning i den ordning som nyss sagts skall jämväl erläggas full restavgift.

Vederbörande penninginrättning skall dag för dag till postkontoret i residensstaden i länet översända skattebelopp och skatteanvisningar. Postgirokontorets skatteavdelning skall likaledes, efter utgången av uppbördsterminen, till postkontoret i vederbörig residensstad översända till avdelningen inkomna skattebelopp och skatteanvisningar. Postkontoret i residensstad skall hava att sortera inkommande skatteanvisningar samt dag för dag till postkontoret i residensstad i annat län översända skatteanvisningar och skattebelopp, som avse skattskyldiga i nämnda län. Postkontoret skall därjämte, likaledes dag för dag, i riksbanken å statsverkets checkräkning för länsstyrelsens i länet räkning insätta den skatt, som avser skattskyldiga inom länet.

Efter utgången av uppbördstermin skall postkontoret i residensstad för landet och, därest residensstaden icke tillhör fögderi, jämväl för staden göra anteckning om inbetald skatt å uppbördskort, som av länsstyrelsen överlämnats till postkontoret, samt därutöver upprätta restlängder över debiterad skatt, som förfallit till betalning under ifrågavarande uppbördstermin men icke erlagts senast den 17 i den månad under vilken terminen infallit. I den mån Kungl. Maj:t därom förordnar, skall jämväl postkontor i annan större stad än residensstad göra anteckning om inbetald skatt samt upprätta restlängd på sätt nyss sagts. I övriga städer med egen uppbördsförvaltning skall verkställandet av anteckningar å uppbördskort och upprättande av restlängd ankomma på den lokala skattemyndigheten i staden. (Betänkandet s. 271—278.)

Uppbördsberedningens förslag, att genom löneavdrag innehållna belopp skola inbetalas i likhet med annan skatt och bokföras individuellt för varje skattskyldig beröres av *riksräkenskapsverket*, som anför:

Vad beträffar förslaget om individuell kontoredovisning även av icke debiterad skatt bör erinras om att ett liknande förfaringssätt redan tillämpas i fråga om omsättningsskatten. Beträffande redovisningen av denna skatt sker visserligen en formell anknytning till den gällande debiteringsbokföringen, men den äger rum i efterhand och någon verklig kontroll finnes därför icke. Riksräkenskapsverket har vid flera tillfällen framhållit de svårigheter, som på grund därav förefinnas att överhuvud taget ernå en betryggande kontroll över uppbörden av omsättningsskatt. Nämnda svårigheter hänföra sig dels till kontrollen över att skatten fortlöpande erläggas till behörigt belopp och dels till kontrollen av att de belopp, vilka vid avräkningen mellan den förskottsvis under året erlagda och den efter taxering slutligt påförda skatten gottskrivas den skattskyldige, i verkligheten hava influtit med det be-

lopp, som anges i omsättningsskattelängden. Särskilda svårigheter föreligga vidare vid avräkningen av skatt för sådana skattskyldiga, som hava bytt mantalsskrivningsort och därmed taxeringsort vid skiftet mellan inkomstår och taxeringsår. Vidare uppkomma speciella svårigheter ur kontrollsynpunkt beträffande sådana skattskyldiga, som hava s. k. brutet räknenskapsår. Omsättningsskatten avser dock allenast omkring 150 000 skattskyldiga. Nämda kontrollsvårigheter, som gälla i fråga om omsättningsskatten, återkomma här i en oerhört mycket större skala. Här rör det sig om i runt tal 4 miljoner skattskyldiga. Risken för förskingringar och ohederligheter av olika slag är uppenbar. Det bör framhållas, att man, när det gäller att söka sig fram till kontrollmöjligheter i fråga om omsättningsskatten, haft ett visst stöd av att denna skatt inflyter å särskilda postgirokonton. Så är icke fallet här, och det kan ifrågasättas, huruvida man även genom ett motsvarande arrangemang skulle ernå några väsentliga fördelar. Den grundläggande kontrollen från riksräkenskapsverkets sida i fråga om skatteuppbörden i allmänhet har vilat på den s. k. debiteringsbokföringen. Den innebär i korthet, att inga kronoutskylder avfordras den skattskyldige, innan fordringen blivit bokförd hos vederbörande länsstyrelse. Genom ett numera beprövat rapportsystem har riksräkenskapsverket på grundval av löpande uppbördsredogörelser och debiteringsrapporter kunnat följa de olika leden i skatteuppbörden. Redogörelserna äro uppställda i balansform, så att riksräkenskapsverket från månad till månad erhåller uppgift om vilka belopp, som hava uppdebiterats, influtit samt avkortats eller avskrivits, ävensom om beloppet av den kvarstående balansen. De olika uppgifterna verifieras med vissa specifikationer. Den å detta system grundade kontrollen är enligt den erfarenhet ämbetsverket vunnit i stort sett effektiv. Den är vidare på grund av sin summariska natur av den art, att den i huvudsak kan handhas av biträdespersonal. Detta goda kontrollsystem slås sönder genom det föreslagna redovisningsförfarandet beträffande preliminärskatten. Ett system med skattemärken skulle icke medföra så allvarliga konsekvenser i detta hänseende. Emellertid är den föreslagna redovisningsformen ur andra synpunkter obestridligt överlägsen systemet med skattemärken. Slutsatsen av det nu anförda måste bliva, att det med nödvändighet gäller att finna åtminstone delvis andra vägar än de nuvarande för utövandet av den kontroll i avseende å skatteuppbörden, som det enligt sakens natur måste ankomma på riksräkenskapsverket att utöva.

Magistraten i Vaxholm och drätselkammaren i Strängnäs förorda användandet av skattemärken för redovisningen av preliminärskatten.

Frågan om det allmännas kontroll över skattens behöriga erläggande beröres i några yttranden.

Överståthållarämbetet framhåller, att tanken syntes vara, att kontrollen å att arbetsgivarna verkställde föreskrivna löneavdrag skulle utövas av länsstyrelsernas tjänstemän, vilka vid besök då och då hos postanstalterna skulle genom stickprov utröna, huruvida arbetsgivarna fullgjort sina skyldigheter. Härvidlag vore att märka, att annat icke kunde vid en sådan undersökning konstateras, än att en viss arbetsgivare antingen verkställt löneavdrag eller också underlåtit detta. Huruvida arbetsgivaren verkställt avdrag med riktiga belopp, kunde däremot aldrig på denna väg utrönas, enär den granskande icke visste och icke kunde veta, med vilka belopp löneavdrag skolat ske.

Nu berörda brist i kontrollsystemet vore emellertid ur statsfinansiell synpunkt icke av avgörande betydelse, då ju den skatt, som icke avdragits, återkomme två år senare i form av kvarstående skatt. Möjligt vore därför, att man av kostnadsskäl borde åtminstone tillsvidare nöja sig med denna för- enklade kontroll över att arbetsgivare verkställde löneavdrag. Skulle vid denna stickprovskontroll eller annorledes uppkomma anledning antaga, att löneavdrag skedde enligt felaktiga grunder, borde i förekommande fall en närmare undersökning äga rum. Det syntes i vart fall vara av vikt, att detaljerade och tillfyllestgörande bestämmelser meddelades rörande nu avsedda kontroll.

Länsstyrelsen i Stockholms län finner, att redovisningen av de genom löneavdrag innehållna beloppen sannolikt kunde enligt beredningens förslag ordnas betryggande. Vissa ekonomiska risker kunde dock vid ett tabellskattesystem inträda för arbetsgivarna, särskilt då för de mindre arbetsgivarna. Åtgärder borde dock kunna vidtagas, som kunde bidra till eliminering av nämnda risker.

Kontrollsvårigheterna beröras även av *länsstyrelsen i Västerbottens län och magistraten i Örebro*.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län ifrågasätter, huruvida icke postkontoret för undvikande av onödig omgång med upprättandet av restlängd borde direkt till lokal skattemyndighet lämna uppgift om underlåten redovisning av enligt skattetabell utgående preliminär skatt. Härigenom bleve det möjligt för skattemyndigheten att utan dröjsmål göra undersökning om utebliven betalning och fastställa orsaken därtill. Av utredningen föranledda åtgärder kunde därefter snabbt vidtagas.

Svenska exekutionsmännens riksförbund yttrar, att för underlättande av kontrollen borde å skatteanvisningen i särskild kolumn angivas, å vilket belopp löneavdrag verkställts.

Beträffande förslaget om skatteinbetalning genom postverket och banker framhåller *generalpoststyrelsen*, att intet vore att i princip erinra mot skatteinbetalning jämväl genom bank. I fråga om postverkets medverkan vid uppbörden anför styrelsen:

Ett genomförande av det framlagda förslaget kommer att medföra en väsentlig ökning av postverkets arbete. Postverket handhar emellertid redan nu en betydande del av landets skatteuppbörd. Postfunktionärerna ha därför förtrogenhet med åtskilliga av de göromål, som enligt förslaget komma att åvila postverket. Med hänsyn härtill synes det vara befogat antaga, att det skall bli möjligt för verket att på ett tillfredsställande sätt fullgöra ifrågasvarande arbetsuppgifter. Det ligger emellertid i öppen dag, att många nya problem av organisatorisk och teknisk natur komma att uppstå i samband med det nya uppbördsförfarandet. Postanstalterna komma att utsättas för en kraftig trafikbelastning under de varje månad återkommande uppbördsperioderna. I många fall blir det nödvändigt att utöka kassapersonalen och anordna nya kassaplatser. Redan nu lider postverket brist på utbildad kassapersonal, varjämte postlokalerna på många håll äro otillräckliga. Särskilt framträdande blir behovet av utökade lokaler för allmänhetens betjänande

i de magistratsstäder, där skatteuppbörden tidigare icke verkställts genom postverket och där trafikstegringen följaktligen blir förhållandevis störst. För länsskatteavdelningarna, vilka hittills organiserats för varje skatteperiod och inrymts i provisoriska, ofta otillfredsställande lokaler, måste vidare ordentliga kontorslokaler anskaffas, varjämte avdelningarna med tanke på arbetsuppgifternas vikt och omfattning måste erhålla fast personal. Om postverket skall på ett tillfredsställande sätt kunna fullgöra de ansvarsfulla uppgifter, som enligt förslaget skulle utföras av detsamma, är det därför nödvändigt, att statsmakterna tillmötesgå de framställningar om utökning av personal och anskaffning av lokaler, som verksstyrelsen efter noggrann prövning av föreliggande behov finner sig böra framlägga. Endast om så sker, anser generalpoststyrelsen det möjligt för postverket att åtaga sig den betydande arbetsökning, som den föreslagna uppbördsreformen kommer att medföra för verket.

Bank- och fondinspektionen yttrar:

Uppbördsberedningen förutsätter, att banker och sparbanker skola medverka vid uppbörden liksom för närvarande sker i vissa kommuner enligt frivilliga överenskommelser med penninginrättningarna. Denna anordning har, enligt vad bank- och fondinspektionen erfarit, fungerat tillfredsställande och inspektionen tillstyrker förslaget i denna del. Ej heller har inspektionen något att erinra mot att även centralkassor för jordbrukskredit anlitas för ifrågavarande ändamål. Inspektionen förutsätter, att till centralkassorna — liksom till bankerna — skälig ersättning lämnas för deras arbete.

Svenska bankföreningen framhåller, att de avtal, som nu gällde rörande bankernas medverkan vid skatteuppbörd, vore av rent lokal natur och hade tillkommit vid skilda tidpunkter. De vore också sinsemellan mycket heterogena såväl i vad avsåge de betingade ersättningarna för arbetet som beträffande detaljbestämmelserna i övrigt. Som ett allmänt omdöme kunde sägas, att ersättningarna, som på många håll uppginge till allenast 10 öre per inbetalad skattepost och ingenstädes torde överstiga 15 öre per post, visat sig ligga i underkant i förhållande till det med uppbörden och redovisningen förenade arbetet, i det att de i många fall ej ens täckte bankernas egna självkostnader. Även med hänsyn tagen till de åtgärder i arbetsbesparande riktning vid inbetalning från arbetsgivare av skatt för större antal arbetstagare, som föreslagits i betänkandet, vore det att förvänta, att bankernas medverkan vid skatteuppbörden enligt det nya förslaget komme att medföra ett icke obetydligt arbete för bankerna. Bankföreningen ansåge sig emellertid för affärsbankernas del kunna uttala, att dessa säkerligen skulle vara villiga att ställa sin organisation till förfogande för detta ändamål, därest så av statsmakterna ansåges vara önskvärt, och att bankernas anspråk på ersättning därför komme att hålla sig inom mycket rimliga gränser. Beredningens förslag, att avtal med penninginrättningarna om medverkan vid uppbörden borde träffas av Kungl. Maj:t, syntes bankföreningen vara välbetänt; bankföreningen förutsatte därvid, att bankföreningen bleve det organ, med vilket förhandlingarna därom i första hand komme att upptagas för affärsbankernas del.

Kronokassören i Alingsås anser, att uppbörd även borde kunna verkställas genom kommunala kassor, därvid uppbörden skulle ske efter samma grunder och å samma villkor som för bank och annan penninginrättning.

I fråga om den ordning, som föreslagits skola gälla för större arbetsgivares inbetalning av skatt, anför *generalpoststyrelsen*, att nämnda arbetsgivare borde insätta arbetstagarnas skatt på skatteavdelningens vid vederbörande länspostkontor postgirokonto. Härigenom skulle skatteavdelningarna vid länspostkontoren kunna organiseras på enklaste och lämpligaste sätt och eljest personalkrävande kontrollåtgärder undvikas. För berörda ändamål syntes avgiftsfria inbetalningskort böra tillhandahållas arbetsgivaren. Arbetsgivare, som begagnade sig av möjligheten att redovisa direkt till skatteavdelning, borde vara skyldig att begagna detta förfaringssätt månad efter månad och således icke göra inbetalning av skatt till postanstalt ena månaden och till skatteavdelning en annan månad. Föreskrift borde vidare meddelas, att den förteckning, på vilken anvisningarna uppfördes, skulle utfärdas i två exemplar på samma sätt som förteckningar från bankerna. Förutom belopp borde sålunda även kommunbeteckning och debetsedelsnummer anges. Skatteavdelning borde meddela kvitto på det ena exemplaret av förteckningen. Även insändandet av förteckningar och anvisningar borde ske kostnadsfritt, lämpligen i särskilt härför avsedda kuvert, som för ändamålet tillhandahölles genom postverkets försorg. Kostnaden för dessa försändelser hade inräknats i den kalkylerade ersättningen till postverket. Enligt författningsförslaget måste arbetsgivare inhämta tillstånd från länsstyrelse att insända skatteanvisningar till skatteavdelning. Dylikt tillstånd syntes icke vara av behovet påkallat, då arbetsgivaren vore en statsinstitution. I sådant fall syntes insändande till skatteavdelning böra medgivas, även om antalet arbetstagare vore mindre än 26.

Svenska arbetsgivarföreningen yttrar:

Från åtskilliga företag har invänts att kvitteringen av debetsedeln innebär ett betydande besvär för arbetsgivaren och att man, om möjligt, borde söka utfinna ett förenklat system. Enligt föreningens uppfattning borde man överväga att för vissa företag med ordnad bokföring och efter särskild prövning av länsstyrelsen öppna en möjlighet för arbetsgivaren att i stället för insändande av skatteanvisningar och kvittering av debetsedlarna erhålla rättighet att till länsstyrelsen insända kopia av avlöningslista; eventuellt skulle man kunna inlämna särskild avlöningslista för varje kommun, i vilken företaget har anställda. Ifrågavarande system skulle i huvudsak komma att användas i storföretag inom sådana industrier, som ha den huvudsakliga verksamheten förlagd till en arbetsplats, såsom t. ex. inom verkstadsindustrin. Föreningen vill därför förorda, att i förordningen införes ett stadgande, enligt vilket Kungl. Maj:t bemyndigas att lämna föreskrifter av innebörd, att länsstyrelse må medgiva visst företag rättighet att begagna annat system än insändande av skatteanvisningar och kvittering av från arbetstagare uppburna belopp å debetsedlar, t. ex. insändande till länsstyrelsen av på visst sätt upprättade avlöningslistor. Föreningen är fullt medveten om, att ett system med insändande av avlöningslistor i stället för kvittering på arbetstagarnas debetsedlar skulle för statsverket betyda ökade administrativa besvär, men

det är föreningens uppfattning, att kostnaderna för statsverket härför skulle vara väsentligt mindre än de betydande besparingar, som företagen skulle göra genom ifrågavarande förenklingar. Ur principiell synpunkt synes det vara mest följdriktigt, att merkostnaden för kontrollen av uppbörden bäres av statsverket och icke av arbetsgivarna. Det synes föreningen rimligt, att man noga överväger alla möjligheter att åstadkomma förenklingar för arbetsgivarna.

Beträffande skatteinbetalning över postgiro anför *generalpoststyrelsen*:

Enligt det framlagda förslaget skulle innehavare av postgirokonto äga inbetala skatt genom att medelst girering överföra skattebeloppet till postgirokontoets skatteavdelning och därvid översända debetsedel eller debetsedlar, resp. beträffande arbetsgivare, som därtill erhållit tillstånd, skatteanvisningar till sagda skatteavdelning. Det kan förutses, att detta förfaringssätt kommer att begagnas i förhållandevis stor omfattning av innehavare av postgirokonto. Förfaringssättet skulle tvivelsutan än mera uppskattas och få än större betydelse, om debetsedel ej behövde medsändas. Med den storlek debetsedeln jämte tillhörande skatteanvisningar kommer att få, kan knappast en enstaka debetsedel och än mindre ett flertal dylika rymmas i de kuvert, som tillhandahållas för insändande av postgirouppdrag. Redan ur postbefordringssynpunkt vore det därför önskvärt, att debetsedlarna icke skulle behöva översändas till postgirokontoet. För kontoinnehavaren måste det även vara olägligt och förenat med viss risk att avhända sig debetsedel eller debetsedlar, i de flesta fall försedda med kvitton på betald skatt. Olägenheterna härav torde vara särskilt framträdande för mindre arbetsgivare, vilka äro skyldiga att då så påfordras visa att anställningshavares skatt erlagts i behörig ordning. Generalpoststyrelsen finner det angeläget, att dessa olägenheter undanröjas. Såvitt styrelsen kan finna, föreligger det ingen anledning att kräva, att debetsedlarna medsändas vid likvid till postgirokontoet. I likhet med vad fallet är, då skatt av bankinrättning eller arbetsgivare redovisas till skatteavdelning vid postkontor i residensstad, torde det få anses tillräckligt, att skatteanvisning resp. skatteanvisningar jämte förteckning bifogas. I stället för det kvitto, som eljest skulle anbringas på debetsedeln, synes postgirokontoets skatteavdelning kunna utfärda ett löst kvitto, som tillställs uppdragsgivaren samtidigt med kontobesked, avseende den fullgjorda skattelikviden. Om på detta kvitto utsättes, förutom erlagt belopp, kommunbeteckning och debetsedelsnummer samt uppbördstermins nummerbeteckning, synes det ur rättslig synpunkt kunna tillmätas samma bevisvärde som kvitto på debetsedel. Ifrågavarande kvitton kunna för jämförelsevis billig kostnad utskrivas på skatteavdelningen medelst en härför anordnad specialmaskin. Då flera skattebelopp betalas samtidigt, exempelvis av arbetsgivare för arbetare, skulle särskilt kvitto utskrivas för varje skattepost. Kvittona kunna utskrivas i följd i den ordning anvisningarna förtecknats vid insändandet. Om kvittona äro åtskilda medelst perforering samt gummerade, blir det jämförelsevis enkelt för arbetsgivare att fastsätta dem på de debetsedlar de avse.

Vidkommande förslaget om skatteinbetalning viss tid efter uppbördstermins slut mot erläggande av särskild mindre avgift förordar *kommerskollegium* och *Älvsborgs läns södra hushållningssällskaps förvaltningsutskott* utsträckning av anståndstiden på sätt ledamoten Sivert föreslagit.

Sveriges industriförbund, Stockholms handelskammare, svenska bankföreningen och svenska försäkringsbolags riksförbund uttala:

Visserligen torde det även för de skattskyldiga, som icke äro löntagare, i regel vara fördelaktigt med månatliga uppbördsstämmor. Men för åtskilliga skattebetalare måste det dock befaras bliva förenat med svårigheter att iakttaga de talrika uppbördsstämmorna. En utsträckning av anståndstiden t. o. m. utgången av uppbördsterminen efter den, då skatten förfallit till betalning, framstår därför såsom synnerligen angelägen ur såväl det allmännas som de skattskyldigas synpunkt. Det förefaller icke sannolikt, att de organisatoriska svårigheter, som uppgivas möta för tillgodoseende av detta befogade önskemål, äro av så allvarlig natur, att de icke skulle kunna övervinnas.

Sveriges lantbruksförbund tillstyrker utsträckning av anståndstiden till början av uppbördsterminen efter den, då skatten förfallit till betalning.

Sveriges köpmannaförbund samt *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* uttala, att det vore önskvärt om anståndstiden kunde utsträckas till utgången av den månad, under vilken skatten förfölle till betalning, eller i vart fall till den 20 i samma månad.

Föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän yttrar, att föreningen icke hade något att erinra mot beredningens förslag. Tvärtom föranledde de erfarenheter, föreningens medlemmar hade av den nuvarande obligatoriska restföringen omedelbart efter uppbördsstämmas slut, till uppfattningen att en viss elasticitet i uppbördsförfarandet kunde vara önskvärd. Fara föreläge emellertid, att uppbördsterminerna med alltför låg tilläggsavgift regelmässigt komme att utsträckas över den stipulerade tiden.

Stadsfullmäktige i Borås anse, att den ifrågavarande avgiften borde höjas.

Generalpoststyrelsen förklarar, under åberopande av ett av byråchefen H. Holmström avgivet, å s. 533 i betänkandet återgivet yttrande, att Siverts förslag under inga förhållanden kunde godtagas, samt yttrar vidare:

Även en utsträckning av uppbördstiden till den 17 är ur postverkets synpunkt långt ifrån önskvärd. Anordningen medför, att arbetet på skatteavdelningarna förryckes genom att tiden för bokföringsarbetet kommer att utsträckas till långt fram i månaden. Det för arbetet vid skatteavdelningarna uppgjorda tidsschemat sprängs sönder och en lämplig organisation av arbetet försvåras. Detta har med styrka framhållits i de yttranden, som efter anmodan av generalpoststyrelsen i ärendet avgivits av postdirektörerna och postmästarna vid postkontoren i residensstäderna. Olägenheterna bli särskilt kännbara för skatteavdelningarna i Norrland på grund av de långa avstånden och de glesa postturerna i denna del av landet. Det ligger i öppen dag, att den föreslagna anståndstiden innebär stor tidsspillan och synnerligen betydande olägenheter även i övrigt för arbetet på skatteavdelningarna. Också ur andra synpunkter är anordningen förenad med betydande nackdelar genom att anståndstiden delvis sammanfaller med den tidpunkt, då toppbelastning råder på postanstalterna. Särskilt den 15 och 16 äro hårt arbetstygda genom att huvudparten av folkpensionsutbetalningarna samt inbetalningar av omsättningsskatt m. m. verkställas dessa dagar. Om jämväl egentlig skattebetalning då skulle medges, komme trafikansvällningen bli än svårare att bemästra.

Med hänsyn till berörda omständigheter är generalpoststyrelsen närmast böjd för att helt avstyrka det framlagda förslaget om rätt för skattskyldig att under begränsad tid efter uppbördsterminens utgång mot erläggande av särskild avgift få erlägga sin skatt vid postanstalt.

Om emellertid sådan efterskottsbetalning anses ofrånkomlig, synes — då fråga endast är om att bereda möjlighet för den som av glömska eller tillfälligt förhinder försummat att under uppbördsterminen erlägga skatten och ej att ge en extra frist åt den som i saknad av medel ej kunnat betala sin skatt — det vara tillräckligt med en anståndstid av en eller två dagar. Generalpoststyrelsen finner sålunda att, om efterskottsbetalning mot lägre avgift än stadgad restavgift överhuvud taget skall medges, denna bör tidsbegränsas till två dagar. För att tiden ej skall komma i kollision med trafikbelastningen vid postanstalterna omkring den 15 anser generalpoststyrelsen att, om efterskottsbetalning skall ifrågakomma, den ordinarie uppbördsterminen — trots att detta med hänsyn till postverkets arbetsförhållanden innebär en försämring i förhållande till den i förordningen föreslagna ordinarie uppbördstiden — kan förläggas till tiden 4—11 och tiden för efterskottsbetalning till den 12—13 i månaden. I de fall, då sistnämnda dag inträffar på sön- eller helgdag, skulle med hänsyn till det förut åberopade stadgandet i lagen om lagstadgad tid inbetalning få ske nästföljande söckendag. Om sådan efterskottsbetalning medges, synes skatten böra få erläggas förutom vid postanstalt även genom girering till postgirokontorets skatteavdelning, varvid försändelse med girokort m. m. bör hava inkommit till postanstalt senast sista dagen för efterskottsbetalningen. Vid inbetalning till postgirokontorets skatteavdelning kan den särskilda avgiften uttagas genom debitering på uppdragsgivarens postgirokonto.

Länsstyrelsen i Södermanlands län finner förslaget väcka betänkligheter med hänsyn till det stora besvär, som härigenom åsamkades uppbördsmyndigheten. Under alla förhållanden syntes den fastställda påföljden för försummad inbetalning icke vara så avvägd, att den kunde förväntas tjäna det avsedda ändamålet.

Betänkligheter mot förslaget uttalas vidare av, bland andra, *länsstyrelserna i Gotlands och Kristianstads län* samt *magistraten i Hålsingborg*.

Kronokamreraren i Uppsala anför:

Förslaget att medgiva inbetalning av skatter under fem dagar efter uppbördsterminens slut mot viss lägre avgift är givetvis till fördel för de skattskyldiga och kan därför ur vissa synpunkter synas tilltalande. En anordning likartad med den av uppbördsberedningen föreslagna tillämpas beträffande kommunalutskylder redan nu i ett flertal kommuner, bl. a. Uppsala. Under uppbördsstämman förfallna utskylder mottagas således under en viss tid efter uppbördsstämmans slut, fastän särskild avgift icke tillägges. Möjligheten har i rätt stor omfattning utnyttjats av de skattskyldiga och på visst sätt förlängt uppbördsstämmorna och förorsakat merarbete för de kommunala kassorna. Det kanske bör tilläggas, att det i stor omfattning här i staden är samma personer, som gång på gång begagna sig av denna möjlighet. Den förhållandevis låga avgift, som beredningen föreslår, läser knappast få särskilt stor inverkan för att minska antalet efterinbetalningar. Godkännes den föreslagna övergångstiden, bör man ha klart för sig, att uppbördsterminerna i praktiken komma att utsträckas till den 17 i varje månad.

Beredningens förslag avstyrkes bestämt av riksräkenskapsverket, som yttrar:

I ett under år 1944 avgivet utlåtande i anledning av en underdånig ansökan från en skattskyldig om återbekommande av erlagd indrivningsavgift till betydande belopp i samband med en skattelikvid, som ingått en dag efter uppbördstidens utgång, framförde riksräkenskapsverket ett förslag om viss uppmjukning av gällande bestämmelser om indrivningsavgift. Ämbetsverket avstyrkte visserligen ifrågavarande ansökan, såsom regelmässigt brukat ske i liknande fall, av den orsaken att ett hänsynstagande till omständigheterna i de enskilda fallen näppeligen torde kunna ske, men föreslog samtidigt att sådan försenad skattelikvid, som ägde rum innan någon indrivning ännu hunnit påbörjas — förslagsvis inom 7 dagar efter uppbördstidens utgång — icke skulle föranleda påförande av full indrivningsavgift. Detta förslag var avsett som en säkerhetsventil mot alltför hårda konsekvenser av de gällande bestämmelserna. Det är emellertid att märka, att detsamma anknöt till gällande bestämmelser om uppbördstider och antalet inbetalningstillfällen. Det är icke ovanligt att i en magistratsstad kronouppbörden förrättas vid en uppbördsstämma under exempelvis två dagar. Vidare är att märka, att uppbörden av kronoutskylder äger rum vid allenast två uppbördstillfällen och uppbörden av värnsskatt vid ett uppbördstillfälle. Särskilt under senare år har det belopp, som skolat erläggas, varit förhållandevis så betydande för den skattskyldige, att under sådana förhållanden den av riksräkenskapsverket föreslagna uppmjukningen kunde anses välmotiverad. Nu föreslår emellertid uppbördsberedningen, att skatteuppbörden skall fördelas på icke mindre än 12 uppbördstillfällen, att dessa uppbördstillfällen skola hava en varaktighet av icke mindre än åtta dagar och att de skola förläggas till fixa, för hela riket gemensamma tider. Under sådana förhållanden kan riksräkenskapsverket icke finna den föreslagna respiten vara motiverad. Den skulle allenast innebära en ur redovisningssynpunkt icke önskvärd och sannolkt även för postverket mindre välkommen förlängning av uppbördstiden. Den föreslagna reducerade restavgiften torde icke utgöra något verksamt korrektiv häremot. Den synes närmast få karaktären av en särskild expeditionsavgift, jämförbar med en sådan expeditionsavgift å värdeförsändelser, som man infört vid postanstalten å centralstationen i Stockholm, vilken ju hålles öppen för allmänheten även på kvällarna. Den föreslagna graderingen av denna särskilda expeditionsavgift förefaller ur här anförda synpunkt minst sagt diskutabel. Avgiften skulle redovisas med frimärken, vilket jämväl stämmer överens med uppfattningen att det är en expeditionsavgift, men om det är meningen att den skall betraktas som en påföljd av att skatten icke erlagts under uppbördsterminen, bör den i varje fall uttagas medelst stämplar, som medgiva särskild redovisning.

Förslaget avstyrkes även av överståthållarämbetet, några kommunala myndigheter samt föreningen Sveriges stadsfogdar. Nämnda förening uttalar, att några vägande skäl för den föreslagna anordningen näppeligen syntes hava förebragts. Indrivningsavgiften eller restavgiften, som den riktigare benämndes i förslaget, tjänade framför allt syftet att utgöra ett korrektiv mot försumliga skattebetalare och borde för den skull vara relativt kännbar för att nå avsedd effekt. En särskild övergångstid med lägre avgift komme säkerligen att av många utnyttjas till ett obehörigt anstånd och sålunda i realiteten komma att förlänga uppbördsterminen. Bortsett härifrån vore anordningen

i hög grad ägnad att försvåra och försena uppbörds- och indrivningsförfarandet. Invändningen, att bestämmelserna om indrivningsavgift vore onödigt stränga och obilliga, vilken invändning onekligen hade sitt berättigande, då uraktlåtenheten berodde på ren glömska eller på sjukdom, bortovaro eller annan liknande tillfällighet och alltså icke vore att tillskriva vederbörandes tredska eller bottnade i försök att undgå skattebetalningen, hade efter genomförandet av den nya ordningen icke samma styrka. Här vore nämligen fråga om betydligt mindre belopp, eftersom skatten i regel vore uppdelad på tolv terminer och dessa alltid infölle på bestämda tider varje månad över hela landet, vilket gjorde att de vore lättare att komma ihåg. Vidare vore jämnings- och anståndsbestämmelserna ägnade att i hög grad underlätta skattebetalningen för den, som eljest oförskyllt brukade komma på rest.

Riksräkenskapsverket framhåller, att därest postgiroförskändelse avsänts för sent, girokort jämte debetsedel med därtill hörande skatteanvisningar enligt beredningens mening skulle återställas till vederbörande. I sådant fall komme den skattskyldige ej i åtjutande av den i 62 § i den föreslagna uppbördsförfordningen omförmälda respittiden. Ett dylikt tillvägagångssätt innebure därjämte avsteg från den gamla principen för skatteuppbörd, att man aldrig borde vägra att mottaga erbjuden betalning.

Några magistrater och kronokassörer ävensom *föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän*, ifrågasätta om det icke för undvikande av omgång vore lämpligt föreskriva, att skatt som erlades efter den 17 i den månad, varunder den förfölle till betalning, men innan indrivningsåtgärder vidtagits, skulle inbetalas till vederbörande utmätningsmans postgirokonto. Skattebeloppet torde nämligen bliva upptaget i restlängd, som överlämnades till utmätningsmannen.

Beträffande redovisning av influtna skattemedel från bank till postverket framhåller *generalpoststyrelsen*, att föreskrift borde lämnas om att av bank mottagna uppbördsmedel alltid skulle redovisas till postverket medelst insättning på vederbörande länsskatteavdelnings postgirokonto. På förteckningar över av bank mottagna skatteanvisningar, som redovisades till skatteavdelning, borde för varje anvisning angivas, förutom beloppet, kommunbeteckning och debetsedelsnummer. Dessa uppgifter vore nödvändiga för att i händelse av reklamation eller dylikt avgöra, huruvida skattebelopp redovisats vid visst tillfälle. Det syntes vara lämpligt, att blankett för ifrågavarande ändamål kostnadsfritt tillhandahölles genom postverkets försorg.

Beredningens förslag, att arbetet med anteckning på uppbörds-kort om influtna skattebelopp och upprättande av restlängd skulle övertagas av postverket tillstyrkes eller lämnas utan erinran i flertalet *yttranden*.

Stadsfullmäktige i Borås finna det dock lämpligast, att postverkets insats i uppbördsverksamheten tills vidare inskränktes till mottagande av skattemedlen.

Svenska exekutionsmännens riksförbund ifrågasätter lämpligheten av postverkets medverkan i så stor utsträckning, som föreslagits. Det kunde befaras, att en mängd felaktigheter uppstode och att arbetet komme att taga en onödigtvis lång tid i anspråk. Rutinarbetet vore här synnerligen värdefullt, och det kunde ifrågasättas, om postpersonalen, med ständigt ombyte av personal, kunde i erforderlig utsträckning förvärva sig denna rutin.

Magistraten i Landskrona finner det vara riktigast att inskränka postverkets uppgift, i varje fall i städer med 20 000 invånare och däröver, till att inkassera och redovisa skattebeloppen på samma sätt, som vore brukligt i fråga om bankerna, men att överlämna åt skattemyndigheterna att upprätta restlängd och sköta kortregistret med bibehållande av uppbördsboken. För uppbördsverket betydde detta väl någon personalökning, men man undveke en hel del dubbelarbete och hade alltid korten tillgängliga på kontoret och tillgång till personal med lokalkännedom för arbetets utförande. Liknande synpunkter uttalas av *magistraten* och *drätselkammaren i Malmö* samt *magistraten i Hälsingborg*.

Generalpoststyrelsen förordar, att särskilda skatteavdelningar för handhavande av de ifrågavarande arbetsuppgifterna inrättas — förutom i residensstäderna — även i Norrköping, Hälsingborg, Borås och Eskilstuna. Däremot ifrågasätter styrelsen — med hänsyn till svårigheterna att anskaffa lokaler och personal — huruvida icke i Stockholm, som redan hade en för ändamålet lämpad organisation, berörda arbetsuppgifter även i fortsättningen kunde och borde utföras av skatteverket i staden.

I likhet med uppbördsberedningen och av skäl, som beredningen anfört, finner jag genom löneavdrag innehållna belopp icke lämpligen böra redovisas annorledes än genom individuell inbetalning till och bokföring hos vederbörande uppbördsmyndighet. Det föreslagna uppbördssystemet kommer, då preliminär skatt uttages med ledning av skattetabell eller efter viss procentsats, att medföra vissa svårigheter ur kontrollsynpunkt; dessa torde dock icke vara av större betydelse i jämförelse med de fördelar, som det nya uppbördsförfarandet medför. Frågan om den närmare utformningen av erforderliga kontrollåtgärder torde emellertid få upptagas till prövning, sedan praktiska erfarenheter vunnits av det nya systemet.

Den föreslagna medverkan av vissa penninginrättningar vid uppbörden finner jag ändamålsenlig, enär skattebetalningen härigenom underlättas för de skattskyldiga och postverkets arbetsbelastning utjämnas. Då en viss enhetlighet i systemet själfvallet är önskvärd, anser jag däremot icke lämpligt att på en eller annan ort kommunal kassa medverkar vid uppbörden; någon mera allmän dylik medverkan torde nämligen knappast vara att påräkna.

Det arbete, som enligt beredningens förslag skulle åsamkas postverket och de berörda penninginrättningarna genom skatteuppbörden, kommer att minskas vid genomförande av departementsförslaget, enär uppbörden enligt sistnämnda förslag skall äga rum under endast sex terminer. Någon arbetsminskning kommer dock enligt departementsförslaget icke att inträda under

*Departements-
chefen.*

de båda första terminerna, under vilka tvärtom en arbetsökning kommer att äga rum, eftersom preliminär och kvarstående skatt under nämnda terminer skall inbetalas medelst särskilda skatteanvisningar och dessas antal till följd därav kommer att ökas. Viss ytterligare arbetsökning, ehuru av mindre omfattning, kommer att föranledas därav, att fastighetsskatt skall erläggas under uppbördsterminerna i november och januari. Skälig ersättning till berörda penninginrättningar för deras medverkan vid uppbörden torde böra bestämmas av Kungl. Maj:t i samband med att avtal träffas om dylik medverkan.

Arbetsgivare med flera än tjugufem arbetstagare torde, efter tillstånd av länsstyrelsen, böra äga inbetala arbetstagarnas skatt i den ordning som av generalpoststyrelsen föreslagits. Oavsett antalet anställda bör utan särskilt tillstånd statlig och kommunal myndighet äga verkställa inbetalning i nu avsedd ordning.

Med hänsyn till de olägenheter, som därav skulle förorsakas vid arbetet med anteckning av influtna belopp å uppbördskorten, är jag icke beredd att förorda svenska arbetsgivareföreningens förslag, att arbetsgivare skulle kunna medgivas att inbetala skatt annorledes än genom insändande av skatteanvisningar.

Jag har intet att erinra mot generalpoststyrelsens förslag, att alltid vid inbetalning av skatt genom girering till postgirokontorets skatteavdelning icke debetsedel utan endast skatteanvisning skall insändas jämte skattebeloppet.

Någon utsträckning av den av beredningen föreslagna tid, under vilken skatt mot erläggande av en viss mindre avgift skall kunna inbetalas, torde med hänsyn till de olägenheter, som härav skulle uppkomma för postverket, icke böra ske. En respittid av berörda slag synes endast kunna motiveras med att skattskyldig, som av någon anledning försummat inbetala skatt under uppbördstermin, icke skall nödgas gälda full restavgift, därest inbetalningen sker viss kort tid efter terminens utgång. I följd härav bör respittiden icke omfatta längre tid än några dagar. Någon förkortning av respittiden finner jag å andra sidan icke böra ske. Därvid utgår jag från att skattebetalning under respittiden kommer att ske i begränsad omfattning så att härav icke kommer att föranledas något mera betydande arbete för postverket. Skulle motsatsen bliva fallet, bör frågan om begränsning eller borttagande av respittiden tagas upp till förnyad prövning.

Har under nyss berörda respittid skatt inkommit till penninginrättning eller till skatteavdelningen vid postkontoret i residensstad eller till skatteavdelningen vid postgirokontoret, torde försändelsen icke — såsom uppbördsberedningen föreslagit — böra återsändas till avsändaren. I stället torde penninginrättningen eller skatteavdelningen böra anmoda avsändaren att ofördröjligen insända den i 62 § omnämnda särskilda avgiften. Efterkommes icke anmaningen, bör skatteförsändelsen översändas till vederbörande länsstyrelse eller lokala skattemyndighet, som har att föranstalta om att restavgift enligt 66 § indrives.

Skatt, som erlägges efter den 17 i den månad, varunder den förfaller till betalning, men innan indrivningsåtgärder vidtagits, torde — såsom beredningen föreslagit — böra inbetalas till särskilt postgirokonto för vederbörande länsstyrelse eller lokala skattemyndighet i stad. Härigenom få de skattskyldiga och arbetsgivarna inbetala skatten visserligen i annan ordning men till samma uppbördsmyndighet som under uppbördstermin; detta torde vara till fördel för de skattskyldiga. Skulle inbetalningen verkställas till vederbörande utmätningsmans postgirokonto, torde det vålla den skattskyldige eller arbetsgivaren besvär att taga reda på den rätte utmätningsmannen. Däremot torde det arbete, som föranledes av att uppbördsmyndigheten måste underrätta utmätningsmannen om inbetalningen, icke vara särskilt betungande.

Då från min sida intet finnes att erinra mot generalpoststyrelsens förslag till närmare föreskrifter rörande banks redovisning av skattemedel till postverket, har jag låtit utforma ifrågavarande bestämmelse i den föreslagna uppbördsförordningen i överensstämmelse med förslaget.

Mot beredningens förslag, att postverket skall anteckna inflytande skattebelopp å de till posten översända uppbörds korten och upprätta restlängder över ogulden debiterad skatt, har jag intet att erinra, såvitt angår landet och stad, tillhörande fögderi. Vidkommande stad med egen uppbördsförvaltning torde det böra ankomma på Kungl. Maj:t att efter hörande av vederbörande stad och generalpoststyrelsen avgöra, huruvida nyss berörda uppgifter skola fullgöras av posten eller lokal skattemyndighet i staden.

De närmare bestämmelser i fråga om uppbörden, som må vara erforderliga, torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

G. Indrivning av resterande skatt.

Enligt uppbördsberedningens förslag skall den som icke erlägger under uppbördstermin förfallande skatt — vare sig den utgår efter debitering, enligt skattetabell eller efter viss procentsats — senast den 17 i den månad, varunder terminen infaller, gälda restavgift, lika med nu utgående indrivningsavgift. Underlåtenhet att erlägga skattebelopp, som förfaller under en uppbördstermin, medför — i motsats till vad nu gäller i fråga om kronoutskylder och flertalet kommuner jämväl beträffande kommunalutskylder — allenast att detta belopp förfaller till omedelbar betalning; under senare termin förfallande belopp skall alltså enligt förslaget gäldas först under denna termin.

Restlängd föreslås skola upprättas efter envar av de föreslagna tolv uppbördsterminerna. Beredningen finner det ändamålsenligt, att utmätningsman och exekutionsbiträde för varje restförd skattskyldig upplägger ett särskilt restkort, varå antecknas alla avbetalningar; då en skattepost slutbetalts, verkställas anteckning härom i restlängden.

Länsstyrelsen skall enligt förslaget vara den enda myndighet, som har rätt att förordna att framställning skall göras om skattskyldigs eller i vissa fall

arbetsgivares försättande i konkurs för utfående av skatt. Bevakning av utskylder i konkurs skall ankomma på utmänningsmannen i konkursgäldenärens hemortskommun.

Enligt 12 § restindrivningsförrordningen äger den utmänningsman, inom vilkens distrikt krono- eller kommunalutskylder uttagits, åtnjuta ersättning för indrivningen med stadgad indrivningsavgift. Har utmänningsman för indrivningen anlitat exekutionsbiträde, må dock denne uppbära hälften av indrivningsavgiften för medel, med vilkas indrivande han sålunda tagit befattning. Har indrivningen ankommit på landsfiskal, skall på landsfiskalen belöpande avgift tillfalla statsverket samt redovisas till länsstyrelsen på sätt riksräkenskapsverket bestämmer. Där i stad finnas meddelade särskilda föreskrifter rörande dispositionen av sådan avgift, skola dessa föreskrifter fortfarande tills vidare tillämpas.

Uppbördsberedningen föreslår, att restavgift i den mån densamma i sin helhet överstiger etthundra kronor skall tillfalla statsverket.

För närvarande gäller enligt 12 § restindrivningsförrordningen, att indrivningsavgift och annan ersättning, varom i nämnda paragraf är fråga, äger den, som verkställer indrivningen, uttaga endast i sammanhang med de medel, för vilkas indrivning ersättningen utgår. Vad särskilt indrivningsavgiften angår, har detta medfört, att i de fall, då skattskyldig inbetalt restfört utskyldsbelopp i dess helhet utan att tillika gälda därå belöpande indrivningsavgift, beloppet likväl icke kunnat helt redovisas såsom utskylder, alldenstund viss del därav måst avgå för att täcka vederbörlig indrivningsavgift; redovisas hela det inbetalda beloppet såsom utskylder, kan nämligen icke därefter indrivningsavgiften särskilt uttagas. Då det nämnda förfarandet enligt beredningens mening icke är tillfredsställande ur redovisningssynpunkt, föreslår beredningen, att restavgift och annan i nämnda paragraf omförmäld ersättning må uttagas även utan samband med uttagandet av den skatt för vars indrivning ersättning utgår.

(Betänkandet s. 278—282, 302—304.)

Frågan huruvida restlängd bör upprättas efter varje uppbördstermin eller endast efter vissa terminer har berörts i en del yttranden. Sålunda ifrågasätter *Göteborgs och Bohus läns landstings förvaltningsutskott* lämpligheten av att restlängd upprättas varje månad.

Uppbördsintendenten hos överståthållarämbetet framhåller, att upprättande av restlängd varje månad väl i och för sig icke innebure något väsentligt merarbete. Lämpligheten av en dylik anordning kunde dock av andra skäl starkt ifrågasättas. I de större distrikten syntes en sådan anordning vara i det närmaste praktiskt omöjlig; de förarbeten, som måste utföras innan indrivningen kunde påbörjas, såsom påföring på indrivningskort, registrering och fördelning av indrivningsmaterialet, toge så avsevärd tid i anspråk, att de icke kunde medhinnas på den korta tid, som stode till förfogande, innan en ny restlängd inkomme. Därigenom bleve ringa eller ingen tid över för det

egentliga indrivningsarbetet. Endast i utmätningsmannadistrikt med mycket små restlängder syntes dessa kunna avverkas på den korta tiden av en månad. Restlängder borde därför upprättas förslagsvis blott varannan månad. I vart fall syntes en dylik anordning vara absolut nödvändig för Stockholms del med hänsyn till arbetets omfattning och där rådande organisatoriska förhållanden.

Magistraten i Södertälje, stadsfogen i Uppsala och föreningen Sveriges stadsfogdar föreslå likaledes, att restlängd upprättas blott varannan månad. *Kommunalnämnden i Huddinge, svenska polisförbundet och svenska exekutionsmännens riksförbund* förorda upprättande av restlängd kvartalsvis. Sistnämnda sammanslutning uttalar vidare, att restlängden borde vara upplagd på kort, vilket skulle underrätta arbetet avsevärt. Dessa kort kunde jämväl tänkas komma till användning vid handräckning.

Lämpligheten av att såsom beredningen föreslår upprätta särskilda restkort hos utmätningsman och exekutionsbiträde vid sidan av restlängden ifrågasättes av *magistraten i Malmö*, som befarar, att en dylik anordning skulle i hög grad försvåra eller rent av omöjliggöra en effektiv inventering.

Magistraten i Hälsingborg ifrågasätter, huruvida icke indrivningsarbetet skulle underlättas, om till utmätningsmännens förfogande stode avtrycksregister över befolkningen.

Svenska exekutionsmännens riksförbund föreslår, att handräckning skall ombesörjas av länsstyrelsen eller lokal skattemyndighet i stad på sätt föreslagits av 1936 års uppbördskommitté. En ytterligare förenkling borde dock genomföras i de fall, då den restförde icke anträffats i handräckningsorten, såtillvida att ärendet vidarebefordrades direkt till den nya indrivningsorten och endast rapport härom översändes till den myndighet, som ursprungligen begärt handräckning. Rapporteringsskyldighet borde föreligga, för att erforderlig kontroll skulle erhållas över ärendets gång och den myndighet, som begärt handräckning, alltid skulle veta, var ärendet för tillfället funnes.

Beredningens förslag, att det skall ankomma på länsstyrelsen att besluta om åtgärd för restförds och, i vissa fall, arbetsgivares försättande i konkurs, avstyrkes i några yttranden.

Magistraten och drätselkammaren i Norrköping föreslå sålunda i stället, att behörighet att begära restförd ävensom arbetsgivare i konkurs skall tillerkännas lokal skattemyndighet.

Magistraten i Trelleborg förordar, att sådan behörighet skall tillerkännas antingen lokal skattemyndighet eller utmätningsman.

Stadsfogden i Uppsala ifrågasätter, huruvida länsstyrelsen kunde avgöra, om vederbörande inför konkurshot komme att erlagga utskylderna. Den ende, som någorlunda riktigt kunde bedöma detta, vore utmätningsmannen. Denne borde därför äga avgöra, om konkursförfarande skulle anlitas. Som ett alternativ kunde det tänkas, att avgörandet skulle tillkomma länsstyrelsen efter hörande av utmätningsmannen.

Magistraten i Kalmar och kronouppbörds-kassören i Jönköping föreslå likaså, att det skall ankomma på utmätningsmannen att besluta, eventuellt efter länsstyrelsens medgivande, om vidtagande av erforderliga åtgärder för restförds eller arbetsgivares försättande i konkurs. Kronouppbörds-kassören i Jönköping förordar därjämte, att utmätningsman skall äga behörighet att påkalla avläggande av utmätnings-sed.

Liknande synpunkter uttalas av *magistraten i Hälsingborg, krono- och kommunaluppbörds-kassören i Borås, magistraten i Östersund samt förening- en Sverges städers kronouppbördstjänstemän.*

 Beredningens förslag, att bevakning av utskylder i konkurs skall ankomma på utmätningsmannen i konkursgäldenärens hemortskommun, avstyrkes av *föreningen Sveriges stadsfogdar*, som anför:

Innan en utskyldspost har restförts, har utmätningsmannen ingen som helst befattning med skatteuppbörden och — eftersom konkursbevakning även i stor utsträckning torde avse även icke restförda utskylder — finnes ingen anledning att pålägga utmätningsmannen denna arbetsuppgift. Konkursbevakning bör tillkomma kronans ombudsman i orten, som enligt den föreslagna organisationen uppbörds-kommissarien är. Det naturliga synes därför vara, att detta bestyr i stad lägges å den lokala skattemyndigheten, d. v. s. uppbörds-kommissarien. Visserligen skall på landet bevakningen utföras av landsfiskalen, som är utmätningsman. Härvidlag är dock att märka, att landsfiskalen där samtidigt är kronans ombudsman i orten.

Uppbördsberedningens förslag angående maximering av indrivningsförrättarens andel i restavgiften möter erinran från *stadsfullmäktige i Borås*, som framhålla att bestämmelsen, jämte andra, innebure en ökad ekonomisk belastning av de större magistratsstäderna.

Förslaget avstyrkes jämväl av *magistraten i Malmö*.

Svenska exekutionsmännens riksförbund påpekar, att om antalet restlängder komme att begränsas, maximibeloppet av indrivningsförrättarens andel i restavgiften i motsvarande mån måste höjas till, vid sex eller fyra restlängder om året 100, respektive 150 kronor för exekutionsbiträdet och 200, respektive 300 kronor för annan utmätningsman än landsfiskal.

*Departements-
chefen.*

Då enligt departementsförslaget skatt skall erläggas endast under sex uppbördsterminer, torde restlängd böra upprättas efter envar av dessa terminer. Restföreningen bör — såsom uppbördsberedningen föreslår — avse endast den skatt, som skattskyldig underlåtit att erlägga under vederbörlig uppbörds-termin.

Därest det skulle befinnas lämpligt, att särskilda restkort uppläggas vid sidan av restlängden, torde bestämmelser härom böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

Såvitt efterforskningen av de skattskyldiga angår, underlättas indrivningsarbetet dels därigenom att restlängderna vid översändandet till utmätningsmannen innehålla aktuella uppgifter rörande bosättning och anställning, dels ock därigenom att arbetsgivare är skyldig att till utmätningsmannen

anmäla anställning av arbetstagare. Erfordras härutöver upplysning om skattskyldigs vistelseort eller arbetsanställning, har utmätningsmannen att införskaffa upplysningar ur befolkningsregistret hos den lokala skattemyndigheten i stad eller hos länsstyrelsen. Att — såsom tidigare förordats skola ske i fråga om lokal skattemyndighet — tillställa utmätningsman avtrycks-kort över befolkningen torde däremot knappast vara erforderligt.

Handräckningsförfarandet bör, av skäl som beredningen anfört, fortfarande ankomma på utmätningsman. I stad med magistrat skall enligt nuvarande bestämmelser handräckning ske genom magistratens försorg. Sedan det nya uppbördsförfarandet genomförts, torde härutinnan böra göras den ändringen, att även i sådan stad utmätningsmannen skall hava att vända sig direkt till utmätningsmannen å annan ort. Härigenom undviks onödig omgång. En ytterligare rationalisering av handräckningsförfarandet torde, i enlighet med svenska exekutionsmännens riksförbunds förslag, kunna ske sålunda, att därest skattskyldig icke anträffas å handräckningsorten men vederbörande enligt vunnen upplysning kan anträffas å en tredje ort ärendet av utmätningsmannen å den förra orten icke återsändes till handräcknings-sökanden utan vidare sändes till utmätningsmannen å den nya orten; samtidigt skall den utmätningsman, som sänder ärendet vidare, härom under-
rätta handräckningssökanden.

Det torde böra ankomma på länsstyrelsen respektive lokal skattemyndighet i stad att göra framställning om skattskyldigs eller i vissa fall arbetsgivares försättande i konkurs för utfående av skatt. Har icke utmätningsmannen hos länsstyrelsen eller den lokala skattemyndigheten begärt, att nämnda myndighet skall göra framställning som nyss sagts, bör myndigheten höra utmätningsmannen, innan beslut fattas om att dylik framställning skall göras.

Framställning om åläggande för skattskyldig eller arbetsgivare att avlägga utmätningsed torde böra ske i samma ordning som föreslagits skola gälla beträffande framställning om vederbörandes försättande i konkurs.

I likhet med uppbördsberedningen finner jag det ändamålsenligt, att bevakningen av skatt i konkurs ankommer på utmätningsman. Även om i konkurs bevakas skatt, som icke förfallit till betalning, torde denna i regel icke komma att gäldas under vederbörig uppbördstermin utan bliva restförd. Jag vill erinra om att redan nu i vissa städer stadsfogden bevakar skatt i konkurs.

Frågan huruvida utmätningsmannen i skattskyldigs hemortskommun bör bevaka all skatt, som påförts denne — alltså även skatt som påförts i annan kommun än hemortskommunen — torde jag få upptaga till behandling i annat sammanhang.

Jag har intet att erinra mot beredningens förslag, att restavgift, i den mån densamma i sin helhet överstiger etthundra kronor, skall tillfalla icke exekutionsbiträde eller annan utmätningsman än landsfiskal utan statsverket. Med hänsyn till storleken av ifrågavarande belopp torde någon ändring i nämnda förslag icke böra ske av den anledningen, att antalet uppbördsterminer enligt departementsförslaget nedsatts till sex.

H. Avkortning och avskrivning av skatt samt balanslängd.

Uppbördsberedningen förordar, att de i uppbördsreglementet intagna stadgandena rörande avkortning och avskrivning av kronoutskylder skola gälla även i fråga om kommunalutskylder. Vidare föreslår uppbördsberedningen, att avkortning skall avse endast sådana fall, då ett skattebelopp avföres ur räkenskaperna på grund därav, att en fordran å beloppet icke längre föreligger, under det att avskrivning skall avse de fall, då ett skattebelopp av annan anledning avföres ur räkenskaperna. Till följd härav skall avskrivning och icke avkortning äga rum i det fall, då skattskyldig saknar utmättningsbara tillgångar till skattens gäldande och införsel i avlöning, pension eller livränta icke kan verkställas.

Den möjlighet till avkortning av skatt, som nu förefinnes, då införsel beviljats men arbetsgivaren befinnes sakna utmättningsbara tillgångar till betalning av innehållet belopp, bör avse även det fall, då löneavdrag verkställts.

Icke blott kvarstående och tillkommande skatt utan även debiterad preliminär skatt kan bliva föremål för avkortning och avskrivning enligt de föreslagna bestämmelserna. Härutöver bör den senare skatten avkortas i de fall, då densamma överstiger den slutliga skatten och det överskjutande beloppet blivit restfört, samt då densamma genom beslut om jämkning nedsatts.

Även om avskrivning av skatt icke medför, att skattefordringen upphör, bör dock, enligt vad beredningen uttalar, en dylik åtgärd icke vidtagas, förrän alla medel, som kunna anses verksamma för skattens indrivande, försökts samt, därest den skattskyldiges vistelseort är obekant, ingående efterforskningar efter denna företagits. Av dessa skäl föreslås, att avskrivning av kvarstående skatt icke må äga rum, förrän efter utgången av det uppbördsår, under vilket skatten förfallit till betalning. Då preliminär skatt icke lämpligen bör avskrivas tidigare än den kvarstående skatt, som skattskyldig efter taxering må hava att erlagga, bör avskrivning av den förstnämnda skatten icke äga rum förrän efter utgången av andra uppbördsåret efter det, under vilket denna skatt förfallit till betalning. I det fall, att upplysning icke kunnat vinnas om skattskyldigs vistelseort eller skattskyldig icke kunnat anträffas å ort, där han enligt inhämtade upplysningar antagits uppehålla sig, föreslås avskrivning få ske tidigast två år efter det att bevis om dylikt hinder först utfärdats.

Då jämte arbetstagare arbetsgivare till följd av underlåtenhet att verkställa löneavdrag är ansvarig för den förres skatt, bör, enligt vad beredningen vidare framhåller, skatten icke genom avskrivning avföras ur räkenskaperna, förrän det konstaterats, att av anledning som berättigar till avskrivning, skatten icke kan utfås av någondera.

Enligt beredningens förslag skall endast en balanslängd årligen upprättas, avseende vid utgången av ett år oredovisad skatt.

Längder över till avkortning och avskrivning ifrågakommande poster samt balanslängd skola enligt förslaget upprättas av utmättningsman och insändas

på landet till länsstyrelsen och i stad till den lokala skattemyndigheten. Sedan sistnämnda myndighet granskat längderna, skola de översändas till länsstyrelsen. Längd över preliminär skatt, som till följd av meddelat beslut om jämkning skall avkortas, skall upprättas av lokal skattemyndighet och insändas till länsstyrelsen.

(Betänkandet s. 282—285.)

Uppbördsberedningens förslag angående avkortning och avskrivning av utskylder har mött erinran endast i ett par yttranden.

Sålunda anför *statskontoret*:

Arbetsgivaren kommer under vissa omständigheter att vara ansvarig för arbetstagarens skatt även sedan arbetstagarens betalningsskyldighet upphört. Detta innebär, att statens fordran överflyttas från den ursprungliga gäldenären till en annan. I dylika fall föreslås, att skattefordringen mot arbetstagaren skall avkortas. Enligt statskontorets mening skulle den räkenskapsmässiga kontrollen över att arbetsgivaren påföres dylika skattebelopp underlättas, därest en annan form än avkortning valdes för kreditering av arbetstagarens konto.

Svenska exekutionsmännens riksförbund uttalar, att skäl knappast finnes för att poster, som redan från början vore i så måtto fullt klara, att någon utsikt till skattens uttagande ej föreläge, skulle rent pro forma tynga räkenskaperna och hindra det rationella indrivningsarbetet under föreslagen tid. Så vore t. ex. fallet med kvinnor, som ingått äktenskap och slutat förvärvsarbete och i fråga om vilka det vore uppenbart, att de under de närmaste åren icke komme att taga nytt förvärvsarbete. Skulle emellertid en dylik person erhålla egen inkomst, vilket inskränkte sig till rena undantagsfallen, bleve det ju betydligt lättare att uppdebitera det tidigare avskrivna beloppet än att dragas med hundratals meningslösa poster. Huvudsaken borde väl dock vara att erhålla ett gott indrivningsresultat och icke stora balanser.

Jag har i stort sett intet att erinra mot vad uppbördsberedningen föreslagit i fråga om avkortning och avskrivning av skatt samt balanslängd. Viss detaljfråga rörande granskning av hindersbevis torde jag få upptaga till behandling under specialmotiveringen till departementsförslaget. *Departement-
chefen.*

I. Restitution av skatt.

Uppbördsberedningen föreslår, att därest vid riksräkenskapsverkets granskning av verkställd debitering eller eljest framkommer, att någon erlagt slutlig eller tillkommande skatt obehörigen eller med för högt belopp, länsstyrelsen skall återbetala det för mycket erlagda beloppet utan hinder av att tiden för anförande av besvär över den oriktiga debiteringen gått till ända.

Därest den, som är berättigad återbekomma slutlig eller tillkommande skatt, vilken debiterats å en ort för visst år, i stället skall utgöra skatt, som debiterats eller bör debiteras å annan ort eller för tidigare år, och sistnämnda

skatt vid meddelandet av beslut i restitutionsärendet ej är gulden, äger han enligt beredningens förslag utfå allenast den del av det erlagda beloppet, som överstiger det belopp, vilket han sålunda rätteligen har att utgöra. Återstoden av det erlagda beloppet skall gottskrivas honom till gäldande av sistnämnda skatt och i förekommande fall skyndsamt tillställas länsstyrelsen i det län, inom vilket den ort är belägen, där skatten debiterats eller bör debiteras.

Häftar den, som är berättigad återbekomma erlagt skattebelopp, vederligen för restförd skatt, äger han enligt förslaget utfå allenast vad som överstiger det oguldna beloppet jämte därå belöpande restavgift. Återstoden skall gottskrivas honom till gäldande av den oguldna skatten jämte restavgift och i förekommande fall tillställas annan länsstyrelse på sätt nyss sagts.

Den som vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd slutlig eller tillkommande skatt av det skäl att densamma påförts honom oriktigt *eller* som återbekommer erlagd pensionsavgift av den anledningen att för honom erlagts mera än en sådan avgift *eller* som efter besvär över taxering eller debitering vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd slutlig eller tillkommande skatt, föreslås skola vid återbekommande av för mycket erlagt belopp tillika erhålla ränta därå efter fem procent för år.

Vid beräkningen av ränta skall enligt förslaget iakttagas, att ränta utgår för skatt, som preliminärt erlagts under vederbörligt uppbördsår, från utgången av nämnda år samt för annan skatt, därest den erlagts under förra hälften av ett uppbördsår, från och med den 1 därpå följande augusti och, därest den erlagts under senare hälften av ett uppbördsår, från och med den 1 därpå följande februari. Vidare skall iakttagas, att ränta utgår till den dag, då beloppet återbekommes, dock att, då skatt återfås efter besvär över taxering eller debitering, ränta ej må utgå för längre tid än till dess trettio dagar förflutit efter det Kungl. Maj:ts beslut i besvärsmålet meddelats eller underordnad myndighets beslut däri vunnit laga kraft.

Statsverket föreslås skola svara för all ränta.

(Betänkandet s. 285—297.)

Vad uppbördsberedningen föreslagit beträffande restitution av skatt och beträffande ränta å restituerad skatt har i allmänhet lämnats utan erinran i de avgivna *yttrandena*.

Kammarrätten tillstyrker den föreslagna begränsningen i rätten till restitution i sådana fall, då skattskyldig samtidigt häftar i skuld till det allmänna för oguldna utskylder. Med hänsyn bland annat till dessa bestämmelsers inverkan på ränteberäkningen syntes de innefatta ett viktigt framsteg.

Länsstyrelsen i Örebro län håller före, att förslaget om att nedsättning i eller befrielse från preliminär skatt icke borde medföra att ränta utginge å belopp, som för mycket erlagts, icke vore riktigt. Förhållandet vore ju här det, att staten av en skattskyldig uttagit skatt, som vid den slutliga avräkningen visat sig icke hava bort uttagas. Någon skillnad mellan denna med orätt uttagna skatt och tvångslån vore svår att upptäcka. Länsstyrelsen ville

framhålla detta i full insikt om den mycket stora ökning av landskontorets arbetsbörda, som skulle bli en följd av räntegottgörelse i sådana fall.

Länsstyrelsen i Stockholms län framhåller, att det stundom kunde ligga i den skattskyldiges intresse att vinna uppskov med den preliminära skattens erläggande. För en affärsman, som gjort en betydande engångsvinst, kunde det exempelvis vara lockande att med hänsyn till räntevinsten skjuta på skattebetalningen. Kontrollmöjligheterna för skattemyndigheten torde i dylika fall vara ytterst små. Att den preliminära och slutliga skatten så nära som möjligt anslöte sig till varandra vore emellertid en av huvudsynpunkterna vid det nya systemets utformning och vore av stor betydelse för vinnande av rättvisa och likformighet mellan olika inkomsttagaregrupper. Med hänsyn härtill borde det kunna ifrågasättas, om ej skyldighet att gälda ränta borde stadgas för sådana fall, då den slutliga skatten för annan än löntagare mera väsentligt avveke från den preliminära skatten och den skattskyldige uppenbarligen försummat att göra framställning om jämkning.

Magistraten i Hälsingborg, som åberopar ett av *kronokamreraren i staden* avgivet yttrande, uttalar att bestämmelsen om att ränta skulle utgå högst under 30 dagar efter det beslutet om nedsättning i taxering eller debitering vunnit laga kraft, syntes obillig. Restitution avsåges skola ske ex officio. Under sådana förhållanden borde räntan alltid utgå till och med dagen för återbetalningen. Den skattskyldige borde icke åsamkas förlust genom dröjsmål från myndigheternas sida med restitutionen.

Magistraten i Göteborg, som åberopar ett av *mantalsdirektören i staden* avgivet yttrande, anser att det borde finnas möjlighet att beräkna ränta vid restitution på enklare sätt än som föreslagits.

Om det befinnes, att slutlig eller tillkommande skatt påförts någon obehörigen eller med för högt belopp, synes det rimligt att det för mycket erlagda beloppet återbetalas till vederbörande även om tiden för anförande av besvär över den oriktiga debiteringen gått till ända. Därest skattskyldig, som är berättigad återbekomma för mycket erlagd skatt, har att på sätt uppbördsberedningen angivit erlagga annat skattebelopp, synes det vidare rimligt, att han utfår allenast den del av det för mycket erlagda beloppet, som överstiger vad han är skyldig gälda som skatt, i förekommande fall jämte restavgift. Jag tillstyrker därför beredningens förslag i förevarande avseenden.

Jag ansluter mig till vad beredningen anfört såsom skäl emot att staten skall gälda ränta å preliminär skatt, som skattskyldig enligt beslut om jämkning eller vid debitering av slutlig skatt finnes hava erlagt för mycket. Jag finner alltså ränta icke böra tillkomma skattskyldig i dylikt fall. Ej heller bör ränta utkrävas av skattskyldig å vad han i sådant fall befinnes hava för litet erlagt i preliminär skatt.

Mot beredningens förslag angående de förutsättningar, under vilka ränta skall utgå å för mycket erlagd slutlig och tillkommande skatt, och den procentsats, varmed ränta i dessa fall skall gäldas, har jag intet att erinra.

Departementss-
chefen.

Beräkningen av ränta vid restitution torde kunna förenklas såtillvida att om skatt, som skall restitueras, betalats i flera poster och restitutionen avser allenast viss del av det sammanlagda skattebeloppet det för mycket erlagda beloppet anses ingå i det eller de belopp, som sist guldits.

Då länsstyrelsen skall restituera för mycket erlagd skatt utan ansökan från den skattskyldige torde, såsom magistraten i Hälsingborg anmärkt, ränta alltid böra utgå till och med den dag, då beloppet återbetalas.

J. Efterkrav och preskription av skatt.

För närvarande stadgas i § 29 uppbördsreglementet, att skattskyldig fortfarande är ansvarig för kronoutskylder, som befinnas vara från debitering obehörigen uteslutna eller till för ringa belopp påförda; dock är han, när fråga är om utskylder till kronan, från betalningsskyldighet fri, därest icke krav delgives honom inom tre år efter slutet av det år, under vilket utskylderna skolat erläggas, samt utslag i målet är meddelat inom två år, efter det kravet hos honom anställdes. Genom reservationskrav enligt kungörelsen den 17 december 1920 angående anställande av reservationskrav avbrytes preskription, som nyss nämnts, och ny preskriptionstid börjar löpa från kravets anställande.

Uppbördsberedningen föreslår icke annan ändring i nu gällande bestämmelser, än att den angivna tiden av tre år, som skall avse samtliga å debetsedel upptagna utskylder och avgifter, skall räknas från utgången av det uppbördsår, under vilket ifrågavarande skatt, om debitering i vederbörlig ordning skett, skolat erläggas. Den sålunda bestämda preskriptionstiden bör, i likhet med vad nu gäller, kunna avbrytas genom reservationskrav.

Enligt förordningen den 30 april 1943 om preskription av utskylder m. m. må sådana till stat eller kommun utgående utskylder och andra medel, som avses i 1 § restindrivningsförordningen under a) och b) (utskylder och avgifter till kronan samt sådana utskylder och avgifter, som enligt särskilda stadganden uppbäras och redovisas i sammanhang med kronouppbörden, ävensom kommunalutskylder och sådana medel, vilka uppbäras och redovisas lika med kommunalutskylder), icke uttagas senare än fem år efter utgången av det år, under vilket någon del av utskylderna eller medlen enligt verkställd debitering senast skolat erläggas.

Uppbördsberedningen föreslår icke annan ändring i sålunda gällande stadgande om preskription av skatt, än att preskriptionstiden räknas från utgången av det uppbördsår, under vilket skatten enligt verkställd debitering skolat erläggas. Liksom nu är fallet bör preskriptionen icke kunna avbrytas.

De avgifter, som föreslås utmönstrade från den allmänna uppbörden, synas i efterkravs- och preskriptionshänseende böra likställas med vanliga fordringar, för vilka i nämnda avseenden gälla bestämmelserna i förord-

ningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer.

(Betänkandet s. 299, 300.)

Förevarande spörsmål ha icke särskilt berörts i de avgivna *yttrandena*.

Jag har intet att erinra mot uppbördsberedningens förslag till ändrade bestämmelser rörande efterkrav och preskription av skatt. *Departements-
chefen.*

K. Ansvar för debitering, uppbörd, indrivning och redovisning av skatt.

Enligt *uppbördsberedningens* förslag skola följande regler gälla.

Häradsskrivare eller uppbördskommissarie skall vara ansvarig för den debitering, som på honom ankommer. Vidare skall postverket ansvara för den uppbörd av skatt, som äger rum genom verkets försorg.

I stad skall uppbördskommissarien vara ansvarig för indrivningens och redovisningens behöriga verkställande. På landet skall vederbörande utmätningsman ansvara för indrivning eller befordrande till avkortning eller avskrivning av ogulden skatt.

Underlåter lokal skattesmyndighet eller på landet utmätningsman att inom föreskriven tid vidtaga åtgärd, som enligt denna förordning ankommer på vederbörande, skall länsstyrelsen, då sådant blivit känt, omedelbart vidtaga de åtgärder, vartill förhållandena kunna föranleda.

Gör utmätningsman i stad sig skyldig till underlåtenhet, varom nyss sagts, skall lokal skattemyndighet i staden förfara på enahanda sätt som länsstyrelse.

Uppbördsberedningens förslag till bestämmelser om myndighets ansvar för debitering, uppbörd, indrivning och redovisning av skatt möter erinran i några yttranden.

Uppbördsintendenten hos överståthållarämbetet framhåller sålunda, att det icke klart framginge av de föreslagna bestämmelserna, om desamma avsåge att lägga ett vidare ansvar å vederbörande befattningshavare än som åvilade dem enligt strafflagens allmänna regler om ansvar för fel eller försummelse i tjänsten. Att vederbörande debiteringsförrättare skulle vara personligen betalningsansvarig för en felaktig debitering kunde synas onödigt hårt med hänsyn till att han i de stora distrikten, där arbetet huvudsakligen måste utföras av honom underställd personal, omöjligen själv kunde kontrollera eller övervaka detaljarbetet. Likaledes syntes principiellt oriktigt, att i stad göra uppbördskommissarien ansvarig för indrivningens behöriga verkställande i den mån dessa arbetsuppgifter skulle utföras av stadsfogden. Därav torde ock följa, att där utmätningsman i magistratsstad underlåte att inom föreskriven tid vidtaga åtgärd, som ålåge honom enligt uppbördsförordningen, det icke borde ankomma på den lokala skattemyndigheten i sta-

den att vidtaga sådana åtgärder, som för länet i övrigt ankomme på länsstyrelsen.

Liknande synpunkter uttalas även av *stadsfogden i Uppsala och föreringen Sveriges stadsfogdar*. Den förre framhåller därjämte, att det förefölle mindre lämpligt, att uppbördskommissarien i vissa hänseenden skulle fungera som överordnad i förhållande till stadsfogden. Övervakningen av att stadsfogden fullgjorde sina skyldigheter med avseende å restindrivningen syntes böra utövas endast av länsstyrelsen såsom fallet redan nu vore beträffande utmätningmännen på landet.

Magistraten i Trelleborg finner det vara av vikt, att omfattningen av uppbördskommissariens ansvar för indrivningen noggrant preciserades i själva författningen.

Departements
chefen.

De föreslagna bestämmelserna angående myndighets ansvar för debitering, uppbörd, indrivning och redovisning av skatt innebära icke annan ändring i förhållande till nu gällande, i uppbördsreglementet intagna stadganden än att magistratens ansvar överflyttas å kronokamreraren; såsom i annat sammanhang omförmåles finner jag denna titel lämpligare än den av uppbördsberedningen föreslagna titeln uppbördskommissarie.

Då kronokamreraren i egenskap av lokal skattemyndighet är ansvarig för indrivningens och redovisningens behöriga verkställande, torde han, där est stadsfogden underlåter att inom föreskriven tid fullgöra vad enligt den föreslagna uppbördsförordningen ankommer på honom, böra äga omedelbart vidtaga de åtgärder, vartill förhållandena kunna föranleda. Gör sig stadsfogde skyldig till förfarande, som kan föranleda disciplinära åtgärder eller eljest föranleda straffansvar, torde emellertid icke kronokamreraren utan överexekutor i staden böra äga ingripa mot honom. Gör kronokamreraren sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten, torde länsstyrelsen böra äga vidtaga erforderliga åtgärder mot denne för att vinna rättelse. Bestämmelser rörande vilka åtgärder som skola vidtagas mot kronokamrerare och stadsfogde vid fel eller försummelse i tjänsten torde böra meddelas i administrativ ordning.

L. Arbetsgivares ansvar för arbetstagares skatt m. m.

Enligt uppbördsberedningens förslag skall arbetsgivare vilken, ehuru han är skyldig göra löneavdrag, utan skälig anledning underlåter att vederbörligen fullgöra denna skyldighet, bliva, jämte den skattskyldige, ansvarig för skatt, som löneavdraget skolat avse, till belopp som svarar mot vad han underlåtit att avdraga.

Har arbetstagaren blivit restförd för skatt, vilken helt eller delvis skolat gäldas med lönebelopp, som arbetsgivaren utan skälig anledning underlåtit att innehålla, skall utmätningssman eller exekutionsbiträde anmana arbetstagaren att inbetala den restförda skatten. Inbetalar icke denne omedelbart eller inom tid, som i anmaningen bestämts, den restförda skatten eller så

stor del därav, som motsvarar nyssnämnda lönebelopp, föreslås berörda del skola kunna uttagas hos arbetsgivaren i samma ordning, som gäller för indrivning av skatt; arbetsgivaren är därvid skyldig att gälda full restavgift å beloppet.

Är fråga om preliminär skatt, vilken utgår enligt tabell eller med viss procentsats, skall lokal skattemyndighet förordna, att ogulden sådan skatt skall uttagas genom löneavdrag. Har icke arbetstagaren sålunda gäldat skatten inom tid, som i förordnandet bestämts, eller senare efter anmaning, skall skatten jämte full restavgift uttagas hos den arbetsgivare, som enligt vad nyss sagts är ansvarig för densamma.

Skulle arbetsgivaren vid uttagande av skatt hos honom i den ordning förut sagts bestrida skyldighet att svara för skatten under påstående, att han icke varit skyldig verkställa löneavdrag eller verkställa dylikt avdrag med belopp, motsvarande skatten, bör utmätningsmannen enligt beredningens förslag av lokal skattemyndighet i orten inhämta beslut, huruvida arbetsgivaren är ansvarig för skatten. Finner nämnda myndighet dylikt ansvar icke åvila arbetsgivaren, må skatten icke uttagas hos denne. Besvärar sig arbetsgivaren hos länsstyrelsen över myndighetens beslut, varigenom han förklarats vara ansvarig för skatten, böra besvären icke hindra skattens uttagande hos honom. Bifallas besvären, bör arbetsgivaren äga återbekomma, vad han utgivit, jämte fem procent ränta.

Har arbetsgivare på grund av underlåtenhet att vederbörligen göra löneavdrag måst utgiva arbetstagares skatt, äger han enligt beredningens förslag söka beloppet åter av denne. Den erlagda restavgiften bör emellertid stanna å arbetsgivaren, alldenstund det är hans underlåtenhet att verkställa löneavdrag, som föranlett, att skatten icke erlagts inom föreskriven tid. Arbetstagaren bör dock i sin tur vara skyldig att, om beloppet hos honom uttages, gälda full restavgift därå.

Arbetsgivare har enligt uppbördsberedningens förslag att inbetala genom löneavdrag innehållna belopp före vederbörlig uppbördstermins utgång eller i de fall, då innehållet belopp för viss arbetstagare icke förslår att gälda under uppbördsterminen förfallande skatt och denne härvid äger erlägga felande belopp senast den 15 i den månad, varunder uppbördsterminen infaller, skyndsamt efter sistnämnda tidpunkt. Inbetalar icke arbetsgivaren innehållet belopp inom sålunda föreskriven tid, föreslås beloppet skola kunna hos honom uttagas i samma ordning, som stadgats i fråga om indrivning av skatt; det åligger därvid arbetsgivaren att gälda full restavgift.

Arbetsgivare, som enligt lag är skyldig föra handelsböcker, bör enligt vad beredningen uttalar, för att möjliggöra kontroll å att löneavdrag vederbörligen sker, hava sin bokföring så ordnad, att därav framgå löntagares namn, utbetald lön och löneavdragets belopp. Han bör vidare vara skyldig att efter anmaning av vederbörande föredragande i uppbördsärenden hos länsstyrelsen tillhandahålla sin bokföring med därtill hörande handlingar för nyssnämnda kontroll.

(Betänkandet s. 300, 301.)

I fråga om de föreslagna bestämmelserna rörande arbetsgivares ansvar för arbetstagares skatt uttalar *socialstyrelsen*, att den av styrelsen i annat sammanhang antydda osäkerheten i fråga om arbetsgivarebegreppets riktiga bestämning i varje fall borde beaktas i samband med att arbetsgivaren påfördes ett ekonomiskt ansvar för uppbörden. Enligt förslaget skulle en sådan arbetsgivarens ansvarsskyldighet beträffande skatten komma i fråga i de fall, då en arbetsgivare utan skälig anledning hade underlåtit att verkställa löneavdrag. Det syntes vara rimligt, att sådan »skälig anledning» för arbetsgivarens del skulle anses hava förelegat, då uppenbarligen tvekan hade kunnat uppstå, huruvida personen i fråga vore att betrakta som arbetsgivare eller icke. Det borde vara befogat, att man i dylika svårbedömda fall gäve avkall på den ekonomiska ansvarsskyldigheten, även om det efter prövning skulle komma att fastställas, att vederbörande i själva verket vore att anse som arbetsgivare.

Socialstyrelsen framhåller vidare, att det finge anses oundvikligt, att genomförandet av ett system med löneavdrag enligt tabeller särskilt under de första åren komme att vålla åtskilliga mindre arbetsgivare tekniska svårigheter på grund av deras oerfarenhet på området. Det kunde enligt styrelsens mening icke vara riktigt, att arbetsgivaren skulle bära ekonomiskt ansvar, om han i sådana fall oavsiktligt hade brustit i fullgörandet av sina skyldigheter i samband med uppbörden. Det syntes därför vara angeläget, att det skapades en möjlighet att eftergiva kravet på arbetsgivarens ekonomiska ansvar i ömmande fall.

Handelskammaren i Örebro och Västmanlands län anför:

Det torde knappast, i varje fall icke under en ganska lång övergångstid, kunna undvikas, att arbetsgivarna ofrivilligt göra sig skyldiga till felaktigheter vid skattebeloppens uttagande. Ehuru arbetsgivaren i sådant fall undgår straffansvar, torde han i regel bliva subsidiärt ansvarig för ej uttaget skattebelopp. I och för sig torde detta knappast kunna undvikas. Av betänkandet synes framgå, att någon kontroll rörande riktiga innehållandet av preliminär tabellskatt regelmässigt icke skall ske. Frågan om arbetsgivarens betalningsansvar torde därför bli aktuell först då kvarstående skatt debiteras och ej erlägges; om då verkställd kontroll visar, att arbetsgivaren avdragit för lågt belopp, inträder hans subsidiära ansvar. Att då uttaga skatten av den anställde torde i många fall vara minst sagt vanskligt. Det synes, med hänsyn till denna bristande kontroll, rimligt, att betalningsansvaret inskränkes till fall av upprepad eller grov vårdslöshet.

Sveriges köpmannaförbund samt *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* framhålla vikten av att bestämmelserna tillämpades med största försiktighet och att hänsyn toges till vederbörandes kompetens. Underlåtenheten skulle hava skett »utan skälig anledning». Här föreläge uppenbarligen ett sådant fall, då särskilt i början en viss tolerans från vederbörande myndigheters sida vore nödvändig. Det komme säkerligen att uppstå många situationer, där tolkningen av alla de nya bestämmelserna föranledde tveksamhet eller där arbetsgivaren av annan ur hans synpunkt grundad anledning underlåte att göra avdrag. Organisationerna ville vidare ifrågasätta,

om icke en tidsbegränsning borde införas för arbetsgivarens ansvar till förslagsvis ett år efter utgången av det uppbördsår, under vilket avdraget borde hava skett.

Svenska lantarbetsgivareföreningen anför:

Den arbetsgivare, som haft rimlig orsak att icke verkställa skatteavdrag, t. ex. därför att han icke ansett sig vara arbetstagarens huvudsaklige arbetsgivare eller därför att han överhuvud taget icke ansett sig vara arbetsgivare, bör icke vara skyldig att erlägga den skatt, som ej avdragits. En antydan härom lämnas i betänkande men enligt föreningens mening bör detta komma till ett tydligare uttryck i lagtexten. Beredningen har jämväl uttalat, att den arbetsgivare, som känner sig tveksam om sin skyldighet att verkställa skatteavdrag, bör vända sig till uppbördsmyndigheterna. Men hur livligt övertygad en arbetsgivare än personligen kan vara därom, att det ej åligger honom att verkställa skatteavdrag, kan han ej vara förvissad om att myndigheterna skola dela hans uppfattning. Han kan alltid ha anledning att känna sig tveksam om myndigheternas uppfattning och skulle således alltid behöva infordra besked, vilket vore en absurd konsekvens.

I § 79 enligt alt. I och § 95 enligt alt. II och III föreskrives att den arbetsgivare, som icke verkställt skatteavdrag och för den skull nödgats själv betala de anställdas skatter, äger rätt att söka beloppet åter av arbetstagaren. När en arbetstagare lämnat sin tjänst hos den arbetsgivare, som försummat att göra skatteavdrag, blir bestämmelsen om rätten att söka skatten åter av arbetstagaren en tom gest. Från avflyttad arbetare har arbetsgivaren i regel ingen möjlighet att utbekomma sin fordran, om han ej härför kan påräkna bistånd av uppbördsmyndigheterna. Med hänsyn till att arbetsgivaren tvångsvis ålagts ombesörja skatteavdragen och att försummelse i fråga om skatteavdrag ofta komma att ske på grund av oförstånd, synes kravet på myndigheternas medverkan vid arbetsgivarens återsökande av den skatt, han måst utgiva för arbetstagaren, vara i hög grad rimligt. Det vore tvärtom uppenbart orimligt att förvägra honom sådant bistånd. — — —

Slutligen vill föreningen föreslå, att arbetsgivare skall äga rätt utse en arbetsföreståndare, å vilken arbetsgivarens skyldigheter och ansvar beträffande skatteuppbörden överflyttas. Man kan icke rimligen ålägga en arbetsgivare, som är bosatt å annan ort än den, där hans företag bedrives och som överlåtit hela skötseln av företaget å en arbetsföreståndare att svara för de uppgifter, som enligt förslaget skulle åvila honom. Föreningen vill härvidlag hänvisa till lantarbetstidslagens bestämmelser om arbetsföreståndare. Tillstånd bör kunna meddelas av vederbörande länsstyrelse.

Länsstyrelsen i Malmöhus län framhåller, att enligt förslaget arbetsgivare, som utgivit skattebelopp för arbetstagare, hos denne ägde att genom utmätningssmannen uttaga beloppet i samma ordning som stadgades i fråga om indrivning av skatt. Emellertid syntes det ligga nära till hands, att arbetsgivare med dylik fordran genom avdrag å arbetstagares lön tillgodogjorde sig belopp, han hade att fordra. Det finge ifrågasättas om ej i uppbördsförordningen, till skydd för arbetstagare, borde stadgas viss påföljd för arbetsgivare, som förföre på annat sätt än ovan sagts vid utkrävande av sådan skattefordran.

Uppbördsintendenten hos överståthållarämbetet och stadsfogden i Uppsala framhålla, att arbetsgivare, som underlåte att verkställa löneavdrag, då så-

dan skyldighet åvilade honom, borde vara primärt ansvarig för det belopp, som skolat avdragas. Föreslagna bestämmelser om tillvägagångssättet vid arbetsgivares uttagande av utgivet skattebelopp syntes principiellt oriktiga. Hade skattebelopp av här ifrågavarande art en gång uttagits, vare sig av arbetsgivaren eller arbetstagaren, borde utmätningsmannen vara ur skatteredovisningssynpunkt helt skild från ärendet. Frågan om arbetsgivarens regress mot arbetstagaren syntes vara ett civilrättsligt spörsmål, som låge helt utanför skatteindrivningen. I här berört hänseende borde samma regler gälla, som vid införsel för skatt, då arbetsgivaren underlåtit innehålla belopp, och detta sedan utmätningsvis uttagits hos honom. Vidare vore bestämmelsen om att utmätningsmannen hos den lokala skattemyndigheten i vissa fall skulle inhämta besked, huruvida arbetsgivare vore skyldig utgiva skatt, alltför betungande att tillämpa i stora distrikt samt därjämte synnerligen opraktisk och till sin praktiska innebörd meningslös med hänsyn till att de lokala skattemyndigheterna i regel icke syntes hava större förutsättningar att bedöma denna fråga än utmätningsmännen.

Liknande synpunkter uttalas av *föreningens Sveriges stadsfogdar*.

Socialstyrelsen anför i sistnämnda fråga:

Enligt förslaget blir det den lokala skattemyndigheten, som har att lämna besked i sådana fall, där arbetsgivare bestrider skyldighet att svara för arbetstagares skatt. Det vill emellertid synas, som om den lokala skattemyndigheten härmed skulle påläggas en prövningsuppgift, som kräver en betydande kunskap om olika slags arbetsförhållanden och för vilken den i regel torde sakna kompetens. En på detta sociala område sakkunnig central myndighet bör träda till vid bedömandet. Detta torde vara en nödvändig förutsättning för att en någorlunda invändningsfri praxis efter hand skall kunna utbilda sig på detta vanskliga område.

Beträffande förslaget, att bokföringsskyldig arbetsgivare skall hava sin bokföring ordnad på särskilt sätt uttalar *kooperativa förbundet*, att förbundet förutsatte, att personliga konton ej skulle behöva föras för varje arbetstagare utan att det skulle vara tillräckligt, att uppgifterna återfunnes å avlöningslistor, som låge till grund för bokföringen.

Sveriges köpmannaförbund samt *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* uttala önskemål om att genom statens försorg en lämplig blankett till lönelista skulle utarbetas och utan kostnad tillhandahållas de skattskyldiga. Blanketten borde dock icke vara obligatorisk, utan det skulle stå arbetsgivare fritt att ordna denna fråga på annat ändamålsenligt sätt. Dessa lönelistor borde direkt kunna läggas till grund för de löneuppgifter, som arbetsgivare skulle lämna.

*Departements-
chefen.*

Jag har intet att erinra mot uppbördsberedningens förslag till bestämmelser rörande arbetsgivares ansvar för arbetstagares skatt m. m. Då det här är fråga om ekonomiskt ansvar gentemot staten, bör ansvaret åvila endast arbetsgivaren själv. Med hänsyn till att arbetsgivare, som utan skälig anledning

underlåtit att verkställa löneavdrag, och vederbörande arbetstagare äro solidariskt ansvariga för den senares skatt, bör arbetsgivarens ansvar icke upphöra tidigare än arbetstagarens eller fem år efter utgången av det uppbördsår under vilket skatten enligt verkställd debitering skolat erläggas.

Under de första åren efter det nya uppbördssystemets genomförande komma utan tvivel svårigheter att föreligga, särskilt för de mindre arbetsgivarna, att tillämpa bestämmelserna om beräkning av preliminärskatt och verkställande av löneavdrag. Vid sådant förhållande förutsätter jag såsom självfallet, att vederbörande myndigheter vid tillämpningen av ifrågavarande bestämmelser under dessa år taga särskild hänsyn till de berörda svårigheterna. Vid prövning av frågan om »skälig anledning» till underlåtenhet att verkställa löneavdrag föreläggat böra myndigheterna sålunda under de första åren av förordningens tillämpning icke ställa stränga krav på arbetsgivarna. Å andra sidan vill jag understryka, att arbetsgivarna i tveksamma fall böra vända sig till de lokala skattemyndigheterna för erhållande av råd och besked.

Med hänsyn till omfattningen av de skyldigheter, som i samband med verkställandet av löneavdrag komma att åvila arbetsgivarna, finner jag i likhet med beredningen, att arbetsgivare bör beredas förmånen att få skattebelopp, som han måst utgiva för arbetstagare, uttaget i den enklare ordning som gäller i fråga om indrivning av skatt.

I anledning av vad socialstyrelsen anfört rörande behovet av en på detta sociala område sakkunnig central myndighet, som skulle biträda vid bedömandet av frågan när skyldighet för arbetsgivare att svara för arbetstagares skatt föreligger, vill jag nämna, att jag i annat sammanhang ämnar förorda att såsom villkor för erhållande av befattning såsom häradsskrivare eller kronokamrerare skall gälla, att vederbörande genomgått en särskild kurs, omfattande undervisning i bland annat socialvetenskap. Med hänsyn härtill och till att befattningshavarna till ledning för sina avgöranden torde erhålla del av de vid de s. k. landskamreraremötena fattade besluten synes det kunna förutsättas, att ifrågavarande arbetsuppgift skall kunna fullgöras på ett tillfredsställande sätt. Anser sig lokal skattemyndighet eller landskamreraremöte behöva tillgång till särskild sakkunskap på berörda sociala område, torde utlåtande i saken böra införskaffas från socialstyrelsen.

Arbetsgivare bör äga upplägga sin bokföring efter för honom lämpliga grunder, endast han iakttager att bokföringen utvisar arbetstagares namn, utbetald lön och löneavdragsbelopp.

Frågan huruvida särskild blankett till lönelista bör fastställas och på statsverkets bekostnad tryckas och tillhandahållas arbetsgivarna, torde få upptagas i samband med att tillämpningsföreskrifter i administrativ ordning meddelas.

M. Ansvarsbestämmelser m. m.

Uppbördsberedningen föreslår straff i form av dagsböter, vid uppsåtligt brott bestämda till minst trettio, för den som genom oriktig uppgift söker åstadkomma, att löneavdrag icke vederbörligen verkställles eller att eljest preliminär skatt icke utgår med belopp, som rätteligen skall utgöras.

Bokföringsskyldig arbetsgivare, som icke fullgör skyldighet att hava sin bokföring ordnad på sätt förut sagts, föreslås skola straffas med böter, högst trehundra kronor. Underlåter sådan arbetsgivare av uppenbar tredska att fullgöra nyssnämnda åliggande eller att tillhandahålla sin bokföring för kontroll å verkställandet av löneavdrag, föreslås länsstyrelsen skola äga förelägga den försumlige lämpligt vite.

Därest någon förmenar, att skatt blivit genom fel vid debiteringen obehörigen eller med oriktigt belopp honom påförd eller att felaktighet ägt rum vid utskrivandet av hans debetsedel, äger han enligt gällande bestämmelser söka rättelse genom besvär hos vederbörande länsstyrelse inom natt och år efter det skatten blivit honom avfordrad. Uppbördsberedningen föreslår, att rättelse av sådan felaktighet, såvitt angår slutlig eller tillkommande skatt, skall sökas direkt hos den lokala skattemyndighet, som verkställt debiteringen. (Dylik rättelse i fråga om preliminär skatt hänföres till jämkning.) Skulle denna myndighet anse sig förhindrad att företaga den begärda rättelsen, har den skattskyldige, om han vidhåller sitt yrkande om rättelse, att besvara sig hos länsstyrelsen.

Besvär över lokal skattemyndighets beslut böra, enligt vad beredningen vidare uttalar, anföras hos länsstyrelsen. Liksom för närvarande bör klagan föras över länsstyrelsens beslut hos kammarrätten och över dennas utslag hos Kungl. Maj:t. Rätt till besvär över länsstyrelsens beslut, som angår preliminär taxering, sättet för uttagande av preliminär skatt, jämkning av sådan skatt, verkställande av löneavdrag eller anstånd med inbetalning av skatt, anses dock icke vara erforderlig med hänsyn till arten av ifrågavarande ärenden och till behovet att snabbt erhålla ett slutligt avgörande.

(Betänkandet s. 301, 302.)

Vidkommande de föreslagna straffbestämmelserna framhålla *kommunalfullmäktige i Högsby*, att desamma, såvitt de avsåge arbetsgivares försummelse, vore alltför stränga. Man måste taga hänsyn till den arbetsbörda, som pålagts arbetsgivarna. Fullmäktige ansåge visserligen icke, att arbetsgivarna skulle av statsverket uppbära ersättning för detta arbete. Å andra sidan borde icke alltför stränga straffbestämmelser införas, då det under de första åren och kanske mest för de mindre arbetsgivarna bleve svårt att utan anmärkning fullgöra uppdraget att verkställa löneavdrag och inbetala skatten.

Riksförbundet landsbygdens folk uttalar, att det syntes nödvändigt för att icke onödigtvis göra uppbördsreformen impopulär att under ett par över-

gångsår icke väcka åtal eller tillämpa stränga bötesbestämmelser annat än i sådana fall, då uppenbar tredska kunde anses föreligga.

Svenska lantarbetsgivareföreningen yttrar:

Det kan icke vara rimligt, att en icke obetydlig del av arbetsgivarnas arbetstid skall ägnas fullgörandet av oavlönat arbete i det allmännas tjänst. Föreningen, som väl inser att arbetsgivarnas medverkan svårligen kan undvaras, vill dock ej motsätta sig förslaget på denna punkt. Men om tillgodo-seendet av uppgifter, som enligt sin natur åvila de statliga och kommunala myndigheterna, skall läggas på en viss grupp av medborgare, borde dessa åtminstone icke behöva arbeta under straffansvar. Föreskrifterna härom passa dåligt i stycke med den demokrati och personliga frihet, som alltid kännetecknat svenskt samhällsliv och som i dessa tider mera än någonsin bör skyddas och vårdas. Att arbetstvång under straffansvar kan behöva tillgripas under krigstid eller då särskild fara för vårt land föreligger, är en sak för sig. Men här är det ej fråga om en kristidsförordning utan om en författning, som är avsedd att gälla för normala förhållanden. Föreningen finner förslaget om att arbetsgivarna skola utföra sitt arbete för statens och kommunernas räkning under straffansvar allvarligt och oroande, och förordar bestämt att straffbestämmelserna för arbetsgivarnas del måtte utgå. Som påtryckningsmedel måste det vara nog och som inskränkning i den personliga friheten mer än nog att arbetsgivaren skall vara skyldig att själv svara för arbetstagarens skatt, om han ej i tid gör avdrag på lönen.

Vad beträffar kriminaliseringen av arbetsgivares underlåtenhet att verkställa skatteavdrag, vill föreningen ytterligare framhålla att om arbetsgivarna åläggas en skyldighet att göra skatteavdrag, så komma de också i största utsträckning att fullgöra sina skyldigheter härutinnan. Det är ej i arbetsgivarens intresse, att hans anställda bli på efterkälken med sina utskylder, vilka ändock efter införsel uttagas av arbetsgivaren eller av hans anställda. Arbetsgivarna komma med största sannolikhet att avdraga skatterna i laga ordning i stället för att avdraga dem efter införselbeslut. När man likväl måste räkna med att så undantagsvis icke kommer att ske, torde detta bero på en omständighet, som föreningen i flera sammanhang påpekat, nämligen den att i synnerhet de mindre arbetsgivarna med säkerhet få stora svårigheter att sätta sig in i sina skyldigheter i fråga om skatteuppbörden. I många fall kommer en underlåtenhet i detta hänseende mera att bero på okunnighet och oföretagsamhet än på tredska. Men omständigheterna kunna vara sådana att domstolarna, om ej särskild hänsyn toges till psykologiska och personliga omständigheter likväl anse tredska föreligga och det är i så fall fara värt att ett stort antal arbetsgivare årligen komma att ställas till svars och dömas för sin underlåtenhet att verkställa skatteavdrag. Även av denna anledning är kriminaliseringen av ifrågavarande underlåtenhet ytterst obillig och bör utgå ur förslaget.

Sveriges lantbruksförbund, vars yttrande åberopas jämväl av *svenska lantmännens riksförbund*, framhåller, att lämpligheten av att kriminalisera en felaktig beräkning av preliminärskatten kunde starkt ifrågasättas. Framför allt syntes det enligt förbundets åsikt obilligt med ett straffbeläggande av förseelser, begångna av skattskyldiga, vilkas preliminära skatt vore beroende utav en taxering, vilken i sin tur som underlag hade en tidigare åsatt taxering eller en preliminär deklaration eventuellt kompletterad med en jämkning. Vid dylik beräkning av den preliminära skatten föreläge nämligen stora felmöjlig-

heter. En straffsanktion, som måhända vore bättre om än till förfaringssättet omständligare än dagsboten, vore, att vederbörande skattskyldig finge förränta beloppet för kvarstående, respektive tillkommande skatt. Därigenom skulle de skattskyldiga stimuleras till en förskottsinbetalning av effektivaste slag, varjämte för allmänt ändamål ej investerat kapital skulle frigöras, vilket finanspolitiskt måhända skulle visa sig välbetänkt. Man skulle även för viss näringsverksamhet kunna möjliggöra inom vissa gränser en upplåning, som skulle vara till förmån för såväl det allmänna som de enskilda. En förskottsbetalning, stimulerad med förräntning, skulle även kunna förenkla skatteinbetalningen för många arbetsgivare och skattskyldiga, som på detta sätt skulle kunna fullgöra sina skattebetalningar på en gång för flera kommande uppbördsterminer. Denna å-kontoinbetalning torde säkerligen också underlätta arbetet för skattemyndigheterna.

Länsstyrelsen i Malmöhus län ifrågasätter, huruvida straffbestämmelserna i 98 § (alternativ II) omfattade jämväl ansvar för underlåtenhet att redovisa innehållet belopp. Om så icke vore fallet, borde för arbetsgivaren stadgas ansvar, därest han ej i behörig ordning fullgjorde inbetalningen av innehållna medel. Det kunde knappast anses riktigt, att arbetsgivare skulle kunna tillgodogöra och begagna sig av allmänna medel, som han hade om hand, utan att kunna ställas till ansvar härför.

Magistraten och drätselkammaren i Norrköping anföra:

Enligt förslaget stadgas straff för arbetsgivare, som av uppenbar tredska underlåter att verkställa löneavdrag eller verkställer dylikt med för lågt belopp. Det kan ifrågasättas, om icke dylik underlåtenhet, orsakad av grov vårdslöshet, borde bestraffas. I den nuvarande införsellagstiftningen kriminaliseras arbetsgivares underlåtenhet att översända innehållet belopp. Någon motsvarighet härtill finnes icke i förslaget, d. v. s. straff för underlåtenhet att inbetala innehållet belopp. Detta måste anses vara en brist, i allt fall därest icke förskingringsansvar kan inträda, då den underlåtna inbetalningen orsakas av arbetsgivarens insolvens. Det måste nämligen beaktas, att begreppet arbetsgivare med skyldighet att verkställa löneavdrag enligt beredningens alternativ II är synnerligen vidsträckt samt att förty straffhot i vissa fall kan vara erforderligt för att arbetsgivaren icke skall underlåta att på uppbördsstämorna inbetala de innehållna beloppen. Enligt förslaget kan arbetsgivare vid vite föreläggas att verkställa vederbörligt löneavdrag, om underlåtenheten beror av uppenbar tredska. En sådan begränsning synes omotiverad; även vid fall av vårdslöshet bör möjligheten att förelägga vite förefinnas.

Även *magistraten i Askersund* framhåller, att särskilda straffbestämmelser borde meddelas för den händelse arbetsgivare verkställt löneavdrag men underlåte att trots anmaning redovisa beloppet.

Tjänstemännens centralorganisation yttrar:

De bestämmelser som föreslagits för att tillse att skattebetalarna fullgöra sina skyldigheter ha fått en i viss mån varierande utformning för olika grupper av inkomsttagare. Om en arbetsgivare eller löntagare icke fullgör sina skyldigheter enligt uppbördsförfordningen att verkställa avdrag och inbetala skatten kan detta medföra, att han straffas med dagsböter. För en skattskyldig som har att inkomma med preliminär deklaration inträder motsva-

rande straff, om han underlåter detta, men någon påföljd inträder icke i händelse av underlåtenhet att erlægga den påförda skatten. Här kommer alltså endast det vanliga exekutionsförfarandet i tillämpning, vars värde ofta blir ringa om den skattskyldige alltjämt vägrar att betala. Mot det tvång som kan användas mot arbetsgivare och löntagare finns intet att erinra. Dessa bestämmelser torde vara nödvändiga. Men det kan icke vara tillfredsställande att en annan grupp av medborgare skall kunna undandraga sig sin medborgerliga skyldighet att betala skatt utan att drabbas av samma straff. Härvid kan den illojala medborgaren tillförsäkra sig en förmån på den lojales bekostnad. Man borde sålunda komma fram till att samtliga skattebetalare kunna straffas i samma utsträckning för underlåtenhet att fullgöra sina skyldigheter.

Kammarrätten uttalar, att då preliminär deklaration innefattade beräkningar för framtiden, bestämmelserna om straff för oriktig deklaration borde gälla i stället för och icke vid sidan av skattestrafflagen. På grund härav borde ändring ske i skattestrafflagen.

I fråga om tiden för anförande av besvär hos länsstyrelse och kammarrätten framhålla *Sveriges köpmannaförbund* samt *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation*, att en besvärstid av 30 dagar syntes för kort med hänsyn till de stora avstånden till residensstäderna för många skattskyldiga och svårigheterna att erhålla sakkunnig hjälp med besvärsskrivelser. Organisationerna ville för sin del förorda, att besvärstiden sattes till 60 dagar, varigenom den normala tiden för anförande av skattebesvär bleve 60 dagar. Man riskerade annars, att de skattskyldiga i förlitande på den besvärstid om 60 dagar, som de sedan gammalt vore vana vid, lätt försutte sina fatalier.

Mot de av uppborädsberedningen föreslagna straffbestämmelserna finner jag i stort sett intet vara att erinra. I de fall, då dagsbotsstraff stadgas, torde emellertid någon bestämmelse angående det lägsta antal dagsböter, vartill straffet må bestämmas, icke böra meddelas. Jag vill i detta sammanhang särskilt framhålla, att då straff föreslås skola drabba arbetsgivare, vilken icke behörigen fullgör skyldighet att göra löneavdrag, endast i fall av *uppenbar* tredska, straffbestämmelserna icke kunna anses opåkallat stränga.

De av uppborädsberedningen föreslagna straffbestämmelserna torde vidare höra i vissa hänseenden kompletteras. Sålunda bör dagsbotsstraff stadgas för den, som i ansökan om nedsatt löneavdrag jämlikt 48 § 2 mom. i departementsförslaget eller i ansökan om anstånd med inbetalning av skatt uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnat oriktig uppgift angående förhållande av betydelse för ärendets avgörande. Vidare bör arbetsgivare, som icke fullgör vad honom åligger enligt 50 § eller 51 § första stycket i departementsförslaget, straffas med böter, högst trehundra kronor; samma straff bör drabba arbetsgivare eller försäkringsanstalt, som icke behörigen fullgör vad vederbörande åligger enligt 20 §. I sistnämnda fall bör länsstyrelsen äga förelägga den försumlige lämpligt vite. Vitesföreläggande bör kunna äga rum, även då uppenbar tredska icke föreligger.

*Departement-
chefen.*

Enligt vad tidigare omförmålt är arbetsgivare icke skyldig att hålla skattemedel skilda från övriga medel, varför straff för förskingring eller för olovligt förfogande icke lärer kunna inträda, därest han underlåter att redovisa innehållna skattemedel. Däremot bör — i likhet med vad som enligt införsellagen stadgats för motsvarande fall — särskild bestämmelse meddelas om att arbetsgivare, som underlåter att inom föreskriven tid inbetala innehållet belopp, skall straffas med dagsböter.

Bestämmelserna i skattestrafflagen torde icke böra tillämpas, då fråga är om oriktig uppgift i preliminär självdeklaration eller i ansökan om jämkning av preliminär skatt. På grund härav bör ändring ske i nämnda lag. Frågan om sådan ändring torde jag få anmäla i annat sammanhang.

Jag tillstyrker beredningens förslag enligt alternativ II till bestämmelser om fullföljd av talan mot beslut av lokal skattemyndighet, länsstyrelse och kammarrätten. Den föreslagna tiden för anförande av besvär över beslut av lokal skattemyndighet och länsstyrelse torde vara tillräckligt lång med hänsyn till arten av de ärenden, varom här är fråga. Jag vill erinra om att den tid, inom vilken enligt gällande bestämmelse i uppbördsreglementet besvär hos kammarrätten skola anföras över länsstyrelses beslut rörande oriktig debitering, utgör trettio dagar.

N. Tidpunkten för det nya systemets ikraftträdande m. m.

Det nya uppbördsförfarandet skall enligt uppbördsberedningens förslag börja tillämpas den 1 januari 1947. Redan under senare halvåret 1946 måste emellertid företagas debitering eller andra åtgärder för bestämmande av preliminär skatt för år 1947. De bestämmelser, som angå ifrågavarande förberedande åtgärder, böra därför träda i kraft redan tidigare, lämpligen icke senare än den 1 juli 1946. Vid sistnämnda tidpunkt måste även föreslagna nya tjänster vara tillsatta samt erforderliga lokalutrymmen och kontorsutensilier vara anskaffade.

Under åren 1947 och 1948 skulle komma att uttagas dels enligt de nya bestämmelserna preliminär skatt för inkomst och förmögenhet, som hänföra sig till dessa år, dels ock enligt de äldre bestämmelserna skatt för inkomst och förmögenhet, som påförts på grund av 1946 och 1947 års taxeringar och hänföra sig till åren 1945 och 1946 eller motsvarande räkenskapsår. Vid sådant förhållande skulle de skattskyldiga under åren 1947 och 1948 drabbas av »dubbel» skatt, vilken enligt beredningens mening flertalet skattskyldiga med nuvarande höga skattetryck icke torde kunna bära..

Beredningen föreslår därför, att äldre skatter för inkomst och förmögenhet, som förfalla till betalning efter den 1 januari 1947, skola efterskänkas.

De skatter, som föreslås skola efterskänkas, utgöras i första hand av de skatter för inkomst och förmögenhet, vilka påföras på grund av 1946 års taxering och förfalla till betalning efter den 1 januari 1947, d. v. s. dels statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, särskild skatt å förmögenhet, landstings-

medel och tingshusmedel, i den mån nämnda skatter enligt nu gällande bestämmelser skolat erläggas vid uppbördsterminen eller uppbördsstämman i april—maj månader 1947, *dels ock* värnskatt, därest sådan då utgår, och allmän kommunalskatt, vilka enligt nuvarande bestämmelser skola gäldas under år 1947. Vidare komma i fråga nyssnämnda skatter, vilka påföras på grund av 1947 års taxering och avse inkomst och förmögenhet; då dessa i sin helhet förfalla efter den 1 januari 1947, böra de helt efterskänkas.

Då sålunda skatt för inkomst och förmögenhet på grund av 1946 och 1947 års taxeringar föreslås skola efterskänkas, kan det enligt beredningens mening befaras, att vissa skattskyldiga, som därtill hava möjlighet, komma att förlägga en särskilt stor inkomst till båda eller något av åren 1945 och 1946 eller motsvarande räkenskapsår. För att förhindra, att skattskyldig på så sätt undandraget sig skatt, föreslår uppbördsberedningen, att för inkomst och förmögenhet, hänförliga till åren 1947 och 1948, icke skall erläggas lägre skatt, än som skulle hava utgått på grund av 1946, respektive 1947 års taxeringar, sådana dessa slutligen bestämts. Denna regel är utformad olika enligt alternativ III och II (alternativ I lämnas här åsido).

Preliminär skatt utgår enligt alternativ III under övergångsåren beträffande alla förvärvskällor på grund av debitering, dock skall enligt sistnämnda alternativ preliminärskatten för inkomst, som sjöman uppbär i sin tjänst, även under berörda år beräknas enligt skattetabell eller med viss procentsats, i följd varav för sjöman skola tillämpas de övergångsbestämmelser, som föreslås enligt alternativ II. I det förut angivna fallet påföres preliminär skatt, som skall erläggas under uppbördsåret 1947, på grundval av 1946 års taxering och sådan skatt, som skall erläggas under uppbördsåret 1948, på grundval av 1947 års taxering. Debitering av nyssnämnda preliminära skatt enligt preliminär taxering föreslås icke skola ske till lägre belopp än nu sagts, ej heller skall senare jämkning nedåt i den påförda preliminärskatten kunna erhållas, såvida icke 1946 och 1947 års taxeringar ändras i högre instans. Överstiger den sålunda beräknade preliminära skatten motsvarande slutliga skatt, skall skattskyldig icke tillgodoräknas det överskjutande beloppet och sålunda ej heller erhålla restitution, om detsamma erlagts.

Enligt alternativ II kan preliminär skatt enligt tabell eller med viss procentsats uttagas endast i förhållande till den inkomst, som verkligen uppbäres under åren 1947 och 1948. Hänsyn till den högre inkomst, som legat till grund för 1946 och 1947 års taxeringar, kan tagas endast på det sättet, att därest taxerat belopp, taxerad inkomst eller beskattningsbar förmögenhet vid sistnämnda taxeringar överstiger motsvarande belopp, inkomst eller förmögenhet vid 1948, respektive 1949 års taxering slutlig skatt, som skulle hava utgått i förhållande till 1948 års taxering, i stället skall utgöras med hänsyn till 1946 års taxering och slutlig skatt, som skulle hava utgått i förhållande till 1949 års taxering, i stället skall utgöras med hänsyn till 1947 års taxering. I fråga om preliminär skatt, som utgår efter debitering, kunde visserligen — enligt vad beredningen uttalar — samma förfarande användas som vid alternativ III, men detta skulle medföra, att ett blandat system med där-

av följande olägenheter finge tillämpas. Då preliminär skatt i det övervägande antalet fall kommer att utgöras enligt tabell eller efter viss procentsats, föreslås det förstnämnda förfarandet enhetligt böra användas beträffande all preliminär skatt. Härigenom kommer skatt, som belöper på den högre inkomsten vid 1946 och 1947 års taxeringar, att uttagas två år senare vid alternativ II än vid alternativ III. Detta innebär givetvis en olägenhet, som emellertid enligt beredningens mening icke på något sätt bör överdrivas. Endast om en utpräglad depression sätter in under åren 1949 och 1950 med åtföljande allmän inkomstminskning torde denna olägenhet bli märkbar. Det kunde möjligen ifrågasättas, att man för att undvika denna tänkbara olägenhet skulle liksom vid alternativ III under övergångsåren uttaga preliminär skatt enligt debitering. Uppbördsberedningen har emellertid funnit det mindre ändamålsenligt att under övergångsåren tillämpa ett system för beräkning av preliminär skatt för att därefter övergå till ett annat.

Från den ovan angivna spärregeln bör emellertid ett undantag gälla vid samtliga alternativ, nämligen i fråga om skattskyldig, som avgått från tjänst till följd av ålder eller stadigvarande oförmåga till arbete och på grund därav lidit inkomstminskning; detsamma bör gälla beträffande skattskyldig, som avlidit och vilkens dödsbo till följd därav erhållit minskad inkomst. Uppbördsberedningen föreslår sålunda enligt alternativ III, att därest uti ifrågasvarande fall den vid 1948 eller 1949 års taxering uppskattade inkomsten med sannolikhet kan antagas komma att understiga motsvarande inkomst vid 1946, respektive 1947 års taxering med minst en femtedel, dock minst sexhundra kronor, vederbörande lokala skattemyndighet skall efter ansökan av den skattskyldige bestämma den preliminära skatten, som skall erläggas under uppbördsåret 1947 eller 1948, enligt den lägre inkomsten. Vid debiteringen av slutlig skatt på grund av 1948 eller 1949 års taxeringar skall skattskyldig gottskrivas preliminär skatt i vanlig ordning och, därest den erlagda preliminära skatten överstiger den slutliga, erhålla restitution. Vid alternativ II skall, därest den uppskattade inkomsten vid 1948 och 1949 års taxering understigit motsvarande inkomst vid 1946, respektive 1947 års taxering på sätt förut sagts, lokal skattemyndighet efter ansökan av skattskyldig besluta, att slutlig skatt för år 1948 eller 1949 skall utgå enligt det taxerade belopp, den taxerade inkomst och den beskattningsbara förmögenhet, som bestämts med hänsyn till den lägre inkomsten.

Primärkommun (borgerlig eller kyrklig), landsting och tingslag tilldelas enligt beredningens förslag under åren 1947 och 1948 skattemedel på samma sätt som sker senare under det nya systemets tillämpning. För nämnda år utbetalas sålunda till vederbörande kommunala samfällighet vad denna på hösten 1946, respektive 1947 beslutat utdebitera för påföljande år. Med hänsyn härtill böra landstingsmedel och tingshusmedel, som förfalla till betalning vid den första terminen eller stämman för uppbörd av 1946 års kronoutskylder, tillfalla statsverket, i den mån de inflyta.

(Betänkandet s. 304—308.)

I fråga om tidpunkten för det nya uppbördsförfarandets genomförande erinrar *länsstyrelsen i Uppsala län* att även folkbokföringsreformen vore avsedd att träda i kraft den 1 januari 1947. Att samtidigt genomföra två så betydelsefulla reformer måste såväl för landskontoren som de lokala skattemyndigheterna medföra en oerhörd arbetsbelastning, som kunde bli dem övermäktig. Att skjuta på uppbördsreformen ytterligare ett år till den 1 januari 1948 skulle icke vålla någon obotlig skada. Folkbokföringsreformen vore då fullt genomförd, och förutsättningarna för ett lyckligt genomförande av uppbördsreformen bleve gynnsammare.

Liknande synpunkter uttalas av *länsstyrelserna i Hallands och Jönköpings län*. Den senare länsstyrelsen åberopar rådande personal- och lokalsvårigheter såsom skäl för uppskov med ikraftträdandet till den 1 januari 1948.

Styrelsen för Sveriges häradsskrivarförening anför:

I sitt yttrande rörande folkbokföringen har häradsskrivarföreningen framhållit, att redan denna omläggning av förvaltningen måste erbjuda en mängd svaga länkar i kedjan av alla de faktorer, som med nödvändighet måste bemästras vid ett forcerat genomförande. Det i stort sett samtidiga tillämpandet av en ny uppbördsorganisation stegrar givetvis svårigheterna i betydande och oroande grad. Det har heller icke från beredningens sida framförts några skäl för denna forcering i sista stund av en fråga, som varit föremål för utredning ända sedan 1920-talet. Det naturliga och logiska är givetvis, att folkbokföringsomläggningen får verka åtminstone ett år, innan det nya uppbördssystemet börjar tillämpas. Ett misslyckande redan vid starten för detta system skulle medföra oöverskådliga konsekvenser och häradsskrivarföreningen anser sig med stöd av sin samlade erfarenhet på hithörande områden icke kunna tillstyrka beredningens förslag i denna del, utan föreslår i stället den 1 januari 1948 som övergångsdatum. Att man härigenom skulle betydligt lättare kunna ordna lokal- och biträdesfrågor torde vara uppenbart.

Frågan om efterskänkande av skatt beröres i några yttranden. Sålunda anför *kammarrätten*:

Beredningens förslag innebär ett efterskänkande av skatt för $1\frac{1}{2}$ —2 år. Den därigenom uppkommande skatteförlusten beräknas i huvudsak bli täckt genom att skatterna komma att inflyta tidigare. Förlusten av skatt från dem som slutat sitt förvärvsarbete skulle uppvägas genom skatten på nytillträdande skattskyldigas inkomst samt på löneförhöjningar. I längden skulle väl detta också bli förhållandet. Under övergångsåren torde visserligen med hänsyn till vad kammarrätten ovan anför i fråga om preliminära deklarationer från nystartade företag en nedgång i skatteunderlaget kunna förväntas beträffande inkomst av rörelse och av jordbruk, men å andra sidan uppkommer redan enligt gällande bestämmelser en betydande del av den beräknade förlusten genom eftergift för dödsbon. Det förefaller därför icke uteslutet, att skatteunderlaget jämväl under övergångsåren kan komma att visa sig någorlunda oförändrat.

Länsstyrelsen i Örebro län finner de föreslagna övergångsbestämmelserna i stort sett riktiga. Om de ekonomiska verkningarna därav skulle hålla sig inom sådana gränser, att det allmänna kunde taga risken, syntes dock icke kunna avgöras med den föreliggande utredningen som underlag. Förslaget,

att skatt även för icke preliminärbeskattad inkomst och förmögenhet skulle efterskänkas, kunde länsstyrelsen icke biträda.

Borgmästaren i Hälsingborg, vilkens yttrande åberopas av *magistraten i staden*, framhåller, att uppbördsberedningen ansett preliminärbeskattningen så fullständig, att man vågat föreslå befrielse från skatt under övergångsåren utan hänsynstagande till luckorna i systemet. Måhända vore det nödvändigt gå så radikalt fram, men statsverket måste då bereda sig på avsevärda förluster under åren 1947 och 1948. Luckorna vore nämligen rätt avsevärda. Dels komme ej all inkomst av tjänst under A-skatten (mindre betydelse), dels kunde den verkliga skatten i de fall, då A-skatt beräknades efter viss procent, ofta väsentligt överstiga 10 eller 15 procent, dels kombinerades inkomst av tjänst i mycket betydande utsträckning med andra förvärvskällor, vilka om de avsåge tillfällig förvärvsverksamhet aldrig och om de avsåge andra förvärvskällor endast i viss utsträckning bleve preliminärbeskattade (C-skatt). Vidare borde särskilt framhållas, att progressionen vid sambeskattnings av äkta makar i stor utsträckning ginge förlorad vid preliminärbeskattningen. Skattebefrielsen kunde under övergångsåren visa sig komma att innebära förvånande och icke avsedda fördelar för de skattskyldiga. Verkan kunde också bli slumpartad.

En skattebefrielse vid övergången vore självfallet nödvändig, men den gäve anledning till betänkligheter även ur den synpunkten, att det nya systemet fastlöstes; en återgång i händelse av ett misslyckande vore icke möjlig. Man borde således vara säker på sin sak, då reformen beslutades.

Stadskollegiet i Stockholm har uttalat, att kollegiet icke funnit de föreslagna bestämmelserna giva anledning till erinran.

Den spärregel, som föreslagits i syfte att förhindra, att skattskyldig obehörigen utnyttjar rätten att få vissa skatter efterskänkta under övergångsåren, möter erinran i åtskilliga yttranden.

I några av dessa yttranden uttalas, att ifrågavarande spärregel borde skärpas. Sålunda anför *kammarrätten*:

Som en allvarlig olägenhet måste däremot betecknas, att till den avsedda skattelättnaden torde komma en icke avsedd skattelindring därigenom att vissa inkomstagare hava möjlighet att redovisa skattepliktig inkomst under de år då efterskänkande äger rum. Så kan t. ex. en innehavare av ett familjebolag med stora innestående vinstmedel, som önskar uttaga dessa ur bolaget i form av förhöjd lön, själv bestämma tidpunkten för uttaget. De av uppbördsberedningen föreslagna övergångsbestämmelserna innebära otvivelaktigt en betydande förbättring i förhållande till tidigare förslag, i det att den skattskyldige för att ernå ett ur hans synpunkt tillfredsställande resultat får fördela löneförhöjningen på fyra år och därvid under två år på grund av den onormalt stora inkomsten drabbas av ökad progression, men av dessa fyra års inkomst skulle dock nära två års bli skattefria, och denna lättnad synes vara tillräcklig för att locka till missbruk. Kammarrätten har emellertid tidigare förklarat sig betvivla, att några praktiskt tillfredsställande övergångsbestämmelser till ett uppbördssystem av ifrågavarande natur kunna utfinnas,

och kan knappast uttala annat än att den berörda luckan i beskattningssystemet synes oundviklig.

Beträffande rörelse föreligga ännu större möjligheter att utnyttja övergångsbestämmelserna på obehörigt sätt.

Den allvarligaste faran torde ligga i att rörelseidkare vid slutet av åren 1945—1948 värdera inneliggande lager till successivt ökade värden. Ett försök att motverka sådana missbruk skulle väl kunna göras genom att stadga, att om skattskyldig vid slutet av nämnda år värderat sitt varulager efter högre grund än 1944, samt anledning föreläge till antagande, att detta skett i syfte att erhålla obehörig eftergift av skatt, värdet av ingående varulager 1944 kunde nedsättas, ehuru en sådan bestämmelse skulle bli tämligen svår att tillämpa.

Även om det således synes bli omöjligt att förhindra missbruk under övergångsåren, kan emellertid detta förhållande icke vara avgörande för frågan, huruvida reformen bör genomföras.

Taxeringsintendenten hos överståthållarämbetet yttrar — efter att hava anmärkt, att de bestämmelser som avsåge att förhindra, att de skattskyldiga under övergångsåren förskaffade sig oberättigade skattevinster, gäve anledning till betänkligheter — följande:

Något effektivt hinder mot obehöriga skattevinster under övergångsåren utgöra de nämligen icke, då skatterna skola uttagas efter samma grunder, oavsett från vilken förvärvskälla inkomsterna härflyta, och detta förhållande kan givetvis komma att utnyttjas av rörelseidkarna. Dessa hava under senare år i stor utsträckning begagnat möjligheterna att nedvärdera sina varulager. När svårigheter att anskaffa nya lagertillgångar förelegat har man tecknat kontrakt om varuleveranser och därefter verkställt avskrivning å de kontrakterade varorna efter enahanda grunder som i fråga om befintliga lager, vilket förfaringssätt synes hava blivit godtaget enligt ett av Kungl. Maj:t meddelat utslag. Det har hittills ofta ansetts, att rättigheten att nedvärdera tillgångar, avsedda för omsättning och förbrukning i rörelse, haft ringa betydelse i beskattningshänseende, då de mot nedskrivningarna svarande beloppen förr eller senare komma att bli föremål för beskattning. Enligt här ifrågavarande övergångsbestämmelser kan emellertid en rörelseidkare bereda sig möjlighet att undgå beskattning för en del av de belopp, som tidigare avskrivits, samtidigt som han erhåller möjlighet till framtida skattelättnader. Antag till exempel, att han under senare år skapat sig en reserv i varulager uppgående till 1 000 000 kronor och därav under vart och ett av åren 1945—1948 framtager 250 000 kronor samt deklarerar den framtagna reserven tillsammans med den normala årsvinsten för respektive år. Om det vidare antages, att de normala årsvinsterna uppgå till ungefär samma belopp under alla fyra åren, kommer allenast hälften av den framtagna reserven att bli föremål för beskattning. Härtill kommer dock första inbetalningen av 1946 års kronoutskylder, som belöper på 1945 års inkomst. De belopp, som framtagnits utan att i huvudsak hava blivit föremål för beskattning, kunna sedermera utnyttjas för reglering av kommande årsvinster med ty åtföljande fördel i beskattningshänseende.

Vad nu sagts gäller även i viss mån om tillgångar för stadigvarande bruk i rörelse. Uppskrivning av värdet av dylika tillgångar är visserligen icke tillåten enligt bokföringslagen och kan i regel icke få några konsekvenser i beskattningshänseende. Om företagarna däremot underlåta att verkställa vederbörliga avskrivningar under övergångsåren, kan likväl »avskrivningsunderlag» sparas för framtida nedbringande av vinsterna.

Även aktieägare i familjebolag kunna begagna sig av situationen genom att under övergångsåren verkställa uppskrivningar och för egen del uttaga motsvarande belopp såsom lön lika fördelad på åren 1945—1948.

Då avsevärda reserver skapats under kriget, är det otvivelaktigt stora skattebelopp, som stå på spel, därest även de stora företagen mera allmänt skulle utnyttja situationen.

Här ifrågavarande övergångsbestämmelser torde därför böra kompletteras med stadganden, ägnade att i görligaste mån förebygga oberättigade skattevinster genom sådana transaktioner, som ovan antytts.

Länsstyrelsen i Södermanlands län anför:

Bestämmelserna äro alltför knapphändiga och tarva förtydliganden. Så till exempel vet man ej, huruvida utredningsmännen beaktat de olika möjligheter, som äkta makars taxering kunna föra med sig. Ej heller framgår klart, hur skall förfaras vid kommunaltaxering å annan ort än mantalsskrivningsorten. Om till exempel en person, år 1946 mantalsskriven och beskattad i Norrköping för 5 000 kronors rörelseinkomst, år 1947 flyttar till Nyköping för att där driva samma slags rörelse och 1948 taxeras kommunalt i vardera staden för 2 000 kronors rörelseinkomst, skall då dennes kommunalbeskattning år 1948 för 5 000 kronors inkomst av rörelse i sin helhet ske i Norrköping eller i Nyköping eller kanske rent av fördelas med hälften i vardera staden? Hur skall förfaras med under jämförelseåren på annan ort än mantalsskrivningsorten kommunalt taxerade realisationsvinster? Får avräkning ske beträffande åren 1948 och 1949 i mantalsskrivningsorten taxerade inkomster etc.? Länsstyrelsen befarar att, särskilt i kommuner med rörlig befolkning, arbetet med att jämföra de olika årens taxeringar, kommer att bli oerhört betungande och kanske rent av överstiga den lokala skattemyndighetens förmåga, samt ifrågasätter, om ej jämförelserna skulle kunna inskränkas till de fall, då myndigheterna ha anledning förmoda, att respektive skattskyldiga reglerat sina intäkter i avsikt att minska sin beskattning.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län yttrar, att den av beredningen i övergångsbestämmelserna föreslagna spärregeln till förhindrande av att skattskyldig, som hade sådan möjlighet, genom förläggande av särskilt stor inkomst till båda eller något av åren 1945 och 1946 eller motsvarande räkenskapsår undandrog sig skatt syntes komma att medföra orimliga konsekvenser.

Magistraten i Göteborg, som åberopar ett av *mantalsdirektören i staden* avgivet yttrande framhåller, att genom de föreslagna spärreglerna möjligheten icke undanröjts för skattskyldiga att under övergångsåren undandraga sig skatt. Om exempelvis ett skattskyldigt företag vid 1945 års ingång hade dolda reserver till belopp av fyra miljoner kronor, kunde företaget genom att plocka fram dessa reserver med en miljon för ett vart av åren 1945—1948 undandaga sig skattskyldighet för två miljoner kronor. Detta vore icke blott ett teoretiskt resonemang. Det finnes många sådana fall och ingen torde väl betvivla, att skattskyldiga, därest laglig möjlighet därtill förelåge, ej skulle underlåta att begagna sig av denna möjlighet till skattelindring. Övergångsbestämmelserna borde därför kompletteras med föreskrifter till förhindrande av att skattskyldiga på detta sätt komme i åtnjutande av skattelindring. Detta kunde ske exempelvis så, att skattskyldig i varje fall förpliktades betala skatt på skillnaden mellan den skatt, som debiterats år

1946 respektive 1947, och den skatt, som företaget skulle ha debiterats, där-
est skatten beräknats med hänsyn till den genomsnittliga inkomsten under
en viss period (fem år eller mera) före år 1946. Andra möjligheter vore jäm-
väl tänkbara.

Tjänstemännens centralorganisation uttalar, att det undandroge sig orga-
nisationens bedömande, i vad mån befarade överflyttningar av inkomst från
det ena året till det andra kunde äga rum, men för de egentliga löntagarnas
del syntes detta i stort sett icke hava någon aktualitet. Skulle en spärregel
införas, borde det emellertid tillses, att densamma vore fullt effektiv. Vissa
kompletterande bestämmelser torde i så fall krävas.

I en del yttranden uttalas, att den ifrågavarande spärregeln
borde mildras eller att de föreslagna undantagen där-
ifrån borde utökas. *Kammarrätten* anför:

På sätt kammarrätten ovan anfört torde vissa skattskyldiga kunna med
hjälp av de föreslagna övergångsbestämmelserna bereda sig obehöriga skat-
telättnader. Denna olägenhet synes svårigen kunna undvikas. Å andra si-
dan skulle vissa skattskyldiga på grund av övergångsbestämmelserna kom-
ma att drabbas av allt för hårda skatter till staten, nämligen sådana skatt-
skyldiga som under år 1945 uppburit högre inkomst än normalt. Enligt för-
slagen skulle ju statsskatten å 1945 års inkomst delvis erläggas i slutet av
år 1946, och därjämte skulle under uppbördsåret 1947 erläggas hela stats-
skatten enligt 1946 års taxering. För en ovanligt hög inkomst under år 1945
finge alltså betalas skatt till staten en och en halv gång. Denna olägenhet
synes kunna undvikas, och kammarrätten får hemställa, att övergångsbe-
stämmelserna i det alternativ, som kan komma att väljas på denna punkt
ändras.

Det synes också böra undersökas, huruvida icke det skulle kunna tillåtas
de skattskyldiga, som under år 1945 eller 1946 haft ovanligt hög inkomst,
att visa att deras inkomster under år 1947 eller 1948 nedgått av vissa fullt
legitima skäl.

Länsstyrelsen i Älvsborgs län framhåller, att de föreslagna undantagsbe-
stämmelserna, i och för sig för menige man skäligen meningslösa genom
regeln, att undantagsbestämmelserna icke skulle gälla för belopp, understi-
gande sexhundra kronor, täckte i själva verket endast ett obetydligt fåtal av
alla de fall, som skulle komma att framstå såsom obilliga. Länsstyrelsen ville
föreslå, att bestämmelserna omarbetades så, att det lades i beskattnings-
nämndernas hand att avgöra, huruvida och i vad mån på grund av något
den skattskyldiges förhållande den slutliga skatten skulle utgöras i förhål-
lande till något av de tidigare årens taxering.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län ifrågasätter, huruvida icke avgöran-
det huru den slutliga skatten under övergångsåren skulle beräknas borde
hänskjutas till beskattningsnämnd, därvid främst prövningsnämnden med
dess ofta infallande sammanträden kunde ifrågakomma.

Länsstyrelsen i Malmöhus län framhåller, att den föreslagna spärregeln
kunde leda till mycket orättvisa konsekvenser. Det statliga intresset som
krävde, att inkomster belöpande å åren 1947 och 1948 ej överfördes till åren

1945 och 1946 och bleve föremål för skattebefrielse, borde kunna tillgodoses även med mindre stränga bestämmelser. Större grupper av inkomsttagare kunde av omständigheter, varöver de ej rådde, få lägre inkomster under åren 1947 och 1948 än under åren 1945 och 1946 och borde ej drabbas av högre taxering än inkomsterna åren 1947 och 1948 gäve anledning till.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län påpekar, att skillnad i taxeringarna under de olika jämförelseåren kunde uppstå helt ofrivilligt, utan att till grund härför legat något syfte att undandraga skatt. Likväl skulle den skattskyldige nödgas betala slutlig skatt enligt den äldre taxeringen, då denna vore högre. Preliminär skatt hade emellertid — åtminstone i fråga om tjänsteinkomst — uttagits på grund av den verkliga inkomsten. Om nu den slutliga skatten till följd av den högre taxeringen mera avsevärt avveke från den preliminärt erlagda, kunde befaras ny eftersläpning av skatt — ett missförhållande som man ju med uppbördsreformen avsett att undanröja. Det ville därför synas, som om till undantagen även borde hänföras sjukdom eller annan jämförlig omständighet, som föranlett inkomstminskningen.

Länsstyrelsen i Västmanlands län ifrågasätter huruvida icke undantagsbestämmelserna från spärregeln kunde få gälla även för en annan kategori löntagare, nämligen sådan person, som i samband med av hans arbetsgivare dikterad reglering av hans lönevillkor lidit minskning i sina av tjänsten härflytande inkomster.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län framhåller, att den föreslagna anordningen, att endast för löntagare skulle beredas möjlighet till nedsättning i skatten, vore alltför snäv. Om en rörelseidkare kunde visa, att han haft lägre inkomst 1947 eller 1948 än inkomsten 1945, respektive 1946 samt om nedgången i inkomsten uppenbarligen berodde av ålder eller stadigvarande oförmåga till arbete, borde en möjlighet lämnas öppen att även för dessa skattskyldiga bestämma motsvarande nedsättning av skatten.

Svenska exekutionsmännens riksförbund yttrar, att den befarade överföringen av inkomst till tidigare år möjligen kunde tänkas i en del fall men att den av naturliga skäl dock säkerligen komme att tillhöra undantagen. Förslagets utformning på denna punkt vore ägnad att skapa misstro mot systemet och skulle åstadkomma ett komplicerat och dyrbart merarbete. Skatt för inkomst och förmögenhet på grund av 1946 och 1947 års taxeringar, fränsett första kronouppbörden år 1946, borde därför i sin helhet principiellt avskrivas. För att dock samtidigt förhindra överföring av inkomst kunde i stället stipuleras rätt att verkställa viss eftertaxering. Enbart förefintligheten av en dylik bestämmelse om rätt till eftertaxering skulle säkerligen förebygga de flesta försök till illojala manipulationer i fråga om förläggning av inkomst. Skulle bestämmelsen emellertid bliva den av beredningen föreslagna, borde det icke finnas någon anledning, att endast de föreslagna kategorierna skulle komma i åtnjutande av nedsättning i förhållande till inkomsten, där det icke vore uppenbart, att den befarade förläggningen av inkomst ägt rum. Utöver de i övergångsbestämmelserna an-

givna förhållandena funnes ju många anledningar till att inkomsten kunde minska från det ena året till det andra. Förslaget omfattade emellertid nu endast sådana, som av en eller annan anledning slutat sitt tidigare arbete. Men inkomsten kunde ju också fullt lojalt minska även för andra, kanske i vissa fall under pensionärens, och då borde konsekvensen bjuda, att även dessa finge vederbörlig nedsättning i förhållande till sin betalningsförmåga.

Styrelsen för Sveriges hărădsskrivarförening anför:

Den i samband med ikraftträdandet föreslagna spärregeln till förhindrande av en befarad överflyttning av inkomster till vissa beskattningsår förefaller alltför rigorös och kan medföra mycket orättvisa konsekvenser. Styrelsen vill såsom exempel endast nämna en mera omfattande arbetsinställelse under något av de båda första åren efter systemets införande, annan icke självförvållad nedgång i inkomsten att förtiga. En uppmjukning av denna spärregel synes därför påkallad.

Tjänstemännens centralorganisation framhåller, att det vore nödvändigt att tillse, att det undantag, som funnes från regeln att nedsättning i vissa fall kunde tillåtas, även finge tillämpas i samtliga berättigade fall. Förslaget torde på denna punkt icke vara fullt tillfredsställande. Inkomsten kunde i andra fall än som angåves i övergångsbestämmelserna minska från det ena året till det andra.

Sveriges lantbruksförbund, i vars yttrande *svenska lantmännens riksförbund* instämmer, finner det nödvändigt att bland annat för förvärvskällan jordbruksfastighet — på grund av dess ojämna vinstredovisning enligt nu gällande beskattningsregler — en modifierad övergångsregel infördes så till vida, att den slutliga skatt, som skulle erläggas med hänsyn till 1948 och 1949 års taxeringar, om dessa taxeringar vore lägre än 1946 respektive 1947 års taxeringar, borde beräknas å medeltalet av i ena fallet 1946 och 1948 års taxeringar och i andra fallet 1947 och 1949 års taxeringar.

Sveriges köpmannaförbund samt *Sveriges hantverks- och småindustriorganisation* anse, att bestämmelsen om att undantag i visst fall skulle göras från den föreslagna spärregeln, därest den vid 1948 eller 1949 års taxering uppskattade inkomsten understigit motsvarande inkomst vid 1946, respektive 1947 års taxering med minst en femtedel, dock minst 600 kronor, borde utgå och ersättas med ett stadgande om att dylikt undantag skulle ske, därest den ifrågavarande skillnaden utgjorde förslagsvis minst 600 kronor.

Vissa andra frågor, som stå i samband med övergången till det nya uppbördsförfarandet, beröras i ett par yttranden. *Kammarätten* anför sålunda:

Att skatter på grund av 1946 eller 1947 åsatta eftertaxeringar för tidigare år än 1946 icke skola efterskänkas, torde väl vara klart. Särskilda bestämmelser synas däremot erforderliga för det fall allt bolag eller annan juridisk person upplösts under övergångstiden; enligt beredningens förslag skulle väl ett sådant bolag, som taxerats under åren 1946 eller 1947, svårligen kunna påföras preliminär skatt för tiden efter upplösningen.

Ett par myndigheter förorda, att all eller i huvudsak all preliminär skatt skall utgå enligt debitering under åren 1947 och 1948.

Statskontoret anför härom:

Statskontoret ansluter sig i princip till de förslag till övergångsanordningar, som beredningen framlagt. En väsentlig nackdel innebär dock majoritetens förslag till spärranordning beträffande skatt å inkomster, förvärvade under 1945 och 1946. Förslaget kommer i verkligheten att innebära, att skatterna för detta år skola betalas först under fjärde året efter inkomståret eller åren 1949 och 1950. De undantag från denna spärregel, som föreslås, äro icke tillräckligt vida för att icke förslaget i allt för många enskilda fall skall medföra mycket hårda konsekvenser. Hur utvecklingen under de kommande åren gestaltar sig är ovisst. Med säkerhet torde dock kunna sägas, att vi stå inför en period, då avigsidorna med ett system med eftersläpande skatter bli särskilt framträdande. Olägenheten med majoritetens förslag blir inte, såsom anförts i betänkandet, märkbar endast om en utpräglad depression bleve rådande under nämnda uppbördsår. Det är nämligen uppenbart, att ju längre tid som får förflyta från inkomståret till uppbördsåret, desto större spelrum få sådana faktorer, som utan att medföra depression kunna åstadkomma en mera allmän sänkning av den nominella inkomstnivån eller förskjutning i fråga om inkomstfördelningen. Att redan nu vid början av den successiva omställningen till fredsförhållanden bestämma, att under 1949 och 1950 skall uttagas skatt å inkomst förtjänad 1945 och 1946, måste statskontoret finna äventyrligt.

Siverts förslag har i jämförelse med majoritetens den förtjänsten, att det förkortar övergångsperioden med två år. En fördel med detta förslag är även, att all preliminär skatt under övergångsperioden blir debiterad, vilket ger betydligt större möjligheter för myndigheterna att kontrollera uppbörden.

Länsstyrelsen i Jämtlands län anser, att preliminärskatt under åren 1947 och 1948 borde uttagas efter debitering. Vid tillämpning av tabellsystemet under nämnda år komme en betydande eftersläpning av skatten att uppstå, om vikande konjunkturen inträffade efter den 1 januari 1947.

Den avsevärda arbetsbörda, som under övergångsåren komme att åvila uppbördsmyndigheterna, betonas av *kronokassören i Jönköping* och *föreningen Sveriges städers kronouppbörds-tjänstemän*. Nyssnämnda förening uttalar, att övergången till det nya uppbördssystemet helt säkert komme att bereda stora svårigheter och sätta uppbördsmyndigheternas prestationsförmåga på allvarliga prov, särskilt som folkbokföringen också låge i stöpsleven. Föreningen ville endast peka på det tidsödande arbetet med att jämföra inkomsterna under åren 1947 och 1948 med dem under åren 1945 och 1946. Efter två års förlopp hade en mängd personer flyttat, vilket i hög grad komplicerade jämförelsen. En naturlig utväg syntes härvidlag vara att vid en persons flyttning utskrive uppbördskort till inflyttningssorten med skyldighet för vederbörande att beakta innehållet vid debiteringen, om den skattskyldige fortfarande vore mantalsskriven i orten, eller också vidarebefordra kortet.

I några yttranden framhålles behovet av särskilda bestämmelser rörande indrivningen av skatt, restförd före den 1 januari 1947.

Uppbördsintendenten hos överståthållarämbetet framhåller, att närmare föreskrifter saknades i övergångsbestämmelserna om ordningen för indrivningen och redovisningen av utskylder, som restförts före den 1 januari 1947 och å vilka äldre bestämmelser fortfarande skulle tillämpas. Det syntes bliva nödvändigt att särskilda föreskrifter härom meddelades av Kungl. Maj:t eller att Kungl. Maj:t uppdroge åt riksräkenskapsverket att föranstalta därom.

Behovet av särskilda föreskrifter i nyssnämnda avseende framhålles även av *stadsfogden i Uppsala*.

Stadsfullmäktige i Arboga uttala, att övergången till det nya uppbörds-systemet måste medföra ytterligt stora svårigheter att kunna indriva tidigare utestående, restförda utskylder. Medvetandet om dessa svårigheter för indrivningsmyndigheterna komme säkerligen att bidra till att försämra skattebetalningen under tiden fram till den 1 januari 1947. Det måste därför anses önskvärt, att preskriptionstiden och »införseltiden» för vid nämnda tidpunkt utestående, restförda utskylder förlängdes till exempelvis 10 år.

Beträffande redovisningen av influtna landstingsmedel vid ikraftträdandet av det föreslagna uppbördsförfarandet yttrar *Kronobergs läns landstings förvaltningsutskott*:

Landstinget har hittills åtnjutit förmånen att uppbära sina skattemedel under det kalenderår, för vilket skatten debiteras på ett känt skatteunderlag. Under det första budgetåret (kalenderåret) efter omläggningen skulle landstinget enligt förslaget komma att uppbära allenast viss del av den preliminärt uttagna skatten, uträknad efter av landstinget fastställd debiteringssats på ett skatteunderlag, som ej är känt vid debiteringssatsens fastställande, under det att kvarstående skatt häri inbegripen hela den säkra garantiskatten (fastighetsskatten), i den mån denna vid årets utgång utgör landstingets fordran hos statsverket, skulle utanordnas till landstinget under nästföljande år med en fjärdedel efter ingången av varje kvartal. Det är uppenbart att denna ordning skulle för första kalenderåret efter omläggningen vålla landstinget avsevärd budgetteknisk svårighet. Det synes för den skull vara oeftergivligt att landstinget redan från början har till sin disposition viss skatteregleringsfond, detta jämväl av den anledningen att i landstingets budget årligen förekomma vissa anslagsposter, som påkalla utbetalning redan vid det nya kalenderårets ingång.

Därest förslaget skulle genomföras i oförändrat skick från och med 1947 års ingång, bleve det erforderligt att redan 1945 års landsting fattade beslut om den erforderliga skatteregleringsfonden. Detta synes dock ej kunna ifrågasättas, enär ju det föreliggande förslaget vid tiden för 1945 års landsting ännu ej kan hava förelagts riksdagen.

Under sådana förhållanden synes den föreslagna föreskriften i övergångsbestämmelserna till förslaget till ändring av landstingslagen böra jämkas, i vad det avser, att landstingsmedel, som förfalla till betalning vid första terminen för uppbörd av 1946 års kronoutskylder, skola, i den mån de inflyta, tillfalla statsverket. Ifrågavarande landstingsmedel synas i stället lämpligen

böra utgöra grundplåt för den ovan omnämnda skatteregleringsfonden, vilken synes icke kunna undvaras och till vilken särskild utdebitering eljest påkallas. Det synes från flera synpunkter vara mindre önskvärt, att landstinget redan för det första kalenderåret efter omläggningen nödgas vidtaga väsentlig höjning av utdebiteringen för att på detta sätt förvissa sig om erforderligt driftskapital för hela kalenderåret.

Departements-
chefen.

Det torde allmänt anses, att det förslagna uppbördsförfarandet bör träda i kraft så snart ske kan. Den tidigaste dag, som därvid kan ifrågakomma, är den 1 januari 1947. Vissa olägenheter kunna tvivelsutan uppstå vid ett genomförande av den nya organisationen redan nämnda dag, men dessa torde likväl icke vara av den betydelse att de utgöra hinder för de nya bestämmelsernas ikraftträdande vid nämnda tidpunkt. Jag förordar därför att ifrågasvarande bestämmelser träda i kraft den 1 januari 1947. Den nya uppbördsorganisationen torde dock böra vara färdig redan den 1 juli 1946, enär förberedande åtgärder för uttagande av preliminär skatt måste vidtagas under senare halvåret 1946.

I likhet med uppbördsberedningen anser jag det ofrånkomligt, att sådana på grund av 1946 och 1947 års taxeringar påförda statliga och kommunala skatter för inkomst och förmögenhet, vilka förfalla till betalning efter 1947 års ingång, i princip efterskänkas. Under förutsättning av oförändrat skatteunderlag och oförändrade uttagningsgrunder kan detta beräknas medföra ett inkomstbortfall för staten under budgetåret 1946/47 på omkring 400 miljoner kronor respektive under kalenderåret 1947 på omkring 325 miljoner kronor.

Preliminär skatt föreslås icke skola obligatoriskt utgå för all inkomst och förmögenhet. Fråga kan därför uppkomma om att begränsa efterskänkandet med hänsyn till om preliminärskatt skall utgå eller icke. Härvid bör bemärkas, att skattskyldig har möjlighet att få preliminärskatt uttagen även för den inkomst och den förmögenhet, som icke obligatoriskt preliminärbeskattas. Det torde emellertid knappast vara erforderligt — och för övrigt knappast heller tekniskt möjligt — att inskränka efterskänkandet till sådana fall, då skattskyldig gör framställning om att preliminär skatt skall uttagas för sistnämnda inkomst och förmögenhet. Det är härvid särskilt att märka, att om nyss berörda inkomst och förmögenhet icke preliminärbeskattas under inkomståret den kvarstående skatten kommer att ökas i motsvarande mån.

I likhet med åtskilliga av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna finner jag den spärregel, som av beredningen föreslagits i ändamål att förhindra, att skattskyldig förskaffar sig en oberättigad skattevinst genom att förlägga särskilt stor inkomst till åren 1945 och 1946 eller något av nämnda år, liksom ock de föreslagna bestämmelserna om undantag från nämnda spärregel icke vara fullt tillfredsställande. Den föreslagna spärregeln torde nämligen i vissa fall icke komma att tillräckligt effektivt verka i det avsedda syftet, medan den i andra fall, trots de föreslagna undantagen, lär medföra obilliga konsekvenser för de skattskyldiga. Vidare kommer den att åsamka

vederbörande myndigheter ett betungande merarbete, som om möjligt bör undvikas.

Det nu anförda har föranlett, att övergångsbestämmelserna i departementsförslaget utformats efter delvis andra linjer än i uppbördsberedningens förslag. Utgångspunkten har därvid varit, att man efter det nya systemets införande icke bör taga hänsyn till den skattskyldiges inkomster under tiden dessförinnan i andra fall än då den högre inkomsten under år 1945 eller år 1946 berott på särskilda åtgöranden från den skattskyldiges sida i syfte att göra en skattevinst i samband med övergången till det nya uppbördssystemet. Med åtgöranden av den skattskyldige böra härvid jämföras åtgöranden av juridisk person, i vilken han är delägare, ävensom andra därmed jämförliga åtgärder. Såsom exempel på åtgöranden av nu avsett slag må nämnas rörelseidkares framtagande av dold reserv genom uppskrivning av varulager, bolags utdelning av vinstmedel från tidigare år eller utbetalning av förhöjda löner till befattningshavare, som tillika äro aktieägare, samt uttagande av engångsbelopp motsvarande värdet av en eljest under flera år utgående förmån. Däremot avses efterskänkandet, såsom av det redan anförda framgår, skola omfatta även sådana fall, där inkomsten under år 1945 eller 1946 visserligen varit högre än vad som kan anses normalt för den skattskyldige, men detta icke berott på åtgöranden som nyss sagts.

Undantaget från regeln om efterskänkande av skatt för inkomst av nu ifrågavarande slag torde först och främst böra avse sådana fall, där inkomsten under år 1945 eller 1946 av anledning som nyss sagts är *högre* än under 1947 respektive 1948. Undantaget torde emellertid böra gälla även i sådana fall, där inkomsten under 1945 eller 1946 visserligen är högre än normalt men likväl icke är högre än under 1947 respektive 1948. Såsom exempel på de fall som sist avses må nämnas det fall att en rörelseidkare framtager en dold reserv med lika stora belopp under ett vart av åren 1945—1948; här bör efterskänkandet icke avse den merinkomst utöver den normala, som genom berörda förfarande framkommit under åren 1945 och 1946.

Som av det sagda framgår avses tvenne förutsättningar skola gälla för att undantagsbestämmelsen skall vinna tillämpning. Den skattskyldige skall under år 1945 eller 1946 hava åtnjutit en inkomst, som icke kan anses för honom normal, och det skall hava berott på åtgörande av den skattskyldige eller på annan därmed jämförlig åtgärd att inkomstbeloppet redovisats ifrågavarande år. Vad som i detta sammanhang skall anses vara normal inkomst torde få bedömas med hänsyn till inkomstens storlek under de senaste åren, dock att därvid även bör tagas i betraktande normal utveckling, såvitt angår rörelse, och normal löneförhöjning, såvitt rör löntagare.

Med den föreslagna konstruktionen av undantagsregeln torde det ligga i sakens natur, att regeln vinner tillämpning endast i sådana fall, då inkomstökningen under år 1945 eller 1946 är av någon betydelse i förhållande till den normalt utfallande inkomsten. Sådana särskilda »åtgöranden» från den skattskyldiges sida, varom här är fråga, torde nämligen regelmässigt icke

kunna anses vara för handen, om icke den skattemässiga effekten är av nämnvärd betydelse för den skattskyldige.

I fall varom här är fråga bör efterskänkandet icke avse den skatt, som belöper å förevarande merinkomst. Den skatt, som belöper å angivna inkomst-belopp, bör anses utgöra skillnaden mellan, å ena sidan, den å den beskattningsbara inkomsten eller det beskattningsbara beloppet i dess helhet belöpande skatten och, å andra sidan, den skatt, som skulle hava utgått, därest ifrågavarande belopp icke ingått i inkomsten. Skatt, som skall utgå för inkomstökning, som fastställts vid 1948 års taxering, bör reduceras med hälften av däri ingående statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, landstingsmedel och tingshusmedel; den återstående hälften ingår nämligen i de utskylder, som förfalla vid första terminen (stämman) för uppbörd av 1946 års kronoutskylder.

Taxeringsnämnd, respektive prövningsnämnd bör i samband med 1946 och 1947 års taxeringar uppgöra förteckning över sådana skattskyldiga, beträffande vilka det med hänsyn till innehållet av avgivna deklarationer eller eljest kan antagas, att skattskyldighet kommer att föreligga för inkomstökning, som här avses. Länsstyrelserna torde böra övervaka, att dylika förteckningar uppgöras. Det bör ankomma på den prövningsnämnd, som har att taga befattning med vederbörandes taxering år 1948, respektive år 1949, att fastställa om och för vilket belopp skattskyldighet föreligger för inkomstökning, varom här är fråga.

Skatt för inkomstökning av förevarande slag under år 1945 respektive år 1946 bör påföras enligt den statliga skatteprocent och den kommunala utdebitering, som gäller för preliminär skatt för inkomståret 1947, respektive 1948. Har skattskyldig taxerats för inkomst å flera orter, bör kommunal skatt för inkomstökningen i varje kommun utgå efter den kommunala utdebitering, som där gäller för preliminär skatt för inkomståret 1947, respektive 1948.

Då kommun från och med ikraftträdandet av det nya uppbördsförfarandet av statsverket erhåller vad som beslutats till utdebitering, bör den skatt, som påföres för ifrågavarande inkomstökning, tillfalla statsverket.

Utformas bestämmelserna om undantag från rätten att få skatt efterskänt på sätt nu föreslås, torde möjlighet skapas att i erforderlig utsträckning träffa sådana fall av inkomstökning, i vilka ökningen uppkommit till följd av vederbörande skattskyldigs åtgöranden i syfte att förskaffa sig en skattevinst, utan att inkomstökningar, som bero av andra skäl, drabbas av den ifrågavarande påföljden. Samtidigt besparas vederbörande myndigheter avsevärt arbete genom att kunna begränsa undersökningen i förevarande hänseende till sådana kategorier skattskyldiga, vilka med hänsyn till arten av sin inkomst äga möjlighet att på ett otillbörligt sätt utnyttja rätten att få skatt under övergångsåren efterskänt.

Fall kunna inträffa, då fysisk eller juridisk person enligt äldre bestämmelser skulle påföras skatt på grund av 1946 eller 1947 års taxering men icke har att enligt de nya bestämmelserna under år 1947 eller 1948 utgöra preliminär skatt. Anledningen härtill kan vara, att vederbörande icke uppbär

inkomst under sistnämnda båda år eller att juridisk person upphört att existera eller att fysisk person avlidit; anledningen kan också vara, att fysisk person flyttat ur riket och icke längre är här skattskyldig för inkomst. Det kunde ifrågasättas, huruvida icke i dylika fall, då »dubbel» beskattning icke kommer att ske, de äldre skatterna borde undantagas från efterskänkande. Då regeln om efterskänkande av skatt skall gälla utan inskränkning för sådan skattskyldig, vilkens inkomst under år 1947 eller 1948 undergått minskning, torde emellertid det förhållandet, att skattskyldig icke alls uppbär inkomst eller uppbär endast inkomst, varför skattskyldighet icke föreligger, icke böra medföra, att sådan skattskyldig med avseende å efterskänkandet kommer i sämre ställning än skattskyldig, som erhåller minskad inkomst. Även för den förre böra därför äldre skatter på förut föreslaget sätt efterskännas.

För att undgå den eftersläpning av skatt, som tillämpning av den av beredningen förordade spärregeln skulle medföra under övergångsåren, kunde — enligt vad beredningen uttalar — möjligen ifrågasättas, huruvida icke under nämnda år preliminär skatt, som enligt eljest föreslagna regler skulle utgå enligt skattetabell eller efter viss procentsats, borde uttagas enligt debitering. Det hade emellertid synts beredningen mindre ändamålsenligt att under övergångsåren tillämpa ett system för beräkning av preliminär skatt för att därefter övergå till ett annat. Jag ansluter mig till vad beredningen sålunda uttalat med det tillägget, att med den utformning, som den berörda spärregeln erhållit enligt departementsförslaget, så mycket mindre anledning förefinnes att under övergångsåren genomgående uttaga preliminär skatt efter debitering.

Skatt, som är restförd den 1 januari 1947, skall indrivas och redovisas enligt äldre bestämmelser. Efter övergången till det nya uppbördssystemet torde det i många fall möta svårigheter att indriva de äldre skatterna. Jag anser likväl icke, att någon förlängning bör ske av den tid — tre år efter det skatt förfallit till betalning — inom vilken införsel må äga rum. En dylik förlängning av den tid, under vilken införsel för äldre skatter kan ske, torde nämligen icke stå i god översstämmelse med de principer, vilka äro grundläggande för det nya uppbördsförfarandet.

Då landsting och tingslag under år 1947 av statsverket erhålla vad som under hösten 1946 beslutats till utdebitering, har jag intet att erinra mot beredningens förslag, att landstingsmedel och tingshusmedel, som förfalla till betalning vid den första terminen eller stämman för uppbörd av 1946 års kronoutskylder, skola tillfalla statsverket i den mån de inflyta.

Enligt departementsförslaget skall debetsedel, avseende preliminär skatt, för vars gäldande löneavdrag skall verkställas, icke översändas till skattskyldig förrän senast den 18 januari under inkomståret. Under januari skall intill dess en vecka förflutit efter det att för inkomståret gällande debetsedel kommit arbetsgivare tillhanda, löneavdrag ske, därest den skattskyldige har att utgöra preliminär A-skatt beräknad enligt skattetabell, enligt den tabell, som tillämpats under nästföregående inkomstår och, därest den skattskyldige

har att utgöra preliminär B-skatt, med belopp, som avdragits vid motsvarande utbetalningstillfällen under december månad nästföregående år. Under januari 1947 kan löneavdrag uppenbarligen icke göras på sätt nyss sagts. Löneavdrag synes under nämnda tid i stället böra ske med viss procentsats, lämpligen med samma procentsats, som tidigare föreslagits skola tillämpas, då inkomst icke avser bestämd tidsperiod eller icke uppbäres vid regelbundet återkommande tillfällen. Jag förordar därför, att löneavdrag under januari 1947 skall, intill dess en vecka förflutit efter det att för berörda år gällande debetsedel kommit arbetsgivare tillhanda, ske med tio procent av inkomsten eller, om skattskyldig under nämnda år kan antagas komma att uppbära inkomst, överstigande 10 000 kronor, med femton procent av inkomsten. Preliminär skatt bör icke utgå å belopp, understigande 25 kronor. Skattebeloppet bör avrundas till närmast lägre hela krontal.

Enligt departementsförslaget skall fastighetsskatten, sedan det föreslagna uppbördssystemet trätt i full tillämpning, utgå enligt den kommunala utdebitering, som fastställts två år före taxeringsåret. Det möter alltså intet hinder att påbörja debiteringen av fastighetsskatten redan under senare delen av sommaren. Under åren 1946 och 1947 är emellertid icke detta fallet. Då den fastighetsskatt, som påföres på grundval av 1946 och 1947 års taxeringar, torde böra utgå med belopp, som i oktober 1946 respektive 1947 beslutats till utdebitering för år 1947, respektive år 1948, kan fastighetsskatten börja debiteras först efter berörda oktober månad. Fastighetsskatten för år 1946 och 1947 torde därför lämpligen böra gäldas under uppbördsterminerna i mars och maj 1947, respektive 1948. Detta lärer utan olägenhet kunna ske, då under nämnda terminer år 1947 någon kvarstående skatt icke förfaller till betalning samt under motsvarande terminer 1948 annan kvarstående skatt icke skall gäldas än skogsaccis, skogsvårdsavgifter, samt pensions- och olycksfallsförsäkringsavgifter.

Såsom beredningen föreslagit torde de annuiteter å avdikningslån, som debiteras på hösten 1946, böra i sin helhet förfalla till betalning vid den uppbördstermin eller uppbördsstämma, vilken infaller i november 1946. Skogsaccis på grund av 1946 års taxering torde lämpligen böra debiteras och uppbäras genom vederbörande kommuns försorg.

De närmare bestämmelser, som må erfordras angående debitering av skatt vid övergången till det nya uppbördssystemet, torde böra utfärdas i administrativ ordning.

En fråga, som i detta sammanhang även tilldrager sig uppmärksamhet, är huruvida särskilda lagstiftningsåtgärder böra vidtagas med avseende å aktiebolagens för skatteändamål gjorda reserveringar. Efter uppbördsreformens genomförande komma bolagen att vid utgången av ett räkenskapsår i huvudsak vara fria från skatteskulder, belöpande på räkenskapsårets eller tidigare års vinst. De passivposter, avseende de på räkenskapsårets eller tidigare års vinst belöpande ännu icke till betalning förfallna skatterna, som bolagen nu i stor utsträckning under olika benämningar (skatteavsättning, skatteregle-

ringsskonto, skattereserv, skattefond etc.) redovisa i sina balansräkningar, skulle sålunda efter det nya uppbördssystemets införande komma att till större delen icke längre motsvaras av skatteskulder utan framstå såsom onödiga. På grund härav skulle bolagen sannolikt i allmänhet avföra sina skattereserver ur balansräkningarna. De genom skattereservernas försvinnande frigjorda medlen — som icke utan vidlyftig statistisk undersökning kunna till beloppet angivas men som enligt en preliminär beräkning antagits uppgå till 600 à 700 miljoner kronor — skulle kunna fritt disponeras av bolagen. I synnerhet om den nu gällande men endast provisoriska lagen om begränsning av vinstutdelning från aktiebolag icke kommer att prolongeras, skulle härigenom väsentliga vinstutdelningar till aktieägarna möjliggöras. Och även om bolagen genom prolongering av nämnda lag bleve förhindrade att begagna skattereservernas frigörelse till väsentliga utdelningsökningar eller i varje fall av intresse för sin konsolidering icke skulle göra det, föreläge möjligheten av att de frigjorda skattereserverna komme att utnyttjas till fondemissioner (gratisemissioner). Trots den konsolideringspolitik som i synnerhet många större bolag fört under senare tid kan man icke bortse från möjligheten av att skattereservernas förvandling till disponibla vinstmedel skulle kunna föranleda deras användning i stor utsträckning på något av de nu antydda sätten. Men att sålunda penningmedel eller fondaktier skulle till stora belopp föras ut till aktieägarna med därav följande kursstegringar m. m. vore självfallet en icke avsedd eller lämplig konsekvens av uppbördsreformen. I anledning härav har professorn Håkan Nial på mitt uppdrag utarbetat en den 18 oktober 1945 dagtecknad promemoria rörande aktiebolagens skattereserver efter uppbördsreformen. Promemorian innefattar en undersökning av olika metoder att förhindra eller begränsa nyssnämnda verkningar av uppbördsreformen. Enligt promemorian skulle — bortsett från en indragning av skattereserverna genom beskattning — endast två lämpliga huvudalternativ härvidlag stå till buds. Det ena alternativet vore att endast tillåta en successiv avveckling av skattereserverna såframt medlen icke bundes för annat lämpligt ändamål, nämligen genom överföring till reservfond, skuldregleringsfond enligt nya aktiebolagslagen eller pensionsstiftelse e. d. Det andra alternativet innebure att mot skattereserverna svarande belopp helt eller åtminstone delvis skulle redovisas av bolagen även i framtiden. Enligt båda alternativen skulle såsom skattereservens ingångsvärde anses dess belopp enligt fastställd balansräkning för det räkenskapsår som gått till ända den 31 oktober 1945 eller närmast dessförrinnan med tillägg av belopp som bolagsstämman vid nämnda balansräknings fastställande beslutat överföra till skattereserven; vederbörande bolag skulle alltså icke genom åtgöranden efter det kännedom vunnits om de föreslagna åtgärderna kunna neutralisera verkningarna av dessa åtgärder.

För egen del finner jag det ofrånkomligt att nu berörda frågekomplex upptages till närmare prövning. Emellertid är jag icke beredd att förrän den av Nial utarbetade promemorian varit föremål för remissbehandling samt frågan hunnit närmare övervägas framlägga något förslag i ämnet. Jag vill dock framhålla att eventuella lagstiftningsåtgärder böra genomföras redan vid början av 1946 års riksdag innan de ordinarie bolagsstämmorna för året börja.

V. Särskilda frågor, berörande det föreslagna uppbördsförfarandet.

A. Uppbördsförfarandet beträffande sjömän.

Enligt *uppbördsberedningens* förslag alternativ II skola med vissa undantag samma bestämmelser gälla för sjömän som för övriga arbetstagare. Ifrågavarande undantag avse tidpunkten för utsändande av debetsedel samt skyldigheten att erlægga restavgift för till betalning förfallen men ogulden skatt.

I det förra avseendet föreslås, att debetsedel, som avser sjöman inskriven vid sjömanshus, skall för att komma denne tillhanda i rätt tid avsändas senast den 15 november. Vilka som äro inskrivna vid sjömanshus kommer att framgå av mantalslängden och befolkningsregistret, därest folkbokföringskommitténs förslag till omorganisation av folkbokföringen genomföres.

I det senare hänseendet föreslås, att skattskyldig, som innehar anställning å fartyg och till följd av dettas resa i utrikes farvatten icke kunnat inbetala under uppbördstermin förfallande skatt senast den 17 i den månad, varunder terminen infallit, men som inbetalar skatten senast sex månader efter uppbördsterminens utgång, icke skall vara skyldig att erlægga restavgift å ifrågavarande skattebelopp.

Enligt beredningens förslag alternativ III föreslås för sjömän särskilda bestämmelser, i huvudsak lika med dem, som enligt alternativ II förordas skola gälla för arbetstagare i allmänhet, utökade med de särskilda stadganden som enligt sistnämnda alternativ skola gälla för sjömän. Enligt alternativ III avses med sjöman den, som är inskriven vid sjömanshus och tillhör besättningen å svenskt handelsfartyg om minst 20 registertons nettodräktighet. För att lokal skattemyndighet alltid skall erhålla uppgift å skattskyldig, som enligt vad nyss sagts skall anses såsom sjöman, föreslås skyldighet skola stadgas för sådan person att alltid vara inskriven vid sjömanshus.

På samma fartyg äro ofta anställda både svenska och utländska sjömän. Då skatt för de förra uttages vid utbetalningen av lön genom avdrag därå. under det att de senare undgå dylikt avdrag, kan — enligt var beredningen uttalar — härav tänkas uppkomma irritation hos den svenska besättningen. Det skulle även kunna befaras, att svårigheter uppstå att till svenska fartyg rekrytera svenskt sjöfolk, enär detta föredrager anställning å sådana utländska fartyg, där de icke drabbas av avdrag å lönen för skatt. Skulle tillämpningen av det förordade uppbördssystemet få sådana följder, anser beredningen det böra övervägas, huruvida icke avdrag för skatt till Sverige bör ske med viss procent av den lön, som utbetalas till utländska sjömän med anställning å svenska fartyg.

(Betänkandet s. 239—241, 254, 279.)

De särskilda frågor, som äga samband med skatteuppbörd för sjömän, hava berörts i åtskilliga yttranden, avgivna av de myndigheter

och sammanslutningar, vilka företräda sjöfartsnäringens, respektive sjöfolkets intressen.

Kommerskollegium — som förordar en omläggning av uppbördsförfarandet i huvudsaklig överensstämmelse med alternativ III — anser sig i stort sett kunna tillstyrka de enligt nämnda alternativ föreslagna särskilda bestämmelserna angående uppbördsförfarandet i avseende å skattskyldig, som är inskriven vid sjömanshus och tillhör besättningen å svenskt handelsfartyg om minst 20 registertons nettodräktighet, såsom en lösning tills vidare av denna fråga i avvaktan på ett ståndpunktstagande till spörsmålet om en definitiv källbeskattning av sjömännen.

Sveriges redareförening och *Sveriges fartygsbefälsförening* finna icke de framlagda förslagen tillfredsställande för sjöfolkets del, särskilt icke för den kategori därav, som vore sysselsatt å fartyg som trafikerade avlägsna länder. Ett av huvudskälen för nämnda ståndpunktstagande utgjorde därvid önskemålet om en definitiv källbeskattning för sjöfolket.

Beträffande frågan om uttagande genom löneavdrag av definitiv skatt av sjömän anför *redareföreningen*:

Enligt det förslag, 1944 års uppbördsberedning framlagt, skola preliminära skattelepp enligt alternativ II uttagas för samtliga arbetstagare genom avdrag å lönen, och skola dessa belopp justeras, sedan den definitiva skatten fastställts. En sådan form av källbeskattning torde kunna genomföras i fråga om arbetstagare med sysselsättning i land, men är enligt föreningens mening icke möjlig att tillämpa å sjöfolket. Det föreligger nämligen en mycket väsentlig skillnad i tjänsteförhållandet mellan arbetsgivaren i land och hans arbetstagare å ena samt mellan redaren och sjömännen å andra sidan. I regel är arbetsplatsen vid företag i land förlagd till ett tämligen begränsad område, inom vilket eller i vars närhet arbetstagarna bo. Tjänsteförhållandet karakteriseras vidare av att arbetstagarna i allmänhet kvarstanna längre tid i sitt arbete. Arbetsgivaren äger alltid kännedom om namnen å de anställda och kan i regel utan större tidsutdräkt förskaffa sig erforderliga upplysningar om arbetstagarnas familjeförhållanden m. m. Alla meddelanden från arbetsgivaren eller myndigheterna nå regelmässigt arbetstagaren inom en mycket begränsad tid. Erforderliga uppgifter angående författningarnas tillämpning kunna i allmänhet erhållas utan några större svårigheter. Dessa omständigheter medföra, att arbetsgivaren, även om den föreslagna reformen kommer att förorsaka honom åtskilligt merarbete och kostnader, har möjlighet att komma till rätta med de uppgifter, som komma att påläggas honom.

Helt annorlunda förhåller det sig med avseende å sjöfolket. Sjömannens arbetsplats är fartyget. De flesta rederiföretag hava mer än ett fartyg och hava därför ett flertal arbetsplatser. De större rederikoncernerna äga ända upp till ett 60-tal fartyg och vissa hava till och med ett större antal. Arbetsplatsen är icke fast utan mycket rörlig. Våra fartyg trafikera under normala förhållanden alla delar av världen. Till skillnad från flertalet i land anställda är sjömannens tjänst i regel icke av varaktig beskaffenhet. Det ligger i sjöfolkets natur att ofta växla fartyg och trader och därför även ofta byta arbetsgivare. Detta gäller i högre grad om manskapet än om befälet. Det förhållandet, att rederiets kontor icke befinner sig i närheten av arbetsplatsen kommer att medföra dels ett dubbelarbete för denna närings utöware, därigenom att befattningen med skatteuppbörden måste handhavas såväl å kontoret av där

befintlig personal som ombord å fartyget av befälhavaren *och dels* en i många fall mycket tidsödande förmedling av uppgifter mellan rederiet och fartyget samt vice versa. Men icke nog härmed; erfarenheten har givit vid handen, att meddelanden till ombordanställda i mycket stor utsträckning icke nå dem eller i varje fall komma dem tillhanda först efter en mycket lång tid. Dessa omständigheter, vartill föreningen återkommer i det följande, giva enligt föreningens mening vid handen, att sjöfolkets källbeskattningsfråga måste lösas på annat sätt än i fråga om andra arbetstagare.

Föreningen är väl underkunnig om att det inom ramen för 1944 års uppbördsberednings uppdrag icke tillkommit beredningen att upptaga till prövning andra frågor än som avse själva uppbördsförfarandet. Från föreningens sida har vid skilda tillfällen hävdats den meningen, att en rationell lösning av sjöfolkets uppbördsfråga icke kan genomföras utan att samtidigt därmed sådana ändringar vidtagas i gällande skatteförfattningar, att beskattningsreglerna och taxeringsförfarandet för dem förenklas samt att denna yrkesgrupp påföres en definitiv skatt vid källan. Föreningen är alltjämt av den meningen, att sjöfolkets uppbördsfråga icke kan på ett tillfredsställande sätt lösas fristående utan bör sammankopplas med en reform av beskattningsreglerna på ovan angivet sätt.

På grund av sjömansyrkets egenart är det ej möjligt för sjöfolk i allmänhet att avgiva självdeklaration och ej heller att tillvarata sina intressen genom besvär över beskattningsmyndigheternas beslut. Dessa omständigheter föranleda, att sjömän enligt den nuvarande ordningen bliva taxerade för större inkomst än de i verkligheten åtnjutit samt påförda utskylder med högre belopp än som rätteligen bort påföras dem. Berörda olägenheter för sjöfolket komma icke att undanröjas genom en reform i enlighet med uppbördsberedningens förslag. Även om detta genomföres och sjöfolket för framtiden får erlagga en del av sina skatter i förskott, måste man likväl räkna med att sjömän, särskilt de som äro sysselsatta i utrikes fart, i mycket stor omfattning komma att bliva restförda för den kvarstående skatten samt nödgas erlagga densamma genom införsel i lön. Med hänsyn till svårigheten att nå sjömännen med olika slag av meddelanden komma sjömännen för det fall, att den preliminära skatten uttagits med för högt belopp samt restitution av det för mycket erlagda beloppet skall verkställas, i stor utsträckning icke att erhålla detta belopp inom rimlig tid. Det ligger även i sakens natur, att sjömännen, därest deras inkomstförhållanden under beskattningsåret mera avsevärt ändras, icke hava samma möjlighet som andra arbetstagare att erhålla jämkning av det preliminära skattebeloppet. Man måste sålunda befara, att sjöfolket kommer att känna sig försatt i en sämre belägenhet än andra arbetstagare, samt att sjömännen för att helt undgå skatt till Sverige söka anställning ombord å sådana utländska fartyg, å vilka skatt vid källan icke uttages av dem. En utveckling i denna riktning skulle helt naturligt vara till skada icke blott för stat och kommun utan även för den svenska rederinäringen.

Såsom ovan anförts är föreningen av den uppfattningen, att uppbördsfrågan för sjöfolket bör lösas i samband med en reform av beskattningsreglerna samt taxeringsförfarandet för dem. En lösning av dessa frågor torde utan alltför stora olägenheter kunna genomföras samtidigt med det nu föreliggande förslaget till uppbördsreform. Med hänsyn till sjöfolkets säregna levnadsförhållanden torde nämligen en förenkling av beskattningssystemet för dem icke kunna åberopas såsom skäl för en motsvarande reform för andra grupper av skattskyldiga. I enlighet härmed får föreningen föreslå, att sjöman av såväl befäls- som manskapsgrad, som icke åtnjuter inkomst av annat slag än av sin anställning ombord å fartyg, skall erlagga skatt genom

avdrag å lönen på sätt framgår av det följande. Den sålunda erlagda skatten skall vara *definitiv* för sagda grupp av sjömän. Därest sjömannen åtnjuter, förutom inkomst av anställning ombord å fartyg, jämväl inkomst av annan förvärvskälla till något större belopp eller har förmögenhet av viss storleksordning, skola de vanliga beskattningsreglerna samt taxeringsförfarandet äga tillämpning. Genom denna gränsdragning mellan olika kategorier av sjömän kan man räkna med att flertalet sjömän tillhörande manskapet, vilka i allmänhet icke hava annan inkomst än av sin tjänst ombord och vilka i regel ej heller hava någon förmögenhet, komma att få erlagga definitiv skatt genom avdrag å lönen. Vad angår befälet torde det öfvervägande antalet hava inkomst av andra förvärvskällor än sin tjänst ävensom någon förmögenhet, varför denna grupp av sjömän bör beskattas enligt de regler, som gälla för skattskyldiga i allmänhet. Då sistnämnda kategori av sjöfolk i regel får anses äga förutsättningar att på ett relativt tillfredsställande sätt tillvarata sina intressen, synes ej erforderligt att införa särskilda regler för nämnda skattskyldiga.

Vad angår beräkningen av skatten för sjömän, vilkas huvudsakliga inkomst härleder sig från anställning ombord å fartyg, bör den statliga inkomstskatten bestämmas enligt en progressiv skala och med beaktande av den skattskyldiges familjeförhållanden. Vid fastställandet av den progressiva skalan bör iakttagas, att den skattskyldige i förevarande fall icke bör erhålla något ortsavdrag. Beträffande motivet för denna undantagsbestämmelse får föreningen hänvisa till vad nedan sägs om beräkningen av kommunalskatten. I fråga om sättet för verkställande av skatteavdrag beträffande ifrågavarande sjömän är det nödvändigt, att de procentuella avdragen sammanföras i en tabell, vilken bör göras så enkel som möjligt samt förses med erforderliga uppgifter från vederbörande myndighet, av vilka klart och tydligt framgå de regler, enligt vilka skatteavdrag skola verkställas. Beaktas må nämligen, att befälhavaren, vilken är ansvarig för att skatten uttages, i regel icke har möjlighet att erhålla erforderliga råd och upplysningar från myndigheterna angående tillämpningen av bestämmelserna om skatteavdrag vid källan. Det är även av den allra största vikt, att tvister mellan den skattskyldige och befälhavaren angående skatteavdragets storlek m. m. undvikas. På grund av det anförda får föreningen föreslå, att tabellen angående skatteavdrag avfattas på följande sätt för sjöman, som är ogift och icke försörjningspliktig för barn:

inkomst upp till	3 000 kr.	%
» » » 3 001— 6 000 »	»	%
» » » 6 001—10 000 »	»	%
» » » 10 001—15 000 »	»	%
» » » 15 001 och däröver	»	%

För gift eller eljest underhållsskyldig sjöman böra procentsatserna reduceras:

för gift sjöman med 1 barn med	%
» » » » 2 » »	%
» » » » 3 » »	%
» » » » 4 » »	% etc.

Beträffande den kommunala inkomstskatten böra sjömän, varom nu är fråga, erlagga sådan skatt efter en enhetlig skattesats, oberoende av vilken kommun de tillhöra. Såsom skäl härför må i första hand framhållas, att hemorten för det stora flertalet sjömän i realiteten icke är den, som jämlikt nu gällande bestämmelser är att anse som den skattskyldiges hemortskommun.

Gemensam hemort för alla sjömän, i vart fall för dem, som äro anställda å fartyg sysselsatta i utrikes fart, bör rätteligen anses vara »havet», och för denna hemort torde man på goda grunder kunna konstruera en för alla lika skattesats. Sjömän, särskilt det stora flertalet ogifta, hava ringa samband med den legala hemorten och relativt liten nytta av de förmåner, som tillkomma kommunens innevånare i övrigt. Sakliga skäl kunna därför icke åberopas till stöd för att vederbörande skall betala skatt efter samma grunder, som tillämpas för övriga inom kommunen bosatta. Enhetligheten i skatteavdragen för ombord å fartyg anställda skulle i hög grad förenkla uppbördsförfarandet samt dessutom förhindra missnöje bland å samma fartyg anställda, därest avdragen till sin storlek göras lika stora oberoende av den legala hemorten. Uppmärksammas må, att ett fartyg särskilt i utrikes fart utgör en värld för sig, där samtliga anställda icke blott under arbetet utan även under fritiden leva sitt liv tillsammans så, som om de vore bosatta i samma kommun. Av anförda skäl böra ifrågavarande sjömän beträffande skattskyldigheten till kommunal inkomstskatt för inkomst av tjänst ombord å fartyg likställas med sådana svenska medborgare, som omförmälas i 69 § kommunalskattelagen och som erlagga sådan skatt efter en skattesats av 5 %.

Sveriges fartygsbefälsförening, svenska maskinbefälsförbundet, svenska stewartsföreningen och svenska sjöfolksförbundet ansluta sig till vad redareföreningen sålunda anför.

Direktionen för sjömanshuset i Stockholm ifrågasätter likaså, huruvida icke för sjöfolkets del, särskilt för de i den utrikes sjöfarten tjänstgörande sjömännen, skatt å löneinkomst åtminstone i regel skulle kunna uttagas definitivt genom schematiskt fastställda löneavdrag utan att taxering därefter behövde förekomma. Även *direktionen för sjömanshuset i Karlstad* har uttalat sig för en, så långt möjligt är, definitiv källbeskattning för sjöfolkets del. *Direktionen för sjömanshuset i Sundsvall* förordar skatteuppbörd för sjöfolk efter en enhetlig kommunal utdebitering.

Kommerskollegium framhåller, att i fråga om sjömän, som tjänstgjorde i utrikes sjöfart, speciella svårigheter föreläge att på ett tillfredsställande sätt ordna beskattningen och skattebetalningen. Ifrågavarande sjömän kunde ofta icke inom föreskriven tid avgiva självdeklaration eller hos skattemyndigheterna tillvarataga sina intressen i skattefrågor, till följd varav de ofta bleve taxerade till annan inkomst än den, som motsvarade deras verkliga inkomst. Fullgörandet i rätt tid av skattebetalningarna beredde likaledes ofta svårigheter. För myndigheterna kunde det vara svårt att nå dessa sjömän med debetsedlar och meddelanden i skatteärenden och att indriva deras skatt, helst som sjömännen ofta bytte anställning och ginge från ett fartyg till ett annat.

Kommerskollegium anför vidare:

Ifrågavarande olägenheter ha också tidigare föranlett framställningar om åtgärder för ändring icke blott av uppbördsförfarandet utan även av själva skattesystemet för sjöfolket. Kollegium vill erinra om att vid 1934 års riksdag i andra kammaren en motion (nr 104) väcktes om utredning för åvägbringande av särskilt skattesystem för sjöfolket, varvid motionären förordade ett system med skatteavdrag varje månad efter en på förhand fastställd skatteprocent. Bevillningsutskottet föreslog i utlåtande i anledning av motionen åtgärder för vinnande av mera ändamålsenliga bestämmelser än de dåvarande rörande avgivandet av självdeklaration samt erläggandet av påförda

utskylder för sjöfolk. Utskottet åsyftade därvid en utredning för ernående av ett enkelt system utan att sjöfolket i fråga om grunderna för utgörande av de direkta skatterna försattes i en undantagsställning. I fråga om kommunalutskylderna antydde utskottet emellertid — under erinran att sambandet med hemortskommunerna för ett stort antal av de i utrikes sjöfart sysselsatta sjömännen vore tämligen ringa — att det möjligen kunde finnas riktigt att dessa, därest så kunde ske utan att kommunernas berättigade intressen efterattes, likställdes med i 69 § kommunalskattelagen angivna svenska medborgare vid svenska beskickningar i utlandet m. fl. och sålunda taxerades för gemensamt kommunalt ändamål. Under åberopande av bevillningsutskottets betänkande anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning rörande sådana ändringar i gällande lagstiftning, att taxeringsförfarandet och utskyldsbetalningen för sjöfolk förenklades och gjordes mera effektivt än för det dåvarande vore fallet. I utlåtande den 8 oktober 1934 angående riksdagens skrivelse förordade kollegium livligt, att den föreslagna utredningen företoges med det snaraste. Kollegium framhöll bland annat, att de svårigheter med vilka då ifrågasatt system med skattebok måste anses vara förbundet ledde tanken på införande av ett system med debitering och uppbörd av utskylder i mera omedelbart sammanhang med själva inkomstens intjänande. Det kunde enligt kollegii mening starkt ifrågasättas, huruvida vare sig med anlitande av systemet med skattebok eller det senast antydda systemet en godtagbar lösning av frågan kunde vinnas utan att sjöfolket med avseende å grunderna för utgörande av de direkta skatterna försattes i en viss undantagsställning, särskilt i fråga om kommunalutskyldernas utgörande.

Den av riksdagen begärda utredningen uppdrogs åt 1936 års uppbördskommitté. Dess utredning liksom senare hithörande utredningar ha begränsats att i huvudsak avse en reformering av uppbördsförfarandet utan ändring av beskattningsreglerna. Med hänsyn till sjömannens speciella arbets- och levnadsförhållanden, vilka väsentligt skilja sig från andra yrkeskategoriers, torde det emellertid icke vara möjligt att på ett rationellt sätt lösa deras skatteproblem utan en förenkling av skattesystemet och genomförandet av en definitiv beskattning i samband med inkomstförvärvet.

En av de mera väsentliga avvikelserna från de allmänna beskattningsreglerna som torde få förutsättas för en definitiv källbeskattning av sjömännen avser den kommunala beskattningen. Frågan om ändrade grunder för kommunalbeskattningen av sjömännen berördes såsom nämnts av 1934 års bevillningsutskott i dess ovannämnda betänkande ävensom av kollegium i förutnämnda utlåtande över riksdagens skrivelse. Kollegium har sedermera i utlåtande den 28 november 1942 över betänkande med förslag till åtgärder för främjande av sjöfolkets utskyldsbetalning uttalat sig i denna fråga. I yttranden över ifrågavarande betänkande hade av vissa sjöfartsorganisationer föreslagits, att sjömän i utrikes sjöfart i fråga om skatt för inkomst av tjänst ombord å fartyg skulle likställas med sådana svenska medborgare som omfattas i 69 § kommunalskattelagen. Kollegium anförde i sistnämnda utlåtande, att enligt kollegii mening goda skäl talade för en dylik anordning. Redareföreningen har i sin nu förevarande skrift behandlat detta spörsmål och därvid förklarat sig anse sjömännen böra erlægga kommunal inkomstskatt efter en enhetlig skattesats, oberoende av vilken kommun de tillhöra.

För en kommunalbeskattning av sjömän som tjänstgöra i utrikes sjöfart efter en enhetlig skattesats vad beträffar inkomst av tjänst å fartyg talar i främsta rummet den omständigheten, att dessa sjömän i avsevärd mindre grad än övriga kommunmedlemmar kunna dra nytta av de anordningar som kommunerna vidtaga till medlemmarnas gagn. Det må även framhållas, att sjömanshusens kapitall tillgångar, vilka tillkommit huvudsakligen genom bi-

drag av sjömännen själva och redarna i form av hyresavgifter respektive tonavgifter, utnyttjas bland annat till understöd åt behövande sjömän samt åt sjömans efterlevande, varigenom kommunernas tunga för sådant ändamål avlyftes eller minskas. Såsom ovan berörts har vidare en viss undantagsställning i avseende å kommunalbeskattningen enligt 69 § kommunalskattelagen beretts vissa kategorier av skattskyldiga, vilka liksom de här ifrågavarande sjömännen fullgöra sin tjänst utomlands, i det att de för viss inkomst beskattas för gemensamt kommunalt ändamål. Enligt kollegii mening kunna sålunda mycket vägande skäl åberopas för en kommunal beskattning av sjömän i utrikes sjöfart efter en enhetlig skattesats såvitt angår inkomst av tjänst ombord å fartyg.

Rörande uppbördsberedningens förslag, att löneavdrag skall verkställas med 25 procent, då debetsedel icke överlämnats till arbetsgivaren framhålla *direktionerna för sjömanshusen i Oskarshamn och Sundsvall*, att man kunde utgå ifrån att sjöfolk i manskapsklasserna i stor utsträckning komme att vara i avsaknad av debetsedlar och att därför procentavdrag bleve ofta förekommande. Ett avdrag efter 25 procent vore allt för högt med hänsyn till sjöfolkets löneförmåner. Avdrag med 20 procent borde vara tillfyllest.

Liknande synpunkter uttalas av *svenska sjöfolksförbundet*.

Sveriges redareförening anför:

Då det gäller ombord å fartyg anställda och därvid särskilt de å fartyg i trafik uteslutande mellan främmande länder, måste man utgå ifrån, att det synnerligen ofta kommer att inträffa, att vederbörande icke i tid erhåller sin skattetabell eller annan handling utvisande de löneavdrag, som skola verkställas. Följden härav kommer att bli att sjömannens skatter i stor utsträckning komma att utgå med 25 % av lönen. En dylik procentsats måste, i varje fall då det gäller manskapet och det lägre befälet, betraktas som synnerligen obillig och verka såsom en straffskatt. Enligt föreningens mening bör procentsatsen för dem icke sättas högre än till 15 %.

Kommerskollegium biträder redareföreningens förslag om nedsättning av procentsatsen till 15 för manskapet och det lägre befälet.

Beträffande värdesättningen av *sjömannens naturaförmåner* uttalar *Sveriges redareförening*, att med hänsyn till sjöfolkets säregna levnadsförhållanden och då »havet» vore att betrakta såsom dessa skattskyldigas rätta hemortskommun värdet av naturaförmåner å fartyg borde bestämmas till ett enhetligt belopp och så lågt som möjligt.

Svenska sjöfolksförbundet yttrar:

För den sjöman, som är familjeförsörjare, är den omständigheten, att yrkets egenart tvingar honom att bo på arbetsplatsen, ingalunda att betrakta som någon ekonomisk förmån. Bostad måste han anskaffa för familjens räkning antingen han själv vistas där eller icke och någon minskning i kostnaden här för kan icke påräknas på grund av den omständigheten att han själv icke vistas där. I dessa fall synes det därför vara välberättigat att sådan sjöman befrias från skatteplikt för fri bostad, antingen nu detta sker genom ändring av förslaget till förordning eller därigenom att Kungl. Maj:t tager tillbörlig hänsyn till dessa omständigheter vid bestämmandet av inkomstvärdet av den fria bostaden.

Beträffande sättet för redovisning av sjömannens skatter och tiden inom vilken redovisning skall ske uttalar *Sveriges redareförening*, med instämmande av *Sveriges fartygsbefälsförening*, *svenska maskinbefälsförbundet*, *svenska stewartsföreningen* och *svenska sjöfolksförbundet*, att fartygets befälhavare vid varje månadsskifte eller eljest, då utbetalning av hyra skedde, borde avdraga skatt enligt den föreslagna tabellen. Utbetalades hyra under månadens lopp, vilket ofta skedde på grund av bestämmelserna i sjömanslagen, borde befälhavaren tillse, att tillräckliga medel funnes för skattens gäldande. Avmönstrade sjöman under månadens lopp, borde löneavdrag jämväl äga rum. Inbetalningen av sjöfolkets skattemedel kunde emellertid icke göras av befälhavaren utan måste verkställas av rederiet. Sådan inbetalning borde ske på så sätt, att sedan rederiet erhållit rapport från befälhavaren om de avdragna lönebeloppen rederiet i sin tur översände skattemedlen till vederbörande här i landet, d. v. s. postanstalt eller penninginrättning. Föreningen ville i detta sammanhang erinra om de föreskrifter, som gällde för inbetalande av hyres- och redareavgifter till handelsflottans pensionsanstalt i enlighet med 1943 års lag om avgifter för sjöfolks pensionering samt i anslutning därtill utfärdade föreskrifter (§ 22 i 1939 års sjömanshuskungörelse samt kommerskollegii kungörelse den 11 april 1944 angående redovisning av hyresavgifter till handelsflottans pensionsanstalt). Enligt dessa föreskrifter ålåg det redaren att för varje kalendermånad till handelsflottans pensionsanstalt redovisa samtliga för månaden innehållna hyresavgifter ävensom å samma månad belöpande redareavgifter. Avdragen för pensionsavgifter redovisades i särskild kolumn i befälhavarens månadsredovisning till rederiet. Denna redovisningsblankett skulle lämpligen kunna förses med ytterligare en kolumn för skatteavdragen. Redovisning av pensionsavgifter till handelsflottans pensionsanstalt skulle ske senast den sista dagen i andra månaden näst efter den månad, avgifterna avsåge, genom insättning av avgifternas sammanlagda belopp å pensionsanstaltens postgiro-konto och insändande till anstalten av avgiftsbesked enligt av anstalten fastställt formulär. Därest hinder mötte mot redovisning inom sålunda föreskriven tid, kunde pensionsanstalten efter framställning bevilja anstånd därmed, i regel dock högst 30 dagar. Om avgiften icke inbetalades inom 8 dagar efter den föreskrivna tidens utgång, förelåge skyldighet för redaren att erlægga viss angiven ränta. Föreskrifter av motsvarande eller liknande innebörd syntes lämpliga, då det gällde redovisning av sjöfolkets skattemedel. Det vore nämligen nödvändigt, att rederier, som hade trafik på avlägsna hamnar, för denna redovisning medgåves tillräckligt anstånd. Tiden för en dylik resa jämte tiden för posten till Sverige kunde uppgå till 12 å 15 veckor. Därest det skulle visa sig icke vara möjligt att i samband med ett reformerat uppbörds-system få till stånd en sådan förenkling av beskattningsreglerna för sjöfolk, som tidigare angivits, vore det oundgängligen nödvändigt att införa särskilda föreskrifter beträffande verkställande av löneavdrag, inbetalning av skattemedel etc. efter i huvudsak de förut omförmälda riktlinjerna, enär de i be-

tänkandet föreslagna bestämmelserna härutinnan icke vore praktiskt genomförbara för sjöfolket.

Även *kommerskollegium* och *direktionen för sjömanshuset i Gävle* framhålla, att inbetalningarna av de för sjöfolket avdragna skattebeloppen i regel komme att verkställas genom rederierna. Särskilda föreskrifter härför vore erforderliga.

I fråga om avgränsningen av den kategori av sjömän, för vilka särskilda bestämmelser vore erforderliga, yttrar *Sveriges redareförening*:

För det fall att ett särskilt skattesystem och ett speciellt uppbördsförfarande genomföres för sjöfolk, är det nödvändigt, att föreskrifter utfärdas beträffande vilka sjömän, som härutinnan skola komma i fråga. I alternativ III i uppbördsberedningens betänkande, vari vissa särbestämmelser intagits för sjöfolk, angives, att dessa föreskrifter skola gälla »skattskyldig som är inskriven vid sjömanshus och tillhör besättningen å svenskt handelsfartyg om minst 20 registertons nettodräktighet». Emot detta förslag har föreningen i huvudsak intet att erinra. Föreningen vill emellertid framhålla, att det är nödvändigt, att vissa spörsmål i samband härmed klarläggas, bland annat vad som skall förstås med »tillhör besättningen å svenskt handelsfartyg». Det förhåller sig nämligen så, att en sjöman i många fall uppbär löneförmåner av redaren utan att han i egentlig mening tillhör besättningen å ett fartyg. Det brukar ofta förekomma, att innan ett fartyg sättes i trafik ett antal sjömän anställas ombord för utförande av vissa utrustningsarbeten. Dessa sjömän kunna icke rubriceras såsom tillhörande fartygets besättning i egentlig mening. Avdrag för skatt bör likväl äga rum. Enahanda är förhållandet, då ett fartyg skall läggas upp efter avslutad seglation eller för reparation eller dylikt. Sedan besättningen avmönstrats kvarbliver stundom ett antal man för utförande av vissa arbeten i samband med fartygets avrustning. Ej heller här kunna vederbörande rubriceras såsom besättningsmän i egentlig mening. Med anledning härav erfordras, att förtydligande föreskrifter i förevarande hänseende införas. Lämpligen skulle man såsom regel kunna uppställa, att i avseende å sjöman, som utför skeppstjänst, befälhavaren skall vara skyldig göra avdrag för skatt. Begreppet skeppstjänst skulle då givas samma innebörd som i 1938 års sjöarbetstidslag nämligen, att allt arbete, som å svenskt fartyg anställd person utför för fartygets räkning eller eljest på grund av förmans uppdrag ombord å fartyg eller annorstädes, är att hänföra till sådan tjänst. Det bör jämväl klarläggas, huruvida arbetsgivaren jämväl är skyldig att göra skatteavdrag för sådana hyresutbetalningar, som hänföra sig till tidigare innehavd tjänst såsom semesterersättning, s. k. arbetslöshetshyra efter fartygs förlisning jämlikt föreskrifterna i sjömanslagens § 41, hyra eller annan ersättning vid sjukdom eller olycksfall, ersättning vid avskedande eller uppsägning etc.

Kommerskollegium anför:

En förenkling av skattesystemet med en definitiv källbeskattning är påkallad närmast för de sjömän som tjänstgöra å fartyg i utrikes fart eller sålunda för samma kategori av sjömän som den för vilken vid en omläggning av uppbördsförfarandet enligt uppbördsberedningens förslag alternativ III beräkning av preliminär skatt enligt skattetabeller skulle vara erforderlig. För att erhålla en praktisk avgränsning av denna kategori har enligt nyssnämnda alternativ till densamma hänförs skattskyldig som är inskriven vid sjömans-

hus och tillhör besättningen å svenskt handelsfartyg om minst 20 registrertons nettodräktighet. Redareföreningen har i sin nu förevarande skrift framhållit nödvändigheten av ett klarläggande av vad som skall förstås med uttrycket »tillhör besättningen å svenskt handelsfartyg» och ansett lämpligt, att härmed avses sjömän som utföra skeppstjänst, med den innebörd sistnämnda begrepp har enligt 1938 års sjöarbetstidslag. Kollegium vill för sin del ifrågasätta, huruvida icke det angivna uttrycket borde ersättas med »anställd ombord å svenskt handelsfartyg», varigenom en tillfredsställande bestämning av åsyftade sjömän torde vinnas.

Beredningens uttalande angående löneavdrag för utländska sjömän anställda å svenska fartyg, beröres i några yttranden. Sålunda anför *kommerskollegium*:

Det må väl vara möjligt att minskning av den kontant utbetalda lönen genom innehållande av därå belöpande skatt understundom kan vålla missstämning, därest utländska sjömän samtidigt få full lön utan avdrag, men det synes kollegium kunna ifrågasättas om dylika farhågor böra tillmätas så stor vikt. Även om alla sjömän drabbas av beskattning, komma ju de kontant utbetalda beloppen att växla för sjömän i samma tjänsteställning till följd av t. ex. olika skattefria avdrag, införsel i lönen etc.; dessutom torde det väl svårigen kunna ifrågakomma att påföra utländska sjömän kommunalskatt, vadan full enhetlighet även av detta skäl näppeligen kan åvägabringas. För övrigt lär det nog kunna befaras att beskattning av utländska sjömän — ett förfarande som torde strida mot vad som hittills i allmänhet varit sed inom den internationella sjöfarten — kan medföra andra oförmånliga verkningar med avseende å bemanning av de svenska fartygen i utländska hamnar. I vart fall lär det spörsmålet tarva särskild undersökning i olika hänseenden.

Sveriges redareförening uttalar, med instämmande av *Sveriges fartygsbefälsförening*, *svenska maskinbefälsförbundet*, *svenska stewartsföreningen* och *svenska sjöfolksförbundet*, att intet vore att erinra mot att löneavdrag för skatt till Sverige verkställdes med viss procent å lön, som utbetalades till utländska sjömän, anställda å svenska fartyg. Dock skulle därigenom måhända förvecklingar komma att uppstå på grund av gällande överenskomelser till undvikande av dubbelbeskattning mellan Sverige och vissa andra stater. För undanröjande därav borde i fall av behov förhandlingar upptagas med vederbörande utländska stat. Denna fråga skulle också kunna bringas till lösning genom en internationell konvention rörande sjöfolks beskattning av inkomst å fartyg. En sådan lösning torde man dock kunna dröja med i avvaktan på de praktiska verkningarna av förstnämnda förfaringssätt.

Även *åtskilliga sjömanshusdirektioner* tillstyrka införandet av bestämmelser om löneavdrag för utländska sjömän, anställda å svenska fartyg.

Beträffande de föreslagna övergångsbestämmelserna, så vitt angår sjömän, ifrågasätter *kommerskollegium*, i anslutning till vad kollegium tidigare anfört angående definitiv beskattning av sjömän genom löneavdrag, huruvida icke för sjömannens del skatterna på grund av 1946 och 1947 års taxeringar borde helt efterskänkas och sålunda hänsyn icke tagas till om inkomsten under 1945 och 1946 överstigit inkomsten under 1947 och

1948. Till stöd för ett dylikt förfarande torde även kunna anföras, att i varje fall i 1945 års inkomster inginge krigsriskersättningar, vilka kunde uppgå till jämförelsevis betydande belopp, och att sjömännen under synnerligen riksfyllda förhållanden fullgjort en tjänstgöring, som varit till stort gagn för det allmänna. Det finge vidare framhållas, att vid ett genomförande av alternativ III tabellsystemet vore avsett att under de två första åren tillämpas endast för sjömän och att det därför endast bleve denna kategori, som skulle komma att få erlægga skatt för sina högre inkomster under 1945 och 1946 så sent som förut angivits, under det att för övriga skattskyldiga hänsyn till högre inkomster 1945 och 1946 komme att tagas redan vid preliminärbeskattningen. Slutligen torde även beaktas, att det med hänsyn till de besvärliga uppbördsförhållanden, som rådde beträffande sjöfolket, säkerligen komme att bli förenat med betydande svårigheter och kostnader för det allmänna att i efterhand indriva här ifrågakarande tilläggsskatter.

*Departements-
chefen.*

Otvivelaktigt innebär vårt nuvarande uppbördsförfarande särskilda olägenheter för sjömän, i synnerhet för dem som äro anställda å fartyg i utrikes fart. För dessa skattskyldiga föreligga ofta svårigheter att erlægga utskylderna vid de uppbördsterminer eller uppbördsstämmor, varvid de förfalla; dessa svårigheter äro särskilt framträdande beträffande ogifta sjömän av manskaps grad, vilka ofta icke hava någon som kan tillvarataga deras intressen i hemlandet. Det händer därför i många fall, att utskylderna icke inbetalas vid uppbördstermin eller uppbördsstämma utan bliva restförda. Då utskylderna därefter skola indrivas, kan den skattskyldige anträffas kanske först efter en lång tid. De redan restförda utskylderna kunna då hava utökats med nya sådana, och den skattskyldige kan endast med stora svårigheter gälda nytillkommande skatt; dessa svårigheter ökas självfallet, därest sjömannen under längre eller kortare tid saknar arbete.

De nyssnämnda olägenheterna torde i huvudsak komma att försvinna, därest det föreslagna uppbördsförfarandet genomföres. Under de tider, då sjömannen har arbete och uppbär inkomst, uttages omedelbart den på inkomsten belöpande skatten genom avdrag å lönen och inbetalas till uppbördsmyndigheten genom arbetsgivarens försorg. Då sjömännen av manskaps grad i regel icke hava annan inkomst än den som härflyter av arbetet till sjöss, torde den kvarstående skatten, därest sådan kan komma att påföras, uppgå till relativt obetydligt belopp. Gældandet av den kvarstående skatten, vilket ikaledes skall ske genom avdrag å lönen, torde därför normalt icke böra medföra några särskilda svårigheter.

Därest taxering icke skedde i sådana fall, då sjöman endast haft inkomst av anställning ombord å fartyg, och avräkning av preliminär skatt mot slutlig sålunda icke heller ägde rum, skulle härav följa en betydande förenkling i de åligganden, som skulle ankomma på ifrågakarande skattskyldiga, befälhavare och rederier ävensom vederbörande myndigheter. Denna förenkling komme å andra sidan att medföra att i åtskilliga fall, då sjöman under längre tider av året vore arbetslös, för hög skatt komme att uttagas utan att möjlig-

het förefunnes för vederbörande att efter verkställd avräkning återfå det för mycket erlagda beloppet. Den berörda nackdelen skulle visserligen kunna i viss mån undvikas därigenom att skatt till kommun utginge för alla sjömän efter en enhetlig skattesats lika med den, som gäller vid beskattning för gemensamt kommunalt ändamål. Emellertid finner jag det föreslagna uppbördssystemet ägnat att för sjömännens del avhjälpa de med det nuvarande systemet förknippade olägenheterna i sådan mån, att med frågan om ytterligare förenklingar beträffande taxering och uppbörd kan anstå till dess praktiska erfarenheter vunnits av verkningarna av det nya systemet. Jag är icke heller beredd att i detta sammanhang taga ställning till frågan om skäligheten av att för sjömännens del införa en kommunalbeskattning efter en enhetlig skattesats. Vad angår de naturaförmåner, som sjöman åtnjuter ombord, torde dessa — i likhet med naturaförmåner i allmänhet — böra värderas med hänsyn tagen till förmånernas beskaffenhet; härav lär följande att förmånen av kojplats ombord bör upptagas till betydligt lägre värde än förmånen av fri bostad i land.

Även om sjömännen sålunda icke — åtminstone för närvarande — böra försättas i sådan särställning i skatte- och uppbördsavseende som förut angivits, erfordras dock, såvitt angår uppbördsförfarandet, vissa särskilda bestämmelser för sjömän. Med sjöman torde härvid böra förstås den som är inskriven vid sjömanshus; uppgift om vem som är sjöman torde böra upptagas i mantalslängden och därjämte å de avtryckskort, vilka böra tillställas lokal skattemyndighet. Debetsedel, avseende sjöman, bör sålunda avsändas senast den 15 november året näst före inkomståret för att densamma skall komma vederbörande tillhanda senast under mitten av januari. Överlämnar icke sjöman debetsedel, avseende preliminär skatt, till befälhavaren, bör löneavdrag verkställas med endast tjugu procent; högre avdrag torde icke böra verkställas med hänsyn till att orsaken till att debetsedeln icke överlämnats i flertalet fall kan antagas vara, att debetsedeln icke kommit sjömannen tillhanda i vederbörlig tid. Redovisningen av de genom löneavdrag innehållna beloppen bör lämpligen ske på liknande sätt, som stadgats i fråga om inbetalning av hyres- och redareavgifter till handelsflottans pensionsanstalt. De innehållna beloppen böra sålunda av vederbörande rederi — oavsett om antalet arbetstagare överstiger 25 eller icke — antingen insättas å det förut omförmälda särskilda postgirokontot för skatteavdelningen vid postkontoret i residensstaden i det län, där vederbörande rederi har sitt huvudkontor, eller genom girering överföras till postgirokontot för skatteavdelningen vid postgirokontoret, varjämte skatteanvisningarna ävensom summerad förteckning böra översändas till nämnda skatteavdelning. Särskilt tillstånd av länsstyrelsen torde icke böra erfordras för redovisning i nyssnämnda ordning. Befälhavare bör vid redovisning av skatt till rederiet för de å fartyget anställda insända skatteanvisningar och summerad förteckning över dessa, varjämte befälhavaren bör förse debetsedel med kvitto å inbetalt belopp. Redovisning på angivna sätt bör ske av belopp, som skolat inbetalas, under viss uppbördstermin, senast den sista dagen i andra månaden efter

den månad, varunder nämnda termin infallit. Därest hinder möter mot redovisning inom sålunda föreskriven tid, bör länsstyrelsen i det län, där vederbörande rederis huvudkontor är beläget, äga efter framställning bevilja anstånd därmed, i regel dock högst en månad. Inbetalas icke de innehållna beloppen inom den nu föreskrivna tiden, bör arbetsgivaren gälda restavgift. Sjöman, som gäldar skatt inom nämnda tid, bör tydligen icke erlägga restavgift; härvid torde den av beredningen föreslagna bestämmelsen om befrielse för sjöman från att gälda restavgift, vilken bestämmelse avser viss längre tid, böra utgå.

I anledning av vad kommerskollegium anfört rörande de av uppbördsberedningen föreslagna övergångsbestämmelserna, vill jag här allenast erinra om det innehåll, som enligt departementsförslaget givits åt övergångsbestämmelserna. Att sjöman under 1945 uppburit krigsriskersättning och i följd därav kommer att hava större inkomst vid 1946 års taxering än vid 1948 års, kommer sålunda icke att i och för sig medföra, att någon del av den skatt för inkomsten, som förfaller efter den 1 januari 1947, undantages från den eljest stadgade skatteeftergiften.

Frågan om uttagande genom löneavdrag av skatt av utländska sjömän, anställda å svenska fartyg, torde icke böra upptagas till prövning i detta sammanhang.

B. Skatteplikt för folkpension samt avdragsrätt för pensionsavgift.

Då det med hänsyn till det föreslagna uppbördsförfarandet skulle vara fördelaktigt, att avdrag för avgift enligt lagen om folkpensionering icke medgäves vid taxering, föreslår *uppbördsberedningen*, att den nu enligt 46 § 2 mom. kommunalskattelagen och 4 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt medgivna rätten till dylikt avdrag avskaffas. För att skattskyldig genom den förlorade avdragsrätten icke skall komma i sämre ställning, föreslår beredningen samtidigt, att folkpension enligt 6 § lagen om folkpensionering hänföres till icke skattepliktig inkomst. Skulle förslaget i nu berörda del icke anses böra genomföras, föreslås att i stället i de i skattetablerna angivna skattebeloppen skola inräknas mot förekommande inkomstbellopp svarande avdrag för folkpensionsavgift.

Ledamoten Sivert uttalar, att då ett förslag om undantagade av folkpension från skatteplikt krävde en mera allsidig utredning rörande verkningarna därav i olika hänseenden han icke vore beredd att tillstyrka beredningens förslag i denna del. I likhet med majoriteten ansåge Sivert, att det visserligen ur uppbördssynpunkt skulle vara lämpligt, om folkpensionerna kunde undantagas från skatteplikt, men att detta icke utgjorde någon nödvändig förutsättning för uppbördsreformen.

(Betänkandet s. 309 och 532.)

Uppbördsberedningens förslag om upphävande av gällande bestämmelser om avdrag vid taxering för pensionsavgift enligt 1 § lagen om folkpensionering

samt om skattefrihet för folkpension tillstyrkes eller lämnas utan erinran av *flertalet* av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna.

Pensionsstyrelsen anför:

Beredningen har föreslagit, att folkpension enligt 6 § lagen om folkpensionering skall hänföras till icke skattepliktig inkomst. Motsvarande förslag framfördes i det av dåvarande t. f. underståthållaren K. G. A. Sandström år 1941 avgivna betänkandet med allmänna riktlinjer för åstadkommande av tidigare inbetalning av utskylder. Med folkpension jämfördes därvid invalidunderstöd, blindhetsersättning, moderskapspenning, mödrahjälp, barnbidrag, bidragsförskott samt understöd och bidrag enligt lagen den 18 juni 1937 om kommunala pensionstillskott m. m. Det sålunda framlagda förslaget tillstyrktes av pensionsstyrelsen i yttrande den 30 april 1941. I detta sammanhang vill styrelsen erinra om att frågan om skattebefrielse för tilläggspensioner efter väckta motioner behandlats av 1939 och 1944 års riksdagar. Bevilningsutskottet vid 1944 års riksdag avstyrkte förslaget om skattebefrielse och framhöll bland annat, att utskottet i likhet med 1939 års bevilningsutskott ansåge sig böra understryka vikten av att den möjlighet till differentiering av beskattningen efter skatteförmågan, som kunde vinnas genom tillämpning av bestämmelserna om avdrag vid ömmande omständigheter, begagnades i sådana fall, då skäl därtill förefunnes, samt att det torde kunna antagas att förutsättningar för beviljande av dylikt avdrag ofta föreläge. Ytterligare får pensionsstyrelsen erinra om att dyrtidstillägg å folkpension, invalidunderstöd och barnbidrag samt å blindhetsersättning utgår med ej ringa belopp. Vidare ha provisoriska förstärkningar av tilläggspensioner, invalidunderstöd och blindhetsersättningar införts. Ävenså har en lag om provisoriska utjämningspensioner och utjämningsunderstöd beslutats. Slutligen må framhållas att socialvårdskommittén för närvarande är sysselsatt med frågan om en revision av folkpensioneringen. I avvaktan härpå och med hänsyn till vad i övrigt här ovan anförts anser sig styrelsen för närvarande icke kunna ta ställning till frågan om skattefrihet eller icke. Skulle skattefrihet för folkpension m. m. emellertid medgivas, torde samtidigt såsom beredningen föreslagit, rätten till skattefrihet för folkpensionsavgifter böra bortfalla.

Jag är icke beredd att på grundval av den i detta ärende föreliggande utredningen taga ställning till frågan, huruvida folkpension enligt lagen om folkpensionering bör hänföras till icke skattepliktig inkomst och i samband därmed den nu medgivna avdragsrätten för avgifter enligt samma lag bör upphävas. Genomförandet av uppbördsberedningens förslag härutinnan torde icke heller utgöra en oundgänglig förutsättning för det föreslagna uppbördsförfarandets genomförande.

*Departements-
chefen.*

Det avdrag å 100 kronor, som enligt departementsförslaget skall inarbetas i skattetabellerna, torde få anses täcka jämväl förenämnda avdrag för pensionsavgifter.

Jag vill i detta sammanhang även erinra om att enligt vad jag tidigare förordat utfallande folkpension skall undantagas från preliminärbeskattning.

C. Avdrag för allmänna skatter till kommun eller annan kommunal samfällighet vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt.

Uppbördsberedningen föreslår sådan ändring i 4 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, att avdrag vid den statliga taxeringen medges för sådan slutlig eller tillkommande skatt, som utgöres av skatt till kommun eller annan samfällighet och som under beskattningsåret här i riket påförts skattskyldig.

Som en konsekvens härav föreslås till skattepliktig inkomst skola hänföras slutlig eller tillkommande skatt, som avkortats, restituerats eller avskrivits, i den mån avdrag därför av skattskyldig åtnjuts vid tidigare års taxeringar.

Skulle sålunda avskrivet skattebelopp åter uppdebiteras i räkenskapen, föreslås detta skola jämsställas med den skattskyldige påförd tillkommande skatt, för vilken avdragsrätt föreligger.

(Betänkandet s. 309 och 310.)

Uppbördsberedningens förslag om ändrade bestämmelser i fråga om avdrag för allmänna skatter vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt tillstyrkes eller lämnas utan erinran av *flertalet* hörda myndigheter och sammanslutningar. I ett par yttranden framföras emellertid vissa erinringar mot förslaget.

Styrelsen för Sveriges häradsskrivarförening anser, att avdrag för kommunala utskylder icke borde medgivas.

Landsorganisationen i Sverige framhåller vidare, att det vore erforderligt att skattebetalningen lojalt fullgjordes, för att det föreslagna systemet skulle bliva rättvist. I detta hänseende borde man hava rätt att ställa vissa förväntningar på det föreslagna uppbringningssystemet, men detta vore också nödvändigt, enär eljest den sålunda föreslagna regeln ytterligare skulle accentuera det förhållandet att de lojala skattebetalarna finge bära bördan även för mindre lojala.

Kammarrätten påpekar att, då debetsedel i vissa fall skulle tillställas skattskyldig först under januari månad, uttrycket »som under beskattningsåret här i riket påförts skattskyldig» syntes i författningsförslaget till 4 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt böra ändras så, att det komme att omfatta även skatt, som påfördes i januari månad under taxeringsåret.

Kammarrätten uttalar vidare, att skattskyldig vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt åren 1947 och 1948 väl icke vid förmögenhetsberäkningen borde erhålla avdrag för oguldna skatter, påförda på grund av taxering åren 1946 och 1947, i den mån dessa skulle efterskänkas. På grund av den dubbelställning, som under åren 1947 och 1948 erlagda skatter intogs, kunde detta dock måhända vara något tvivelaktigt. Då de skattskyldiga oberoende av sin inkomst under åren 1947 och 1948 hade att erlagga berörda skatter, syntes desamma närmast böra betraktas som skuld och avdrag vid förmögenhetsberäkningen böra medgivas. Om ett sådant stadgande ansåges lämpligt, borde det hava sin plats i övergångsbestämmelserna.

Jag har intet att erinra mot uppbördsberedningens förslag till ändring av bestämmelserna om rätt till avdrag för kommunala utskylder vid taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. Då enligt departementsförslaget påföring av slutlig skatt skall ske senast i december, föreligger icke anledning att ändra 4 § förordningen om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt på sätt kammarrätten föreslagit. Med den utformning, som övergångsbestämmelserna enligt departementsförslaget erhållit, torde icke heller finnas skäl att komplettera dessa på sätt kammarrätten ifrågasatt.

*Departements-
chefen.*

D. Utskyldsstrecket vid kommunal rösträtt och kommunala uppdrag m. m.

Enligt *uppbördsberedningens* förslag skall det nu i åtskilliga kommunala författningar intagna stadgandet, att för rösträtt vid kommunala val samt för rätt att innehava vissa kommunala uppdrag m. m. erfordras, att vederbörande erlagt honom påförda utskylder till kommunen, ersättas med en bestämmelse att i nämnda hänseenden skall gälla, att vederbörande erlagt honom påförda statliga och kommunala utskylder. (Betänkandet s. 315—317.)

Sedan numera genom lagar den 1 och den 22 juni 1945 utskyldsstrecket upphävt i fråga om kommunal rösträtt och innehav av kommunala uppdrag, förfaller det av uppbördsberedningen väckta förslaget.

*Departements-
chefen.*

I anledning av utskyldsstreckets borttagande torde jämväl böra upphävas det i 12 § 1 mom. taxeringsförordningen upptagna stadgandet, att annan icke må väljas till ledamot i taxeringsnämnd m. m. än den som under det år, då valet äger rum, haft att utgöra allmän kommunalskatt eller statlig inkomst- och förmögenhetsskatt eller särskild skatt å förmögenhet och som jämväl, i den mån utskylderna vid tiden för valet varit förfallna, erlagt desamma. Motsvarande stadgande i 12 § 3 mom. taxeringsförordningen torde likaledes böra upphävas.

VI. Specialmotivering.

A. Förslag till uppbördsförordning.

1 §.

Värnskatt har icke särskilt upptagits i departementsförslaget. Därest ny förordning om värnskatt utfärdas, torde i denna förordning böra angivas, att värnskatt i förevarande hänseenden är likställd med inkomst- och förmögenhetsskatt.

2 §.

Kammarrätten anför:

De i 2 § införda nya termerna synas ägnade att förenkla författnings-texten. Ännu ett steg i samma riktning skulle tagas, om en särskild term kunde införas för »året näst före inkomståret», det år då debitering i regel äger rum »Debiteringsåret» skulle kanske framkalla missförstånd i sådana fall då debitering skett under inkomståret, och ett helt nytt ord, t. ex. »för-året» synes därför vara att föredraga.

Departements-
chefen.

I förevarande paragraf torde även böra angivas vad som förstås med lokal skattemyndighet. Däremot synes det icke vara erforderligt att i författningen införa en särskild beteckning för »året näst före inkomståret».

3 §.

Kammarrätten anför:

Beträffande 3 § andra stycket får anföras följande. Uttrycket »inkomst av tjänst, som hänför sig till skattskyldigs huvudsakliga arbetsanställning eller eljest utgör dennes huvudsakliga inkomst» synes icke vara så klart som i detta sammanhang vore önskligt. Om t. ex. en fabrikör med 100 000 kronors inkomst dessutom har arvode som styrelseledamot i ett bolag med 500 kronor, utgör detta uppdrag hans huvudsakliga arbetsanställning. Bolagets kassör måste då fråga sig, om han verkligen kan vara skyldig att använda det obetydliga arvodet till betalande av fabrikörens hela skatt. Han skulle antagligen tolka ordet »eljest» så, att då styrelsearvodet icke utgör fabrikörens huvudsakliga inkomst, avdrag icke skall ske. Kammarrätten vill för sin del ifrågasätta, om icke bestämmelsen i fråga lämpligen borde erhålla denna innebörd. Stadgandet blir svårt att tolka även av den anledningen, att man frestas till den reflexionen, att en skattskyldigs inkomst av tjänst, som utgör hans huvudsakliga inkomst, alltid måste härflyta från hans huvudsakliga arbetsanställning.

Av motiveringen å s. 264 i uppbördsberedningens betänkande synes emellertid framgå, att meningen är, att avdrag, motsvarande hela fabrikörens skatt, skall ske från arvodet, så långt det förslår, såvida icke lokal skattemyndighet medger befrielse. Uttrycket »eljest utgör dennes huvudsakliga inkomst» syftar förmodligen på pension m. m. Ett förtydligande synes emellertid erforderligt.

Av författningsförslaget framgår icke klart, vilka skattskyldiga som skola påföras B-skatt. Det är så mycket angelägnare att detta kommer till tydligt uttryck, som sådana skattskyldiga i vissa fall enligt 18 § äro skyldiga att avgiva deklaration och stadgandet således bör kunna tolkas av allmänheten. Bestämmelsen att skatt skall utgå enligt debitering för annan inkomst än av tjänst antingen för inkomst från skattskyldigs samtliga förvärvskällor eller i vissa fall för inkomst allenast från annan förvärvskälla än tjänst, synes efter ordalydelsen innebära, att därest skattskyldig har inkomst av tjänst och dessutom t. ex. en obetydlig inkomst av kapital, preliminär B-skatt skall utgå. Detta är emellertid uppenbarligen icke meningen. Enligt kammarrättens ovan uttalade mening förefaller det lämpligast med en bestämmelse, att därest skattskyldigs huvudsakliga inkomst icke är inkomst av tjänst, preliminär B-skatt skall utgå, i annat fall preliminär A-skatt jämte i fall varom förmäles i 23—26 §§ preliminär C-skatt. Anses det lämpligare att skattskyldig utgör B-skatt endast om han icke har inkomst av tjänst, bör detta utsägas.

Enligt beredningens motiv å s. 224 och 226 i betänkandet skall inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet undantagas från taxering till preliminär C-skatt. Detta torde också vara nödvändigt, då inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet icke särskilt redovisas i taxeringslängd. Sådan inkomst skulle alltså likställas med inkomst av bisysslor, så att preliminär skatt skulle utgå allenast på begäran av den skattskyldige. Enligt lagtextens ordalydelse skall däremot preliminär C-skatt utgå jämväl för inkomst av tillfällig förvärvsverksamhet.

I förtydligande syfte hava åtskilliga ändringar vidtagits i paragrafen. *Departements-
chefen.*

I det av kammarrätten anförda exemplet skall preliminär C-skatt utgå för inkomsten av rörelse, varför förhöjt löneavdrag sålunda icke ifrågakommer.

4 §.

I fråga om den i 1 mom. första stycket vidtagna ändringen må hänvisas till vad som anföres under 7 §.

5 §.

Uppbördsberedningen anför:

Det bör icke åligga debiteringsförrättaren att verkställa någon mera ingående undersökning för att utröna, huruvida barn, som här avses, kan antagas komma att under inkomståret uppbära minst 600 kronors inkomst. Framgår icke av senast upprättade taxeringslängder och ändringslängder, att barnet tidigare haft inkomst av nyssnämnda storlek, eller av befolkningsregistret, att barnet har yrke, som kan antagas giva inkomst av nämnda storlek, och finnes ej heller eljest anledning antaga, att inkomsten kommer att under inkomståret uppgå till 600 kronor, bör fadern medgivas familjeavdrag för barnet.

Uppbördsberedningens uttalande föranleder icke någon erinran från min *Departements-
chefen.* sida.

6 §.

Länsstyrelsen i Malmöhus län uttalar, att bestämmelsen i andra stycket av förevarande paragraf, att därest inkomst uppbures för kortare tidsperiod än en vecka, preliminär skatt icke skulle utgå mer än en gång i veckan, syntes något dunkel vid jämförelse med föreskriften i 46 § tredje stycket, enligt vilken löneavdrag skulle ske endast under förutsättning att arbetsanställningen varat minst en vecka. För undvikande av missförstånd borde stadgandena förtydligas.

Andra stycket syftar på sådana fall, då vid anställning under längre tid än en vecka löneutbetalning sker mera än en gång i veckan. En ytterligare utbyggnad av författningstexten i denna del synes icke vara erforderlig. *Departements-
chefen.*

7 §.

Kammarrätten anför:

Uttrycket »då inkomst icke uppbäres för bestämd tidsperiod» synes knappast tillräckligt klart i betraktande av att stadgandet bör kunna tolkas av allmänheten. Många personer skulle troligen anse, att ett ackordsöverskott uppbures för bestämd tidsperiod, så snart man vet under vilken tid arbetet utförts. Bestämmelsens innebörd kunde utvecklas i anvisningar till 7 §.

I anledning av vad kammarrätten anfört har i förtydligande syfte ändring skett i första punkten. Motsvarande ändring har skett i 4 § 1 mom. första stycket. *Departements-
chefen.*

15 §.

Vad som uttalats under 5 § äger motsvarande tillämpning i fråga om denna paragraf.

16 §.

Uppbördsberedningen yttrar:

Kan skattskyldig med stöd av befolkningsregistret och andra tillgängliga uppgifter antagas bliva för inkomståret mantalsskriven inom annan lokal skattemyndighets tjänstgöringsområde än det, inom vilket han mantalsskrivits för nästföregående år, skall den senare myndigheten till den förra myndigheten översända de uppgifter, som erfordras för beräkning av den preliminära skatten för inkomståret (uppgift om taxerat belopp, taxerad inkomst och beskattningsbar förmögenhet, om avdrag för s. k. ömmande omständigheter m. m.).

Mantalsskrives skattskyldig i annan kommun än den, där han enligt i första stycket omförmälda uppgifter antagits skola bliva mantalsskriven, skall den lokala skattemyndigheten i sistnämnda kommun skyndsamt verkställa den ändring i beräkningen av preliminär skatt, som härav må föranledas. Är den lokala skattemyndigheten i förstnämnda kommun annan än den i sistnämnda kommun, skall den senare myndigheten skyndsamt till den förra översända de uppgifter, vilka må erfordras för den ändrade beräkningen av den preliminära skatten.

*Departements-
chefen*

Då — såsom i den allmänna motiveringen omförmäls — debetsedlar å preliminär skatt, varför löneavdrag skall ske, i regel icke skola översändas till de skattskyldiga förrän senast den 18 januari under inkomståret, kan frågan huruvida skattskyldig skall för inkomståret mantalsskrivas i annan kommun än den, där han mantalsskrivits för nästföregående år, bedömas på grundval av redan verkställda mantalsskrivningsförrättningar.

17 §.

Kammarrätten ifrågasätter, huruvida man icke för ernående av enhetlig terminologi borde använda uttrycket »preliminär självdeklaration», i synnerhet om denna skulle avgivas på heder och samvete.

*Departements-
chefen.*

I enlighet med vad kammarrätten anmärkt torde ifrågavarande deklaration böra benämnas preliminär självdeklaration.

18 §.

Kammarrätten uttalar, att 1 mom. av förevarande paragraf icke syntes hava erhållit en fullt tillfredsställande avfattning. Lydelsen gäve lätt det intrycket, att t. ex. en elev i sista klassen, som avsåge att efter skolans slut söka arbete, skulle avgiva deklaration senast den 20 oktober under sitt sista läsår. En deklaration, som avlämnades vid en sådan tidpunkt, skulle uppenbarligen få föga praktiskt värde. Deklarationen borde avgivas icke så snart det kunde antagas att en person under ett visst år komme att uppbära inkomst utan först då det kunde med någorlunda säkerhet beräknas, hur stor

denna inkomst komme att bliva. Efter jämförelse med 19 § andra stycket och framför allt med den i 47 § tredje stycket stadgade påföljden borde visserligen föga återstå att erinra mot förslagets innebörd, men för menige man syntes ett förtydligande vara erforderligt, t. ex. genom tillfogande av en anvisningspunkt och nödiga upplysningar till vederbörande deklarationsblankett.

Preliminär självdeklaration skall icke avgivas förrän skattskyldig har grundad anledning att antaga, att han kommer att uppbära inkomst (det är t. ex. bestämt att han skall börja rörelse eller tillträda viss tjänst). Upplysning härom torde böra intagas å den blankett till preliminär självdeklaration, som det bör ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa. Departements-
chefen.

19 §.

Sveriges industriförbund, Stockholms handelskammare, svenska bankföreningen och svenska försäkringsbolags riksförbund framhålla angelägenheten av att arbetet med upprättande av preliminära deklarationer icke bleve över hövan betungande. Av det formulär, som förutsattes skola fastställas, borde därför klart framgå, att någon specifikation av bruttoinkomst och omkostnader icke skulle lämnas och att allenast summan av de allmänna avdragen skulle uppgivas.

Överståthållarämbetet anför:

Bestämmelserna i 19 § angående avlämnande av preliminär deklaration innebära, att sådan skall ingivas senast den 20 oktober året före inkomståret; därjämte kan dylik deklaration ingivas och föranleda preliminär taxering under inkomståret. Uppenbarligen är emellertid meningen, att preliminär deklaration skall kunna ingivas även under tiden mellan den 20 oktober året före inkomståret samt den 1 januari sistnämnda år. Bestämmelsen torde böra omformuleras i överensstämmelse härmed.

Skattskyldig torde i regel icke böra åläggas att lämna specifikation av inkomster och utgifter i viss förvärvskälla eller specifikation av allmänna avdrag. Departements-
chefen.

Enligt vad i den allmänna motiveringen till departementsförslaget anföres skall preliminär självdeklaration till ledning för preliminär taxering, som äger rum under den ordinarie debiteringsperioden, avlämnas senast den 1 december året näst före inkomståret. Inkommer deklaration senare, bör likväl lokal skattemyndighet, därest så kan ske utan åsidosättande av övriga brådskande arbetsuppgifter, taga hänsyn till deklarationen vid beräkningen och debiteringen av preliminärskatten. Är detta icke möjligt, bör myndigheten, sedan det ordinarie debiteringsarbetet slutförts, utan särskild ansökan från den skattskyldige vidtaga den jämkning i den debiterade preliminärskatten, som må föranledas av de i deklarationen angivna uppgifterna.

21 §.

Länsstyrelsen i Örebro län anför:

Enligt 21 § äger skattemyndigheten anmana skattskyldig att avgiva preliminär deklaration. Det är svårt att förstå varpå en sådan anmaning skall

grundas. I ett eller annat enstaka fall kan väl tänkas ingå eller eljest införskaffas underrättelse om att en skattskyldig anses hava gjort sådana vinster, att skäl för anmaning kan antagas föreligga. Men beträffande det stora flertalet skattskyldiga saknas grund för anmaning. Av vad redan sagts framgå de svårigheter, som möta att långt i förväg beräkna årsinkomsten av rörelse eller fastighet. Dessa svårigheter äro så stora, att man icke får begära att en skattskyldig skall finna sig föranlåten att så tidigt som här förutsättes i preliminär deklaration anmäla att han troligen kommer att få större inkomst, då han till grund härför icke har annat än lösa antaganden. Anmaningsinstitutet blir här ett slag i luften, dock för den skattskyldige, som icke kan lämna begärda uppgifter, betänkligt nog, då ansvar för försummad deklaration kan ifrågakomma.

*Departements-
chefen.*

Såsom uppbördsberedningen uttalat (betänkandet s. 222 och 223) torde det vara endast i sällsynta fall, som den lokala skattemyndigheten, därest skattskyldig icke inkommer med preliminär självdeklaration, erhåller kännedom om att sådana omständigheter äro för handen, att deklarationsskyldighet föreligger. Skulle myndigheten emellertid beträffande viss person hava anledning antaga, att den preliminära skatten bör beräknas till högre belopp än som skulle utgå på grundval av den senast verkställda årliga taxeringen, torde myndigheten böra äga rätt att, därest skattskyldig icke avgiver preliminär självdeklaration, anmana honom att inkomma därmed. Har skattskyldig avgivit ofullständig deklaration, bör myndigheten vidare äga rätt att anmana honom att fullständiga densamma.

23—26 §§.

Kammarrätten anför, att i 26 § borde utsägas, för vilka fall bestämmelsen i 18 § 1 mom. 2) upphävdes, t. ex. genom att orden »till ledning vid taxering till preliminär C-skatt» infördes efter ordet »deklaration».

*Departements-
chefen.*

I de fall, som avses i 24 § andra stycket, torde preliminär C-skatt böra beräknas med ledning av preliminär taxering endast därest den i nämnda författningsrum angivna ändringen i den inkomst, som skatten avser, uppgår till minst sexhundra kronor och tillika ändringen i det sammanlagda taxerade beloppet eller den sammanlagda taxerade inkomsten utgör minst en femtedel av berörda belopp eller inkomst vid taxeringen året näst före inkomståret. Ifrågavarande författningsrum har utformats i överensstämmelse härmed. Motsvarande ändring har skett i 26 §. I sistnämnda paragraf har den av beredningen föreslagna tidpunkten den 20 oktober, i överensstämmelse med den enligt departementsförslaget ändrade lydelsen av 19 § andra stycket, ändrats till den 1 december. 26 § har därjämte kompletterats på sätt kammarrätten föreslagit.

I förtydligande syfte hava vidare vissa ändringar vidtagits i 23—25 §§.

28 §.

Uppbördsberedningen yttrar:

Infaller den 12 i en månad å söndag eller annan allmän helgdag eller å påskafton, utgår icke uppbördsterminen, jämlikt 2 § lagen den 30 maj 1930 om beräkning av lagstadgad tid, förrän å nästa söckendag.

De särskilda omständigheterna, som omförmälas i andra stycket andra punkten, avse exempelvis ett sådant fall, att under tiden den 5—den 12 i en månad infalla så många helgdagar eller därmed likställda dagar, att den tid, varunder uppbörd kommer att äga rum, blir för kort. Kungl. Maj:t bör då äga rätt att, efter generalpoststyrelsens hörande, föreskriva, att uppbörds-terminen skall infalla under annan tid än den normala.

Vad beredningen yttrat giver icke anledning till erinran från min sida.

*Departements-
chefen.*

31 §.

Kammarrätten uttalar, att beräkningen av preliminär C-skatt enligt 31 § syntes bliva ganska tidsödande. Den metod som angåves i alternativ III 78 § förefölle att vara exaktare och väl också något enklare.

Den preliminära C-skatten torde, såsom kammarrätten anmärkt, bliva riktigare beräknad, därest den enligt alternativ III förordade metoden användes. Då tillämpandet av berörda metod i varje fall icke torde komma att medföra mera arbete än användandet av den av uppbördsberedningen föreslagna metoden, förordar jag, att preliminär C-skatt skall beräknas på sätt föreslagits enligt alternativ III.

Är fråga om äkta makar, som skola samtaxeras, bör vid beräkningen av den preliminära C-skatten hänsyn tagas till båda makarnas beskattningsbara belopp, beskattningsbara inkomst och beskattningsbara förmögenhet.

32 §.

Till belysande av bestämmelserna i denna paragraf må följande exempel anföras.

1) Den preliminära skatten antages uppgå till 65 kronor. Skatten förfaller då till betalning under de tre (65: 20) första uppbördsterminerna under uppbördsåret, därvid under den första terminen förfalla 25 ($20 + 5$) kronor och under envar av de följande två terminerna 20 kronor.

2) Den preliminära skatten antages utgöra 142 kronor. Den förfaller då till betalning under uppbördsårets samtliga terminer; under den första terminen förfalla 27 ($142: 6 = 23\frac{4}{6}$; $23 + 4 = 27$) kronor och under envar av de övriga fem terminerna 23 kronor.

37 §.

Länsstyrelsen i Kristianstads län framhåller, att i fråga om fördelning av tillkommande skatt å uppbördsterminer ett samråd med länsstyrelsen eller ett direkt beslut av länsstyrelsen kunde vara lämpligt. Länsstyrelsen ifrågasatte därför, att bestämmelsen skulle kompletteras med tillägg »därest icke länsstyrelsen i särskilt fall därom beslutar».

Jag finner icke anledning att föreslå ändring i uppbördsberedningens förslag, att lokal skattemyndighet ensam skall besluta, under vilken uppbörds-termin tillkommande skatt skall förfalla till betalning. Skäl torde icke hel-

*Departements-
chefen.*

ler föreligga att stadga skyldighet för lokal skattemyndighet att samråda med länsstyrelsen, innan dylikt beslut fattas. Emellertid torde böra angivas, att vid bestämmande av förfallotider enahanda grunder böra tillämpas, som enligt 32 § gälla för preliminär B- eller C-skatt.

38 §.

För skattskyldig torde böra uppläggas uppbördskort särskilt för preliminär skatt och särskilt för slutlig och kvarstående skatt. Uppbördskort bör upprättas särskilt för varje uppbördsår.

39 §.

Denna paragraf motsvarar i huvudsak § 4 mom. 1 första stycket uppbördsreglementet.

40 §.

Tjänstemännens centralorganisation framhåller, att arbetstagarna av olika anledningar icke ville upplysa arbetsgivarna om sina ekonomiska förhållanden. Detta borde också vara möjligt att undvika. Debetsedlarna borde sålunda utformas på ett sådant sätt, att arbetsgivaren icke erhöle kännedom om andra uppgifter än dem, som vore absolut nödvändiga för att han skulle kunna verkställa löneavdragen. Detta skulle kunna ske genom perforering på lämpligt sätt av debetsedeln så att den anställde kunde avskilja och behålla den del, som saknade intresse för arbetsgivaren. Organisationen tillmätte dessa synpunkter stor betydelse. Det torde heller icke möta några större svårigheter att taga hänsyn till detta önskemål.

*Departements-
chefen.*

Därest ifrågavarande önskemål skulle tillgodoses, torde detta komma att medföra ett icke obetydligt merarbete för vederbörande myndigheter. Då detta icke kan anses tillräckligt motiverat av det ändamål, som därmed skulle tjänas, anser jag mig icke kunna tillmötesgå det framförda önskemålet.

41 §.

Uppbördsberedningen anför:

Mantalsskrives skattskyldig för inkomståret i annan kommun än den, där han vid utfärdande av debetsedel antagits skola bliva mantalsskriven, skall ny debetsedel, jämte i förekommande fall skattetabell, skyndsamt tillställas skattskyldig i utbyte mot tidigare utfärdad sådan.

Kammarrätten, länsstyrelsen i Stockholms län, styrelsen för Sveriges hädasskrivarförening och kooperativa förbundet anmärka, att ordet »fastighet» i sista stycket borde utbytas mot ordet »taxeringsenhet». Länsstyrelsen ifrågasätter därjämte, om det icke vore möjligt att väsentligt utsträcka tiden för ingivande av framställning för utfärdande av särskild debetsedel å fastighet. Det syntes med hänsyn till den väntade livliga omsättningen å fastighetsmarknaden vara önskvärt, att den begärda uppdelningen finge ske med minsta möjliga tidsbegränsning; något tekniskt hinder att förlänga tidsfristen avsevärt syntes icke föreligga.

Paragrafen har utformats i enlighet med vad i den allmänna motiveringen *Departements-
chefen.* anförts.

Den i andra stycket i förslaget omförmälda anteckningen avser att upplysa arbetsgivaren om att arbetstagare, som icke till arbetsgivaren överlämnat debetsedel å kvarstående skatt, icke har att utgöra sådan skatt; arbetsgivaren skall i dylikt fall icke till lokal skattemyndighet göra anmälan, som i 47 § fjärde stycket sägs.

Mantalsskrives skattskyldig, som i andra stycket avses, för inkomståret i annan kommun än den, där han mantalsskrivits för beskattningsåret två år före nu ifrågavarande inkomstår, och äro ifrågavarande kommuner belägna inom olika lokala skattemyndigheters tjänstgöringsområden, bör myndigheten i den senare kommunen översända meddelande, att kvarstående skatt icke skall utgöras, till myndigheten i den kommun, där den skattskyldige mantalsskrivits för året näst efter berörda beskattningsår; är vederbörande för inkomståret mantalsskriven i annan än sistnämnda kommun och jämväl inom annan lokal skattemyndighets tjänstgöringsområde, bör meddelandet översändas till sistnämnda myndighet. Föreskrifter härom torde böra meddelas i administrativ ordning.

I anledning av den i de nyss återgivna yttrandena gjorda anmärkningen har i sista stycket beteckningen »fastighet» utbytt mot uttrycket »fastighet, som särskilt taxerats». I enlighet med vad länsstyrelsen i Stockholms län uttalat förordas, att den av uppbördsberedningen föreslagna tidpunkten den 20 maj ändras till den 15 juni.

42 §.

Uppbördsberedningen anför:

Sedan debiteringsarbetet avslutats och senast före uppbördsårets ingång skall lokal skattemyndighet på landet till länsstyrelsen insända det ena exemplaret av upprättade uppbördskort, avseende skatt, som skall erläggas under nämnda uppbördsår, jämte sammandrag över nämnda kort. Debiteras preliminär skatt eller ändras genom jämkning redan debiterad sådan skatt under löpande uppbördsår, skola de nya uppbördskorten jämte sammandrag, utvisande beloppet av ytterligare påford eller avgående skatt, månadsvis insändas till länsstyrelsen. Upprättas under löpande uppbördsår nytt uppbördskort för skattskyldig, för vilken preliminärskatten skall uttagas med ledning av skattetabell, eller erhåller sådan skattskyldig jämkning av preliminärskatten eller debiteras tillkommande skatt skola de nya uppbördskorten eller besluten om jämkning likaledes månadsvis översändas till länsstyrelsen.

I stad skall lokal skattemyndighet till länsstyrelsen insända dels före uppbördsårets ingång sammandrag över inom staden upprättade uppbördskort, upptagande under nämnda uppbördsår förfallande skatt, dels ock månatligen sammandrag över under månaden verkställd debitering, avseende preliminär och tillkommande skatt.

Närmare bestämmelser i de ovan nämnda avseendena torde böra utfärdas av Kungl. Maj:t.

Då uppbördskort jämte sammandrag inkommit till länsstyrelsen, har länsstyrelsen att i räkenskaper vidtaga erforderliga bokföringsåtgärder. I stad har lokal skattemyndighet att i sina räkenskaper vidtaga sådana åtgärder.

Vad i det följande sägs om länsstyrelse, gäller i tillämpliga delar även om lokal skattemyndighet i stad.

Preliminär skatt omfattar statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt, särskild skatt å förmögenhet, kommunal inkomstskatt och pensionsavgift. Där preliminärskattens belopp framkommer efter verkställd debitering, föreligger möjlighet att — om än med svårighet — för varje skattskyldig angiva, hur skatten fördelar sig å nämnda skattetitlar. Sådan möjlighet förefinnes dock ej i fråga om preliminärskatt, som beräknas med ledning av skattetabell eller efter viss procentsats. Någon individuell titelfördelning av den preliminära skatten under löpande uppbördsår torde emellertid icke vara erforderlig.

Sammanlagda beloppet av inom varje kommun debiterad preliminärskatt ävensom av influen preliminärskatt, som beräknats enligt skattetabell eller efter viss procentsats, bör för löpande uppbördsår i räkenskaperna uppdebiteras å särskild titel, förslagsvis benämnd »Preliminärskatt».

Sedan debitering av slutlig skatt verkställts, skall från nämnda skatt avräknas häremot svarande preliminär skatt. Den slutliga skatten fördelas i samband med debiteringen å skattetitlar, såväl individuellt för varje skattskyldig som summariskt för kommunen, och uppdebiteras därefter i räkenskaperna å vederbörliga inkomstitlar. Samtidigt bör också preliminärskatten summariskt fördelas å titlar och genom omföring från titeln »Preliminärskatt» tillgodoföras vederbörliga inkomstitlar. Den kvarstående skatten blir genom dessa åtgärder likaledes summariskt fördelad på inkomstitlar.

En individuell fördelning å titlar av preliminär och kvarstående skatt torde ur budgetteknisk synpunkt icke vara erforderlig, utan det synes vara tillräckligt, att en summarisk fördelning äger rum, vilken bör ske i förhållande till vad som av den slutliga skatten faller å vederbörliga inkomstitlar. Skillnaden mellan de belopp, som med en specifik och en summarisk redovisning tillgodoföras de olika titlarna, torde nämligen icke vara av sådan storlek, att den har någon betydelse. En summarisk fördelning å titlar — i varje fall av statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt och särskild skatt å förmögenhet — torde därför kunna äga rum. Vad angår sådana medel, som av statsverket skola redovisas till särskilda myndigheter, kunde måhända en individuell redovisning synas erforderlig. Med det redovisningssystem, som beredningen föreslår i fråga om de kommunala utskylderna och enligt vilket kommun eller annan kommunal samfällighet alltid erhåller vad som beslutats till utdebitering, bliva nämnda utskylder närmast att likställa med de statliga skatterna, och en summarisk redovisning bör därför kunna ske jämväl av de kommunala utskylderna. Även om skogsvårdsavgift skall användas för särskilt ändamål (för skogsvårdsstyrelsernas verksamhet) torde en summarisk redovisning giva så tillfredsställande resultat, att den bör kunna tillämpas beträffande nämnda avgift. Då riksförsäkringsanstalten av statsverket erhåller beloppet av de debiterade avgifterna, därvid statsverket svarar för resterande avgifter, böra även dessa kunna redovisas summariskt.

Vad slutligen pensionsavgifter beträffar, måste däremot dessa avgifter redovisas individuellt, enär folkpensionens grundbelopp är beroende av med vilka belopp avgifterna erlagts.

Influtna pensionsavgifter redovisas till pensionsstyrelsen. Debiteringsförrättaren åligger att upprätta särskilda pensionsavgiftsförteckningar över alla avgiftspliktiga med angivande av envar påford pensionsavgift. Dessa förteckningar översändas av debiteringsförrättaren till vederbörande redogörare för kronoutskyldsrestantier före utgången av oktober månad året näst efter det, för vilket avgifterna påförts. Redogöraren skall senast den 1 påföljande februari till pensionsstyrelsen insända förteckningarna, försedda med anteck-

ning om de avgifter, som icke blivit erlagda före december månads utgång. I den mån avgifterna därefter erläggas, sker redovisning enligt särskilda tilläggsuppgifter. Den individuella bokföringen hos pensionsstyrelsen grundar sig på uppgifter om vilka avgifter som icke erlagts.

Det nu gällande sättet för avgifternas redovisning torde fortfarande böra tillämpas. Som ovan nämnts skall den preliminära skatten omfatta även pensionsavgift. Med hänsyn härtill och till att pensionavgift skall äga förmånsrätt före andra utskylder och avgifter, torde i regel den pensionsavgift, som slutligen påföres, täckas redan av den preliminära skatten. Den kvarstående skatten torde därför endast i undantagsfall komma att omfatta pensionsavgift. Blott då sådan kvarstående skatt restföres, behöver i restlängden, som icke upptager å titlar fördelade skattebelopp, angivas pensionsavgifts belopp. För att så skall kunna ske, måste å uppbördskortet angivas beloppet av erlagd preliminärskatt även i de fall, då denna utgår efter debitering, samt därjämte, då den erlagda preliminärskatten understiger pensionsavgiften, genom kortfattad anteckning på kortet utmärkas, att den kvarstående skatten till en del utgöres av pensionsavgift.

Sedan den slutliga skatten, fördelad på vederbörliga inkomsttitlar, uppdebiterats i räkenskaperna, omföres från titeln »Preliminärskatt» till titeln »Folkpensionsavgifter» ett så stort belopp, att å sistnämnda titel uppdebiterad slutlig skatt täckes.

Då restförd kvarstående skatt omfattar även pensionsavgift, uppdebiteras beloppet av sådana avgifter som balans å titeln »Folkpensionsavgifter» och tillgodoföres proportionellt övriga skattetitlar. I den mån beloppet indrives, avkortas eller avskrivs, täckes balansen å titeln »Folkpensionsavgifter».

En individuell fördelning å skattetitlar av all preliminär och kvarstående skatt är väl icke otänkbar. Härvid borde för varje skattskyldig preliminärskatten först gå i avräkning mot pensionsavgift och därefter antingen proportionellt fördelas å övriga skattetitlar eller tillgodoföras dessa titlar i viss ordning efter varandra. Att tillämpa en dylik fördelningsmetod skulle emellertid medföra mycket betydande svårigheter. Då en metod med summarisk fördelning av andra utskylder och avgifter än folkpensionsavgifter torde giva tillräckligt tillfredsställande resultat, har uppbördsberedningen därför funnit sig böra förorda, att redovisningen — med det nämnda undantaget — sker summariskt. Erforderliga föreskrifter rörande redovisningen torde böra utfärdas av riksräkenskapsverket.

I fråga om bokföring av influtna skattebelopp anför *riksräkenskapsverket*, att det ville förefalla, som om man icke blott vid inkomstberäkningen utan även i riksstaten borde sammanföra inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt och särskild skatt å förmögenhet å en inkomsttitel, å vilken även borde redovisas all preliminärskatt, sålunda även skatt avseende kommunala samfälligheter. Denna titel, som borde belastas för till kommuner utbetalade skatter, komme sålunda att utvisa den verkliga, staten tillkommande nettoinkomsten av skatt å inkomst och förmögenhet. Fördelningen av denna nettoinkomst på olika skattetitlar och skatteår borde i så fall ske statistiskt.

Beträffande redovisning av folkpensionsavgifterna ifrågasätter *länsstyrelsen i Södermanlands län*, huruvida icke det årligen debiterade beloppet kunde förskottas till pensionsstyrelsen, som i motsats till vad nu vore förhållandet skulle erhålla rapport från vederbörande redogörare för kronoutskyldsrestantier beträffande avkortade och avskrivna avgifter; vid varje avkortnings-

och avskrivningstillfälle ur räkenskaperna avförda avgiftsbelopp skulle av pensionsstyrelsen återbetalas till statsverket. För länets vidkommande utgjorde de årligen avkortade och avskrivna folkpensionsavgifterna 2 å 3 % av debiterat belopp. Risken för att en pensionstagare genom detta förfarande skulle kunna erhålla högre grundpension än som svarade mot betalda avgifter, syntes kunna bortelimineras genom föreskrift att vid ansökan om pension skulle fogas intyg, att pensionsavgifterna för exempelvis de två sista åren erlagts.

Pensionsstyrelsen framhåller, att såvitt gällde debiterad preliminär skatt — för preliminär A-skatt, som utginge efter tabell, gällde särskilda regler — komme för äkta makar, vilka vore mantalsskrivna såsom tillhörande samma hushåll och vilka båda vore avgiftspliktiga, pensionsavgiften i regel att debiteras såsom preliminär skatt, enär sammanlagda beloppet uppginge till minst tolv kronor och vidare bådas avgifter skulle upptagas å den ena makens uppbördskort och debetsedel, om den andra maken ej vore påförd skatt. De ogifta personer däremot, som påfördes endast sex kronor i pensionsavgift och som sålunda i regel saknade inkomst eller för vilka det beräknade taxerade beloppet ej uppginge till 600 kronor, komme enligt beredningens förslag i allmänhet ej att bli påförda preliminär utan endast slutlig skatt. Antalet dylika personer vore avsevärt och det syntes därför bli mycket vanligare än beredningen antog, att restförd slutlig skatt omfattade pensionsavgift. Därjämte syntes många personer, som påfördes högre avgift än sex kronor, till följd av tolvkronorsgränsen för preliminär skatt att bli debiterade endast slutlig skatt, och även för dessa personer vore att förvänta, att skatten bleve restförd i ett ej obetydligt antal fall. För utmätningmännen, som handhade indrivningen av de restförda beloppen, syntes en undersökning, huruvida restförd pensionsavgift, som inginge i kvarstående eller slutlig skatt, hade erlagts eller ej, kunna bli synnerligen besvärlig. Så bleve fallet om ej hela avgiften förfallit till betalning vid första uppbörden av den kvarstående eller slutliga skatten utan även inginge i senare uppbörd. Det räckte nämligen då ej för utmätningssmannen att undersöka, om det efter första uppbörden restförda beloppet influtit eller ej, utan han måste även undersöka, om något vid senare uppbörd förfallet belopp av samma års skatt blivit erlagt. En förutsättning för att han överhuvud skulle kunna göra en sådan undersökning vore givetvis, att han erhöle uppgift om den totala resterande pensionsavgiften och ej endast om det avgiftsbelopp som restförts efter första uppbörden. Vidare borde märkas att i en den 31 maj 1945 dagtecknad, inom socialdepartementet upprättad PM angående vissa ifrågasatta jämkningar i socialvårdskommitténs förslag till allmän sjukförsäkring — över vilken promemoria styrelsen avgivit utlåtande den 7 juli 1945 — föreslagits att, om sjukkasemedlem endast erlagt en del av det belopp som påförts honom såsom skatt, pensionsavgift och sjukförsäkringsavgift, det erlagda beloppet i första hand borde avse sistnämnda avgift. Genomfördes detta förslag, torde restantieprocenten å pensionsavgifterna ökas. Pensionsstyrelsen ville emellertid omnämna, att styrelsen i sitt

nyssnämnda utlåtande ifrågasatt, huruvida icke till sjukkassorna borde av inflytande skattemedel inlevereras det debiterade beloppet (sjukförsäkringsavgifter) oberoende av i vad mån den skattskyldige erlagt beloppet eller icke. Med hänsyn till de svårigheter och den osäkerhet, som syntes uppstå för utmätningsmännen vid införandet av anteckningar i pensionsavgiftsförteckningarna av ej erlagda pensionsavgifter, ifrågasatte pensionsstyrelsen, huruvida icke länsstyrelserna borde övertaga landsfiskalernas nuvarande bestyr med såväl nämnda anteckningar som med tilläggsuppgifter angående avgifter, influtna efter förteckningarnas avgivande. Fullständig överensstämmelse borde härigenom utan särskild skriftväxling kunna åstadkommas mellan det levererade avgiftsbeloppet och det enligt pensionsavgiftsförteckningar och tilläggsuppgifter erlagda. Vidare borde i så fall de redovisningsräkningar, som nu lämnades till pensionsstyrelsen angående avkortningar, avskrivningar och återuppdebiteringar, kunna upphöra. Rörande bokföringen av pensionsavgifterna hade beredningen anfört, att sedan den slutliga skatten, fördelad på vederbörliga inkomsttitlar, uppdebiterats i räkenskaperna, ett så stort belopp skulle omföras från titeln »Preliminärskatt» till titeln »Folkpensionsavgifter», att å sistnämnda titel uppdebiterad slutlig skatt täcktes. Att pensionsavgiftsbelopp sålunda kunde levereras först sedan den slutliga skatten blivit fastställd, borde i stort sett ej medföra senare leverans av pensionsavgifterna än enligt nu gällande bestämmelser.

I likhet med riksräkenskapsverket finner jag det önskvärt att olika skatter *Departements chefen.* bokföras å gemensam skattetitel i den utsträckning så kan ske. På samma titel synas kunna bokföras statlig inkomst- och förmögenhetsskatt, värnsskatt, särskild skatt å förmögenhet, allmän kommunalskatt, landstingsmedel, tingshusmedel och skogsaccis. På särskilda titlar synas däremot böra bokföras skogsvårdsavgift, annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor, olycksfallsförsäkring samt pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering. Det torde emellertid böra ankomma på Kungl. Maj:t respektive, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, riksräkenskapsverket att meddela erforderliga bestämmelser angående bokföringen. Därest flera skatter bokföras å en skattetitel, få erforderliga beräkningar av intäkterna av de olika skatterna ske statistiskt.

Den nu gällande ordningen för redovisning av pensionsavgifter synes efter det föreslagna uppbördssystemets genomförande bliva alltför invecklad. Redovisningen torde därför böra förenklas. Detta synes kunna, i huvudsaklig överensstämmelse med vad länsstyrelsen i Södermanlands län yttrat, ske sålunda att pensionsstyrelsen tillgodoföres beloppet av debiterade pensionsavgifter. I den mån pensionsavgift avkortas, avskrivs eller restitueras, lämnar länsstyrelsen pensionsstyrelsen meddelande härom; samtidigt omföres motsvarande belopp från titel för pensionsavgifter till förut berörda skattetitel. Härvid skall det ankomma på länsstyrelsen att i pensionsavgiftsförteckningarna göra anteckning om avkortade, avskrivna och restituerade avgifter.

Sedan förteckningarna efter viss tid insänts till pensionsstyrelsen, böra särskilda rapporter i berörda avseende av länsstyrelsen dit översändas.

Vad nyss sagts om länsstyrelse bör äga motsvarande tillämpning beträffande lokal skattemyndighet i stad med egen uppbördsförvaltning.

47 §.

Svenska arbetsgivareföreningen framhåller, att jämlikt 51 § i beredningens förslag skulle i det fall, då arbetstagare slutade sin anställning, av arbetsgivaren innehållit belopp, vilket icke föresloge att gälda under närmast infallande uppbördstermin förfallande kvarstående skatt, mot kvitto tillhållas arbetstagaren. I dylikt fall uppstode inga svårigheter. Men om beloppet innestående medel vore av den storleksordning, att det räckte till att betala vid närmast infallande uppbördstermin förfallande kvarstående skatt, skulle arbetsgivaren uppenbarligen behålla debetsedeln och erlægga skatten. Jämlikt förevarande paragraf skulle arbetstagare, då han tillträdde ny anställning, omedelbart överlämna debetsedeln till den nya arbetsgivaren, som i annat fall hade att avdraga 25 procent av lönen vid varje avlöningstillfälle såsom preliminär skatt. Efter vad föreningen kunde finna, kunde dessa stadganden icke väl förenas. Den nya arbetsgivaren hade icke anledning godtaga en uppgift från arbetstagaren, att hans förre arbetsgivare behållit debetsedeln, enär den nya arbetsgivaren riskerade att själv svara för skattebelopp, om han icke verkställde avdrag. Här påtalade situation komme sannolikt att bliva ganska vanlig inom anläggningsindustrierna och inom säsongindustrier samt överhuvud taget beträffande personer, som ofta bytte anställning.

*Departements-
chefen.*

Enligt departementsförslaget skall inbetalning av skatt, då arbetstagare slutar sin anställning under annan tid än under uppbördstermin, verkställas i särskild ordning och aldrig med företeende av debetsedel. Den av svenska arbetsgivareföreningen anmärkta olägenheten kommer alltså i dylikt fall icke att vara för handen.

Den i fjärde stycket föreskrivna anmälan från arbetsgivare till lokal skattemyndighet om att arbetstagare icke till honom överlämnat debetsedel å kvarstående skatt torde böra verkställas så snart ske kan. Vad angår befälhavare å fartyg i utrikes fart synes i åtskilliga fall dylik anmälan icke kunna ske inom rimlig tid. Underlåtenhet att överlämna debetsedel torde emellertid här i regel komma att avse både debetsedel å preliminär och debetsedel å kvarstående skatt. I sådant fall skall löneavdrag verkställas med tjugu procent. Då detta avdrag ofta torde komma att täcka den i regel obetydliga kvarstående skatt, som sjöman kan hava att utgöra, synes det förhållandet, att anmälan i berörda fall icke kan göras förrän vid ett senare tillfälle, knappast komma att för det allmänna medföra menliga verkningar.

48 §.

Kammarrätten yttrar, att därest bestämmelserna i 48 § avsåge även höjning av löneavdrag för annat ändamål än gäldande av preliminär A-skatt ett förtydligande torde erfordras.

Drätselkammaren i Malmö anför:

I 48 § föreslås, att arbetsgivare skall vara skyldig verkställa »löneavdrag för gäldande av preliminär A-skatt» med större belopp, än som enligt författningens bestämmelser normalt skolat ske, därest arbetstagaren därom gör framställning. Avsikten är att därmed öppna möjlighet för skattskyldig att frivilligt betala preliminär skatt för biinkomst, som icke är av sådan storleksordning, att preliminär C-skatt därför skall utgöras. Bestämmelsen synes mycket välbetänkt, och dess tillämpning torde icke förorsaka alltför betydande merarbete för arbetsgivaren. Mot avfattningen må emellertid erinras, att uttrycket »för gäldande av preliminär A-skatt» icke synes vara alldeles riktigt, enär A-skatt endast skall utgöras för inkomst av tjänst, medan den biinkomst, för vilken arbetstagaren önskar erlagga frivillig preliminär skatt, kan härröra från vilken förvärvskälla som helst. Uttrycket kunde måhända utbytas mot endast: »för gäldande av icke debiterad skatt».

I anledning av vad kammarrätten och drätselkammaren i Malmö anmärkt *Departements-
chefen.* har viss ändring av författningstexten vidtagits.

Såsom i den allmänna motiveringen omförmäls kan enligt förslaget endast löneavdrag, som verkställas för gäldande av preliminär A-skatt, efter framställning av arbetstagare höjas för att täcka skatt, som icke obligatoriskt uttages preliminärt. Någon begränsning av det belopp, varmed löneavdraget sålunda kan höjas, föreslås icke.

49 §.

Länsstyrelsen i Jämtlands län uttalar, att i andra stycket orden »efter anmodan från arbetsgivaren» borde utgå. En sådan anmodan kunde nämligen lätt väcka irritation hos arbetstagaren. Om innehållna skattebelopp ej försloge att gälda under nästföljande uppbördstermin förfallande skatt, borde dock arbetsgivaren vara skyldig underrätta arbetstagaren härom.

Vad länsstyrelsen i Jämtlands län anfört synes icke böra föranleda ändring av den föreslagna lydelsen. *Departements-
chefen.*

50 §.

Svenska arbetsgivareföreningen anför:

Enligt § 50 har arbetstagaren rätt att taga del av för honom utfärdad debetsedel, som förvaras hos arbetsgivaren. Detta skall enligt anvisningarna till § 50 verkställas på ett sådant sätt och på sådan tid, att hinder icke förorsakas arbetsgivaren eller hans personal i det förberedande arbetet för inbetalning till uppbördsmyndigheterna av innehållna belopp. För vissa företagargrupper, framför allt anläggningsindustrien och skogsindustrien, blir det nära nog omöjligt att följa ifrågavarande föreskrift. Sålunda är i många fall praxis den, att avlöningarna uträknas på de olika arbetsplatserna, varefter rapport härom insändes till huvudkontoret, som kontrollerar avlöningarna och oftast iordningställer avlöningspåsarna och utsänder dessa till de olika arbetsplatserna. Ofta finnes mellan arbetsplatsen och huvudkontoret ett förvaltningskontor för visst område, som verkställer en viss kontroll. Själva avlöningsbokföringen är däremot i regel centralt ordnad och i det stora flertalet fall sker det huvudsakliga arbetet för avlöningens utbetalande

vid huvudkontoret respektive förvaltningskontoret. I de flesta fall blir det därför nödvändigt, att debetsedeln förvaras å det kontor, där det huvudsakliga arbetet rörande avlöningen utföres. Enligt föreningens uppfattning skulle kontrollen kunna lösas därigenom, att arbetsgivaren på begäran kunde erhålla dubblett av debetsedlar berörande hans arbete eller också, vilket kanske vore lämpligare, att dubblett utfärdades på samtliga debetsedlar. Dubbletten skulle kunna på begäran utsändas till arbetsplatsen. I allt fall bör § 50 kompletteras med en bestämmelse, att arbetstagaren icke äger rätt påföra att få taga del av debetsedeln å annan ort, än där den förvaras. I fråga om företag med central avlöningsbokföring torde eventuell kontroll sålunda böra utföras av ombud för arbetstagaren, d. v. s. i regel någon tjänsteman i vederbörande fackorganisation.

*Departements-
chefen.*

Måste till följd av arbetsförhållandena arbetstgares debetsedel förvaras å kontor, som är beläget å annan plats än den där arbetstgaren utför sitt arbete, torde arbetsgivaren knappast böra åläggas att tillhandahålla debetsedeln annorstädes än å kontoret. I regel torde emellertid — med hänsyn till att arbetstgaren föreslås skola i samband med löneutbetalningen erhålla uppgift om det belopp, som för skatt innehållits å lönen — de upplysningar angående å debetsedeln upptagna uppgifter, varav arbetstgaren önskar få del, kunna erhållas per telefon eller efter skriftlig förfrågan.

51 §.

Beträffande innehållet i denna paragraf torde få hänvisas till vad som anförts under 47 §.

52 §.

Svenska arbetsgivareföreningen uttalar, att besked, som lämnades av lokal skattemyndighet, borde utfärdas skriftligen. Det borde även i anvisningar utsägas, att för den händelse arbetsgivare inom viss tid före avlöningstillfället vände sig till lokal skattemyndighet för att erhålla besked i en viss fråga, han icke borde drabbas av påföljd om han, innan lokal skattemyndighet lämnat begärt besked, underlåte att avdraga skatt.

*Departements-
chefen.*

Kan icke lokal skattemyndighet före avlöningstillfälle lämna definitivt besked, huruvida löneavdrag skall göras eller icke, bör myndigheten meddela interimistiskt beslut i ärendet för tiden till dess definitivt besked lämnas.

53 §.

Länsstyrelsen i Malmöhus län finner det överflödigt att såsom grund för jämkning angiva ålderdom. Åldrandet vore ju på förhand bestämt och kunde knappast tänkas komma in som ett överraskande moment.

*Departements-
chefen.*

Då vid taxering skattskyldig kan medgivas s. k. extra avdrag, därest hans skatteförmåga är väsentligen nedsatt till följd av, bland annat, ålderdom, bör han av samma skäl kunna få preliminärskatten jämkad.

61 §.

Generalpoststyrelsen anför:

Enligt författningsförslaget skulle försändelse med skattelikvid och tillhörande handlingar, för att inbetalningen skall anses verkställd under uppbördsterminen, hava avlämnats för postbefordran senast å terminens sista dag. Formuleringen överensstämmer i sak med vad som av 1936 års uppbördskommitté i dess förslag till omorganisation av uppbördsväsendet föreslagits i fråga om likvid medelst inbetalnings- eller girokort till postgirokontorets skatteavdelning och statens intressekontor. I yttrande den 16 maj 1939 över detta förslag anförde generalpoststyrelsen: »Styrelsen vill föreslå, att formuleringen »inlämnats till postbefordran» — — — ändras till »inkommit till postanstalt». I de speciella motiven (s. 251) säger kommittén, att det »får åligga postgirokontoret att med ledning av datumstämpeln på det kuvert, vari girokortet är inneslutet, konstatera, huruvida försändelsens avlämnande till postbefordran skett i behörig tid». Datum för avlämnande till postbefordran är emellertid icke alltid det datum stämpeln anger. Försändelse kan vara avlämnad till lantbrevbärare eller i brevlåda någon dag tidigare än den, då densamma ingår till postanstalt och avstämplas där. Den av kommittén föreslagna formuleringen kunde ge anledning till meningskiljaktigheter beträffande frågan, huruvida inbetalning skett i rätt tid eller icke.»

Under hänvisning till vad i sagda yttrande anförts, hemställer generalpoststyrelsen, att uppbördsförordningen utformas i enlighet med sagda förslag. Vad nu sagts gäller även beträffande försändelser med girokort m. m. avseende skattelikvid till postgirokontorets skatteavdelning (§ 61, fjärde stycket).

Utöver vad ovan anförts ger det framlagda förslaget till uppbördsförordning anledning till vissa erinringar, delvis av formell natur. Sålunda synes — — — beteckningen »postkontor(et) i residensstad» böra ändras till »skatteavdelning(en) vid postkontor i residensstad».

Paragrafen har ändrats i överensstämmelse med vad generalpoststyrelsen *Departement-
chefen.* anför.

63 §.

Beredningens förslag innehåller icke någon motsvarighet till denna paragraf. Beträffande paragrafens innehåll må hänvisas till den allmänna motiveringen.

Tillkomsten av förevarande paragraf föranleder en förskjutning i fråga om numreringen av de följande paragraferna.

64 §.

Bestämmelsen i första stycket motsvarar i huvudsak stadgandet i § 10 mom. 1 femte stycket uppbördsreglementet.

I kompletterande och förtydligande syfte hava vissa ändringar vidtagits i paragrafen.

65 §.

Uppbördsberedningen yttrar:

Den nu enligt § 18 uppbördsreglementet bestämda tid av sex månader efter uppbördstermins utgång, inom vilken skattepostanvisningar skola av läns-

styrelsen återställas till postkontoret, föreslås, såvitt angår återställande av skatteanvisningarna från lokal skattemyndighet i stad, som själv har att göra anteckning om inbetald skatt å uppbörds-kort samt uppräta restlängd, skola förkortas till fyra månader. Till grund för förslaget i denna del ligger ett av generalpoststyrelsen tidigare framfört önskemål.

Generalpoststyrelsen anför:

I 64 § är angivet, att skatteavdelning skall dag för dag i riksbanken å statsverkets checkräkning för länsstyrelsens i länet räkning insätta beloppet av inbetald skatt, avseende skattskyldiga inom länet, därvid särskilt skall an-givas beloppet av skatt, som avser skattskyldiga i stad. En dylik uppdelning på landsbygd och städer kan icke utan ett omfattande, kostnadskrävande och ur andra synpunkter onödigt arbete göras varje gång medel insätts, utan härmed bör anstå till uppbördsterminens slut i samband med att slut-redovisning avges.

Generalpoststyrelsen framhåller vidare, att beteckningen »postkontor(et) i residensstad» borde ändras till »skatteavdelning(en) vid postkontor i resi-densstad». Enligt författningsförslaget skulle postgirokontorets skatteavdel-nings efter utgången av uppbördstermin till postkontoret i vederbörlig resi-densstad översända till skatteavdelningen inom föreskriven tid inkomna skattebelopp och skatteanvisningar. Likaledes vore föreskrivet, att skatte-avdelning skulle till skatteavdelning i annat län översända skattebelopp och skatteanvisningar, som avsåge skattskyldiga i nämnda län. I båda dessa fall vore det givetvis icke erforderligt, att skattebeloppen översändes.

Drätselkammaren i Malmö yttrar:

I 64 § meddelas föreskrift, att penninginrättning som ovan nämnts samt postgirokontorets skatteavdelning hava att efter utgången av varje uppbörds-termin översända inkomna skattebelopp och skatteanvisningar, penning-inrättningen till postkontoret i residensstaden i det län, varest inrättningen är belägen, och postgirokontorets skatteavdelning till postkontoret i veder-börande residensstad. Motsvarande bestämmelse för de skilda postanstalterna saknas men kommer sannolikt att utfärdas såsom en rent postal föreskrift. För sammanhangets skull vore det emellertid värdefullt, om föreskriften finge inflyta redan i uppbördsförrordningen, detta så mycket mera som mot-svarande föreskrift för postgirokontorets skatteavdelning ju meddelats.

*Departements-
chefen.*

Jag har intet att erinra mot beredningens förslag, att skatteanvisningar i det berörda fallet skola återställas till posten inom fyra månader efter ve-derbörlig uppbördstermins utgång.

Paragrafen har ändrats i enlighet med vad generalpoststyrelsen och drät-selkammaren i Malmö föreslagit.

66 §.

Denna paragraf motsvarar § 17 mom. 1 första punkten uppbördsreglemen-tet samt 76 § sista stycket lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse på landet och 71 § sista stycket lagen samma dag om kommunalstyrelse i stad.

Styrelsen för Sveriges häradsskrivarförening framhåller, att restavgift icke borde utgå å restfört skattebelopp i sådana fall, där feldebitering förelupit.

I enlighet med vad som anföres i den allmänna motiveringen till departementsförslaget har andra stycket i uppbördsberedningens förslag ansetts böra utgå. *Departements-
chefen.*

Då skattskyldig är pliktig att inom föreskriven tid gälda skattebelopp, även om han anser feltaxering eller feldebitering föreligga, torde han jämväl i dylikt fall böra erlægga restavgift, om skatten icke betalas inom den bestämda tiden.

67 §.

Den tid, inom vilken länsstyrelse och lokal skattemyndighet skall överlämna restlängd till utmätningsman, torde böra bestämmas till senast två månader efter uppbördsterminens utgång.

68 §.

Uppbördsberedningen yttrar:

Å uppbördskortet äro för skattskyldig angivna de förhållanden, t. ex. beträffande bostadsort och arbetsgivare, vilka hänföra sig till tidpunkten för mantalsskrivningen för vederbörligt år. Sedan restlängden utskrivits, böra emellertid aktuella uppgifter beträffande bostadsadresser och arbetsgivare införas i densamma. Äger länsstyrelsen eller lokal skattemyndighet i stad kännedom om annan uppgift, som kan vara av betydelse för indrivningen, exempelvis att den skattskyldige äger tillgång å annan ort än där han är bosatt, bör även anteckning härom göras i restlängden, innan den översändes till utmätningsmannen.

Vad beredningen uttalat giver icke anledning till erinran från min sida. *Departements-
chefen.*

69 §.

Uppbördsberedningen anför:

Denna paragraf motsvarar i huvudsak 1 och 3 §§ restindrivningsförordningen den 13 november 1931.

Bestämmelsen i andra stycket innebär en utvidgning av gällande rätt för exekutionsbiträde att för indrivning av utskylder eller allmänna avgifter bevilja införsel. I detta avseende hänvisas till vad som nedan anföres rörande föreslagen ändring i 21 § 8) lagen den 14 juni 1917 om införsel i avlöning, pension eller livränta.

Bestämmelser om exekutionsbiträdes redovisning av influtna medel till utmätningsman äro meddelade i kungörelsen den 18 december 1925 med vissa bestämmelser angående exekutionsbiträden. Ändring i vissa delar av nämnda kungörelse bör ske i administrativ ordning.

Svenska exekutionsmännens riksförbund framhåller, att ordet »må» i tredje stycket av förevarande paragraf tydligen vore att uppfatta såsom en rättighet för vederbörande tjänsteman att i detta avseende använda sig av tjänstebrevsrätt. Bestämmelsen hade emellertid på sina håll uppfattats på

så sätt, att en skyldighet skulle föreligga att översända ifrågavarande anmaning, även om det skulle vara aldrig så uppenbart, att densamma icke medförde någon verkan. Berörda ord borde därför ersättas med exempelvis »äger» eller dylikt.

Landsorganisationen i Sverige uttalar, att den föreslagna bestämmelsen borde ersättas med ett stadgande av innehåll, att underrättelse alltid skulle lämnas den skattskyldige, innan indrivningsåtgärd vidtoges mot honom.

Departements-
chefen.

Innan indrivningsåtgärd vidtages torde den skattskyldige, där ej omständigheterna göra sannolikt att en dylik anmaning kommer att bli utan verkan, böra skriftligen anmanas att fullgöra sin betalningsskyldighet. Paragrafen har omformulerats i enlighet med det nu anförda.

70 §.

Uppbördsberedningen yttrar:

Denna paragraf motsvarar 4 § restindrivningsförrordningen.

I likhet med 1936 års uppbördskommitté föreslår uppbördsberedningen, att i fall, som i 3 mom. andra stycket andra punkten omförmäles, underrättelse skall lämnas gäldenären; det får nämligen anses vara ett berättigat krav från gäldenärens sida, att i dylikt fall sådan underrättelse alltid meddelas honom.

Departements-
chefen.

Vad beredningen yttrat föranleder icke erinran från min sida.

71 och 72 §§.

Uppbördsberedningen anför beträffande 71 §:

Indrivning kan tänkas ske inom annat utmätningsmansdistrikt än det, där skatten påförts vederbörande, bland annat av den anledningen, att denne har anställning inom det förra distriktet eller där äger tillgång till skattens gäldande.

Intyg, som i sista punkten avses, kan meddelas antingen av utmätningsman eller exekutionsbiträde. Har intyget lämnats av exekutionsbiträde, skall utmätningsmannen med sin namnunderskrift eller signatur bestyrka, att han icke äger kännedom om något, som strider mot intygets uppgifter. Vad i nyssnämnda avseende föreslås, överensstämmer med gällande föreskrifter.

Uppbördsberedningen yttrar rörande 72 §:

Då det är angeläget, att den i förevarande paragraf omförmälda undersökningen slutföres inom så kort tid som möjligt, föreslår uppbördsberedningen, i likhet med 1936 års uppbördskommitté, att den nu i § 14 mom. 4 uppbördsreglementet och 5 § 2 mom. första stycket restindrivningsförrordningen bestämda tid av två månader, inom vilken undersökningen skall vara slutförd, nedsättes till en månad efter det restlängd kommit utmätningsmannen tillhanda.

Svenska exekutionsmännens riksförbund anför följande angående den föreslagna tiden för slutförande av undersökning beträffande från orten avflyttade: Med nuvarande antal restförda skulle en dylik bestämmelse vara absolut ogenomförbar. Hur förhållandet kan bli vid det nya systemets tillämpning kan nu icke med säkerhet förutsägas. Med de uppgifter, som skola införas

av länsstyrelsen beträffande avflyttade personer och dylikt, borde en betydande förenkling av undersökningen dock uppstå. Det är emellertid att märka, att hela restlängden under alla förhållanden måste genomgå, innan det kan avgöras vilka personer, som äro utflyttade. Alla måste därför först och främst erhålla anmaning att inbetala skatten, och först sedan anmaningen icke hörsammats, kommer undersökningen av anledningen härtill och först då uppdragas det, att personen eventuellt utflyttat. Samtidigt skola införselärendena behandlas för att så fort som möjligt få i gång indrivningsarbetet. Vidare måste annat löpande arbete ha sin gilla gång.

Det är givet, att det vid ett rationellt indrivningsarbete är av högsta intresse, att utflyttades ärenden expedieras snarast möjligt, men det torde dock vara mindre välbetänkt att fastställa så kort redovisningstid, att av rent formella skäl annan indrivningsverksamhet skulle komma att eftersättas. Nuvarande bestämmelse om två månader torde vara mest lämplig. Skall bestämmelsen i fortsättningen vara en månad, så måste under alla förhållanden en uppmjukning ske på så sätt, att undersökningen endast där särskilda omständigheter ej föreligga bör vara avslutad senast efter en månad.

Vad beredningen föreslagit torde icke giva anledning till erinran. Jag vill emellertid framhålla, att uttrycket »bör» i 72 § andra stycket innebär att längre tid för ifrågavarande undersökning må användas, där detta med hänsyn till särskilda omständigheter är erforderligt. Departements-
chefen.

74 §.

Uppbördsberedningen anför:

Denna paragraf motsvarar § 15 mom. 2 uppbördsreglementet och 5 § 2 mom. fjärde stycket restindrivningsförordningen.

Därest införsel eller frivillig avbetalning å skatten förekommer, får den nu gällande tiden för avgivande av slutredovisning i handräckningsärende, fyra månader, anses vara för kort. I likhet med 1936 års uppbördskommitté, finner därför uppbördsberedningen nämnda tid böra utsträckas, lämpligen till sex månader.

Jag har intet att erinra mot beredningens uttalande.

*Departements-
chefen.*

75 §.

Denna paragraf motsvarar § 16 uppbördsreglementet och 5 § 2 mom. femte stycket restindrivningsförordningen. Restindrivningsförordningen saknar i sin nuvarande lydelse bestämmelser om krav genom svensk beskickning eller svenskt konsulat i främmande land för utfående av kommunalutskylder. Det föreslagna stadgandet i 1 mom. avser däremot både krono- och kommunalutskylder.

Enligt nu gällande bestämmelse kan krav genom beskickning eller konsulat ske, därest skattens belopp överstiger femton kronor. Detta belopp synes numera vara för lågt och torde böra höjas, förslagsvis till femtio kronor.

Enligt vad uppbördsberedningen inhämtat, lär det i viss utsträckning förekomma, att vederbörande myndigheter, trots det att handräckning jämlikt § 16 mom. 2 uppbördsreglementet kunnat erhållas för indrivning av kronoutskylder, anlitat den i § 16 mom. 1 anvisade ordningen för skattens utfående. Då det torde vara lämpligast att, därest avtal om handräckning för indrivning av skatt föreligger mellan Sverige och främmande stat, indriv-

ning alltid påkallas på sätt stadgas i de föreskrifter, som med anledning av avtalet utfärdats, föreslår beredningen en häremot svarande lydelse av 2 mom.

*Departements-
chefen.* Beredningens uttalande föranleder icke erinran från min sida. Viss ändring av redaktionell natur har vidtagits i 1 mom.

76 §.

Uppbördsberedningen anför:

En med innehållet i denna paragraf, såvitt gäller kronoutskylder, i huvudsak överensstämmande föreskrift återfinnes i § 26 andra stycket uppbördsreglementet.

Vad i nämnda paragraf stadgas om att framställning om skattskyldigs eller arbetsgivares försättande i konkurs icke må, med visst undantag, ske, därest det ifrågavarande skattebeloppet understiger femtio kronor, torde böra ändras sålunda, att nämnda belopp höjes till etthundra kronor; ett belopp av femtio kronor synes nämligen vara väl lågt för att motivera ett konkursförfarande.

*Departements-
chefen.* Vad beredningen uttalat giver icke anledning till erinran från min sida. I övrigt hänvisas till den allmänna motiveringen till departementsförslaget.

77 §.

Uppbördsberedningen yttrar:

Denna paragraf motsvarar § 18 tredje stycket och § 19 uppbördsreglementet.

I restlängden äro skattebeloppen upptagna utan fördelning å skattetitlar. Dylik fördelning av influtna belopp kan därför icke verkställas av utmätningssmannen i samband med redovisningen, såsom för närvarande sker, utan måste verkställas av länsstyrelsen, respektive den lokala skattemyndigheten i stad.

I denna paragraf omförmäld uppgift ingår i månadsräkning, varom förmäles i § 2 kungörelsen den 13 november 1931 med föreskrifter angående medelsförvaltningen i länen.

*Departements-
chefen.* Jag har intet att erinra mot vad beredningen anför. I första stycket sista punkten har gjorts visst tillägg.

78 §.

Denna paragraf motsvarar 109 § enligt uppbördsberedningens förslag samt 6 § 1 mom. första och andra styckena restindrivningsförfordningen.

Beträffande den föreslagna bestämmelsen, att indrivningskvitto ej skall utfärdas vid postgiroinbetalningar, framhåller *kronokamreraren i Hålsingborg*, att möjlighet borde finnas att vid varje skattelikvid använda indrivningskvitto, som dock hade den förtjänsten, att det upptoge såväl gäldenärens namn som medlens art. Vidare underlättades redovisningen, om indrivningskvitto funnes å varje post.

Svenska exekutionsmännens riksförbund erinrar om att ifrågavarande be-

stämmelse, som överensstämde med nu gällande stadgande och som ursprungligen endast avsett införselmedel, uteslutande hade tillkommit i arbetsbesparande syfte. På de flesta orter, åtminstone i städerna, hade det dock visat sig, att denna bestämmelse icke medfört någon arbetsbesparing. En tillämpning av den medförde i stället en avsevärd oreda och därför hade bestämmelsen tolkats som helt frivillig och tillämpats olika, helt efter förhållandena å respektive orter. Avsikten med bestämmelsen kunde givetvis ej vara att skapa förbud för förbättrad kontroll och den borde då ej heller ha den bestämda form, som den fått. I stället borde det heta »dock att kvitto icke erfordras, där medel erläggas genom insättning å hans tjänstepostgiro-konto».

I de fall då skatt erlägges genom insättning å utmätningsmans eller exekutionsbiträdes tjänstepostgiro-konto bör denne icke vara betagen rätten att utfärda indrivningskvitto, därest den skattskyldige önskar erhålla dylikt kvitto och befattningshavaren finner sig böra utfärda sådant eller då befattningshavaren eljest anser det lämpligt att dylikt kvitto meddelas. Författningstexten har ändrats i överensstämmelse härmed. Departements-
chefen.

Närmare bestämmelser rörande indrivningskvitto torde böra utfärdas i administrativ ordning.

Andra stycket i paragrafen har ansetts kunna utgå.

79 §.

Denna paragraf motsvarar 110 § enligt uppbördsberedningens förslag.

Föreningen Sveriges landsfiskaler föreslår, att begränsningen till femtio kronor av den del av restavgiften, som tillkommer förrättningsmannen, borde angivas avse skattepost.

Svenska polisförbundet framhåller, att bestämmelserna om ersättning till utmätningsman för egen resa vid utmätning borde gälla även fjärdingsman, som vid dylika tillfällen medföljde som vittne. När fjärdingsman själv förrättade utmätning i lös egendom, borde likaledes ersättning utgå för resekostnader, varjämte till vittne, som fjärdingsmannen i sådant fall anlidade, borde utgå ersättning för resekostnader samt ett mindre arvode, förslagsvis 5 kronor för förrättning. Det förefölle förbundet skäligt, att fjärdingsmän och vittnen hölles skadeslösa för här omnämnda kostnader.

Kammarrätten erinrar om att restavgift enligt uppbördsberedningens motiv skulle kunna uttagas utan samband med uttagande av den skatt, för vars indrivning restavgiften utginge. Detta förhållande syntes icke hava kommit till klart uttryck i förevarande paragraf. Uttrycket »den, som verkställer indrivningen» kunde nämligen föranleda tvekan i fall, då indrivning av skatten icke verkställts.

Förevarande paragraf har jämkats i överensstämmelse med vad kammar- Departements-
chefen. rätten och föreningen Sveriges landsfiskaler anmärkt.

Jag är icke beredd att i detta sammanhang taga ställning till frågan, huruvida gällande bestämmelser om ersättning i utsökningsmål böra ändras i den riktning svenska polisförbundet förordat.

80 §.

Denna paragraf motsvarar 77 § enligt uppbördsberedningens förslag och § 20 i uppbördsreglementet.

Uppbördsberedningen anför:

För närvarande gäller enligt av riksräkenskapsverket utfärdade föreskrifter, att redovisning icke sker till länsstyrelsen av kronoutskylder, som utgöra del av en utskyldspost. Såsom framgår av 76 § föreslås, att ett med nämnda föreskrifter överensstämmande stadgande intages i denna förordning, därvid kommunalutskylder likställas med kronoutskylder.

*Departements-
chefen.*

Vad beredningen anført föranleder icke erinran från min sida.

81 §.

Denna paragraf motsvarar 78 § enligt uppbördsberedningens förslag samt, i huvudsak, § 22 uppbördsreglementet, dock att där skattskyldig saknar utmättningsbara tillgångar till utskyldernas gäldande och införsel i honom tillkommande avlöning, pension eller livränta icke kan äga rum, icke längre avkortning utan i stället avskrivning föreslås skola ske.

*Departements-
chefen.*

Då skattskyldig, sedan avdrag å lön verkställt för gäldande av skatt, torde böra vara fri från betalningsansvar för motsvarande belopp oavsett av vad slag skatten må vara, har den föreslagna bestämmelsen om frihet från att i dylikt fall erlägga skatt utmönstrats ur förevarande paragraf och i stället intagits i 97 §.

82 §.

Denna paragraf motsvarar 79 § enligt uppbördsberedningens förslag och, i huvudsak, § 24 i uppbördsreglementet.

I fråga om innehållet i förevarande paragraf under 1) hänvisas till vad som anförts under 81 §.

Uppbördsberedningen anför bland annat:

Det under 3) och 4) förekommande uttrycket »vederbörande utländska myndighet» syftar på det fall, då enligt 74 § 2 mom. handräckning, utan förmedling av beskickning eller konsulat, begärts för skattens utfående.

I det stadgande i uppbördsreglementet, som motsvarar den föreslagna bestämmelsen under 5), är såsom maximibelopp, för att avskrivning under den angivna förutsättningen skall kunna ske, fastställt femton kronor. Detta belopp torde numera få anses vara för lågt och föreslås därför höjt till femtio kronor.

*Departements-
chefen.*

Mot beredningens uttalande har jag intet att erinra.

83 §.

Denna paragraf motsvarar 80 § enligt uppbördsberedningens förslag samt § 23 tredje och fjärde styckena uppbördsreglementet.

Uppbördsberedningen yttrar:

I stad med egen uppbördsförvaltning böra, då magistratens befattning med uppbördsväsendet föreslås skola upphöra, hindersbevis granskas av den lokala skattemyndigheten. Därjämte torde det vara lämpligt, att i varje stad drätselkammaren eller en eller flera ledamöter av densamma, vilka därtill utses, granska nämnda bevis. Ytterligare granskning av ledamöter i taxeringsnämnd, såsom nu sker, synes icke vara nödvändig; sistnämnda granskning torde synnerligen ofta vara av enbart formell natur. På landet bör, liksom för närvarande är fallet, granskningen ankomma på kommunalnämnden, dock att granskningen även må kunna verkställas av den ledamot eller de ledamöter, som nämnden därtill utser.

Förslaget, att hindersbevis skola granskas av drätselkammare eller kommunalnämnd avstyrkes av, bland andra, *magistraterna i Hälsingborg och Västerås, flera kronouppbördsmän, föreningens Sveriges städers kronouppbördstjänstemän samt föreningen Sveriges stadsfogdar*. Sistnämnda förening framhåller, att då kommunerna skulle få full redovisning för debiterat skattebelopp man kunde förutsätta att de kommunala myndigheterna skulle komma att hava föga intresse för en sådan granskning.

Jag finner vad som i de återgivna yttrandena anförts mot beredningens förslag, att drätselkammare eller kommunalnämnd eller ledamot av drätselkammaren eller kommunalnämnden skall granska hindersbevis, vara befogat. Bestämmelse om sådan granskning har därför icke upptagits i departementsförslaget. *Departements-
chefen.*

84 §.

Denna paragraf motsvarar 81 § enligt uppbördsberedningens förslag samt § 23 första och andra styckena ävensom § 24 första stycket i uppbördsreglementet.

Vad angår fördelning av skatt å skattetitlar, hänvisas till vad som anförts under 77 §.

85 §.

Denna paragraf motsvarar 82 § enligt uppbördsberedningens förslag och § 25 i uppbördsreglementet.

86 §.

Denna paragraf motsvarar 83 § enligt uppbördsberedningens förslag.

87 §.

Denna paragraf motsvarar 84 § enligt uppbördsberedningens förslag och § 26 i uppbördsreglementet.

88 §.

Denna paragraf motsvarar 85 § enligt uppbördsberedningens förslag och § 27 i uppbördsreglementet.

89 §.

Denna paragraf motsvarar 86 § enligt uppbördsberedningens förslag och § 21 i uppbördsreglementet.

Uppbördsberedningen uttalar, att i administrativ ordning borde meddelas bestämmelse, motsvarande stadgandet i § 21 uppbördsreglementet tredje stycket, om skyldighet för länsstyrelsen att underrätta pensionsstyrelsen om återbetalning av pensionsavgift.

*Departements-
chefen.*

Jag har intet att erinra mot beredningens uttalande.

Då enligt departementsförslaget preliminär och slutlig skatt alltid skola utgöras i samma kommun, har härav föranledd ändring vidtagits i 1 mom. första stycket.

90 §.

Denna paragraf motsvarar 87 § enligt uppbördsberedningens förslag.

*Departements-
chefen.*

Då uppbördsåret enligt departementsförslaget omfattar tiden från och med mars ett år till och med februari nästföljande år, har andra stycket ändrats i överensstämmelse härmed.

För att belysa innebörden av bestämmelserna om ränta vid restitution må anföras följande exempel. A har påförts preliminär skatt att erläggas under uppbördsåret 1950—1951 med 70 kronor. Efter taxering under år 1951 påföres han för nämnda inkomstår slutlig skatt med 100 kronor. Han har alltså att under uppbördsåret 1952—1953 erlägga kvarstående skatt med 30 kronor, därvid 15 kronor skola inbetalas under envar av månaderna mars och maj. Efter besvär över taxeringen nedsattes genom utslag av kammarrätten, vilket vinner laga kraft den 30 juni 1953, den slutliga skatten till 60 kronor. Då beslut om restitution den 5 juli 1953 meddelas och vederbörligt belopp avsändes till A, har denne erlagt den preliminära skatten med 40 kronor under uppbördsåret 1950—1951 och, efter restföring, med 30 kronor i april 1951 samt den kvarstående skatten med 15 kronor under mars 1952 och, efter restföring, med 9 kronor i oktober 1952. Återstoden av den kvarstående skatten, 6 kronor, har med stöd av kammarrättens utslag avkortats. Då de 34 kronor, som A erlagt för mycket, skola avräknas mot de belopp, vilka sist guldits, skall ränta utgå å 9 kronor under tiden $\frac{1}{3}$ — $\frac{5}{7}$ 1953, å 15 kronor under tiden $\frac{1}{9}$ 1952— $\frac{5}{7}$ 1953 och å 10 kronor under tiden $\frac{1}{9}$ 1951— $\frac{5}{7}$ 1953.

91 §.

Denna paragraf motsvarar 88 § enligt uppbördsberedningens förslag och § 29 i uppbördsreglementet.

92 §.

Denna paragraf motsvarar 89 § enligt uppbördsberedningens förslag.

93 §.

Denna paragraf motsvarar 90 § enligt uppbördsberedningens förslag.

Uppbördsberedningen anför:

Uppbördskommissaries ansvarighet för indrivningens behöriga verkställande avses icke skola omfatta ansvarighet för skada, som förorsakas av utmätningssmans och exekutionsbiträdens fel eller försummelser i tjänsten.

Beredningens uttalande föranleder icke erinran från min sida. Jag erinrar om att uppbördskommissarie enligt departementsförslaget benämnes kronokamrerare. *Departements-
chefen.*

94 §.

Denna paragraf motsvarar 91 § enligt uppbördsberedningens förslag.

Uppbördsberedningen yttrar, att de mera ålderdomliga påföljder, varom nu stadgades i § 31 uppbördsreglementet, torde böra ersättas med i denna paragraf omförmäld påföljd.

Beredningens uttalande föranleder icke erinran från min sida.

Då en bestämmelse motsvarande den i 92 § i uppbördsberedningens förslag intagna, såsom i den allmänna motiveringen till departementsförslaget uttalas, torde böra meddelas i administrativ ordning, har sådan bestämmelse icke upptagits i departementsförslaget. *Departements-
chefen.*

95 §.

Denna paragraf motsvarar 94 § enligt uppbördsberedningens förslag.

96 §.

Denna paragraf motsvarar 95 § enligt uppbördsberedningens förslag.

97 §.

Denna paragraf motsvarar 96 § enligt uppbördsberedningens förslag.

I fråga om bestämmelsen i andra stycket hänvisas till vad som anförts under 81 §.

98 §.

Denna paragraf motsvarar 93 § enligt uppbördsberedningens förslag.

99 §.

Denna paragraf motsvarar 97 och 99 §§ enligt uppbördsberedningens förslag.

Beträffande den komplettering, som skett av de av beredningen föreslagna bestämmelserna, hänvisas till den allmänna motiveringen till departementsförslaget.

100 §.

Denna paragraf motsvarar 98 § enligt uppbördsberedningens förslag.
Uppbördsberedningen anför:

Med hänsyn till att det i åtskilliga fall kan vara föremål för tvekan, huruvida löneavdrag skall verkställas eller ej, ävensom till att löneavdrag, som verkställas enligt tabell eller med viss procentsats, genom felläsning eller felräkning, i synnerhet från mindre kvalificerade arbetsgivares sida, kan komma att ske med för lågt belopp, synes det icke skäligt att stadga straff i andra fall än sådana, då underlåtenheten att göra löneavdrag eller verkställandet av avdrag med för lågt belopp har sin grund i uppenbar tredska.

*Departements-
chefen.*

Mot beredningens uttalande har jag intet att erinra.

Angående den företagna kompletteringen av paragrafen hänvisas till den allmänna motiveringen.

I departementsförslaget har icke upptagits någon bestämmelse, motsvarande stadgandet i 98 § andra stycket i uppbördsberedningens förslag. Frågan om straff för delaktighet i arbetsgivarens förseelse torde böra bedömas enligt allmänna regler.

101 §.

Denna paragraf motsvarar 100 § enligt uppbördsberedningens förslag.

I fråga om den komplettering, som skett av den av beredningen föreslagna bestämmelsen, hänvisas till den allmänna motiveringen till departementsförslaget.

102 §.

Denna paragraf motsvarar 101 § enligt uppbördsberedningens förslag.

103 §.

Denna paragraf motsvarar 102 § samt 103 § 2 och 3 mom. enligt uppbördsberedningens förslag.

*Departements-
chefen.*

Beträffande den vidtagna kompletteringen av förevarande paragraf sådan den lyder enligt beredningens förslag hänvisas till den allmänna motiveringen till departementsförslaget.

104 §.

Denna paragraf motsvarar 103 § 1 mom. enligt uppbördsberedningens förslag.

105 §.

Denna paragraf motsvarar 103 § 4 mom. enligt uppbördsberedningens förslag.

106 §.

Denna paragraf motsvarar 104 § enligt uppbördsberedningens förslag.

107 §.

Denna paragraf motsvarar 105 § enligt uppbördsberedningens förslag.
Besvärstiden har angivits till en månad i stället för trettio dagar enligt uppbördsberedningens förslag.

108 §.

Denna paragraf motsvarar 106 § enligt uppbördsberedningens förslag.
Till de beslut av länsstyrelse, varöver klagan icke må föras, torde böra hänföras jämväl beslut, som avser debitering av preliminär skatt.
Besvärstiden har angivits till en månad, respektive två månader i stället för trettio dagar, respektive sextio dagar enligt uppbördsberedningens förslag.

109 §.

Denna paragraf motsvarar 107 § enligt uppbördsberedningens förslag.

110 §.

Denna paragraf motsvarar 108 § enligt uppbördsberedningens förslag.
Uppbördsberedningen framhåller, att anförda besvär givetvis icke heller befriade arbetsgivare från skyldighet att verkställa löneavdrag.

Beredningens uttalande föranleder icke erinran från min sida.

*Departements-
chefen.*

*Anvisningar
till 46 §.*

Beträffande uttrycket »hemmavarande barn, som fyllt sexton men icke aderton år och som icke anses tillhöra arbetspersonalen» (sjätte stycket av anvisningarna enligt beredningens förslag) framhåller *kammarrätten*, att uttrycket visserligen vore riktigt; i punkt 2 av anvisningarna till 20 § kommunalskattelagen funnes angivet, vilka av ifrågavarande barn, som ansåges tillhöra arbetspersonalen. Arbetsgivarna torde emellertid vid läsningen av nu ifrågavarande anvisningar icke förstå, att de borde taga kännedom om anvisningarna till 20 § kommunalskattelagen, och lämnades följaktligen utan ledning vid tolkning av frågan, vilka barn som skulle anses tillhöra arbetspersonalen. Uttrycket i fråga kunde möjligen utbytas mot t. ex. »hemmavarande barn som fyllt 16 men icke 18 år och ej har så stor inkomst, att den föranleder skatteplikt för barnet enligt 51 § kommunalskattelagen». Därest något av de föreliggande alternativen lades till grund för lagstiftning, syntes liknande fall, där förslagen förutsatte allt för stora författningskunskaper hos de skattskyldiga, böra omsorgsfullt eftersökas och förtydligas.

Anvisningarna hava ändrats i huvudsaklig överensstämmelse med vad *Departements-
chefen.* kammarrätten anmärkt.

B. Kommunalskattelagen.

Styrelsen för Sveriges hradsskrivarförening framhåller önskvärdheten av att ortsavdragen erhöles en sådan utformning, att direkt subtraktion kunde ske för erhållande av beskattningsbar inkomst; detta vore av betydelse särskilt för skattebetalarna, som med nuvarande system i allmänhet vore urständsatta att kontrollera dem påförd beskattning. Styrelsen förutsatte, att det ur skattesynpunkt tämligen betydelselösa »20-kronorsavdraget» skulle försvinna. Styrelsen framhåller vidare, att taxeringen av äkta makar borde ordnas på ett mera rationellt sätt, då arbetet med fördelning av beskattningsbar inkomst toge orimligt lång tid i anspråk. En återgång till förut gällande ordning, att fördelning skulle ske endast efter därom framställd begäran, syntes vara lämplig.

*Departements-
chefen.*

Jag är icke beredd att nu taga ställning till ifrågavarande spörsmål.

C. Lagen om skogsaccis.**8 §.**

Uppbördsberedningen anför:

Då, såsom under lagen om kommunalstyrelse på landet omnämnts, under ett år kunna gälla två olika till utdebitering fastställda belopp, avser den föreslagna ändringen att tydligare utmärka, att det här är fråga om det belopp, som under ifrågavarande fem år *beslutats* till utdebitering.

Då beräknat understöd av skatteutjämningsmedel föreslås skola upptagas såsom inkomst i kommunens utgifts- och inkomststat, torde bestämmelsen i det nuvarande andra stycket böra utgå.

För att skattesatsen skall vara bestämd i god tid innan debiteringsarbetet påbörjas, föreslås densamma skola fastställas vid tid, som i det nya andra stycket anges.

*Departements-
chefen.*

Beredningens uttalande föranleder ingen erinran från min sida.

14 §.

I fråga om fjärde stycket hänvisas till vad som anförts under 8 § rörande tid för fastställande av skattesatsen.

D. Taxeringsförrordningen.**4, 15, 18, 20, 24, 37, 53 och 86 §§.**

Föreningen Sveriges städers kronouppbördstjänstemän framhåller, att då magistraternas befattning med taxeringsväsendet grundade sig på deras funktion av chefsmyndighet för kronouppbördsverken, det syntes vara en naturlig konsekvens av den föreslagna uppbördsreformen, att magistraterna befriades från olika dem åvilande plikter enligt taxeringsförrordningen och taxe-

ringsinstruktionen. Särskilt gällde detta 15 § taxeringsförordningen. Merendels syntes chefstjänstemannen å uppbördsverket kunna övertaga magistratens roll. Därest åtgärderna såsom enligt nämnda paragraf kunde medföra ekonomiska förpliktelser för kommunen, kunde måhända ett kommunalt organ, t. ex. en särskild uppbördsnämnd, inkopplas.

Då jag i annat sammanhang kommer att förorda, att magistratens nuvarande befattning med mantalsskrivnings-, uppbörds- och taxeringsväsendet i stad, där lokal skattemyndighet finnes, överflyttas å denna myndighet, hava 15 § 2 mom., 18 §, 20 §, 24 §, 37 §, 53 § och 86 § ändrats i överensstämmelse härmed. *Departements-
chefen.*

Fråga om ändring i indelningen i taxeringsdistrikt får anses vara av sådan vikt, att yttrande enligt 4 § sista stycket alltid torde böra inhämtas från drätselkammaren; i stad med egen uppbördsförvaltning bör jämväl den lokala skattemyndigheten höras.

Då fullgörandet av de uppgifter, som i magistratsstad enligt 15 § 1 mom. nu ankomma på magistrat, i vissa fall kan medföra kostnader för staden, torde det böra ankomma på drätselkammaren att handhava ifrågavarande uppgifter; drätselkammaren bör emellertid vara skyldig att, innan beslut fattas, inhämta yttrande från lokal skattemyndighet, därest sådan finnes i staden.

78 §.

Uppbördsberedningen anför:

Länsstyrelse och lokal skattemyndighet böra kunna anlita ordförande i taxeringsnämnd för erhållande av sådana upplysningar, som må erfordras vid handläggning av ärenden enligt uppbördsförordningen (t. ex. angående preliminär taxering, jämkning och anstånd med inbetalning av skatt). Föreskrift om skyldighet för ordföranden att lämna de upplysningar i sådant avseende, som kunna av honom lämnas, har meddelats i denna paragraf.

Mot vad beredningen uttalat har jag intet att erinra.

*Departements-
chefen.*

145 §.

Då — såsom jag i annat sammanhang förordar — det biträde, som häradsskrivare jämlikt 107 § lämnar i samband med taxeringsförrättningarna, skall anses såsom tjänsteåliggande, varför särskild ersättning icke utgår, har härav föranledd ändring vidtagits i 1, 2 och 4 mom.

E. Lagen om kommunalstyrelse på landet.

23 § 2 och 3 mom.

Uppbördsberedningen anför:

Då uppbördsberedningen ansett beteckningen utdebitering vara ett riktigare uttryck för uttagandet av skatt i förhållande till skatteunderlaget, föreslås berörda beteckning skola ersätta den nuvarande benämningen uttaxering.

Under löpande år kunna i en kommun gälla två olika utdebiteringar, den ena avseende slutlig och kvarstående skatt för nästföregående år och den andra avseende preliminär skatt för det löpande året. Den föreslagna ändringen av bestämmelserna i 2 mom. under c) och d) avser att utmärka, att det här är fråga om den utdebitering, som gäller för sistnämnda skatt och som således fastställts under nästföregående år.

Departements-
chefen.

Jag har intet att erinra mot beredningens uttalande.

70 §.

Det synes icke vara erforderligt att utgifts- och inkomststaten insändes till länsstyrelsen, utan det torde vara tillräckligt, att länsstyrelsen underrättas om det antal skattekronor och skatteören, som lagts till grund för bestämmande av utdebiteringens storlek.

F. Lagen om kommunalstyrelse i stad, lagen om församlingstyrelse, lagen om kommunalstyrelse i Stockholm samt lagen om församlingstyrelse i Stockholm.

Vad som anförts under lagen om kommunalstyrelse på landet äger motsvarande tillämpning i fråga om förenämnda författningar.

VII. Departementschefens hemställan.

Det föreslagna uppbördssystemets genomförande torde böra föranleda ändring jämväl av vissa andra författningar än de i det föregående omförmälda. Sålunda torde erfordras ändring av gällande bestämmelser rörande förmånsrätt för skatt ävensom en reglering av de kollisionsfall, som inträffa då arbetsgivare har att på en gång verkställa löneavdrag enligt uppbördsförfordningen och enligt införsellagen. Därjämte erfordras vissa följdändringar i lagen om folkpensionering och lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. fl. lagar. De nu åsyftade lagarna äro emellertid av civillags natur och författningsförslag, avseende ändring i desamma, böra följaktligen granskas av lagrådet innan de framläggas för riksdagen. Uppbördsreformen torde vidare böra föranleda att lagstiftningen om erkända skatteförmedlingskassor upphäves. Flera av de därav berörda lagarna äro likaledes av civillags natur. Slutligen torde uppbördsreformen böra föranleda ändrad lagstiftning rörande skattebefrielse för dödsbo, vilken fråga emellertid torde kräva ytterligare överväganden innan den upptages till avgörande.

Med hänsyn till vad sålunda anförts torde förslag till ändring av de nu berörda författningarna icke kunna framläggas förrän vid nästkommande års riksdag.

Uppbördsreformen lär vidare förutsätta en betydande utbyggnad och omläggning av uppbördsorganisationen. Härmed sammanhängande frågor torde böra prövas av innevarande års riksdag. Jag avser att inom kort framlägga förslag i ämnet.

Föredraganden hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga de inom finansdepartementet upprättade förslagen till

- 1) uppbördsförordning;
- 2) lag om ändring i vissa delar av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);
- 3) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 28 september 1928 (nr 373) om statlig inkomst- och förmögenhetsskatt;
- 4) förordning om ändrad lydelse av 1 § förordningen den 17 juni 1938 (nr 370) om särskild skatt å förmögenhet;
- 5) lag angående ändrad lydelse av 8, 14 och 16 §§ lagen den 28 september 1928 (nr 377) om skogsaccis;
- 6) förordning angående ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379);
- 7) förordning om ändrad lydelse av 11 § förordningen den 17 maj 1923 (nr 116) angående skatt för hundar;
- 8) förordning om utdebitering av tingshusmedel;
- 9) förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 16 december 1927 (nr 462) angående understöd av skatteutjämningsmedel åt synnerligt skattetyngda kommuner;
- 10) lag om ändring i lagen den 16 oktober 1908 (nr 110 s. 1) angående lindring i främmande trosbekännares skattskyldighet till svenska kyrkan samt hennes prästerskap och betjäning;
- 11) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 251) om kommunalstyrelse på landet;
- 12) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad;
- 13) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 259) om församlingsstyrelse;
- 14) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 20 juni 1924 (nr 349) om landsting;
- 15) förordning om upphävande av förordningen den 30 juni 1933 (nr 461) om ersättning för debitering och uppbörd av landstingsmedel;
- 16) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 15 juni 1935 (nr 337) om kommunalstyrelse i Stockholm;
- 17) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 260) om församlingsstyrelse i Stockholm;
- 18) lag om ändrad lydelse av 1 och 13 §§ lagen den 12 juni 1931 (nr 201) angående kyrkofullmäktige och kyrkonämnd i Göteborg;
- 19) lag angående ändring i vissa delar av lagen den 13 juni 1919 (nr 293) om ordning och villkor för ändring i kommunal och ecklesiastik indelning;
- 20) lag angående ändrad lydelse av 37 och 39 §§ lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen;
- 21) lag angående ändrad lydelse av 6 och 9 §§ kommunala vallagen den 6 juni 1930 (nr 253); samt

22) lag angående ändrad lydelse av 7 § 2 mom. lagen den 14 juni 1918 (nr 422) om fattigvården.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Erik Westerlind.

Innehållsförteckning.

	Sid.
Författningstext	3
I. Inledning	85
II. Huvuddragen av uppbördsberedningens förslag	89
III. Vissa allmänna frågor	103
A. Gemensam debitering och uppbörd av krono- och kommunalutskylder	103
B. Kommunal utdebitering av skatt och kommunalt budgetår.....	110
1) Utdebitering beträffande preliminär och slutlig skatt; tidpunkten för fastställande av den kommunala utdebiteringen.....	110
2) Kommunal utdebitering och understöd av skatteutjämningsmedel	119
3) Redovisning av kommun eller annan kommunal samfällighet tillkommande utskylder	120
C. Statlig skatteprocent och statligt budgetår	125
D. Ändrad folkbokföring	126
E. Beskattningsort, då taxering skall ske i hemortskommunen.....	126
IV. Motivering till förslaget till uppbördsförordning	132
A. Beräkning av preliminär skatt	132
1) Skatter, som skola uttagas preliminärt..	132
2) Skilda metoder för beräkning av preliminär skatt	133
3) Beräkning av preliminär skatt på grundval av taxering.....	174
4) Beräkning av preliminär skatt med ledning av skattetabell eller efter viss procent av inkomsten	176
B. Debitering av skatt m. m. samt utfärdande av debetsedel	184
C. Avdrag å lön m. m. för gäldande av skatt.....	197
D. Jämkning av preliminär skatt	215
E. Anstånd med inbetalning av kvarstående eller tillkommande skatt ..	220
F. Uppbörd av skatt.....	222
G. Indrivning av resterande skatt	235
H. Avkortning och avskrivning av skatt samt balanslängd	240
I. Restitution av skatt.....	241
J. Efterkrav och preskription av skatt	244
K. Ansvar för debitering, uppbörd, indrivning och redovisning av skatt..	245
L. Arbetsgivares ansvar för arbetstagares skatt m. m.	246
M. Ansvarsbestämmelser m. m.	252
N. Tidpunkten för det nya systemets ikraftträdande m. m.	256

	Sid.
V. Särskilda frågor, berörande det föreslagna uppbördsförslaget....	274
A. Uppbördsförslaget beträffande sjömän	274
B. Skatteplikt för folkpension samt avdragsrätt för pensionsavgift	286
C. Avdrag för allmänna skatter till kommun eller annan kommunal samfällighet vid taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt	288
D. Utskyldsstrecket vid kommunal rösträtt och kommunala uppdrag m. m.	289
VI. Specialmotivering.....	289
A. Förslag till uppbördsförordning	289
B. Kommunalskattelagen	318
C. Lagen om skogsaccis.....	318
D. Taxeringsförordningen	318
E. Lagen om kommunalstyrelse på landet	319
F. Lagen om kommunalstyrelse i stad, lagen om församlingsstyrelse, lagen om kommunalstyrelse i Stockholm samt lagen om församlingsstyrelse i Stockholm	320
VII. Departementschefens hemställan.....	320